

විනය පිටක

පරිවාර පාලි

VINAYA PITAKA-Vol. V

PARIWARA PALI

Printed At
SASTRODAYA PRESS
Marapana - Ratnapura
CEYLON.

සමස්ත ලක්ක
සම්මුති විනය පරිවාරපාලි
පළමු පිටුව
37

1957

Rs. 6-00

පිනය පිටතෙ

පරිවාර පාලි

ලඛිකායං

රතනපුර නගරෙ

මාරපණ ගාමෙ සංඝාදය පරිවේණාධිපතිනා

නිරිඳුල්ලේ පණ්ඩිත ඤාණවිමලඥෝරවරෙන

සංඝෝධිකා වාණිසඛිකා ඩි.

ලඛිකායං

රතනපුර නගරෙ

මාරපණ ගාමෙ සංඝාදය මුදදපණාලයෙ

මුද්දපිතා.

සමස්ත ලංකා
බුද්ධ මහා සම්මේලනය
සං. බුද්ධාලෝක බෝධි 2501

Handwritten signature and date: 11-7-11

No. 828

Shelf

Date 5 November 1957

W. Ratnatunga

අපහිමිකර, මනන.

—බසමිපද 241.

Who readeth much, and never meditates,
Is like the greedy eater of much food,
Who so surcloyeth his stomach with his eates,
That commonly they do him little good.

—JOSHUA SYLVESTER, *Tetrahstichs*

A Substantial Part
of the necessary expenses
for the Printing of the
Pariwara Pali
was borne by the Sri pada Trust Fund.

Editor.

සංක්කදන්ති ලකඛණානි

ABBREVIATIONS

- පි. සිහල තාලපණ්ණ පොතුවකානි
 ස. 'බෙත්තර' සඟ්භානිසසනේරෙන සංසොඛිත පොතුවකං 2472 (1928)
 න. ම. නව මරමමකකර මුද්දිත (ජර්ඛ සබ්බිති පිටක) පොතුවකං 2498 (1954)

VINAYA PITAKA-Vol. V

PARIWARA PALI

EDITED BY

PANDITA KIRIELLE NANAWIMALA THERO
Principal, Sastrodaya Pirivena
Marapana-Ratnapura.
CEYLON.

Printed At
SASTRODAYA PRESS
Marapana - Ratnapura.
CEYLON.

1957

Xiii

FIRST EDITION-2000 COPIES-9TH SEPTEMBER 1957.

නිවේදන යයි

ශ්‍රීපාද ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලාවේ 14 වැනි කාණ්ඩය පරිවාර පාලි යයි අප බුදුරජානන් වහන්සේගේ ශ්‍රීමුඛ දේශනාව වන පාළි ත්‍රිපිටක ධර්මයෙන් වැඩි කොටසක සංශෝධන ය හා මුද්‍රණයත් අවසන් කෙළෙමි. ඉතිරි ව ඇත්තේ විනය පිටකයේ පොත් 2 ක් සහ සූත්‍ර පිටකයේ පොත් කීපයකුත් පමණකි.

අතිබ්‍රහ්මපිටකයේ සප්තප්‍රකරණ ය ධම්මසංගණි-විනාය-ධාතුකථා-පුග්ගලපඤ්ඤානති - කථාවස්සු- යමක- පට්ඨාන ප්‍රකරණ ඵලයෙන් පොත් පිළිවෙළින් කාණ්ඩ 11 ක් වන සේ පළකළ අතර විනය පිටකය පළකරන්නට සිදු වූයේ පාණ්ඩියා - පාවිතනිය - මහා වග්ග - වුලලවග්ග - පරිවාර පාලි වශයෙන් පොත් පිළිවෙළින් තොව, විනය පිටකය හදාරණ ආබුතිකයන්ට පොත් සපයා ගැණීමේ දුර්වලතාව මගනැරි යන අයුරු වුලලවග්ග - මහා වග්ග - පරිවාර පාලි වශයෙනි. ඉතිරි විනය පොත් දෙක සැහෙන සංශෝධනයකින් හා සොහන මුද්‍රණයකින් යුක්ත ව මුද්‍රණය වී තිබෙන නිසා එහි මුද්‍රණය කරමක් පමා වුවාට පාඩුවක් නැත.

දැනට ඉතා ඉක්මනින් පළ කළයුතු ව තිබෙන්නේ සූත්‍ර පිටකයට අයත් මස්සම්ම නිකාය යි. ලඛනා විශ්වවිද්‍යාලය ඇතුළු පිළිවෙත් වල ඉගෙන ගන්නා ගිහි-පාවිදි ශිෂ්‍යයන්ට ද ඒ ග්‍රන්ථයේ ශ්‍රීපාදත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව පවත් ගැණීමට පෙර ම අතින් ම සංශෝධනය වී පළ වූ පැරණි පිටපත් සොයා ගන්නට තැනි තිසා ය.

ත්‍රිපිටක සංශෝධන

අවුරුදු කීපයකට පෙර ලඛනාවේ හා බුරුමයේත් සම්භායනා තමන් ත්‍රිපිටක සංශෝධන ආරම්භ කළ බැව් මතක ඇත. ඒ පිළිබඳ ව මගේ අදහස ශ්‍රීපාද ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාවේ 11 වැනි කාණ්ඩ (පට්ඨාන අවසාන භාග) යේ හා ප්‍රවෘත්ති පත්‍ර වලත් පළවූයේ මෙසේ ය:

“නිකායාන (ථෙරවාදී) බෞද්ධයන් මෙන් ම මහායාන බෞද්ධයන් ද ගෞතම බුද්ධාශ්‍රාවකයන් විය යුතු ය. අපේ ප්‍රථම ධර්ම සම්භායනාවේ දී සිට ම සම්භායනා දෙපක්‍ෂයක් වී ධර්ම සම්භායනාදිය ද

අපේ ථෙරවාදී ත්‍රිපිටකයේ වෙන් වෙන් ව කරගෙන ආ බව පෙනේ.

අඩුපාඩු සකස්කර ගතහැකි මහායානිකයන් අතර ථෙරවාදී හිඤ්ඤාන්ට වඩා මහා වියත් බහුශාසන හිඤ්ඤාන් පමණක්

තොව බොහෝ ව්‍යාකෘති ගිහි බෞද්ධ (උපාසක)

යන් පවා සිටි බැව් පැහැදිලි වෙයි.

එමෙන් ම අපේ ථෙරවාදී ත්‍රිපිටකයෙන් ගිලිහී ගිය බොහෝ ධර්ම කොටසා ස මහායාන ග්‍රන්ථ අතර රැඳී පවත්නා සේ ම, ඇතැම් මහායාන ධර්මකොටසා අපේ ත්‍රිපිටකයට ද කාවැදි තිබෙන බව පෙනේ. එසේ හෙයින් මේ වැනි අවශ්‍ය අවස්ථාවන්හි දී ප්‍රයෝජන ය ගැණීම සඳහා අභිමතාරයේ තැම්පත් කර තිබෙන බැව් කියන ලෝභ තුන් පිටකයත්, අනගගිනි දගැබෙහි තැම්පත් කර තිබෙන බැව් කියන තුන්පිටකයත්, එක්තැන් කර ගත යුතු ය.

මෙයින් මහාමාරික නිහනනිකායකට අයත් මූලසභාගය වූ අභය-
කිරියෙහි නිදන්කොට ඇත්තේ අළුතින් ග්‍රන්ථාංගයක් ත්‍රිපිටකයක් ම යයි
සිතීම දුෂ්කර ය. සොයාගත හැකි වුවහොත් අපේ ත්‍රිපිටක සංස්කරණ
යට මේ අභයකිරි ත්‍රිපිටක ය බොහෝ ප්‍රයෝජනවත් විය හැකි යි.

මේ පොත් පෙළ ත්‍රිපිටකට අයත් වූ ග්‍රන්ථ හා බන්ධනවල
රැස්කරගෙන ඒ පොත් හා අපේ ථෙරවාදී ත්‍රිපිටක පොත් සංසිද්ධිය කරමින්
-අඩු වැඩි වශයෙන් පෙනෙන බවට පත් වූ පුද්ගලයෙකු ලෙස පෙන්වමින් අපේ ත්‍රිපිට
කය සකස් කර ගත හොත් එය සකල ලෝකවාසී බෞද්ධයන්ට ම එකුත්
ප්‍රයෝජනවත්, සකල ලෝකවාසී බෞද්ධයන්ගේ ම සම්මානනයට භාජන වන
ත්‍රිපිටකයක් වන්නේ ය.

එසේ නැති ව අළුතින් ග්‍රන්ථාංගයෙන් පැතිර ගොස් ථෙරවාදී
බෞද්ධ රටවල විසිරී පවත්නා අපේ මේ ථෙරවාදී ත්‍රිපිටක ය කොතැනක
කොතෙක් දෙනා එකතුවී, කොපමණ වෙහෙස මගන්වී ගෙන, කවර තරමේ
වියදමක් දරා - කොපමණ උත්සවශ්‍රියෙන් කළ ත්‍රිපිටක දෙකක් එහා
මෙහා කිරීම, ඡේදයක් වෙන් කිරීම වැනි සුළු වෙනසක් හැර නිවැරදි
තරමේ විශේෂ ප්‍රතිඵල ලැබී නැති බැව් ඒ ඒ ආයතන (සභායතනාගාර)
වලින් සකස්වන පොත් පිට වූ දිනක සසඳා බැලීමෙන් වැටහී යනවා ඇත”

අපේ රටේ පවත්ගන්නා මෙවැනි බොහෝ වැඩිවල ඉතිරිවන්නේ
සම්මාදමන් ශබ්දය ත්‍රිපිටකයකි. නැවතත් අනාගත පරම්පරාවල
වවා නැබීමකි. නමුත් බුදුම ජාතිකයෝ ත්‍රිපිටක සංශෝධනය ත්‍රිපිටක
මුද්‍රණය ත්‍රිපිටක සංස්කරණයේ ගෞරවය ත්‍රිපිටක මහිමය ත්‍රිපිටක රැකගන්න.

විනයපිටක සංස්කරණයෙහි දී බුදුමගේ සංශෝධන අභිනව (ජවසි
සම්මාදමන් පිටක) පොත් ද සංසිද්ධිය කර බැලීම. ඒ පොත්වල දක්වෙන
පාඨ අනුරේඛ සටහන් මගේ සංස්කරණයේ පෙළේ හා වැඩිහරියක් පාඨ
නතර වශයෙන් අඩවීමට හෝ ඇතුළත් කෙළෙහි. මා කලින් කළ නිග
මනයේ සත්‍යතාවය ඒ අභිනව බුදුම සංස්කරණ පොත් කියවා බැලීමෙන්
වැටහෙනවා ඇත. විනයපිටක ය ගැන සම්පන්න ප්‍රකාශනවලින් විනය පිටක
මුද්‍රණවසානයෙහි පළකරවන්නෙමි.

මුද්‍රණය බැලීමට

මෙයට:

පණ්ඩිත කිසිආල්ලේ ඥාණමිත්ත සභාව

2501

සැප්තැම්බර් 9 දින

1957

මාර්පණ ශාස්ත්‍රාදය පිරවන්නේ දී ය.

පරිවාර පාලි

සූචි පනත

CONTENTS

විස්සමකා

පිටිමකා

භික්ඛු විභවන

1. කළු පඤ්ඤානිවාර

1-37

1. පාරාජික කණ්ඩ	1-4
2. සංඝාදිසෙස කණ්ඩ	4-7
3. අනියක කණ්ඩ	7-9
4. නිසංගතිය කණ්ඩ	9-14
1. කසීන වග්ග	9-11
2. කොසිය වග්ග	11-13
3. පනන වග්ග	13-14
5. පාචනනිය කණ්ඩ	15-19
1. මුසාවාද වග්ග	15-16
2. භුතගාමි වග්ග	16-18
3. ඔවාද වග්ග	18-19
4. භොජන වග්ග	20-21
5. අවේලක වග්ග	21-23
6. සුරාපාන වග්ග	23-24
7. සප්පාණක වග්ග	24-26
8. සහධම්මික වග්ග	26-27
9. රාජවග්ග	28-29
6. පාමිදෙසනිය කණ්ඩ	30-31
7. ගෙතිය කණ්ඩ	31-37
1. පරිමණ්ඩ වග්ග	31-32
2. උජ්ජගික වග්ග	32-33
3. බිමබිත වග්ග	33-34
4. පිණ්ඩපාන වග්ග	34-35
5. කබල වග්ග	35
6. සුරා සුරා වග්ග	35-36
7. පාදක වග්ග	36-37

2. කතාපනති වාර

33-55

1. පාරාජික කණ්ඩ	35
2. සංඝාදිසෙස කණ්ඩ	35-40
3. නිසංගතිය කණ්ඩ	40-42
1. කසීන වග්ග	40
2. කොසිය වග්ග	41
3. පනන වග්ග	41
4. පාචනනිය කණ්ඩ	42-50
1. මුසාවාද වග්ග	42-43
2. භුතගාමි වග්ග	43-44
3. ඔවාද වග්ග	44
4. භොජන වග්ග	45
5. අවේලක වග්ග	45-46
6. සුරාමේරය වග්ග	46-47

විෂයවිෂයා

පිටුව

7. සප්තාශ්වත වග්ග	47-48
8. සතඨ්ථික වග්ග	48-49
9. රාජවග්ග	49-50
5. ආවිද්දානික කණ්ඩ	50
6. සෙවිස කණ්ඩ	50-55
1. පරිමණිල වග්ග	50-51
2. උජ්ජනික වග්ග	51
3. බම්බන වග්ග	52
4. පිණ්ඩපාත වග්ග	52-53
5. කබ්බ වග්ග	53
6. සුරු සුරු වග්ග	53-54
7. පාදක වග්ග	54-55
3. විපතනී වාර	55
4. සමගතික වාර	55
5. සමුට්ඨාන වාර	55-56
6. අධිකරණ වාර	56
7. සමථ වාර	56
8. සමුච්චි වාර	56-57
1. කථා පඤ්ඤානනී වාර	57-61
1. පාගජික කණ්ඩ	57-58
2. සමාදිප්පක කණ්ඩාදි	59-61
2. කතාපනනී වාර	61-64
1. පාගජික කණ්ඩ	61-62
2. සමාදිප්පක කණ්ඩාදි	62-64
3. විපතනී වාර	64
4. සමගතික වාර	64
5. සමුට්ඨාන වාර	64
6. අධිකරණ වාර	65
7. සමථ වාර	65
8. සමුච්චි වාර	65-66
නිකුත් විභාග	
1. කථා පඤ්ඤානනී වාර	67-89
1. පාගජික කණ්ඩ	67-69
2. සමාදිප්පක කණ්ඩ	69-71
3. නිසංගතිය කණ්ඩ	71-73
4. පාවිතනිය කණ්ඩ	73-88
1. උත්ත වග්ග	73-75
2. රතනකිකාර වග්ග	75-76

විසය සීමා

පිටිකිකිකා

3. නිසාන වග	76-78
4. කුමට වග	78-79
5. විනිසාගාර වග	79-81
6. ආරාම වග	81-82
7. ගබ්බිනි වග	82-84
8. කුමාරිකු වග	84-86
9. ජනතුපානන වග	86-88

5. පාමිදෙසනිය කණ්ඩ	88-89
--------------------	-------

2. කතාපනති වාර	90-100
1. පාමිදෙසනිය කණ්ඩ	90
2. සබ්බාදිසෙස කණ්ඩ	90-91
3. නිසාන වග	91-92
4. පාමිදෙසනිය කණ්ඩ	92-99
1. උපුත්ත වග	92-93
2. රතනකිකාර වග	93-94
3. නිසාන වග	94-95
4. කුමට වග	95
5. විනිසාගාර වග	95-96
6. ආරාම වග	96-97
7. ගබ්බිනි වග	97
8. කුමාරිකු වග	98
9. ජනතුපානන වග	99

5. පාමිදෙසනිය කණ්ඩ	100
--------------------	-----

3. විසතනි වාර	100
4. සබ්බාදිසෙස කණ්ඩ	101
5. සබ්බාදිසෙස කණ්ඩ	101
6. අධිකාරණ වාර	101
7. සමථ වාර	102
8. සමුච්චය වාර	102-103

1. කළු පඤ්ඤානි වාර	103-106
1. පාමිදෙසනිය කණ්ඩ	103-104
2. සබ්බාදිසෙස කණ්ඩ	104-106

2. කතාපනති වාර	106-108
1. පාමිදෙසනිය කණ්ඩ	106-107
2. සබ්බාදිසෙස කණ්ඩ	107-108

3. විසතනි වාර	108
4. සබ්බාදිසෙස කණ්ඩ	109
5. සබ්බාදිසෙස කණ්ඩ	109
6. අධිකාරණ වාර	109
7. සමථ වාර	109-110
8. සමුච්චය වාර	110-111

සබ්බාදිසෙස කණ්ඩ	111-116
-----------------	---------

උද්දන ගාථා	111
තෙරස සමුච්චය	112

1. පසම පාරාජික	සමු ව්‍යාන	112
2. දුතිය පාරාජික	"	112-113
3. සංඥවර්තන	"	113
4. සමණ්ණාසන	"	113-114
5. කසීන	"	114
6. එළකලොම	"	114
7. පදසො ධම්ම	"	114
8. අද්ධාන	"	115
9. ඵෙය්‍ය සන්ථ	"	115
10. ධම්මදෙසනා	"	115
11. භූතාරොචන	"	115
12. වොරිවුට්ඨාපන	"	116
13. අනනුඤ්ඤාන	"	116
අනන්ත පෙය්‍යාල		116-130
1. කති පුච්ඡා වාර		116-120
1. ඡ අපනති සමුට්ඨාන වාර		120-121
2. කතාපනති වාර		121-124
3. අපනති සමුට්ඨාන භාෂා		124-125
4. විපනති පච්චය වාර		126-127
5. අධිකරණ පච්චය වාර		127-130
සමථ හෙද		130-146
6. අධිකරණ පරියාය වාර		130-131
7. සාධාරණ වාර		131-132
8. නබ්භාගිය වාර		132
9. සමථා සමථස්ස සාධාරණ වාර		132-133
10. සමථා සමථස්ස නබ්භාගිය වාර		133
11. සමථ සමුඛා විනය වාර		133-134
12. විනය වාර		134-135
13. කුසල වාර		135
14. යන්ථ වාර - පුච්ඡා වාර		135-136
15. සමථ වාර - විස්සායනා වාර		136-137
16. සංසර්ග වාර		137-138
17. සමමති වාර		138-139
18. සමමනනී - න සමමනනී වාර		139-141
19. සමථාධිකරණ වාර		141-143
20. සමුට්ඨාපන වාර		143-144
21. භජනී වාර		144-146
බ්‍රහ්මක පුච්ඡා වාර		144-146
එකුනනික නය		148-177
1. එකක වාර		148-149
2. දුක වාර		149-153
3. තික වාර		153-158
4. චතුක්ක වාර		159-163
5. පඤ්චක වාර		163-169
6. ඡක්ක වාර		169-170
7. සත්තක වාර		170-173
8. අට්ඨක වාර		173-174
9. තවක වාර		174
10. දසක වාර		174-176
11. එකාදසක වාර		177

විසයබ්‍යාප්තිය

පිටුව

උපායමාර්ග ප්‍රවේශ විස්තරය

177-178

1. ආදිමැරුණු ප්‍රවේශය 177-178
2. ආදිමැරුණු විස්තරය 178

අනුමාන පහර

179-180

ගායන සංගීතය

180-185

1. සහන නගරේ පසු පසුපස 180-181
2. වතු විපත 181-182
3. ජේතකාදි 182
4. අසාධාරණය 183-184
5. පාරාජිකාදි අපත 184-185

අනුමාන පෙද

186-195

1. උකෙකාටන හෙදද 186-187
2. අධිකරණ නිදනාදි 187
3. අධිකරණ මුද්‍රාදි 188
4. අධිකරණ පව්වයාපන 188-190
5. අධිකරණාධිපත 190-191
6. ප්‍රවේශ වාර 191-192
7. විස්තරය වාර 192
8. සංසිද්ධි වාර 192
9. සහන සමථ නිදන 192-194
10. සහන සමථ නානදි 194-195

අපර ගායන සංගීතය

196-197

1. වොදනාදි ප්‍රවේශ විස්තරය 196-197

වොදනා කණ්ඩ

197-200

1. අනුමාන අනුමාන 197-198
2. වොදනාදි පව්වයාපන 198-199
3. වොදනාදි අනුමාන 199-200

මුළු සංගීතය

201-203

1. අනුමාන සහන පව්වයාපන 201-203

මහා සංගීතය

203-211

1. වොදනාදි ජාතිකබ්‍රාහ්මණ 203-204
2. අගනි අගනාබ්‍රාහ්මණ 204-206
3. අගනි අගන 206-207
4. සංකෘතයාදි 207-208
5. පරපකාදි අවජාතන 208
6. අනුමාන සහන අනුමාන 208-210
7. ප්‍රවේශ විභාග 210-211

කඩිනම් පෙද

211-218

1. කඩිනම් අනුමාන 211-212
2. කඩිනම් අනුමාන පව්වයාදි 212-213
3. ප්‍රබන්ධකරණ නිදනාදි විභාග 213-215
4. කඩිනම් ජාතිකබ්‍රාහ්මණ විභාග 215-216

5. පුහුණු සේවක කපිතන	216-217
6. පළිබෝධ පසුබලාපාත්‍ර	217-218

උපාලි පසුබලා

218-252

1. අතිශය වග	218-221
2. නිවැරදි පසුබලා වග	222-224
3. වෙනත්	224-227
4. දිව්‍යාචිතම	227-230
5. අනන්‍ය	230-235
6. බුහුණ	235
7. මුසාවාද	236-237
8. නිකුත්වනවාද	237-240
9. උච්ඡායන වග	242-243
10. අධිකරණ වූ පසු	243-246
11. සමස්ත පසු	246-247
12. ප්‍රතිපත්ති පසු	247-249
13. ආවේණික	249-250
14. කපිතන	251-252

අනුපාති සම්ප්‍රදාය

252-256

1. පාරාජික	252-253
2. සමස්ත පසු	253-254
3. පාරාජිකාදි	255-256

ප්‍රතිපත්ති සම්ප්‍රදාය

256-262

1. කායිකාදි ආපන	256
2. දේශනා ගාමිනියාදි ආපන	256-257
3. පාචන	258-259
4. අපකෘතිය පුහුණුව	259-261
5. පොළොව කළමනා	261-262

සෙදුණුවන ගාමිනිය

262-267

1. අපිපාටික පසු	262-264
2. පාරාජිකාදි පසු	264-265
3. පාචන	267-268

පසුබලා වග

267-274

1. කළමනා වග	267-270
2. අනුපාති වග	270-271
3. පසුබලා වග	271
4. අපකෘතිය පසුබලා වග	271-272
5. නව සමස්ත වග	273-274
සමස්තකාරකා පන ආනු:	275

සම්ප්‍රදාය. සමස්ත.

සුද්ධි පනත

අසුද්ධි
උපාලි පසුබලා

218-247

සුද්ධි
උපාලි පසුබලා

පරිවාර පාලි

නමෝ තසං භගවතො අරහතො
සමමා සමුදාසය

1. හික්කු විහරය

1. කල් පඤ්ඤානති වාර

1. පාරාජික කණක

ඤ්ඤාන භගවතා ජාතතා පසාදතා අරහතා සමමා සමුදාසය පස්මං පාරාජිකං කල් පඤ්ඤානං, කං ආරබ්භා, කියමිං වජ්ජයමිං, අපි තත් පඤ්ඤානති, අනුපඤ්ඤානති, අනුපපන්න පඤ්ඤානති, සබ්බත් පඤ්ඤානති, පදෙස පඤ්ඤානති, සාධාරණ පඤ්ඤානති, අසාධාරණ පඤ්ඤානති, එකතො පඤ්ඤානති, උභතො පඤ්ඤානති. පඤ්ඤානං පාතිමොක්ඛදොසානං කතො ගධං, කල් පරියාපන්නං, කතමෙන උද්දෙසෙන උද්දෙසං ආගච්ඡති. වතුන්නං විපතනිතං කතමා විපතති, සත්තන්නං ආපතතිකකිකානං කතමො ආපතති කකිකො, ඡන්නං ආපතති සමුට්ඨානානං කතති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි. වතුන්නං අධිකරණානං කතමං අධිකරණං, සත්තන්නං සමපාතං කතති සමපේති සමමති පකා තත් විතයො, කො තත් අභිවිතයො, කිං තත් පාතිමොක්ඛං, කිං තත් අධිපාතිමොක්ඛං, කා විපතති, කා සමපතති, කා පටිපතති, කති අත්ථසෙ පටිච්ච භගවතා පස්මං පාරාජිකං පඤ්ඤානං. කෙ සිකතිනි, කෙ සිකතිසිකති, කත් සිතං, කෙ ධාරෙනති, කසං වචනං, කෙතාභතනති.

යං තෙන භගවතා ජාතතා පසාදතා අරහතා සමමා සමුදාසය පස්මං පාරාජිකං කල් පඤ්ඤානනති. වෙසාලියං පඤ්ඤානං. කං ආරබ්භාති, සුද්දින්නං කලඤ්ඤානං ආරබ්භා. කියමිං වජ්ජයමිනති. සුද්දින්නො කලඤ්ඤානො පුරාණ දුතියිකාය මෙද්දුතං ධම්මං පටිසෙවි. තසමිං වජ්ජයමිං, අපි තත් පඤ්ඤානති, අනුපඤ්ඤානති, අනුපපන්න පඤ්ඤානති. එකා පඤ්ඤානති ඤේ අනුපඤ්ඤානතියො. අනුපපන්න පඤ්ඤානති තසමිං තපි. සබ්බත් පඤ්ඤානති පදෙස පඤ්ඤානති. සබ්බත් පඤ්ඤානති සාධාරණ පඤ්ඤානති අසාධාරණ පඤ්ඤානති- සාධාරණ පඤ්ඤානති. එකතො පඤ්ඤානති උභතො පඤ්ඤානති-උභතො පඤ්ඤානති පඤ්ඤානං පාතිමොක්ඛදොසානං කතො ගධං කල් පරියාපන්නනති නිදනොගධා නිදන පරියාපන්නං.

කතමෙන උද්දෙසෙන උද්දෙසං ආගච්ඡති- දුතියෙන උද්දෙසෙන උද්දෙසං ආගච්ඡති. වතුන්නං විපතනිතං කතමා විපතති- සිලවිපතති. සත්තන්නං ආපතතිකකිකානං කතමො ආපතතිකකිකො- පාරාජිකාපතති කකිකො. ඡන්නං ආපතති සමුට්ඨානානං කතති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානිති-

එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති- කායනො ව චිත්තනො ව සමුට්ඨාති- න වාචනො. වතුන්තං අධිකරණානං කතමං අධිකරණනති-ආපත්තාධිකරණං. සත්තන්තං සමථානං කතීති සමපෙති සමමතීති- දිගි සමපෙති සමමති- සමමුඛා විනයෙන ව පටිඤ්ඤන කරණෙන ව.

කො තත්ථ විනයො, කො තත්ථ අභිචිතයොති. පඤ්ඤනති විනයො. විහන්ති අභිචිතයො. කිං තත්ථ පාතිමොක්ඛං. කිං තත්ථ අධිපාතිමොක්ඛනති. පඤ්ඤනති පාතිමොක්ඛං-විහන්ති අධිපාතිමොක්ඛං. කා විපතනීති- අසංවරො විපතති. කා සමපතනීති - සංවරො සමපතති. කා පටිපතනීති - න එවරුපා කරිස්සාමිති යාවජ්චං ආපාණකොට්ඨං සමාදය සිකති සිකාපදෙසු.

කති අත්ථවසෙ පටිච්ච භගවතා පස්මං පාරාජිකා පඤ්ඤනනති - දස අත්ථවසෙ පටිච්ච භගවතා පස්මං පාරාජිකං පඤ්ඤනතා. සමස්ස සුට්ඨාය, සමස්ස ඵාසුතාය, දුමමච්ඡිකුතං පුත්තලානං නිග්ගහාය, පෙසලානා භික්ෂුතං ඵාසු විහාරාය, දිට්ඨධම්මිකානං ආසවානං සංවරය, සමපරාසිකානං ආසවානං පටි ඝාතාය, අපපසන්නානං පසාදය, පසන්නානං භියෙඝාභාවය, සද්ධිමච්ඡිකිතා, විනයානුග්ගහාය. කෙ සිකතිනතීති- සෙබ්බ¹ ව පුප්ප්ථන කල්පාණකා ව සිකති නති, කෙ සිකතිත සිකතාති - අරහන්තො සිකතිත සිකතා. කත්ථ සිතනති- සිකතාකාමෙසු සිතං. කෙ ධාරෙන්නතී-යෙසං චත්තනතී² තෙ ධාරෙන්නති. කස්ස චචනනති-භගවතො චචනං අරහතො සමමා සමුද්දායස්ස, කෙනාහ තනති - පරමපරගතං.

උපාලි දසකො වෙ ව සොණකො සිග්ගවො තථා,
මොග්ගිලීපුතෙනන පඤ්චමා එතෙ ජලුසිරිව්හයෙ.
තතො මහිඤ්ඤ ඉට්ඨියො උත්තියො සමබ්බො තථා,

[භද්දතාමො ව පණ්ඨිතො]

එතෙ තාගා මහා පඤ්ඤ ජලුදීපා ඉධාගතා.

විනයං තෙ වාච්ඡිංසු ජට්ඨං තමබ්බණ්ණියා,
නිකායෙ පඤ්ච වාචෙසුං සත්ත වෙව පකරණෙ.

තතො අරිට්ඨො මෙධාචි තිස්සදත්තො ව පණ්ඨිතො,
විසාරදෙ කාලසුමනො ථෙරො ව දීඝතාමකො.

[දීඝසුමනො ව පණ්ඨිතො.]

පුතදෙව කාලසුමනො තාගතේරො ව බුද්ධරක්ඛිතො,
තිස්සතේරො ව මෙධාචි දෙවතේරො ව පණ්ඨිතො.

පුතදෙව සුමනො මෙධාචි විනයෙ ව විසාරදෙ,
ඛන්දසුතො චූළනාගො ගජොව දුප්පධාසියො.

ධම්මපාලිත තාමො ව රොහණො³ සාධුසුජ්ඣො,
තස්ස සිස්සො මහාපඤ්ඤ බෙමනාමො තිපෙට්ඨො.⁴

1. සෙකතා-න. ම.

2. චත්තනි-න ම.

3. රොහණ-න. ම.

4. තිපෙට්ඨි-ස.

දීපෙ තාරකාරාජාව පඤ්ඤාය අභිරොවථ,
උපතියො ව මෙධාවී පුස්සදෙවො මහාකථී.

පුතදෙව පුමනො මෙධාවී පුස්සනාමො¹ බහුසුතො,
මහාකථී මහාසීවො පිටකෙ සබ්බත් කොවිදො.

පුතදෙව උපාලි මෙධාවී විතයෙ ව විසාරදො,
මහානාගො මහාපඤ්ඤා සද්ධම්මවංස කොවිදො.

පුතදෙව අහසො මෙධාවී පිටකෙ සබ්බත් කොවිදො,
නියසැරො ව මෙධාවී විතයෙ ව විසාරදො.

තස්ස සියො මහාපඤ්ඤා පුස්ස නාමො² බහුසුතො,
සාසනං අනුරතඛණෙන ජලේදීපෙ පතිට්ඨිතො.

චූළානසො ව මෙධාවී විතයෙ ව විසාරදො,
නියසැරො ව මෙධාවී සද්ධම්මවංස කොවිදො.

පුස්ස දෙවො³ ව මෙධාවී විතයෙ ව විසාරදො,
සීවතො ව මෙධාවී විතයෙ සබ්බත් කොවිදො.

එතෙ නාගා මහාපඤ්ඤා විතයඤ්ඤා මග්ගකොවිදො,
විතයං දීපෙ පකාසෙසුං පිටකං තමභ්‍යණ්ණියාති.

යං තෙන භගවතා ජාතතා පස්සතා අරහතා සම්මාසම්බුද්ධො -පෙ-
දුතියං පාරාජිකං කප් පඤ්ඤානන්ධාර-රාජගහෙ පඤ්ඤානන්ධං. කං ආරබ්භාති,
ධනියං කුමාරකාරපුත්තං ආරබ්භ. කියමිං වජ්ජසමිනති - ධනියො කුමාරකාර
පුත්තො රඤ්ඤා දුරුති අදින්නං³ ආදියි. තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤානති, එකා
අනුපඤ්ඤානති. ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානාතං කතීති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානීති.
නීති සමුට්ඨානෙති. සමුට්ඨානී සියා කායතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨානී න
වාචතො. සියා වාචතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨානී න කායතො. සියා කායතො
ව වාචතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨානී -පෙ-.

තතියං පාරාජිකං කප් පඤ්ඤානන්ධාර-වෙසාලියං පඤ්ඤානන්ධං. කං
ආරබ්භාති-සම්බහුලො භික්ඛු ආරබ්භ. කියමිං වජ්ජසමිනති-සම්බහුලා භික්ඛු
අඤ්ඤාමඤ්ඤං ජිවිතා වොරොපෙසුං, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤානති,
එකා අනුපඤ්ඤානති. ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානාතං කතීති සමුට්ඨානෙති
සමුට්ඨානීති - නීති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානී: සියා කායතො ව චිත්තතො ව
සමුට්ඨානී න වාචතො. සියා වාචතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨානී න කායතො.
සියා කායතො ව වාචතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨානී -පෙ-.

එතුන් පාරාජිකං කප් පඤ්ඤානන්ධාර-වෙසාලියං පඤ්ඤානන්ධං. කං
ආරබ්භාති-වග්ගුමුද්දතීරියෙ භික්ඛු ආරබ්භ. කියමිං වජ්ජසමිනති-වග්ගුමුද්දතීරියා
භික්ඛු ගිහිනං අඤ්ඤාමඤ්ඤාසු උත්තරිමුත්තසාධම්මසු වණ්ණං හාසීසු. තසමිං

1. පුප්ථ නාමො-න.ම.

2. චූළදෙවො-න. ම.

3. අදින්නාති-ස.

වච්ඡුසමං එකං පඤ්ඤානති, එකං අනුපඤ්ඤානති ඡන්තං ආපනන් සමුට්ඨානානං කතීති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානීති-නීති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානීති. සියා කායතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨානීති වාචතො. සියා වාචතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨානීති කායතො. සියා කායතො ව වාචතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨානීති —පෙ—

වනනාරො පාරාජිකා නිවසිතා.

නසුද්දනං

මෙට්ඨනා දිනන දුකඤ්ච! මහස්සවිගහප්පතරි,
පාරාජිකාති වනනාරි ඡෙත්ථ වච්ඡු අසංසයාති.

2. සංඛ්‍යාදිපෙස නිණ්ඨා

යං තෙන භගවතා ජාතතා පසස්සා අරගතා සමමාසිද්ධා උපකක මිත්වා අසුචිං මොවෙනතස්ස සංඝාදිපෙසො කන්ථ පඤ්ඤානෙතා. කං ආරබ්භ, නිසමිං වච්ඡුසමිං. අභි තත්ථ පඤ්ඤානති, අනුපඤ්ඤානති, අනුපපන්න පඤ්ඤානති, සබ්බත්ථ පඤ්ඤානති, පදෙස පඤ්ඤානති, සාධාරණ පඤ්ඤානති, අසාධාරණ පඤ්ඤානති, එකතො පඤ්ඤානති, උභතො පඤ්ඤානති. පඤ්චනනං පාතිමොකප්ප ද්දෙසානං කන්ථොගධං කන්ථ පරියාපන්නං, කතමෙන උද්දෙසෙන උද්දෙසා ආගච්ඡති. වතුනනං විපතනීතං කතමා විපතති. සත්තනනං ආපනන්කනිකානං කතමො ආපනතිකනිකො, ඡන්තං ආපනන් සමුට්ඨානානං කතීති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානීති. වතුනනං අධිකරණානං කතමං අධිකරණං, සත්තනනං සමිථානං කතීති සමිථෙති සමිථිති. කො තත්ථ විතයො, කො තත්ථ අභිචිතයො, කිං තත්ථ පාතිමොකං, කිං තත්ථ අධිපාතිමොකං, කා විපතති, කා සමපතති, කා පටිපතති, කතී අත්ථවසෙ පටිච්ච භගවතා උපකකමිත්වා අසුචිං මොවෙනතස්ස සංඝාදිපෙසො පඤ්ඤානෙතා, කෙ සිකිනනති, කෙ සිකිනසිකිනා, කන්ථ සිතං, කෙ ධාරෙනති, කස්ස වචනං, කෙතාභතනති.

යං තෙන භගවතා ජාතතා පසස්සා අරගතා සමමාසිද්ධා උපකක මිත්වා අසුචිං මොවෙනතස්ස සංඝාදිපෙසො කන්ථ පඤ්ඤානෙතාති. සාවච්ඡිං පඤ්ඤානෙතා. කං ආරබ්භාති, ආයසමනනා සෙය්‍යසකං ආරබ්භ. නිසමිං වච්ඡුසමිත්තං-ආයසමං සෙය්‍යසකො හන්ථෙන උපකකමිත්වා අසුචිං මොවෙසි. තසමිං වච්ඡුසමිං. අභි තත්ථ පඤ්ඤානති අනුපඤ්ඤානති අනුපපන්න පඤ්ඤානති-එකා පඤ්ඤානති-එකා අනුපඤ්ඤානති-අනුපපන්න පඤ්ඤානති තසමිං තත්ථ. සබ්බත්ථ පඤ්ඤානති පදෙස පඤ්ඤානති-සබ්බත්ථ පඤ්ඤානති. සාධාරණ පඤ්ඤානති අසාධාරණ පඤ්ඤානති-අසාධාරණ පඤ්ඤානති. එකතො පඤ්ඤානති උභතො පඤ්ඤානති. එකතො පඤ්ඤානති. පඤ්චනනං පාතිමොකප්ප ද්දෙසානං කන්ථොගධං කන්ථ පරියාපන්නතී-නිදනොගධං නිදන පරියාපන්නං.

කතමෙන උද්දෙසෙන උද්දෙසං ආගච්ඡති-තතියෙන උද්දෙසෙන උද්දෙසං ආගච්ඡති. වතුනනං විපතනීතං කතමා විපතනීති-සීලවිපතනී.

සත්තනානං ආපච්ඡාදිකානං කතමො ආපච්ඡාදිකානං. සංඝාදිසෙසාපච්ඡාදිකානං. ඡන්තං ආපච්ඡාදිකානං සමුට්ඨානං කතීති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානිති. එකෙත සමුට්ඨානෙත සමුට්ඨානි කායතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨානි—න වාචතො. වචුනානං අධිකරණානං කතමං අධිකරණනානං-ආපච්ඡාදිකරණං. සත්තනානං සමථානං කතීති සමථෙති සමමුතිති-ද්විති සමථෙති සමමුති සමමුති විනයෙන ව පටිඤ්ඤාන කරණෙන ව. කො තත්ථ විනයො, කො තත්ථ අනිච්ඡයොති—පඤ්ඤාන විනයො. විභවති අනිච්ඡයො. කිං තත්ථ පාති මොකං. කිං තත්ථ අධිපාතිමොකනානං. පඤ්ඤාන ඡාතිමොකං. විභවති අධි පාතිමොකං. කා විපතනිති-අසංවරො විපතති. කා සමපතනිති—සංවරො සමපතති. කා පටිපතනිති-න එවරුපං කරුණාමිති යාවථිවං ආපාණකො ටිකං සමාදාය සිකිනිති සිකිනාපදෙසු.

කති අත්ථසෙ පටිච්ච භගවතා උපකාමිතො අසුචිං මොවෙනාසං සංඝාදිසෙසො පඤ්ඤානොති-දස අත්ථසෙ පටිච්ච භගවතා උපකාමිතො අසුචිං මොවෙනාසං සංඝාදිසෙසො පඤ්ඤානොති. සංඝාදිසෙසො, සංඝාදිසෙසො, දුමමඛනං පුත්තලානං නිග්ගාය, පෙසලානං භික්ඛුනං ආපුච්ඡාදාය, දිට්ඨිමමිකානං ආසවානං සංවරාය, සමපරාධිකානං ආසවානං පටිඝාතාය, අප්ප සත්තනානං පසාදාය, පසත්තනානං භියෙසා භාවාය, සඤ්ඤාමධිකාය, විනයානුග්ගාය. කෙ සිකිනිතීති—සෙසං ව පුත්තලානකලාසකා ව සිකිනිතී. කෙ සිකිනිත සිකිනිති-අරහතො සිකිනිත සිකිනා. කත්ථ සිතනති-සිකිනාකාමෙසු සිතං. කෙ ධාරෙනානිති-යෙසං වත්තනන්ති² තෙ ධාරෙනානි. කසං වචනනති-භගවතො වචනං අරහතො සමමාසමුද්ධාසං. කෙතානනනති-පරමපරාහතං.

උපාලි දායකො වෙව—පෙ—පිටකං තමපණ්ණාසානි.

යං තෙන භගවතා ජානතා පසාදා අරහතා සමමා සමුද්ධාසං මාභු ගාමෙන සඤ්ඤා කායසංසග්ගං සමාපජ්ජනාසං සංඝාදිසෙසො කත්ථ පඤ්ඤා නොති-සංවරායං පඤ්ඤානොති. කා ආරබ්භානි-ආයසමනං උදයං ආරබ්භ. කිසමිං වජ්ජසමිනති. ආයසමා උදයං මාභුගාමෙන සඤ්ඤා කායසංසග්ගං සමාපජ්ජ. තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපච්ඡාදිකානං එකෙත සමුට්ඨානෙත සමුට්ඨානි. කායතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨානි—න වාචතො—පෙ—.

මාභුගාමං දුට්ඨි ට්‍රාහි වාචාති ඔනාසෙනාසං සංඝාදිසෙසො කත්ථ පඤ්ඤානොති-සංවරායං පඤ්ඤානොති. කං ආරබ්භානි ආයසමනං උදයං ආරබ්භ. කිසමිං වජ්ජසමිනති-ආයසමා උදයං මාභුගාමං දුට්ඨි ට්‍රාහි වාචාති ඔනාසි. තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤානති. ඡන්තං ආපච්ඡාදිකානං නීති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි. සියා කායතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨානි—න වාචතො, සියා වාචතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨානි න කායතො, සියා කාය තො ව වාචතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨානි —පෙ—.

මාභුගාමසං සනතිකෙ අත්තකාමපාරිවරියාය වණ්ණං භාසනාසං සංඝාදිසෙසො කත්ථ පඤ්ඤානොති-සංවරායං පඤ්ඤානොති. කං ආරබ්භානි-ආයසමනං උදයං ආරබ්භ. කිසමිං වජ්ජසමිනති-ආයසමා උදයං මාභුගාමසං

1. සංඝාදිසෙසො ආපච්ඡාදිකානං-න. ම.

2. වත්තනති-න. ම.

සතරිකෙ අත්තකාම පාරිවරියාය වණ්ණං අභාසි. තස්මිං වජ්‍රස්මිං. එකා පඤ්ඤානති. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං නීති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි. සියා කායභෝ ව චිත්තභෝ ව සමුට්ඨානි න වාචභෝ; සියා වාචභෝ ව චිත්තභෝ ව සමුට්ඨානි න කායභෝ, සියා කායභෝ ව වාචභෝ ව චිත්තභෝ ව සමුට්ඨානි —පෙ—.

සඤ්ඤාරිතතං සමාපජ්ජන්තස්ස සම්ඝාදිසෙසො කන්ථ පඤ්ඤානෙතාති-සාවච්ඡියං පඤ්ඤානෙතා. කා ආරබ්භාති-ආයස්සමන්තං උදයං ආරබ්භ. කිස්මිං වජ්‍රස්මිනති. ආයස්මා උදය සඤ්ඤාරිතතං සමාපජ්ජි. තස්මිං වජ්‍රස්මිං. එකා පඤ්ඤානති. එකා අනුපඤ්ඤානති. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි. සියා කායභෝ සමුට්ඨානි න වාචභෝ න චිත්තභෝ, සියා වාචභෝ සමුට්ඨානි න කායභෝ න චිත්තභෝ, සියා කායභෝ ව වාචභෝ ව සමුට්ඨානි න චිත්තභෝ, සියා කායභෝ ව චිත්තභෝ ව සමුට්ඨානි න වාචභෝ, සියා වාචභෝ ව චිත්තභෝ ව සමුට්ඨානි න කායභෝ, සියා කායභෝ ව වාචභෝ ව චිත්තභෝ ව සමුට්ඨානි —පෙ—.

සඤ්ඤාදිකාය කුට්ඨං කාරාපෙනත්තස්ස සම්ඝාදිසෙසො කන්ථ පඤ්ඤානෙතාති-ආලුච්ඡියං පඤ්ඤානෙතා. කා ආරබ්භාති - ආලුච්ඡකො භික්‍ෂු ආරබ්භ. කිස්මිං වජ්‍රස්මිනති - ආලුච්ඡකා භික්‍ෂු සඤ්ඤාදිකාය කුට්ඨෙසා කාරාපෙත්තං. තස්මිං වජ්‍රස්මිං. එකා පඤ්ඤානති. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි —පෙ—.

මහලුකා විහාරං කාරාපෙනත්තස්ස සම්ඝාදිසෙසො කන්ථ පඤ්ඤානෙතාති - කොසමච්ඡියං පඤ්ඤානෙතා, කා ආරබ්භාති - ආයස්සමන්තං ඡන්තං ආරබ්භ කිස්මිං වජ්‍රස්මිනති - ආයස්මා ඡන්තො විහාරවජ්‍රං සොධෙතො; අඤ්ඤාතරං වෙතියරුක්ඛං ඡේදපෙසි. තස්මිං වජ්‍රස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි —පෙ—.

භික්‍ෂු, අමුලකෙත පාරාජකෙත ධම්මෙත අනුඤ්ඤානෙතස්ස සම්ඝාදිසෙසො කන්ථ පඤ්ඤානෙතාති-රාජගහෙ පඤ්ඤානෙතා. කා ආරබ්භාති-මෙතනිය භූමමරකෙ¹ භික්‍ෂු ආරබ්භ. කිස්මිං වජ්‍රස්මිනති - මෙතනිය භූමමරකා භික්‍ෂු ආයස්සමන්තං දබ්බං මලලුප්පතං අමුලකෙත පාරාජකෙත ධම්මෙත අනුඤ්ඤානෙතස්ස. තස්මිං වජ්‍රස්මිං. එකා පඤ්ඤානති. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං නීති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි —පෙ—.

භික්‍ෂු, අඤ්ඤාභාගියස්ස අධිකරණස්ස කිඤ්චිදෙසං ලෙස මන්තං උපාදය පාරාජකෙත ධම්මෙත අනුඤ්ඤානෙතස්ස සම්ඝාදිසෙසො කන්ථ පඤ්ඤානෙතාති - රාජගහෙ පඤ්ඤානෙතා. කා ආරබ්භාති-මෙතනිය භූමමරකෙ භික්‍ෂු ආරබ්භ. කිස්මිං වජ්‍රස්මිනති - මෙතනිය භූමමරකා භික්‍ෂු ආයස්සමන්තං දබ්බං මලලුප්පතං අඤ්ඤාභාගියස්ස අධිකරණස්ස කිඤ්චිදෙසං ලෙස මන්තං උපාදය පාරාජකෙත ධම්මෙත අනුඤ්ඤානෙතස්ස. තස්මිං වජ්‍රස්මිං. එකා පඤ්ඤානති. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං නීති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි —පෙ—.

සම්භවෙදකයා සිතනුනො යාව තනිය සමනුභාසනය නපටිතිස්සඡන්තය සම්භවෙදසෙසො කන් පඤ්ඤානෙතානි-රාජගහෙ පඤ්ඤානො, කං ආරබ්භානි-දෙවදත්තං ආරබ්භ, කියමි වජ්ජසමිනනි- දෙවදත්තො සමග්ගසා සම්භවො පරිකාමි, තස්මි වජ්ජසමි, එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨානි, කායතො ව වාචතො ව විත්තතො ව සමුට්ඨානි-පෙ-.

හෙදනුවත්තකානං¹ භික්ඛුනං යාව තනිය සමනුභාසනය නපටිතිස්සඡන්තය සම්භවෙදසෙසො කන් පඤ්ඤානෙතානි-රාජගහෙ පඤ්ඤානො, කං ආරබ්භානි-සමනුප්පෙ භික්ඛු ආරබ්භ, කියමි වජ්ජසමිනනි-සමනුප්පෙ භික්ඛු දෙවදත්තයා සම්භවෙදසෙසො පරිකාමනායා අනුවත්තකා අහෙසුං වග්ගවාදකා, තස්මි වජ්ජසමි, එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨානි, කායතො ව වාචතො ව විත්තතො ව සමුට්ඨානි-පෙ-.

දුබ්බවස්ස භික්ඛුනො යාව තනිය සමනුභාසනය නපටිතිස්සඡන්තය සම්භවෙදසෙසො කන් පඤ්ඤානෙතානි-කොසමිතියං පඤ්ඤානො, කං ආරබ්භානි-ආයසමිනං ඡන්තං ආරබ්භ, කියමි වජ්ජසමිනනි-ආයසමි ඡන්තො භික්ඛුහි සහධම්මකං වුට්ඨමිතො අත්තානං අවච්ඡිතං අකාසි, තස්මි වජ්ජසමි, එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨානි, කායතො ව වාචතො ව විත්තතො ව සමුට්ඨානි -පෙ-.

කුලදුසකයා භික්ඛුනො යාව තනිය සමනුභාසනය නපටිතිස්සඡන්තය සම්භවෙදසෙසො කන් පඤ්ඤානෙතානි-යාවතියං පඤ්ඤානො, කං ආරබ්භානි-අසුප්පුත්තකො භික්ඛු ආරබ්භ, කියමි වජ්ජසමිනනි- අසුප්පුත්තකො භික්ඛු සම්භව පටිපාටිය කමම කතා භික්ඛු ඡන්තො භික්ඛු භවංගමිතා මොහගමිතා භවංගමිතා පාපෙසුං, තස්මි වජ්ජසමි, එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨානි, කායතො ව වාචතො ව විත්තතො ව සමුට්ඨානි -පෙ-.

තෙරස සම්භවෙදසෙසො නිවසිතා,

තස්සඤ්ඤානං:-

විසුට්ඨි කායසංසග්ගං දුට්ඨිලං අත්තකාම ව²,
සඤ්ඤානං කුච්චෙව විහාරො ව අමුලකං,
කිංකරිදෙසඤ්ඤා හෙදෙ ව තපෙව අනුවත්තකා,
දුබ්බවං කුලදුසඤ්ඤා සම්භවෙදසෙසො තෙරසානි.

3. අනියත කණ්ඩ

සං තෙන භගවතා ජාතතා පසාදා අරහතා සමමා සම්මුද්ධෙන පඤ්ඤා අනියතො කන් පඤ්ඤානො-පෙ-කෙනාගතනනි.

1. හෙදකානුවත්තකානං-ස.

2. අත්තකාමඤ්ඤා-න. ම.

යං තෙන භගවතා ජාතතා පසුතා අරහතා සමමා සමුද්ධෙත පඤ්ඤා අනිශ්චයො කත්ථෙ පඤ්ඤාතොති? සාවච්ඡයං පඤ්ඤාතො. කං ආරබ්භාති? ආයසමනතං උදයං ආරබ්භ. කිස්මිං වජ්ඣස්මිනති? ආයසමා උදයී මාභූතාමෙත ධර්මං එකො එකාය රතො පටිච්ඡන්තො ආසතෙ අලං කමමිතිසෙ නිසජ්ජං කපපෙයි. තස්මිං වජ්ඣස්මිං, අභි තත්ථ පඤ්ඤාතති අනු පඤ්ඤාතති අනුපපන්න පඤ්ඤාතති? එකා පඤ්ඤාතති, අනුපඤ්ඤාතති අනු පපන්න පඤ්ඤාතති තස්මිං තථී. සබ්බත්ථ පඤ්ඤාතති පදෙස පඤ්ඤාතති? සබ්බත්ථ පඤ්ඤාතති. සාධාරණ පඤ්ඤාතති අසාධාරණ පඤ්ඤාතති? අසාධාරණ පඤ්ඤාතති. එකතො පඤ්ඤාතති උතතො පඤ්ඤාතති? එකතො පඤ්ඤාතති. පඤ්ඤාතනං පාතිමොකවුද්දෙසානං කත්ථොගධං කත්ථ පරියාපන්න නති? නිදනොගධං නිදන පරියාපන්නං.

කතමෙත උදෙසෙන උදෙසං ආගමිතිති? වතුකේන උදෙසෙන උදෙසං ආගමිති. වතුනං විපතතිතං කතමා විපතති? සියා සීල විපතති සියා ආචාර විපතති. සත්තනං ආපතතිකකකිනං කතමො ආපතතිකකකිති? සියා පාරාජිකාපතතිකකකි, සියා සමිසාදිසෙසාපතතිකකකි, සියා පාවිත්තියාපතතිකකකි. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං කතිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානීති? එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨානී. කාය තො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨානී න වාවතො. වතුනං අධිකරණානං කතමො අධිකරණනති? ආපත්තාධිකරණං. සත්තනං සමපාතං කතිති සමපේති සමපේති? තිති සමපේති සමපි. සියා සමුච්ඡා විනයෙන ව පටිඤ්ඤාකරණෙන ව. සියා සමුච්ඡා විනයෙන ව නිණ්වත්ථාරකෙන ව. කො තත්ථ විනයො කො තත්ථ අභිචිතයොති? පඤ්ඤාතති විනයො විභතති අභිචිතයො. කිං තත්ථ පාතිමොකං. කිං තත්ථ අධි පාතිමොකනති? පඤ්ඤාතති පාතිමොකං විභතති අධිපාතිමොකං. කා විපතති? අසංවරො විපතති; කා සමපතති? සංවරො සමපතති. කා පටිපතති? න එවරුපං කරිස්සාමිති යාව ජීවං ආපාණකොට්ඨං සමාදය සිකති සිකිතාපදෙසු.

කති අත්ථවසෙ පටිච්ච භගවතා පඤ්ඤා අනිශ්චයො පඤ්ඤාතොති? දස අත්ථවසෙ පටිච්ච භගවතා පඤ්ඤා අනිශ්චයො පඤ්ඤාතො. සමිස සුට්ඨිතාය, සමිස ආසුතාය, දුමමභිකුතං පුග්ගලානං නිග්ගහාය, පෙසලානං භික්ෂුතං ආසුච්ඡාරාය, දිට්ඨිධම්මිකානං ආසවානං සංවරාය, සමපරාසිකානං ආසවානං පටිසාතාය, අපාසනානං පසාදය, පසනානං භික්ෂොභාවාය, සඤ්ඤාමම ධර්මියා, විනයානුග්ගහාය. කෙ සිකතිනති? සෙබා ව පුට්ඨජන කලාණකා ව සිකතිනති. කෙ සිකතින සිකති? අරහතො සිකතින සිකති. කත්ථ ධීනනති? සිකති කාමෙසු ධීනං, කෙ ධාරෙන්නති? යෙසං වහනනති තෙ ධාරෙන්නති. කස්ස වචනනති? භගවතො වචනං. අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස, කෙනානනනති? පටිපරාහනං.

උපාලි දසකො වෙව —පෙ—පිට්ඨං තමබ්බණ්ණියාති.

යං තෙන භගවතා ජාතතා පසුතා අරහතා සමමා සමුද්ධෙත දුතිපයා අනිශ්චයො කත්ථෙ පඤ්ඤාතොති? සාවච්ඡයං පඤ්ඤාතො. කං ආරබ්භාති? ආයසමනතං උදයං ආරබ්භ. කිස්මිං වජ්ඣස්මිනති? ආයසමා

උදයි මාභූතාමෙත සද්ධිං එකො එකාය රතො තිසජ්ජං කපෙපසි. තස්මිං වජ්ජස්මිං. අභි තථ පඤ්ඤානි අනුපඤ්ඤානි අනුපනන පඤ්ඤානිති? එකා පඤ්ඤානි, අනුපඤ්ඤානි අනුපනන පඤ්ඤානි තස්මිං නභි. සබ්බත්ථ පඤ්ඤානි පදෙස පඤ්ඤානිති? සබ්බත්ථ පඤ්ඤානි. සාධාරණ පඤ්ඤානි අසාධාරණ පඤ්ඤානිති? අසාධාරණ පඤ්ඤානි. එකතො පඤ්ඤානි උභතො පඤ්ඤානිති? එකතො පඤ්ඤානි. පඤ්චනනා පාතිමොකඛුද්දෙසානං කත්ථොනං කළු පරියාපනනනි? නිදනොගමං නිදන පරියාපනනං. කත මෙත උද්දෙසෙන උද්දෙසං ආගමජ්ජිති? චතුසේන උද්දෙසෙන උද්දෙසං ආගමජ්ජිති.

චතුරානං විපතනිතං කතමා විපතනිති? සියා සිල විපතනි, සියා ආචාර විපතනි, සත්තනනා ආපතනිකකුක්කානා කතමො ආපතනිකකුක්කොති? සියා සංඝදේසසාපතනිකකුක්කො සියා පාචිතනිසාපතනිකකුක්කො. ඡන්තා ආපතනි සමුට්ඨානානා කතිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානිති? තිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි. සියා කායතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨානි න වාචතො, සියා වාචතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨානි න කායතො. සියා කායතො ව වාචතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨානි. චතුරානා අධිකරණානං කතමං අධිකරණනි? ආපතනාධිකරණං, සත්තනනා සමථානා කතිති සමපේති සමථ තිති? තිති සමපේති සමථති. සියා සමමුඛා විතයෙන ව පටිඤ්ඤාන කරණෙන ව. සියා සමමුඛා විතයෙන ව තිණවත්ථාරකෙන ව —පෙ—.

දෙව අනියතා නිට්ඨිතා.

තස්සද්දානං:—

අලං කමමනියඤ්ච - තථෙව ව තගෙව බො,
අනියතා සුපඤ්ඤානා - බුද්ධි සෙට්ඨන තාදිතානි.

4. නිසංගහි ය කණ්ඩ

1. කසින ධග්ග

සං තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සමමා සමුද්දෙහිත අතිරෙභා විවරං දසාහං අතිකතාමෙහනස්ස නිසංගහි යං පාවිතනියං කළු පඤ්ඤානනනි? වෙසාලියං පඤ්ඤානනං. කං ආරබ්භාති? ඡබ්බගහියෙ භික්ඛු ආරබ්භ. කිස්මිං වජ්ජස්මිනනි? ඡබ්බගහියා භික්ඛු අතිරෙක විවරං දසාහා නිකකනනං. ධාරෙසුං. තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානි, එකා අනු පඤ්ඤානි. ඡන්තා ආපතනි සමුට්ඨානානා දිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි. සියා කායතො ව වාචතො ව සමුට්ඨානි. න චිත්තතො, සියා කායතො ව වාචතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨානි —පෙ—.

එකරහනං නිව්චරෙන විපමසනාස්ස නිසංගහි යං පාවිතනියං කළු පඤ්ඤානනනි? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානනං. කං ආරබ්භාති? සමබ්බුලෙ භික්ඛු ආරබ්භ. කිස්මිං වජ්ජස්මිනනි? සමබ්බුලා භික්ඛු භික්ඛුනං හත්ථෙ විවරං

නිකුතිපිඬා සහනරුතනරෙත ජනපදවාරිකං පක්කමිංසු. තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානති. එකා අනුපඤ්ඤානති. ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං ද්විති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි. සීසා කායතො ව වාචතො ව සමුට්ඨානි න විත්තතො. සීසා කායතො ව වාචතො ව විත්තතො ව සමුට්ඨානි —පෙ—.

අනාල විවරං පටිගගනකො මාසං අනික්කාමෙහිගහස්ස නිසංග්ගිසං පාවිතනිසං කථං පඤ්ඤානනනති? සාවච්ඤං පඤ්ඤානනං. කං ආරබ්භනති? සමබ්බලෙ හික්ඛු ආරබ්භ, කිස්මිං වජ්ජස්මිනති? සමබ්බලා හික්ඛු අකාල විවරං පටිගගනකො මාසං අනික්කාමෙසුං. තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානති. එකා අනුපඤ්ඤානති. ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං ද්විති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි. සීසා කායතො ව වාචතො ව සමුට්ඨානි න විත්තතො. සීසා කායතො ව වාචතො ව විත්තතො ව සමුට්ඨානි —පෙ—.

අඤ්ඤාතිකාය ගික්ඛුතිසා පුරාණ විවරං ධොවාපෙහනස්ස නිසංග්ගිසං පාවිතනිසං කථං පඤ්ඤානනනති? සාවච්ඤං පඤ්ඤානනං. කං ආරබ්භනති? ආයසමනනං උදයං ආරබ්භ කිස්මිං වජ්ජස්මිනති? ආයසමා උදය අඤ්ඤාතිකාය ගික්ඛුතිසා පුරාණ විවරං ධොවාපෙසි. තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානති. ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි —පෙ—.

අඤ්ඤාතිකාය ගික්ඛුතිසා හස්සතො විවරං පටිගගනකො නිසංග්ගිසං පාවිතනිසං - කථං පඤ්ඤානනනති? රාජගගන පඤ්ඤානනං. කං ආරබ්භනති? ආයසමනනං උදයං ආරබ්භ කිස්මිං වජ්ජස්මිනති? ආයසමා උදය අඤ්ඤාතිකාය ගික්ඛුතිසා හස්සතො විවරං පටිගගනෙසි. තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානති. එකා අනුපඤ්ඤානති. ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි —පෙ—.

අඤ්ඤාතිකං ගහපතිං වා ගහපතානිං වා විවරං විඤ්ඤාපෙහනස්ස නිසංග්ගිසං පාවිතනිසං - කථං පඤ්ඤානනනති? සාවච්ඤං පඤ්ඤානනං. කං ආරබ්භනති? ආයසමනනං උපතඤ්ඤං සකාසපුත්තං ආරබ්භ කිස්මිං වජ්ජස්මිනති? ආයසමා උපතඤ්ඤං සකාසපුත්තො අඤ්ඤාතිකා සෙට්ඨිපුත්තො විවරං විඤ්ඤාපෙසි. තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානති. එකා අනුපඤ්ඤානති. ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි —පෙ—.

අඤ්ඤාතිකං ගහපතිං වා ගහපතානිං වා නතුත්තරිං¹ විවරං විඤ්ඤාපෙහනස්ස නිසංග්ගිසං පාවිතනිසං - කථං පඤ්ඤානනනති? සාවච්ඤං පඤ්ඤානනං. කං ආරබ්භනති? ඡබ්බග්ගියෙ හික්ඛු ආරබ්භ කිස්මිං වජ්ජස්මිනති? ඡබ්බග්ගියා හික්ඛු න මහනං ජාතිචා බ්බුං විවරං විඤ්ඤාපෙසුං. තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානති. ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි —පෙ—.

පුබ්බ අප්පවාදිතස්ස අඤ්ඤාතිකං ගහපතිකං උපසංඝිතමිච්චා විවරෙ වික්ඛප්පං ආපජ්ජගහස්ස නිසංග්ගිසං පාවිතනිසං - කථං පඤ්ඤානනනති? සාවච්ඤං පඤ්ඤානනං. කං ආරබ්භනති? ආයසමනනං උපතඤ්ඤං

සංකප්පනං ආරම්භ. කිසම් වච්ඡස්මිනති? ආයස්මා උපනඤ්ඤ සංකප්පනො පුබ්බෙ අප්පචාරිතො අඤ්ඤානං ගහපතිකං උපසංකමිති. විවරෙ විකප්පං ආපරි. තස්මි වච්ඡස්මි. එකා පඤ්ඤානති. ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි—පෙ—.

පුබ්බෙ අප්පචාරිතො අඤ්ඤානං ගහපතිකං උපසංකමිති. විවරෙ විකප්පං ආපරි. තස්මි වච්ඡස්මි. එකා පඤ්ඤානති. ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි—පෙ—.

අනිතරං කිසංකප්පනං වොදනාය අනිතරං ඡන්තං ආපනති. විවරං අනිතරං වොදනාය අනිතරං ඡන්තං ආපනති. සංකප්පනං ආරම්භ. කිසම් වච්ඡස්මිනති? ආයස්මා උපනඤ්ඤ සංකප්පනො පුබ්බෙ අප්පචාරිතො අඤ්ඤානං ගහපතිකං උපසංකමිති. විවරෙ විකප්පං ආපරි. තස්මි වච්ඡස්මි. එකා පඤ්ඤානති. ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි—පෙ—.

කිසංකප්පනං වොදනාය අනිතරං ඡන්තං ආපනති.

2. ගොඨික පිණෙතා

ගොඨික පිණෙතා සන්තං කාරාපෙනාය අනිතරං ඡන්තං ආපනති. කිසම් වච්ඡස්මිනති? ආයස්මා උපනඤ්ඤ සංකප්පනො පුබ්බෙ අප්පචාරිතො අඤ්ඤානං ගහපතිකං උපසංකමිති. විවරෙ විකප්පං ආපරි. තස්මි වච්ඡස්මි. එකා පඤ්ඤානති. ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි—පෙ—.

සුද්ධ කාලිකානං උපනඤ්ඤානං සන්තං කාරාපෙනාය අනිතරං ඡන්තං ආපනති. කිසම් වච්ඡස්මිනති? ආයස්මා උපනඤ්ඤ සංකප්පනො පුබ්බෙ අප්පචාරිතො අඤ්ඤානං ගහපතිකං උපසංකමිති. විවරෙ විකප්පං ආපරි. තස්මි වච්ඡස්මි. එකා පඤ්ඤානති. ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි—පෙ—.

අනිතරං කිසංකප්පනං වොදනාය අනිතරං ඡන්තං ආපනති. කිසම් වච්ඡස්මිනති? ආයස්මා උපනඤ්ඤ සංකප්පනො පුබ්බෙ අප්පචාරිතො අඤ්ඤානං ගහපතිකං උපසංකමිති. විවරෙ විකප්පං ආපරි. තස්මි වච්ඡස්මි. එකා පඤ්ඤානති. ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි—පෙ—.

වච්ඡස්මිං. එකා පඤ්ඤතති. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති-පෙ-

අනුචක්ඛං සන්තං ඛානපෙන්නස්ස නිස්සංගිං පාචිතනිං - කථං පඤ්ඤතනනති? සාවච්ඤං පඤ්ඤතනං. කං ආරබ්භාති? සමබ්බුලො භික්ඛු ආරබ්භ. කිස්මිං වච්ඡස්මිනති? සමබ්බුලො භික්ඛු අනුචක්ඛං සන්තං කාරාපෙසු. තස්මිං වච්ඡස්මිං. එකා පඤ්ඤතති එකා අනුපඤ්ඤතති. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති-පෙ-.

අනාදිසිංහා පුරාණ සන්තස්ස ඤාමනා සුගතමිද්දං නවං නිසිදන සන්තං ඛානපෙන්නස්ස නිස්සංගිං පාචිතනිං - කථං පඤ්ඤතනනති? සාවච්ඤං පඤ්ඤතනං. කං ආරබ්භාති? සමබ්බුලො භික්ඛු ආරබ්භ. කිස්මිං වච්ඡස්මිනති? සමබ්බුලො භික්ඛු සන්තාති උප්පිංචා ආරඤ්ඤකඛිනං පිණ්ඩ පාතිකඛිනං පංසුකුලිකඛිනං සමාදිසිංසු. තස්මිං වච්ඡස්මිං. එකා පඤ්ඤතති. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති - පෙ-.

ඵලකලොමාති පටිග්ගහෙය්වා නියොජනං අනික්ඛාමෙන්නස්ස නිස්සංගිං පාචිතනිං - කථං පඤ්ඤතනනති? සාවච්ඤං පඤ්ඤතනං. කං ආරබ්භාති? අඤ්ඤතරං භික්ඛුං ආරබ්භ. කිස්මිං වච්ඡස්මිනති? අඤ්ඤතරො භික්ඛු ඵලකලොමාති පටිග්ගහෙය්වා නියොජනං අනික්ඛාමෙයි. තස්මිං වච්ඡස්මිං. එකා පඤ්ඤතති. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං දිවිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති. සියා කායතො සමුට්ඨාති න වාචතො න චිත්තතො, සියා කායතො ච චිත්තතො ච සමුට්ඨාති න වාචතො - පෙ-.

අඤ්ඤතිනාය භික්ඛුනිං ඵලකලොමාති ධොවාපෙන්නස්ස නිස්සංගිං පාචිතනිං - කථං පඤ්ඤතනනති? සකොසු පඤ්ඤතනං. කං ආරබ්භාති? ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛු ආරබ්භ. කිස්මිං වච්ඡස්මිනති? ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු අඤ්ඤතිකාති භික්ඛුනිති ඵලකලොමාති ධොවාපෙසු. තස්මිං වච්ඡස්මිං. එකා පඤ්ඤතති. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති - පෙ-.

රුපිං පටිග්ගණනස්ස නිස්සංගිං පාචිතනිං - කථං පඤ්ඤතනනති? රුප්ගහෙ පඤ්ඤතනං. කං ආරබ්භාති? ආයසමනනං උපනදං සකාපුත්තං ආරබ්භ. කිස්මිං වච්ඡස්මිනති? ආයසමා උපනදො සකාපුත්තො රුපිං පටිග්ගහෙයි. තස්මිං වච්ඡස්මිං. එකා පඤ්ඤතති. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති - පෙ-.

නානප්පකාරං රුපිං සංවොහාරං සමාපජ්ජනස්ස නිස්සංගිං පාචිතනිං - කථං පඤ්ඤතනනති? සාවච්ඤං පඤ්ඤතනං. කං ආරබ්භාති? ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛු ආරබ්භ. කිස්මිං වච්ඡස්මිනති? ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු නානප්පකාරං රුපිං සංවොහාරං සමාපජ්ජංසු. තස්මිං වච්ඡස්මිං. එකා පඤ්ඤතති. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති - පෙ-.

නානප්පකාරං කායමිග්ගස්ස සමාපජ්ජනස්ස නිස්සංගිං පාචිතනිං - කථං පඤ්ඤතනනති? සාවච්ඤං පඤ්ඤතනං. කං ආරබ්භාති? ආයසමනනං උපනදං සකාපුත්තං ආරබ්භ. කිස්මිං වච්ඡස්මිනති? ආයසමා

උපතඤ්ඤ සකෘප්පුතො පරිබ්බාජකො සද්ධිං කයවිකකයං සමාපජ්ඣි, තස්මිං වච්ඡස්මිං. එකා පඤ්ඤානන්ධාරි. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි —පෙ—.

නොසිය වගො දුතිසො.

3. පතන දිගො.

අතිරේක පතනං දසාහං අතිකක්කාමෙහනස්ස නිසංගහි යං පාවිනන්ධං කන්ද පඤ්ඤානන්ධාරි? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානන්ධාරි. කං ආරබ්භාති? ඡබ්බගහියෙ භික්ඛු ආරබ්භ. කිස්මිං වච්ඡස්මිනන්ති? ඡබ්බගහියා භික්ඛු අතිරේක පතනං ධාරෙසුං. තස්මිං වච්ඡස්මිං. එකා පඤ්ඤානන්ධාරි. එකා අනුපඤ්ඤානන්ධාරි, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං දුට්ඨි සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි. සියා කායතො ව චාච තො ව සමුට්ඨානි න විතතො, සියා කායතො ව වාචතො ව විතතො ව සමුට්ඨානි —පෙ—.

උපත පඤ්ඤානන්ධාරි පතනං අඤ්ඤං නවං පතනං වෙතා පෙහනස්ස නිසංගහි යං පාවිනන්ධං කන්ද පඤ්ඤානන්ධාරි? සකෙකපු පඤ්ඤානන්ධාරි. කං ආරබ්භාති? ඡබ්බගහියෙ භික්ඛු ආරබ්භ. කිස්මිං වච්ඡස්මිනන්ති? ඡබ්බගහියා භික්ඛු අප්පමතකොපි භික්ඛො අප්පමතකොපි බණ්ඩන විලිඛිත මතොනති බහු පතනං විඤ්ඤාපෙසුං. තස්මිං වච්ඡස්මිං. එකා පඤ්ඤානන්ධාරි. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි —පෙ—.

නෙසජ්ජාති පටිගහගෙයා සතනාහං අතිකක්කාමෙහනස්ස නිසංගහි යං පාවිනන්ධං - කන්ද පඤ්ඤානන්ධාරි? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානන්ධාරි. කං ආරබ්භාති? සමනුලෙ භික්ඛු ආරබ්භ. කිස්මිං වච්ඡස්මිනන්ති? සමනුලා භික්ඛු නෙසජ්ජාති පටිගහගෙයා සතනාහං අතිකක්කාමෙසුං. තස්මිං වච්ඡස්මිං. එකා පඤ්ඤානන්ධාරි. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං දුට්ඨි සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි —පෙ—.

අතිරේකමාසෙ සෙසං ගිමනානෙ වසසිකසාවිතවිවරං පජ්ජෙස හනස්ස නිසංගහි යං පාවිනන්ධං කන්ද පඤ්ඤානන්ධාරි? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානන්ධාරි. කං ආරබ්භාති? ඡබ්බගහියෙ භික්ඛු ආරබ්භ. කිස්මිං වච්ඡස්මිනන්ති? ඡබ්බගහියා භික්ඛු අතිරේකමාසෙ සෙසං ගිමනානෙ වසසික සාවික විවරං පරියෙසිංසු. තස්මිං වච්ඡස්මිං. එකා පඤ්ඤානන්ධාරි. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි —පෙ—.

භික්ඛුස්ස සාමං විවරං දධා කුපිතො අනතමතො අවිජ්ඣා හනස්ස නිසංගහි යං පාවිනන්ධං කන්ද පඤ්ඤානන්ධාරි? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානන්ධාරි. කං ආරබ්භාති? ආයසමනං උපතඤ්ඤ සකෘප්පුතං ආරබ්භ. කිස්මිං වච්ඡස්මිනන්ති? ආයසමා උපතඤ්ඤ සකෘප්පුතො භික්ඛුස්ස සාමං විවරං දධා කුපිතො අනතමතො අවිජ්ඣා, තස්මිං වච්ඡස්මිං. එකා පඤ්ඤානන්ධාරි. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි —පෙ—.

සාම. සුභතං විඤ්ඤාපෙඤා තනනවායෙහි විවරං වායාභසනායං නිසංගිකං පාවිතනිකං කන්ද පඤ්ඤානන්තරා? රාජගහෙ පඤ්ඤානන්තරං කං ආරබ්භාති? ඡබ්බග්ගියෙ හික්කු ආරබ්භ, කිස්මිං වජ්ඣස්මිනති? ඡබ්බග්ගියා හික්කු සාම. සුභතං විඤ්ඤාපෙඤා තනනවායෙහි විවරං වායාපෙඤා, තස්මිං වජ්ඣස්මිං, එකා පඤ්ඤානති. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති —පෙ—.

සුබ්බෙ අප්පමාදිතස්ස අඤ්ඤානකස්ස ගහපනිකස්ස තනනවායෙ උපසංකම්භා විවරෙ විකප්පං ආපස්සනායං නිසංගිකං පාවිතනිකං කන්ද පඤ්ඤානන්තරා? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානන්තරං කං ආරබ්භාති? ආයස්මන්තං උපතන්දං සකසපුත්තං ආරබ්භ, කිස්මිං වජ්ඣස්මිනති? ආයස්මා උපතන්දෙ සකසපුත්තො පුබ්බෙ අප්පමාදිතො අඤ්ඤානකස්ස ගහපනිකස්ස තනනවායෙ උපසංකම්භා විවරෙ විකප්පං ආපස්ස, තස්මිං වජ්ඣස්මිං, එකා පඤ්ඤානති. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති —පෙ—.

අවෙච්ඤා විවරං පටිගහගෙඤා විවරකාලසමයං අනික්කාමෙහන්තස්ස නිසංගිකං පාවිතනිකං කන්ද පඤ්ඤානන්තරා? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානන්තරං කං ආරබ්භාති? සමබ්බුලෙ හික්කු ආරබ්භ, කිස්මිං වජ්ඣස්මිනති? සමබ්බුලා හික්කු අවෙච්ඤාවිවරං පටිගහගෙඤා විවරකාල සමයං අනික්කාමෙඤා, තස්මිං වජ්ඣස්මිං, එකා පඤ්ඤානති. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ද්විති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති —පෙ—, කසිනකෙ.

තින්තං විවරානං අඤ්ඤාතරං විවරං අගාරඝරෙ නික්කිපිඤා අනිරෙක ඡාරතං විප්පමසානායං නිසංගිකං පාවිතනිකං කන්ද පඤ්ඤානන්තරා? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානන්තරං කං ආරබ්භාති? සමබ්බුලෙ හික්කු ආරබ්භ, කිස්මිං වජ්ඣස්මිනති? සමබ්බුලා හික්කු තින්තං විවරානං අඤ්ඤාතරං විවරං අගාරඝරෙ නික්කිපිඤා අනිරෙක ඡාරතං විප්පමසායු, තස්මිං වජ්ඣස්මිං, එකා පඤ්ඤානති. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ද්විති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති —පෙ— කසිනකෙ.

ජානං සංඝිකං ලාභං පරිණතං අත්තනො පරිණාමෙහන්තස්ස නිසංගිකං පාවිතනිකං කන්ද පඤ්ඤානන්තරා? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානන්තරං කං ආරබ්භාති? ඡබ්බග්ගියෙ හික්කු ආරබ්භ, කිස්මිං වජ්ඣස්මිනති? ඡබ්බග්ගියා හික්කු ජානං සංඝිකං ලාභං පරිණතං අත්තනො පරිණාමෙඤා, තස්මිං වජ්ඣස්මිං, එකා පඤ්ඤානති. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං තිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති —පෙ—.

පත්ත වගෙහා තතිසො.

තිංස නිසංගිකා පාවිතනිකා නිවසිතා.

තසසුද්දානං:—

දසෙකරතති මාසො ව - ධොවනඤ්ච පටිගහනො,
අඤ්ඤානකඤ්ච¹ උද්දිස්ස - උභින්නං දුතකෙත ව.

කොසියා සුඛි දෝනාගා - ඡබ්බසානි තිසිදනං,
දෝ ව ප්‍රොමාති උග්ගණේන¹ - උභො තාතපසකාරකා.

දෝ ව පතනාති හෙසජජං - වසසිකාදන පඤ්චමං,
සාමිං වාසාපනචේවකො - සාසඛිකා සඛිසිකෙන වාති

5. පාවනනිය කණ්ඩ

1. මුසාවාද වග්ග

යං තෙන භගවතා ජාතතා පසසතා අරහතා සමමාදව්බුද්ධොන සමප
ජානමුසාවාදෙ පාවනනියං කතං පඤ්ඤානන්ධාරි? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානං.
කං ආරබ්භාති? හත්තං සකාපුත්තං ආරබ්භ. කිසමිං වජ්ඣස්මිනති? ආසසා
හත්තො සකාපුත්තො තිත්තෙති සද්ධිං සලුපනො අවජාතිචා පචජාති.
පචජාතිචා අවජාති. තස්මිං වජ්ඣස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති
සමුට්ඨානානං නිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති. සියා වාවතො ව චිත්තතො ව
සමුට්ඨාති න වාවතො. සියා වාවතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨාති න කායතො.
සියා කායතො ව වාවතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨාති -පෙ-.

බමසවාදෙ පාවනනියං කතං පඤ්ඤානන්ධාරි? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානං.
කං ආරබ්භාති? ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛු ආරබ්භ. කිසමිං වජ්ඣස්මිනති? ඡබ්බග්ගියා
භික්ඛු පෙසලෙති භික්ඛුති සද්ධිං හණ්ඩනතා² පෙසලෙති භික්ඛු බමසිංසු. තස්මිං
වජ්ඣස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං නිති සමුට්ඨානෙති
සමුට්ඨාති -පෙ-.

හික්ඛුපෙසුඤ්ඤා පාවනනියං කතං පඤ්ඤානන්ධාරි? සාවච්ඡියං
පඤ්ඤානං. කං ආරබ්භාති? ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛු ආරබ්භ. කිසමිං වජ්ඣස්මිනති?
ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු භික්ඛුතං හණ්ඩනජානානං කලහජානානං විවාදපනානං
පෙසුඤ්ඤා උපසංහරිංසු. තස්මිං වජ්ඣස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති
සමුට්ඨානානං නිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති -පෙ-.

අනුපසම්මනනං පදසො ධම්මං වාවෙහනස්ස පාවනනියං කතං
පඤ්ඤානන්ධාරි? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානං? කං ආරබ්භාති. ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛු
ආරබ්භ. කිසමිං වජ්ඣස්මිනති? ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු උපසංක පදසො ධම්මං
වාවෙසුං. තස්මිං වජ්ඣස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං
ද්විති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති. සියා වාවතො සමුට්ඨාති න කායතො න
චිත්තතො, සියා වාවතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨාති න කායතො -පෙ-.

අනුපසම්මනෙනන උත්තමිං ද්විරතන නිරතනං සහසෙය්සං
කප්පෙහනස්ස පාවනනියං කතං පඤ්ඤානන්ධාරි? ආලුචියං පඤ්ඤානං. කං
ආරබ්භාති? සමඛිත්‍රලෙ භික්ඛු ආරබ්භ. කිසමිං වජ්ඣස්මිනති? සමඛිත්‍රලා භික්ඛු
අනුපසම්මනෙනන සහසෙය්සං කප්පෙසුං. තස්මිං වජ්ඣස්මිං. එකා පඤ්ඤානති,
එකා අනුපසම්මනති. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ද්විති සමුට්ඨානෙති
සමුට්ඨාති. සියා කායතො සමුට්ඨාති න වාවතො න චිත්තතො, සියා කායතො
ව චිත්තතො ව සමුට්ඨාති න වාවතො -පෙ-.

මානුෂ්‍යමය සහ සෙය්‍යං කප්පනස්ස පාචිතනියං කථා පඤ්ඤානතනා? සාවච්ඡයං පඤ්ඤානතං. කං ආරබ්භාති? ආයසමනතං අනු රුඬං ආරබ්භ. කිස්මිං වජ්ජස්මිනා? ආයසමා අනුරුඬො මානුෂ්‍යමය සහ සෙය්‍යං කප්පෙයි. තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානති. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං දිවිති සමුට්ඨානෙනති සමුට්ඨාති -පෙ- එළක ලොමකෙ.

මානුෂ්‍යමය උතතනිං ජප්පඤ්ච වාචාති ධම්මං දෙසෙහනස්ස පාචිතනියං කථා පඤ්ඤානතනා? සාවච්ඡයං පඤ්ඤානතං. කං ආරබ්භාති? ආයසමනතං උදයං ආරබ්භ. කිස්මිං වජ්ජස්මිනා? ආයසමා උදයි මානුෂ්‍යමය ධම්මං දෙසෙයි. තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානති. දො අනුපඤ්ඤානතියො. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං දිවිති සමුට්ඨානෙනති සමුට්ඨාති -පෙ- පදසො ධම්මෙ.

අනුපසම්පන්නස්ස උතතනිමනුස්සධම්මං භූතං ආරොවේහනස්ස පාචිතනියං - කථා පඤ්ඤානතනා? වෙසාලියං පඤ්ඤානතං. කං ආරබ්භාති? වග්ගමුද්දරියෙ භික්ෂු ආරබ්භ. කිස්මිං වජ්ජස්මිනා? වග්ගමුද්දරියා භික්ෂු ගිහිතං අඤ්ඤාමඤ්ඤස්ස උතතරි මනුස්සධම්මස්ස වණණං භාසිංසු. තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානති. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං තිති සමුට්ඨානෙනති සමුට්ඨාති. සියා කායතො සමුට්ඨාති ත වාචතො ත චිත්තතො, සියා වාචතො සමුට්ඨාති ත කායතො ත චිත්තතො, සියා කායතො ව වාචතො ව සමුට්ඨාති ත චිත්තතො -පෙ-.

භික්ෂුස්ස දුට්ඨලොපතනිං අනුපසම්පන්නස්ස ආරොවේහනස්ස පාචිතනියං - කථා පඤ්ඤානතනා? සාවච්ඡයං පඤ්ඤානතං. කං ආරබ්භාති? ඡබ්බග්ගියෙ භික්ෂු ආරබ්භ. කිස්මිං වජ්ජස්මිනා? ඡබ්බග්ගියා භික්ෂු භික්ෂුස්ස දුට්ඨලොපතනිං අනුපසම්පන්නස්ස ආරොවෙසුං. තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානති. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං තිති සමුට්ඨානෙනති සමුට්ඨාති -පෙ-.

පඨවිං චණනනස්ස පාචිතනියං - කථා පඤ්ඤානතනා? ආලවියං පඤ්ඤානතං. කං ආරබ්භාති? ආලවිකෙ භික්ෂු ආරබ්භ. කිස්මිං වජ්ජස්මිනා? ආලවිකා¹ භික්ෂු පඨවිං² ඛණ්ණං. තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානති. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං තිති සමුට්ඨානෙනති සමුට්ඨාති -පෙ-.

මුසාවාද වග්ගො පඨමො.

2. භූතශාම වග්ග

භූතශාම පානව්‍යාභාස³ පාචිතනියං - කථා පඤ්ඤානතනා? ආලවියං පඤ්ඤානතං. කං ආරබ්භාති? ආලවිකෙ භික්ෂු ආරබ්භ. කිස්මිං වජ්ජස්මිනා? ආලවිකා භික්ෂු රුකං ඡන්දං. තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානති. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං තිති සමුට්ඨානෙනති සමුට්ඨාති -පෙ-.

1. ආලවිකා - න. ම. 2. පඨවිං - න. ම. 3. පානව්‍යාභාස - න. ම.

අඤ්ඤවාදකෙ විගෙසකෙ පාචනියං කළු පඤ්ඤානන්ධාරි? කොස මිඨං පඤ්ඤානං, කං ආරබ්භාති? ආයසමන්තං ඡන්තං ආරබ්භ, කිස්මිං වජ්ජසමන්ති? ආයසමා ඡන්තො සඛිකමජ්ජෙක ආපත්තියා අනුසුඤ්ජියමානො අඤ්ඤානඤ්ඤං පටිවරි, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤානති, එකා අනු පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපත්ති සමුට්ඨානානං තිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති - පෙ-.

උජ්ඣාපනකෙ ඩියතකෙ පාචනියං කළු පඤ්ඤානන්ධාරි? රාජගහෙ පඤ්ඤානං, කං ආරබ්භාති? මෙතනිය භූමමජකෙ භික්ඛු ආරබ්භ, කිස්මිං වජ්ජ සමිනති? මෙතනිය භූමමජකා භික්ඛු ආයසමන්තං දබ්බං මලලුප්පතං භික්ඛු උජ්ඣාපෙසුං, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤානති, එකා අනුපඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපත්ති සමුට්ඨානානං තිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති - පෙ-.

සඛිකං මඤ්චං වා පිදං වා හිසිං වා කොච්ඡං වා අජේඣාකාසෙ සන්ථ රිත්වා අනුඤ්චරිත්වා අනාපුච්ඡා පක්කමන්තස්ස පාචනියං කළු පඤ්ඤානන්ධාරි? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානං, කං ආරබ්භාති? සමබ්බුලෙ භික්ඛු ආරබ්භ, කිස්මිං වජ්ජසමිනති? සමබ්බුලා භික්ඛු සඛිකං සෙතාසනං අජේඣාකාසෙ සන්ථරිත්වා අනුඤ්චරිත්වා අනාපුච්ඡා පක්කමිංසු, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤානති, එකා අනුපඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපත්ති සමුට්ඨානානං දව්හි සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති - පෙ- කසිතකෙ.

සඛිකකෙ විහාරෙ සෙය්‍යං සන්ථරිත්වා අනුඤ්චරිත්වා අනාපුච්ඡා පක්කම න්තස්ස පාචනියං කළු පඤ්ඤානන්ධාරි? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානං, කං ආර බ්භාති? සත්තරසවග්ගියෙ භික්ඛු ආරබ්භ, කිස්මිං වජ්ජසමිනති? සත්තරසවග්ගියා භික්ඛු සඛිකකෙ විහාරෙ සෙය්‍යං සන්ථරිත්වා අනුඤ්චරිත්වා අනාපුච්ඡා පක්කමිංසු, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපත්ති සමුට්ඨානානං දව්හි සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති - පෙ- කසිතකෙ.

සඛිකකෙ විහාරෙ ජානං පුබ්බුපගතං භික්ඛු අනුපබ්ඡ් සෙය්‍යං කපෙප න්තස්ස පාචනියං කළු පඤ්ඤානන්ධාරි? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානං, කං ආර බ්භාති? ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛු ආරබ්භ, කිස්මිං වජ්ජසමිනති? ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු ථෙරෙ භික්ඛු අනුපබ්ඡ් සෙය්‍යං කපෙපසුං, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤානති. ඡන්තං ආපත්ති සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති, කායතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨාති න වාචතො - පෙ-.

භික්ඛුං කුපිතෙන අතත්තමනෙන සඛිකා විහාරා තික්කඛිසින්නස්ස පාචනියං කළු පඤ්ඤානන්ධාරි? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානං, කං ආරබ්භාති? ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛු ආරබ්භ, කිස්මිං වජ්ජසමිනති? ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු කුපිතා අතත්තමතා භික්ඛුං¹ සඛිකා විහාරා තික්කඛිසිංසු, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපත්ති සමුට්ඨානානං තිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති - පෙ-.

සඛිකකෙ විහාරෙ උපරි වෙහාසකුටියා ආගච්චපාදකං මඤ්චං වා පිදං වා අභිතිසිද්ධන්තස්ස පාචනියං කළු පඤ්ඤානන්ධාරි? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානං, කං ආරබ්භාති? අඤ්ඤානරං භික්ඛු ආරබ්භ, කිස්මිං වජ්ජසමිනති? අඤ්ඤ නරො භික්ඛු සඛිකකෙ විහාරෙ උපරි වෙහාසකුටියා ආගච්චපාදකං මඤ්චං

සහසා අභිනිසිදි, තසම් වජ්ජසම්. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං දව්භි සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි. සියා කායතො සමුට්ඨානි න වාචතො න විතතතො, සියා කායතො ච විතතතො ච සමුට්ඨානි න වාචතො —පෙ—.

ආත්තිපරියායෙ අධිට්ඨතිඤා තතුතනාරිං අධිට්ඨතනනස්ස පාවිතතියං කත්ථ පඤ්ඤානනනති? කොසමිඤ්ඤං පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භාති? ආයසමනනං ඡන්තං ආරබ්භ. කිසම් වජ්ජසම්නති? ආයසමා ඡන්තො කතපරියොසිතං විහාරං පුනපුනං ඡාදපෙසි. පුනපුනං ලිමපාපෙසි. අභිනාරිකො විහාරො පරිපට්ඨි. තසම් වජ්ජසම්. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි —පෙ—.

ඡානං සප්පාණකං උදකං තිණං වා මතතිකං වා සිඤ්ඤානනස්ස පාවිතතියං කත්ථ පඤ්ඤානනනති? ආලවිතං පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භාති? ආල වකෙ භික්ෂු ආරබ්භ. කිසම් වජ්ජසම්. ආලවකා භික්ෂු ඡානං සප්පාණකං උදකං තිණමපි මතතිකමපි සිඤ්චිංසු; තසම් වජ්ජසම්. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං නිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි —පෙ—.

භුතගාම වග්ගො දුතියො.

3. ඔවාද වග්ගො

අසමමතෙහ භික්ෂුතියො ඔවදනනස්ස පාවිතතියං කත්ථ පඤ්ඤානනනති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භාති? ඡබ්බග්ගියෙ භික්ෂු ආරබ්භ. කිසම් වජ්ජසම්නති? ඡබ්බග්ගියා භික්ෂු අසමමතා භික්ෂුතියො ඔවදිංසු, තසම් වජ්ජසම්. අනි තත්ථ පඤ්ඤානති, අනුපඤ්ඤානති, අනුපපන්න පඤ්ඤානතීති; එකා පඤ්ඤානති, එකා අනුපඤ්ඤානති, අනුපපන්න පඤ්ඤානති තසම් තඡී. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං දව්භි සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි. සියා වාචතො සමුට්ඨානි න කායතො න විතතතො, සියා වාචතො ච විතතතො ච සමුට්ඨානි න කායතො —පෙ—.

අත්ථභගතෙ සුරියෙ භික්ෂුතියො ඔවදනනස්ස පාවිතතියං කත්ථ පඤ්ඤානනනති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භාති? ආයසමනනං චුලපඤ්ඤා¹ ආරබ්භ. කිසම් වජ්ජසම්නති? ආයසමා චුලපඤ්ඤාකො අත්ථ භගතෙ සුරියෙ භික්ෂුතියො ඔවදි, තසම් වජ්ජසම්. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං දව්භි සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි —පෙ—. පදසොධමෙව.

භික්ෂුනුපස්සයං උපසඤ්ඤාමිඤා භික්ෂුතියො ඔවදනනස්ස පාවිතතියං කත්ථ පඤ්ඤානනනති? සකෙකසු පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භාති? ඡබ්බග්ගියෙ භික්ෂු ආරබ්භ. කිසම් වජ්ජසම්නති? ඡබ්බග්ගියා භික්ෂු භික්ෂුනුපස්සයං උපසඤ්ඤාමිඤා භික්ෂුතියො ඔවදිංසු, තසම් වජ්ජසම්. එකා පඤ්ඤානති, එකා අනුපඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං දව්භි සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි —පෙ—. කසිතකෙ.

ආමිසගෙහු භික්ෂු භික්ෂුතියො ඔවදනනතී හණ්ණනස්ස පාවිතතියං කත්ථ පඤ්ඤානනනති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානනං; කං ආරබ්භාති? ඡබ්බග්ගියෙ

1. පරිපට්ඨි—න. ම.

2. චුලපඤ්ඤා—න. ම.

භික්‍ෂු ආරබ්භ, කිසමිං චන්ද්‍රස්මිනන්ති? ඡබ්බග්ගියා භික්‍ෂු ආමසගෙතු භික්‍ෂු භික්‍ෂුනියො ඔවදනන්ති භණ්ණු, තස්මිං චන්ද්‍රස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං තිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති —පෙ—.

අඤ්ඤානියාස භික්‍ෂුනියා විවරං දෙනනස්ස පාවිතනියං කළු පඤ්ඤානනනන්ති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භාති? අඤ්ඤානරං භික්‍ෂු ආරබ්භ. කිසමිං චන්ද්‍රස්මිනන්ති? අඤ්ඤානරො භික්‍ෂු අඤ්ඤානියාස භික්‍ෂුනියා විවරං අදුසි. තස්මිං චන්ද්‍රස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, එකා අනුපඤ්ඤානති. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති —පෙ—.

අඤ්ඤානියාස භික්‍ෂුනියා විවරං සිබ්බෙනනස්ස පාවිතනියං කළු පඤ්ඤානනනන්ති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භාති? ආයසමනනං උදුසි ආරබ්භ. කිසමිං චන්ද්‍රස්මිනන්ති? ආයසමා උදුසි අඤ්ඤානියාස භික්‍ෂුනියා විවරං සිබ්බෙයි. තස්මිං චන්ද්‍රස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති —පෙ—.

භික්‍ෂුනියා සද්ධිං සංවිධාය එකද්ධානමග්ගං පටිපජ්ජනනස්ස පාවිතනියං කළු පඤ්ඤානනනන්ති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භාති? ඡබ්බග්ගියෙ භික්‍ෂු ආරබ්භ. කිසමිං චන්ද්‍රස්මිනන්ති? ඡබ්බග්ගියා භික්‍ෂු භික්‍ෂුනීති සද්ධිං සංවිධාය එකද්ධානමග්ගං පටිපජ්ජංසු, තස්මිං චන්ද්‍රස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, එකා අනුපඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං චතුති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති. සියා කායතො සමුට්ඨාති න වාචතො න විතතතො, සියා කායතො ව වාචතො ව සමුට්ඨාති න විතතතො, සියා කායතො ව විතතතො ව සමුට්ඨාති න වාචතො, සියා කායතො ව වාචතො ව විතතතො ව සමුට්ඨාති —පෙ—.

භික්‍ෂුනියා සද්ධිං සංවිධාය එකං නාවං අභිරුහනනස්ස පාවිතනියං කළු පඤ්ඤානනනන්ති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භාති? ඡබ්බග්ගියෙ භික්‍ෂු ආරබ්භ. කිසමිං චන්ද්‍රස්මිනන්ති? ඡබ්බග්ගියා භික්‍ෂු භික්‍ෂුනීති සද්ධිං සංවිධාය එකං නාවං අභිරුහිංසු, තස්මිං චන්ද්‍රස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, එකා අනුපඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං චතුති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති —පෙ—.

ජාතං භික්‍ෂුනී පරිපාවිතං පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජනනස්ස පාවිතනියං කළු පඤ්ඤානනනන්ති? රාජගෙහෙ පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භාති? දෙවදනනං ආරබ්භ. කිසමිං චන්ද්‍රස්මිනන්ති? දෙවදනෙතො ජාතං භික්‍ෂුනී පරිපාවිතං පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජ, තස්මිං චන්ද්‍රස්මිං, එකා පඤ්ඤානති, එකා අනුපඤ්ඤානති. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති. කායතො ව විතතතො ව සමුට්ඨාති න වාචතො —පෙ—.

භික්‍ෂුනියා සද්ධිං එකො එකාය රගො නිසජ්ජං කප්පෙනස්ස පාවිතනියං කළු පඤ්ඤානනනන්ති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භාති? ආයසමනනං උදුසි ආරබ්භ. කිසමිං චන්ද්‍රස්මිනන්ති? ආයසමා උදුසි භික්‍ෂුනියා සද්ධිං එකො එකාය රගො නිසජ්ජං කප්පෙයි. තස්මිං චන්ද්‍රස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති. කායතො ව විතතතො ව සමුට්ඨාති න වාචතො —පෙ—.

මමාද වග්ගො තතියො.

4. භෝජන වගන

තභුතනරිං ආවසථ පිණ්ඩං භුඤ්ජනාස්ස පාවිතරියං කථං පඤ්ඤානනානි? සාවඤ්ඤං පඤ්ඤානනං. කං ආරබ්භාති? ඡබ්බගගියෙ භික්ෂු ආරබ්භ. කිස්මිං වජ්ජස්මිනනි? ඡබ්බගගියා භික්ෂු අනුවසිචා අනුවසිචා ආවසථ පිණ්ඩං භුඤ්ජංසු, තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, එකා අනුපඤ්ඤානති, ඡනනං ආපනති සමුට්ඨානානං දව්ඨි සමුට්ඨානෙනි සමුට්ඨානි —පෙ—, එළකලොමකෙ.

ගණභෝජනෙ පාවිතරියං කථං පඤ්ඤානනනනි? රාජගහෙ පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භාති? දෙවදත්තං ආරබ්භ, කිස්මිං වජ්ජස්මිනනි? දෙවදත්තො සපරිසො කුලෙසු විඤ්ඤාපෙචා විඤ්ඤාපෙචා භුඤ්ජ, තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, සත්තං අනුපඤ්ඤානතියො. ඡනනං ආපනති සමුට්ඨානානං දව්ඨි සමුට්ඨානෙනි සමුට්ඨානි —පෙ—, එළකලොමකෙ.

පරම්පර භෝජනෙ පාවිතරියං කථං පඤ්ඤානනනනි? වෙසාලියං පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භාති? සම්බහුලෙ භික්ෂු ආරබ්භ, කිස්මිං වජ්ජස්මිනනි? සම්බහුලා භික්ෂු අඤ්ඤානු නිමනතිතා අඤ්ඤානු භුඤ්ජංසු, තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, වතස්සො අනුපඤ්ඤානතියො. ඡනනං ආපනති සමුට්ඨානානං දව්ඨි සමුට්ඨානෙනි සමුට්ඨානි —පෙ—, කසීතකෙ.

ද්විතීයපත්තපුරෙ පුච්චෙ පටිග්ගහෙචා තභුතනරිං පටිග්ගණනාස්ස පාවිතරියං කථං පඤ්ඤානනනනි? සාවඤ්ඤං පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භාති? සම්බහුලෙ භික්ෂු ආරබ්භ, කිස්මිං වජ්ජස්මිනනි? සම්බහුලා භික්ෂු න මත්තං ජාතිචා පටිග්ගහෙසු. තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡනනං ආපනති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙනි සමුට්ඨානි —පෙ—.

භුතනාවිතා පචාරිකෙන අතතිරිත්තං බාදනීයං වා භෝජනීයං වා භුඤ්ජනාස්ස පාවිතරියං කථං පඤ්ඤානනනනි? සාවඤ්ඤං පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භාති? සම්බහුලෙ භික්ෂු ආරබ්භ, කිස්මිං වජ්ජස්මිනනි? සම්බහුලා භික්ෂු භුතනාවි පචාරිතා අඤ්ඤානු භුඤ්ජංසු, තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, එකා අනුපඤ්ඤානති, ඡනනං ආපනති සමුට්ඨානානං දව්ඨි සමුට්ඨානෙනි සමුට්ඨානි —පෙ—, කසීතකෙ.

භික්ෂු භුතනාවිං පචාරිතං අතතිරිත්තෙන බාදනීයෙන වා භෝජනීයෙන වා අභිභව්ඨා පචාරෙණාස්ස පාවිතරියං කථං පඤ්ඤානනනනි? සාවඤ්ඤං පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භාති? අඤ්ඤාතරං භික්ෂු ආරබ්භ, කිස්මිං වජ්ජස්මිනනි? අඤ්ඤාතරො භික්ෂු භික්ෂු භුතනාවිං පචාරිතං අතතිරිත්තෙන භෝජනීයෙන අභිභව්ඨා පචාරෙයි. තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡනනං ආපනති සමුට්ඨානානං තිඨි සමුට්ඨානෙනි සමුට්ඨානි —පෙ—.

විකාලෙ බාදනීයං වා භෝජනීයං වා භුඤ්ජනාස්ස පාවිතරියං කථං පඤ්ඤානනනනි? රාජගහෙ පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භාති? සත්තරස් වග්ගියෙ භික්ෂු ආරබ්භ, කිස්මිං වජ්ජස්මිනනි? සත්තරස් වග්ගියා භික්ෂු විකාලෙ භෝජනං භුඤ්ජංසු, තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡනනං ආපනති සමුට්ඨානානං දව්ඨි සමුට්ඨානෙනි සමුට්ඨානි —පෙ—, එළකලොමකෙ.

සන්නිධිකාරකං බාදනියං වා භොජනියං වා භුක්ඤ්ඤානන්ධාර පාවිතනියං කළු පඤ්ඤානන්ධාර? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානන්ධාර, කං ආරම්භානි? ආයසමනනං බෙලට්ඨසීසං: ආරම්භ. කිස්මිං වජ්ජස්මිනි? ආයසමා බෙලට්ඨසීසො සන්නිධිකාරකං භොජනං භුක්ඤ්, තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ද්විති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි —පෙ— එළකලොමකෙ.

පණ්ණික භොජනානි අත්තනො අත්තිය වික්ඤ්ඤාපෙඤා භුක්ඤ්ඤානන්ධාර පාවිතනියං කළු පඤ්ඤානන්ධාර? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානන්ධාර, කං ආරම්භානි? ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛු ආරම්භ. කිස්මිං වජ්ජස්මිනි? ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු පණ්ණික භොජනානි අත්තනො අත්තිය වික්ඤ්ඤාපෙඤා භුක්ඤ්, තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, එකා අනු පඤ්ඤානති. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං වතුති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි —පෙ—.

අදින්නං මුඛචාරං ආහාරං ආහරණන්ධාර පාවිතනියං කළු පඤ්ඤානන්ධාර? වෙසාලියං පඤ්ඤානන්ධාර, කං ආරම්භානි? අඤ්ඤාතරං භික්ඛු ආරම්භ. කිස්මිං වජ්ජස්මිනි? අඤ්ඤාතරො භික්ඛු අදින්නං මුඛචාරං ආහාරං ආහරි. තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, එකා අනු පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ද්විති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි —පෙ— එළකලොමකෙ.

භොජන වග්ගො වතුපෙඤා.

5. අවෙලක වග්ග

අවෙලකස්ස වා පරිබ්බාජකස්ස වා පරිබ්බාජකාය වා සහත්වා බාදනියං වා භොජනියං වා දේනන්ධාර පාවිතනියං කළු පඤ්ඤානන්ධාර? වෙසාලියං පඤ්ඤානන්ධාර, කං ආරම්භානි? ආයසමනනං ආනන්දං ආරම්භ. කිස්මිං වජ්ජස්මිනි? ආයසමා ආනන්දෙ අඤ්ඤාතරස්සා පරිබ්බාජකාය එකං මඤ්ඤාමානො දො දුට්ඨෙ අද්දසී. තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානති. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං තිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි —පෙ— එළකලොමකෙ.

භික්ඛුං එහාට්ඨසො ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය පටිසිස්සාමානි තස්ස දුපෙඤා වා අදුපෙඤා වා උයොසරේනන්ධාර පාවිතනියං කළු පඤ්ඤානන්ධාර? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානන්ධාර, කං ආරම්භානි? ආයසමනනං උපනන්දං සකාපුත්තං ආරම්භ. කිස්මිං වජ්ජස්මිනි? ආයසමා උපනන්දෙ සකාපුත්තො භික්ඛුං එහාට්ඨසො ගාමං පිණ්ඩාය පටිසිස්සාමානි තස්ස අදුපෙඤා උයොසරේසී, තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානති. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං තිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි —පෙ—.

සභොජනෙ කුලෙ අනුපබ්බජ් නිසජ්ජං කප්පෙනන්ධාර පාවිතනියං කළු පඤ්ඤානන්ධාර? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානන්ධාර, කං ආරම්භානි? ආයසමනනං උපනන්දං සකාපුත්තං ආරම්භ. කිස්මිං වජ්ජස්මිනි? ආයසමා උපනන්දෙ

සකාසපුතො සතොජනෙ කුලෙ අනුපබ්ජි නිසජ්ජං කප්පෙසී. තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨානි කාසතො ව විතතතො ව සමුට්ඨානි න වාචතො —පෙ—

මාතුගාමෙන සද්ධිං රහො පටිච්ඡන්තො ආසනෙ නිසජ්ජං කප්පෙ නනස්ස පාවිතතිස්ස කත්ථ පඤ්ඤානනනති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භාති? ආයසමනනං උපනඤ්ඤං සකාසපුතනං ආරබ්භ. කිස්මිං වජ්ජස්මිනති? ආයසමා උපනඤ්ඤං සකාසපුතො මාතු ගාමෙන සද්ධිං රහො පටිච්ඡන්තො ආසනෙ නිසජ්ජං කප්පෙසී, තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨානි —පෙ—.

මාතුගාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසජ්ජං කප්පෙ නනස්ස පාවිතතිස්ස කත්ථ පඤ්ඤානනනති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භාති? ආයසමනනං උපනඤ්ඤං සකාසපුතනං ආරබ්භ. කිස්මිං වජ්ජස්මිනති? ආයසමා උපනඤ්ඤං සකාසපුතො මාතුගාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසජ්ජං කප්පෙසී, තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨානි —පෙ—.

නිමිනතිතෙන සහතෙනත තනනං භික්ෂුං අනාපුච්ඡි පුරෙ හතනං වා පච්ඡා හතනං වා කුලෙසු වාරිතනං ආපජ්ජනනස්ස පාවිතතිස්ස කත්ථ පඤ්ඤානනනති? රාජගහෙ පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භාති? ආයසමනනං උපනඤ්ඤං සකාසපුතනං ආරබ්භ. කිස්මිං වජ්ජස්මිනති? ආයසමා උපනඤ්ඤං සකාසපුතො නිමිනතිතො සහතො සමානො පුරෙ හතනමපි පච්ඡා හතනමපි කුලෙසු වාරිතනං ආපජ්ජ. තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, වතස්සො අනුපඤ්ඤානතිස්සො. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ද්විති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි —පෙ—.

තතුතනරිං හෙසජ්ජං විඤ්ඤාපෙතනස්ස පාවිතතිස්ස කත්ථ පඤ්ඤානනනති? සකෙකපු පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භාති? ඡබ්බගහියෙ භික්ෂු ආරබ්භ. කිස්මිං වජ්ජස්මිනති? ඡබ්බගහියා භික්ෂු මහා තාමෙන සකෙකත අජ්ජණො, හතෙන ආගමෙට්ඨානි චුච්චමානා තාගමෙසු, තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි —පෙ—.

උය්‍යුතනං සෙනං දස්සනාය ගච්ඡනනස්ස පාවිතතිස්ස කත්ථ පඤ්ඤානනනති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භාති? ඡබ්බගහියෙ භික්ෂු ආරබ්භ, කිස්මිං වජ්ජස්මිනති? ඡබ්බගහියා භික්ෂු උය්‍යුතනං සෙනං දස්සනාය අගමෙසු, තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, එකා අනුපඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ද්විති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි —පෙ—.

අතිරෙක තිරතනං සෙනාය වසනනස්ස පාවිතතිස්ස කත්ථ පඤ්ඤානනනති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භාති? ඡබ්බගහියෙ භික්ෂු ආරබ්භ. කිස්මිං වජ්ජස්මිනති? ඡබ්බගහියා භික්ෂු අතිරෙක තිරතනං සෙනාය වසිංසු, තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ද්විති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි —පෙ—.

උදෙසාධිකං ගව්ඡනනාසං පාවිතනියං කළු පඤ්ඤානනනනි? සාවන්තියං පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භාති? ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛු ආරබ්භ. කිස්මිං වච්ඡුස්මිනනි? ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු උදෙසාධිකං අගමංසු. තස්මිං වච්ඡුස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපනති සමුව්ඨානානං ද්විති සමුව්ඨානෙති සමුව්ඨාති - පෙ-
එළකථොමකෙ.

අවෙලක වග්ගො පඤ්චමො.

6. සුරාපාණ වග්ගො

සුරාමෙරසපානෙ පාවිතනියං කළු පඤ්ඤානනනනි? කොසමබ්බියං පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භාති? ආයසමන්තං සාගතං ආරබ්භ. කිස්මිං වච්ඡුස්මිනනි? ආයසමා සාගතො මජ්ඣං පිථි, තස්මිං වච්ඡුස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපනති සමුව්ඨානානං ද්විති සමුව්ඨානෙති සමුව්ඨාති, සියා කායතො සමුව්ඨාති න වාවතො න විතතතො, සියා කායතො ව විතතතො ව සමුව්ඨාති න වාවතො - පෙ-.

අඛ්‍යුලිපතොදකෙ පාවිතනියං කළු පඤ්ඤානනනනි? සාවන්තියං පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භාති? ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛු ආරබ්භ. කිස්මිං වච්ඡුස්මිනනි? ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු භික්ඛු. අඛ්‍යුලිපතොදකෙත භාසෙසු. තස්මිං වච්ඡුස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපනති සමුව්ඨානානං එකෙත සමුව්ඨානෙත සමුව්ඨාති කායතො ව විතතතො ව සමුව්ඨාති න වාවතො - පෙ-.

උදකෙ ගසසධමෙව¹ පාවිතනියං කළු පඤ්ඤානනනනි? සාවන්තියං පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භාති? සත්තරස වග්ගියෙ භික්ඛු ආරබ්භ. කිස්මිං වච්ඡුස්මිනනි? සත්තරසවග්ගියා භික්ඛු අවිරවතියා තදියා උදකෙ කිලිංසු. තස්මිං වච්ඡුස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපනති සමුව්ඨානානං එකෙත සමුව්ඨානෙත සමුව්ඨාති - පෙ-.

අනාදරියෙ පාවිතනියං කළු පඤ්ඤානනනනි? කොසමබ්බියං පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භාති? ආයසමන්තං ඡන්තං ආරබ්භ. කිස්මිං වච්ඡුස්මිනනි? ආයසමා ඡන්තො අනාදරියං අකාසි. තස්මිං වච්ඡුස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපනති සමුව්ඨානානං තිති සමුව්ඨානෙති සමුව්ඨාති - පෙ-.

භික්ඛුං භිංසාපෙනාසං පාවිතනියං කළු පඤ්ඤානනනනි? සාවන්තියං පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භාති? ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛු ආරබ්භ. කිස්මිං වච්ඡුස්මිනනි? ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු භික්ඛු. භිංසාපෙසු, තස්මිං වච්ඡුස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපනති සමුව්ඨානානං තිති සමුව්ඨානෙති සමුව්ඨාති - පෙ-.

ජොතිං සමාදතිචා විසිබ්බෙනාසං පාවිතනියං කළු පඤ්ඤානනනනි? භග්ගෙසු පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භාති? සමඛුලෙ භික්ඛු ආරබ්භ. කිස්මිං වච්ඡුස්මිනනි? සමඛුලා භික්ඛු ජොතිං සමාදතිචා විසිබ්බෙසු, තස්මිං වච්ඡුස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, ජො අනුපඤ්ඤානතියො, ඡන්තං ආපනති සමුව්ඨානානං ඡති සමුව්ඨානෙති සමුව්ඨාති - පෙ-.

මරෙතඤ්ඤාං නායනනායං පාවිතරියං කත් පඤ්ඤානනනි? රා-
ගගෙ පඤ්ඤානනා; කං ආරබ්භාති? සමබ්බලෙ භික්ඛු ආරබ්භ. කිස්මිං වජ්ජ-
ස්මිනි? සමබ්බලා භික්ඛු රාජානමි පසාදිතා න මනනා ජාතිතා නගාති-
තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානනි, ඡ ආනුපඤ්ඤානනියො, සබ්බත් පඤ්ඤා-
නනි පදෙස පඤ්ඤානනී ති? පදෙස පඤ්ඤානනි. ඡ නනං ආපනනි සමුට්ඨානාන-
ද්විති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි —පෙ—, එලකලොමකෙ.

අනාදිසිතා කිණ්ණං දුබ්බණ්ණං කරණානං අඤ්ඤානරං දුබ්බණ්ණ-
කරණං තවං විවරං පරිභුඤ්ඤානනායං පාවිතරියං කත් පඤ්ඤානනනි-
සාවච්ඡියං පඤ්ඤානනං. කං ආරබ්භාති? සමබ්බලෙ භික්ඛු ආරබ්භ. කිස්මිං-
වජ්ජස්මිනි? සමබ්බලා භික්ඛු අනනනො විවරං න සඤ්ඤාතිංසු, තස්මිං-
වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානනි, ඡ නනං ආපනනි සමුට්ඨානානං ද්විති සමුට්ඨා-
නෙති සමුට්ඨානි —පෙ—, එලකලොමකෙ.

භික්ඛුස්ස වා භික්ඛුනියා වා සිකුනිමානාය වා සාමණේරස්ස වා සාමණේ-
රියා වා සාමං විවරං විකප්පෙතො අපච්චුඤ්ඤාතං.1 පරිභුඤ්ඤානනායං පාවි-
තරියං කත් පඤ්ඤානනනි? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භාති? ආය-
සමනනං උපනන්දං සකාපුතනං ආරබ්භ. කිස්මිං වජ්ජස්මිනි? ආයසමා උප-
නන්දෙ සකාපුතනො භික්ඛුස්ස සාමං විවරං විකප්පෙතො අපච්චුඤ්ඤාතං.2
පරිභුඤ්ඤාතී, තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානනි, ඡ නනං ආපනනි සමුට්ඨානානං
ද්විති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි —පෙ—, කසීතකෙ.

භික්ඛුස්ස පතනං වා විවරං වා නිසීදනං වා සුචිතරං වා කායබ්බන්ධනං වා
අපනිධෙනනායං පාවිතරියං කත් පඤ්ඤානනනි? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානනං,
කං ආරබ්භාති? ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛු ආරබ්භ. කිස්මිං වජ්ජස්මිනි? ඡබ්බ-
ග්ගියා භික්ඛු භික්ඛුතං පතනමි විවරමි අපනිධෙසුං, තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා
පඤ්ඤානනි, ඡ නනං ආපනනි සමුට්ඨානානං තිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි —පෙ—.

සුගමෙරය වග්ගො ඡට්ඨො.

7. සප්පාණක වග්ග

සඤ්චිච්ච පාණං ජ්විතා වොරොපෙනනායං පාවිතරියං කත් පඤ්ඤා-
නනනි? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානනං; කං ආරබ්භාති? ආයසමනනං උදයං ආර-
බ්භ. කිස්මිං වජ්ජස්මිනි? ආයසමා උදයි සඤ්චිච්ච පාණං ජ්විතා වොරො-
පෙසි. තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානනි, ඡ නනං ආපනනි සමුට්ඨානානං
තිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි —පෙ—.

ජානං සප්පාණකං උදකං පරිභුඤ්ඤානනායං පාවිතරියං කත් පඤ්ඤා-
නනනි? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භාති? ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛු ආර-
බ්භ. කිස්මිං වජ්ජස්මිනි? ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු ජානං සප්පාණකං උදකං
පරිභුඤ්ඤාතං, තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානනි, ඡ නනං ආපනනි සමුට්ඨා-
නානං තිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි —පෙ—.

ජාතං යථාධම්මං නිගතාධිකරණං පුත්ත කම්මාය උභෙකාටෙනත්තං පාචනියං කළු පඳුණුනනනනි? සාවතියං පඳුණුනනං. කං ආරබ්භාති? ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛු ආරබ්භ. කිස්මිං වජ්ජස්මිනනි? ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු ජාතං යථා ධම්මං නිගතාධිකරණං පුත්ත කම්මාය උභෙකාටෙසු, තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඳුණුනනි, ඡන්තං ආපනති සමුවිදානානං නිති සමුවිදානෙති සමුවිදානි -පෙ-.

භික්ඛුස්ස ජාතං දුට්ඨුලං ආපනතිං පටිවජ්ජාදෙනත්තං පාචනියං කළු පඳුණුනනනනි? සාවතියං පඳුණුනනං. කං ආරබ්භාති? අඳුණුනරං භික්ඛු ආරබ්භ. කිස්මිං වජ්ජස්මිනනි? අඳුණුනරො භික්ඛු භික්ඛුස්ස ජාතං දුට්ඨුලං ආපනතිං පටිවජ්ජාදෙසි. තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඳුණුනනි, ඡන්තං ආපනති සමුවිදානානං එකෙක සමුවිදානෙක සමුවිදානි. කායකො ව වාචකො ව චිත්තකො ව සමුවිදානි -පෙ-.

ජාතං උගතවිසති වස්සං පුග්ගලං උපසම්පාදෙනත්තං පාචනියං කළු පඳුණුනනනනි? රාජගහෙ පඳුණුනනං. කං ආරබ්භාති? සම්බුද්ධා භික්ඛු ආරබ්භ. කිස්මිං වජ්ජස්මිනනි? සම්බුද්ධා භික්ඛු ජාතං උගතවිසති වස්සං පුග්ගලං උපසම්පාදෙසු, තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඳුණුනනි, ඡන්තං ආපනති සමුවිදානානං නිති සමුවිදානෙති සමුවිදානි -පෙ-.

ජාතං ථෙය්‍යසන්තෙක සද්ධිං සංවිධාය එකඳානමග්ගං පටිපජ්ජනත්තං පාචනියං කළු පඳුණුනනනනි? සාවතියං පඳුණුනනං. කං ආරබ්භාති? අඳුණුනරං භික්ඛු ආරබ්භ. කිස්මිං වජ්ජස්මිනනි? අඳුණුනරො භික්ඛු ජාතං ථෙය්‍යසන්තෙක සද්ධිං සංවිධාය එකඳානමග්ගං පටිපජ්ජ, තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඳුණුනනි, ඡන්තං ආපනති සමුවිදානානං ද්විති සමුවිදානෙති සමුවිදානි, සියා කායකො ව චිත්තකො ව සමුවිදානි න වාචකො, සියා කායකො ව වාචකො ව චිත්තකො ව සමුවිදානි -පෙ-.

මානුගාමෙක සද්ධිං සංවිධාය එකඳාන මග්ගං පටිපජ්ජනත්තං පාචනියං කළු පඳුණුනනනනි? සාවතියං පඳුණුනනං. කං ආරබ්භාති? අඳුණුනරං භික්ඛු ආරබ්භ. කිස්මිං වජ්ජස්මිනනි? අඳුණුනරො භික්ඛු මානුගාමෙක සද්ධිං සංවිධාය එකඳාන මග්ගං පටිපජ්ජ, තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඳුණුනනි, ඡන්තං ආපනති සමුවිදානානං චතුති සමුවිදානෙති සමුවිදානි -පෙ-.

පාපිකාය දිට්ඨියා යාව තතියං සමනුභාසනාය තප්පටි නිස්සජ්ජනත්තං පාචනියං කළු පඳුණුනනනනි? සාවතියං පඳුණුනනං. කං ආරබ්භාති? අරිට්ඨං භික්ඛු ගඟ්ඛාබ්බප්පබ්බං ආරබ්භ. කිස්මිං වජ්ජස්මිනනි? අරිට්ඨං භික්ඛු ගඟ්ඛාබ්බප්පබ්බං පාපිකාය දිට්ඨියා යාව තතියං සමනුභාසනාය තප්පටි නිස්සජ්ජ, තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඳුණුනනි, ඡන්තං ආපනති සමුවිදානානං එකෙක සමුවිදානෙක සමුවිදානි, කායකො ව වාචකො ව චිත්තකො ව සමුවිදානි -පෙ-.

ජාතං තථා වාදිනා අරිට්ඨන¹ භික්ඛුනා අකතානුධම්මෙන² තං දිට්ඨිං අප්පටි නිස්සට්ඨන සද්ධිං සමනුභාසනත්තං පාචනියං කළු පඳුණුනනනනි? සාවතියං පඳුණුනනං. කං ආරබ්භාති? ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛු ආරබ්භ.

කිසිම වැඩක්වනවා? ජබ්බගග්ගසා භික්ඛු ජාතං තථා වාදිතා අරිට්ඨං භික්ඛුතා අකතාහු ධම්මෙන තං දට්ඨං අප්පට්ඨිතියාවධාන සද්ධං සම්මාදානං සුමුට්ඨානං වැඩක්වනවා. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානං නිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි —පෙ—.

ජාතං තථා නාසිතං සමිණ්ණදෙසං උපලාපෙනාසං පාවිතරියං කථා පඤ්ඤානනනති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානනං. කං ආරබ්භාති? ජබ්බගග්ගසෙ භික්ඛු ආරබ්භ. කිසිම වැඩක්වනවා? ජබ්බගග්ගසා භික්ඛු ජාතං තථා නාසිතං කණ්ටකං සමිණ්ණදෙසං උපලාපෙසුං, තස්මිං වැඩක්වනවා. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානං නිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි —පෙ—.

සප්පායනා වග්ගො සත්තමො.

8. සහධම්මික වග්ග

භික්ඛුහි සහධම්මිකං වුච්චමානො¹ න තාවාහං ආවුසො එතස්මිං සිත්තා පදෙ සික්ඛියාමි යාව තාඤ්ඤං භික්ඛුං විසත්තං විතයධරං පරිපුච්ඡියාමිති භණ්ණනාසං පාවිතරියං කථා පඤ්ඤානනනති? කොසම්බියං පඤ්ඤානනං. කං ආරබ්භාති? ආයස්සන්තං ඡන්තං ආරබ්භ. කිසිම වැඩක්වනවා? ආයස්මා ඡන්තො භික්ඛුහි සහධම්මිකං වුච්චමානො න තාවාහං ආවුසො එතස්මිං සිත්තා පදෙ සික්ඛියාමි යාව තාඤ්ඤං භික්ඛුං විසත්තං විතයධරං පරිපුච්ඡියාමිති භණ්ණ, තස්මිං වැඩක්වනවා. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානං නිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි —පෙ—.

විතයං විවණ්ණන්තාසං පාවිතරියං කථා පඤ්ඤානනනති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානනං. කං ආරබ්භාති? ජබ්බගග්ගසෙ භික්ඛු ආරබ්භ. කිසිම වැඩක්වනවා? ජබ්බගග්ගසා භික්ඛු විතයං විවණ්ණන්තං, තස්මිං වැඩක්වනවා. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානං නිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි —පෙ—.

මොහනකෙ පාවිතරියං කථා පඤ්ඤානනනති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානනං. කං ආරබ්භාති? ජබ්බගග්ගසෙ භික්ඛු ආරබ්භ. කිසිම වැඩක්වනවා? ජබ්බගග්ගසා භික්ඛු මොහෙසුං, තස්මිං වැඩක්වනවා. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානං නිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි —පෙ—.

භික්ඛුසං භූපිකෙන අනත්තමිකෙන පහාරං දෙනාසං පාවිතරියං කථා පඤ්ඤානනනති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානනං. කං ආරබ්භාති? ජබ්බගග්ගසෙ භික්ඛු ආරබ්භ. කිසිම වැඩක්වනවා? ජබ්බගග්ගසා භික්ඛු භූපිකා අනත්තමිකා භික්ඛුතං පහාරං අදංසු, තස්මිං වැඩක්වනවා. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානං එකෙක සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨානි කායතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨානි න වාචතො —පෙ—.

භික්ඛුසං භූපිකෙන අනත්තමිකෙන තලසතරිකං උග්ගිරන්තාසං පාවිතරියං කථා පඤ්ඤානනනති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානනං. කං ආරබ්භාති? ජබ්බගග්ගසෙ භික්ඛු ආරබ්භ. කිසිම වැඩක්වනවා? ජබ්බගග්ගසා භික්ඛු භූපිකා

අනන්තමතා භික්ඛුනං තලසතනිකං උගතිරිංසු, තස්මිං වච්ඡස්මිං. එකා පඤ්ඤානනි, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨානි —පෙ—.

භික්ඛුං අමුලකෙන සම්ඝාදිසෙසෙන අනුඤ්ඤානසාධනාය පාචිනතියං කළු පඤ්ඤානනනි? සාවච්ඤියං පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භානි? ඡබ්බගහියෙ භික්ඛු ආරබ්භ. කිසමිං වච්ඡස්මිනනි? ඡබ්බගහියා භික්ඛු භික්ඛුං අමුලකෙන සම්ඝාදිසෙසෙන අනුඤ්ඤානසාධනං, තස්මිං වච්ඡස්මිං. එකා පඤ්ඤානනි, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං තිති සමුට්ඨානෙනි සමුට්ඨානි —පෙ—.

භික්ඛුසා සඤ්චිච්ච කුක්කුච්චං උපදගනනාය පාචිනතියං කළු පඤ්ඤානනනි? සාවච්ඤියං පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භානි? ඡබ්බගහියෙ භික්ඛු ආරබ්භ. කිසමිං වච්ඡස්මිනනි? ඡබ්බගහියා භික්ඛු භික්ඛුනං සඤ්චිච්ච කුක්කුච්චං උපද ගිංසු, තස්මිං වච්ඡස්මිං. එකා පඤ්ඤානනි, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං තිති සමුට්ඨානෙනි සමුට්ඨානි —පෙ—.

භික්ඛුනං භණ්ඩනජාතානං කලහජාතානං විවාදපනනානං උපසස්සතිං නිට්ඨනනාය පාචිනතියං කළු පඤ්ඤානනනි? සාවච්ඤියං පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භානි? ඡබ්බගහියෙ භික්ඛු ආරබ්භ. කිසමිං වච්ඡස්මිනනි? ඡබ්බගහියා භික්ඛු භික්ඛුනං භණ්ඩනජාතානං කලහජාතානං විවාදපනනානං උපසස්සතිං නිට්ඨ ගිංසු, තස්මිං වච්ඡස්මිං. එකා පඤ්ඤානනි, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ද්විති සමුට්ඨානෙනි සමුට්ඨානි. සියා කායතො ව චතතතො ව සමුට්ඨානි න වාවතො, සියා කායතො ව වාවතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨානි —පෙ—.

ධම්මකානං කම්මානං ඡන්දං දඬා පච්ඡා බියසත¹ ධම්මං ආපජ්ජනනාය පාචිනතියං කළු පඤ්ඤානනනි? සාවච්ඤියං පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භානි? ඡබ්බගහියෙ භික්ඛු ආරබ්භ. කිසමිං වච්ඡස්මිනනි? ඡබ්බගහියා භික්ඛු ධම්මකානං කම්මානං ඡන්දං දඬා පච්ඡා බියසතධම්මං ආපජ්ජංසු, තස්මිං වච්ඡස්මිං. එකා පඤ්ඤානනි, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං තිති සමුට්ඨානෙනි සමුට්ඨානි —පෙ—.

සමෙක්ඛ විනිවුත්ඨ කථාය වත්තමානාය ඡන්දං අදඬා උට්ඨායාසනා පක්ක මනනාය පාචිනතියං කළු පඤ්ඤානනනි? සාවච්ඤියං පඤ්ඤානනං, කං ආර බ්භානි? අඤ්ඤානරං භික්ඛු ආරබ්භ. කිසමිං වච්ඡස්මිනනි? අඤ්ඤානරො භික්ඛු සමෙක්ඛ විනිවුත්ඨ කථාය වත්තමානාය ඡන්දං අදඬා උට්ඨායාසනා පක්කාමි, තස්මිං වච්ඡස්මිං. එකා පඤ්ඤානනි, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං එකෙන සමු ට්ඨානෙන සමුට්ඨානි. කායතො ව වාවතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨානි —පෙ—.

සමග්ගෙන සමෙක්ඛ විවරං දඬා පච්ඡා බියසතධම්මං ආපජ්ජනනාය පාචිනතියං කළු පඤ්ඤානනනි? රාජගහෙ පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භානි? ඡබ්බගහියෙ භික්ඛු ආරබ්භ. කිසමිං වච්ඡස්මිනනි? ඡබ්බගහියා භික්ඛු සමග්ගෙන සමෙක්ඛ විවරං දඬා පච්ඡා බියසතධම්මං ආපජ්ජංසු, තස්මිං වච්ඡස්මිං. එකා පඤ්ඤානනි, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං තිති සමුට්ඨානෙනි සමුට්ඨානි —පෙ—.

ජාතං සබ්බිකං ලාභං පරිණතං පුග්ගලසා පරිණාමෙනනාය පාචිනතියං කළු පඤ්ඤානනනි? සාවච්ඤියං පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භානි? ඡබ්බගහියෙ භික්ඛු ආරබ්භ. කිසමිං වච්ඡස්මිනනි? ඡබ්බගහියා භික්ඛු ජාතං සබ්බිකං ලාභං පරිණතං පුග්ගලසා පරිණාමෙසු, තස්මිං වච්ඡස්මිං. එකා පඤ්ඤානනි, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං තිති සමුට්ඨානෙනි සමුට්ඨානි —පෙ—.

සහධම්මික වග්ගො අට්ඨමො.

9. ගජ වග්ග

පුබ්බෙ අප්පට්ඨංගිදිනෙන රඤ්ඤාදාදනෙතපුරං පටිසන්තස්ස පාචිත්තියං කත්ථං පඤ්ඤාදාදනනි? සාවච්ඡියං පඤ්ඤාදාදනං, කං ආරබ්භාති? ආයසමනං ආනන්දං ආරබ්භ. කිස්මිං වච්ඡුස්මිනි? ආයසමා ආනන්දෙ පුබ්බෙ අප්පට්ඨංගිදිනො රඤ්ඤාදාදනෙත පුරං පාචිසි, තස්මිං වච්ඡුස්මිං. එකා පඤ්ඤාදාදනි, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං දව්හි සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති —පෙ— කඨිනකෙ.

රතනං උග්ගණ්ණනනාස්ස පාචිත්තියං කත්ථං පඤ්ඤාදාදනනි? සාවච්ඡියං පඤ්ඤාදාදනං, කං ආරබ්භාති? අඤ්ඤාතරං භික්ඛුං ආරබ්භ කිස්මිං වච්ඡුස්මිනි? අඤ්ඤාතරො භික්ඛු රතනං උග්ගගෙසි, තස්මිං වච්ඡුස්මිං. එකා පඤ්ඤාදාදනි, දො අනුපඤ්ඤාදාදනියො. ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති —පෙ—.

සන්තං භික්ඛුං අනාපුච්ඡං විකාලෙ ගාමං පටිසන්තස්ස පාචිත්තියං කත්ථං පඤ්ඤාදාදනනි? සාවච්ඡියං පඤ්ඤාදාදනං, කං ආරබ්භාති? ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛු ආරබ්භ. කිස්මිං වච්ඡුස්මිනි? ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු විකාලෙ ගාමං පටිසිංසු, තස්මිං වච්ඡුස්මිං. එකා පඤ්ඤාදාදනි, තිස්සො අනු පඤ්ඤාදාදනියො, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං දව්හි සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති —පෙ— කඨිනකෙ.

අට්ඨමයං වා දන්තමයං වා විසංඝමයං වා සුචිකරං කාරාපෙනනස්ස පාචිත්තියං කත්ථං පඤ්ඤාදාදනනි? සකෙකපු පඤ්ඤාදාදනං, කං ආරබ්භාති? සමෙහුලෙ භික්ඛු ආරබ්භ. කිස්මිං වච්ඡුස්මිනි? සමෙහුලා භික්ඛු ත මනනං ජාතිචා බහු සුචිකරෙ විඤ්ඤාපෙසුං, තස්මිං වච්ඡුස්මිං. එකා පඤ්ඤාදාදනි, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති —පෙ—.

පමාණාතිකකන්තං මඤ්ඤං වා පිඨං වා කාරාපෙනනස්ස පාචිත්තියං කත්ථං පඤ්ඤාදාදනනි? සාවච්ඡියං පඤ්ඤාදාදනං, කං ආරබ්භාති? ආයසමනං උපනන්දං සකාපුත්තං ආරබ්භ. කිස්මිං වච්ඡුස්මිනි? ආයසමා උපනන්දෙ සකාපුත්තො උචෙච්ච මඤ්ඤං සයි, තස්මිං වච්ඡුස්මිං. එකා පඤ්ඤාදාදනි, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති —පෙ—.

මඤ්ඤං වා පිඨං වා තුලොනඬං කාරාපෙනනස්ස පාචිත්තියං කත්ථං පඤ්ඤාදාදනනි? සාවච්ඡියං පඤ්ඤාදාදනං, කං ආරබ්භාති? ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛු ආරබ්භ. කිස්මිං වච්ඡුස්මිනි? ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු මඤ්ඤං වා පිඨං වා තුලොනඬං කාරාපෙසුං, තස්මිං වච්ඡුස්මිං. එකා පඤ්ඤාදාදනි, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති —පෙ—.

පමාණාතිකකන්තං නිසීදනං කාරාපෙනනස්ස පාචිත්තියං කත්ථං පඤ්ඤාදාදනනි? සාවච්ඡියං පඤ්ඤාදාදනං, කං ආරබ්භාති? ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛු ආරබ්භ. කිස්මිං වච්ඡුස්මිනි? ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු අප්පමාණිකාති නිසීදනාති ධාරෙසුං, තස්මිං වච්ඡුස්මිං. එකා පඤ්ඤාදාදනි, එකා අනු පඤ්ඤාදාදනි, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති —පෙ—.

පමාණාතිකකන්තං කණ්ඩුපට්ඨංදං¹ කාරාපෙනනස්ස පාචිත්තියං කත්ථං පඤ්ඤාදාදනනි? සාවච්ඡියං පඤ්ඤාදාදනං, කං ආරබ්භාති? ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛු ආරබ්භ. කිස්මිං වච්ඡුස්මිනි? ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු අප්පමාණිකායො කණ්ඩු

පටිච්ඡාදියෝ ධාරෙසුං, තස්මිං චජුස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති —පෙ—.

පමාණානිකකන්තං වස්සිකසාපිකං කාරාපෙනත්තස්ස පාවිතනියං කන් පඤ්ඤානතනති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානතං, කං ආරබ්භාති? ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛු ආරබ්භ, කිස්මිං චජුස්මිනති? ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු අපපමාණීකායෝ වස්සික සාපිකායෝ ධාරෙසුං, තස්මිං චජුස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති —පෙ—.

සුගත විවරපපමාණං විවරං කාරාපෙනත්තස්ස පාවිතනියං කන් පඤ්ඤානතනති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානතං, කං ආරබ්භාති? ආයස්මන්තං තඤ්ඤං ආරබ්භ, කිස්මිං චජුස්මිනති? ආයස්මා තඤ්ඤ සුගත විවරපපමාණං විවරං ධාරෙසි. තස්මිං චජුස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති —පෙ—.

රාජ වග්ගො නවමො.

දෙව නමුත් පාවිතනියා නිවසිතා

මුද්දකං සමන්තං.

තයස්සුද්දනං:—

මුසා ඔමස පෙසුඤ්ඤා¹—පදසෝ දො නිපජ්ජතා,²
 දෙසතා රොවතා වෙව³—දුට්ඨිලාපතති බණතා,
 භුතඤ්ඤවාද⁴ උජ්ඣාසි—මඤ්ඤො සෙය්‍යා ව ට්‍රිවති,
 පුබ්බ⁵ නිකකසිසිතාභවිව—දාරං සප්පාණකෙන ව.
 අසමමතා අන්තරිතෙන—උපස්සායාමිසෙන ව,
 දදෙ සිබ්බෙ විධානෙන—තාවා භුඤ්ජෙය්‍ය එකතො.
 පිණ්ඩං ගණං පරං පුචං—පචාරිතො පචාරිතං,
 විකාලං සන්තිධි බිරං—දන්තපොණෙන තෙ දස.
 අවෙලකා ‘නුපබ්ජ්ජ⁶—පටිච්ඡන්තං උගෙන ව,
 නිමනතිතො පච්චයෙති—සෙතාවසත්‍රයොධිකං.⁷
 සුරා අභිගුලි භාසො ව—අතාදරියං ව භිංසතා,⁸
 ජොති තහාන දුබ්බණ්ණං⁹—සාමං අපතිධෙන ව.
 සඤ්චිච්චුදක කමමා ව—දුට්ඨිලං උගත විසති,
 ථෙය්‍ය ඉච්චි අවදෙසං—සංවාසෙතාසි තෙන ව.

1. පෙසුඤ්ඤා—ත. ම.	2. පදසෙය්‍යා ව ඉච්චියා—ත. ම.
3. අඤ්ඤානු විඤ්ඤානා භුතා—ත. ම.	4. භුතං අඤ්ඤාය—ත. ම.
5. පුබ්බෙ—ත. ම.	6. අවෙලකං උගෙය්‍යාබ්ජ්ජ—ත. ම.
7. සෙතාවසත්‍රයොධිකං—ත. ම.	8. භිංසනං—ත. ම.
9. දුබ්බණ්ණං—ත. ම.	

සහධම්මක විලෝක—මොහොපහාරෙහුගිරේ,
අමුලකඤ්ඤා සඤ්ඤාව—සොසාමි බියසුපකකමෙ;
සඛෙතන විවරං දන්වා—පරිණාමෙය්‍ය පුගලෙ.

අඤ්ඤාඤා රතනං සන්නං—සුචි මඤ්ඤා වා තුලකා,¹
නිසිද්දනං කණ්ඩුවජාදි—වසසිකා සුගතෙන වානි.

තෙසං වග්ගානං උද්දානං:—

මුසා භුතා ව ඔවාදො—හොජනා 'වෙළකෙන ව,
සුරා සප්පාණකා ධම්මො—රාජවග්ගෙන තෙ නවා ති.

6. පාරිදෙසනීය කණ්ඩ

යං තෙන හගවතා ජානතා පසාසතා අරහතා සම්මා සම්බුද්ධා අඤ්ඤා
තිකාය භික්ෂුනීයා අනතරකරං පටිට්ඨාය හත්තො බාදනීයං වා හොජනීයං වා
සහජා පටිග්ගහෙවා භුඤ්ජනායං පාරිදෙසනීයං කන්ධ පඤ්ඤාතනනි?
සාවභීයං පඤ්ඤාතනං, කං ආරබ්භාති? අඤ්ඤාතරං භික්ෂුං ආරබ්භ. කිස්මිං
වච්ඡස්මිනි? අඤ්ඤාතරො භික්ෂු අඤ්ඤාතිකාය භික්ෂුනීයා අනතරකරං පටි
ට්ඨාය හත්තො ආමිසං පටිග්ගහෙසි, තස්මිං වච්ඡස්මිං. එකා පඤ්ඤාතනි,
ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ද්විති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති. සියා කායතො
සමුට්ඨාති, න වාචතො න චිත්තතො, සියා කායතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨාති,
න වාචතො.

භික්ෂුනීයා වොසාසනනීයා න නිවාරෙවා භුඤ්ජනායං පාරිදෙසනීයං
කන්ධ පඤ්ඤාතනනි? රාජගහෙ පඤ්ඤාතනං, කං ආරබ්භාති? ඡබ්බග්ගියො
භික්ෂු ආරබ්භ. කිස්මිං වච්ඡස්මිනි? ඡබ්බග්ගියා භික්ෂු භික්ෂුනීයො වොසාස
නනීයො න නිවාරෙසුං, තස්මිං වච්ඡස්මිං. එකා පඤ්ඤාතනි, ඡන්තං ආපතති
සමුට්ඨානානං ද්විති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති, සියා කායතො ව වාචතො ව
සමුට්ඨාති න චිත්තතො, සියා කායතො ව වාචතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨාති.

සෙබ්බසම්මතෙසු² කුලෙසු බාදනීයං වා හොජනීයං වා සහජා පටිග්ග
හෙවා භුඤ්ජනායං පාරිදෙසනීයං කන්ධ පඤ්ඤාතනනි? සාවභීයං පඤ්ඤා
තනං, කං ආරබ්භාති? සම්බුද්ධො භික්ෂු ආරබ්භ. කිස්මිං වච්ඡස්මිනි? සම්බු
ද්ධො භික්ෂු න මතං ජාතීනා පටිග්ගහෙසුං, තස්මිං වච්ඡස්මිං. එකා පඤ්ඤා
තනි, දෙව අනු පඤ්ඤාතනීයො. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ද්විති සමුට්ඨා
නෙති සමුට්ඨාති: සියා කායතො සමුට්ඨාති න වාචතො න චිත්තතො, සියා
කායතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨාති න වාචතො.

ආරඤ්ඤකෙසු සේනාසනෙසු පුබ්බෙ අප්පට්ඨිකාදිතං බාදනීයං වා
හොජනීයං වා අර්කාරාමෙ සහජා පටිග්ගහෙවා භුඤ්ජනායං පාරිදෙසනීයං
කන්ධ පඤ්ඤාතනනි? සකෙකසු පඤ්ඤාතනං, කං ආරබ්භාති? සම්බුද්ධො
භික්ෂු ආරබ්භ, කිස්මිං වච්ඡස්මිනි? සම්බුද්ධො භික්ෂු ආරාමෙ වොරෙ පටිව
සන්නෙ නාරොවෙසුං, තස්මිං වච්ඡස්මිං. එකා පඤ්ඤාතනි, එකා අනු පඤ්ඤාතනි,

1. තුලිකා—න. ම.

2. සෙබ්බසම්මතෙසු—න. ම.

ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං දව්ඨි සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති. සියා කාය තො ව වාචතො ව සමුට්ඨාති න චිත්තතො, සියා කායතො ව වාචතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨාති.

වත්තාරො පාටිදෙසනියා නිබ්බිතා.

තස්සද්දුතං.—

අඤ්ඤානිකාය වොසාසං—සෙබාරඤ්ඤකොත¹ ව,
පාටිදෙසනියා වත්තාරො—සලබ්බෙදෙන පකාසිතාති.

7. සෙබිය කණ්ඩ

1. පටිමණ්ඩල වග්ග

යං තෙන භගවතා ජාතතා පස්සතා අරහතා සමමා සලබ්බෙදොත අතා දරියං පටිච්ච පුරතො වා පච්ඡතො වා ඔලම්බනොත² නිවාසෙනායං දුක්ඛං කථා පඤ්ඤානනාති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානං, කං ආරබ්භාති? ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛු ආරබ්භ, කිස්මිං වච්ඡස්මිනාති? ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු පුරතොපි පච්ඡතොපි ඔලම්බනා නිවාසෙසු, තස්මිං වච්ඡස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති. කායතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨාති න වාචතො.

අතාදරියං පටිච්ච පුරතො වා පච්ඡතො වා ඔලම්බනොත පාරුපනායං දුක්ඛං කථා පඤ්ඤානනාති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානං, කං ආරබ්භාති? ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛු ආරබ්භ, කිස්මිං වච්ඡස්මිනාති? ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු පුරතොපි පච්ඡතොපි ඔලම්බනා පාරුපියෙසු, තස්මිං වච්ඡස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති. කායතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨාති න වාචතො.

අතාදරියං පටිච්ච කායං විවරිත්වා අනතරස්සරෙ ගච්ඡන්තායං දුක්ඛං —පෙ— ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු කායං විවරිත්වා අනතරස්සරෙ ගච්ඡංසු, තස්මිං වච්ඡස්මිං—පෙ—.

අතාදරියං පටිච්ච කායං විවරිත්වා අනතරස්සරෙ නිසීදන්තායං දුක්ඛං —පෙ— ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු කායං විවරිත්වා අනතරස්සරෙ නිසීදංසු, තස්මිං වච්ඡස්මිං—පෙ—.

අතාදරියං පටිච්ච භස්මං වා පාදං වා කිලාපෙනොත අනතරස්සරෙ ගච්ඡන්තායං දුක්ඛං—පෙ— ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු භස්මපි පාදමපි කිලාපෙනා අනතරස්සරෙ ගච්ඡංසු, තස්මිං වච්ඡස්මිං—පෙ—.

අතාදරියං පටිච්ච භස්මං වා පාදං වා කිලාපෙනොත අනතරස්සරෙ නිසීදන්තායං දුක්ඛං—පෙ— ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු භස්මපි පාදමපි කිලාපෙනා අනතරස්සරෙ නිසීදංසු, තස්මිං වච්ඡස්මිං—පෙ—.

අතාදරියං පටිච්ච තභං තභං ඔලොකෙනොත අනතරස්සරෙ ගච්ඡන්තායං දුක්ඛං —පෙ— ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු තභං තභං ඔලොකෙනා අනතරස්සරෙ ගච්ඡංසු, තස්මිං වච්ඡස්මිං—පෙ—.

අනාදරියං පටිච්ච තහං තහං ඔලොකෙනොනන අනතරස්සරෙ නිසීදනන ස්ස දුක්ඛං—පෙ—ඡබ්බග්ගියා භික්ෂු තහං තහං ඔලොකෙනොනන අනතරස්සරෙ නිසීදිංසු, තස්මිං චජ්ජස්මිං—පෙ—.

අනාදරියං පටිච්ච උක්ඛිත්තකාය අනතරස්සරෙ ගච්ඡන්තස්ස දුක්ඛං කත්ථ පඤ්ඤත්තනනි? සාවච්ඡියං පඤ්ඤත්තං, කං ආරම්භානි? ඡබ්බග්ගියෙ භික්ෂු ආරම්භ, කිස්මිං චජ්ජස්මිනනි? ඡබ්බග්ගියා භික්ෂු උක්ඛිත්තකාය අනතරස්සරෙ ගච්ඡිංසු, තස්මිං චජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤත්ති, ඡන්තං ආපත්ති සමුච්චානානං එකෙත සමුච්චානෙත සමුච්චාති. කායතො ච චිත්තතො ච සමුච්චාති ත වාචතො.

අනාදරියං පටිච්ච උක්ඛිත්තකාය අනතරස්සරෙ නිසීදනනස්ස දුක්ඛං කත්ථ පඤ්ඤත්තනනි? සාවච්ඡියං පඤ්ඤත්තං, කං ආරම්භානි? ඡබ්බග්ගියෙ භික්ෂු ආරම්භ, කිස්මිං චජ්ජස්මිනනි? ඡබ්බග්ගියා භික්ෂු උක්ඛිත්තකාය අනතරස්සරෙ නිසීදිංසු, තස්මිං චජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤත්ති, ඡන්තං ආපත්ති සමුච්චානානං එකෙත සමුච්චානෙත සමුච්චාති. කායතො ච චිත්තතො ච සමුච්චාති ත වාචතො.

පරිච්ඡේදික වග්ගො පඨමො.

2. උජ්ජග්ගික වග්ග

අනාදරියං පටිච්ච උජ්ජග්ගිකාය අනතරස්සරෙ ගච්ඡන්තස්ස දුක්ඛං කත්ථ පඤ්ඤත්තනනි? සාවච්ඡියං පඤ්ඤත්තං, කං ආරම්භානි? ඡබ්බග්ගියෙ භික්ෂු ආරම්භ, කිස්මිං චජ්ජස්මිනනි? ඡබ්බග්ගියා භික්ෂු මහාගස්සිතං ගසන්තා අනතරස්සරෙ ගච්ඡිංසු, තස්මිං චජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤත්ති, ඡන්තං ආපත්ති සමුච්චානානං එකෙත සමුච්චානෙත සමුච්චාති. කායතො ච වාචතො ච චිත්තතො ච සමුච්චාති.

අනාදරියං පටිච්ච උජ්ජග්ගිකාය අනතරස්සරෙ නිසීදනනස්ස දුක්ඛං කත්ථ පඤ්ඤත්තනනි? සාවච්ඡියං පඤ්ඤත්තං, කං ආරම්භානි? ඡබ්බග්ගියෙ භික්ෂු ආරම්භ, කිස්මිං චජ්ජස්මිනනි? ඡබ්බග්ගියා භික්ෂු මහා ගස්සිතං ගසන්තා අනතරස්සරෙ නිසීදිංසු, තස්මිං චජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤත්ති, ඡන්තං ආපත්ති සමුච්චානානං එකෙත සමුච්චානෙත සමුච්චාති. කායතො ච වාචතො ච චිත්තතො ච සමුච්චාති.

අනාදරියං පටිච්ච උච්චාසද්දං මහාසද්දං කරොනෙතන අනතරස්සරෙ ගච්ඡන්තස්ස දුක්ඛං —පෙ— ඡබ්බග්ගියා භික්ෂු උච්චාසද්දං මහාසද්දං කරොනනා අනතරස්සරෙ ගච්ඡිංසු, තස්මිං චජ්ජස්මිං—පෙ—.

අනාදරියං පටිච්ච උච්චාසද්දං මහාසද්දං කරොනෙතන අනතරස්සරෙ නිසීදනනස්ස දුක්ඛං—පෙ— ඡබ්බග්ගියා භික්ෂු උච්චාසද්දං මහාසද්දං කරොනනා අනතරස්සරෙ නිසීදිංසු, තස්මිං චජ්ජස්මිං—පෙ—.

අනාදරියං පටිච්ච කායපච්චාලකං අනතරස්සරෙ ගච්ඡන්තස්ස දුක්ඛං —පෙ— ඡබ්බග්ගියා භික්ෂු කායපච්චාලකං අනතරස්සරෙ ගච්ඡිංසු, තස්මිං චජ්ජස්මිං—පෙ— එකෙත සමුච්චානෙත සමුච්චාති, කායතො ච චිත්තතො ච සමුච්චාති වාචතො.

අනාදරියං පටිච්ච කායපථවාලකා අනතරසරෙ නිසිදනනස්ස දුක්ඛං
—පෙ— ඡබ්බගහියා භික්ඛු කායපථවාලකං අනතරසරෙ නිසිදිංසු, තස්මිං චන්ද්‍ර
ස්මිං —පෙ—.

අනාදරියං පටිච්ච බාහුපථවාලකං අනතරසරෙ ගච්ඡනනස්ස දුක්ඛං
—පෙ— ඡබ්බගහියා භික්ඛු බාහුපථවාලකං අනතරසරෙ ගච්ඡිංසු, තස්මිං චන්ද්‍ර
ස්මිං —පෙ—.

අනාදරියං පටිච්ච බාහුපථවාලකං අනතරසරෙ නිසිදනනස්ස දුක්ඛං
—පෙ— ඡබ්බගහියා භික්ඛු බාහුපථවාලකං අනතරසරෙ නිසිදිංසු, තස්මිං චන්ද්‍ර
ස්මිං —පෙ—.

අනාදරියං පටිච්ච සීසපථවාලකං අනතරසරෙ ගච්ඡනනස්ස දුක්ඛං
—පෙ— ඡබ්බගහියා භික්ඛු සීසපථවාලකං අනතරසරෙ ගච්ඡිංසු, තස්මිං චන්ද්‍ර
ස්මිං —පෙ—.

අනාදරියං පටිච්ච සීසපථවාලකං අනතරසරෙ නිසිදනනස්ස දුක්ඛං
කන්ද පඤ්ඤානන්ධාරි? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භාති? ඡබ්බගහියෙ
භික්ඛු ආරබ්භ. කිස්මිං චන්ද්‍රස්මිනි? ඡබ්බගහියා භික්ඛු සීසපථවාලකං අනතර
සරෙ නිසිදිංසු, තස්මිං චන්ද්‍රස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡනනං ආපතති සමුට්ඨා
නානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති. කායතො ච චිත්තතො ච සමුට්ඨාති න
වාචතො.

උජ්ජග්ගික වග්ගො දුතියො.

3. බම්බකත වග්ග

අනාදරියං පටිච්ච බම්බකතෙන අනතරසරෙ ගච්ඡනනස්ස දුක්ඛං
කන්ද පඤ්ඤානන්ධාරි? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භාති? ඡබ්බගහියෙ
භික්ඛු ආරබ්භ. කිස්මිං චන්ද්‍රස්මිනි? ඡබ්බගහියා භික්ඛු බම්බකතෙන අනතර
සරෙ ගච්ඡිංසු, තස්මිං චන්ද්‍රස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡනනං ආපතති සමුට්ඨා
නානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති, කායතො ච චිත්තතො ච සමුට්ඨාති න
වාචතො.

අනාදරියං පටිච්ච බම්බකතෙන අනතරසරෙ නිසිදනනස්ස දුක්ඛං
—පෙ—.

අනාදරියං පටිච්ච ඔගුණ්ණිතෙන අනතරසරෙ ගච්ඡනනස්ස දුක්ඛං
—පෙ—.

අනාදරියං පටිච්ච ඔගුණ්ණිතෙන අනතරසරෙ නිසිදනනස්ස දුක්ඛං
—පෙ—.

අනාදරියං පටිච්ච උකඤ්චිකාය අනතරසරෙ ගච්ඡනනස්ස දුක්ඛං
—පෙ—.

අනාදරියං පටිච්ච පලලන්තිකාය අනතරසරෙ නිසිදනනස්ස දුක්ඛං
—පෙ—.

අනාදරියං පටිච්ච අසකකළ්චං පිණ්ඩපාතං පටිග්ගණනානසං දුක්ඛං
—පෙ—.

අනාදරියං පටිච්ච තගං තගං ඔලොකෙනෙන පිණ්ඩපාතං පටිග්ග
ණනානසං දුක්ඛං —පෙ—.

අනාදරියං පටිච්ච සුපඤ්ඤව බහුං පටිග්ගණනානසං දුක්ඛං
—පෙ—.

අනාදරියං පටිච්ච ථූපිකතං පිණ්ඩපාතං පටිග්ගණනානසං දුක්ඛං
කත්ථ පඤ්ඤතතනි? සාවඤ්ඤං පඤ්ඤතතං, කං ආරබ්භාති? ඡබ්බග්ගියෙ
භික්ෂු ආරබ්භ. කිස්මිං වජ්ජස්මිනි? ඡබ්බග්ගියා භික්ෂු අනාදරියං පටිච්ච ථූපිකතං
පිණ්ඩපාතං පටිග්ගණනානසං, තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤතති, ඡන්තං ආපතති
සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති. කායතො ව චිත්තතො ව
සමුට්ඨාති න වාචතො.

වග්ගකත වග්ගො තතියො.

4. පිණ්ඩපාත වග්ගො

අනාදරියං පටිච්ච අසකකළ්චං පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජනානසං දුක්ඛං
කත්ථ පඤ්ඤතතනි? සාවඤ්ඤං පඤ්ඤතතං, කං ආරබ්භාති? ඡබ්බග්ගියෙ
භික්ෂු ආරබ්භ. කිස්මිං වජ්ජස්මිනි? ඡබ්බග්ගියා භික්ෂු අනාදරියං පටිච්ච
අසකකළ්චං පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජනං, තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤතති, ඡන්තං
ආපතති සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති. කායතො ව චිත්ත
තො ව සමුට්ඨාති න වාචතො.

අනාදරියං පටිච්ච තගං තගං ඔලොකෙනෙන පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජ
නානසං දුක්ඛං —පෙ—.

අනාදරියං පටිච්ච තගං තගං ඔමසිත්වා පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජනානසං
දුක්ඛං —පෙ—.

අනාදරියං පටිච්ච සුපඤ්ඤව බහුං භුඤ්ජනානසං දුක්ඛං —පෙ—.

අනාදරියං පටිච්ච ථූපිකතො ඔමද්දිත්වා පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජනානසං
දුක්ඛං —පෙ—.

අනාදරියං පටිච්ච සුපං වා ව්‍යඤ්ජනං වා ඔදනෙන පටිවඡ්ඤෙනානසං
දුක්ඛං —පෙ—.

අනාදරියං පටිච්ච සුපං වා ඔදනං¹ වා අභිලානො අත්තනො අත්ථාය විඤ්ඤ
පෙත්වා භුඤ්ජනානසං දුක්ඛං —පෙ— එකා පඤ්ඤතති, එකා අනු පඤ්ඤතති,
ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ද්විති සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති. සියා කායතො ව
චිත්තතො ව සමුට්ඨාති න වාචතො, සියා කායතො ව වාචතො ව චිත්තතො ව
සමුට්ඨාති,

අනාදරියං පටිච්ච උප්පාදකපඤ්ඤතා පරෙසං පත්තං ඔලොකෙනානසං
දුක්ඛං —පෙ— එකා පඤ්ඤතති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං එකෙන
සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති. කායතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨාති න වාචතො.

අනාදරියං පටිච්ච මහනතං කබලං කරොනානසං දුක්ඛං —පෙ—.

අනාදරියං පටිච්ච දීඝං ආලොපං කරොන්නාසං දුක්ඛං කන්ථ පඤ්ඤානනනි? සාවච්චියං පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භාති? ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛු ආරබ්භ. කිස්මිං වජ්ජස්මිනි? ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු අනාදරියං පටිච්ච දීඝං ආලොපං කරොසු, තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති. කායතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨාති න වාචතො.

පිණ්ඩපාත වග්ගො වතුප්පා.

5. කබල වග්ග

අනාදරියං පටිච්ච අනාහටෙ කබලෙ මුඛආරං විවරන්නාසං දුක්ඛං කන්ථ පඤ්ඤානනනි? සාවච්චියං පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භාති? ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛු ආරබ්භ. කිස්මිං වජ්ජස්මිනි? ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු අනාදරියං පටිච්ච අනාහටෙ කබලෙ මුඛආරං විවරොසු, තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති. කායතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨාති න වාචතො.

අනාදරියං පටිච්ච භුඤ්ජමානෙන සබ්බං ගන්ථං මුඛෙ පකම්පන්නාසං දුක්ඛං —පෙ—,

අනාදරියං පටිච්ච සකබලෙන මුඛෙන බ්‍යාහරන්නාසං දුක්ඛං —පෙ— එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති. කායතො ව වාචතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨාති.

අනාදරියං පටිච්ච පිණ්ඩකෙඛපකං භුඤ්ජන්නාසං දුක්ඛං —පෙ— එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති, කායතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨාති න වාචතො.

අනාදරියං පටිච්ච කබලාවච්ඡේදකං භුඤ්ජන්නාසං දුක්ඛං —පෙ—,

අනාදරියං පටිච්ච අවගන්ති කාරකං භුඤ්ජන්නාසං දුක්ඛං —පෙ—,

අනාදරියං පටිච්ච ගන්ථනිද්ධුතකං භුඤ්ජන්නාසං දුක්ඛං —පෙ—,

අනාදරියං පටිච්ච සිත්ථාවකාරකං භුඤ්ජන්නාසං දුක්ඛං —පෙ—,

අනාදරියං පටිච්ච ජ්වහා නිව්ජාරකං භුඤ්ජන්නාසං දුක්ඛං —පෙ—,

අනාදරියං පටිච්ච වජ්ජ වජ්ජ කාරකං භුඤ්ජන්නාසං දුක්ඛං —පෙ—.

කබල වග්ගො පඤ්චමො.

6. සුරුසුරු වග්ග

අනාදරියං පටිච්ච සුරු සුරු කාරකං භුඤ්ජන්නාසං දුක්ඛං කන්ථ පඤ්ඤානනනි? කොසම්බියං පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භාති? සම්බහුලෙ භික්ඛු ආරබ්භ. කිස්මිං වජ්ජස්මිනි? සම්බහුලා භික්ඛු සුරු සුරුකාරකං බීරං පිච්චොසු, තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති. කායතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨාති න වාචතො.

අනාදරියං පටිච්ච හත්තිලොහකං භුඤ්ජනාස්ස දුක්ඛං -පෙ-.
 අනාදරියං පටිච්ච පතනතිලොහකං භුඤ්ජනාස්ස දුක්ඛං -පෙ-.
 අනාදරියං පටිච්ච ඔට්ඨතිලොහකං භුඤ්ජනාස්ස දුක්ඛං -පෙ-.

අනාදරියං පටිච්ච සාමිසෙන හත්ත පානියපාලකං පටිගහණනාස්ස දුක්ඛං කත්ත පඤ්ඤානනාති? හයොසු පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භාති? සමිති හුලෙ භික්ෂු ආරබ්භ -පෙ-.

අනාදරියං පටිච්ච සසිත්තං පතනධොවනං අනාරක්ඛෙ ඡෙදිනාස්ස දුක්ඛං -පෙ-.

අනාදරියං පටිච්ච ඡන්තපාණියං ධම්මං දෙසෙනාස්ස දුක්ඛං කත්ත පඤ්ඤානනාති? සාවභියං පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භාති? ඡබ්බග්ගියෙ භික්ෂු ආරබ්භ -පෙ- එකා පඤ්ඤානති, එකා අනුපඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති. වාචතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨාති න කායතො.

අනාදරියං පටිච්ච දණ්ඩපාණියං ධම්මං දෙසෙනාස්ස දුක්ඛං -පෙ-.

අනාදරියං පටිච්ච සත්තපාණියං ධම්මං දෙසෙනාස්ස දුක්ඛං -පෙ-.

අනාදරියං පටිච්ච ආසුධපාණියං ධම්මං දෙසෙනාස්ස දුක්ඛං -පෙ-.

සුරුසුරු වග්ගො ඡට්ඨො.

7. පාදුක වග්ග

අනාදරියං පටිච්ච පාදුකාරුලුහස්ස ධම්මං දෙසෙනාස්ස දුක්ඛං -පෙ-.

අනාදරියං පටිච්ච උපාහතාරුලුහස්ස ධම්මං දෙසෙනාස්ස දුක්ඛං -පෙ-.

අනාදරියං පටිච්ච යානගතස්ස ධම්මං දෙසෙනාස්ස දුක්ඛං -පෙ-.

අනාදරියං පටිච්ච සයනගතස්ස ධම්මං දෙසෙනාස්ස දුක්ඛං -පෙ-.

අනාදරියං පටිච්ච පලලභිකාය නිසින්නස්ස ධම්මං දෙසෙනාස්ස දුක්ඛං -පෙ-.

අනාදරියං පටිච්ච වෙසිතසීසස්ස ධම්මං දෙසෙනාස්ස දුක්ඛං -පෙ-.

අනාදරියං පටිච්ච ඔගුණ්ණිතසීසස්ස ධම්මං දෙසෙනාස්ස දුක්ඛං -පෙ-.

අනාදරියං පටිච්ච ඡමායං¹ නිසිදිත්වා ආසතෙ නිසින්නස්ස ධම්මං දෙසෙනාස්ස දුක්ඛං -පෙ-.

අනාදරියං පටිච්ච නිවෙ ආසතෙ නිසිදිත්වා උචෙව ආසතෙ නිසින්නස්ස ධම්මං දෙසෙනාස්ස දුක්ඛං -පෙ-.

අනාදරියං පටිච්ච සීතෙන නිසින්නස්ස ධම්මං දෙසෙනාස්ස දුක්ඛං -පෙ-.

අනාදරියං පටිච්ච පච්ඡතො ගච්ඡන්තො පුරතො ගච්ඡන්නස්ස ධම්මං දෙසෙනාස්ස දුක්ඛං -පෙ-.

අනාදරියං පටිච්ච උපපථො ගච්ඡන්තො පථො ගච්ඡන්නස්ස ධම්මං දෙසෙනාස්ස දුක්ඛං -පෙ-.

1. ආවුධ පාණිය-න. ම.

2. ඡමාය-ස.

අනාදරියං පටිච්ච සිතෙන උච්චාරං වා පසාඨං වා කරොන්නාසා
දුක්ඛං - පෙ-.

අනාදරියං පටිච්ච හරිතෙ උච්චාරං වා පසාඨං වා බෙදුං වා කරො
න්නාසා දුක්ඛං - පෙ-.

අනාදරියං පටිච්ච උදකෙ උච්චාරං වා පසාඨං වා බෙදුං වා කරො
න්නාසා දුක්ඛං කප්ප පඤ්ඤානනිවාරි? සාවතියං පඤ්ඤානනං, කං ආරම්භාති? ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛු ආරම්භ. කිස්මිං චජුස්මිනි? ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු උදකෙ උච්චාරමි පසාඨමි බෙදුමි අකංසු, තස්මිං චජුස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, එකා අනු පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති. කායතො ච චිත්තතො ච සමුට්ඨාති න වාචතො.

පාදුකා විගේශා සත්තමො.

පඤ්ච සත්තනි සෙතිසා නිට්ඨිතා

තස්සද්දානං:-

පරිමණ්ඩලං පටිච්ඡන්තං - සුසංවුච්ඡාසකීන්තන චක්ඛු,
උභස්සිත්තොජ්ජග්ගිකා සිද්ධො - තසො වෙච පමාලනා.

බම්මං ඔගුණ්ඨිතො වෙච - කුට්ඨි පලලන්තිකාය ව,
සක්කච්චං පතනසඤ්ඤා ව - සමෙසුපං සමචිත්තකං.

සක්කච්චං පතනසඤ්ඤා ව - සපදනා සමෙසුපකං,
ථුපකතො පටිච්ඡන්තං - විඤ්ඤානතුක්කිත සඤ්ඤානා.

න මහන්තං මණ්ඩලථාරං - සබ්බං හත්ථං ත බ්බායරෙ,
උතෙබ්බො ඡේදනා ගණ්ඨා - ධුතං සිත්ථාචකාරකං.

ජ්වහා නිච්ඡාර කඤ්ඤව - චපු චපු සුරු සුරු,
ගත්ථො පතෙනා ඔට්ඨා ව - සාමිසං සිත්ථකෙන ව.

ඡන්තපාණීසා සද්ධමමං - න දෙසෙනති නථාගතා,
එච්චෙව දණ්ඩපාණීසා - සත්ථ ආයුධ්වා පාණීතං.

පාදුකො පානනා³ වෙච - යාන සේය්‍යා ගතස්ස ව,
පලලන්තිකා නිසින්නස්ස - වෙසිතො 'ගුණ්ඨිතස්ස ව.

ඡමා නිවාසනෙ ණානෙ - පච්ඡතො උපපථෙන ව,
සිතකෙන න කාතබ්බං - හරිතෙ උදකමති වාති.

තෙසං විග්ගානං උද්දානං:-

පරිමණ්ඩල උජ්ජග්ගි - බම්මං පිණ්ඩං තථෙච ව,
කබ්බා සුරුසුරුවෙච - පාදුකෙන ව සත්තමාති.

මහා විනඛේග

කප්ප පඤ්ඤානිවාරෙ නිට්ඨිතො.

1. චෙට්ඨිකකුට්ඨි-ත. ම.

2. ආවුධ-ත. ම.

3. පාදුකා උපායනා වෙච-ත. ම.

2. කතාපතනි වාරො¹

1. පාගජික කණ්ඩ

මෙපුතං ධම්මං පටිසෙවනො කති ආපතනියො ආපජ්ජති? මෙපුතං ධම්මං පටිසෙවනො නිසෙය්‍යා ආපතනියො ආපජ්ජති, අකබ්බිතෙ සරිතෙ මෙපුතං ධම්මං පටිසෙවති, ආපතනි පාරාජිකස්ස, අසභ්‍යොන බාසිතො සරිතෙ මෙපුතං ධම්මං පටිසෙවති, ආපතනි පුලලච්චයස්ස. වට්ටකතෙ මුළු අපුප්පනං අභ්‍යුත්තං පච්චෙසෙති, ආපතනි දුක්ඛට්ඨස්ස මෙපුතං ධම්මං පටිසෙවනො ඉමා නිසෙය්‍යා ආපතනියො ආපජ්ජති.

අදින්නං ආදියනො කති ආපතනියො ආපජ්ජති? අදින්නං ආදියනො නිසෙය්‍යා ආපතනියො ආපජ්ජති. පඤ්ච මාසකං වා අභිරේක පඤ්ච මාසකං වා අග්ගනකං අදින්නං ථෙය්‍ය සම්බාහං ආදියති, ආපතනි පාරාජිකස්ස, අභිරේක මාසකං වා උග්ග පඤ්ච මාසකං වා අග්ගනකං අදින්නං ථෙය්‍ය සම්බාහං ආදියති, ආපතනි පුලලච්චයස්ස. මාසකං වා උග්ග මාසකං වා අග්ගනකං අදින්නං ථෙය්‍ය සම්බාහං ආදියති, ආපතනි දුක්ඛට්ඨස්ස. අදින්නං ආදියනො ඉමා නිසෙය්‍යා ආපතනියො ආපජ්ජති.

සඤ්චිච්ච මනුස්ස විග්ගහං ජීවිතා වොරොපෙනො කති ආපතනියො ආපජ්ජති? සඤ්චිච්ච මනුස්ස විග්ගහං ජීවිතා වොරොපෙනො නිසෙය්‍යා ආපතනියො ආපජ්ජති, මනුස්සං ඔදිස්ස ඔපාතං බණ්ණි-පපතිච්චා මරිස්සගිති ආපතනි දුක්ඛට්ඨස්ස. පපතිතෙ දුක්ඛා වෙදනා උපපජ්ජති, ආපතනි පුලලච්චයස්ස. මරති ආපතනි පාරාජිකස්ස. සඤ්චිච්ච මනුස්ස විග්ගහං ජීවිතා වොරොපෙනො ඉමා නිසෙය්‍යා ආපතනියො ආපජ්ජති.

අසන්නං අභුතං උත්තරි මනුස්සධම්මං උලලපනො කති ආපතනියො ආපජ්ජති? අසන්නං අභුතං උත්තරි මනුස්ස ධම්මං උලලපනො නිසෙය්‍යා ආපතනියො ආපජ්ජති, පාච්චෙණ් ඉච්ඡාපකතො අසන්නං අභුතං උත්තරි මනුස්ස ධම්මං උලලපති ආපතනි පාරාජිකස්ස, යො තෙ විහාරෙ වසති සෙතිකුලු අරහාති භණ්ණි පටිච්ඡිතනනස්ස ආපතනි පුලලච්චයස්ස, න පටිච්ඡිතනනස්ස ආපතනි දුක්ඛට්ඨස්ස. අසන්නං අභුතං උත්තරි මනුස්ස ධම්මං උලලපනො ඉමා නිසෙය්‍යා ආපතනියො ආපජ්ජති.

වතනාගෙ පාගජිකා නිබ්බිතා.

2. සංඝිකාදිසෙස කණ්ඩ

[උපකකමිච්චා අසුචිං මොවෙනො කති ආපතනියො ආපජ්ජති²] උපකකමිච්චා අසුචිං මොවෙනො නිසෙය්‍යා ආපතනියො ආපජ්ජති, වෙනෙජ උපකකමිති මුළුති, ආපතනි සංඝිකාදිසෙසස්ස, වෙනෙති උපකකමිති පුළුච්චති ආපතනි පුලලච්චයස්ස. පයොගෙ දුක්ඛට්ඨං.

මානුගාමෙත සද්ධිං කාය සංසග්ගං සමාපජ්ජනො නිසෙය්‍යා ආපතනියො ආපජ්ජති, කායෙත කායං ආමසති, ආපතනි සංඝිකාදිසෙසස්ස, කායෙත කායං පටිබද්ධං ආමසති, ආපතනි පුලලච්චයස්ස, කායපටිබද්ධෙත කායපටිබද්ධං ආමසති, ආපතනි දුක්ඛට්ඨස්ස.

1. කති ආපතනිවාරො--ස.

2. න. ම. උග්ගං

මානුෂ්‍යමං දුටු පුලාහි වාමානි ඔහාසෙනො නිසෙය්‍යා ආපතනියො ආප ජ්ජති, චචමග්ගං පස්සාවමග්ගං ආදිසෙස වණ්ණමපි හණ්ති, අවණ්ණමපි හණ්ති ආපතනි සඤ්ඤාදිසෙසසෙය්‍ය. චචමග්ගං පස්සාවමග්ගං යපෙතො අධකකං උබ්බ ජාණ්ණමණ්ඩං ආදිසෙස වණ්ණමපි හණ්ති, අවණ්ණමපි හණ්ති, ආපතනි පුලු චවසෙය්‍ය. කායපටිබ්බං ආදිසෙස වණ්ණමපි හණ්ති, අවණ්ණමපි හණ්ති, ආපතනි දුක්ඛටසෙය්‍ය.

අතතකාම පාරිවරියාය වණ්ණං භාසෙනො නිසෙය්‍යා ආපතනියො ආප ජ්ජති, මානුෂ්‍යමෙය්‍ය සන්තකෙ අතතකාමපාරිවරියාය වණ්ණං භාසති, ආපතනි සඤ්ඤාදිසෙසසෙය්‍ය. පණ්ඩකෙය්‍ය සන්තකෙ අතතකාමපාරිවරියාය වණ්ණං භාසති, ආපතනි පුලු චවසෙය්‍ය; භිරව්ජානගතෙය්‍ය සන්තකෙ අතතකාමපාරිවරියාය වණ්ණං භාසති, ආපතනි දුක්ඛටසෙය්‍ය.

සඤ්ඤාදිසෙය්‍ය සමාපජ්ජෙනො නිසෙය්‍යා ආපතනියො ආප ජ්ජති, පටිග්ග ණ්ණානි විමංසති පච්චාහරති, ආපතනි සඤ්ඤාදිසෙසසෙය්‍ය. පටිග්ගණ්ණානි: විමං සති න පච්චාහරති, ආපතනි පුලු චවසෙය්‍ය. පටිග්ගණ්ණානි න විමංසති න පච්චාහරති, ආපතනි දුක්ඛටසෙය්‍ය.

සඤ්ඤාදිසෙය්‍ය භූටිං කාරාපෙනො නිසෙය්‍යා ආපතනියො ආප ජ්ජති, කාරාපෙනි, පයොගෙ දුක්ඛටං. එකං පිණ්ඩං අනාගතෙ ආපතනි පුලු චවසෙය්‍ය. තස්මිං පිණ්ඩෙ අනාගතෙ ආපතනි සඤ්ඤාදිසෙසසෙය්‍ය.

මහලුකං විහාරං කාරාපෙනො නිසෙය්‍යා ආපතනියො ආප ජ්ජති; කාරාපෙනි පයොගෙ දුක්ඛටං. එකං පිණ්ඩං අනාගතෙ ආපතනි පුලු චවසෙය්‍ය. තස්මිං පිණ්ඩෙ අනාගතෙ ආපතනි සඤ්ඤාදිසෙසසෙය්‍ය.

භික්ඛුං අමුලකෙත පාරාජකෙත ධම්මෙත අනුඛංසෙනො නිසෙය්‍යා ආපතනියො ආප ජ්ජති අනොකාසං කාරාපෙනො වාචනාධිප්පායො වදෙති, ආප තනි සඤ්ඤාදිසෙසෙත දුක්ඛටසෙය්‍ය. ඔකාසං කාරාපෙනො අනෙකාසාධිප්පායො වදෙති, ආපතනි ඔමස වාදෙය්‍ය.

භික්ඛුං අඤ්ඤාභාගියෙය්‍ය අධිකරණෙය්‍ය කිඤ්ඤිදෙසං ලෙසමතතං උපා දය පාරාජකෙත ධම්මෙත අනුඛංසෙනො නිසෙය්‍යා ආපතනියො ආප ජ්ජති, අනොකාසං කාරාපෙනො වාචනාධිප්පායො වදෙති, ආපතනි සඤ්ඤාදිසෙසෙත දුක්ඛටසෙය්‍ය. ඔකාසං කාරාපෙනො අනෙකාසාධිප්පායො වදෙති. ආපතනි ඔමස වාදෙය්‍ය.

සඤ්ඤාදිසෙය්‍ය භික්ඛු යාව තතියං සමනුභාසනාය නප්පටි නිසෙය්‍යා ආපතනියො ආප ජ්ජති: ඤාතනියා දුක්ඛටං, ද්විති කම්මවාමානි පුලු චවසා, කම්මවාමානි පරියොසානෙ ආපතනි සඤ්ඤාදිසෙසසෙය්‍ය.

භෙදකානුචතතකා භික්ඛු යාව තතියං සමනුභාසනාය නප්පටිනිසෙය්‍ය ජ්ජනො නිසෙය්‍යා ආපතනියො ආප ජ්ජනති? ඤාතනියා දුක්ඛටං. ද්විති කම්ම වාමානි පුලු චවසා, කම්මවාමානි පරියොසානෙ ආපතනි සඤ්ඤාදිසෙසසෙය්‍ය.

දුබ්බවො භික්ෂු යාව තතියං සමනුභාසියමානො¹ තප්පටිතිස්සජ්ඣනො නිස්සො ආපත්තියො ආපජ්ජති; ඤාතියා දුක්ඛං. දිති කමමවාමාති පුලුච්චියා. කමමවාමාපරියොසානෙ ආපත්ති සම්ඝාදිසෙසස්සා.

ඤාදුස්සකො භික්ෂු යාව තතියං සමනුභාසියමානො¹ තප්පටිතිස්සජ්ඣනො නිස්සො ආපත්තියො ආපජ්ජති, ඤාතියා දුක්ඛං. දිති කමමවාමාති පුලුච්චියා. කමමවාමා පරියොසානෙ ආපත්ති සම්ඝාදිසෙසස්සා.

තෙරස සම්ඝාදිසෙසා නිවසිතා.

3. නිස්සංගතිය කණ්ඩ

1. කසින වග්ග

අතිරෙක චිවරං දසාහං අතික්කාමෙන්නො එකං ආපත්තිං ආපජ්ජති, නිස්සංගතියං පාවිත්තියං.

එකරත්තං තිච්චරෙත විප්පව්සන්නො එකං ආපත්තිං ආපජ්ජති, නිස්සංගතියං පාවිත්තියං.

අකාලචිවරං පටිග්ගහෙත්වා මාසං අතික්කාමෙන්නො එකං ආපත්තිං ආපජ්ජති නිස්සංගතියං පාවිත්තියං.

අඤ්ඤාතිකාය භික්ෂුනියා පුරාණ චිවරං ධොවාපෙන්නො දො ආපත්තියො ආපජ්ජති, ධොවාපෙති, පයොගෙ දුක්ඛං. ධොවාපිතෙ නිස්සංගතියං පාවිත්තියං.

අඤ්ඤාතිකාය භික්ෂුනියා හත්තො චිවරං පටිග්ගහෙන්නො දො ආපත්තියො ආපජ්ජති, ගණනාති, පයොගෙ දුක්ඛං. ගතීතෙ නිස්සංගතියං පාවිත්තියං.

අඤ්ඤාතකං ගහපතීං වා ගහපතානීං වා චිවරං විඤ්ඤාපෙන්නො දො ආපත්තියො ආපජ්ජති, විඤ්ඤාපෙති, පයොගෙ දුක්ඛං. විඤ්ඤාපිතෙ නිස්සංගතියං පාවිත්තියං.

අඤ්ඤාතකං ගහපතීං වා ගහපතානීං වා තතුත්තරිං චිවරං විඤ්ඤාපෙන්නො දො ආපත්තියො ආපජ්ජති, විඤ්ඤාපෙති, පයොගෙ දුක්ඛං. විඤ්ඤාපිතෙ නිස්සංගතියං පාවිත්තියං.

පුබ්බෙ අප්පචාරිතො අඤ්ඤාතකං ගහපතීකං උපසම්ඝමිත්වා චිවරෙ විකප්පං ආපජ්ජන්නො දො ආපත්තියො ආපජ්ජති, විකප්පං ආපජ්ජති; පයොගෙ දුක්ඛං. විකප්පං ආපන්නෙ නිස්සංගතියං පාවිත්තියං.

පුබ්බෙ අප්පචාරිතො අඤ්ඤාතකෙ ගහපතීකෙ උපසම්ඝමිත්වා චිවරෙ විකප්පං ආපජ්ජන්නො දො ආපත්තියො ආපජ්ජති, විකප්පං ආපජ්ජති, පයොගෙ දුක්ඛං, විකප්පං ආපන්නෙ නිස්සංගතියං පාවිත්තියං.

අතිරෙක නික්කිත්තුං වොද්දාය අතිරෙක ඡක්කිත්තුං ණතෙ ත චිවරං අභිනිප්ථාදෙන්නො දො ආපත්තියො ආපජ්ජති, අභිනිප්ථාදෙති, පයොගෙ දුක්ඛං. අභිනිප්ථාදිතෙ නිස්සංගතියං පාවිත්තියං.

කසින වග්ගො පඨමො.

2. කොසිය වග්ග

කොසියමිසංකං සඤ්චං කාරාපෙනො දො ආපත්තියො ආපජ්ජති. කාරාපෙති, පයොගෙ දුක්ඛං. කාරාපිතෙ නිසංගහිංසං පාවිතතිං.

සුඤ්ඤානං ඵලකලොමානං සඤ්චං කාරාපෙනො දො ආපත්තියො ආපජ්ජති. කාරාපෙති, පයොගෙ දුක්ඛං. කාරාපිතෙ නිසංගහිංසං පාවිතතිං.

අනාදිසිංහා තුලං¹ ඔදනානං තුලං¹ ගොවරියානං තචං සඤ්චං කාරාපෙනො දො ආපත්තියො ආපජ්ජති. කාරාපෙති, පයොගෙ දුක්ඛං. කාරාපිතෙ නිසංගහිංසං පාවිතතිං.

අනුචක්ඛං සඤ්චං කාරාපෙනො දො ආපත්තියො ආපජ්ජති. කාරාපෙති, පයොගෙ දුක්ඛං. කාරාපිතෙ නිසංගහිංසං පාවිතතිං.

අනාදිසිංහා පුරාණසඤ්චකස්ස සාමන්තා සුගත විදුජ්ඣං තචං නිසීදන සඤ්චං කාරාපෙනො දො ආපත්තියො ආපජ්ජති. කාරාපෙති, පයොගෙ දුක්ඛං. කාරාපිතෙ නිසංගහිංසං පාවිතතිං.

ඵලකලොමානි පටිග්ගහෙවා නියොජනං අභික්ඛාමෙනො දො ආපත්තියො ආපජ්ජති. පඬමං පාදං නියොජනං අභික්ඛාමෙති, ආපත්ති දුක්ඛං. දුතියං පාදං අභික්ඛාමෙති, නිසංගහිංසං පාවිතතිං.

අඤ්ඤාතිකාය භික්ඛුනිසා ඵලකලොමානි ධොවාපෙනො දො ආපත්තියො ආපජ්ජති. ධොවාපෙති, පයොගෙ දුක්ඛං. ධොවාපිතෙ නිසංගහිංසං පාවිතතිං.

රුපියං පටිග්ගහෙවා දො ආපත්තියො ආපජ්ජති. ගණ්ඨාති, පයොගෙ දුක්ඛං. ගණ්ඨෙ නිසංගහිංසං පාවිතතිං.

තානප්පකාරකං රුපිය සංවොහාරං සමාපජ්ජෙනො දො ආපත්තියො ආපජ්ජති. සමාපජ්ජති, පයොගෙ දුක්ඛං. සමාපන්නෙ නිසංගහිංසං පාවිතතිං.

තානප්පකාරකං කයවික්ඛයං සමාපජ්ජෙනො දො ආපත්තියො ආපජ්ජති. සමාපජ්ජති, පයොගෙ දුක්ඛං. සමාපන්නෙ නිසංගහිංසං පාවිතතිං.

කොසිය වග්ගො දුතියො.

3. පනත වග්ග

අතිරේක පනතං දසාහං අභික්ඛාමෙනො එකං ආපත්තිං ආපජ්ජති, නිසංගහිංසං පාවිතතිං.

ඌන පඤ්චබ්බිතෙන පනෙන අඤ්ඤං තචං පනතං වේතාපෙනො දො ආපත්තියො ආපජ්ජති. වේතාපෙති, පයොගෙ දුක්ඛං. වේතාපිතෙ නිසංගහිංසං පාවිතතිං.

හෙසජ්ජාති පටිග්ගහෙවා සත්තාහං අභික්ඛාමෙනො එකං ආපත්තිං ආපජ්ජති, නිසංගහිංසං පාවිතතිං.

අතිරේකමාසෙ සෙසෙ ගිමනානෙ වස්සිකසාරික විවරං පරියෙසනො
දෝ ආපතනියො ආපජ්ජති. පරියෙසති, පයොගෙ දුක්ඛං. පරිසිට්ඨෙ නිසං
ගහියං පාවිතරියං.

භික්ෂුස්ස සාමං විවරං දන්තා කුපිතො අතතනමනො අවජ්ඣනො දෝ
ආපතනියො ආපජ්ජති. අවජ්ඣති, පයොගෙ දුක්ඛං. අවජ්ඣනෙ නිසංගහියං
පාවිතරියං.

සාමං සුතතං විඤ්ඤපෙඤා තනනවායෙති විවරං වායාපෙනො දෝ
ආපතනියො ආපජ්ජති. වායාපෙති, පයොගෙ දුක්ඛං. වායාපිතෙ නිසංගහියං
පාවිතරියං.

පුබ්බෙ අප්පමාරිතො අඤ්ඤාතකස්ස ගහපතිකස්ස තනනවායෙ උප
සංකමිතො විවරෙ විකප්පං ආපජ්ජනො දෝ ආපතනියො ආපජ්ජති. විකප්පං
ආපජ්ජති, පයොගෙ දුක්ඛං. විකප්පං ආපනෙ නිසංගහියං පාවිතරියං.

අලේඛක විවරං පටිග්ගහෙත්වා විවරකාල සමයං අනිකාමෙතො එකං
ආපතනිං ආපජ්ජති. නිසංගහියං පාවිතරියං.

තිණ්ණං විවරාතං අඤ්ඤතරං විවරං අතතරසරෙ නිකම්පිතො අති
රේක ඡාරිතං විප්පවසනො එකං ආපතනිං ආපජ්ජති. නිසංගහියං පාවි
තරියං.

ජාතං සම්බිධං ලාභං පරිණතං අතතනො පරිණාමෙතො දෝ ආප
තනියො ආපජ්ජති. පරිණාමෙති, පයොගෙ දුක්ඛං. පරිණාමිතෙ නිසංගහියං
පාවිතරියං.

පතන වග්ගො තතියො.

නිංස නිසංගහියා පාවිතරියා නිට්ඨතා.

4. පාවිතරිය කණ්ඩ

1. මුසාවාද වග්ග

සමපජාන මුසාවාදං භාසනො කති ආපතනියො ආපජ්ජති? සමපජාන
මුසාවාදං භාසනො පඤ්ඤ ආපතනියො ආපජ්ජති. පාපිවේජා ඉවජාපකතො
අසනතං අභුතං උත්තරිමත්තස්ස ධම්මං උල්ලපති, ආපතනි පාරාජිකස්ස. භික්ෂුං
අමුලකෙත පාරාජිකෙත ධම්මෙත අනුභංසෙති, ආපතනි සම්ඝාදිසෙසස්ස.
යො තෙ විහාරෙ වසති සො භික්ෂු අරභාති භණ්ති, පටිවිජානනාස්ස ආපතනි
ථුල්ලවිචයස්ස, තප්පවිජිජානනාස්ස ආපතනි දුක්ඛං. සමපජාන මුසාවාදෙ
පාවිතරියං. සමපජාන මුසාවාදං භාසනො ඉමං පඤ්ඤ ආපතනියො ආපජ්ජති.

ඔම්සනො දෝ ආපතනියො ආපජ්ජති. උපසම්පන්නං ඔම්සති, ආප
තනි පාවිතරියස්ස. අනුපසම්පන්නං ඔම්සති, ආපතනි දුක්ඛං.

පෙසුඤ්ඤං උපසංහරනො දෝ ආපතනියො ආපජ්ජති. උපසම්ප
න්නාස්ස පෙසුඤ්ඤං උපසංහරති, ආපතනි පාවිතරියස්ස. අනුපසම්පන්නාස්ස
පෙසුඤ්ඤං උපසංහරති, ආපතනි දුක්ඛං.

අනුප්‍රසංගයෙන් පසුව ධර්මය වාදනෙන් දෙව් ආපනතියෝ ආපනතී. වාදනී, පසොගෙ දුක්ඛං. පදෙ පදෙ ආපනති පාඨනතියස්ස.

අනුප්‍රසංගයෙන් උත්තරී ද්විතීයා නිත්‍යය සංකප්පයෝ කප්පයෙන් දෙව් ආපනතියෝ ආපනතී. නිත්‍යනී, පසොගෙ දුක්ඛං. නිත්‍යෙන් ආපනති පාඨනතියස්ස.

මානුෂ්‍යයෙන් සංකප්පයෝ කප්පයෙන් දෙව් ආපනතියෝ ආපනතී. නිත්‍යනී, පසොගෙ දුක්ඛං. නිත්‍යෙන් ආපනති පාඨනතියස්ස.

මානුෂ්‍යයෙන් උත්තරී ජාතිය වාදනී ධර්මය දෙව් ආපනතියෝ ආපනතී. දෙව්, පසොගෙ දුක්ඛං. පදෙ පදෙ ආපනති පාඨනතියස්ස.

අනුප්‍රසංගයෙන් උත්තරී මනුෂ්‍ය ධර්මය භූතය ආරොග්‍යෙන් දෙව් ආපනතියෝ ආපනතී. ආරොග්‍යනී, පසොගෙ දුක්ඛං. ආරොග්‍යෙන් ආපනති පාඨනතියස්ස.

භික්ෂුස්ස දුට්ඨස්ස ආපනතී අනුප්‍රසංගයෙන් ආරොග්‍යෙන් දෙව් ආපනතියෝ ආපනතී. ආරොග්‍යනී, පසොගෙ දුක්ඛං. ආරොග්‍යෙන් ආපනති පාඨනතියස්ස.

පට්ඨං බ්‍රහ්මයෙන් දෙව් ආපනතියෝ ආපනතී. බ්‍රහ්මනී, පසොගෙ දුක්ඛං. පසොගෙ පසොගෙ ආපනති පාඨනතියස්ස.

මුත්තාද වග්ගො පඨමො.

2. භූතානුකූල වග්ගය .

භූතානුකූල පාඨයෙන් දෙව් ආපනතියෝ ආපනතී. පාඨනී, පසොගෙ දුක්ඛං. පසොගෙ පසොගෙ ආපනති පාඨනතියස්ස.

අනුප්‍රසංගයෙන් පට්ඨස්ස ආපනතී දෙව් ආපනතියෝ ආපනතී. අනුප්‍රසංගයෙන් අනුප්‍රසංගයෙන් පට්ඨස්ස, ආපනති දුක්ඛං. අනුප්‍රසංගයෙන් අනුප්‍රසංගයෙන් පට්ඨස්ස, ආපනති පාඨනතියස්ස.

භික්ෂුං උත්තරීපෙතෙන් දෙව් ආපනතියෝ ආපනතී. උත්තරීපෙනී, පසොගෙ දුක්ඛං. උත්තරීපෙන ආපනති පාඨනතියස්ස.

සංකප්පය මනුෂ්‍යය වා පිඨං වා භික්ෂුං වා කොට්ඨං වා අනුප්‍රසංගයෙන් සංකප්පයෙන් අනුප්‍රසංගයෙන් අනුප්‍රසංගයෙන් පසොගෙ දෙව් ආපනතියෝ ආපනතී. පසොගෙ පසොගෙ අනුප්‍රසංගයෙන්, ආපනති දුක්ඛං. අනුප්‍රසංගයෙන් අනුප්‍රසංගයෙන්, ආපනති පාඨනතියස්ස.

සංකප්පය වග්ගයෙන් සංකප්පයෙන් අනුප්‍රසංගයෙන් අනුප්‍රසංගයෙන් පසොගෙ දෙව් ආපනතියෝ ආපනතී. පසොගෙ පසොගෙ අනුප්‍රසංගයෙන්, ආපනති දුක්ඛං. අනුප්‍රසංගයෙන් අනුප්‍රසංගයෙන්, ආපනති පාඨනතියස්ස.

සංකප්පය වග්ගයෙන් ජාතය පුබ්බස්සෙන් භික්ෂුං අනුප්‍රසංගයෙන් සංකප්පයෙන් දෙව් ආපනතියෝ ආපනතී. නිත්‍යනී, පසොගෙ දුක්ඛං. නිත්‍යෙන් ආපනති පාඨනතියස්ස.

භික්ෂුං කුපිතො අතතාමනො සම්බිකා විහාරා නික්කම්බිනො දො ආපත්තියො ආපජ්ජති. නික්කම්බිනි, පයොගෙ දුක්කටං. නික්කම්බිනෙ ආපත්ති පාවිතතියස්ස.

සම්බිකෙ විහාරෙ උපරි වෙහාසකුටියා ආගච්ච පාදකං ඔඤ්චං වා පිදං වා අභිනිසිදනො දො ආපත්තියො ආපජ්ජති. අභිනිසිදති, පයොගෙ දුක්කටං. අභිනිසිනො ආපත්ති පාවිතතියස්ස.

චුත්තිපරියායෙ අධිට්ඨතිචා තභුත්තාරිං අධිට්ඨනනො දො ආපත්තියො ආපජ්ජති. අධිට්ඨාති¹, පයොගෙ දුක්කටං. අධිට්ඨිනෙ ආපත්ති පාවිතතියස්ස.

ජාණං සප්පාණකං උදකං භිණං වා මත්තිකං වා සිඤ්චනො දො ආපත්තියො ආපජ්ජති. සිඤ්චති, පයොගෙ දුක්කටං. සිඤ්චිනෙ ආපත්ති පාවිතතියස්ස.

භුත්තාම චග්ගො දුතියො.

3. ඔවාද චග්ග

අසමලනො භික්ෂුනියො ඔවාදනො දො ආපත්තියො ආපජ්ජති. ඔවාදති, පයොගෙ දුක්කටං. ඔවාදිනෙ ආපත්ති පාවිතතියස්ස.

අත්ඨගනෙ සුරියෙ භික්ෂුනියො ඔවාදනො දො ආපත්තියො ආපජ්ජති. ඔවාදති, පයොගෙ දුක්කටං. ඔවාදිනෙ ආපත්ති පාවිතතියස්ස.

භික්ෂුත්තපසස්සං උපසම්බන්ධා භික්ෂුනියො ඔවාදනො දො ආපත්තියො ආපජ්ජති. ඔවාදති, පයොගෙ දුක්කටං. ඔවාදිනෙ ආපත්ති පාවිතතියස්ස.

ආමිසගෙභු භික්ෂු භික්ෂුනියො ඔවාදනාති හණනො දො ආපත්තියො ආපජ්ජති. හණති, පයොගෙ දුක්කටං. හණිනෙ ආපත්ති පාවිතතියස්ස.

අඤ්ඤතිකාය භික්ෂුනියා විවරං දෙනො දො ආපත්තියො ආපජ්ජති. දෙති, පයොගෙ දුක්කටං. දිනෙ ආපත්ති පාවිතතියස්ස.

අඤ්ඤතිකාය භික්ෂුනියා විවරං සිබ්බිනො දො ආපත්තියො ආපජ්ජති. සිබ්බිති, පයොගෙ දුක්කටං. ආරපථෙ ආරපථෙ² ආපත්ති පාවිතතියස්ස.

භික්ෂුනියා සද්ධිං සංවිධාය එකධානමග්ගං පටිපජ්ජනො දො ආපත්තියො ආපජ්ජති. පටිපජ්ජති, පයොගෙ දුක්කටං. පටිපන්නෙ ආපත්ති පාවිතතියස්ස.

භික්ෂුනියා සද්ධිං සංවිධාය එකං තාවං අභිරුහනො දො ආපත්තියො ආපජ්ජති. අභිරුහති, පයොගෙ දුක්කටං. අභිරුහ්මෙ ආපත්ති පාවිතතියස්ස.

ජාතං භික්ෂුනී පරිපාචිතං පිණ්ඩපාතං භුඤ්ඤනො දො ආපත්තියො ආපජ්ජති. භුඤ්ඤාමිති. පටිග්ගණනාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අජේඤාභාරෙ අජේඤාභාරෙ ආපත්ති පාවිතතියස්ස.

භික්ෂුනියා සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසජ්ජං කප්පෙනො දො ආපත්තියො ආපජ්ජති. නිසිදති, පයොගෙ දුක්කටං. නිසිනෙ ආපත්ති පාවිතතියස්ස.

ඔවාද චග්ගො තතියො

1. අධිට්ඨාති—න. ම.

2. ආරාපථෙ ආරාපථෙ—න. ම.

4. භොජන විග්ග

තභුතනරිං ආවසථ පිණ්ඩා භුංඤ්ඤනො දො ආපතනියො ආපජ්ජති. භුංඤ්ඤස්සාමිති පටිග්ගණනාති, ආපතනි දුක්ඛටස්ස. අජෙක්ඛානායෙ අජෙක්ඛානායෙ ආපතනි පාචනනිකස්ස.

ගණ භොජනං භුංඤ්ඤනො දො ආපතනියො ආපජ්ජති. භුංඤ්ඤස්සාමිති පටිග්ගණනාති, ආපතනි දුක්ඛටස්ස. අජෙක්ඛානායෙ අජෙක්ඛානායෙ ආපතනි පාචනනිකස්ස.

පරම්පරාභොජනං භුංඤ්ඤනො දො ආපතනියො ආපජ්ජති. භුංඤ්ඤස්සාමිති පටිග්ගණනාති, ආපතනි දුක්ඛටස්ස. අජෙක්ඛානායෙ අජෙක්ඛානායෙ ආපතනි පාචනනිකස්ස.

දානනිපතනපුරෙ පුරෙ පටිග්ගණෙනා තභුතනරිං පටිග්ගණනො දො ආපතනියො ආපජ්ජති. ගණනාති, පයොගෙ දුක්ඛටං. ගතිනෙ ආපතනි පාචනනිකස්ස.

භුතනාපි පචාරිතො අනතිරිතනං බාදනියං වා භොජනියං වා භුංඤ්ඤනො දො ආපතනියො ආපජ්ජති. බාදිස්සාමි¹ භුංඤ්ඤස්සාමිති පටිග්ගණනාති, ආපතනි දුක්ඛටස්ස. අජෙක්ඛානායෙ අජෙක්ඛානායෙ ආපතනි පාචනනිකස්ස.

තික්ඛුං භුතනාමිං පචාරිතං අනතිරිතෙන බාදනියෙන වා භොජනියෙන වා අනිග්ග්ථා පචාරෙතො දො ආපතනියො ආපජ්ජති. තස්ස වචනෙන බාදිස්සාමි භුංඤ්ඤස්සාමිති පටිග්ගණනාති, ආපතනි දුක්ඛටස්ස. භොජනපරියොසානෙ ආපතනි පාචනනිකස්ස.

විකාලෙ බාදනියං වා භොජනියං වා භුංඤ්ඤනො දො ආපතනියො ආපජ්ජති. බාදිස්සාමි භුංඤ්ඤස්සාමිති පටිග්ගණනාති, ආපතනි දුක්ඛටස්ස. අජෙක්ඛානායෙ අජෙක්ඛානායෙ ආපතනි පාචනනිකස්ස.

සන්තතිකාරකං බාදනියං වා භොජනියං වා භුංඤ්ඤනො දො ආපතනියො ආපජ්ජති. බාදිස්සාමි භුංඤ්ඤස්සාමිති පටිග්ගණනාති, ආපතනි දුක්ඛටස්ස. අජෙක්ඛානායෙ අජෙක්ඛානායෙ ආපතනි පාචනනිකස්ස.

පණ්ණ භොජනාති අතනො අත්ථාය විඤ්ඤපෙත්වා භුංඤ්ඤනො දො ආපතනියො ආපජ්ජති. භුංඤ්ඤස්සාමිති පටිග්ගණනාති, ආපතනි දුක්ඛටස්ස. අජෙක්ඛානායෙ අජෙක්ඛානායෙ ආපතනි පාචනනිකස්ස.

අදිනනං මුඛචාරං ආහාරං ආහරෙනො දො ආපතනියො ආපජ්ජති. භුංඤ්ඤස්සාමිති පටිග්ගණනාති, ආපතනි දුක්ඛටස්ස. අජෙක්ඛානායෙ අජෙක්ඛානායෙ ආපතනි පාචනනිකස්ස.

භොජන විග්ගො විභුතො.

5. අවෙලුක විග්ග

අවෙලුකස්ස වා පරිබ්බාජකස්ස වා පරිබ්බාජකාය වා සහත්වා බාදනියං වා භොජනියං වා දෙනො දො ආපතනියො ආපජ්ජති. දෙනි, පයොගෙ දුක්ඛටං. දිනෙන ආපතනි පාචනනිකස්ස.

1. බාදිස්සාමි--න. ම. උනං

භික්ෂුං එතාච්ඡො ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය පටිසිස්සාමාති තස්ස දුපෙතා වා අදුපෙතා වා උයෙසාපේනො දො ආපත්තියො ආපජ්ජති. උයෙසාපේති, පයොගෙ දුක්ඛං. උයෙසාපේතෙ ආපත්ති පාවිත්තියස්ස.

සමොජ්ඣෙ කුලෙ අනුපබ්ජ් නිසජ්ජං කප්පෙන්නො දො ආපත්තියො ආපජ්ජති. නිසීද්ති, පයොගෙ දුක්ඛං. නිසින්නො ආපත්ති පාවිත්තියස්ස.

මාතුගාමෙත සද්ධිං රහො පටිච්ඡින්නො ආසනෙ නිසජ්ජං කප්පෙන්නො දො ආපත්තියො ආපජ්ජති. නිසීද්ති, පයොගෙ දුක්ඛං. නිසින්නො ආපත්ති පාවිත්තියස්ස.

මාතුගාමෙත සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසජ්ජං කප්පෙන්නො දො ආපත්තියො ආපජ්ජති. නිසීද්ති, පයොගෙ දුක්ඛං. නිසින්නො ආපත්ති පාවිත්තියස්ස.

තිමන්තිතො සහතො සමානො පුරෙහත්තං වා පච්ඡානත්තං වා [සන්තං භික්ෂුං අනාපුච්ඡා¹] කුලෙසු වාරිත්තං ආපජ්ජන්නො දො ආපත්තියො ආපජ්ජති. පඨමං පාදං උප්චාරං² අතික්කාමෙති, ආපත්ති දුක්ඛං. දුතියං පාදං අතික්කාමෙති, ආපත්ති පාවිත්තියස්ස.

තතුත්තාරිං හෙසජ්ජං විඤ්ඤාපෙන්නො දො ආපත්තියො ආපජ්ජති. විඤ්ඤාපෙති, පයොගෙ දුක්ඛං. විඤ්ඤාපිත ආපත්ති පාවිත්තියස්ස.

උය්‍යත්තං සේනා දස්සනාය ගච්ඡින්නො දො ආපත්තියො ආපජ්ජති. ගච්ඡති, ආපත්ති දුක්ඛං. යත්ථ සීතො පස්සති ආපත්ති පාවිත්තියස්ස.

අතිරුක්ක තිරත්තං සේනාය වසන්නො දො ආපත්තියො ආපජ්ජති. වසති, පයොගෙ දුක්ඛං. වසිතෙ ආපත්ති පාවිත්තියස්ස.

උයෙසාධිකං ගච්ඡින්නො දො ආපත්තියො ආපජ්ජති. ගච්ඡති, ආපත්ති දුක්ඛං. යත්ථ සීතො පස්සති, ආපත්ති පාවිත්තියස්ස.

අවේලිකා වග්ගො පඤ්චමො.

6. සුත්තමරය වග්ග

චජ්ජං පිටන්නො වෙ ආපත්තියො ආපජ්ජති. පිටිස්සාමිති පටිග්ග භ්‍රතාති, ආපත්ති දුක්ඛං. අජේඣානාජෙ අජේඣානාජෙ ආපත්ති පාවිත්තියස්ස.

භික්ෂුං අඛුලිප්පතොදකෙත භාසෙන්නො වෙ ආපත්තියො ආපජ්ජති. භාසෙති. පයොගෙ දුක්ඛං. භාසිතො³ ආපත්ති පාවිත්තියස්ස.

උදකෙ කිලින්නො වෙ ආපත්තියො ආපජ්ජති. හෙට්ඨා ගොපථකෙ උදකෙ කිලිති, ආපත්ති දුක්ඛං. උපරි ගොපථකෙ කිලිති, ආපත්ති පාවිත්තියස්ස.

අනාදරියං කණ්ණානො වෙ ආපත්තියො ආපජ්ජති. කණ්ණාති, පයොගෙ දුක්ඛං. කතෙ ආපත්ති පාවිත්තියස්ස.

භික්ෂුං භිංසාපෙන්නො වෙ ආපත්තියො ආපජ්ජති. භිංසාපෙති. පයොගෙ දුක්ඛං. භිංසාපිතෙ ආපත්ති පාවිත්තියස්ස.

1. සන්තං භික්ෂුං අනාපුච්ඡා—න. ම. උභං.

2. උමමාරං—න. ම.

3. හසිතෙ—න. ම.

ජෝතිං සමාදතිචා විසිබ්බෙනො වෙ ආපතනියො ආපජ්ජති. සමාදහති, පයොගෙ දුක්ඛං. සමාදතිතෙ ආපතනි පාචිතනියස්ස.

ඔරෙතඤ්චාසං න්‍යාසනො වෙ ආපතනියො ආපජ්ජති. න්‍යායති, පයොගෙ දුක්ඛං. න්‍යාතපරියොසානෙ ආපතනි පාචිතනියස්ස.

ආනාදිසිචා තිණ්ණං දුබ්බණ්ණකරණානා අසුඤ්ඤාරං දුබ්බණ්ණ කරණං නවං චිවරං පරිභුඤ්ඤනො වෙ ආපතනියො ආපජ්ජති. පරිභුඤ්ඤති, පයොගෙ දුක්ඛං. පරිභුතො ආපතනි පාචිතනියස්ස.

භික්ඛුස්ස වා භික්ඛුතියා වා සික්ඛමානාය වා සාමණේරස්ස වා සාමණේරියා වා සාමං චිවරං විකප්පෙචා අපච්චුඤාරකං¹ පරිභුඤ්ඤනො වෙ ආපතනියො ආපජ්ජති. පරිභුඤ්ඤති, පයොගෙ දුක්ඛං. පරිභුතො ආපතනි පාචිතනියස්ස.

භික්ඛුස්ස පතනං වා චිවරං වා තිසිදනං වා සුචිතරං වා කාය ඛක්ඛනං වා අපතිධෙතො වෙ ආපතනියො ආපජ්ජති. අපතිධෙති, පයොගෙ දුක්ඛං. අපතිද්දෙ² ආපතනි පාචිතනියස්ස.

සුගිමෙරය වග්ගො ජෙට්ඨා.

7. සප්පාණක දිග්ඛ

සඤ්චිච්චපාණං ජිවිතා වොරොපෙනො කති ආපතනියො ආපජ්ජති? සඤ්චිච්ච පාණං ජිවිතා වොරොපෙනො වතස්සො ආපතනියො ආපජ්ජති. අනොදිස්ස ඔපාතං බණති: යො කොචි පපතිචා මරිය්සනිති, ආපතනි දුක්ඛං. මනුස්සො තස්මිං පපතිචා මරති, ආපතනි පාරාජිකස්ස. යකො වා පෙතො වා තිරච්ඡාතගත මනුස්ස විග්ගහො වා තස්මිං පපතිචා මරති, ආපතනි ථුල්ලච්චයස්ස. තිරච්ඡාතගතො තස්මිං පපතිචා මරති. ආපතනි පාචිතනියස්ස. සඤ්චිච්චපාණං ජිවිතා වොරොපෙනො ඉමා වතස්සො ආපතනියො ආපජ්ජති.

ජාතං සප්පාණකං උදකං පරිභුඤ්ඤනො චේ ආපතනියො ආපජ්ජති. පරිභුඤ්ඤති, පයොගෙ දුක්ඛං. පරිභුතො ආපතනි පාචිතනියස්ස.

ජාතං යථා ඛමමං නිත්තාධිකරණං පුත්ත කමමාය උකෙකාටෙනො වෙ ආපතනියො ආපජ්ජති. උකෙකාටෙති, පයොගෙ දුක්ඛං. උකෙකාටිතෙ ආපතනි පාචිතනියස්ස.

භික්ඛුස්ස ජාතං දුට්ඨුලං ආපතනිං පටිච්ඡාදෙනො එකං ආපතනිං ආපජ්ජති. පාචිතනියං.

ජාතං උභතවිසතිවස්සං පුග්ගලා උපසම්පාදෙනො වෙ ආපතනියො ආපජ්ජති. උපසම්පාදෙති, පයොගෙ දුක්ඛං. උපසම්පාදිතෙ ආපතනි පාචිතනියස්ස.

ජාතං ථෙය්‍ය සන්තො සද්ධිං සංවිධාය එකඤ්ඤානං පටිපජ්ජනො වෙ ආපතනියො ආපජ්ජති. පටිපජ්ජති, පයොගෙ දුක්ඛං. පටිපතො ආපතනි පාචිතනියස්ස.

1. අපච්චුඤාරණං—න. ම.

2. අපතිධිතෙ—න. ම.

මාතුනාමෙන සද්ධිං සංවිධාය එකඟානමිග්ගං පටිපජ්ජනො දො ආපනතියො ආපජ්ජති. පටිපජ්ජති, පයොගෙ දුක්ඛං. පටිපනො ආපනති පාවිතතියස්ස.

පාපිකාය දිට්ඨියා යාව තතියං සමනුභාසිනානො¹ නප්පටිතිස්සජ්ජ නො වෙ ආපනතියො ආපජ්ජති. ඤාතයා දුක්ඛං. කම්මවාමා පරියො යානෙ ආපනති පාවිතතියස්ස.

ජාතං තථා වාදිතා භික්ෂුතා අකතානුධමෙමන² නං දිට්ඨිං අප්පටිති ස්සට්ඨන සද්ධිං සංභුඤ්ජනො වෙ ආපනතියො ආපජ්ජති. සම්භුඤ්ජති, පයොගෙ දුක්ඛං. සම්භුතො ආපනති පාවිතතියස්ස.

ජාතං තථා තාසිතං සමඤ්ඤෙසං උපලාපෙනො වෙ ආපනතියො ආපජ්ජති. උපලාපෙති, පයොගෙ දුක්ඛං. උපලාපිතෙ ආපනති පාවිතතියස්ස.

සප්පාණන වග්ගො සත්තමො.

8. සහධමමිත වග්ග

භික්ෂුති සහධමමිතං චුළුමානො න තාවාහං ආටුසො එතස්මිං සිකාං පද සිකාසිකාමි යාව න අඤ්ඤං භික්ෂුං වෘත්තං විතඤ්ඤං පටිපුච්ඡිස්සාමිති භණ්ණො වෙ ආපනතියො ආපජ්ජති. භණ්ණි, පයොගෙ දුක්ඛං³. භණ්ණෙන ආපනති පාවිතතියස්ස.

විතයං විවණ්ණෙනො වෙ ආපනතියො ආපජ්ජති. විවණ්ණෙන, පයොගෙ දුක්ඛං. විවණ්ණිතෙ ආපනති පාවිතතියස්ස.

මොහෙනො වෙ ආපනතියො ආපජ්ජති. අතාරොපිතෙ මොහෙ මොහෙති, ආපනති දුක්ඛං. අතාරොපිතෙ මොහෙ මොහෙති, ආපනති පාවිතතියස්ස.

භික්ෂුස්ස කුපිතො අතතමනො පහාරං දෙනො වෙ ආපනතියො ආපජ්ජති. පහරති, පයොගෙ දුක්ඛං. පහරිතෙ³ ආපනති පාවිතතියස්ස.

භික්ෂුස්ස කුපිතො අතතමනො තලසතකං උග්ගිරිනො වෙ ආපනතියො ආපජ්ජති. උග්ගිරිති, පයොගෙ දුක්ඛං. උග්ගිරිතෙ ආපනති පාවිතතියස්ස.

භික්ෂුං අමුලකෙත සම්ඝාදිසෙසෙන අනුඤ්ඤෙනො වෙ ආපනතියො ආපජ්ජති. අනුඤ්ඤෙති, පයොගෙ දුක්ඛං. අනුඤ්ඤිතෙ ආපනති පාවිතතියස්ස.

භික්ෂුස්ස සඤ්චිච්ච කුකඤ්චිචං උපදහනො වෙ ආපනතියො ආපජ්ජති. උපදහති, පයොගෙ දුක්ඛං. උපදහිතෙ ආපනති පාවිතතියස්ස.

භික්ෂුතං භණ්ණිත ජාතාතා කලහජාතාතං විවාදපත්තාතං උපසස්සුති නිට්ඨනො වෙ ආපනතියො ආපජ්ජති. භොසාමිති ගච්ඡති, ආපනති දුක්ඛං. යජ්ඨ සිතො සුඤ්ඤාති, ආපනති පාවිතතියස්ස.

1. සමනුභාසිනාය—න. ම.

2. අකවානුධමෙමන—න. ම.

3. පහතෙ—න. ම.

ධම්මකාතං කම්මානං ඡන්දං දඬා පච්ඡා බියනධම්මං ආපඤ්ඤානො දෝ ආපතනියො ආපඤ්ඤාති. බියනි, පයොගෙ දුක්ඛං. බියිතෙ ආපතනි පාවිතනියස්ස.

සමෙක්ඛ විනිවුජ්ජ කථාය වත්තමානාය ඡන්දං දඬා උට්ඨායාසනා පක්ඛම්මෙනො දෝ ආපතනියො ආපඤ්ඤාති. පරිසාය ගතපාසං විජගනනස්ස ආපතනි දුක්ඛංය්‍ය. විජතිතෙ ආපතනි පාවිතනියස්ස.

සමග්ගෙන සමෙක්ඛ විවරං දඬා පච්ඡා බියනධම්මං ආපඤ්ඤානො දෝ ආපතනියො ආපඤ්ඤාති, බියනි, පයොගෙ දුක්ඛං. බියිතෙ ආපතනි පාවිතනියස්ස.

ජාතං සමිකිකං ලාභං පරිණතං පුග්ගලස්ස පරිණාමෙනො දෝ ආපතනියො ආපඤ්ඤාති. පරිණාමෙති, පයොගෙ දුක්ඛං. පරිණාමිතෙ ආපතනි පාවිතනියස්ස.

සහ ධම්මික වග්ගො අට්ඨමො.

9. රාජ වග්ග

පුබ්බෙ අප්පටි සංවිදිතො රක්ඛෙඤ්ඤ අනෙතපුරං පටිසනො දෝ ආපතනියො ආපඤ්ඤාති. පඨමං පාදං උමමාරං අතික්කාමෙති, ආපතනි දුක්ඛංය්‍ය. දුතිසං පාදං අතික්කාමෙති, ආපතනි පාවිතනියස්ස.

රතනං උග්ගණ්ණනො වෙ ආපතනියො ආපඤ්ඤාති ගණ්ණාති, පයොගෙ දුක්ඛං. ගතිතෙ ආපතනි පාවිතනියස්ස.

සනතං හිංසුං අනාපුච්ඡා විකාලෙ ගාමං පටිසනො දෝ ආපතනියො ආපඤ්ඤාති. පඨමං පාදං පරිකෙඛපං අතික්කාමෙති, ආපතනි දුක්ඛංය්‍ය. දුතිසං පාදං අතික්කාමෙති, ආපතනි පාවිතනියස්ස.

අට්ඨමයං වා දනනමයං වා විසාණමයං වා සුචිත්තං කාරාපෙනො දෝ ආපතනියො ආපඤ්ඤාති. කාරාපෙති, පයොගෙ දුක්ඛං. කාරාපිතෙ ආපතනි පාවිතනියස්ස.

පමාණාතික්කනතං මඤ්චං වා පිඨං වා කාරාපෙනො දෝ ආපතනියො ආපඤ්ඤාති. කාරාපෙති, පයොගෙ දුක්ඛං. කාරාපිතෙ ආපතනි පාවිතනියස්ස.

මඤ්චං වා පිඨං වා තුලොතඤ්ඤං කාරාපෙනො දෝ ආපතනියො ආපඤ්ඤාති. කාරාපෙති, පයොගෙ දුක්ඛං. කාරාපිතෙ ආපතනි පාවිතනියස්ස.

පමාණාතික්කනතං නිසීදනං කාරාපෙනො දෝ ආපතනියො ආපඤ්ඤාති. කාරාපෙති, පයොගෙ දුක්ඛං. කාරාපිතෙ ආපතනි පාවිතනියස්ස.

පමාණාතික්කනතං කණ්ඩුපට්ඨාදිං කාරාපෙනො දෝ ආපතනියො ආපඤ්ඤාති. කාරාපෙති, පයොගෙ දුක්ඛං. කාරාපිතෙ ආපතනි පාවිතනියස්ස.

පමාණාතික්කනතං වය්‍යක භාරිකං කාරාපෙනො දෝ ආපතනියො ආපඤ්ඤාති. කාරාපෙති, පයොගෙ දුක්ඛං. කාරාපිතෙ ආපතනි පාවිතනියස්ස.

දුගත විවරපමාණං විවරං කාරාපෙනො කති ආපනනියො ආප ජ්ජති? සුගත විවරපමාණං විවරං කාරාපෙනො දො ආපනනියො ආපජ්ජති. කාරාපති, පයොගෙ දුක්ඛං. කාරාපිතෙ ආපනනි පාචිතනියස්ස. සුගත විවරපමාණං විවරං කාරාපෙනො ඉමා දො ආපනනියො ආපජ්ජති.

ගජවගෙහා නවමො.

වුද්දකා නිබ්බිතා

6. පාටිදෙසනිය කණ්ඩ

අඤ්ඤානිකාය භික්ෂුනියා අනන්තරං පච්චාය ගන්තො බාදනියං වා භොජනියං වා සහන්තා පටිග්ගහෙත්වා භුඤ්ජන්තො කති ආපනනියො ආපජ්ජති? අඤ්ඤානිකාය භික්ෂුනියා අනන්තරං පච්චාය ගන්තො බාදනියං වා භොජනියං වා සහන්තා පටිග්ගහෙත්වා භුඤ්ජන්තො දො ආපනනියො ආපජ්ජති. භුඤ්ජස්සාමිති පටිග්ගණනාති, ආපනනි දුක්ඛංස්ස. අජේඤාභාරෙ අජේඤාභාරෙ ආපනනි පාටිදෙසනියස්ස. අඤ්ඤානිකාය භික්ෂුනියා අනන්තරං පච්චාය ගන්තො බාදනියං වා භොජනියං වා සහන්තා පටිග්ගහෙත්වා භුඤ්ජන්තො ඉමා දො ආපනනියො ආපජ්ජති.

භික්ෂුනියා වොසාසනනියා න තිවායෙත්වා භුඤ්ජන්තො දො ආපනනියො ආපජ්ජති. භුඤ්ජස්සාමිති පටිග්ගණනාති, ආපනනි දුක්ඛංස්ස. අජේඤාභාරෙ අජේඤාභාරෙ ආපනනි පාටිදෙසනියස්ස.

සෙබ්සමමනෙසු භුලෙසු බාදනියං වා භොජනියං වා සහන්තා පටිග්ග හෙත්වා භුඤ්ජන්තො දො ආපනනියො ආපජ්ජති. භුඤ්ජස්සාමිති පටිග්ගණනාති, ආපනනි දුක්ඛංස්ස. අජේඤාභාරෙ අජේඤාභාරෙ ආපනනි පාටිදෙසනියස්ස.

ආරඤ්ඤකෙසු සෙනාසනෙසු පුබ්බෙ අප්පට්ඨසංවිදිතං බාදනියං වා භොජනියං වා අඤ්ඤාරාමෙ සහන්තා පටිග්ගහෙත්වා භුඤ්ජන්තො කති ආපනනියො ආපජ්ජති? ආරඤ්ඤකෙසු සෙනාසනෙසු පුබ්බෙ අප්පට්ඨසංවිදිතං බාදනියං වා භොජනියං වා අඤ්ඤාරාමෙ සහන්තා පටිග්ගහෙත්වා භුඤ්ජන්තො දො ආපනනියො ආපජ්ජති. භුඤ්ජස්සාමිති පටිග්ගණනාති, ආපනනි දුක්ඛංස්ස. අජේඤා භාරෙ අජේඤාභාරෙ ආපනනි පාටිදෙසනියස්ස. ආරඤ්ඤකෙසු සෙනාසනෙසු පුබ්බෙ අප්පට්ඨසංවිදිතං බාදනියං වා භොජනියං වා අඤ්ඤාරාමෙ සහන්තා පටි ග්ගහෙත්වා භුඤ්ජන්තො ඉමා දො ආපනනියො ආපජ්ජති.

මහනාගෙ පාටිදෙසනියා නිබ්බිතා.

7. සෙබ්බිය කණ්ඩ

1. පරිමණභද්ද උග්ග

අනාදරියං පටිච්ච පුරතො වා පච්ඡතො වා ඔලුමෙබ්බන්තො නිවාසෙන්නො කති ආපනනියො ආපජ්ජති? අනාදරියං පටිච්ච පුරතො වා පච්ඡතො වා ඔලු මෙබ්බන්තො නිවාසෙන්නො එකා ආපනනි ආපජ්ජති. දුක්ඛං. අනාදරියං පටිච්ච පුරතො වා පච්ඡතො වා ඔලුමෙබ්බන්තො නිවාසෙන්නො ඉමං එකා ආප නනි. ආපජ්ජති.

අනාදරියං පටිච්ච පුරතො වා පච්ඡතො වා ඔලුමෙතෙනො පාරාජනො
එකං ආපතති ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච කායං විචරිතො අනාරඝරෙ ගච්ඡතො එකං ආප
තති ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච කායං විචරිතො අනාරඝරෙ නිසීදනො එකං ආප
තති ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච භජං වා පාදං වා කිලාපෙනො අනාරඝරෙ ගච්ඡ
තො එකං ආපතති ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච භජං වා පාදං වා කිලාපෙනො අනාරඝරෙ නිසී
දනො එකං ආපතති ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච තයං තයං ඔලොකෙනො අනාරඝරෙ ගච්ඡතො
එකං ආපතති ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච තයං තයං ඔලොකෙනො අනාරඝරෙ නිසීදනො
එකං ආපතති ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච උක්ඛිත්තකාය අනාරඝරෙ ගච්ඡතො එකං ආප
තති ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච උක්ඛිත්තකාය අනාරඝරෙ නිසීදනො එකං ආප
තති ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

පරිමණ්ඩල වග්ගො පඨමො.

2. උජ්ජග්ගික වග්ග

අනාදරියං පටිච්ච උජ්ජග්ගිකාය අනාරඝරෙ ගච්ඡතො එකං ආපතති
ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච උජ්ජග්ගිකාය අනාරඝරෙ නිසීදනො එකං ආප
තති ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච උච්චාසද්දං මහාසද්දං කරොතො අනාරඝරෙ ගච්ඡ
තො එකං ආපතති ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච උච්චාසද්දං මහාසද්දං කරොතො අනාරඝරෙ නිසී
දනො එකං ආපතති ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච කායපපමාලකං අනාරඝරෙ ගච්ඡතො එකං ආප
තති ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච කායපපමාලකං අනාරඝරෙ නිසීදනො එකං ආප
තති ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච බාහුපපමාලකං අනාරඝරෙ ගච්ඡතො එකං ආප
තති ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච බාහුපපමාලකං අනාරඝරෙ නිසීදනො එකං ආප
තති ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච සීසපපමාලකං අනාරඝරෙ ගච්ඡතො එකං ආප
තති ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච සීසපපමාලකං අනාරඝරෙ නිසීදනො එකං ආප
තති ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

උජ්ජග්ගික වග්ගො දුතියො.

අනාදරියං පටිච්ච බම්බකතො අනන්තරසරෙ ගව්ඡන්තො එකං ආපතනිං ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච බම්බකතො අනන්තරසරෙ නිසීදන්තො එකං ආපතනිං ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච ඔගුණ්ඨිකො අනන්තරසරෙ ගව්ඡන්තො එකං ආපතනිං ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච ඔගුණ්ඨිකො අනන්තරසරෙ නිසීදන්තො එකං ආපතනිං ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච උක්ඛුට්ඨාය අනන්තරසරෙ ගව්ඡන්තො එකං ආපතනිං ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච පලලඤ්ඤාය අනන්තරසරෙ නිසීදන්තො එකං ආපතනිං ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච අසක්කච්චං පිණ්ඩපාතං පටිග්ගණන්තො එකං ආපතනිං ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච තහං තහං ඔලොකෙන්තො පිණ්ඩපාතං පටිග්ගණන්තො එකං ආපතනිං ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච සුපඤ්ඤෙව ඛන්තං පටිග්ගණන්තො එකං ආපතනිං ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච පුපිකතං පිණ්ඩපාතං පටිග්ගණන්තො එකං ආපතනිං ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

බම්බකත වග්ගො තනියො.

4. පිණ්ඩපාත වග්ග

අනාදරියං පටිච්ච අසක්කච්චං පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජන්තො එකං ආපතනිං ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච තහං තහං ඔලොකෙන්තො පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජන්තො එකං ආපතනිං ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච තහං තහං ඔමෙසිකා පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජන්තො එකං ආපතනිං ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච සුපඤ්ඤෙව ඛන්තං භුඤ්ජන්තො එකං ආපතනිං ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච පුපිකතො ඔමෙද්ධිකා පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජන්තො එකං ආපතනිං ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච සුපං වා බ්‍යඤ්ජනං වා ඔදන්තෙ පටිච්ඡාදෙන්තො එකං ආපතනිං ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච සුපං වා ඔදන්තං වා අගිලාතො අත්තන්තො අත්ථාය විඤ්ඤාපෙඨා භුඤ්ජන්තො එකං ආපතනිං ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච උජ්ඣානසඤ්ඤා පරෙසං පතනං ඔලොකෙන්තො එකං ආපතනිං ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච මහනතං කබලං කරොනො ඵකං ආපනතිං ආප ජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච දීඝං ආලොපං කරොනො ඵකං ආපනතිං ආප ජ්ජති, දුක්ඛං.

පිණ්ඩපාන වග්ගො වතුසන්ධා.

5. කබල වග්ග

අනාදරියං පටිච්ච අනාගටෙ කබලෙ මුඛආරං විවරනො ඵකං ආප නතිං ආප ජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච භුඤ්ජමානො සබ්බං ගත්තං මුඛෙ පකඛිපනො ඵකං ආපනතිං ආප ජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච සකබලෙහ මුඛෙහ බ්‍යාගරනො ඵකං ආපනතිං ආප ජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච පිණ්ඩකෙපකං භුඤ්ජනො ඵකං ආපනතිං ආප ජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච කබලාවචේදකං භුඤ්ජනො ඵකං ආපනතිං ආප ජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච අවගණකාරකං භුඤ්ජනො ඵකං ආපනතිං ආප ජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච ගත්තිඤ්ඤකං භුඤ්ජනො ඵකං ආපනතිං ආප ජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච සිත්ථාවකාරකං භුඤ්ජනො ඵකං ආපනතිං ආප ජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච ජිව්හා නිව්ඡාරකං භුඤ්ජනො ඵකං ආපනතිං ආප ජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච වපු වපුකාරකං භුඤ්ජනො ඵකං ආපනතිං ආප ජ්ජති, දුක්ඛං.

කබල වග්ගො පඤ්චමො.

6. සුරු සුරු වග්ග

අනාදරියං පටිච්ච සුරු සුරුකාරකං භුඤ්ජනො ඵකං ආපනතිං ආප ජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච ගත්තිලෝභකං භුඤ්ජනො ඵකං ආපනතිං ආප ජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච පත්තතිලෝභකං භුඤ්ජනො ඵකං ආපනතිං ආප ජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච ඔට්ඨතිලෝභකං භුඤ්ජනො ඵකං ආපනතිං ආප ජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච සාමිසෙන ගජෙන පාතියථාලකං පටිගහණනො ඵකං ආපනතිං ආප ජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච ස්පිනකං පත්තධොවනං අනන්තරසරෙ ඡබ්බිකනො ඵකං ආපනතිං ආප ජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච ඡත්තපාණියං ධම්මං දෙසෙන්නො එකං ආපතනිං
ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච දණ්ඩපාණියං ධම්මං දෙසෙන්නො එකං ආපතනිං
ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච සත්ථපාණියං ධම්මං දෙසෙන්නො එකං ආපතනිං
ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච ආයුධපාණියං ධම්මං දෙසෙන්නො එකං ආපතනිං
ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

සුරසුර වග්ගො ඡට්ඨො.

පාදුක වග්ගො

අනාදරියං පටිච්ච පාදුකාරාද්‍රකයං ධම්මං දෙසෙන්නො එකං ආපතනිං
ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච උපාහතාරාද්‍රකයං ධම්මං දෙසෙන්නො එකං ආපතනිං
ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච යාතගතයං ධම්මං දෙසෙන්නො එකං ආපතනිං
ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච සයනගතයං ධම්මං දෙසෙන්නො එකං ආපතනිං
ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච පලුඤ්ඤාය නිසින්නයං ධම්මං දෙසෙන්නො එකං
ආපතනිං ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච වෙසිතසිසයං ධම්මං දෙසෙන්නො එකං ආපතනිං
ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච ඔගුණසිතසිසයං ධම්මං දෙසෙන්නො එකං ආපතනිං
ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච ඡයා නිසිද්ධා ආසනෙ නිසින්නයං ධම්මං දෙසෙ
න්නො එකං ආපතනිං ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච නිවෙ ආසනෙ නිසිද්ධා උච්ච ආසනෙ නිසින්නයං
ධම්මං දෙසෙන්නො එකං ආපතනිං ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච සීතො නිසින්නයං ධම්මං දෙසෙන්නො එකං ආපතනිං
ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච පච්ඡතො ගච්ඡන්නො පුරතො ගච්ඡන්නයං ධම්මං
දෙසෙන්නො එකං ආපතනිං ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච උපපථෙත ගච්ඡන්නො පථෙත ගච්ඡන්නයං ධම්මං
දෙසෙන්නො එකං ආපතනිං ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච සීතො උච්චාරං වා පසාඨං වා කරොන්නො එකං
ආපතනිං ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච හරිතෙ උච්චාරං වා පසාඨං වා බෙලං වා කරොන්නො
එකං ආපතනිං ආපජ්ජති, දුක්ඛං.

අනාදරියං පටිච්ච උදකෙ උච්චාරං වා පස්සාවං වා බෙලං වා කරොනොකති ආපතතියො ආපජ්ජති? අනාදරියං පටිච්ච උදකෙ උච්චාරං වා පස්සාවං වා බෙලං වා කරොනොකා එකං ආපතති ආපජ්ජති, දුක්ඛං. අනාදරියං පටිච්ච උදකෙ උච්චාරං වා පස්සාවං වා බෙලං වා කරොනොකා ඉමං එකං ආපතති ආපජ්ජති.

පාදුකා! වග්ගො සත්තමො.

සෙබ්බො නිබ්බිතො

කතාපතතිවාරො නිබ්බිතො දුතියො

3. විපතනි වාර

මෙපුනං ධම්මං පටිසෙවනනාස්ස ආපතතියො - චතුන්නං විපතතිනං කති විපතතියො හජ්ජති? මෙපුනං ධම්මං පටිසෙවනනාස්ස ආපතතියො - චතුන්නං විපතතිනං දො විපතතියො හජ්ජති. සියා සිල විපතති, සියා ආචාර විපතති - පෙ—.

අනාදරියං පටිච්ච උදකෙ උච්චාරං වා පස්සාවං වා බෙලං වා කරොනොකාස්ස ආපතති - චතුන්නං විපතතිනං කති විපතතියො හජ්ජති? අනාදරියං පටිච්ච උදකෙ උච්චාරං වා පස්සාවං වා බෙලං වා කරොනොකාස්ස ආපතති - චතුන්නං විපතතිනං එකං විපතති හජ්ජති. ආචාර විපතති.

විපතතිවාරො නිබ්බිතො තතියො.

4. සඛගතින වාර

මෙපුනං ධම්මං පටිසෙවනනාස්ස ආපතතියො - සත්තනානං ආපතතිනං කති ආපතතිනං කති සඛගතිනා? මෙපුනං ධම්මං පටිසෙවනනාස්ස ආපතතියො සත්තනානං ආපතතිනං කති ආපතතිනං කති සඛගතිනා. සියා පාරාජිකාපතතිනං කති, සියා පුලලච්චාපතතිනං කති, සියා දුක්ඛ ටාපතතිනං කති - පෙ—.

අනාදරියං පටිච්ච උදකෙ උච්චාරං වා පස්සාවං වා බෙලං වා කරොනොකාස්ස ආපතති - සත්තනානං ආපතතිනං කති ආපතතිනං කති සඛගතිනා? අනාදරියං පටිච්ච උදකෙ උච්චාරං වා පස්සාවං වා බෙලං වා කරොනොකාස්ස ආපතති - සත්තනානං ආපතතිනං කති එකෙක ආපතතිනං කති සඛගතිනා, දුක්ඛ ටාපතතිනං කති.

සඛගතින වාරො නිබ්බිතො චතුසෙවො.

5. සමුට්ඨාන වාර

මෙපුනං ධම්මං පටිසෙවනනාස්ස ආපතතියො - ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං කති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානානි? මෙපුනං ධම්මං පටිසෙවනනාස්ස ආපතතියො ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං එකෙක සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානානි.² කායනො ච චිත්තනො ච සමුට්ඨානානි,² න වාචනො - පෙ—.

1. පාදුකා—ස.

2. සමුට්ඨානානි—න. ම.

අනාදරියං පටිච්ච උදකෙ උච්චාරං වා පස්සාවං වා බෙද්‍රං වා කරොනනස්ස ආපතති-ඡන්නං ආපතති සමුට්ඨානානං කතීති සමුට්ඨානෙහි සමුට්ඨාති? අනාදරියං පටිච්ච උදකෙ උච්චාරං වා පස්සාවං වා බෙද්‍රං වා කරොනනස්ස ආපතති - ඡන්නං ආපතති සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති. කායතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨාති, ත වාවතො.

සමුට්ඨානවාගේ නිවසිතො පඤ්චමො.

6. අධිකරණ වාර

මෙළුනං ධම්මං පටිසෙවනනස්ස ආපතතියො - චතුන්නං අධිකරණානං කතමං අධිකරණං? මෙළුනං ධම්මං පටිසෙවනනස්ස ආපතතියො චතුන්නං අධිකරණානං ආපතතාධිකරණං - පෙ—.

අනාදරියං පටිච්ච උදකෙ උච්චාරං වා පස්සාවං වා බෙද්‍රං වා කරොනනස්ස ආපතති - චතුන්නං අධිකරණානං කතමං අධිකරණං? අනාදරියං පටිච්ච උදකෙ උච්චාරං වා පස්සාවං වා බෙද්‍රං වා කරොනනස්ස ආපතති - චතුන්නං අධිකරණානං ආපතතාධිකරණං.

අධිකරණවාගේ නිවසිතො ඡට්ඨො.

7. සමථ වාර

මෙළුනං ධම්මං පටිසෙවනනස්ස ආපතතියො - සත්තනනං සමථානං කතීති සමථෙහි සමථනති? මෙළුනං ධම්මං පටිසෙවනනස්ස ආපතතියො සත්තනනං සමථානං නීති සමථෙහි සමථනති. සියා සමමුඛා චිතයෙන ව, පටිඤ්ඤා කරණෙන ව, සියා සමමුඛා චිතයෙන ව නිණවජාරකෙන ව, —පෙ—.

අනාදරියං පටිච්ච උදකෙ උච්චාරං වා පස්සාවං වා බෙද්‍රං වා කරොනනස්ස ආපතති - සත්තනනං සමථානං කතීති සමථෙහි සමථනති? අනාදරියං පටිච්ච උදකෙ උච්චාරං වා පස්සාවං වා බෙද්‍රං වා කරොනනස්ස ආපතති-සත්තනනං සමථානං නීති සමථෙහි සමථනති. සියා සමමුඛා චිතයෙන ව පටිඤ්ඤා කරණෙන ව, සියා සමමුඛා චිතයෙන ව, නිණවජාරකෙන ව.

සමථවාගේ නිවසිතො සත්තමො.

8. සමුච්චය වාර

මෙළුනං ධම්මං පටිසෙවනනො කතී ආපතතියො ආපජ්ජති? මෙළුනං ධම්මං පටිසෙවනනො නිසෙසා ආපතතියො ආපජ්ජති. අකබ්බිතෙ සරිරෙ මෙළුනං ධම්මං පටිසෙවති, ආපතති පාරාජිකස්ස. යෙභුයොන බාසිතෙ සරිරෙ මෙළුනං ධම්මං පටිසෙවති, ආපතති ථුල්ලචයස්ස. වට්ඨකතෙ¹ මුඛෙ අච්ඡ පනතං අභ්ගජාතං පච්චෙසෙති, ආපතති දුක්ඛචයස්ස. මෙළුනං ධම්මං පටිසෙවනනො ඉමා නිසෙසා ආපතතියො ආපජ්ජති, තා ආපතතියො චතුන්නං විපතනීතං කතී විපතතියො හජනති. සත්තනනං ආපතතිකබ්බිතං කතීති

1. වත්තකතෙ—ස.

ආපනතිකකිකේති සඞ්ගතිතා, ඡන්තා ආපනති සමුට්ඨානානං කතිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨගනති? වතුනාං අධිකරණානං කතමං අධිකරණං? සත්තනනං සලොභානං කතිති සමපෙති සමමනති? තා ආපනතියො වතුනාං විපතතිනං දො විපතතියො හජනති, සියා සිලුමිපතති, සියා ආචාරවිපතති, සත්තනනං ආපනතිකකිකානං තිති ආපනතිකකිකේති සඞ්ගතිතා. සියා පාරාජිකාපනතිකකිකේති, සියා පුරුලුච්චියාපනතිකකිකේති, සියා දුක්කපාපනතිකකිකේති, ඡන්තා ආපනති සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨගනති. කායනො ව චිත්තනො ව සමුට්ඨගනති න වාවනො, වතුනාං අධිකරණානං ආපානාධිකරණං, සත්තනනං සලොභානං තිති සමපෙති සමමනති. සියා සමමුඛා විනයෙන ව පටිඤ්ඤාන කරණෙන ව; සියා සමමුඛා විනයෙන ව තිණවිජාරකෙන ව—පෙ—.

අනාදරියං පටිච්ච උදකෙ උච්චාරං වා පසාභං වා බෙලං වා කරො නොනා කති ආපනතියො ආපජ්ජති? අනාදරියං පටිච්ච උදකෙ උච්චාරං වා පසාභං වා බෙලං වා කරොනොනා එකං ආපනතිං ආපජ්ජති, දුක්කපං. අනාදරියං පටිච්ච උදකෙ උච්චාරං වා පසාභං වා බෙලං වා කරොනොනා ඉමං එකං ආපනතිං ආපජ්ජති. සා ආපනති වතුනාං විපතතිනං කති විපතතියො හජනති. සත්තනනං ආපනතිකකිකානං කතිති ආපනතිකකිකේති සඞ්ගතිතා. ඡන්තා ආපනති සමුට්ඨානානං කතිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානති? වතුනාං අධිකරණානං කතමං අධිකරණං? සත්තනනං සලොභානං කතිති සමපෙති සමමනති? සා ආපනති වතුනාං විපතතිනං එකං විපතතිං හජනති, ආචාර විපතතිං. සත්තනනං ආපනතිකකිකානං එකෙන ආපනතිකකිකේති සඞ්ගතිතා, දුක්කපා පනතිකකිකේති, ඡන්තා ආපනති සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨානති.

කායනො ව චිත්තනො ව සමුට්ඨානති, න වාවනො. වතුනාං අධිකරණානං ආපානාධිකරණං, සත්තනනං සලොභානං තිති සමපෙති සමමනති. සියා සමමුඛා විනයෙන ව, පටිඤ්ඤාන කරණෙන ව. සියා සමමුඛා විනයෙන ව තිණවිජාරකෙන ව.

සමුච්චයවගෙ භිට්ඨිතො අට්ඨමො.

ඉමෙ අට්ඨවග් සජ්ඣායනා මග්ගන¹ උබ්බතා.

කස්සද්දානං:-

කළු පඤ්ඤානති කති ව විපතති සඞ්ගහෙන ව,
සමුට්ඨානාධිකරණං සමපො සමුච්චයෙන වා ති.

1. කළු පඤ්ඤානුචාර

1. පාරාජික කණ්ඩ

යං තෙන භගවතා ජානතා පසාභා අරහතා සමමා සමබ්බුද්ධො මෙජ්ඣං ධම්මං පටිසෙවන පච්චයා පාරාජිකං කළු පඤ්ඤානනං? කං ආරබ්භා? කිසම් වන්දිසම්?—පෙ—, කෙනාහතනති?

යං තෙන භගවතා ජානතා පසාභා අරහතා සමමා සමබ්බුද්ධො මෙජ්ඣං ධම්මං පටිසෙවන පච්චයා පාරාජිකං කළු පඤ්ඤානනනති? වෙසාලියං පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භාති? සුද්දිහනං කලුඤ්ඤානනං ආරබ්භා. කිසම් වන්දිසම්නති?

1. සජ්ඣායමග්ගන—න. ම.

සුද්දෙනා කලකුපුතො පුරාණ දුනිසිකාය මෙප්‍රිතං ධම්මං පටිසෙවි, තසම් වජ්‍රසම්. අපි හත් පඤ්ඤානති අනුපඤ්ඤානති අනුප්පන්න පඤ්ඤානති? එකා පඤ්ඤානති, ද්වෙ අනු පඤ්ඤානති යො, අනුප්පන්න පඤ්ඤානති තසම් තත්ථි. සබ්බත් පඤ්ඤානති පදෙස පඤ්ඤානති? සබ්බත් පඤ්ඤානති. සා ධාරණ පඤ්ඤානති, අසාධාරණ පඤ්ඤානති? සාධාරණ පඤ්ඤානති. එකෙනා පඤ්ඤානති උභතො පඤ්ඤානති? උභතො පඤ්ඤානති පඤ්චනාං පාතිමො කවුද්දෙසානං කතොගධං, කත් පරියාපන්නානි? තිදනොගධං තිදන පරියාපන්නං. කතමෙත උද්දෙසන උද්දෙසං ආගව්ජ්ජිති? දුනියෙන උද්දෙසෙන උද්දෙසං ආගව්ජ්ජිති. චතුන්නං විපතීනං කතමා විපතීනි? සීලවිපතී. සත්තන්නං ආපතීනිකිකානං කතමො ආපතීනිකිකානි? පාරාජිකාපතී කිකිකා, ඡන්නං ආපතී සමුට්ඨානානං කතීති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානීති? එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨානී. කායෙනො ව චිත්තෙනො ව සමුට්ඨානී න වාචෙනො —පෙ—, කෙනාහනනති? පරප්පරාහනාං:-

උපාලි දසකො වෙව සොණකො සිග්ගවො තථා,
මොග්ගලිපුතෙන පඤ්චමා එතෙ ජලේ සිරිව්‍යාසෙ —පෙ—.
එතෙ නාගා මහාපඤ්ඤා - විතසඤ්ඤා මග්ග කොට්ඨි,
විතසං දීපෙ පකාසෙසුං - පිටකං නම්මපණ්ණසීය” ති.

යං තෙන හගවතා —පෙ— අදින්නං ආදියන පච්චයා පාරාජිකං කත් පඤ්ඤානනනති? රාජගහෙ පඤ්ඤානනා, කං ආරබ්භාති? ධනියං කුමහකාර පුත්තං ආරබ්භ කියම් වජ්‍රසම්නති? ධනියො කුමහකාරපුතො රඤ්ඤා දුරුති අදින්නනා. ආදිසි, තසම් වජ්‍රසම්. එකා පඤ්ඤානති, එකා අනුපඤ්ඤානති. ඡන්නං ආපතී සමුට්ඨානානං තීති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානී. සියා කායෙනො ව චිත්තෙනො ව සමුට්ඨානී න වාචෙනො. සියා වාචෙනො ව චිත්තෙනො ව සමුට්ඨානී න කායෙනො, සියා කායෙනො ව වාචෙනො ව චිත්තෙනො ව සමුට්ඨානී.

සඤ්චිච්ච මනුස්ස විග්ගහං ජිවිතා වොරොපනපච්චයා පාරාජිකං කත් පඤ්ඤානනනති? වෙසාලියං පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භාති? සම්බහුලෙ භික්ඛු ආරබ්භ, කියම් වජ්‍රසම්නති? සම්බහුලා භික්ඛු අඤ්ඤා මඤ්ඤා ජිවිතා වොරොපපත්තං, තසම් වජ්‍රසම්. එකා පඤ්ඤානති, එකා අනු පඤ්ඤානති. ඡන්නං ආපතී සමුට්ඨානානං තීති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානී —පෙ—.

අසන්නං අහුතං උත්තරි මනුස්ස ධම්මං උල්ලපනපච්චයා පාරාජිකං කත් පඤ්ඤානනනති? වෙසාලියං පඤ්ඤානනං, කං ආරබ්භාති? වග්ගමුදා තීරියෙ භික්ඛු ආරබ්භ, කියම් වජ්‍රසම්නති? වග්ගමුදා තීරියා භික්ඛු ගිහිනං අඤ්ඤාමඤ්ඤාසා උත්තරිමනුස්ස ධම්මස්ස වණණං භාසිංසු, තසම් වජ්‍රසම්. එකා පඤ්ඤානති, එකා අනු පඤ්ඤානති. ඡන්නං ආපතී සමුට්ඨානානං තීති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානී —පෙ—.

වග්ගාගෙ පාගජිකා නිබ්බිතා.

2, සමාදිසෙස කණ්ඩාද

යං තෙන භගවතා ජානතා පසසතා අරහතා සමමා සලේඛෙධිත උපකකම්භා අසුචිං මොචන පච්චයා සමසාදිසෙසො කන්ද පඤ්ඤානෙතා, කං ආරබ්භාති, කිසම්ම වච්ඡුසම්මි? —පෙ— කෙනාභගනන්ති? යං තෙන භගවතා ජානතා පසසතා අරහතා සමමා සලේඛෙධිත උපකකම්භා අසුචිං මොචන පච්චයා සමසාදිසෙසො කන්ද පඤ්ඤානෙතාති? සාවත්ථියං පඤ්ඤානෙතා. කං ආරබ්භාති? ආයසමනතා සෙයසකං ආරබ්භාති. කිසම්ම වච්ඡුසම්මිනන්ති? ආයසමා සෙයසකො උපකකම්භා අසුචිං මොචෙයි, තසම්ම වච්ඡුසම්මි. අභි තන්ද පඤ්ඤානති, අනු පඤ්ඤානති, අනුප්පාගත පඤ්ඤානතිති? එකං පඤ්ඤානති, එකං අනුපඤ්ඤානති, අනුප්පාගත පඤ්ඤානති තසම්මි තභි. සබ්බන්ද පඤ්ඤානති, පදෙසපඤ්ඤානතිති? සබ්බන්ද පඤ්ඤානති. සාධාරණ පඤ්ඤානති අසාධාරණ පඤ්ඤානතිති? අසාධාරණ පඤ්ඤානති. එකතො පඤ්ඤානති උභතො පඤ්ඤානතිති? එකතො පඤ්ඤානති. පඤ්චනං පාතිමොක්ඛද්දෙසානං කන්දොගධං කන්ද පරියාපනනන්ති? නිදනොගධං, නිදන පරියාපනනං. කතමෙත උද්දෙසෙන උද්දෙසං ආගච්ඡතිති? තනියෙන උද්දෙසෙන උද්දෙසං ආගච්ඡති. චතුර්නං විපතතිනං කතමා විපතතිති? සිද්ධිපතති. සතතනං ආපතතිකම්භානං කතමො ආපතතිකම්භානොති? සමසාදිසෙසො ආපතතිකම්භානොති. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං කතිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානතිති? එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨානති. කායතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨානති න වාචතො —පෙ— කෙනාභගනන්ති? පරමපරාභගනං:

උපාලි දුසකො චෙව සොණකො සිහංගො තථා,
මොගගලිපුරෙතො පඤ්චමා එතෙ ජලේඛිතව්‍යාසෙ —පෙ—
එතෙ නාගා මහා පඤ්ඤා විතසඤ්ඤා මග්ගකොච්චදා,
විතසං දිපෙ පකාසෙසුං පිටකං තමපණ්ණසීසාති.

මාභුගාමෙන සද්ධිං කායසංඝගං සමාපජ්ජන පච්චයා සමසාදිසෙසො කන්ද පඤ්ඤානෙතාති? සාවත්ථියං පඤ්ඤානෙතා. කං ආරබ්භාති? ආයසමනතා උදයං ආරබ්භාති. කිසම්ම වච්ඡුසම්මිනන්ති? ආයසමා උදය මාභුගාමෙන සද්ධිං කායසංඝගං සමාපජ්ජ, තසම්ම වච්ඡුසම්මි. එකං පඤ්ඤානති. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨානති, කායතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨානති. න වාචතො.

මාභුගාමං දුට්ඨිත්‍රාති වාචාති ඔහාසන පච්චයා සමසාදිසෙසො කන්ද පඤ්ඤානෙතාති? සාවත්ථියං පඤ්ඤානෙතා. කං ආරබ්භාති? ආයසමනතා උදයං ආරබ්භාති. කිසම්ම වච්ඡුසම්මිනන්ති? ආයසමා උදය මාභුගාමං දුට්ඨිත්‍රාති වාචාති ඔහාසි, තසම්ම වච්ඡුසම්මි. එකං පඤ්ඤානති. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං නිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානති. සියා කායතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨානති න වාචතො, සියා වාචතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨානති න කායතො, සියා කායතො ව වාචතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨානති. —පෙ—

මාභුගාමස්ස සනතිකෙ අත්තකාම පාරිවරියාය වණ්ණං භාසන පච්චයා සමසාදිසෙසො කන්ද පඤ්ඤානෙතාති? සාවත්ථියං පඤ්ඤානෙතා. කං ආරබ්භාති? ආයසමනතා උදයං ආරබ්භාති. කිසම්ම වච්ඡුසම්මිනන්ති? ආයසමා උදය මාභුගාමස්ස සනතිකෙ අත්තකාම පාරිවරියාය වණ්ණං භාසි, තසම්ම වච්ඡුසම්මි. එකං පඤ්ඤානති. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං නිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානති—පෙ—

සඤ්චරිතං සමාපජ්ජනපච්චයා සඤ්ඤාදිසෙසො කන්ථ පඤ්ඤානොති? සාවච්ඤාං පඤ්ඤානොති. කං ආරබ්භාති? ආයස්මන්තං උදයං ආරබ්භ. කිසම්ම වජ්ඣස්මිනති? ආයස්මා උදය සඤ්චරිතං සමාපජ්ජ, තස්මිං වජ්ඣස්මිං, එකා පඤ්ඤානති, එකා අනුපඤ්ඤානති. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති. සියා කායතො සමුට්ඨාති, ත වාචතො ත චිත්තතො, සියා වාචතො සමුට්ඨාති, ත කායතො ත චිත්තතො. සියා කායතො ව වාචතො ව සමුට්ඨාති ත චිත්තතො. සියා කායතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨාති ත වාචතො. සියා වාචතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨාති ත කායතො. සියා කායතො ව වාචතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨාති —පෙ—.

සඤ්ඤාදිසංයං භූටිං කාරාපන පච්චයා සඤ්ඤාදිසෙසො කන්ථ පඤ්ඤානොති? ආලුපිං පඤ්ඤානොති. කං ආරබ්භාති? ආලුපිකො භික්ෂු ආරබ්භ. කිසම්ම වජ්ඣස්මිනති? ආලුපිකා භික්ෂු සඤ්ඤාදිසංයං භූටියො කාරාපෙසුං, තස්මිං වජ්ඣස්මිං, එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති —පෙ—.

මහලුකං විහාරං කාරාපන පච්චයා සඤ්ඤාදිසෙසො කන්ථ පඤ්ඤානොති? කොසමිතිං පඤ්ඤානොති. කං ආරබ්භාති? ආයස්මන්තං ඡන්තං ආරබ්භ. කිසම්ම වජ්ඣස්මිනති? ආයස්මා ඡන්තො විහාරවජ්ඣං සොධෙතො අඤ්ඤාතරං වෙනිසරාකං ඡෙදපෙසි. තස්මිං වජ්ඣස්මිං, එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති —පෙ—.

භික්ෂුං අමුලකෙත පාරාජකෙත ධම්මෙත අනුභංසන පච්චයා සඤ්ඤාදිසෙසො කන්ථ පඤ්ඤානොති? රාජගහෙ පඤ්ඤානොති. කං ආරබ්භාති? මෙතනිස භූමමජකෙ භික්ෂු ආරබ්භ. කිසම්ම වජ්ඣස්මිනති? මෙතනිස භූමමජකා භික්ෂු ආයස්මන්තං දබ්බං මල්ලජුතං අමුලකෙත පාරාජකෙත ධම්මෙත අනුභංසෙසුං, තස්මිං වජ්ඣස්මිං, එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං තිති සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති —පෙ—.

භික්ෂුං අඤ්ඤාභාගිසං අධිකරණස්ස කිඤ්චිදෙසං ලෙසමන්තං උපාදය පාරාජකෙත ධම්මෙත අනුභංසන පච්චයා සඤ්ඤාදිසෙසො කන්ථ පඤ්ඤානොති? රාජගහෙ පඤ්ඤානොති. කං ආරබ්භාති? මෙතනිස භූමමජකෙ භික්ෂු ආරබ්භ. කිසම්ම වජ්ඣස්මිනති? මෙතනිස භූමමජකා භික්ෂු ආයස්මන්තං දබ්බං මල්ලජුතං අඤ්ඤාභාගිසං අධිකරණස්ස කිඤ්චිදෙසං ලෙසමන්තං උපාදය පාරාජකෙත ධම්මෙත අනුභංසෙසුං, තස්මිං වජ්ඣස්මිං, එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං තිති සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති —පෙ—.

සඤ්ඤාදිසංයං භික්ෂුනො යාව තනිසං සමනුභාසිතාය තපපිතිස්ස ජ්ජන පච්චයා සඤ්ඤාදිසෙසො කන්ථ පඤ්ඤානොති? රාජගහෙ පඤ්ඤානොති. කං ආරබ්භාති? දෙවදත්තං ආරබ්භ. කිසම්ම වජ්ඣස්මිනති? දෙවදත්තො සමග්ගස්ස සඤ්ඤාස්ස හෙදං පරකකම්, තස්මිං වජ්ඣස්මිං, එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං එකෙත සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති, කායතො ව වාචතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨාති.

තෙදකානු වචනසානං භික්ඛුනං යාව තතියං සමනුභාසනාය නප්පටි නිසුසුඡන් පච්චයා සම්ඝාදිසෙසො කන්ථ පඤ්ඤානෙතාති? රාජගහෙ පඤ්ඤානෙතා. කං ආරම්භාති? සමබ්බලෙ භික්ඛු ආරම්භ. කිසමිං වජ්ඣස්මිනති? සමබ්බලො භික්ඛු දෙවදත්තාසු සම්ඝනෙදය පරකකම්මනාසු අනුචරානා අපෙසුං වග්ගවාදකා, තස්මිං වජ්ඣස්මිං. එකා පඤ්ඤානති. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති. කායතො ච වාචතො ච චිත්තතො ච සමුට්ඨාති.

දුබ්බවස්ස භික්ඛුතො යාව තතියං සමනුභාසනාය නප්පටි නිසුසුඡන් පච්චයා සම්ඝාදිසෙසො කන්ථ පඤ්ඤානෙතාති? කොසමිසං පඤ්ඤානෙතා. කං ආරම්භාති? ආයස්සන්තං ඡන්තං ආරම්භ. කිසමිං වජ්ඣස්මිනති? ආයස්සං ඡන්තො භික්ඛුති සබ්බමිත්තං ට්විට්ඨොතො අනුභානං අවචනියං අකාසි, තස්මිං වජ්ඣස්මිං. එකා පඤ්ඤානති. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති. කායතො ච වාචතො ච චිත්තතො ච සමුට්ඨාති.

කුලදුසකස්ස භික්ඛුතො යාව තතියං සමනුභාසනාය නප්පටි නිසුසුඡන් පච්චයා සම්ඝාදිසෙසො කන්ථ පඤ්ඤානෙතාති? සාවත්තියං පඤ්ඤානෙතා. කං ආරම්භාති? අස්සථ පුත්තබ්බසුකෙ භික්ඛු ආරම්භ. කිසමිං වජ්ඣස්මිනති? අස්සථ පුත්තබ්බසුකා භික්ඛු සමෙසන පබ්බාජනියා කම්මකතා භික්ඛු ඡන්දගාමිනා දෙසගාමිනා මොගගාමිනා භයගාමිනා පාපෙසුං, තස්මිං වජ්ඣස්මිං. එකා පඤ්ඤානති. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති, කායතො ච වාචතො ච චිත්තතො ච සමුට්ඨාති —පෙ—.

අතාදරියං පටිච්ච උදකෙ උච්චාරං වා පස්සාවං වා බෙලං වා කරණ පච්චයා දුක්ඛං කන්ථ පඤ්ඤානෙතාති? සාවත්තියං පඤ්ඤානෙතා. කං ආරම්භාති? ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛු ආරම්භ. කිසමිං වජ්ඣස්මිනති? ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු උදකෙ උච්චාරමි පස්සාවමි බෙලමි අකංසු, තස්මිං වජ්ඣස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, එකා අනුපඤ්ඤානති. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති. කායතො ච චිත්තතො ච සමුට්ඨාති න වාචතො.

කන්ථ පඤ්ඤානනිවාරණ නිට්ඨිතො පඨමො.

2. කතාපතනි වාර

1. පාශ්චික කණ්ඩ

මෙට්ඨනං ධම්මං පටිසෙවන පච්චයා කති ආපතතියො ආපජ්ජති? මෙට්ඨනං ධම්මං පටිසෙවන පච්චයා වතස්සො ආපතතියො ආපජ්ජති. අකබ්බිතෙ සරිරෙ මෙට්ඨනං ධම්මං පටිසෙවති, ආපතති පාරාජිකස්ස. යෙතුයෙන බාසිතෙ සරිරෙ මෙට්ඨනං ධම්මං පටිසෙවති, ආපතති ථුල්ලව්වයස්ස. වට්ටකතෙ මුඛෙ අච්ඡුපන්නං අභ්ගජානං පවෙසෙති, ආපතති දුක්ඛං. ජකුමට්ටකෙ පාචිතතියං. මෙට්ඨනං ධම්මං පටිසෙවන පච්චයා ඉමා වතස්සො ආපතතියො ආපජ්ජති.

අදින්නං ආදියන පච්චයා කති ආපතතියො ආපජ්ජති? අදින්නං ආදියන පච්චයා තිස්සො ආපතතියො ආපජ්ජති. පඤ්ඤාමාසකං වා අතිරේක පඤ්ඤාමාසකං වා අභ්ගතකං අදින්නං ථෙය්‍ය සංඛිතං ආදියති, ආපතති පාරාජිකස්ස.

අතිරේක මාසකං වා උතුන පඤ්චමාසකං වා අභ්‍යන්තරං අදින්නං ථෙය්‍යසංඛ්‍යානං
ආදියති, ආපතන් පුලලව්වයස්ස. මාසකං වා උතුනමාසකං වා අභ්‍යන්තරං
අදින්නං ථෙය්‍යසංඛ්‍යාතං ආදියති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. අදින්නං ආදියන්
පච්චයා ඉමා තිස්සො ආපතතිස්සො ආපජ්ජති.

සංඝච්චි මනුස්ස විග්ගහං ජීවිතා වොරොපන පච්චයා කති ආපතන්
ස්සො ආපජ්ජති? සංඝච්චි මනුස්ස විග්ගහං ජීවිතා වොරොපන පච්චයා තිස්සො
ආපතතිස්සො ආපජ්ජති. මනුස්සං ඔදිස්ස ඔප්පාතං ඛණ්ණි පපතිත්වා මරිස්සතිති-
ආපතති දුක්ඛටස්ස. පපතිතෙ දුක්ඛා වෙදනා උපජ්ජති, ආපතති පුලලව්ව-
යස්ස. මරති ආපතති පාරාජිකස්ස. සංඝච්චි මනුස්ස විග්ගහං ජීවිතා වොරො-
පන පච්චයා ඉමා තිස්සො ආපතතිස්සො ආපජ්ජති.

අසන්නං අභූතං උත්තරි මනුස්ස ධම්මං උලලපනපච්චයා කති ආප-
තතිස්සො ආපජ්ජති? අසන්නං අභූතං උත්තරි මනුස්ස ධම්මං උලලපන පච්චයා
තිස්සො ආපතතිස්සො ආපජ්ජති. පාපිච්ඡා ඉච්ඡාපකතො අසන්නං අභූතං
උත්තරිමනුස්ස ධම්මං උලලපති, ආපතති පාරාජිකස්ස. යො තෙ විගාරෙ වසති.
භො භික්ඛු අරහාති භණ්ණති. පටිච්ඡාතනනස්ස ආපතති පුලලව්වයස්ස. තප්පටි
විජාතනනස්ස ආපතති දුක්ඛටස්ස. අසන්නං අභූතං උත්තරිමනුස්ස ධම්මං උලල-
පන පච්චයා ඉමා තිස්සො ආපතතිස්සො ආපජ්ජති.

මහතාගේ පාඨජිකා නිබ්බිතා.

2. සංඝච්චි දිවෙසස කණ්ඩාදි

උපකකමිතා අසුචි මොචනපච්චයා කති ආපතතිස්සො ආපජ්ජති? උප-
කකමිතා අසුචි මොචනපච්චයා තිස්සො ආපතතිස්සො ආපජ්ජති. වෙනෙති
උපකකමිති මුච්චති, ආපතති සම්ඝාදිසෙසස්ස. වෙනෙති උපකකමිති ත මුච්චති,
ආපතති පුලලව්වයස්ස. පයොගෙ දුක්ඛටං. උපකකමිතා අසුචි මොචනපච්චයා
ඉමා තිස්සො ආපතතිස්සො ආපජ්ජති.

කායසංසග්ගං සමාපජ්ජන පච්චයා කති ආපතතිස්සො ආපජ්ජති? කාය-
සංසග්ගං සමාපජ්ජනපච්චයා පඤ්ඤා ආපතතිස්සො ආපජ්ජති. අවස්සුතා භික්ඛුති
අවස්සුතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අධිකකං උබ්බජ්ජාණ්ණධුලං ගගණං සාදියති,
ආපතති පාරාජිකස්ස. භික්ඛු කායෙන කායං ආමසති, ආපතති සම්ඝාදිසෙසස්ස.
කායෙන කාය පටිබ්බං ආමසති, ආපතති පුලලව්වයස්ස. කාය පටිබ්බොත
කායපටිබ්බං ආමසති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. අඛුලිපතොදකෙ පාවිතියං.
කායසංසග්ගං සමාපජ්ජන පච්චයා ඉමා පඤ්ඤා ආපතතිස්සො ආපජ්ජති.

මානුගාමිං දුට්ඨිලාභි වාචාහි ඕභාසන පච්චයා තිස්සො ආපතතිස්සො
ආපජ්ජති. වච්චමග්ගං පස්සාවමග්ගං ආදියං වණ්ණමපි භණ්ණති, අවණ්ණමපි
භණ්ණති, ආපතති සම්ඝාදිසෙසස්ස. වච්චමග්ගං පස්සාවමග්ගං යපෙච්චා
අධිකකං උබ්බ ජාණ්ණිකධුලං ආදියං වණ්ණමපි භණ්ණති, අවණ්ණමපි
භණ්ණති, ආපතති පුලලව්වයස්ස. කායපටිබ්බං ආදියං වණ්ණමපි භණ්ණති,
අවණ්ණමපි භණ්ණති, ආපතති දුක්ඛටස්ස.

අතතකාම පාරිවරියාය වණ්ණං භාසන පච්චයා තිස්සො ආපතනියො ආපජ්ජති. මානුශාමස්ස සනතිකෙ අතතකාම පාරිවරියාය වණ්ණං භාසති, ආපතනි සම්මාදිසෙසස්ස. පණ්ඩකස්ස සනතිකෙ අතතකාම පාරිවරියාය වණ්ණං භාසති, ආපතනි පුලලච්චයස්ස. තිරවණ්නගතස්ස සනතිකෙ අතතකාම පාරිවරියාය වණ්ණං භාසති, ආපතනි දුක්ඛටස්ස.

සංඥවර්තනං සමාපජ්ජන පච්චයා තිස්සො ආපතනියො ආපජ්ජති. පටිගණනාති විමංසති පච්චාගරති, ආපතනි සම්මාදිසෙසස්ස. පටිගණනාති විමංසති න පච්චාගරති, ආපතනි පුලලච්චයස්ස. පටිගණනාති න විමංසති න පච්චාගරති, ආපතනි දුක්ඛටස්ස.

සංඥවිකාය ඤාමිං කාරාපන පච්චයා තිස්සො ආපතනියො ආපජ්ජති. කාරාපෙති, පයොගෙ දුක්ඛටං. එකං පිණ්ඩං අනාගතෙ ආපතනි පුලලච්චයස්ස. තස්මිං පිණ්ඩං ආගතෙ ආපතනි සම්මාදිසෙසස්ස.

මහලුකං විහාරං කාරාපන පච්චයා තිස්සො ආපතනියො ආපජ්ජති. කාරාපෙති, පයොගෙ දුක්ඛටං. එකං පිණ්ඩං අනාගතෙ ආපතනි පුලලච්චයස්ස. තස්මිං පිණ්ඩං ආගතෙ ආපතනි සම්මාදිසෙසස්ස.

භික්ඛුං අමුලකෙත පාරාජ්කෙත ධම්මෙත අනුභංගන පච්චයා තිස්සො ආපතනියො ආපජ්ජති. අනොකාසං කාරාපෙතො වාචනාධිප්පායො වදෙති. ආපතනි සම්මාදිසෙසෙන දුක්ඛටස්ස. ඔකාසං කාරාපෙතො අනෙකාසාධිප්පායො වදෙති, ආපතනි ඔමමවාදස්ස.

භික්ඛුං අඤ්ඤානාගියස්ස අධිකරණස්ස නිංවි දෙසං ලෙසමතතං උපාදය පාරාජ්කෙත ධම්මෙත අනුභංගන පච්චයා තිස්සො ආපතනියො ආපජ්ජති. අනොකාසං කාරාපෙතො වාචනාධිප්පායො වදෙති, ආපතනි සම්මාදිසෙසෙන දුක්ඛටස්ස. ඔකාසං කාරාපෙතො අනෙකාසාධිප්පායො වදෙති, ආපතනි ඔමමවාදස්ස.

සම්මහෙදකො භික්ඛු යාව තතියං සමනුභාසනාය නප්පටි තිස්සජ්ජන පච්චයා තිස්සො ආපතනියො ආපජ්ජති. ඤාතනියා දුක්ඛටං. ද්විති කමමවාචාති පුලලච්චයා, කමමවාචා පරියොසානෙ ආපතනි සම්මාදිසෙසස්ස.

හෙදකානුචතතකා භික්ඛු යාව තතියං සමනුභාසනාය නප්පටිතිස්සජ්ජන පච්චයා තිස්සො ආපතනියො ආපජ්ජති. ඤාතනියා දුක්ඛටං. ද්විති කමමවාචාති පුලලච්චයා, කමමවාචා පරියොසානෙ ආපතනි සම්මාදිසෙසස්ස.

දුට්ඨවො භික්ඛු යාව තතියං සමනුභාසනාය නප්පටිතිස්සජ්ජන පච්චයා තිස්සො ආපතනියො ආපජ්ජති. ඤාතනියා දුක්ඛටං. ද්විති කමමවාචාති පුලලච්චයා, කමමවාචා පරියොසානෙ ආපතනි සම්මාදිසෙසස්ස.

ඤාලදුසකො භික්ඛු යාව තතියං සමනුභාසනාය නප්පටිතිස්සජ්ජන පච්චයා තිස්සො ආපතනියො ආපජ්ජති. ඤාතනියා දුක්ඛටං. ද්විති කමමවාචාති පුලලච්චයා, කමමවාචා පරියොසානෙ ආපතනි සම්මාදිසෙසස්ස —පෙ—

අනාදරියං පරිච්ච උදකෙ උච්චාරං වා පසංඝාවං වා බෙළං වා කරණ පච්චයා කති ආපතනියො ආපජ්ජති? අනාදරියං පරිච්ච උදකෙ උච්චාරං වා පසංඝාවං වා බෙළං වා කරණපච්චයා එකං ආපතනිං ආපජ්ජති, දුක්ඛටා. අනාදරියං පරිච්ච උදකෙ උච්චාරං වා පසංඝාවං වා බෙළං වා කරණ පච්චයා ඉදං එකං ආපතනිං ආපජ්ජති.

කතාපතනි වාගේ නිබ්බිතො දුතියො.

3. විපතනි වාර

මෙදුතං ධම්මං පරිසෙවන පච්චයා ආපතනියො - වතුනාං විපතනිනාං කති විපතනියො හජනති? මෙදුතං ධම්මං පරිසෙවන පච්චයා ආපතනියො - වතුනාං විපතනිනං දෙව ආපතනියො හජනති. සියා සිලවිපතනි, සියා ආචාර විපතනි - පෙ -.

අනාදරියං පරිච්ච උදකෙ උච්චාරං වා පසංඝාවං වා බෙළං වා කරණ පච්චයා ආපතනි - වතුනාං විපතනිනං කති විපතනියො හජනති? අනාදරියං පරිච්ච උදකෙ උච්චාරං වා පසංඝාවං වා බෙළං වා කරණ පච්චයා ආපතනි - වතුනාං විපතනිනං එකං විපතනිං හජනති. ආචාර විපතනි,

විපතනි වාගේ නිබ්බිතො තතියො.

4. සංගහිත වාර

මෙදුතං ධම්මං පරිසෙවන පච්චයා ආපතනියො - සත්තනාං ආපතනි කඛ්ඛානං කති ආපතනිකඛ්ඛෙති සංගහිතා? මෙදුතං ධම්මං පරිසෙවන පච්චයා ආපතනියො - සත්තනාං ආපතනිකඛ්ඛානං වතුති ආපතනිකඛ්ඛෙති සංගහිතා. සියා පාරාජිකාපතනිකඛ්ඛෙති, සියා පුලලච්චයාපතනිකඛ්ඛෙති, සියා පාචිතනියාපතනිකඛ්ඛෙති, සියා දුක්ඛටාපතනිකඛ්ඛෙති - පෙ -.

අනාදරියං පරිච්ච උදකෙ උච්චාරං වා පසංඝාවං වා බෙළං වා කරණ පච්චයා ආපතනි - සත්තනාං ආපතනිකඛ්ඛානං කති ආපතනිකඛ්ඛෙති සංගහිතා. අනාදරියං පරිච්ච උදකෙ උච්චාරං වා පසංඝාවං වා බෙළං වා කරණ පච්චයා ආපතනි සත්තනාං ආපතනිකඛ්ඛානං එකෙන ආපතනිකඛ්ඛෙති සංගහිතා. දුක්ඛටාපතනිකඛ්ඛෙති.

සංගහිත වාගේ නිබ්බිතො වතුසො.

5. සමුදයාන වාර

මෙදුතං ධම්මං පරිසෙවන පච්චයා ආපතනියො ඡනාං ආපතනි සමුදයානානං කති සමුදයානෙති සමුච්චයනති? මෙදුතං ධම්මං පරිසෙවන පච්චයා ආපතනියො ඡනාං ආපතනි සමුදයානානං එකෙන සමුච්චයනෙන සමුච්චයනති. කායතො ව චිත්තතො ව සමුච්චයනති. ත වාවතො - පෙ -.

අනාදරියං පරිච්ච උදකෙ උච්චාරං වා පසංඝාවං වා බෙළං වා කරණ පච්චයා ආපතනි ඡනාං ආපතනි සමුච්චයානානං කති සමුච්චයානෙති සමුච්චයානි? අනාදරියං පරිච්ච උදකෙ උච්චාරං වා පසංඝාවං වා බෙළං වා කරණ පච්චයා ආපතනි ඡනාං ආපතනි සමුදයානානං එකෙන සමුච්චයනෙන සමුච්චයානි, කායතො ව චිත්තතො ව සමුච්චයානි ත වාවතො.

සමුදයානවාගේ නිබ්බිතො පසච්චො.

6. අධිකරණ වාර

මෙළුනං ධම්මං පටිසෙවන පච්චයා ආපනනියො - වතුනං අධිකරණානං කතමං අධිකරණං? මෙළුනං ධම්මං පටිසෙවන පච්චයා ආපනනියො වතුනං අධිකරණානං ආපනනාධිකරණං - පෙ -.

අනාදරියං පටිච්ච උදකෙ උච්චාරං වා පස්සාවං වා බෙලං වා කරණ පච්චයා ආපනති - වතුනං අධිකරණානං කතමං අධිකරණං? අනාදරියං පටිච්ච උදකෙ උච්චාරං වා පස්සාවං වා බෙලං වා කරණ පච්චයා ආපනති වතුනං අධිකරණානං ආපනනාධිකරණං.

අධිකරණවාගේ නිට්ඨිකො ඡට්ඨො.

7. සමථ වාර

මෙළුනං ධම්මං පටිසෙවන පච්චයා ආපනනියො සත්තනනං සමථානං කතීති සමථෙති සමමනති? මෙළුනං ධම්මං පටිසෙවන පච්චයා ආපනනියො සත්තනනං සමථානං නීති සමථෙති සමමනති. සියා සමමුඛා විනයෙන ව පටිඤ්ඤන කරණෙන ව, සියා සමමුඛා විනයෙන ව තිණවණාරකෙන ව - පෙ -.

අනාදරියං පටිච්ච උදකෙ උච්චාරං වා පස්සාවං වා බෙලං වා කරණ පච්චයා ආපනති සත්තනනං සමථානං කතීති සමථෙති සමමනති? අනාදරියං පටිච්ච උදකෙ උච්චාරං වා පස්සාවං වා බෙලං වා කරණ පච්චයා ආපනති සත්තනනං සමථානං නීති සමථෙති සමමනති. සියා සමමුඛා විනයෙන ව පටිඤ්ඤන කරණෙන ව, සියා සමමුඛා විනයෙන ව තිණවණාරකෙන වාති.

සමථවාගේ නිට්ඨිකො සත්තමො.

8. සමුච්චය වාර

මෙළුනං ධම්මං පටිසෙවන පච්චයා කති ආපනනියො ආපජ්ජති? මෙළුනං ධම්මං පටිසෙවන පච්චයා වතස්සො ආපනනියො ආපජ්ජති. අකඛා සිතෙ' සරිතෙ මෙළුනං ධම්මං පටිසෙවති. ආපනති පාරාජිකස්ස. යෙහෙයෙන බාසිතෙ සරිතෙ මෙළුනං ධම්මං පටිසෙවති, ආපනති ථුල්ලච්චයස්ස. චට්ඨකතෙ මුඛෙ අච්ඡුපනනං අඛණ්ණානං පච්චෙසෙති, ආපනති දුක්ඛකට්ඨස්ස. ජතුල්ලච්චකො පාචිතතියං. මෙළුනං ධම්මං පටිසෙවන පච්චයා ඉමා වතස්සො ආපනනියො ආපජ්ජති.

තා ආපනනියො වතුනං විපතනිතං කති විපතනියො භජනති? සත්තනනං ආපනතිකඛකානං කතීති ආපනතිකඛකෙති සඛගතිතා? ඡන්තං ආපනති සමුච්චයානං කතීති සමුච්චයානෙති සමුච්චයනති? වතුනං අධිකරණානං කතමං අධිකරණං? සත්තනනං සමථානං කතීති සමථෙති සමමනති?

තා ආපනනියො වතුනං විපතනිතං දො විපතනියො භජනති. සියා සිල විපතති, සියා ආචාර විපතති, සත්තනනං ආපනතිකඛකානං වතුති ආපනතිකඛකෙති සඛගතිතා: සියා පාරාජිකාපනතිකඛකෙන, සියා ථුල්ලච්චයා

පවතිකබ්බෙත, සියා පාවිතියාපවතිකබ්බෙත, සියා දුක්ඛපාවතිකබ්බෙත, ඡන්තා ආපවති සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨගන්ති. කායතො ච විහතතො ච සමුට්ඨගන්ති, න වාචතො. චතුර්නං අධිකරණානං ආපත්තාධිකරණං. සත්තනනං සමථානං නිගි සමපෙති සමමනති. සියා සමමුඛා විතයෙන ව, පටිඤ්ඤාත කරණෙන ව, සියා සමමුඛා විතයෙන ව තිණ්වජාර කෙන ව —පෙ—.

අනාදරියං පටිච්ච උදකෙ උච්චාරං වා පස්සාවං වා බෙලො වා කරණ පච්චයා කති ආපවතියො ආපජ්ජති? අනාදරියං පටිච්ච උදකෙ උච්චාරං වා පස්සාවං වා බෙලො වා කරණ පච්චයා එකං ආපවතිං ආපජ්ජති, දුක්ඛං. අනාදරියං පටිච්ච උදකෙ උච්චාරං වා පස්සාවං වා බෙලො වා කරණ පච්චයා ඉමං එකං ආපවතිං ආපජ්ජති.

සා ආපවති චතුර්නං විපතතිනං කති විපතතියො හජ්ජති? සත්තනනං ආපවතිකබ්බෙතං කතිගි ආපවතිකබ්බෙති සඛගතිනා? ඡන්තං ආපවති සමුට්ඨානානං කතිගි සමුට්ඨානෙගි සමුට්ඨානි? චතුර්නං අධිකරණානං කතමං අධිකරණං? සත්තනනං සමථානං කතිගි සමපෙති සමමනති?

සා ආපවති චතුර්නං විපතතිනං එකං විපතතිං හජ්ජති. ආචාර විපතතිං, සත්තනනං ආපවතිකබ්බෙතං එකෙන ආපවතිකබ්බෙතෙ සඛගතිනා. දුක්ඛං පවතිකබ්බෙත, ඡන්තං ආපවති සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨානි. කායතො ච විහතතො ච සමුට්ඨානි න වාචතො, චතුර්නං අධිකරණානං ආපත්තාධිකරණං. සත්තනනං සමථානං නිගි සමපෙති සමමනති, සියා සමමුඛා විතයෙන ව පටිඤ්ඤාත කරණෙන ව, සියා සමමුඛා විතයෙන ව තිණ්වජාර කෙන වාති.

සමුච්චයවාරෙ නිට්ඨිතො අට්ඨමො.

අට්ඨ පච්චයවාරෙ නිට්ඨිතා

මහා විභලේග සොළස මහා වාරා නිට්ඨිතා.

හිතවු විහබ්බෙ මහාවාරෙ නිට්ඨිතො¹

2. භික්ෂුනී විභාගො

1. කළු පඤ්ඤානති වාරො

1. පාඨක කණ්ඩ

යං තෙන භගවතා ජාතනා පස්සනා අරහතා සමමා සලුඳොධන භික්ෂු නීතං පඤ්චමං පාරාජිකං කළු පඤ්ඤානතං, කං ආරඛන, කිසමිං වජ්ජසමිං? අභි තළු පඤ්ඤානති, අනුපඤ්ඤානති, අනුපපන්න පඤ්ඤානති? සබ්බළු පඤ්ඤානති, පදෙස පඤ්ඤානති, සාධාරණ පඤ්ඤානති, අසාධාරණ පඤ්ඤානති, එකතො පඤ්ඤානති, උභතො පඤ්ඤානති, වතුනං පාතිමොක්ඛදොසානං කන්තොගධං කළු පරියාපන්නා, කතමෙන උද්දෙසෙන උද්දෙසං ආගච්ඡති. වතුනං විපතනිතං කතමා විපතනි? සත්තනං ආපතනිකකිකානං කතමො ආපතනිකකිකො. ඡන්තං ආපතනි සමුට්ඨානානං කතනි සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි. වතුනං අධිකරණානං කතමං අධිකරණං, සත්තනං සමථානං කතනි සමපේති සමමති. කො තළු විනයො, කො තළු අභිවිනයො, කිං තළු පාතිමොක්ඛං, කිං තළු අධිපාතිමොක්ඛං, කා විපතනි, කා සමපතනි, කා පටිපතනි, කති අළුවසෙ පටිවිච භගවතා භික්ෂුනීතං පඤ්චමං පාරාජිකං පඤ්ඤානතං, කා සිකිනනි, කා සිකිනිසිකිනා, කළු සීතං, කා ධාරෙතනි. කස්ස වචනං, කෙනාභතතනි.

යං තෙන භගවතා ජාතනා පස්සනා අරහතා සමමා සලුඳොධන භික්ෂු නීතං පඤ්චමං පාරාජිකං කළු පඤ්ඤානතානති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානතං. කං ආරඛණාති? සුඤ්ඤිතඤං භික්ෂුනීං ආරඛන, කිසමිං වජ්ජසමිනති? සුඤ්ඤිතඤ භික්ෂුනී අවසස්සනා අවසස්සනස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස කායසංසග්ගං සාද්ධි, තස්මිං වජ්ජසමිං. අභි තළු පඤ්ඤානති, අනුපඤ්ඤානති, අනුපපන්න පඤ්ඤානති? එකා පඤ්ඤානති, අනු පඤ්ඤානති, අනුපපන්න පඤ්ඤානති තස්මිං තථි. සබ්බළු පඤ්ඤානති පදෙස පඤ්ඤානති? සබ්බළු පඤ්ඤානති. සාධාරණ පඤ්ඤානති අසාධාරණ පඤ්ඤානති? අසාධාරණ පඤ්ඤානති. එකතො පඤ්ඤානති උභතො පඤ්ඤානති? එකතො පඤ්ඤානති. වතුනං පාතිමොක්ඛදොසානං කන්තොගධං කළු පරියාපන්නානති? නිදනොගධං නිදන පරියාපන්නං.

කතමෙන උද්දෙසෙන උද්දෙසං ආගච්ඡති? දුතියෙන උද්දෙසෙන උද්දෙසං ආගච්ඡති. වතුනං විපතනිතං කතමා විපතනිති? සීල විපතනි. සත්තනං ආපතනිකකිකානං කතමො ආපතනිකකිකොති? පාරාජිකාපතනිකකිකො. ඡන්තං ආපතනි සමුට්ඨානානං කතනි සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානිති? එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨානි. කායතො ව විත්තතො ව සමුට්ඨානි, ත වාවතො. වතුනං අධිකරණානං කතමං අධිකරණනති? ආපතනාධිකරණං. සත්තනං සමථානං කතනි සමපේති සමමති? ද්විති සමපේති සමමති: සමමුඛා විනයෙන ව, පටිඤ්ඤාන කරණෙන ව. කො තළු විනයො, කො තළු අභිවිනයොති? පඤ්ඤානති විනයො, විභතනි අභිවිනයො. කිං තළු පාතිමොක්ඛං, කිං තළු අධිපාතිමොක්ඛනති? පඤ්ඤානති පාතිමොක්ඛං, විභතනි අධිපාතිමොක්ඛං. කා විපතනිති? අසංවරො විපතනි. කා සමපතනිති? සංවරො සමපතනි. කා පටිපතනිති? “ත ඵරුඨං කරිස්සාමි”ති යාවඡ්චං ආපාණකොට්ඨකං සමාදාය සිකිනි සිකිනාපදෙසු.

කනි අත්ථවසෙ පටිච්ච භගවතා භික්ෂුනීනං පඤ්චමං පාරාජිකං පඤ්ඤ තතනති? දස අත්ථවසෙ පටිච්ච භගවතා භික්ෂුනීනං පඤ්චමං පාරාජිකං පඤ්ඤ තතං. සඬ්ඝ සුච්ඡිතාය, සඬ්ඝ ඵාසුතාය, දුමමභිකුනීනං.¹ භික්ෂුනීනං නිශ්ශායාය, පෙසලානං භික්ෂුනීනං ඵාසු විහාරාය, දිට්ඨධම්මිකානං ආසවානං සාවරාය, සමප රාසිකානං ආසවානං පටිඝාතාය, අපසසන්නානං පසාදාය, පසන්නානං භියෙසා භාවාය, සඤ්චමට්ඨිනීයා විනයානුගතාය. කා සික්ඛනතීති? සෙක්ඛා ව පුපු ජ්ජන කල්යාණීකා ව සික්ඛනතී. කා සික්ඛිත සික්ඛානි? අරහන්තා සික්ඛිත සික්ඛා. කත්ථ සිතනති? සික්ඛාකාමාසු සිතං. කා ධාරෙන්නති? යාසං වතන නති තා ධාරෙන්නි. කස්ස වචනනති? භගවතො වචනං අරහතො සමමා සලුඛු ධුස්ස. කෙතාභනනති? පරමපරාභනං.

උපාලි දුසකො වෙච සොණකො සිග්ගවො නථා,
මොග්ගලිපුත්තෙන පඤ්චමා එතෙ ජලේ සිරිවංශසෙ.

තතො මහිඤ්ඤ ඉට්ඨිසො උතතිසො සමබලො නථා,
[හද්දනාමො ව පණ්ඨිතො]
එතෙ තාගා මහා පඤ්ඤ ජලේදීපා ඉධාගතා.

විනයං තෙ වාවසිංසු පිටකං තමබ්පණ්ණියා,
නිකායෙ පඤ්ච වාවෙසුං සත්ත වෙච පකරණේ.

තතො අරිට්ඨො මෙධාචි තිස්ස දත්තො ව පණ්ඨිතො,
විසාරදො කාල සුමනො ථෙරො ව දිඝ නාමකො.

[දිඝ සුමනො ව පණ්ඨිතො.

පුතදෙව කාලසුමනො තාගත්ථෙරො ව බුද්ධිරකඛිතො,
තිස්සත්ථෙරො ව මෙධාචි දෙවත්ථෙරො ව පණ්ඨිතො.

පුතදෙව සුමනො මෙධාචි විනයෙ ව විසාරදො,
බහුසුසුතො චූළභාගො ගජොව දුපපධංසිසො.

ධම්මපාලිත නාමො ව රොහණො² සාධු ජුජිතො,
තස්ස සිස්සො මහාපඤ්ඤ බෙමනාමො තිපෙට්ඨො.

දීපෙ තාරකාරාජාව පඤ්ඤාය අභිරොචථ,
උපතිස්සො ව මෙධාචි ජුස්සදෙවො මහා කථි.

පුතදෙව සුමනො මෙධාචි ජුස්ස³ නාමො බහුසුසුතො,
මහාකථි මහාසිවො පිටකෙ සබ්බත්ථ කොච්ඡෙදො.

පුතදෙව උපාලි මෙධාචි විනයෙ ව විසාරදො,
මහා තාගො මහා පඤ්ඤ සඤ්චමවංස කොච්ඡෙදො.

පුතදෙව අභයො මෙධාචි පිටකෙ සබ්බත්ථ කොච්ඡෙදො,
තිස්සත්ථෙරො ව මෙධාචි විනයෙ ව විසාරදො.

තස්ස සිස්සො මහා පඤ්ඤ ජුස්ස³ නාමො බහුසුසුතො,
සාසනං අනුරකඛනෙනා ජලේදීපෙ පතිට්ඨිතො.

චූළභගො ව මෙධාචි විනයෙ ව විසාරදො,
තිස්සත්ථෙරො ව මෙධාචි සඤ්චමවංස කොච්ඡෙදො.

1. දුමමභිකුනං—න. ම.

2. රොහණේ—න. ම.

3. පුපු—න. ම.

4. චූළ—න. ම.

ඵසසදෙවො ව මෙධාපි විනයෙ ව විසාරදො,
සිවනෙරො ව මෙධාපි විනයෙ සබ්බත්ත කොච්ඡදො.
එතෙ නාගා මහා පඤ්ඤා විනයඤ්ඤා මග්ග කොච්ඡදො,
විනයං දීපෙ පකාසෙසුං පිටකං තමබ්බණ්ණියාති.

යං තෙන භගවතා ජාතතා පසස්සතා අරහතා සමමා සමුද්ධෙත භික්ඛු නීතං. ඡට්ඨං පාරාජිකා කන් පඤ්ඤානන්ධානති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානන්ධං. කං ආරම්භාති? පුලලනඤ්ඤං භික්ඛුනිං ආරම්භ. කිසමිං වජ්ඣසමිනති? පුලලනඤ්ඤං භික්ඛුනි ජාතං පාරාජිකා ධම්මං අප්පකාපනං භික්ඛුනිං තෙවනන්තා පටිවොදෙසි. ත ගණස්ස ආරොචෙයි. තසමිං වජ්ඣසමිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං එකෙත සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති. කායතො ව වාචතො ව චිත්තා තො ව සමුට්ඨාති —පෙ—.

භික්ඛුනීතං සත්තමං පාරාජිකා කන් පඤ්ඤානන්ධානති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානන්ධං. කං ආරම්භාති? පුලලනඤ්ඤං භික්ඛුනිං ආරම්භ. කිසමිං වජ්ඣසමිනති? පුලලනඤ්ඤං භික්ඛුනි සමගෙහන සමෙසන උකම්භතං අරිට්ඨං භික්ඛුං ගඤ්ඤානාපිප්පබ්බං අනුචිතති, තසමිං වජ්ඣසමිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං එකෙත සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති. ධුරන්තිකෙහිපෙ —පෙ—.

භික්ඛුනීතං අරිට්ඨං පාරාජිකා කන් පඤ්ඤානන්ධානති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානන්ධං. කං ආරම්භාති? ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො ආරම්භ. කිසමිං වජ්ඣසමිනති? ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො අරිට්ඨං. වජ්ඣං පරිපුරෙද්දං, තසමිං වජ්ඣසමිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං එකෙත සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති. ධුරන්තිකෙහිපෙ —පෙ—.

අර්ථ පාඨකීනා නිවේකා.

තස්සද්දානං:-

මෙපුතාදිනාදනඤ්ඤා මනුස්සවිග්ගහ්වතරි,
කායසංසග්ගං ඡාදෙති උකම්භතා අරිට්ඨ වජ්ඣකා;
පඤ්ඤාපෙසි මොච්ඡෙරො ඡෙජ්ජවජ්ඣ අසංසයාති.

2. සංඝාදිසෙසා කණ්ඩ

යං තෙන භගවතා ජාතතා පසස්සතා අරහතා සමමා සමුද්ධෙත උසස්ස වාදිකාය භික්ඛුනියා අට්ටං කරොනාතියා සම්ඝාදිසෙසො කන් පඤ්ඤානන්ධං. —පෙ—, කෙතාභතන්ති?

යං තෙන භගවතා ජාතතා පසස්සතා අරහතා සමමා සමුද්ධෙත උසස්ස වාදිකාය භික්ඛුනියා අට්ටං කරොනාතියා සම්ඝාදිසෙසො කන් පඤ්ඤානන්ධානති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානන්ධං. කං ආරම්භාති? පුලලනඤ්ඤං භික්ඛුනිං ආරම්භ. කිසමිං වජ්ඣසමිනති? පුලලනඤ්ඤං භික්ඛුනි උසස්සවාදිකා විගරි, තසමිං වජ්ඣසමිං. අත්ථි තත්ථ පඤ්ඤානති, අනුපඤ්ඤානති, අනුපපන්න පඤ්ඤානති? එකා පඤ්ඤානති. අනුපඤ්ඤානති, අනුපපන්න පඤ්ඤානති තසමිං තත්ථ. සබ්බත්ත පඤ්ඤානති පදෙසපඤ්ඤානති? සබ්බත්ත පඤ්ඤානති. සාධාරණ පඤ්ඤානති, අසාධාරණ පඤ්ඤානති? අසාධාරණ පඤ්ඤානති. එකතො පඤ්ඤානති, උග්ගතො පඤ්ඤානති? එකතො පඤ්ඤානති. චතුර්නං පානිමොකඤ්ඤාසානං කන්තොගධං කන්ත පරියාපනනති? නිදුතොගධං නිදුත පරියාපනනං. කතමෙත උදෙසෙන

උදෙසා ආගමිකයින්? තනියෙන් උදෙසෙන් උදෙසා ආගමිකයින්. වතුනාං විපතනිකං කතමා විපතනීති? සීල විපතනී. සත්තනාං ආපතනිකකිකානං කතමො ආපතනිකකිකොති? සම්මාදිසෙසාපතනිකකිකො, ඡන්තං ආපතනි සමුට්ඨානානං කතීති සමුට්ඨානෙහි සමුට්ඨානීති? ද්විති සමුට්ඨානෙහි සමුට්ඨානී. සියා කායතො ව වාචතො ව සමුට්ඨානී න චිත්තතො, සියා කායතො ව වාච තො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨානී —පෙ—, කෙනාභතනනි? පරමපරාභතං. උපාලි දාසකො වෙව —පෙ—. පිටකං තමපණ්ණියානී.

වොරිං වුට්ඨාපෙනාසා සම්මාදිසෙසො කන්ථ පඤ්ඤානොති? සාවච්ඡයං පඤ්ඤානො. කං ආරබ්භානි? පුලලනදං භික්ෂුනිං ආරබ්භ. කිසමිං වජ්ජසමී නනි? පුලලනදු භික්ෂුනී වොරිං වුට්ඨාපෙසි, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤා නනි, ඡන්තං ආපතනි සමුට්ඨානානං ද්විති සමුට්ඨානෙහි සමුට්ඨානී. සියා වාච තො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨානී න කායතො, සියා කායතො ව වාචතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨානී —පෙ—.

එකාය ගාමනතරං ගමිතනාසා සම්මාදිසෙසො කන්ථ පඤ්ඤානොති? සාවච්ඡයං පඤ්ඤානො. කං ආරබ්භානි? අඤ්ඤාතරං භික්ෂුනිං ආරබ්භ. කිසමිං වජ්ජසමී නනි? අඤ්ඤාතරං භික්ෂුනී එකාය ගාමනතරං ගමිත, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤාතනි, තිසෙසා අනුපඤ්ඤාතනියො. ඡන්තං ආපතනි සමුට්ඨානානං එකෙන් සමුට්ඨානෙන් සමුට්ඨානී, පස්ම පාරාජිකෙ —පෙ—.

සමග්ගෙන සමෙක්ඛන උක්ඛිතං භික්ෂුනිං ධම්මෙන චිතයෙන සජ්ඣ සාසනෙන අනප්පොකෙචා කාරකසම්ඝං අනඤ්ඤාය ගණස්ස ඡන්දං ඔසාරෙ නතියා සම්මාදිසෙසො කන්ථ පඤ්ඤානොති? සාවච්ඡයං පඤ්ඤානො. කං ආරබ්භානි? පුලලනදං භික්ෂුනිං ආරබ්භ. කිසමිං වජ්ජසමී නනි? පුලලනදු භික්ෂුනී සමග්ගෙන සමෙක්ඛන උක්ඛිතං භික්ෂුනිං ධම්මෙන චිතයෙන සජ්ඣ සාස නෙන අනප්පොකෙචා කාරකසම්ඝං අනඤ්ඤාය ගණස්ස ඡන්දං ඔසාරෙසි, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤාතනි, ඡන්තං ආපතනි සමුට්ඨානානං එකෙන් සමු ට්ඨානෙන් සමුට්ඨානී. ධුරතීනෙධපෙ —පෙ—.

අවස්සනාය භික්ෂුනියා අවස්සනස්ස පුරිසප්පග්ගලො කන්ථතො බාදනී යං වා භොජනීයං වා සහජා පටිග්ගහෙචා භුඤ්ඤානතියා සම්මාදිසෙසො කන්ථ පඤ්ඤානොති? සාවච්ඡයං පඤ්ඤානො. කං ආරබ්භානි? සුඤ්ඤරිතදං භික්ෂුනිං ආරබ්භ. කිසමිං වජ්ජසමී නනි? සුඤ්ඤරිතදු භික්ෂුනී අවස්සනා අවස්සනස්ස පුරිසප්පග්ගලො කන්ථතො ආමිසං පටිග්ගහෙසි, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤා තනි, ඡන්තං ආපතනි සමුට්ඨානානං එකෙන් සමුට්ඨානෙන් සමුට්ඨානී. පස්ම පාරාජිකෙ.

කිං තෙ අයො ඵසො පුරිසප්පග්ගලො කරිස්සති අවස්සතො වා අනව ස්සතො වා, යතො නිං අනවස්සතා, ඉඛිසයො යං තෙ ඵසො පුරිසප්පග්ගලො දෙතී බාදනීයං වා භොජනීයං වා තං නිං සහජා පටිග්ගහෙචා බාද වා භුඤ්ඤ වානි උදෙසාචෙතනියා සම්මාදිසෙසො කන්ථ පඤ්ඤානොති? සාවච්ඡයං පඤ්ඤානො. කං ආරබ්භානි? අඤ්ඤාතරං භික්ෂුනිං ආරබ්භ. කිසමිං වජ්ජසමී නනි? අඤ්ඤාතරං භික්ෂුනී කිං තෙ අයො ඵසො පුරිසප්පග්ගලො කරිස්සති, අවස්සතො වා අනවස්සතො වා යතො නිං අනවස්සතා, ඉඛිසයො යං තෙ ඵසො පුරිසප්පග්ගලො දෙතී බාදනීයං වා භොජනීයං වා තං නිං සහජා පටි ග්ගහෙචා බාද වා භුඤ්ඤ වානි උදෙසාචෙසි, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤාතනි, ඡන්තං ආපතනි සමුට්ඨානානං තීති සමුට්ඨානෙහි සමුට්ඨානී.

කුපිතාය අනත්තමිතාය භික්ෂුනියා යාව තතියං සමනුභාසනාය නප්පටි තිස්සඡ්ඡන්දියා සමසාදිසෙසො කළු පඤ්ඤානෙතාති? සාවභියං පඤ්ඤානෙතා. කං ආරබ්භාති? වණ්ඩකාලිං භික්ෂුනිං ආරබ්භ. කිසමිං වජ්ජසමිනති? වණ්ඩකාලි භික්ෂුනී කුපිතා අනත්තමිතා ඵලං අවච “බුද්ධං පච්චාචිකාමි. ධම්මං පච්චාචිකාමි. සමසං පච්චාචිකාමි. සිත්තං පච්චාචිකාමි”ති. තස්මිං වජ්ජසමිං. ඵකා පඤ්ඤාතති, ඡන්තං ආපත්ති සමුට්ඨානානං ඵකෙත සමුට්ඨානෙත සමුට්ඨාති. ධුරතිකෙබ්පෙ —පෙ—.

කිසමිඤ්චදෙව අධිකරණෙ පච්චාකතාය භික්ෂුනියා යාව තතියං සමනුභාසනාය නප්පටි තිස්සඡ්ඡන්දියා සමසාදිසෙසො කළු පඤ්ඤානෙතාති? සාවභියං පඤ්ඤානෙතා. කං ආරබ්භාති? වණ්ඩකාලිං භික්ෂුනිං ආරබ්භ. කිසමිං වජ්ජසමිනති? වණ්ඩකාලි භික්ෂුනී කිසමිඤ්චදෙව? අධිකරණෙ පච්චාකතා කුපිතා අනත්තමිතා ඵලං අවච “ඡන්දගාමිනියො ව භික්ෂුනියො, ද්‍යෙසගාමිනියො ව භික්ෂුනියො, මොහගාමිනියො ව භික්ෂුනියො, භයගාමිනියො ව භික්ෂුනියො” ති, තස්මිං වජ්ජසමිං. ඵකා පඤ්ඤාතති, ඡන්තං ආපත්ති සමුට්ඨානානං ඵකෙත සමුට්ඨානෙත සමුට්ඨාති. ධුරතිකෙබ්පෙ —පෙ—.

සංසට්ඨානං භික්ෂුනිනං යාව තතියං සමනුභාසනාය නප්පටි තිස්සඡ්ඡන්දියා සමසාදිසෙසො කළු පඤ්ඤානෙතාති? සාවභියං පඤ්ඤානෙතා. කං ආරබ්භාති? සමබ්‍රහ්මා භික්ෂුනියො ආරබ්භ. කිසමිං වජ්ජසමිනති? සමබ්‍රහ්මා භික්ෂුනියො සංසට්ඨා විහරිංසු, තස්මිං වජ්ජසමිං. ඵකා පඤ්ඤාතති, ඡන්තං ආපත්ති සමුට්ඨානානං ඵකෙත සමුට්ඨානෙත සමුට්ඨාති. ධුරතිකෙබ්පෙ —පෙ—.

සංසට්ඨා ව අයෙස භූමෙහ විහරාමි මා භූමෙහ තාතා විහරාමි? උයෙසා ජේතනියා යාව තතියං සමනුභාසනාය නප්පටි තිස්සඡ්ඡන්දියා සමසාදිසෙසො කළු පඤ්ඤානෙතාති? සාවභියං පඤ්ඤානෙතා. කං ආරබ්භාති? පුලලනඤ්ඤා භික්ෂුනිං ආරබ්භ. කිසමිං වජ්ජසමිනති? පුලලනඤ්ඤා භික්ෂුනී සංසට්ඨා ව “අයෙස භූමෙහ විහරාමි, මා භූමෙහ තාතා විහරාමි”ති උයෙසාජේසී, තස්මිං වජ්ජසමිං. ඵකා පඤ්ඤාතති, ඡන්තං ආපත්ති සමුට්ඨානානං ඵකෙත සමුට්ඨානෙත සමුට්ඨාති. ධුරතිකෙබ්පෙ —පෙ—.

දස සමසාදිසෙසා නිබ්බිතා.

තස්සද්දුතං:—

උස්සය වොරි ගාමන්තං උකඛිතං බාදනෙත ව
කිං තෙ කුපිතා කිසමිච්ඡි? සංසට්ඨා ඤයතෙ දසාති.

3 නිස්සංගතිය කණ්ඩ

යං තෙන භගවතා ජාතතා පස්සතා අරහතා සමමා භමුඤ්ඤෙත පත්ත සන්තිවයං කරොන්තියා තිස්සංගතියං පාවිතතියං කළු පඤ්ඤානෙතාති? සාවභියං පඤ්ඤානෙතං. කං ආරබ්භාති? ඡබ්බගතියා භික්ෂුනියො ආරබ්භ. කිසමිං

1. කිසමිච්ච දෙව—ස. 2. විහරිත්ථාති—න. ම.

3. කිසමිච්ච—න. ම.

අඤ්ඤාදජීකේත පරිකබ්බාරේත අඤ්ඤාද්ධිසිකේත මහාජනිකේත සඤ්ඤා විකේත අඤ්ඤාං වේතාපෙනනියා නිස්සග්ගියං පාවිතනියං කළු පඤ්ඤානන නති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානනං. කං ආරබ්භාති? සමබ්බුලා භික්ඛුනියො ආරබ්භා. කිසමිං වජ්ඣස්මිනති? සමබ්බුලා භික්ඛුනියො අඤ්ඤාදජීකේත පරිකබ්බාරේත අඤ්ඤාද්ධිසිකේත මහාජනිකේත සඤ්ඤා විකේත අඤ්ඤාං වේතාපෙත්තං, තස්මිං වජ්ඣස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති.

අඤ්ඤාදජීකේත පරිකබ්බාරේත අඤ්ඤාද්ධිසිකේත පුග්ගලිකේත සඤ්ඤා විකේත සඤ්ඤාං වේතාපෙනනියා නිස්සග්ගියං පාවිතනියං කළු පඤ්ඤානන නති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානනං. කං ආරබ්භාති? ථුල්ලනඤ්ඤා භික්ඛුනිං ආරබ්භා. කිසමිං වජ්ඣස්මිනති? ථුල්ලනඤ්ඤා භික්ඛුනී අඤ්ඤාදජීකේත පරිකබ්බාරේත අඤ්ඤාද්ධිසිකේත පුග්ගලිකේත සඤ්ඤා විකේත අඤ්ඤාං වේතාපෙසි, තස්මිං වජ්ඣස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති.

අතිරේක වතුකකංස පරමං ගරු පාපුරණං. වේතාපෙනනියා නිස්ස ග්ගියං පාවිතනියං කළු පඤ්ඤානනනති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානනං. කං ආර බ්භාති? ථුල්ලනඤ්ඤා භික්ඛුනිං ආරබ්භා. කිසමිං වජ්ඣස්මිනති? ථුල්ලනඤ්ඤා භික්ඛුනී රාජානං කම්බලං විඤ්ඤාපෙසි, තස්මිං වජ්ඣස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති. —පෙ—.

අතිරේක අභිසංඛෙය්‍යකංස පරමං ලුහු පාපුරණං වේතාපෙනනියා නිස්ස ග්ගියං පාවිතනියං කළු පඤ්ඤානනනති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානනං. කං ආර බ්භාති? ථුල්ලනඤ්ඤා භික්ඛුනිං ආරබ්භා. කිසමිං වජ්ඣස්මිනති? ථුල්ලනඤ්ඤා භික්ඛුනී රාජානං බොමං විඤ්ඤාපෙසි, තස්මිං වජ්ඣස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති. —පෙ—.

ද්වාදස නිස්සග්ගියා පාවිතනියා නිට්ඨිතා.

තස්සද්ධිතං:—

පහතං අකාලං කාලඤ්ඤා පරිවහෙන ව විඤ්ඤාපෙ,
වේතාපෙනා අඤ්ඤාදජී සම්බිකඤ්ඤා මහාජනිකං;
සඤ්ඤා විකා පුග්ගලිකා වතුකකංසභිසංඛෙය්‍යකාති.

4. පාවිතනිය කණ්ඩ

1. ලසුණ වග්ග

යං තෙන භගවතා ජාතතා පස්සතා අරහතා සමමා සමුට්ඨොත ලසුණං බාදනනියා පාවිතනියං කළු පඤ්ඤානනනති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානනං. කං ආරබ්භාති? ථුල්ලනඤ්ඤා භික්ඛුනිං ආරබ්භා. කිසමිං වජ්ඣස්මිනති? ථුල්ලනඤ්ඤා භික්ඛුනී ත මහතං ජාතිචා බහුං? ලසුණං හරාපෙසි, තස්මිං වජ්ඣස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං ද්විති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති. එළක ලොමකෙ —පෙ—.

1. ගරු පාපුරණං—න. ම.

2. බහුං--න. ම. උභතං.

සමබ්බො ලොමං සංගාරාපෙනතියා පාචිත්තියං කත්ථ පඤ්ඤාත්තනනි? සාවඤ්ඤියං පඤ්ඤාත්තනං. කං ආරබ්භාති? ඡබ්බගතියා භික්ෂුනියො ආරබ්භා. කිසමිං වජ්ජසමිත්තනි? ඡබ්බගතියා භික්ෂුනියො සමබ්බො ලොමං සංගාරාපෙත්තං, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤාත්තනි, ඡන්තං ආපත්තනි සමුට්ඨානානං වතුභි සමුට්ඨානෙහි සමුට්ඨාති.

තලසාතකෙ පාචිත්තියං කත්ථ පඤ්ඤාත්තනනි? සාවඤ්ඤියං පඤ්ඤාත්තනං. කං ආරබ්භාති? දො භික්ෂුනියො ආරබ්භා, කිසමිං වජ්ජසමිත්තනි? දො භික්ෂුනි යො තලසාතකං අකංසු, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤාත්තනි, ඡන්තං ආපත්තනි සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති. පඨම පාරාජිකෙ, - පෙ—.

ඡතුර්වටකෙ පාචිත්තියං කත්ථ පඤ්ඤාත්තනනි? සාවඤ්ඤියං පඤ්ඤාත්තනං. කං ආරබ්භාති? අඤ්ඤාත්තරං භික්ෂුනිං ආරබ්භා, කිසමිං වජ්ජසමිත්තනි? අඤ්ඤාත්තරං භික්ෂුනි ඡතුර්වටකං ආදිසි, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤාත්තනි, ඡන්තං ආපත්තනි සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති. පඨම පාරාජිකෙ - පෙ—.

අතිරෙක ද්විඛුල පබ්බපරමං උදකසුද්ධිකං ආදියනතියා පාචිත්තියං කත්ථ පඤ්ඤාත්තනනි? සකෙකසු පඤ්ඤාත්තනං. කං ආරබ්භාති? අඤ්ඤාත්තරං භික්ෂුනිං ආරබ්භා, කිසමිං වජ්ජසමිත්තනි? අඤ්ඤාත්තරං භික්ෂුනි අතිගමිතීරං උදකසුද්ධිකං ආදිසි, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤාත්තනි, ඡන්තං ආපත්තනි සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති, පඨම පාරාජිකෙ — පෙ—.

භික්ෂුස්ස භුඤ්ජනාස්ස පානියෙන වා විට්ඨපනෙන වා උපතිට්ඨනතියා පාචිත්තියං කත්ථ පඤ්ඤාත්තනනි? සාවඤ්ඤියං පඤ්ඤාත්තනං. කං ආරබ්භාති? අඤ්ඤාත්තරං භික්ෂුනිං ආරබ්භා, කිසමිං වජ්ජසමිත්තනි? අඤ්ඤාත්තරං භික්ෂුනි භික්ෂුස්ස භුඤ්ජනාස්ස පානියෙන වා විට්ඨපනෙන වා උපතිට්ඨි, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤාත්තනි, ඡන්තං ආපත්තනි සමුට්ඨානානං ද්විති සමුට්ඨානෙහි සමුට්ඨාති. එළක ලොමකෙ — පෙ—.

ආමකධඤ්ඤං විඤ්ඤාපෙචා භුඤ්ජනතියා පාචිත්තියං කත්ථ පඤ්ඤාත්තනනි? සාවඤ්ඤියං පඤ්ඤාත්තනං. කං ආරබ්භාති? සමබ්බලා භික්ෂුනියො ආරබ්භා, කිසමිං වජ්ජසමිත්තනි? සමබ්බලා භික්ෂුනියො ආමකධඤ්ඤං විඤ්ඤාපෙචා භුඤ්ජංසු, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤාත්තනි, ඡන්තං ආපත්තනි සමුට්ඨානානං වතුභි සමුට්ඨානෙහි සමුට්ඨාති.

උළවාරං වා පස්සාවං වා සඛකාරං වා විඝාසං වා තිරොකුඤ්ඤි! වා තිරොපාකාරෙ වා² ඡබ්බගතියා පාචිත්තියං කත්ථ පඤ්ඤාත්තනනි? සාවඤ්ඤියං පඤ්ඤාත්තනං. කං ආරබ්භාති? අඤ්ඤාත්තරං භික්ෂුනිං ආරබ්භා, කිසමිං වජ්ජසමිත්තනි? අඤ්ඤාත්තරං භික්ෂුනි උළවාරං තිරොකුඤ්ඤි තිරොපාකාරෙ ඡබ්බගතියා, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤාත්තනි, ඡන්තං ආපත්තනි සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙහි සමුට්ඨාති.

උළවාරං වා පස්සාවං වා සඛකාරං වා විඝාසං වා හරිතෙ ඡබ්බගතියා පාචිත්තියං කත්ථ පඤ්ඤාත්තනනි? සාවඤ්ඤියං පඤ්ඤාත්තනං. කං ආරබ්භාති? සමබ්බලා භික්ෂුනියො ආරබ්භා, කිසමිං වජ්ජසමිත්තනි? සමබ්බලා භික්ෂුනියො

1. තිරොකුඤ්ඤට්ටි—න. ම.

2. තිරො පාකාරෙ වා—න. ම. උභං.

උච්චාරමි පසාඨමි සඛකාරමි විසාසමි හරිතෙ ඡබ්බසුං, තස්මි වජ්ඣ සමිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානාතං ඡති සමුට්ඨානෙනි සමු ට්ඨාති.

තච්චං වා ගීතං වා වාදිතං වා දස්සනාය ගව්ඡනන්තියා පාච්ඡනියං කළු පඤ්ඤානනන්ති? රාජගහෙ පඤ්ඤානතං. කං ආරඛ්භාති? ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු තියො ආරඛ්භ. කිසමිං වජ්ඣසමිනන්ති? ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුතියො තච්චමි ගීත මි වාදිතමි දස්සනාය අගමංසු, තස්මිං වජ්ඣසමිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානාතං ද්විති සමුට්ඨානෙනි සමුට්ඨාති. එළක ලොමකෙ —පෙ—.

ලසුණ වග්ගො පඨමො.

2. රත්තකුකාර වග්ග

රත්තකුකාරෙ අප්පදිපෙ පුරිසෙත සද්ධිං එකෙනෙකාය සන්තිට්ඨනන්තියා පාච්ඡනියං කළු පඤ්ඤානනන්ති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානතං. කං ආරඛ්භාති? අඤ්ඤාතරං භික්ඛුතිං ආරඛ්භ. කිසමිං වජ්ඣසමිනන්ති? අඤ්ඤාතරා භික්ඛුති රත්තකුකාරෙ අප්පදිපෙ පුරිසෙත සද්ධිං එකෙනෙකා සන්තිට්ඨි, තස්මිං වජ්ඣසමිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානාතං ද්විති සමුට්ඨානෙනි සමුට්ඨාති. ථෙය්‍යසන්තකෙ —පෙ—.

පටිච්ඡනෙන ඔකාසෙ පුරිසෙත සද්ධිං එකෙනෙකාය සන්තිට්ඨනන්තියා පාච්ඡනියං කළු පඤ්ඤානනන්ති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානතං. කං ආරඛ්භාති? අඤ්ඤාතරං භික්ඛුතිං ආරඛ්භ. කිසමිං වජ්ඣසමිනන්ති? අඤ්ඤාතරා භික්ඛුති පටිච්ඡනෙන ඔකාසෙ පුරිසෙත සද්ධිං එකෙනෙකා සන්තිට්ඨි, තස්මිං වජ්ඣසමිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානාතං ද්විති සමුට්ඨානෙනි සමු ට්ඨාති. ථෙය්‍යසන්තකෙ —පෙ—.

අජේඤ්ඤාකාසෙ පුරිසෙත සද්ධිං එකෙනෙකාය සන්තිට්ඨනන්තියා පාච්ඡ නන්තියං කළු පඤ්ඤානනන්ති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානතං. කං ආරඛ්භාති? අඤ්ඤා තරං භික්ඛුතිං ආරඛ්භ. කිසමිං වජ්ඣසමිනන්ති? අඤ්ඤාතරා භික්ඛුති අජේඤ්ඤා කාසෙ පුරිසෙත සද්ධිං එකෙනෙකා සන්තිට්ඨි, තස්මිං වජ්ඣසමිං. එකා පඤ්ඤා නති, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානාතං ද්විති සමුට්ඨානෙනි සමුට්ඨාති. ථෙය්‍ය සන්තකෙ. —පෙ—.

රට්ඨා වා¹ බ්‍යුතෙ වා සිඛ්ඝාටකෙ වා පුරිසෙත සද්ධිං එකෙනෙකාය සන්තිට්ඨනන්තියා පාච්ඡනියං කළු පඤ්ඤානනන්ති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානතං. කං ආරඛ්භාති? පුලලනඤ්ඤා භික්ඛුතිං ආරඛ්භ. කිසමිං වජ්ඣසමිනන්ති? පුලලනඤ්ඤා භික්ඛුති රට්ඨාපි බ්‍යුතෙපි සිඛ්ඝාටකෙපි පුරිසෙත සද්ධිං එකෙනෙකා සන්තිට්ඨි, තස්මිං වජ්ඣසමිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානාතං ද්විති සමු ට්ඨානෙනි සමුට්ඨාති. ථෙය්‍යසන්තකෙ —පෙ—.

පුරෙහනතං කුලාති උපසඛකමිත්වා ආසනෙ නිසිදිත්වා සාමකෙ අතා පුච්ඡා පකකමනන්තියා පාච්ඡනියං කළු පඤ්ඤානනන්ති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤා නතං. කං ආරඛ්භාති? අඤ්ඤාතරං භික්ඛුතිං ආරඛ්භ. කිසමිං වජ්ඣසමිනන්ති?

අඤ්ඤාතරා භික්ෂුනී පුරෝහතාං කුලාති උපසඤ්ඤාමිතො ආසනෙ තිසිද්ධො සාමිකෙ අනාපුච්ඡා පක්කාමි. තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤාතරා, ඡන්තා ආපතති සමුට්ඨානානං ද්විති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති. කසීතකෙ. —පෙ—.

පච්ඡාභතාං කුලාති උපසඤ්ඤාමිතො සාමිකෙ අනාපුච්ඡා ආසනෙ අභි තිසිද්ධන්ධා පාචිතන්ධං කත්ථ පඤ්ඤාතරානන්ති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤාතරං. කං ආරම්භාති? ථුල්ලනදං භික්ෂුනීං ආරම්භ. කිසමිං වජ්ජස්මිනන්ති? ථුල්ලනදං භික්ෂුනී පච්ඡාභතාං කුලාති උපසඤ්ඤාමිතො සාමිකෙ අනාපුච්ඡා ආසනෙ අභි තිසිද්ධ, තස්මිං වජ්ජස්මිං; එකා පඤ්ඤාතරා, ඡන්තා ආපතති සමුට්ඨානානං ද්විති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති. කසීතකෙ —පෙ—.

විකාලෙ කුලාති උපසඤ්ඤාමිතො සාමිකෙ අනාපුච්ඡා සෙය්‍යං සඤ්චරිතො වා සඤ්චරාපෙතො වා අභි තිසිද්ධන්ධා පාචිතන්ධං කත්ථ පඤ්ඤාතරානන්ති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤාතරං. කං ආරම්භාති? සම්බහුලා භික්ෂුනියො ආරම්භ. කිසමිං වජ්ජස්මිනන්ති? සම්බහුලා භික්ෂුනියො විකාලෙ කුලාති උපසඤ්ඤාමිතො සාමිකෙ අනාපුච්ඡා සෙය්‍යං සඤ්චරිතො අභිතිසිද්ධං, තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤාතරා. ඡන්තා ආපතති සමුට්ඨානානං ද්විති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති. කසීතකෙ —පෙ—.

දුග්ගතිතෙන දුපධාරිතෙන පරං උප්ඝාපෙනන්ධා පාචිතන්ධං කත්ථ පඤ්ඤාතරානන්ති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤාතරං. කං ආරම්භාති? අඤ්ඤාතරං භික්ෂුනීං ආරම්භ. කිසමිං වජ්ජස්මිනන්ති? අඤ්ඤාතරං භික්ෂුනී දුග්ගතිතෙන දුපධාරිතෙන පරං උප්ඝාපෙසි, තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤාතරා, ඡන්තා ආපතති සමුට්ඨානානං තිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති.

අත්තානං වා පරං වා නිරයෙන වා බ්‍රහ්මවර්ගෙන වා අභිසපනන්ධා පාචිතන්ධං කත්ථ පඤ්ඤාතරානන්ති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤාතරං. කං ආරම්භාති? වණ්ඩකාලි භික්ෂුනීං ආරම්භ. කිසමිං වජ්ජස්මිනන්ති? වණ්ඩකාලි භික්ෂුනී අත්තානං නමෙ පරමෙ නිරයෙනමෙ බ්‍රහ්මවර්ගෙනමෙ අභිසපි, තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤාතරා, ඡන්තා ආපතති සමුට්ඨානානං තිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති.

අත්තානං වධිතො වධිතො රොදනන්ධා පාචිතන්ධං කත්ථ පඤ්ඤාතරානන්ති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤාතරං. කං ආරම්භාති? වණ්ඩකාලි භික්ෂුනීං ආරම්භ. කිසමිං වජ්ජස්මිනන්ති? වණ්ඩකාලි භික්ෂුනී අත්තානං වධිතො වධිතො රොදි, තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤාතරා, ඡන්තා ආපතති සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති. ධුරතිකෙඛපෙ —පෙ—.

රත්තකිකාර වග්ගො දුතියො.

4. නිභාන වග්ග

තඤ්ඤාතරා නිභානන්ධා පාචිතන්ධං කත්ථ පඤ්ඤාතරානන්ති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤාතරං. කං ආරම්භාති? සම්බහුලා භික්ෂුනියො ආරම්භ. කිසමිං වජ්ජස්මිනන්ති? සම්බහුලා භික්ෂුනියො තඤ්ඤාතරානං, තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤාතරා, ඡන්තා ආපතති සමුට්ඨානානං ද්විති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති. එළක ලොමකෙ —පෙ—.

පමාණාතිකකතනං උදකසාවිකං කාරාපෙනතියං පාවිතනියං කළු පඤ්ඤානතනනි? සාවච්ඡයං පඤ්ඤානතං. කං ආරබ්භාති? ඡබ්බගගියා භික්ඛුනියො ආරබ්භ. කිසමිං වජ්ඣසමිනනි? ඡබ්බගගියා භික්ඛුනියො අපපමාණි කායො උදකසාවිකායො කාරෙසු,¹ තස්මිං වජ්ඣසමිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙහි සමුට්ඨාති.

භික්ඛුනියා විවරං විසිබ්බෙච්චා වා විසිබ්බාපෙච්චා වා තෙව සිබ්බෙනතියා න සිබ්බාපනය උස්සකකං කරොනතියං පාවිතනියං කළු පඤ්ඤානතනනි? සාවච්ඡයං පඤ්ඤානතං. කං ආරබ්භාති? ථුල්ලනඤ්ඤා භික්ඛුනිං ආරබ්භ. කිසමිං වජ්ඣසමිනනි? ථුල්ලනඤ්ඤා භික්ඛුනී භික්ඛුනියා විවරං විසිබ්බාපෙච්චා තෙව සිබ්බෙච්චි, න සිබ්බාපනය උස්සකකං අකාසි, තස්මිං වජ්ඣසමිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති. ධුර නිකෙඛපෙ —පෙ—.

පඤ්චාතිකං සමසාවිචාරං අතිකකාමෙනතියං පාවිතනියං කළු පඤ්ඤානතනනි? සාවච්ඡයං පඤ්ඤානතං. කං ආරබ්භාති? සමගහුලා භික්ඛුනියො ආරබ්භ. කිසමිං වජ්ඣසමිනනි? සමගහුලා භික්ඛුනියො භික්ඛුනිනං ගජෙථ විවරං නිකම්පිච්චා සන්තරාග්ගරෙත ජනපදවාරිකං පකකමිංසු, තස්මිං වජ්ඣසමිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං දවති සමුට්ඨානෙහි සමුට්ඨාති. කසීතකෙ —පෙ—.

විවර සංකමනියං ධාරෙනතියං පාවිතනියං කළු පඤ්ඤානතනනි? සාවච්ඡයං පඤ්ඤානතං. කං ආරබ්භාති? අඤ්ඤාතරා භික්ඛුනිං ආරබ්භ. කිසමිං වජ්ඣසමිනනි? අඤ්ඤාතරා භික්ඛුනී අඤ්ඤාතරාය භික්ඛුනියා විවරං අනාප්ච්ඡා පාරාපි, තස්මිං වජ්ඣසමිං, එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං දවති සමුට්ඨානෙහි සමුට්ඨාති. කසීතකෙ —පෙ—.

ගණස්ස විවර ලාභං අන්තරායං කරොනතියං පාවිතනියං කළු පඤ්ඤානතනනි? සාවච්ඡයං පඤ්ඤානතං. කං ආරබ්භාති? ථුල්ලනඤ්ඤා භික්ඛුනිං ආරබ්භ. කිසමිං වජ්ඣසමිනනි? ථුල්ලනඤ්ඤා භික්ඛුනී ගණස්ස විවරලාභං අන්තරායං අකාසි, තස්මිං වජ්ඣසමිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං තිහි සමුට්ඨානෙහි සමුට්ඨාති.

ධමමිකං විවරවිභාගං පටිබාහනතියං පාවිතනියං කළු පඤ්ඤානතනනි? සාවච්ඡයං පඤ්ඤානතං. කං ආරබ්භාති? ථුල්ලනඤ්ඤා භික්ඛුනිං ආරබ්භ. කිසමිං වජ්ඣසමිනනි? ථුල්ලනඤ්ඤා භික්ඛුනී ධමමිකං විවර විභාගං පටිබාහි, තස්මිං වජ්ඣසමිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං තිහි සමුට්ඨානෙහි සමුට්ඨාති.

අගාරිකස්ස වා පරිබ්බාජිකස්ස වා පරිබ්බාජිකාය වා සමණ විවරං දෙනතියං පාවිතනියං කළු පඤ්ඤානතනනි? සාවච්ඡයං පඤ්ඤානතං. කං ආරබ්භාති? ථුල්ලනඤ්ඤා භික්ඛුනිං ආරබ්භ. කිසමිං වජ්ඣසමිනනි? ථුල්ලනඤ්ඤා භික්ඛුනී අගාරිකස්ස සමණ විවරං අදුසි, තස්මිං වජ්ඣසමිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙහි සමුට්ඨාති.

දුබලලම්භරපච්චාසාය මිවරකාල සමයං අනිකකාමෙනනියා පාවිතතියං කථා පඤ්ඤාත්තනනි? සාවච්චියං පඤ්ඤාත්තනං. කං ආරබ්භාති? පුලලනඤ්ඤං භික්ෂුනීං. ආරබ්භ. කියමිං වජ්ජසමිනනි? පුලලනඤ්ඤං භික්ෂුනී දුබලලම්භරපච්චාසාය මිවරකාල සමයං අනිකකාමෙසී, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤාත්තනි, ඡන්තං ආපතනි සමුට්ඨානානං නිති සමුට්ඨානෙනි සමුට්ඨානි.

ධම්මකං කසිත්තුඤ්ඤාරං පටිබාහනනියා පාවිතතියං කථා පඤ්ඤාත්තනනි? සාවච්චියං පඤ්ඤාත්තනං. කං ආරබ්භාති? පුලලනඤ්ඤං භික්ෂුනීං. ආරබ්භ. කියමිං වජ්ජසමිනනි? පුලලනඤ්ඤං භික්ෂුනී ධම්මකං කසිත්තුඤ්ඤාරං පටිබාහි, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤාත්තනි, ඡන්තං ආපතනි සමුට්ඨානානං නිති සමුට්ඨානෙනි සමුට්ඨානි.

නගාන වග්ගො තතියො.

4. තුවට්ට වග්ග

දවින්නං භික්ෂුනීනං එකමිඤ්ඤෙව තුවට්ටෙනනිනං පාවිතතියං කථා පඤ්ඤාත්තනනි? සාවච්චියං පඤ්ඤාත්තනං. කං ආරබ්භාති? සමබහුලා භික්ෂුනියො ආරබ්භ. කියමිං වජ්ජසමිනනි? සමබහුලා භික්ෂුනියො දෙව එකමිඤ්ඤෙව තුවට්ටෙසුං, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤාත්තනි, ඡන්තං ආපතනි සමුට්ඨානානං දවිති සමුට්ඨානෙනි සමුට්ඨානි. එළකලොමකෙ —පෙ—.

දවින්නං භික්ෂුනීනං එකථරණ පාපුරණෙ තුවට්ටෙනනිනං පාවිතතියං කථා පඤ්ඤාත්තනනි? සාවච්චියං පඤ්ඤාත්තනං. කං ආරබ්භාති? සමබහුලා භික්ෂුනියො ආරබ්භ. කියමිං වජ්ජසමිනනි? සමබහුලා භික්ෂුනියො දෙව එකථරණපාපුරණෙ¹ තුවට්ටෙසුං, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤාත්තනි, ඡන්තං ආපතනි සමුට්ඨානානං දවිති සමුට්ඨානෙනි සමුට්ඨානි. එළකලොමකෙ. —පෙ—.

භික්ෂුනියා සඤ්චිච්ච අථාසුං කරොන්නියා පාවිතතියං කථා පඤ්ඤාත්තනනි? සාවච්චියං පඤ්ඤාත්තනං. කං ආරබ්භාති? පුලලනඤ්ඤං භික්ෂුනීං. ආරබ්භ. කියමිං වජ්ජසමිනනි? පුලලනඤ්ඤං භික්ෂුනී සඤ්චිච්ච අථාසුං අකාසී, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤාත්තනි, ඡන්තං ආපතනි සමුට්ඨානානං නිති සමුට්ඨානෙනි සමුට්ඨානි.

දුක්ඛිතං සහජ්චිතිං තෙව උපට්ඨෙනනියා න උපට්ඨාපනය උස්සකකං කරොන්නියා පාවිතතියං කථා පඤ්ඤාත්තනනි? සාවච්චියං පඤ්ඤාත්තනං. කං ආරබ්භාති? පුලලනඤ්ඤං භික්ෂුනීං. ආරබ්භ. කියමිං වජ්ජසමිනනි? පුලලනඤ්ඤං භික්ෂුනී දුක්ඛිතං සහජ්චිතිං තෙව උපට්ඨෙසී, න උපට්ඨාපනය උස්සකකං අකාසී, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤාත්තනි, ඡන්තං ආපතනි සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨානි. ධුරතිකෙහපෙ —පෙ—.

භික්ෂුනියා උපස්සයං දඬා භූමියා අනතතමනා නිකකසීනනියා පාවිතතියං කථා පඤ්ඤාත්තනනි? සාවච්චියං පඤ්ඤාත්තනං. කං ආරබ්භාති? පුලලනඤ්ඤං භික්ෂුනීං. ආරබ්භ. කියමිං වජ්ජසමිනනි? පුලලනඤ්ඤං භික්ෂුනී භික්ෂුනියා උපස්සයං දඬා භූමියා අනතතමනා නිකකසී, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤාත්තනි, ඡන්තං ආපතනි සමුට්ඨානානං නිති සමුට්ඨානෙනි සමුට්ඨානි.

1. පාපුරණ—න. ම.

සංසර්ගය භික්ෂුනියා යාව තතියං සමනුභාසනාය තපපටි නිසංජ්ඣනතියා පාචිතනියං කන්ද පඤ්ඤානන්දාරනි? සාවචනියං පඤ්ඤානන්දාරං, කං ආරඛනාති? වණ්ඩකාලිං භික්ෂුනියො ආරඛන. කියමිං වජ්ජසමිනන්? වණ්ඩකාලි භික්ෂුනී සංසර්ගා විහරි, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤානන්, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති. ධුරිතිකෙවපෙ —පෙ—.

අනෙතාරටෙඨ සාසඬක සමමතෙ සපපටිතයෙ අසත්ථිකාය වාරිකං වරනතියා පාචිතනියං කන්ද පඤ්ඤානන්දාරනි? සාවචනියං පඤ්ඤානන්දාරං, කං ආරඛනාති? සමබහුලා භික්ෂුනියො ආරඛන. කියමිං වජ්ජසමිනන්? සමබහුලා භික්ෂුනියො අනෙතාරටෙඨ සාසඬක සමමතෙ සපපටිතයෙ අසත්ථිකායො වාරිකං වරිංසු, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤානන්, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ද්විති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති, එළකලොමකෙ. —පෙ—.

නිරොරටෙඨ සාසඬක සමමතෙ සපපටිතයෙ අසත්ථිකාය වාරිකං වරනතියා පාචිතනියං කන්ද පඤ්ඤානන්දාරනි? සාවචනියං පඤ්ඤානන්දාරං, කං ආරඛනාති? සමබහුලා භික්ෂුනියො ආරඛන. කියමිං වජ්ජසමිනන්? සමබහුලා භික්ෂුනියො නිරොරටෙඨ සාසඬක සමමතෙ සපපටිතයෙ අසත්ථිකායො¹ වාරිකං වරිංසු, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤානන්, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ද්විති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති. එළකලොමකෙ. —පෙ—.

අනෙතාවස්සං වාරිකං වරනතියා පාචිතනියං කන්ද පඤ්ඤානන්දාරනි? රාජගහෙ පඤ්ඤානන්දාරං, කං ආරඛනාති? සමබහුලා භික්ෂුනියො ආරඛන. කියමිං වජ්ජසමිනන්? සමබහුලා භික්ෂුනියො අනෙතාවස්සං වාරිකං වරිංසු, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤානන්, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ද්විති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති. එළකලොමකෙ. —පෙ—.

වස්සං චුත්ථාය² භික්ෂුනියා වාරිකං ත පකකමනතියා පාචිතනියං කන්ද පඤ්ඤානන්දාරනි? රාජගහෙ පඤ්ඤානන්දාරං, කං ආරඛනාති? සමබහුලා භික්ෂුනියො ආරඛන. කියමිං වජ්ජසමිනන්? සමබහුලා භික්ෂුනියො වස්සං චුත්ථා වාරිකං ත පකකමිංසු, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤානන්, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති. පස්ම පාරාජිකෙ —පෙ—.

තුමට්ට වගෙහා වතුකෙට්ටා.

5. විත්තාගාර වගහ

රාජාගාරං වා විත්තාගාරං වා ආරාමං වා උය්‍යානං වා පොකකරණිං වා දස්සනාය ගච්ඡන්තියා පාචිතනියං කන්ද පඤ්ඤානන්දාරනි? සාවචනියං පඤ්ඤානන්දාරං, කං ආරඛනාති? ඡබ්බගහියා භික්ෂුනියො ආරඛන. කියමිං වජ්ජසමිනන්? ඡබ්බගහියා භික්ෂුනියො රාජාගාරමපි විත්තාගාරමපි දස්සනාය අගමංසු, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤානන්, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ද්විති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති. එළකලොමකෙ. —පෙ—.

ආසන්නය වා පලලඛනා වා පරිභුක්තනිසා පාචිතනිසං කන් පඤ්ඤානනනි? සාවභියං පඤ්ඤානනං. කං ආරඛනානි? සමබහුලා භික්ෂුනියො ආරඛන. කිසමිං වජ්ජසමිනනි? සමබහුලා භික්ෂුනියො ආසන්නෙව පලලඛනෙව පරිභුක්තං, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤානනි, ඡන්තං ආපතනි සමුට්ඨානානං දිවිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි. එළකලොමකෙ —පෙ—.

සුතං කන්තනනිසා පාචිතනිසං කන් පඤ්ඤානනනි? සාවභියං පඤ්ඤානනං. කං ආරඛනානි? ඡබ්බග්ගියා භික්ෂුනියො ආරඛන. කිසමිං වජ්ජසමිනනි? ඡබ්බග්ගියා භික්ෂුනියො සුතං කන්තං, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤානනි, ඡන්තං ආපතනි සමුට්ඨානානං දිවිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි. එළකලොමකෙ —පෙ—.

ගිතිවෙය්‍යාවච්චං කරොනනිසා පාචිතනිසං කන් පඤ්ඤානනනි? සාවභියං පඤ්ඤානනං. කං ආරඛනානි? සමබහුලා භික්ෂුනියො ආරඛන. කිසමිං වජ්ජසමිනනි? සමබහුලා භික්ෂුනියො ගිතිවෙය්‍යාවච්චං අකංසු, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤානනි, ඡන්තං ආපතනි සමුට්ඨානානං දිවිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි. එළකලොමකෙ —පෙ—.

භික්ෂුනීනි ‘එහසෙස¹ ඉමං අධිකරණං වුපසමෙති’ති වුච්චමානාස සාධුනි පටිසසුනිනා තෙව වුපසමෙතනියා න වුපසමාස උසසුකකං කරොනනිසා පාචිතනිසං කන් පඤ්ඤානනනි? සාවභියං පඤ්ඤානනං. කං ආරඛනානි? පුලලනඤ්ඤා භික්ෂුනිං ආරඛන. කිසමිං වජ්ජසමිනනි? පුලලනඤ්ඤා භික්ෂුනි භික්ෂුනීනි “එහසෙස¹ ඉමං අධිකරණං වුපසමෙති”ති වුච්චමානා සාධුනි පටිසසුනිනා තෙව වුපසමෙසි, න වුපසමාස උසසුකකං අකාසි, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤානනි, ඡන්තං ආපතනි සමුට්ඨානානං එකෙත සමුට්ඨානෙත සමුට්ඨානි. ධුරිති කෙබ්බෙ. —පෙ—.

අගාරිකස්ස වා පරිබ්බාජකස්ස වා පරිබ්බාජිකාස වා සන්තරා බාදනිසං වා හොජනිසං වා දෙනනිසා පාචිතනිසං කන් පඤ්ඤානනනි? සාවභියං පඤ්ඤානනං. කං ආරඛනානි? පුලලනඤ්ඤා භික්ෂුනිං ආරඛන. කිසමිං වජ්ජසමිනනි? පුලලනඤ්ඤා භික්ෂුනී අගාරිකස්ස සන්තරා බාදනිසං හොජනිසං දෙනනිසං, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤානනි, ඡන්තං ආපතනි සමුට්ඨානානං දිවිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි. එළකලොමකෙ —පෙ—.

ආවසථ වීචරං අනිස්සජ්ජනා පරිභුක්තනිසා පාචිතනිසං කන් පඤ්ඤානනනි? සාවභියං පඤ්ඤානනං. කං ආරඛනානි? පුලලනඤ්ඤා භික්ෂුනිං ආරඛන. කිසමිං වජ්ජසමිනනි? පුලලනඤ්ඤා භික්ෂුනී ආවසථ වීචරං අනිස්සජ්ජනා පරිභුක්තං, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤානනි, ඡන්තං ආපතනි සමුට්ඨානානං දිවිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි. කසීතකෙ —පෙ—.

ආවසථං අනිස්සජ්ජනා වාරිකං පකකමනනියා පාචිතනිසං කන් පඤ්ඤානනනි? සාවභියං පඤ්ඤානනං. කං ආරඛනානි? පුලලනඤ්ඤා භික්ෂුනිං ආරඛන. කිසමිං වජ්ජසමිනනි? පුලලනඤ්ඤා භික්ෂුනී ආවසථං අනිස්සජ්ජනා වාරිකං පකකමි, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤානනි, ඡන්තං ආපතනි සමුට්ඨානානං දිවිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි. කසීතකෙ —පෙ—.

නිරවුණිත විජයං පරියාපුණ්ණන්ධියා පාචිනනියං කන්ද පඤ්ඤානන්ධාරි? සාවච්ඡයං පඤ්ඤානන්ධාරි? කං ආරම්භාති? ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො ආරම්භ. කියමිං වජ්ජසමිනති? ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො නිරවුණිත විජයං පරියාපුණ්ණංසු, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං දව්ති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති. පදසො ධම්මෙ —පෙ—.

නිරවුණිත විජයං වාචෙනනියා පාචිනනියං කන්ද පඤ්ඤානන්ධාරි? සාවච්ඡයං පඤ්ඤානන්ධාරි? කං ආරම්භාති? ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො ආරම්භ. කියමිං වජ්ජසමිනති? ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො නිරවුණිත විජයං වාචෙසු, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං දව්ති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති. පදසො ධම්මෙ. —පෙ—.

විනනාගාර වග්ගො පඤ්චමො.

6. ආගම වග්ග

ඡන්තං සභික්ඛුකං ආරාමං අනාපුච්ඡා පටිසන්ධියා පාචිනනියං කන්ද පඤ්ඤානන්ධාරි? සාවච්ඡයං පඤ්ඤානන්ධාරි? කං ආරම්භාති? සම්බහුලා භික්ඛුනියො ආරම්භ. කියමිං වජ්ජසමිනති? සම්බහුලා භික්ඛුනියො අනාපුච්ඡා ආරාමං පටිසිංසු, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤානති, දො අනු පඤ්ඤානන්ධාරියො. ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති. ධුරතිකෙඛපෙ —පෙ—

භික්ඛුං අකෙකාසනනියා පරිභාසනනියා පාචිනනියං කන්ද පඤ්ඤානන්ධාරි? වෙසාලියං පඤ්ඤානන්ධාරි? කං ආරම්භාති? ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො ආරම්භ. කියමිං වජ්ජසමිනති? ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො ආයසමන්තං උපාලිං අකෙකාසිංසු, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං තිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති.

වණ්ඨිකතාය ගණං පරිභාසනනියා පාචිනනියං කන්ද පඤ්ඤානන්ධාරි? සාවච්ඡයං පඤ්ඤානන්ධාරි? කං ආරම්භාති? ථුල්ලනඤ්ඤා භික්ඛුනිං ආරම්භ. කියමිං වජ්ජසමිනති? ථුල්ලනඤ්ඤා භික්ඛුනි වණ්ඨිකතාය ගණං පරිභාසි, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං තිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති.

නිමිනනිතාය වා පචාරිතාය වා බාදනීයං වා භොජනීයං වා අඤ්ඤානු භුඤ්ඤානනියා පාචිනනියං කන්ද පඤ්ඤානන්ධාරි? සාවච්ඡයං පඤ්ඤානන්ධාරි? කං ආරම්භාති? සම්බහුලා භික්ඛුනියො ආරම්භ. කියමිං වජ්ජසමිනති? සම්බහුලා භික්ඛුනියො භුතනාමිනියො පචාරිතා අඤ්ඤානු භුඤ්ඤාසු, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං වතුති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති.

කුලං මච්ඡරායනනියා පාචිනනියං කන්ද පඤ්ඤානන්ධාරි? සාවච්ඡයං පඤ්ඤානන්ධාරි? කං ආරම්භාති? අඤ්ඤානරං භික්ඛුනිං ආරම්භ. කියමිං වජ්ජසමිනති? අඤ්ඤානරං භික්ඛුනි කුලං මච්ඡරාසි, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං තිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති.

අභික්ෂුකෙ ආවාසෙ වසං වසනතියා පාවිතතියං කන්ද පඤ්ඤානතනි? සාවතියං පඤ්ඤානතං. කං ආරබ්භාති? සම්බුද්ධා භික්ෂුනියො ආරබ්භ. කියමි. වජ්ජසමිනති? සම්බුද්ධා භික්ෂුනියො අභික්ෂුකෙ ආවාසෙ වසං වසිංසු, තස්මි. වජ්ජසමි. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං දිග්ඛි සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති. එළකලොමකෙ —පෙ—.

වසං වුට්ඨාය¹ භික්ෂුනියා උභතො සමෙස නිගි ඨානෙති නප්පවාරෙර නතියා පාවිතතියං කන්ද පඤ්ඤානතනි? සාවතියං පඤ්ඤානතං. කං ආරබ්භාති? සම්බුද්ධා භික්ෂුනියො ආරබ්භ. කියමි. වජ්ජසමිනති? සම්බුද්ධා භික්ෂුනියො වසං වුට්ඨා භික්ෂුනි සමෙස² නප්පවාරෙරසුං, තස්මි. වජ්ජසමි. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති. ධුරතිකෙබ්බෙ.

ඔවාදය වා සංවාසාය වා න ගව්ඡනතියා පාවිතතියං කන්ද පඤ්ඤානතනි? සකෙකපු පඤ්ඤානතං. කං ආරබ්භාති? ඡබ්බග්ගියා භික්ෂුනියො ආරබ්භ. කියමි. වජ්ජසමිනති? ඡබ්බග්ගියා භික්ෂුනියො ඔවාදං න ගව්ඡාසු, තස්මි. වජ්ජසමි. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති. පඨම ආරාජකෙ.

උපොසථමපි න පුච්ඡනතියා ඔවාදමපි න යාවනතියා පාවිතතියං කන්ද පඤ්ඤානතනි? සාවතියං පඤ්ඤානතං. කං ආරබ්භාති? සම්බුද්ධා භික්ෂුනියො ආරබ්භ. කියමි. වජ්ජසමිනති? සම්බුද්ධා භික්ෂුනියො උපොසථමපි න පුච්ඡිංසු, ඔවාදමපි න යාවාසු, තස්මි. වජ්ජසමි. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති. - ධුරතිකෙබ්බෙ.

පසාබ්බෙ ජාතං ගණකං වා රුභිතං³ වා අනප්පලොකොත්ථා සඞ්ඝං වා ගණං වා පුරිසෙත සද්ධිං එකෙනෙකාය හෙදපෙනතියා පාවිතතියං කන්ද පඤ්ඤානතනි? සාවතියං පඤ්ඤානතං. කං ආරබ්භාති? අඤ්ඤාතරං භික්ෂුනිං ආරබ්භ. කියමි. වජ්ජසමිනති? අඤ්ඤාතරං භික්ෂුනී පසාබ්බෙ ජාතං ගණකං පුරිසෙත සද්ධිං එකෙනෙකා හෙදපසි, තස්මි. වජ්ජසමි. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං දිග්ඛි සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති. කථිතකෙ.

ආගම වග්ගො ඡලෙඨා

7. ගබ්භිනී වග්ග

ගබ්භිනී. වුට්ඨාපෙනතියා පාවිතතියං කන්ද පඤ්ඤානතනි? සාවතියං පඤ්ඤානතං. කං ආරබ්භාති? සම්බුද්ධා භික්ෂුනියො ආරබ්භ. කියමි. වජ්ජසමිනති? සම්බුද්ධා භික්ෂුනියො ගබ්භිනී. වුට්ඨාපෙසුං, තස්මි. වජ්ජසමි. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං තිග්ඛි සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති. -පෙ—.

1. වුත්ථාය—ස.

2. භික්ෂුකවිසං—න. ම.

3. රුභිතං—න. ම.

පායනරි. ප්‍රිට්ටාපෙනරියා පාවිතරියං කන්ත පඤ්ඤාතනනරි? සාවතියං පඤ්ඤාතනං. කං ආරමභානරි? සමබ්‍රහුලා භික්ඛුනියො ආරමභා. නිසමිං වජ්ඣමි නනරි? සමබ්‍රහුලා භික්ඛුනියො පායනරි. ප්‍රිට්ටාපෙසුං, තසමිං වජ්ඣමිං, එකා පඤ්ඤාතනි, ඡන්තං ආපතනි සමුට්ඨානාතං තිති සමුට්ඨාතෙති සමුට්ඨාති. —පෙ—.

දෙව වසසාති ඡත්‍ර ධම්මෙත්‍ර අසිකඛිත සිකං. සිකංමානං. වුට්ඨාපෙ
නතිසං. පාටිනන්තං කන්ථ පඤ්ඤානන්ති? සාවඤ්ඤං පඤ්ඤානං. කං ආර
ඛොති? සමග්‍රලා භික්‍ෂුතිසං. ආරඛං. කිසම්. චන්ද්‍රිකම්නති? සමග්‍රලා භික්‍ෂු
තිසං. දෙව වසසාති ඡත්‍ර ධම්මෙත්‍ර අසිකඛිත සිකං. සිකංමානං. වුට්ඨාපෙත්‍රං.
තසම්. චන්ද්‍රිකම්, එකං පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං නිති සමුට්ඨා
නෙති සමුට්ඨාති. —පෙ—.

දෙව වසෘති ඡත්‍ර ධමමෙත්‍ර සිතඛිත සිතං සිතමානං සඛෙත අස මතං. ව්‍රිට්ඨාපෙනායා පාවිතතියං කත්ත පඤ්ඤාතතනා? සාවඤ්ඨං පඤ්ඤ තතං. කං ආරභනා? සමව්‍යුලා භික්‍ෂුතියො ආරභ. කියමි. වජ්ඣසම්නා? සමව්‍යුලා භික්‍ෂුතියො දෙව වසෘති ඡත්‍ර ධමමෙත්‍ර සිතඛිත සිතං සිතමානං සඛෙත අසමතං. ව්‍රිට්ඨාපෙත්‍රං, තසමි. වජ්ඣසමි. එකා පඤ්ඤාතති, ඡන්තං. ආපනති සමුට්ඨානානං තිති සමුට්ඨානෙහි සමුට්ඨාති. —පෙ—.

උතුරු ද්විදස වසර ගිනිගත වූවාට්පෙනත්තිය පාවිතයට කළු පඤ්ඤා තනන්න? සාවජිය පඤ්ඤාතනං. කා ආරම්භාති? සමමුලා භික්ඛුනියො ආරම්භ. කිසම් වජ්ඣමිනා? සමමුලා භික්ඛුනියො උතුරු ද්විදස වසර ගිනි ගත වූවාට්පෙත්තං, තසම් වජ්ඣමිං. එකා පඤ්ඤාතති, ඡන්තා ආපතති සමුට්ඨා තානං නිති සමුට්ඨාතෙහි සමුට්ඨාති. —පෙ—.

පරිපූරණය ද්වාදස වසර ගිණිගතය දෙව වසරානි ඡත්‍ර බලෙවුතු අසි
කඩිත සිකංග ව්‍රිට්‍යාපෙනායා පාතිනන්දං කන්ද පඤ්ඤානන්දා? සාවභියං
පඤ්ඤානන්දා. කං අරතොති? සමනුලා භික්‍ෂුනියො අරතං. කියමි. වච්ඡසම්
නති? සමනුලා භික්‍ෂුනියො පරිපූරණය ද්වාදස වසර ගිණිගතය දෙව වසරානි
ඡත්‍ර බලෙවුතු අසිකඩිත සිකංග ව්‍රිට්‍යාපෙනා, තසම් වච්ඡසම්. එකා පඤ්ඤානති,
ඡන්තා අපතති සමුට්ඨානානං තිති සමුට්ඨානෙහි සමුට්ඨාති. —පෙ—.

පරිපූර්ණ ආදසවයාං ගිහිගතං දො වය්‍යානි ඡත්‍ර ධම්මෙත්‍ර සිකතින සිකතිං සමෙකත අසමතං ට්‍රිපිට්කාපෙනාසිං පාචිතාසිං කථා පඤ්ඤානානාති? සාවඤ්ඤං පඤ්ඤානං. කං ආරබ්භාති? සමබ්‍රහ්මා භික්ඛුනිසො ආරබ්භා කිසමි. වත්ථුසමිනාති? සමබ්‍රහ්මා භික්ඛුනිසො පරිපූර්ණ ආදසවයාං ගිහිගතං දො වය්‍යානි ඡත්‍ර ධම්මෙත්‍ර සිකතින සිකතිං සමෙකත අසමතං ට්‍රිපිට්කාපෙත්‍රං, තසමි. වත්ථුසමිං. එකං පඤ්ඤානාති, ඡනාං ආපතාති සමුට්ඨානාතං තිති සමුට්ඨාතෙති සමට්ඨාති. —පෙ—.

සහජ්විති. ව්‍රිධිපෙතා දෝ වසානි තෙව අනුශානනනි. ත අනු
ශානනාපෙනි. පාවිතියං කප් පඤ්ඤානනනි? සාවතියං පඤ්ඤානන.
කං ආරබ්භනි? ප්‍රලලනන. භික්ඛුනි. ආරබ්භ. නිසම් වච්ඡුසම්නනි? ප්‍රලලනන
භික්ඛුනි සහජ්විති. ව්‍රිධිපෙතා දෝ වසානි තෙව අනුශානනෙසි, ත අනුශා
නනාපෙසි, තසම් වච්ඡුසම්. එකං පඤ්ඤානන, ඡන්තං ආපනනි සමුධිනානං
එකෙන සමුධිනෙන සමුධිනි. ධුරතීකෙසෙ.

වුටියාපිතං පවතතිං දො වසානි තානුබ්බනනියා පාවිතියං කත්ථ පඤ්ඤාතතනනි? සාවච්ඡියං පඤ්ඤාතනං, කං ආරබ්භාති? සමබ්බුලා භික්ෂුනියො ආරබ්භ. කියම් වජ්ජසම්නනි? සමබ්බුලා භික්ෂුනියො වුටියාපිතං පවතතිං දො වසානි තානුබ්බනි, තසම් වජ්ජසම්. එකා පඤ්ඤාතනි, ඡන්තං ආපතති සමුටියානාතං එකෙත සමුටියාතෙත සමුටියාති. පස්ම පාරාජිකෙ.

සහජීවිතිං වුටියාපෙතො තෙව වුප්පකාසෙනනියා ත වුප්පකාසාපෙනනියා පාවි තනියං කත්ථ පඤ්ඤාතතනනි? සාවච්ඡියං පඤ්ඤාතනං, කං ආරබ්භාති? ථුලල නඤා භික්ෂුනිං ආරබ්භ. කියම් වජ්ජසම්නනි? ථුලලනඤා භික්ෂුනි සහජීවිතිං වුටියාපෙතො තෙව වුප්පකාසෙසි, ත වුප්පකාසාපෙසි, තසම් වජ්ජසම්. එකා පඤ්ඤාතනි, ඡන්තං ආපතති සමුටියානාතං එකෙත සමුටියාතෙත සමුටියාති. ධුරතිකෙටෙ.

ගබ්බිනි වග්ගො සතතමො.

8. කුමාරිභූත වග්ග

ඌතච්ඡති වසං කුමාරිභූතං වුටියාපෙනනියා පාවිතියං කත්ථ පඤ්ඤා තතනනි? සාවච්ඡියං පඤ්ඤාතනං, කං ආරබ්භාති? සමබ්බුලා භික්ෂුනියො ආර බ්භ. කියම් වජ්ජසම්නනි? සමබ්බුලා භික්ෂුනියො ඌතච්ඡති වසං කුමාරි භූතං වුටියාපෙත්තං, තසම් වජ්ජසම්. එකා පඤ්ඤාතනි, ඡන්තං ආපතති සමු ටියාතං තිති සමුටියාතෙති සමුටියාති. —පෙ—.

පරිපුණ්ණච්ඡති වසං කුමාරිභූතං දො වසානි ඡත්ත ධම්මෙත්ත අසික්ඛිතා සික්ඛං වුටියාපෙනනියා පාවිතියං කත්ථ පඤ්ඤාතතනනි? සාවච්ඡියං පඤ්ඤා තනං, කං ආරබ්භාති? සමබ්බුලා භික්ෂුනියො ආරබ්භ. කියම් වජ්ජසම්නනි? සමබ්බුලා භික්ෂුනියො පරිපුණ්ණච්ඡතිවසං කුමාරිභූතං දො වසානි ඡත්ත ධම්මෙත්ත අසික්ඛිතසික්ඛං වුටියාපෙත්තං, තසම් වජ්ජසම්. එකා පඤ්ඤාතනි, ඡන්තං ආපතති සමුටියානාතං තිති සමුටියාතෙති සමුටියාති. —පෙ—.

පරිපුණ්ණ චිසතිවසං කුමාරිභූතං දො වසානි ඡත්ත ධම්මෙත්ත සික්ඛිතා සික්ඛං සබ්බෙත අසමමතං වුටියාපෙනනියා පාවිතියං කත්ථ පඤ්ඤාතතනනි? සාවච්ඡියං පඤ්ඤාතනං, කං ආරබ්භාති? සමබ්බුලා භික්ෂුනියො ආරබ්භ. කියම් වජ්ජසම්නනි? සමබ්බුලා භික්ෂුනියො පරිපුණ්ණච්ඡතිවසං කුමාරිභූතං දො වසානි ඡත්ත ධම්මෙත්ත සික්ඛිත සික්ඛං සබ්බෙත අසමමතං වුටියාපෙත්තං, තසම් වජ්ජසම්. එකා පඤ්ඤාතනි, ඡන්තං ආපතති සමුටියානාතං තිති සමුටියාතෙති සමුටියාති. —පෙ—.

ඌත ද්වාදසවසාය වුටියාපෙනනියා පාවිතියං කත්ථ පඤ්ඤාතතනනි? සාවච්ඡියං පඤ්ඤාතනං, කං ආරබ්භාති? සමබ්බුලා භික්ෂුනියො ආරබ්භ. කියම් වජ්ජසම්නනි? සමබ්බුලා භික්ෂුනියො ඌත ද්වාදසවසාය වුටියාපෙත්තං, තසම් වජ්ජසම්. එකා පඤ්ඤාතනි, ඡන්තං ආපතති සමුටියානාතං තිති සමුටියාතෙති සමුටියාති. —පෙ—.

පරිපුණ්ණ ද්වාදසවසාය සබ්බෙත අසමමතාය වුටියාපෙනනියා පාවි තනියං කත්ථ පඤ්ඤාතතනනි? සාවච්ඡියං පඤ්ඤාතනං, කං ආරබ්භාති? සමබ් බ්බුලා භික්ෂුනියො ආරබ්භ. කියම් වජ්ජසම්නනි? සමබ්බුලා භික්ෂුනියො පරිපු

භුණ්දාදසවස්සා සබ්බෙත අසමමතා වුට්ඨාපෙසුං, තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං තිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති. දුතිය පාරාජ්ඣෙ.¹

අලං තාව තෙ අයෙස වුට්ඨාපිතෙනාති වුට්ඨමානාය සාධුති පටිස්සුතිභා පච්ඡා බිය්‍යත ධම්මං ආපජ්ජනානියා පාවිතනියං කන්ද පඤ්ඤානනනති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානනං. කං ආරබ්භාති? චණ්ඩකාලිං භික්ඛුතිං ආරබ්භ. කියමිං වජ්ජස්මිනති? චණ්ඩකාලි භික්ඛුති අලං තාව තෙ අයෙස වුට්ඨාපිතෙනාති වුට්ඨමානා සාධුති පටිස්සුතිභා පච්ඡා බිය්‍යත ධම්මං ආපජ්ජ, තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං තිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති. —පෙ—.

සික්ඛමානං සවෙ මෙ භං අයෙස විවරං දස්සාසි එවාහං තං වුට්ඨාපෙසසාමිති වචා තෙව වුට්ඨාපෙනනියා ත වුට්ඨාපනාය උස්සකකං කරොනනියා පාවිතනියං කන්ද පඤ්ඤානනනති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානනං. කං ආරබ්භාති? ථුල්ලනඤ්ඤං භික්ඛුතිං ආරබ්භ. කියමිං වජ්ජස්මිනති? ථුල්ලනඤ්ඤ භික්ඛුති සික්ඛමානං සවෙ මෙ භං අයෙස විවරං දස්සාසි එවාහං තං වුට්ඨාපෙසසාමිති වචා තෙව වුට්ඨාපෙසි, ත වුට්ඨාපනාය උස්සකකං අකාසි, තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං එකෙත සමුට්ඨානෙත සමුට්ඨාති. ධුරතිකෙබ්බෙ.

සික්ඛමානං සවෙ මං භං අයෙස දො වස්සාති අනුබ්බික්ඛාසි එවාහනං වුට්ඨාපෙසසාමිති වචා තෙව වුට්ඨාපෙනනියා ත වුට්ඨාපනාය උස්සකකං කරොනනියා පාවිතනියං කන්ද පඤ්ඤානනනති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානනං. කං ආරබ්භාති? ථුල්ලනඤ්ඤං භික්ඛුතිං ආරබ්භ. කියමිං වජ්ජස්මිනති? ථුල්ලනඤ්ඤ භික්ඛුති සික්ඛමානං සවෙ මං භං අයෙස දො වස්සාති අනුබ්බික්ඛාසි එවාහං තං වුට්ඨාපෙසසාමිති වචා තෙව වුට්ඨාපෙසි, ත වුට්ඨාපනාය උස්සකකං අකාසි, තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං එකෙත සමුට්ඨානෙත සමුට්ඨාති. ධුරතිකෙබ්බෙ.

පුරිස සංඝට්ඨං භූමාරක සංඝට්ඨං වණ්ණිං සොකාවස්සං² සික්ඛමානං වුට්ඨාපෙනනියා පාවිතනියං කන්ද පඤ්ඤානනනති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානනං. කං ආරබ්භාති? ථුල්ලනඤ්ඤං භික්ඛුතිං ආරබ්භ. කියමිං වජ්ජස්මිනති? ථුල්ලනඤ්ඤ භික්ඛුති පුරිස සංඝට්ඨං භූමාරක සංඝට්ඨං වණ්ණිං සොකාවස්සං² සික්ඛමානං වුට්ඨාපෙසි, තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං තිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති. —පෙ—.

මානාපිතුති වා සාමිකෙත වා අනුඤ්ඤානං සික්ඛමානං වුට්ඨාපෙනනියා පාවිතනියං කන්ද පඤ්ඤානනනති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානනං. කං ආරබ්භාති? ථුල්ලනඤ්ඤං භික්ඛුතිං ආරබ්භ. කියමිං වජ්ජස්මිනති? ථුල්ලනඤ්ඤ භික්ඛුති මානාපිතුතිපි සාමිකෙත පි අනුඤ්ඤානං සික්ඛමානං වුට්ඨාපෙසි, තස්මිං වජ්ජස්මිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං වතුති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති: සියා වාවතො සමුට්ඨාති. ත කායතො ත චිත්තතො, සියා කායතො ව වාවතො ව සමුට්ඨාති ත චිත්තතො, සියා වාවතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨාති, ත කායතො. සියා කායතො ව වාවතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨාති.

1. එළකලොමකෙ—ස.

2. සොකාවාසං—ත. ම.

පාරිවාසික ඡන්දදායක සිකම්මානං වුට්ඨාපෙනතියා පාවිතතියං කත්ථ පඤ්ඤානන්තරා? රාජගහෙ පඤ්ඤානං. කං ආරබ්භාති? පුලලනඤ්ඤා භික්ෂුනීං ආරබ්භ. කියම්. වජ්ජසම්මනති? පුලලනඤ්ඤා භික්ෂුනී පාරිවාසික ඡන්දදායක සිකම්මානං වුට්ඨාපෙයි, තස්මිං වජ්ජසම්ම. එකා පඤ්ඤානති. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං නීති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි. —පෙ—.

අනුචක්ඛං වුට්ඨාපෙනතියා පාවිතතියං කත්ථ පඤ්ඤානන්තරා? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානං. කං ආරබ්භාති? සම්මෙහුලා භික්ෂුනීයො ආරබ්භ. කියම්. වජ්ජසම්ම. නති? සම්මෙහුලා භික්ෂුනීයො අනුචක්ඛං වුට්ඨාපෙසුං, තස්මිං වජ්ජසම්ම. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං නීති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි. —පෙ—.

එකං වක්ඛං දො වුට්ඨාපෙනතියා පාවිතතියං කත්ථ පඤ්ඤානන්තරා? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානං. කං ආරබ්භාති? සම්මෙහුලා භික්ෂුනීයො ආරබ්භ. කියම්. වජ්ජසම්මනති? සම්මෙහුලා භික්ෂුනීයො එකං වක්ඛං දො වුට්ඨාපෙසුං, තස්මිං වජ්ජසම්ම. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං නීති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි. —පෙ—.

කුමාරිකුත වග්ගො අට්ඨමො.

9. ඡන්දපාහන වග්ග

ඡන්දපාහනං ධාරෙනතියා පාවිතතියං කත්ථ පඤ්ඤානන්තරා? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානං. කං ආරබ්භාති? ඡබ්බග්ගියා භික්ෂුනීයො ආරබ්භ. කියම්. වජ්ජසම්මනති? ඡබ්බග්ගියා භික්ෂුනීයො ඡන්දපාහනං ධාරෙසුං, තස්මිං වජ්ජසම්ම. එකා පඤ්ඤානති, එකා අනුපඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ද්විති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි. එළකලොමකෙ.

යානෙන යායන්තියා පාවිතතියං කත්ථ පඤ්ඤානන්තරා? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානං. කං ආරබ්භාති? ඡබ්බග්ගියා භික්ෂුනීයො ආරබ්භ. කියම්. වජ්ජසම්මනති? ඡබ්බග්ගියා භික්ෂුනීයො යානෙන යායිංසු, තස්මිං වජ්ජසම්ම. එකා පඤ්ඤානති, එකා අනුපඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ද්විති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි. එළකලොමකෙ.

සම්ඝාණිං ධාරෙනතියා පාවිතතියං කත්ථ පඤ්ඤානන්තරා? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානං. කං ආරබ්භාති? අඤ්ඤාතරං භික්ෂුනීං ආරබ්භ. කියම්. වජ්ජසම්මනති? අඤ්ඤාතරං භික්ෂුනී සම්ඝාණිං ධාරෙයි, තස්මිං වජ්ජසම්ම. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ද්විති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි. එළකලොමකෙ.

ඉත්ථාලඛකාරං ධාරෙනතියා පාවිතතියං කත්ථ පඤ්ඤානන්තරා? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානං. කං ආරබ්භාති? ඡබ්බග්ගියා භික්ෂුනීයො ආරබ්භ. කියම්. වජ්ජසම්මනති? ඡබ්බග්ගියා භික්ෂුනීයො ඉත්ථාලඛකාරං ධාරෙසුං, තස්මිං වජ්ජසම්ම. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ද්විති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි. එළකලොමකෙ.

ගක්ඛවණ්ණකෙත තහායන්තියා පාවිතතියං කත්ථ පඤ්ඤානන්තරා? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානං. කං ආරබ්භාති? ඡබ්බග්ගියා භික්ෂුනීයො ආරබ්භ. කියම්. වජ්ජසම්මනති? ඡබ්බග්ගියා භික්ෂුනීයො ගක්ඛවණ්ණකෙත තහායිංසු, තස්මිං වජ්ජසම්ම. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ද්විති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි. එළකලොමකෙ.

වාසිතකෙන පිඤ්ඤකෙන න්‍යායනියා පාවිච්ඡියං කත් පඤ්ඤ නනනාති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤතතං. කං ආරබ්භාති? ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුතියො ආරබ්භ. කියමිං වජ්ඣුසමිනාති? ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුතියො වාසිතකෙන පිඤ්ඤ කෙන න්‍යායාසු, තසමිං වජ්ඣුසමිං. එකා පඤ්ඤතති, ඡන්තං ආපතති සමු ට්ඨානාතං දව්ඪි සමුට්ඨාහෙති සමුට්ඨාති. එළකලොමකෙ.

භික්ෂුනියා උමෙදාපෙනියා පරමදාපෙනියා පාවිතියං කන්
පඤ්ඤානනානි? සාවචියං පඤ්ඤානනං. කං ආරභානි? සමබ්‍රහ්ම භික්ෂුනියො
ආරභන්. කිංචි. වජ්‍රියමිනා? සමබ්‍රහ්ම භික්ෂුනියො භික්ෂුනියා උමෙදාපෙත්තං,
පරමදාපෙත්තං, තසමි. වජ්‍රියමිං. එකා පඤ්ඤානනි, ඡන්තං ආපනනි සමුට්ඨා
නානං දව්භි සමුට්ඨානෙහි සමුට්ඨානි. එඤ්ඤාමකො.

සිකිමිතානය උමමදාපෙනියා පරිදි දූපතනියා පාවිච්ඡියා කර පඤ්ඤාතනනි? සාවච්ඡියං පඤ්ඤාතනං, කං ආරබ්භාති? සමිහුලා භික්ෂුනියො ආරබ්භ. කියමිං වජ්ජුමිනන්? සමිහුලා භික්ෂුනියො සිකිමිතාය උමමදාපෙසුං, පරිමදාපෙසුං, තසමිං වජ්ජුමිං. එකා පඤ්ඤාතනි, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානං. ඒවිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති. ඵලකලොමකෙ.

සාමනේරියා උමමදාපෙනනියා පරමදාපෙනනියා පාවිතනිං කන්ථ
පඤ්ඤානනනනි? සංවජ්ඣං පඤ්ඤානනං. කං ආරබ්භාති? සමොත්ථලා හිකවුතියො
ආරබ්භ. කිසම් වජ්ඣමිනනි? සමොත්ථලා හිකවුතියො සාමනේරියා උමමදා
පෙත්ථං, පරමදාපෙත්ථං, නසම් වජ්ඣමි. එකා පඤ්ඤානනි, ඡන්තං ආපනනි
සමට්ඨානානං දව්ඨි සමට්ඨානෙහි සමට්ඨානි. එඤ්ජෙයොමකො.

ගිහිනියා උම්මද්දපෙනියා පරිමද්දපෙනියා පාවිතයං කන් පඤ්ඤ තතතනි? සංවිජයං පඤ්ඤතං. කං ආරබ්භාති? සබ්බසුලා භික්ඛුනියො ආරබ්භ. කියමි. වජ්ඣමිනාති? සබ්බසුලා භික්ඛුනියො ගිහිනියා උම්මද්දපෙසුං, පරිමද්දපෙසුං, තසමි. වජ්ඣමි. එකා පඤ්ඤතති, ඡතං ආපතති සමුට්ඨා තාතං දුට්ඨි සමුට්ඨාතෙති සමුට්ඨාති. එසුකලොමකෙ.

හික්කුසා පුරතො ආපාපුච්ඡා ආසනෙ නිසිදන්තියා පාවිතතියං කත්ථ පඤ්ඤාතනනාති? සාවචේයං පඤ්ඤාතනං. කං ආරම්භාති? සම්මනුලා හික්කුනිසො ආරම්භ. කියම්ම වජ්ඣමනනාති? සම්මනුලා හික්කුනිසො හික්කුසා පුරතො ආපා පුච්ඡා ආසනෙ නිසිදංසු, තයම්ම වජ්ඣමම්ම. එකා පඤ්ඤාතති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානාතං දව්ඨි සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති. කසිතකෙ.

අනොකාසකතං භික්ඛුං පඤ්ඤාං පුච්ඡන්තියා පාවිතරියං කන්ද පඤ්ඤා
තතානන්? සාවන්තියං පඤ්ඤාතතං. කං ආරබ්භාති? සම්බුද්දා භික්ඛුනියො
ආරබ්භ කියමි වජ්ඣසම්මන්ති? සම්බුද්දා භික්ඛුනියො අනොකාසකතං භික්ඛුං
පඤ්ඤාං පුච්ඡංසු, තයමි වජ්ඣසම්මං. එකා පඤ්ඤාතති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨා
නාතං දව්ඨි සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති. පදංගො ධම්මෙ.

අපව්‍යවහාරය ගැන පවිත්‍රතාවය පවිත්‍රතාවය කළ පඤ්ඤාදායකය?
 සාවිජ්ජය පඤ්ඤාදායකය. කං ආරම්භය? අඤ්ඤාදායකය භික්ෂුණි ආරම්භය. කියමි.
 වජ්ජයවිජ්ජය? අඤ්ඤාදායකය භික්ෂුණි අපව්‍යවහාරය ගැන පවිත්‍රය, වජ්ජය.

වච්ඡුසමිං. එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං දව්ඪි සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානී, සියා කායභො සමුට්ඨානි න වාචභො, න විතතභො, සියා කාය භො ව විතතභො ව සමුට්ඨානී න වාචභො.

ජාතුපාහන වග්ගො නිවමො.

නවවග්ග චූදදකා නිවසිතා.

තස්සද්දන්තං:—

ලසුණං සංගරෙ ලොමං තලමට්ටඤ්ච සුද්ධිකං,
 භුඤ්ජනනාමක ධඤ්ඤානං දො විකාසෙන දස්සනා.
 අකකාසෙ පටිවජ්ජෙන අජෙකාකාසෙ රටිකාය ව,
 පුරෙ පවජා විකාලෙ ව දුග්ගති නිරයෙ වධි.
 තග්ගොදකා විසිඤ්ඤානා පඤ්චාභිකා සංකමන්තො,
 ගණං විහංග සමණං දුඛං ලං කපිතෙන ව.
 එකමඤ්චාභරණෙන සඤ්චිච්ච සහජ්චිතී,
 දන්තා සංසට්ඨ අනෙතා ව තිරො වස්සං න පක්ඛාමෙ.
 රාජා ආසන්නි සුත්තඤ්ච ගිහි චූපසමෙන ව.
 දදෙ විවරාවසරං පරියාපුණ්ඤ්ච වාචයෙ.
 ආරාමකෙකාස වණ්ඨි ව භුඤ්ජයා කුලමච්ඡරි,
 වාසො පවාරණොවාද දො ධම්මො පසාධෙන ව.
 ගඛිනී පායනති ඡ ධම්මෙ අසමමනුත ද්වාදස,
 පරිපුණ්ණඤ්ච සංකෙත සහට්ඨා ඡ පඤ්ච ව.
 කුමාරි දො ව සංකෙත ද්වාදස සමමනෙන ව,
 අලං සවෙ ව දො වස්සං සංසට්ඨා සාමකෙන ව.
 පාරිවාසිකානුචස්සං දුචෙ චූට්ඨාපනෙන ව.
 ඡන්ත යානෙන සංකොඤ්ඤා ඉත්ථාලකාර වණ්ණකෙ.
 පිඤ්ඤක භික්ෂුනී වෙච සිකකා ව සාමණෙරිකා,
 ගිහි භික්ෂුස්ස පුරතො අනොකාසමසංකමවිකානි.

තෙසං වග්ගානං උද්දන්තං:—

ලසුණකකාර තභානා කුච්ච වින්තාගාරකා,
 ආරාම ගඛිනී වෙච කුමාරි ඡාතුපාහනානි,

5. පාටිදෙසනීය කණ්ඩ

සප්පි. විඤ්ඤාපෙඤා භුඤ්ජනනීයා පාටිදෙසනීයා කන්ථ පඤ්ඤානනනි? සාවජ්ජිතං පඤ්ඤානනං. කං ආරබ්භාති? ඡබ්බග්ගියා භික්ෂුනීයො ආරබ්භා. කියමි. වච්ඡුසමිනි? ඡබ්බග්ගියා භික්ෂුනීයො සප්පි. විඤ්ඤාපෙඤා භුඤ්ජංසු, තසමි. වච්ඡුසමි. එකා පඤ්ඤානති, එකා අනුපඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං වතුගි සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානී. —පෙ—

තෙලං විඤ්ඤාපෙඤා භුඤ්ජනනියා පාටිදෙසනියං කළු පඤ්ඤානන්දානි? සාවන්තියං පඤ්ඤානන්දා. කං ආරබ්භාති? ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො ආරබ්භ. කිසමිං වජ්ජසමිනති? ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො තෙලං විඤ්ඤාපෙඤා භුඤ්ජංසු, තසමිං වජ්ජසමිං. —පෙ—.

මධුං විඤ්ඤාපෙඤා භුඤ්ජනනියා පාටිදෙසනියං කළු —පෙ— ඡබ්බ ග්ගියා භික්ඛුනියො මධුං විඤ්ඤාපෙඤා භුඤ්ජංසු, තසමිං වජ්ජසමිං. —පෙ—.

ථාණීතං විඤ්ඤාපෙඤා භුඤ්ජනනියා පාටිදෙසනියං කළු —පෙ— ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො ථාණීතං විඤ්ඤාපෙඤා භුඤ්ජංසු, තසමිං වජ්ජසමිං. —පෙ—.

මච්ඡං විඤ්ඤාපෙඤා භුඤ්ජනනියා පාටිදෙසනියං කළු —පෙ— ඡබ්බ ග්ගියා භික්ඛුනියො මච්ඡං විඤ්ඤාපෙඤා භුඤ්ජංසු, තසමිං වජ්ජසමිං. —පෙ—.

මංසං විඤ්ඤාපෙඤා භුඤ්ජනනියා පාටිදෙසනියං කළු —පෙ— ඡබ්බ ග්ගියා භික්ඛුනියො මංසං විඤ්ඤාපෙඤා භුඤ්ජංසු, තසමිං වජ්ජසමිං. —පෙ—.

බීරං විඤ්ඤාපෙඤා භුඤ්ජනනියා පාටිදෙසනියං කළු —පෙ— ඡබ්බ ග්ගියා භික්ඛුනියො බීරං විඤ්ඤාපෙඤා භුඤ්ජංසු, තසමිං වජ්ජසමිං. —පෙ—.

දධිං විඤ්ඤාපෙඤා භුඤ්ජනනියා පාටිදෙසනියං කළු පඤ්ඤානන්දානි? සාවන්තියං පඤ්ඤානන්දා. කං ආරබ්භාති? ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො ආරබ්භ. කිසමිං වජ්ජසමිනති? ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො දධිං විඤ්ඤාපෙඤා භුඤ්ජංසු, තසමිං වජ්ජසමිං. එකා පඤ්ඤානති, එකා අනුපඤ්ඤානති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨා නාතං වජ්ජති සමුට්ඨාතෙති සමුට්ඨාති. සියා කායතො සමුට්ඨාති ත වාචතො ත විතතතො, සියා කායතො ව වාචතො ව සමුට්ඨාති ත විතතතො. සියා කාය තො ව විතතතො ව සමුට්ඨාති ත වාචතො. සියා කායතො ව වාචතො ව විතතතො ව සමුට්ඨාති —පෙ—.

අට්ඨ පාටිදෙසනියා නිට්ඨිතා.

කසුද්දානං:-

සප්පිං තෙලං මධුං චෙව ථාණීතං මච්ඡමෙව ව,
මංසං බීරං දධිං ආපි විඤ්ඤාපෙඤාන භික්ඛුනී;
පාටිදෙසනියා අට්ඨ සමුද්ධෙත¹ පකාසිතාති.

යෙ සික්ඛාපදා භික්ඛුච්ඡායො විජ්ජාමිනා,
තෙ සංඛිප්පිකා² භික්ඛුනී ච්ඡායො.

කළු පඤ්ඤානන්දායෙ නිට්ඨිතො පටිමො.

1. සයං බුද්ධෙත—න, ම.

2. සඛිඛිතා—න, ම.

2. කතාපතති වාර

1. පාරාජික කණ්ඩ

අවස්සුතා භික්ෂුනී අවස්සුතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස කායසංසග්ගං සාදි යනති කති ආපතතියො ආපජ්ජති? අවස්සුතා භික්ෂුනී අවස්සුතස්ස පුරිස පුග්ගලස්ස කායසංසග්ගං සාදි යනති තිස්සො ආපතතියො ආපජ්ජති. අබ්බකකං¹ උඛ්ඨ ජාණ්ණමණ්ඩලං ගහණං සාදි යති ආපතති පාරාජිකස්ස. උඛ්ඨකකං අධො ජාණ්ණමණ්ඩලං ගහණං සාදි යති ආපතති පුලලව්වයස්ස, කාය පටිබ්බං ගහණං සාදි යති ආපතති දුක්ඛකටස්ස. අවස්සුතා භික්ෂුනී අවස්සුතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස කායසංසග්ගං සාදි යනති ඉමා තිස්සො ආප තතියො ආපජ්ජති.

වජ්ජ පටිවජ්ජාදිකා භික්ෂුනී වජ්ජං පටිවජ්ජාදෙනති කති ආපතතියො ආපජ්ජති? වජ්ජ පටිවජ්ජාදිකා භික්ෂුනී වජ්ජං පටිවජ්ජාදෙනති තිස්සො ආප තතියො ආපජ්ජති. ජාතං පාරාජිකං ධම්මං පටිවජ්ජාදෙනි ආපතති පාරාජිකස්ස. වෙමනිකා පටිවජ්ජාදෙනි ආපතති පුලලව්වයස්ස, ආචාර චිත්තනිං පටිවජ්ජාදෙනි ආපතති දුක්ඛකටස්ස. වජ්ජපටිවජ්ජාදිකා² භික්ෂුනී වජ්ජං පටිවජ්ජාදෙනති ඉමා තිස්සො ආපතතියො ආපජ්ජති.

උක්ඛිත්තානුවතනිකා භික්ෂුනී යාව තනියං සමනුභාසනාය තපපටිති ස්සජ්ජනති කති ආපතතියො ආපජ්ජති? උක්ඛිත්තානුවතනිකා භික්ෂුනී යාව තනියං සමනුභාසනාය තපපටිතිස්සජ්ජනති තිස්සො ආපතතියො ආපජ්ජති. ඤානියා දුක්ඛකටං. ද්විති කම්මවාචාති පුලලව්වයා, කම්මවාචා පරියොසානෙ ආපතති පාරාජිකස්ස. උක්ඛිත්තානුවතනිකා භික්ෂුනී යාව තනියං සමනුභාස නාය තපපටිතිස්සජ්ජනති ඉමා තිස්සො ආපතතියො ආපජ්ජති.

අට්ඨමං වජ්ජං පරිපුරෙන්නති කති ආපතතියො ආපජ්ජති? අට්ඨමං වජ්ජං පරිපුරෙන්නති තිස්සො ආපතතියො ආපජ්ජති. පුරිසෙන ඉත්තංනාමං ගහණං³ අගමානි වුත්තා ගමනි ආපතති දුක්ඛකටස්ස. පුරිසස්ස ගත්ථපාසං ඔක්ඛා නතමනෙත ආපතති පුලලව්වයස්ස. අට්ඨමං වජ්ජං පරිපුරෙති ආපතති පාරා ජිකස්ස. අට්ඨමං වජ්ජං පරිපුරෙන්නති ඉමා තිස්සො ආපතතියො ආපජ්ජති.

පාරාජිකා නිවසිතා.

2. සම්ඝාදිසෙසස කණ්ඩ

උසස්සවාදිකා භික්ෂුනී අට්ඨං කරොනති තිස්සො ආපතතියො ආප ජ්ජති. එකස්ස ආරොවෙති ආපතති දුක්ඛකටස්ස. දුතියස්ස ආරොවෙති ආපතති පුලලව්වයස්ස, අට්ඨපරියොසානෙ ආපතති සම්ඝාදිසෙසස්ස.

මොරිං වුට්ඨාපෙනති තිස්සො ආපතතියො ආපජ්ජති. ඤානියා දුක්ඛකටං. ද්විති කම්ම වාචාති පුලලව්වයා, කම්මවාචා පරියොසානෙ ආපතති සම්ඝාදිසෙ සස්ස.

1. අබ්බකකං—න. ම.

2. වජ්ජපටිවජ්ජාදිකා—න. ම.

3. ඉත්තංනාමං ඔක්ඛාසං—න. ම.

එකා ගාමනන්රං ගව්ජන්ති නිසොං ආපත්තියො ආපජ්ජති. ගව්ජති ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. පඨමං පාදං පරිකෙඛපං අතික්කාමෙති ආපත්ති පුලල වචයස්ස. දුතියං පාදං අතික්කාමෙති, ආපත්ති සම්ඝාදිසෙසස්ස.

සමග්ගෙන සමෙක්ඛන උක්ඛිත්තං භික්ඛුනිං ධම්මෙත විනයෙන සජ්ජසා සන්තෙ අතප්පලොකෙචා කාරකසම්ඝං අතඤ්ඤය ගණස්ස ජ්ඤං ඔසාරෙන්නි නිසොං ආපත්තියො ආපජ්ජති. ඤාතියා දුක්ඛටා. ද්විති කම්මවාචාහි පුලල වචයා, කම්මවාචා පරියොසානෙ ආපත්ති සම්ඝාදිසෙසස්ස.

අවස්සුතා භික්ඛුනි අවස්සුතස්ස පුරිසපුග්ගලො ගත්තො බාදනීයං වා භොජනීයං වා සහජා පටිග්ගගෙචා භුඤ්ජන්ති නිසොං ආපත්තියො ආපජ්ජති. බාදිස්සාමි භුඤ්ජස්සාමිති පටිග්ගණනාති ආපත්ති පුලලවචයස්ස. අරේඛාභාරෙ අරේඛාභාරෙ ආපත්ති සම්ඝාදිසෙසස්ස. උදක දන්තපොණං පටි ග්ගණනාති ආපත්ති දුක්ඛටස්ස.

කිං කෙ අයෙය එසො පුරිසපුග්ගලො කර්ඣස්සති අවස්සුතො වා අතව ස්සුතො වා, යතො චං අතවස්සුතා, ඉම්ඝයෙය යං තෙ එසො පුරිසපුග්ගලො දෙනි බාදනීයං වා භොජනීයං වා තං චං සහජා පටිග්ගගෙචා බාද වා භුඤ්ජ වාති උයෙයාරේන්ති නිසොං ආපත්තියො ආපජ්ජති. තස්සා වචනෙන බාදිස්සාමි භුඤ්ජස්සාමිති පටිග්ගණනාති ආපත්ති දුක්ඛටස්ස, අරේඛාභාරෙ අරේඛාභාරෙ ආපත්ති පුලලවචයස්ස. භොජන පරියොසානෙ ආපත්ති සම්ඝාදිසෙසස්ස.

කුපිතා භික්ඛුනි යාව තතියං සමනුභාසනාය නප්පටි නිසංජ්ජන්ති නිසොං ආපත්තියො ආපජ්ජති. ඤාතියා දුක්ඛටා. ද්විති කම්මවාචාහි පුලල වචයා, කම්මවාචා පරියොසානෙ ආපත්ති සම්ඝාදිසෙසස්ස.

කිසම්චිදෙව අධිකරණෙ පච්චාකතා භික්ඛුනි යාව තතියං සමනුභාස නාය නප්පටි නිසංජ්ජන්ති නිසොං ආපත්තියො ආපජ්ජති. ඤාතියා දුක්ඛටං. ද්විති කම්මවාචාහි පුලලවචයා, කම්මවාචා පරියොසානෙ ආපත්ති සම්ඝාදිසෙ සස්ස.

සංසට්ඨා භික්ඛුනියො යාව තතියං සමනුභාසනාය නප්පටි නිසංජ්ජ න්තියො නිසොං ආපත්තියො ආපජ්ජන්ති. ඤාතියා දුක්ඛටං. ද්විති කම්මවා චාහි පුලලවචයා, කම්මවාචා පරියොසානෙ ආපත්ති සම්ඝාදිසෙසස්ස.

සංසට්ඨාවයෙය තුමෙත විහරථ, මා තුමෙත තාතා විහරිත්ථාති උයෙයා රේන්ති යාව තතියං සමනුභාසනාය නප්පටි නිසංජ්ජන්ති නිසොං ආපත්තියො ආපජ්ජති. ඤාතියා දුක්ඛටං. ද්විති කම්මවාචාහි පුලලවචයා, කම්මවාචා පරියොසානෙ ආපත්ති සම්ඝාදිසෙසස්ස.

සම්ඝාදිසෙසා නිට්ඨිතා.

3. නිසංගතිය කණ්ඩ

පත්තසන්නිවයං කරොන්ති එකං ආපතතිං ආපජ්ජති. නිසංගතියං පාචිත්තියං.

අකාලච්චරං කාලච්චරන්ති අභිට්ඨතිචා භාජාපෙනි දෙව ආපත්තියො ආපජ්ජති. භාජාපෙනි පයොගෙ දුක්ඛටං. භාජාපිතෙ නිසංගතියං පාචිත්තියං.

තලසාතකං කරොන්ති දො ආපතනියො ආපජ්ජති. කරොති පයොගෙ දුක්ඛං. කතෙ ආපතනි පාචිතනියස්ස.

ජතුමට්ඨකං ආදියන්ති දො ආපතනියො ආපජ්ජති. ආදියති පයොගෙ දුක්ඛං. ආදිධිතෙ¹ ආපතනි පාචිතනියස්ස.

අනිජරක දාමගුල පබ්බ පරමං උදක සුද්ධිකං ආදියන්ති දො ආපතනියො ආපජ්ජති. ආදියති පයොගෙ දුක්ඛං. ආදිධිතෙ¹ ආපතනි පාචිතනියස්ස.

භික්ඛුස්ස භුඤ්ජන්තස්ස පාතියෙන වා විදුළුපතෙන වා උපතිට්ඨන්ති දො ආපතනියො ආපජ්ජති. ගන්ථපාසෙ තිට්ඨති ආපතනි පාචිතනියස්ස. ගන්ථපාසං විජ්ඣිතො තිට්ඨති ආපතනි දුක්ඛං.

ආමක ධංගුලං විඤ්ඤපෙතො භුඤ්ජන්ති දො ආපතනියො ආපජ්ජති. භුඤ්ජස්සාමිති පටිගාණ්ඨාති, ආපතනි දුක්ඛං. අරේඛාගාරෙ අරේඛාගාරෙ ආපතනි පාචිතනියස්ස.

උච්චාරං වා පස්සාවං වා සඛකාරං වා විෂාසං වා තිරොකුඤ්චි වා තිරො පාකාරෙ වා ඡඤ්චන්ති දො ආපතනියො ආපජ්ජති. ඡඤ්චන්ති පයොගෙ දුක්ඛං. ඡඤ්චතෙ ආපතනි පාචිතනියස්ස.

උච්චාරං වා පස්සාවං වා සඛකාරං වා විෂාසං වා ගරිතෙ ඡඤ්චන්ති දො ආපතනියො ආපජ්ජති. ඡඤ්චන්ති පයොගෙ දුක්ඛං. ඡඤ්චතෙ ආපතනි පාචිතනියස්ස.

තච්චං වා හිතං වා වාදිතං වා දස්සනාය ගව්ජන්ති දො ආපතනියො ආපජ්ජති. ගව්ජති ආපතනි දුක්ඛං. යන්ථ සීතා පස්සති වා සුණාති වා ආපතනි පාචිතනියස්ස.

ලසුණ වග්ගො පඨමො.

2. රත්තකුකාර වග්ග

රත්තකුකාරෙ අපපදිපෙ පුරිසෙත සද්ධිං එකෙනෙකා සන්තිට්ඨන්ති දො ආපතනියො ආපජ්ජති. ගන්ථපාසෙ තිට්ඨති ආපතනි පාචිතනියස්ස. ගන්ථ පාසං විජ්ඣිතො තිට්ඨති ආපතනි දුක්ඛං.

පටිවජ්ජෙන ඔකාසෙ පුරිසෙත සද්ධිං එකෙනෙකා සන්තිට්ඨන්ති දො ආපතනියො ආපජ්ජති. ගන්ථපාසෙ තිට්ඨති ආපතනි පාචිතනියස්ස. ගන්ථපාසං විජ්ඣිතො තිට්ඨති ආපතනි දුක්ඛං.

අරේඛාකාසෙ පුරිසෙත සද්ධිං එකෙනෙකා සන්තිට්ඨන්ති දො ආපතනියො ආපජ්ජති. ගන්ථපාසෙ තිට්ඨති ආපතනි පාචිතනියස්ස. ගන්ථපාසං විජ්ඣිතො තිට්ඨති ආපතනි දුක්ඛං.

රට්ඨා² වා බ්‍රහ්මෙ වා සිඛිකාටකෙ වා පුරිසෙත සද්ධිං එකෙනෙකා සන්තිට්ඨන්ති දො ආපතනියො ආපජ්ජති. ගන්ථපාසෙ තිට්ඨති ආපතනි පාචිතනියස්ස. ගන්ථපාසං විජ්ඣිතො තිට්ඨති ආපතනි දුක්ඛං.

පුරෙහතනං කුලානි උපසඬකම්මා ආසනෙ නිසීදිතා සාමිකෙ අතා පුච්ඡා පක්කමන්ති දො ආපනනියො ආපජ්ජති. පඨමං පාදං අනොවස්සකං අතික්කාමෙති ආපනති දුක්කටස්ස. දුතියං පාදං අතික්කාමෙති ආපනති පාවි තතියස්ස.

පච්ඡාහතනං කුලානි උපසඬකම්මා සාමිකෙ අතාපුච්ඡා ආසනෙ නිසී දන්ති දො ආපනනියො ආපජ්ජති. නිසීදති පයොගෙ දුක්කටං. නිසිනෙත ආපනති පාවිතතියස්ස.

විකාලෙ කුලානි උපසඬකම්මා සාමිකෙ අතාපුච්ඡා සෙය්‍යං සඤ්චරිතා වා සඤ්චරාපෙතා වා අභිනිසීදන්ති දො ආපනනියො ආපජ්ජති. අභිනිසීදති පයොගෙ දුක්කටං. අභිනිසිනෙත ආපනති පාවිතතියස්ස.

දුග්ගහිතෙත දුපධාරිතෙත පරං උජ්ඣාපෙතති දො ආපනනියො ආප ජ්ජති. උජ්ඣාපෙති පයොගෙ දුක්කටං. උජ්ඣාපිතෙ ආපනති පාවිතතියස්ස.

අත්තාතං වා පරං වා නිරයෙත වා බ්‍රහ්මවරියෙත වා අභිසපනති දො ආපනනියො ආපජ්ජති. අභිසපති පයොගෙ දුක්කටං. අභිසපිතෙ ආපනති පාවි තතියස්ස.

අත්තාතං වධිතා වධිතා රොදන්ති දො ආපනනියො ආපජ්ජති. වධති රොදති ආපනති පාවිතතියස්ස. වධති ත රොදති ආපනති දුක්කටස්ස.

රතනකුසාර වග්ගො දුතියො.

3. නිහාන වග්ග

නග්ගා නහායන්ති දො ආපනනියො ආපජ්ජති. නහායති පයොගෙ දුක්කටං. නහාතපරියොසානෙ ආපනති පාවිතතියස්ස.

පමාණාතික්කන්තං උදකසාවිකං කාරාපෙතති දො ආපනනියො ආප ජ්ජති. කාරාපෙති පයොගෙ දුක්කටං. කාරාපිතෙ ආපනති පාවිතතියස්ස.

භික්ෂුනියා විවරං විසිබ්බෙතා වා විසිබ්බාපෙතා වා තෙව සිබ්බෙතති ත සිබ්බාපතාය උස්සුක්කං කරොන්ති - එකං ආපනති ආපජ්ජති, පාවිතතියං.

පඤ්චාභිකං සඬ්ඝාවිවාරං අතික්කාමෙතති එකං ආපනති ආපජ්ජති, පාවිතතියං.

විවර සඬකමනීයං ධාරෙන්නි දො ආපනනියො ආපජ්ජති. ධාරෙති පයොගෙ දුක්කටං. ධාරිතෙ ආපනති පාවිතතියස්ස.

ගණ්ඨස්ස විවර ලාභං අත්තරායං කරොන්ති දො ආපනනියො ආපජ්ජති. කරොති පයොගෙ දුක්කටං. කතෙ ආපනති පාවිතතියස්ස.

ධම්මිකං විවරභිග්ගං පටිබාහන්ති දො ආපනනියො ආපජ්ජති. පටිබා හති පයොගෙ දුක්කටං. පටිබාහිතෙ ආපනති පාවිතතියස්ස.

අගාරකස්ස වා පරිබ්බාජකස්ස වා පරිබ්බාජකාය වා සමණ විවරං දෙන්නි දො ආපනනියො ආපජ්ජති. දෙති පයොගෙ දුක්කටං. දිනෙත ආපනති පාවිතතියස්ස.

දුබ්බල විවරපච්චාසාය විවරකාල සමයං අතිකකාමෙනති දෝ ආප තතියො ආපජ්ජති. අතිකකාමෙති පයොගෙ දුක්ඛං. අතිකකාමිනෙ ආපතති පාවිතනියස්ස.

බම්බිකං කසීනුඤ්ඤං පටිබාහනති දෝ ආපතතියො ආපජ්ජති. පටි බාහනි පයොගෙ දුක්ඛං. පටිබාහිනෙ ආපතති පාවිතනියස්ස.

නගාන වග්ගො තතියො.

4. තුවට්ඨ වග්ග

දෝ භික්ඛුනියො එකමඤ්ඤෙ තුවට්ඨෙනතියො දෝ ආපතතියො ආප ජ්ජනති. නිපජ්ජනති පයොගෙ දුක්ඛං. නිපනෙන ආපතති පාවිතනියස්ස.

දෝ භික්ඛුනියො එකස්ථරණ පාපුරණං තුවට්ඨෙනතියො දෝ ආප තතියො ආපජ්ජනති. නිපජ්ජනති පයොගෙ දුක්ඛං. නිපනෙන ආපතති පාවි තනියස්ස.

භික්ඛුනියා සඤ්චිච්ච අථාසුං කරොනති දෝ ආපතතියො ආපජ්ජති. කරොති පයොගෙ දුක්ඛං. කතෙ ආපතති පාවිතනියස්ස.

දුක්ඛිතං සහජ්චිතිං තෙව උපට්ඨගතති: න උපට්ඨාපතාය උසසුක්ඛං කරොනති එකං ආපතනං ආපජ්ජති. පාවිතනියං.

භික්ඛුනියා උපස්සයං දන්වා කුපිතා අනතතමනා නික්ඛබ්බිතති දෝ ආපතතියො ආපජ්ජති. නික්ඛබ්බිති පයොගෙ දුක්ඛං. නික්ඛබ්බිතෙ ආප තති පාවිතනියස්ස.

සංසථ්ඨා භික්ඛුනී යාව තතියං සමනුභාසතාය තප්පටිතිස්සජ්ජනති දෝ ආපතතියො ආපජ්ජති. ඤානතියා දුක්ඛං. කම්මවාමා පරියොසානෙ ආපතති පාවිතනියස්ස.

අනෙකාරවෙධි සාසඛකසම්මතෙ සප්පටිභයෙ අසත්ඨිකා වාරිකං වරනති දෝ ආපතතියො ආපජ්ජති. පටිපජ්ජති පයොගෙ දුක්ඛං. පටිපනෙන ආපතති පාවිතනියස්ස.

තිරොරවෙධි සාසඛකසම්මතෙ සප්පටිභයෙ අසත්ඨිකා වාරිකං වරනති දෝ ආපතතියො ආපජ්ජති. පටිපජ්ජති පයොගෙ දුක්ඛං. පටිපනෙන ආපතති පාවිතනියස්ස.

අනෙකාවස්සං වාරිකං වරනති දෝ ආපතතියො ආපජ්ජති. පටිපජ්ජති පයොගෙ දුක්ඛං. පටිපනෙන ආපතති පාවිතනියස්ස.

වස්සං චුන්ධා භික්ඛුනී වාරිකං න පක්ඛමනති එකං ආපතනං ආපජ්ජති, පාවිතනියං.

තුවට්ඨ වග්ගො වතුදෙවො.

5. විතතාගාර වග්ග

රාජාගාරං වා විතතාගාරං වා ආරාමං වා උය්‍යානං වා පොකබරණ්ණං වා දස්සනාය ගව්ජනති දෝ ආපතතියො ආපජ්ජති. ගව්ජනි පයොගෙ දුක්ඛං.⁴ යත්ථ සීතා පස්සති ආපතති පාවිතනියස්ස.

1. උපට්ඨෙනති- න. ම.

2. ගව්ජනි ආපතති දුක්ඛං-න. ම.

ආසන්නිං වා පලලඛකං වා පරිභුඤ්ඤානි දො ආපතනියො ආපජ්ජති. පරිභුඤ්ඤානි පයොගෙ දුක්ඛං, පරිභුඤ්ඤාන ආපතනි පාවිතනියස්ස.

සුඛාං කුන්තනනි දො ආපතනියො ආපජ්ජති. කුන්තනි පයොගෙ දුක්ඛං. උජ්ජවුජ්ජවෙ ආපතනි පාවිතනියස්ස.

භිති වෙය්‍යාවච්චං කරොන්ති දො ආපතනියො ආපජ්ජති, කරොති පයොගෙ දුක්ඛං. කතො ආපතනි පාවිතනියස්ස.

භික්ෂුනීසා ඵගායෙස ඉමං අධිකරණං වූපසමෙහිති වුච්චමානා සාධුනි පටිසම්පූර්ණිචා තෙව වූපසමෙහිති න වූපසමාය උසුක්කං කරොන්ති ඵකං ආපතනි ආපජ්ජති, පාවිතනියං.

අගාරිකස්ස වා පරිබ්බාජකස්ස වා පරිබ්බාජිකාය වා සහත්වා බාදනීයං වා භොජනීයං වා දෙනති දො ආපතනියො ආපජ්ජති, දෙනි පයොගෙ දුක්ඛං. දිනෙන ආපතනි පාවිතනියස්ස.

ආවසථ විවරං අනිස්සජ්ජිචා පරිභුඤ්ඤානි දො ආපතනියො ආපජ්ජති. පරිභුඤ්ඤානි පයොගෙ දුක්ඛං. පරිභුඤ්ඤාන ආපතනි පාවිතනියස්ස.

ආවසථං අනිස්සජ්ජිචා වාරිකං පක්කමනනි දො ආපතනියො ආපජ්ජති. පස්මං පාදං පරිකෙඛපං අනික්කාමෙති ආපතනි දුක්ඛං. දුතියං පාදං අනික්කාමෙති ආපතනි පාවිතනියස්ස.

තිරච්ඡාන විජ්ජං පරියාපුණ්ණනි දො ආපතනියො ආපජ්ජති. පරියාපුණ්ණනි පයොගෙ දුක්ඛං. පදෙ පදෙ ආපතනි පාවිතනියස්ස.

තිරච්ඡාන විජ්ජං වාචෙනති දො ආපතනියො ආපජ්ජති. වාචෙනි පයොගෙ දුක්ඛං. පදෙ පදෙ ආපතනි පාවිතනියස්ස.

විතතාගාර වගෙහා පඤ්චමො.

6. ආගම වග්ග

ජාතං සභික්ෂුකං ආරාමං අනාපුච්ඡා පච්ඡිකනනි දො ආපතනියො ආපජ්ජති. පස්මං පාදං පරිකෙඛපං අනික්කාමෙති ආපතනි දුක්ඛං. දුතියං පාදං අනික්කාමෙති ආපතනි පාවිතනියස්ස.

භික්ෂුං අකෙකාසනනි පරිභාසනනි දො ආපතනියො ආපජ්ජති. අකෙකාසනි පයොගෙ දුක්ඛං. අකෙකාසිතෙ ආපතනි පාවිතනියස්ස.

වණ්ඨකතාය ගණං¹ පරිභාසනනී දො ආපතනියො ආපජ්ජති. පරිභාසනි පයොගෙ දුක්ඛං. පරිභාසිතෙ ආපතනි පාවිතනියස්ස.

තිමනනිකා වා පචාරිකා වා බාදනීයං වා භොජනීයං වා භුඤ්ඤානි දො ආපතනියො ආපජ්ජති. බාදිකාමි භුඤ්ඤානාමිති පටිග්ගණනාති ආපතනි දුක්ඛං. අපේක්ෂානාතරෙ අපේක්ෂානාතරෙ ආපතනි පාවිතනියස්ස.

කුලං මච්ඡරායනනි දො ආපතනියො ආපජ්ජති. මච්ඡරායනි පයොගෙ දුක්ඛං. මච්ඡරිතෙ ආපතනි පාවිතනියස්ස.

1. වණ්ඨකතා ගණං—න. ම.

අභිකල්පකො ආවාසෙ වසාං වසනති දො ආපනතියො ආපජ්ජති. වසාං ච සිසාං මිති සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති පාතියං වා පරිභොජනියං වා උපට්ඨා පෙති පරිවෙණං වා සම්පජ්ජති- ආපනති දුක්ඛකට්ඨා. සහ අරුණ්ණගමනා ආපනති පාචිතියස්ස.

වසාං වුත්ථා භිකල්පති උභතො සංඛෙස නිති යානෙහි තප්ප වාරෙන්ති. එකං ආපනතිං ආපජ්ජති: පාචිතියං.

ඔවාදය වා සංවාසාය වා න ගව්ජනති- එකං ආපනතිං ආපජ්ජති: පාචිතියං.

උපොසථම්පි න පුච්ඡනති ඔවාදම්පි න යාවනති- එකං ආපනතිං ආපජ්ජති: පාචිතියං.

පසාබෙ ජාතං ගණ්ඩං වා රුහිතං¹ වා අනප්පොකෙත්වා සඛ්ඤං වා ගණං වා පුරිසෙන සද්ධිං එකෙනෙකා හෙදුපෙනති- දො ආපනතියො ආපජ්ජති: හෙදු පෙති පයොගෙ දුක්ඛකට්ඨා, හෙදුපිනෙ² ආපනති පාචිතියස්ස.

ආරාම වග්ගො ඡට්ඨා.

7. ගබ්හිති දිග්ග

ගබ්හිතිං වුට්ඨාපෙනති දො ආපනතියො ආපජ්ජති: වුට්ඨාපෙති පයොගෙ දුක්ඛකට්ඨා, වුට්ඨාපිනෙ ආපනති පාචිතියස්ස.

පායනතිං වුට්ඨාපෙනති දො ආපනතියො ආපජ්ජති: වුට්ඨාපෙති පයොගෙ දුක්ඛකට්ඨා, වුට්ඨාපිනෙ ආපනති පාචිතියස්ස.

දො වසාංති ඡස්ස ධම්මෙස්ස අසික්ඛිතසික්ඛිං සික්ඛමානං වුට්ඨාපෙනති දො ආපනතියො ආපජ්ජති: වුට්ඨාපෙති පයොගෙ දුක්ඛකට්ඨා, වුට්ඨාපිනෙ ආපනති පාචිතියස්ස.

දො වසාංති ඡස්ස ධම්මෙස්ස සික්ඛිතසික්ඛිං සිඤ්ඤමානං සංඛෙසන අසම්මතං වුට්ඨාපෙනති දො ආපනතියො ආපජ්ජති: වුට්ඨාපෙති පයොගෙ දුක්ඛකට්ඨා, වුට්ඨාපිනෙ ආපනති පාචිතියස්ස.

උභතද්වාදසවසාං ගිහිගතං වුට්ඨාපෙනති දො ආපනතියො ආපජ්ජති: වුට්ඨාපෙති පයොගෙ දුක්ඛකට්ඨා, වුට්ඨාපිනෙ ආපනති පාචිතියස්ස.

පරිපුණ්ණද්වාදසවසාං ගිහිගතං දො වසාංති ඡස්ස ධම්මෙස්ස අසික්ඛිත සික්ඛිං වුට්ඨාපෙනති දො ආපනතියො ආපජ්ජති: වුට්ඨාපෙති පයොගෙ දුක්ඛකට්ඨා, වුට්ඨාපිනෙ ආපනති පාචිතියස්ස.

පරිපුණ්ණද්වාදසවසාං ගිහිගතං දො වසාංති ඡස්ස ධම්මෙස්ස සික්ඛිත සික්ඛිං සංඛෙසන අසම්මතං වුට්ඨාපෙනති දො ආපනතියො ආපජ්ජති. වුට්ඨා පෙති පයොගෙ දුක්ඛකට්ඨා, වුට්ඨාපිනෙ ආපනති පාචිතියස්ස.

සහජ්චිතිං වුට්ඨාපෙත්වා දො වසාංති තෙව අනුග්ගණනනති තානුග්ගණනා පෙනති. එකං ආපනතිං ආපජ්ජති: පාචිතියං.

වුට්ඨාපිතං පචතතිතිං දො වසාංති තානුබ්බිකනති. එකං ආපනතිං ආපජ්ජති: පාචිතියං.

සහජ්චිතිං වුට්ඨාපෙත්වා තෙව වූපකාසෙනති න වූපකාසාපෙනති. එකං ආපනතිං ආපජ්ජති: පාචිතියං.

ගබ්හිති වග්ගො සත්තමො.

8, කුමාරි භූත ධූත

උගන්විසතිවසාං කුමාරිභූතං වුට්ඨාපෙනති දො ආපනතියො ආපජ්ජති: වුට්ඨාපෙනි පයොගෙ දුක්ඛං, වුට්ඨාපිතෙ ආපනති පාවිතතියසා.

පරිපුණ්ණවිසතිවසාං කුමාරිභූතං දො වසානි ඡත්ත ධම්මෙසු අසික්ඛිත සික්ඛං වුට්ඨාපෙනති. දො ආපනතියො ආපජ්ජති: වුට්ඨාපෙනි පයොගෙ දුක්ඛං, වුට්ඨාපිතෙ ආපනති පාවිතතියසා.

පරිපුණ්ණවිසතිවසාං කුමාරිභූතං දො වසානි ඡත්ත ධම්මෙසු සික්ඛිත සික්ඛං සම්මෙත අසම්මතං වුට්ඨාපෙනති දො ආපනතියො ආපජ්ජති: වුට්ඨාපෙනි පයොගෙ දුක්ඛං, වුට්ඨාපිතෙ ආපනති පාවිතතියසා.

උගත ආදසවසාං වුට්ඨාපෙනති දො ආපනතියො ආපජ්ජති: වුට්ඨාපෙනි පයොගෙ දුක්ඛං, වුට්ඨාපිතෙ ආපනති පාවිතතියසා.

පරිපුණ්ණ ආදසවසාං සම්මෙත අසම්මතං වුට්ඨාපෙනති දො ආපනතියො ආපජ්ජති: වුට්ඨාපෙනි පයොගෙ දුක්ඛං, වුට්ඨාපිතෙ ආපනති පාවිතතියසා.

අලං තාව තෙ අයෙස වුට්ඨාපිතොති වුච්චමානා සාධුති පරිසුඤ්ඤා පච්ඡා ඛිංසතධම්මං.¹ ආපජ්ජනති දො ආපනතියො ආපජ්ජති: ඛිංසති පයොගෙ දුක්ඛං, ඛිංසිතෙ ආපනති පාවිතතියසා.

සික්ඛමානං “සවෙ මෙ තිං අයෙස විවරං දසසයි, එවාහං තං වුට්ඨාපෙසාමි”ති වතා තෙව වුට්ඨාපෙනති ත වුට්ඨාපතාය උසුක්ඛං කරොනති එකං ආපනති ආපජ්ජති: පාවිතතියං.

සික්ඛමානං “සවෙ මං තිං අයෙස දො වසානි අනුඛක්ඛිසසයි, එවාහං තං වුට්ඨාපෙසාමි”ති වතා තෙව වුට්ඨාපෙනති ත වුට්ඨාපතාය උසුක්ඛං කරොනති එකං ආපනති ආපජ්ජති: පාවිතතියං.

පුරිස සංසට්ඨං කුමාරක සංසට්ඨං චණ්ඩා සොකාවසාං.² සික්ඛමානං වුට්ඨාපෙනති දො ආපනතියො ආපජ්ජති: වුට්ඨාපෙනි පයොගෙ දුක්ඛං, වුට්ඨාපිතෙ ආපනති පාවිතතියසා.

මානාපිභූති වා සාමිකෙත වා අනනුඤ්ඤතං සික්ඛමානං වුට්ඨාපෙනති දො ආපනතියො ආපජ්ජති: වුට්ඨාපෙනි පයොගෙ දුක්ඛං, වුට්ඨාපිතෙ ආපනති පාවිතතියසා.

පාරිමාසිකඡද්දනෙත සික්ඛමානං වුට්ඨාපෙනති දො ආපනතියො ආපජ්ජති: වුට්ඨාපෙනි පයොගෙ දුක්ඛං, වුට්ඨාපිතෙ ආපනති පාවිතතියසා.

අනුචසාං වුට්ඨාපෙනති දො ආපනතියො ආපජ්ජති: වුට්ඨාපෙනි පයොගෙ දුක්ඛං, වුට්ඨාපිතෙ ආපනති පාවිතතියසා.

එකං වසාං දො වුට්ඨාපෙනති දො ආපනතියො ආපජ්ජති: වුට්ඨාපෙනි පයොගෙ දුක්ඛං, වුට්ඨාපිතෙ ආපනති පාවිතතියසා.

කුමාරිභූත ධූතා අධිමො.

1. ඛිංස ධම්මං-ත. ම.

2. සොකාවාසං-ත. ම.

3. ඡන්දපාහන වගන

ඡන්දපාහනං ධාරෙනති දො ආපනතියො ආපජ්ජති: ධාරෙනි පයොගෙ දුක්ඛං, ධාරිතෙ ආපනති පාවිතනියස්ස.

යාතෙන යායනති දො ආපනතියො ආපජ්ජති: යායනි පයොගෙ දුක්ඛං, යාසිතෙ ආපනති පාවිතනියස්ස.

සමිකාණිං ධාරෙනති දො ආපනතියො ආපජ්ජති: ධාරෙනි පයොගෙ දුක්ඛං, ධාරිතෙ ආපනති පාවිතනියස්ස.

ඉත්ථාලභිකාරං ධාරෙනති දො ආපනතියො ආපජ්ජති: ධාරෙනි පයොගෙ දුක්ඛං, ධාරිතෙ ආපනති පාවිතනියස්ස.

ගක්ඛවණ්ණකෙත තහායනති දො ආපනතියො ආපජ්ජති: තහායනි පයොගෙ දුක්ඛං, තහාන පරියොසානෙ ආපනති පාවිතනියස්ස.

වාසිතකෙත පිඤ්ඤකෙත තහායනති දො ආපනතියො ආපජ්ජති: තහායනි පයොගෙ දුක්ඛං, තහානපරියොසානෙ ආපනති පාවිතනියස්ස.

භික්ඛුනියා උම්මද්දපෙනති පරිමද්දපෙනති දො ආපනතියො ආපජ්ජති: උම්මද්දපෙනි පයොගෙ දුක්ඛං, උම්මද්දිතෙ ආපනති පාවිතනියස්ස.

සිකඛිමානාය උම්මද්දපෙනති පරිමද්දපෙනති දො ආපනතියො ආපජ්ජති: උම්මද්දපෙනි පයොගෙ දුක්ඛං, උම්මද්දිතෙ ආපනති පාවිතනියස්ස.

සාමිකෙරියා උම්මද්දපෙනති පරිමද්දපෙනති දො ආපනතියො ආපජ්ජති: උම්මද්දපෙනි පයොගෙ දුක්ඛං, උම්මද්දිතෙ ආපනති පාවිතනියස්ස.

ගිහිනියා උම්මද්දපෙනති පරිමද්දපෙනති දො ආපනතියො ආපජ්ජති: උම්මද්දපෙනි පයොගෙ දුක්ඛං. උම්මද්දිතෙ ආපනති පාවිතනියස්ස.

භික්ඛුස්ස පුරතො අනාපුච්ඡා අසනෙ නිසීදනති දො ආපනතියො ආපජ්ජති: නිසීදනි පයොගෙ දුක්ඛං. නිසිනෙත ආපනති පාවිතනියස්ස.

අනොකාසකතං භික්ඛුං පඤ්ඤං පුච්ඡනති දො ආපනතියො ආපජ්ජති: පුච්ඡනි පයොගෙ දුක්ඛං, පුච්ඡිතෙ ආපනති පාවිතනියස්ස.

අසමිකවිකා ගාමං පට්ඨෙනති දො ආපනතියො ආපජ්ජති: පඨමං පාදං පරිකෙඛපං අතික්කාමෙති ආපනති දුක්ඛං. දුතියං පාදං අතික්කාමෙති ආපනති පාවිතනියස්ස.

ඡන්දපාහන වග්ගො නවමො.

නව වගන බුද්දකා නිට්ඨිතා.1

5. පාටිදෙසනීය කණ්ඩ.

සප්පිං විඤ්ඤපෙචා භුඤ්ඤනනී දො ආපනතියො ආපථ්ථනී: භුඤ්ඤස්සා මිති පටිග්ගණනාති ආපනති දුක්ඛං සං, අජේඤ්ඤානාමෙ අජේඤ්ඤානාමෙ ආපනති පාටිදෙසනීයස්ස.

තෙලං විඤ්ඤපෙචා භුඤ්ඤනනී දො ආපනතියො ආපථ්ථනී: භුඤ්ඤස්සා මිති පටිග්ගණනාති ආපනති දුක්ඛං සං, අජේඤ්ඤානාමෙ අජේඤ්ඤානාමෙ ආපනති පාටිදෙසනීයස්ස.

මධුං විඤ්ඤපෙචා භුඤ්ඤනනී දො ආපනතියො ආපථ්ථනී: භුඤ්ඤස්සා මිති පටිග්ගණනාති ආපනති දුක්ඛං සං, අජේඤ්ඤානාමෙ අජේඤ්ඤානාමෙ ආපනති පාටිදෙසනීයස්ස.

ඵාණිතං විඤ්ඤපෙචා භුඤ්ඤනනී දො ආපනතියො ආපථ්ථනී: භුඤ්ඤස්සා මිති පටිග්ගණනාති ආපනති දුක්ඛං සං, අජේඤ්ඤානාමෙ අජේඤ්ඤානාමෙ ආපනති පාටිදෙසනීයස්ස.

මච්ඡං විඤ්ඤපෙචා භුඤ්ඤනනී දො ආපනතියො ආපථ්ථනී: භුඤ්ඤස්සා මිති පටිග්ගණනාති ආපනති දුක්ඛං සං, අජේඤ්ඤානාමෙ අජේඤ්ඤානාමෙ ආපනති පාටිදෙසනීයස්ස.

මංසං විඤ්ඤපෙචා භුඤ්ඤනනී දො ආපනතියො ආපථ්ථනී: භුඤ්ඤස්සා මිති පටිග්ගණනාති ආපනති දුක්ඛං සං, අජේඤ්ඤානාමෙ අජේඤ්ඤානාමෙ ආපනති පාටිදෙසනීයස්ස.

බීරං විඤ්ඤපෙචා භුඤ්ඤනනී දො ආපනතියො ආපථ්ථනී: භුඤ්ඤස්සා මිති පටිග්ගණනාති ආපනති දුක්ඛං සං, අජේඤ්ඤානාමෙ අජේඤ්ඤානාමෙ ආපනති පාටිදෙසනීයස්ස.

දධිං විඤ්ඤපෙචා භුඤ්ඤනනී දො ආපනතියො ආපථ්ථනී: භුඤ්ඤස්සා මිති පටිග්ගණනාති ආපනති දුක්ඛං සං, අජේඤ්ඤානාමෙ අජේඤ්ඤානාමෙ ආපනති පාටිදෙසනීයස්ස.

අට්ඨං පාටිදෙසනීයා නිවසිතා.

කතාපනති වාමො නිවසිතො දුතියො.

3. විපනති වාර.

අවස්සුතාය භික්ෂුනීයා අවස්සුතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස කාය සංඝග්ගො සාදිග්ගනීයා ආපනතියො වතුනං විපනතීතං කතිවිපනතියො හජනති? අවස්සුතාය භික්ෂුනීයා අවස්සුතස්ස පුරිස පුග්ගලස්ස කායසංඝග්ගො සාදිග්ගනීයා ආපනතියො වතුනං විපනතීතං දො විපනතියො හජනති: සීයා සීලවිපනතීතං, සීයා ආමාර විපනතීතං — පෙ —.

දධිං විඤ්ඤපෙචා භුඤ්ඤනනීයා ආපනතියො වතුනං විපනතීතං කති විපනතියො හජනති. දධිං විඤ්ඤපෙචා භුඤ්ඤනනීයා ආපනතියො වතුනං විපනතීතං එකං විපනතීතං හජනති: ආමාර විපනතීතං.

විපනති වාමො නිවසිතො තතියො.

4. සංඛ්‍යා වාර

අවස්ථාය භික්ෂුනියා අවස්ථාය පුරිසපුග්ගලයා කාය සංඝග්ග සාදිසනියා ආපනතියො සත්තනනං ආපනතිකකුඤ්ඤානං කතීති ආපනතිකකුඤ්ඤානං සංඝග්ග? අවස්ථාය භික්ෂුනියා අවස්ථාය පුරිසපුග්ගලයා කාය සංඝග්ග සාදිසනියා ආපනතියො සත්තනනං ආපනතිකකුඤ්ඤානං තීති ආපනතිකකුඤ්ඤානං සංඝග්ග. සිය පාරාජිකාපනතිකකුඤ්ඤානං, සිය පුලලවිචයා පනතිකකුඤ්ඤානං, සිය දුක්ඛපාපනතිකකුඤ්ඤානං —පෙ—.

දසිං විඤ්ඤාපෙඤ්ඤානං භුඤ්ඤානියා ආපනතියො සත්තනනං ආපනතිකකුඤ්ඤානං කතීති ආපනතිකකුඤ්ඤානං සංඝග්ග? දසිං විඤ්ඤාපෙඤ්ඤානං භුඤ්ඤානියා ආපනතියො සත්තනනං ආපනතිකකුඤ්ඤානං, දවිති ආපනතිකකුඤ්ඤානං සංඝග්ග. සිය පාරිද්දසනියා පනතිකකුඤ්ඤානං, සිය දුක්ඛපාපනතිකකුඤ්ඤානං.

සංඛ්‍යා වාගේ නිවසිතො වතුඤ්ඤානං.

5. සමුදායන වාර

අවස්ථාය භික්ෂුනියා අවස්ථාය පුරිසපුග්ගලයා කාය සංඝග්ග සාදිසනියා ආපනතියො ඡන්තං ආපනති සමුදායනානං කතීති සමුදායනෙති සමුදායනනි? අවස්ථාය භික්ෂුනියා අවස්ථාය පුරිසපුග්ගලයා කාය සංඝග්ග සාදිසනියා ආපනතියො ඡන්තං ආපනති සමුදායනානං එකෙන සමුදායනෙන සමුදායනනි. කායතො ව විතතතො ව සමුදායනනි න වාචතො, —පෙ—.

දසිං විඤ්ඤාපෙඤ්ඤානං භුඤ්ඤානියා ආපනතියො ඡන්තං ආපනති සමුදායනානං කතීති සමුදායනෙති සමුදායනනි? දසිං විඤ්ඤාපෙඤ්ඤානං භුඤ්ඤානියා ආපනතියො ඡන්තං ආපනති සමුදායනානං වතුති සමුදායනෙති සමුදායනනි, සිය කායතො සමුදායනනි න වාචතො න විතතතො, සිය කායතො ව වාචතො ව සමුදායනනි න විතතතො, සිය කායතො ව විතතතො ව සමුදායනනි න වාචතො, සිය කායතො ව වාචතො ව විතතතො ව සමුදායනනි න වාචතො, සිය කායතො ව වාචතො ව විතතතො ව සමුදායනනි.

සමුදායනවාගේ නිවසිතො පඤ්ඤානං.

6. අධිකරණ වාර

අවස්ථාය භික්ෂුනියා අවස්ථාය පුරිසපුග්ගලයා කාය සංඝග්ග සාදිසනියා ආපනතියො වතුනනං අධිකරණානං කතමං අධිකරණං? අවස්ථාය භික්ෂුනියා අවස්ථාය පුරිසපුග්ගලයා කාය සංඝග්ග සාදිසනියා ආපනතියො වතුනනං අධිකරණානං ආපනතාධිකරණං —පෙ—.

දසිං විඤ්ඤාපෙඤ්ඤානං භුඤ්ඤානියා ආපනතියො වතුනනං අධිකරණානං කතමං අධිකරණං? දසිං විඤ්ඤාපෙඤ්ඤානං භුඤ්ඤානියා ආපනතියො වතුනනං අධිකරණානං ආපනතාධිකරණං.

අධිකරණවාගේ නිවසිතො ජට්ඨානං.

7. සමථ වාර

අවස්සුතාය භික්ෂුනියා අවස්සුතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස කාය සංසග්ගං සාදියන්තියා ආපත්තියො සත්තනනං සමථානං කතීති සමථෙහි සමමනති? අවස්සුතාය භික්ෂුනියා අවස්සුතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස කාය සංසග්ගං සාදියන්තියා ආපත්තියො සත්තනනං සමථානං තීති සමථෙහි සමමනති? සියා සමමුඛා විනයෙන ව, පටිඤ්ඤාතකරණෙන ව, සියා සමමුඛා විනයෙන ව තිණ වත්ථාරකෙන ව —පෙ—.

දුට්ඨං විඤ්ඤාපෙඤා භුඤ්ඤන්තියා ආපත්තියො සත්තනනං සමථානං කතීති සමථෙහි සමමනති? දුට්ඨං විඤ්ඤාපෙඤා භුඤ්ඤන්තියා ආපත්තියො සත්තනනං සමථානං තීති සමථෙහි සමමනති? සියා සමමුඛා විනයෙන ව, පටිඤ්ඤාත කරණෙන ව, සියා සමමුඛා විනයෙන ව, තිණවත්ථාරකෙන ව.

සමථවාගේ නිවසිතො සත්තමො.

8. සමුච්චය වාර

අවස්සුතා භික්ෂුනී අවස්සුතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස කාය සංසග්ගං සාදියන්ති කති ආපත්තියො ආපජ්ජති? අවස්සුතා භික්ෂුනී අවස්සුතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස කායසංසග්ගං සාදියන්ති තියො ආපත්තියො ආපජ්ජති. අධිකකිකා උබ්බ ජාණුමුලණං ගහණං සාදියති ආපත්ති පාරාජිකස්ස. උබ්බකකිකං අධො ජාණුමුලණං ගහණං සාදියති ආපත්ති පුලලච්චයස්ස. කාය පටිබද්ධං ගහණං සාදියති ආපත්ති දුක්ඛකපස්ස. අවස්සුතා භික්ෂුනී අවස්සුතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස කායසංසග්ගං සාදියන්ති ඉමා තියො ආපත්තියො ආපජ්ජති.

තා ආපත්තියො චතුර්තං විපතතිතං කති විපතතියො හජන්ති? සත්තනනං ආපත්තිකකිකානං කතීති ආපත්තිකකිකෙහි සමගහිතා? ඡන්තා ආපත්ති සමුච්චානානං කතීති සමුච්චානෙහි සමුච්චන්ති? චතුර්තං අධිකරණතං කතමං අධිකරණං? සත්තනනං සමථානං කතීති සමථෙහි සමමනති?

තා ආපත්තියො චතුර්තං විපතතිතං දො විපතතියො හජන්ති. සියා සීලවිපතති, සියා ආචාර විපතති, සත්තනනං ආපත්තිකකිකානං තීති ආපත්ති කකිකෙහි සමගහිතා. සියා පාරාජිකාපත්තිකකිකෙහි, සියා පුලලච්චයාපත්ති කකිකෙහි, සියා දුක්ඛකපාපත්තිකකිකෙහි, ඡන්තා ආපත්ති සමුච්චානානං එකෙන සමුච්චානෙන සමුච්චන්ති, කායතො ව විතතො ව සමුච්චන්ති න වාචතො. චතුර්තං අධිකරණතං ආපත්තාධිකරණං. සත්තනනං සමථානං තීති සමථෙහි සමමනති? සියා සමමුඛා විනයෙන ව, පටිඤ්ඤාත කරණෙන ව, සියා සමමුඛා විනයෙන ව තිණවත්ථාරකෙන ව —පෙ—.

දුට්ඨං විඤ්ඤාපෙඤා භුඤ්ඤන්ති කති ආපත්තියො ආපජ්ජති? දුට්ඨං විඤ්ඤාපෙඤා භුඤ්ඤන්ති දො ආපත්තියො ආපජ්ජති. භුඤ්ඤාසාමිති පටිග්ගණනාති ආපත්ති දුක්ඛකපස්ස. අපේකාභාරෙ අපේකාභාරෙ ආපත්ති පාටිදෙසනියස්ස. දුට්ඨං විඤ්ඤාපෙඤා භුඤ්ඤන්ති ඉමා දො ආපත්තියො ආපජ්ජති.

තා ආපතනියො වතුනාං විපතනිං කති විපතනියො හරන්ති? සත්තනාං ආපතනිකකිංකානං කතිති ආපතනිකකිංකෙති සමගතිතා? ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං කතිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨගතති? වතුනාං අධිකරණානං කතමං අධිකරණං? සත්තනාං සමථානං කතිති සමපෙති සමමනති?

තා ආපතනියො වතුනාං විපතනිං එකං විපතනිං හරන්ති. ආචාර විපතනිං, සත්තනාං ආපතනිකකිංකානං ද්විති ආපතනිකකිංකෙති සමගතිතා: සියා පාරිදෙසනියාපතනිකකිංකෙති, සියා දුක්කථාපතනිකකිංකෙති, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං වතුති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨගතති. සියා කායතො සමුට්ඨගතති න වාචතො න චිත්තතො, සියා කායතො ව වාචතො ව සමුට්ඨගතති න චිත්තතො, සියා කායතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨගතති න වාචතො, සියා කායතො ව වාචතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨගතති, වතුනාං අධිකරණානං ආපතනාධිකරණං. සත්තනාං සමථානං තිති සමපෙති සමනති. සියා සමමුඛා විනයෙන ව, පටිඤ්ඤාකරණෙන ව, සියා සමමුඛා විනයෙන ඩි තිණ වජ්ජාරකෙන ව.

සමුච්චයවාගෙ නිට්ඨිතො අධිමො.

1. කප්ප සකකතව්වාර

1. පාරාජික කණ්ඩ

යං තෙන භගවතා ජාතතා පස්සතා අරහතා සමමා සමුද්ධෙත කාය සංසයං සාදිසන පච්චයා පාරාජිකං කප්ප සකකතනං? කං ආරබ්භා? කිසමිං වජ්ජුසමිං —පෙ— කෙනාගතනති?

යං තෙන භගවතා ජාතතා පස්සතා අරහතා සමමා සමුද්ධෙත කායසං සයං සාදිසන පච්චයා පාරාජිකං කප්ප සකකතනනති? සාවච්චියං පසකකතනං. කං ආරබ්භාති? සුඤ්චිතඤ්ඤාං භික්ඛුතිං ආරබ්භ. කිසමිං වජ්ජුසමිනති? සුඤ්චිතඤ්ඤාං භික්ඛුති අවස්සනා අවස්සනස්ස පුරිසප්පයග්ගස්ස කායසංසයං සාදිසි, තසමිං වජ්ජුසමිං. අපි තප්ප සකකතති අනුපසකකතති අනුපපන්න පසකකතති? එකා පසකකතති, අනුපසකකතති අනුපපන්න පසකකතති තසමිං තප්පි. සබ්බප්ප සකකතති පදෙස පසකකතති? සබ්බප්ප පසකකතති. සාධාරණ පසකකතති අසාධාරණ පසකකතති? අසාධාරණ පසකකතති. එකතො පසකකතති උභතො පසකකතති? එකතො පසකකතති. වතුනාං පාතිමොක්ඛිඤ්ඤාසානං කතොගධං කප්ප පරිකාපන්නනති? නිදනොගධං නිදනපරියාපන්නං, කතමෙන උද්දෙසෙන උද්දෙසං ආගච්ඡති? දුතිසෙන උද්දෙසෙන උද්දෙසං ආගච්ඡති. වතුනාං විපතනිං කතමා විපතනිති? සීලවිපතනි, සත්තනාං ආපතනිකකිංකානං කතමො ආපතනිකකිංකාති? පාරාජිකාපතනිකකිංකා, ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං කතිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානිති. එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨානි. කායතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨානි න වාචතො. —පෙ— කෙනාගතනති? පරමපරාගතං.

උපාලි දසකො වෙව —පෙ— පිටකං කම්මපණ්ණියාති.

වජ්ජපටිච්ඡාදන පච්චයා පාරාජිකං කථා පඤ්ඤාත්තනනි? සාවඤ්ඤාං පඤ්ඤාත්තනං. කං ආරබ්භාති? පුලුනඤ්ඤං භික්ෂුණීං ආරබ්භ. කිසම්මං වජ්ජසම්මනනි? පුලුනඤ්ඤං භික්ෂුණී ජාතං පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනතං භික්ෂුණීං තෙවත්තතාං පටිච්චොදෙසි, ත ගණස්ස ආරොවෙසි, තස්මිං වජ්ජසම්මං එකා පඤ්ඤාත්තනි, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානාතං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති. ධුරතිකෙබ්බෙ.

යාව තතියං සමනුභාසතාය තපපටි තිස්සජ්ජන පච්චයා පාරාජිකං කථා පඤ්ඤාත්තනනි? සාවඤ්ඤාං පඤ්ඤාත්තනං කං ආරබ්භාති? පුලුනඤ්ඤං භික්ෂුණීං ආරබ්භ. කිසම්මං වජ්ජසම්මනනි? පුලුනඤ්ඤං භික්ෂුණී සම්මෙග්ගන සම්මෙග්ගන උක්ඛිතතං අරිට්ඨං භික්ෂුං ගඬබ්බාධි පුබ්බං අනුචතති, තස්මිං වජ්ජසම්මං එකා පඤ්ඤාත්තනි, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානාතං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති. ධුරතිකෙබ්බෙ.

අට්ඨමං වජ්ජං පරිපුරණ පච්චයා පාරාජිකං කථා පඤ්ඤාත්තනනි? සාවඤ්ඤාං පඤ්ඤාත්තනං. කං ආරබ්භාති? ඡබ්බග්ගියා භික්ෂුණියො ආරබ්භ. කිසම්මං වජ්ජසම්මනනි? ඡබ්බග්ගියා භික්ෂුණියො අට්ඨමං වජ්ජං පරිපුරෙස්සං, තස්මිං වජ්ජසම්මං එකා පඤ්ඤාත්තනි, ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානාතං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති. ධුරතිකෙබ්බෙ.

පාගජිකා නිට්ඨනා.

2. සම්ඝාදිසෙසා කණ්ඩාදි

යං තෙන භගවතා —පෙ— උස්සයවාදිකාය භික්ෂුණියා අට්ඨ කරණ පච්චයා¹ සම්ඝාදිසෙසො කථා පඤ්ඤාත්තනා? කං ආරබ්භ? කිසම්මං වජ්ජසම්මං? —පෙ—, කෙතාහතනනි?

යං තෙන භගවතා ජාතනා පස්සතා අරහතා සම්මා සම්බුද්ධෙන උස්සය වාදිකාය භික්ෂුණියා අට්ඨ කරණ පච්චයා¹ සම්ඝාදිසෙසො කථා පඤ්ඤාත්තනා? සාවඤ්ඤාං පඤ්ඤාත්තනං. කං ආරබ්භාති? පුලුනඤ්ඤං භික්ෂුණීං ආරබ්භ. කිසම්මං වජ්ජසම්මනනි? පුලුනඤ්ඤං භික්ෂුණී උස්සයවාදිකා විහරි, තස්මිං වජ්ජසම්මං. අනි තථා පඤ්ඤාත්තනි අනුපඤ්ඤාත්තනි අනුපනත පඤ්ඤාත්තනි? එකා පඤ්ඤාත්තනි, අනුපඤ්ඤාත්තනි අනුපනත පඤ්ඤාත්තනි තස්මිං තප්පි. සබ්බත්ථ පඤ්ඤාත්තනි, පදෙස පඤ්ඤාත්තනි? සබ්බත්ථ පඤ්ඤාත්තනි, සාධාරණ පඤ්ඤාත්තනි අසාධාරණ පඤ්ඤාත්තනි? අසාධාරණ පඤ්ඤාත්තනි, එකතො පඤ්ඤාත්තනි උගතො පඤ්ඤාත්තනි? එකතො පඤ්ඤාත්තනි. වතුන්තං පානිමොහවුද්දොසානං කන්ධොගධං කථා පරියාපනතනනි? නිදනොගධං නිදන පරියාපනතං. කතමෙන උද්දෙසෙන උද්දෙසං ආගච්ඡති? තතියෙන උද්දෙසෙන උද්දෙසං ආගච්ඡති. වතුන්තං විපතනිතං කතමා විපතනිති? සීලවිපතනි. සත්තන්තං ආපතනිකකිකානං කතමො ආපතනිකකිකො? සම්ඝාදිසෙසාපතනිකකිකො. ඡන්තං ආපතනි සමුට්ඨානාතං කතනි සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති? ද්විති සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති. සියා කායතො ව වාචතො ව සමුට්ඨාති ත විත්තතො, සියා කායතො ව වාචතො ව විත්තතො ව සමුට්ඨාති. කෙතාහතනනි? පරම්පරාහතනං:—

උපාලි දාසකො වෙව —පෙ—. පිටකං තම්බපණ්ණියාති.

එකා පඤ්ඤානති; ඡන්තා ආපනති සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨානි: ධුරතිකෙබ්බෙ.

කිසම්චිදෙව අධිකරණෙ පච්චාසකාය භික්ෂුනියා යාව තතියං සමනුනා සතාය තපපට්ඨිකාප්පන පච්චයා සංඝාදිසෙසො කත්ථ පඤ්ඤානෙතාති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානෙතා; කං ආරබ්භාති? ච නඩකාලිං භික්ෂුනීං ආරබ්භා, කිසම්ච චජ්ජසම්භනති? ච නඩකාලි භික්ෂුනී කිසම්චිදෙව අධිකරණෙ පච්චාසකා කුපිතා අතතතථෙතා එවං අවච්ඡ. ඡන්දගාමිනියො ච භික්ෂුනියො ද්වෙසගාමිනියො ච භික්ෂුනියො මොගගාමිනියො ච භික්ෂුනියො භයගාමිනියො ච භික්ෂුනියොති, තසම්ච චජ්ජසම්භ; එකා පඤ්ඤානති; ඡන්තා ආපනති සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨානි. ධුරතිකෙබ්බෙ.

සංසට්ඨානං භික්ෂුනීනං යාව තතියං සමනුනාසතාය තපපට්ඨිකාප්පන පච්චයා සංඝාදිසෙසො කත්ථ පඤ්ඤානෙතාති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානෙතා; කං ආරබ්භාති? සමභුලා භික්ෂුනියො ආරබ්භා, කිසම්ච චජ්ජසම්භනති? සමභුලා භික්ෂුනියො සංසට්ඨා විහරිංසු, තසම්ච චජ්ජසම්භ, එකා පඤ්ඤානති; ඡන්තා ආපනති සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨානි. ධුරතිකෙබ්බෙ.

“සංසට්ඨාවයෙහි තුමෙන විහරප්ථ මා තුමෙන තාතා විහරිත්ථා”ති උයොසා ජෙනතියා යාව තතියං සමනුනාසතාය තපපට්ඨිකාප්පනපච්චයා සමඝාදිසෙසො කත්ථ පඤ්ඤානෙතාති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානෙතා; කං ආරබ්භාති? පුලලනඤ්ඤං භික්ෂුනීං ආරබ්භා; කිසම්ච චජ්ජසම්භනති? පුලලනඤ්ඤ භික්ෂුනී “සංසට්ඨාවයෙහි තුමෙන විහරප්ථ මා තුමෙන තාතා විහරිත්ථා”ති උයොසාජෙනි, තසම්ච චජ්ජසම්භ, එකා පඤ්ඤානති, ඡන්තා ආපනති සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨානි. ධුරතිකෙබ්බෙ —පෙ—.

දධිං විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජිතපච්චයා පාවිදෙසනීයං කත්ථ පඤ්ඤානනනති? සාවච්ඡියං පඤ්ඤානනන; කං ආරබ්භාති? ඡබ්බග්ගියා භික්ෂුනියො ආරබ්භා; කිසම්ච චජ්ජසම්භනති? ඡබ්බග්ගියා භික්ෂුනියො දධිං විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජිංසු, තසම්ච චජ්ජසම්භ; එකා පඤ්ඤානති; එකා අනුපඤ්ඤානති; ඡන්තා ආපනති සමුට්ඨානානං චතුති සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨානි.

කත්ථ පඤ්ඤානතිවාරො නිවර්තො පටිමො.

2. කතාපතතිවාර

1. පාරාජික කණ්ඩ

කායසංසග්ගං සාදියන පච්චයා කති ආපනතියො ආපජ්ජති? කාය සංසග්ගං සාදියනපච්චයා පඤ්ඤා ආපනතියො ආපජ්ජති: අවස්සනා භික්ෂුනී අවස්සනස්ස පුරිසපුග්ගස්ස අධිකකං උබ්භජ්ජාමුමණ්ඩලං ගහණං සාදියති: ආපනති පාරාජිකස්ස; භික්ෂු කායෙන කායං ආමසති ආපනති සමඝාදිසෙසස්ස, කායෙන කාය පටිබඳ්ධං ආමසති ආපනති පුලලච්චයස්ස, කායපටිබඳ්ධෙන කායපටිබඳ්ධං ආමසති ආපනති දුක්ඛච්චයස්ස, අභිභුලිපතොදකෙ පාවිතතියං; කායසංසග්ගං සාදියනපච්චයා ඉමො පඤ්ඤා ආපනතියො ආපජ්ජති.

වජ්ජ පටිච්ඡාදන පච්චයා කති ආපනතියො ආපජ්ජති? වජ්ජ පටිච්ඡාදන පච්චයා වතස්සො ආපනතියො ආපජ්ජති, භික්ෂුනී ජාතං පාරාජිකං ධම්මං

පරිච්ඡේදයේ ආපනති පාරාජිකය, වෙනිකා පරිච්ඡේදයේ ආපනති ප්‍රඥාපටිපාටිය, භික්ෂු සමාදායයේ පරිච්ඡේදයේ ආපනති පාචිතියය, ආචාරිකාව, පරිච්ඡේදයේ ආපනති දුක්ඛය; වස්තුවිච්ඡේදයේ ඉමා වතයෝ ආපනතියෝ ආපජ්ජති.

යාව තතියං සමනුභාසනාය නපටිතිස්සජ්ජනපට්ඨයා කති ආපනතියෝ ආපජ්ජති? යාව තතියං සමනුභාසනාය නපටිතිස්සජ්ජනපට්ඨයා පඤ්ච ආපනතියෝ ආපජ්ජති: උභික්ඛානානුචතතියා භික්ෂුනී යාව තතියං සමනුභාසනාය නපටිතිස්සජ්ජනි ඤාතියා දුක්ඛං. ද්විති කමමාමාති ප්‍රඥාපට්ඨයා, කමම මාමාපරියොසානෙ ආපනති පාරාජිකය, හෙදකානු වතතියා භික්ෂුනී යාව තතියං සමනුභාසනාය නපටිතිස්සජ්ජනි ආපනති සමාදායය, පාචිකාය දිට්ඨියා යාව තතියං සමනුභාසනාය නපටිතිස්සජ්ජනි ආපනති පාචිතියය; යාව තතියං සමනුභාසනාය නපටිතිස්සජ්ජනපට්ඨයා ඉමා ප.ඤ ආපනතියෝ ආපජ්ජති.

අට්ඨමං වජ්ඣං පරිපුරණපට්ඨයා කති ආපනතියෝ ආපජ්ජති? අට්ඨමං වජ්ඣං පරිපුරණපට්ඨයා තියෝ ආපනතියෝ ආපජ්ජති: පුරිසෙන ඉත්තනාම ගගණං ආගමිතීනි වුත්තා ගමිතීනි ආපනති දුක්ඛය. පුරිසය ගතපාසං ඔක්කනනාමතො ආපනති ප්‍රඥාපට්ඨය, අට්ඨමං වජ්ඣං පරිපුරෙති ආපනති පාරාජිකය; අට්ඨමං වජ්ඣං පරිපුරණපට්ඨයා ඉමා තියෝ ආපනතියෝ ආපජ්ජති.

පාරාජිකා නිවිතා.

2. සාමාන්‍යතාවය සාමාන්‍යතාවය.

උසස්වෘද්ධියා භික්ෂුනී අට්ඨකරණපට්ඨයා තියෝ ආපනතියෝ ආපජ්ජති: එකය ආරොමෙති ආපනති දුක්ඛය, දුතිය ආරොමෙති ආපනති ප්‍රඥාපට්ඨය. අට්ඨපරියොසානෙ ආපනති සමාදායය.

මොරිං වුට්ඨාපන පට්ඨයා තියෝ ආපනතියෝ ආපජ්ජති: ඤාතියා දුක්ඛං, ද්විති කමමාමාති ප්‍රඥාපට්ඨයා, කමමාමා පරියොසානෙ ආපනති සමාදායය.

එකා ගාමනාරං ගමනපට්ඨයා තියෝ ආපනතියෝ ආපජ්ජති: ගමිතීනි ආපනති දුක්ඛය, පඨමං පාදං පරිකෙඛපං අතික්කාමෙති ආපනති ප්‍රඥාපට්ඨය, දුතියං පාදං අතික්කාමෙති ආපනති සමාදායය.

සමග්ගෙත සමෙක්ඛන උභික්ඛානං භික්ෂුනීං ධම්මෙත ව්තයෙන සද්ද්විසාසනෙත අතප්පොකෙචා කාරක සමසං අතඤ්ඤාය ගණයා ඡන්දං ඔසාරණ පට්ඨයා තියෝ ආපනතියෝ ආපජ්ජති: ඤාතියා දුක්ඛං, ද්විති කමමාමාති ප්‍රඥාපට්ඨයා, කමමාමාපරියොසානෙ ආපනති සමාදායය.

අවසුත්තා භික්ෂුනී අවසුත්තය පුරිසප්‍රග්ගාය ගතතො බාදනියං මා හොජනියං මා සහන්වා පටිග්ගහෙචා භුඤ්ජනපට්ඨයා තියෝ ආපනතියෝ ආපජ්ජති: බාදියාමි භුඤ්ජියාමිති පටිග්ගණනාති ආපනති ප්‍රඥාපට්ඨය; අජේඣාගාරෙ අජේඣාගාරෙ ආපනති සමාදායය, උදක දන්තපොණං පටිග්ගණනාති ආපනති දුක්ඛය.

“කිං තෙ අයෙස ඵසො පුරිසපුග්ගලො කරිස්සන්ති අවස්සුතො වා අත වස්සුතො වා යතො නිං අතවස්සුතා, ඉඛිකයෙස යං තෙ ඵසො පුරිසපුග්ගලො දෙති බාදගීයං වා භොජනීයං වා, තං නිං සහජාං පටිග්ගහෙතිං බාද වා භුඤ්ජ වා”ති උයෙසාජනපච්චයා තිස්සො ආපතතියො ආපජ්ජති: තස්සා වච තෙත බාදිස්සාමි භුඤ්ජස්සාමිති පටිග්ගාණකාති ආපතති දුක්ඛටස්ස, අජේඤාභාරෙ අජේඤාභාරෙ ආපතති පුලලච්චයස්ස, භොජනපරියොසානෙ ආපතති සංඝාදිසෙසස්ස.

භූපිතා භික්ෂුනී යාව තතියං සමනුභාසනාය නපපටිතිස්සජ්ජන පච්චයා තිස්සො ආපතතියො ආපජ්ජති: ඤාතියා දුක්ඛටං, දව්ති කම්මවාචාති පුලල ච්චයා, කම්මවාචා පරියොසානෙ ආපතති සංඝාදිසෙසස්ස.

කියම්විදෙව අධිකරණෙ පච්චාකතා භික්ෂුනී යාව තතියං සමනුභාස නාය නපපටිතිස්සජ්ජනපච්චයා තිස්සො ආපතතියො ආපජ්ජති: ඤාතියා දුක්ඛටං, දව්ති කම්මවාචාති පුලලච්චයා, කම්මවාචා පරියොසානෙ ආපතති සංඝාදිසෙසස්ස.

සංසට්ඨා භික්ෂුනී යාව තතියං සමනුභාසනාය නපපටිතිස්සජ්ජනපච්චයා තිස්සො ආපතතියො ආපජ්ජති: ඤාතියා දුක්ඛටං, දව්ති කම්මවාචාති පුලල ච්චයා, කම්මවාචා පරියොසානෙ ආපතති සංඝාදිසෙසස්ස.

“සංසට්ඨාවයෙස භූමෙත විහරු, මා භූමෙත තානා විහරිත්වා”ති උයෙසා ජෙනති. යාව තතියං සමනුභාසනාය නපපටිතිස්සජ්ජන පච්චයා තිස්සො ආපතතියො ආපජ්ජති: ඤාතියා දුක්ඛටං, දව්ති කම්මවාචාති පුලලච්චයා, කම්මවාචා පරියොසානෙ ආපතති සංඝාදිසෙසස්ස.

දස සංඝාදිසෙසා නිබ්බිතා.

(යථා හෙට්ඨා තථා වික්ඛාරෙතබ්බා, පච්චයමෙව නානාකරණං)

දබ්බං විඤ්ඤපෙචා භුඤ්ජනපච්චයා කති ආපතතියො ආපජ්ජති? දබ්බං විඤ්ඤපෙචා භුඤ්ජනපච්චයා දො ආපතතියො ආපජ්ජති. බාදිස්සාමි¹ භුඤ්ජ ස්සාමිති පටිග්ගාණකාති ආපතති දුක්ඛටස්ස; අජේඤාභාරෙ අජේඤාභාරෙ ආපතති පාවිදෙසනීයස්ස, දබ්බං විඤ්ඤපෙචා භුඤ්ජන පච්චයා ඉමා දො ආපතතියො ආපජ්ජති.

කතාපතතිවාරො නිබ්බිතො දුතිස්සො.

3. විපතති වාර

කායසංසග්ගං සාදියතපච්චයා ආපතතියො වතුන්නං විපතතිනං කති විපතතියො භජන්ති? කායසංසග්ගං සාදියතපච්චයා ආපතතියො වතුන්නං විපතතිනං දො විපතතියො භජන්ති: සියා සිලවිපතතිං, සියා ආචාරවිපතතිං. —පෙ—.

දබ්බං විඤ්ඤපෙචා භුඤ්ජනපච්චයා ආපතතියො වතුන්නං විපතතිනං කති විපතතියො භජන්ති? දබ්බං විඤ්ඤපෙචා භුඤ්ජනපච්චයා ආපතතියො වතුන්නං විපතතිනං එකං විපතතිං භජන්ති. ආචාර විපතතිං.

විපතති වාගෙ නිබ්බිතො තතිස්සො.

4. සංගතවාරා

කායසංසග්ගං සාදිසන පච්චයා ආපනතියො සත්තනනං ආපනතිකි
ක්කානං කතීති ආපනතිකිකෙහි සංගතීතා? කායසංසග්ගං සාදිසන පච්චයා
ආපනතියො සත්තනනං ආපනතිකික්කානං පඤ්චති ආපනතිකිකෙහි සංග
තීතා. සීයා පාරාජිකාපනති නිකෙකින, සීයා සම්ඝාදිසෙසාපනති නිකෙකින,
සීයා ථුලුලවයාපනති නිකෙකින, සීයා පාචිනති යාපනති නිකෙකින, සීයා දුක්ඛටා
පනති නිකෙකින —පෙ—.

දබ්බං විඤ්ඤපෙඤා භුඤ්ජන පච්චයා ආපනතියො සත්තනනං ආපනතිකි
ක්කානං කතීති ආපනතිකිකෙහි සංගතීතා? දබ්බං විඤ්ඤපෙඤා භුඤ්ජන
පච්චයා ආපනතියො සත්තනනං ආපනතිකික්කානං දවිති ආපනතිකිකෙහි
සංගතීතා. සීයා පාචිදෙසනීයා පනති නිකෙකින, සීයා දුක්ඛටාපනති නිකෙකින.
සංගතවාරො නිබ්බිතො චතුසො.

5. සමුට්ඨාන වාර

කායසංසග්ගං සාදිසන පච්චයා ආපනතියො ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨා
නානං කතීති සමුට්ඨානෙහි සමුට්ඨිහන්ති? කායසංසග්ගං සාදිසන පච්චයා
ආපනතියො ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨිහන්ති:
කායතො ච චිත්තතො ච සමුට්ඨිහන්ති, න වාචතො. —පෙ—

දබ්බං විඤ්ඤපෙඤා භුඤ්ජන පච්චයා ආපනතියො ඡන්තං ආපනති
සමුට්ඨානානං කතීති සමුට්ඨානෙහි සමුට්ඨිහන්ති? දබ්බං විඤ්ඤපෙඤා භුඤ්ජන
පච්චයා ආපනතියො ඡන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං චතුති සමුට්ඨානෙහි
සමුට්ඨිහන්ති: සීයා කායතො සමුට්ඨිහන්ති න වාචතො; න චිත්තතො, සීයා
කායතො ච වාචතො ච සමුට්ඨිහන්ති න චිත්තතො, සීයා කායතො ච චිත්ත
තො ච සමුට්ඨිහන්ති න වාචතො, සීයා කායතො ච වාචතො ච චිත්තතො ච
සමුට්ඨිහන්ති.

සමුට්ඨානවාරො නිබ්බිතො පඤ්චමො.

6. අධිකරණවාර

කායසංසග්ගං සාදිසන පච්චයා ආපනතියො චතුත්තං අධිකරණානං
කතමං අධිකරණං? කායසංසග්ගං සාදිසන පච්චයා ආපනතියො චතුත්තං
අධිකරණානං ආපනතාධිකරණං. —පෙ—

දබ්බං විඤ්ඤපෙඤා භුඤ්ජන පච්චයා ආපනතියො චතුත්තං අධිකරණානං
කතමං අධිකරණං? දබ්බං විඤ්ඤපෙඤා භුඤ්ජන පච්චයා ආපනතියො චතුත්තං
අධිකරණානං ආපනතාධිකරණං.

අධිකරණවාරො නිබ්බිතො ඡට්ඨො.

7. සමථවාර

කායසංසග්ගං සාදිසන පච්චයා ආපනතියො සත්තනනං සමථානං කතීති
සමථෙති සමථනති? කායසංසග්ගං සාදිසන පච්චයා ආපනතියො සත්තනනං
සමථානං තිති සමථෙති සමථනති: සීයා සමමුඛා විතයෙන ව පටිඤ්ඤතකර
ණෙන ව; සීයා සමමුඛා විතයෙන ව, තිණ්ණවර්තකෙන ව. —පෙ—.

දඩං විඤ්ඤපෙක්ඛා භුඤ්ජනපච්චයා ආපතනියො සත්තනනං සමථානං කතීති සමථෙහි සමමනති? දඩං විඤ්ඤපෙක්ඛා භුඤ්ජනපච්චයා ආපතනියො සත්තනනං සමථානං තීති සමථෙහි සමමනති: සියා සමමුඛා විතයෙන ව, පටිඤ්ඤන කරණෙන ව, සියා සමමුඛා විතයෙන ව තිණවජාරකෙන ව.

සමථව්‍යාගේ නිබ්බිතො සත්තමො.

8. සමුච්චයවාර

කායසංසග්ගං සාදිසනපච්චයා කති ආපතනියො ආපජ්ජති? කායසංසග්ගං සාදිසනපච්චයා පඤ්ච ආපතනියො ආපජ්ජති: අවස්සවා භික්ෂුනී අවස්සුතස්ස පුරිසපුත්තලස්ස අධිග්ගකං උඛහජාණු මණ්ඩලං ගහණං සාදිසති, ආපතනි පාරාජිකස්ස. භික්ෂු කායෙන කායං ආමසති, ආපතනි සම්සාදිසෙ සස්ස. කායෙන කායපට්ඨධං ආමසති, ආපතනි ථුල්ලච්චයස්ස, කායපට්ඨධෙත කායපට්ඨධං ආමසති, ආපතනි දුක්ඛාපයස්ස, අභිතුලිපතොදකෙ පාවිතීයං, කායසංසග්ගං සාදිසනපච්චයා ඉමා පඤ්ච ආපතනියො ආපජ්ජති.

තා ආපතනියො චතුන්නං විපතනීතං කති විපතනියො හජන්ති? සත්තනනං ආපතනිකඛ්ඛානං කතීති ආපතනිකඛ්ඛෙහි සම්භගතිතා? ඡන්තං ආපතනිසමුට්ඨානානං කතීති සමුට්ඨානෙහි සමුට්ඨගන්ති? චතුන්නං අධිකරණානං කතමං අධිකරණං? සත්තනනං සමථානං කතීති සමථෙහි සමමනති?

තා ආපතනියො චතුන්නං විපතනීතං ථෙව විපතනියො හජන්ති: සියා සීලවිපතනිං, සියා ආවාරවිපතනිං; සත්තනනං ආපතනිකඛ්ඛානං පඤ්ච ආපතනිකඛ්ඛෙහි සම්භගතිතා: සියා පාරාජිකා පතනිකඛ්ඛෙත, සියා සංඝාදි සෙසාපතනිකඛ්ඛෙත, සියා ථුල්ලච්චයාපතනිකඛ්ඛෙත; සියා පාතනිවියා පතනිකඛ්ඛෙත, සියා දුක්ඛාපතනිකඛ්ඛෙත; ඡන්තං ආපතනිසමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨගන්ති: කායතො ව විතතතො ව සමුට්ඨගන්ති වාචතො; චතුන්නං අධිකරණානං ආපතනාධිකරණං; සත්තනනං සමථානං තීති සමථෙහි සමමනති: සියා සමමුඛා විතයෙන ව, පටිඤ්ඤන කරණෙන ව; සියා සමමුඛාවිතයෙන ව, තිණවජාරකෙන ව —පෙ—.

දඩං විඤ්ඤපෙක්ඛා භුඤ්ජනපච්චයා කති ආපතනියො ආපජ්ජති? දඩං විඤ්ඤපෙක්ඛා භුඤ්ජනපච්චයා ථෙව ආපතනියො ආපජ්ජති. භුඤ්ජස්සාමිති පටිග්ගණනාති, ආපතනි දුක්ඛාපයස්ස, අජේඛාගාරෙ අජේඛාගාරෙ ආපතනි පාවිදෙ සතීයස්ස. දඩං විඤ්ඤපෙක්ඛා භුඤ්ජනපච්චයා ඉමා ථෙව ආපතනියො ආපජ්ජති.

තා ආපතනියො චතුන්නං විපතනීතං කති විපතනියො හජන්ති? සත්තනනං ආපතනිකඛ්ඛානං කතීති ආපතනිකඛ්ඛෙහි සම්භගතිතා? ඡන්තං ආපතනි සමුට්ඨානානං කතීති සමුට්ඨානෙහි සමුට්ඨගන්ති? චතුන්නං අධිකරණානං කතමං අධිකරණං? සත්තනනං සමථානං කතීති සමථෙහි සමමනති?

තා ආපතනියො චතුන්නං විපතනීතං එකං විපතනිං හජන්ති. ආවාර විපතනිං, සත්තනනං ආපතනිකඛ්ඛානං දව්හි ආපතනිකඛ්ඛෙහි සම්භගතිතා: සියා පාවිදෙසතීයාපතනිකඛ්ඛෙත, සියා දුක්ඛාපතනිකඛ්ඛෙත, ඡන්තං ආපතනි සමුට්ඨානානං චතුති සමුට්ඨානෙහි සමුට්ඨගන්ති. සියා කායතො සමුට්ඨගන්ති න වාචතො න විතතතො, සියා කායතො ව වාචතො ව සමුට්ඨග

නති න විතතො, සියා කායතො ව විතතො ව සමුට්ඨානති න වාචතො,
සියා කායතො ව වාචතො ව විතතො ව සමුට්ඨානති. වතුනතා අධිකර
ණානං ආපනතාධිකරණං, සත්තනතං සමුථානං නීති සමපෙති සමවනති. සියා
සමමුඛා විතයෙන ව, පටිඤ්ඤානකරණෙන ව, සියා සමමුඛා විතයෙන ව, තිණ
වත්තාරකෙන වාති.

සමුච්චයවාරො නිට්ඨිතො අට්ඨමො.

අට්ඨ පච්චයවාරා නිට්ඨිතා.

තෙසං උද්භ්වතං:

කති වාරො ව විපතති වාරො ව සඬග්ගවාරො,
සමුට්ඨාන වාරො වෙව අධිකරණවාරො ව.
සමුථ වාරො ව සමුච්චය වාරො ව ඉමෙ සත්ත වාරා,
ආදිතො පඤ්ඤානතිවාරෙන සහ අට්ඨවාරා ගොනති.

හික්ඛති විතබ්බෙ සොලස මහාවාරා නිට්ඨිතා.

නිට්ඨිතො ව හික්ඛති විතබ්බො.

සමුද්ධාන සිස සබ්බප

තස්සද්දුතං:—

අනිච්චා සබ්බෙ සඬාරා දුක්ඛා 'තතතා ව සඬානා,
තිබ්බාණ්ඤෝව පඤ්ඤානති අතතතා ඉති නිව්ඡයා.

බුද්ධවඤ්ඤ අනුප්පතො බුද්ධාදිවෙව අනුග්ගතො,
තෙසං සභාගධම්මානං තාම මතතං ත තායති.

දුක්ඛකරං විවිධං කතා පුරස්ථිතාන පාරමි,
උප්පජ්ජනති මහා වීරා වතබුහුතා සමුභවකො.

තෙ දෙසයනති සද්ධම්මං දුක්ඛභාතීං සුඛාවහං,
අභිධර්මො සකාශමිති සබ්බභූතානුකම්පකො.

සබ්බසත්තනතමො සිභො පිටකෙ තීති දෙසයි,
සුත්තනතමතිධම්මඤ්ඤ විතයඤ්ඤ භොගුණං.

එවං නියසති සද්ධම්මො විතයො යදි තිට්ඨති,
උභතො ව විභවතාති බ්බකායා ව මාතිකා.

මාලාසුත්ත ගුණෙනෙව පරිවාරෙන ගජ්ඣතා,
තස්සෙව පරිවාරස්ස සමුට්ඨානං නියසතො කතං.

සමොද්ධං නිදහස්සෙසෙසං සුත්තෙ දිස්සනති උපරි,
තස්මා සිකෙති පරිවාරං ධම්මකාමො සුපෙසලොති.

තෙරස සමුට්ඨාන

විහරෙහි දිව්ස පඤ්ඤානං උද්දිසනති උපොසෙථ,
පවකබ්බි සමුට්ඨානං යථා ඤාසං සුතාථ මෙ.

පාරාජිකං යං පස්මං දුතියස්සච්ඡි නතො පරං,
සසාදරිතනානුභාසස්සච්ඡි: අතිරේකස්සච්ඡි විවරං.

ලොමානි පදසො ධමෙමා භූතං සංවිධානෙන ව,
චෙය්‍ය දෙසිත වොරි ව අනනුඤ්ඤානාය තෙරස.

තෙරසෙනෙ සමුට්ඨාන නයා විඤ්ඤති විනාතිනා,
ඵකෙකයමිං සමුට්ඨානෙ සද්දසා ඉධ දිස්සරේ.

1. පස්ම පාරාජික සමුට්ඨාන

මෙදුතං සුක්කසංසග්ගො අතියතා පස්මිකා,
පුබ්බුප පරිපාචිතා රහො භික්ඛුනිසා සහා.

සභොජනෙ රහො වෙච්ඡ අභිතුලී උදකෙ හසිං,
පහාරේ උග්ගිරේ දො ව තෙපඤ්ඤාසා ව සෙබ්බසා.

අධකනි ගාමාවස්සනා තලමට්ටස්සච්ඡි සුඤ්ඤා,
වස්සා වුට්ඨා ව ඔවාදං නානුබ්බෙඤ්ඤා පවතතිනිං.

ජසතතති ඉමෙ සිකනා කායමානසිකා කතා,
සබ්බෙ ඵකසමුට්ඨානා පස්මං පාරාජිකං යථා.

පස්ම පාගජික සමුට්ඨානං නිවහිතං.

2. දුතිය පාරාජික සමුට්ඨාන

අදින්නං විගහත්තරිං දුට්ඨිලං අනතකාමිනං,
අමුලා අඤ්ඤාභාගියා අතියතා දුතියිකා.

අච්ඡ්ඤෙ පරිණාමනෙ මුසා ඔමස පෙසුණා,
දුට්ඨිලං පස්මි බ්බෙඤ්ඤා භූතං අඤ්ඤාය උප්පාදෙ.

නික්කම්භිතං සිස්සච්ඡිතස්සච්ඡි අමිසගෙහු භූතනාචි,
ඵහි අනාදරි භිංසා අපතිධෙ ව ජිවිතං.

ජාතං සප්පාණකං කමමං උභත සංවාය නාසනා,
සහධම්මිකං විලෙඛා ව මොනො අමුලකෙන ව.

ඤානකුච්චං ධම්මිකං විවරං² පරිණාමෙය්‍ය පුග්ගලේ,
කිං තෙ අකාලං අච්ඡ්ඤෙ දුග්ගති නිරයෙන ව.

1. භාසනස්සච්ඡි—න. ම.

2. විවරං දුතියා—න. ම.

ගණං විභවිතං දුබ්බලං කසීනාථාසු පසංයං,
අකෙකාස වණ්ඤි මච්ඡරි ගබ්භතිං ව පායනතිසා.
දො වසං සිකිකා සමෙකත තයො වෙව ගිහිගතා;
කුමාරිභූතා තිසෙසා ව උභත ආදස සමමතා.
අලං තාව සොකාවසං¹ ඡන්ද අනුවසං ව දො,
සිකිකාපද සතනතිමෙ සමුට්ඨානා තිකා කතා.
කාය විතෙතන න වාචා වාචා විතනං න කාසිකං,
නිහි ආරෙහි ජායනති පාරාජිකං දුතිසං යථා.

දුතිස පාඨජික සමුට්ඨානං නිවේනං.

3. සඤ්චරිත සමුට්ඨාන

සඤ්චරි කුටි විහාරො ධොවනඤ්ච පටිග්ගහො,
විඤ්ඤානතුහනරි අභිනවස්ථා උභින්නං දුතකෙත ව,
කොසිස පුඤ්ඤ දො භාගා ඡබ්බසංඝාති නිසීදනං,
රිඤ්චනති රුපිකා වෙව උභො තානප්පකාරකා.
උභත බ්බත වසසිකා සුතනං විකප්පතෙත ව,
ආර දුත සිබ්බනි² ව සුව පච්චය ජොති ව.
රතනං සුවි මඤ්ඤො ව තුලං නිසීදනං කණ්ඩු ව.
වසසිකා ව සුගතෙත විඤ්ඤානති අඤ්ඤං වෙදාපනා.
දො සසිකිකා මහාජනි දො පුග්ගලා ලුහුකා ගරා,
දො විඝාසා සාරිකා ව සමණ විවරෙත ව.
සමපඤ්ඤාසිමෙ ධම්මා ඡති සාතෙහි ජායරෙ,
කායතො න වාචා විතතා වාචතො න කාය මතා.
කාය වාචා න විතතො කාය³ විතතා න වාචතො⁴,
වාචා විතතා න කායෙන නිහි ආරෙහි ජායරෙ;
ඡ සමුට්ඨානිකා වෙනෙ සඤ්චරිතෙතන සාදිසා.

සඤ්චරිත සමුට්ඨානං නිවේනං

4. සමණුභාසන සමුට්ඨාන

හෙදනුවතන දුබ්බව දුස දුට්ඨුල දිට්ඨි ව,
ඡන්දං උජ්ජගතිකා දො ව සුදු න බ්බාගරෙ.
ඡමා නිවාසනෙ සානං පච්ඡතො උප්පථෙත ව,
වජ්ජානුවතනි ගහණා ඔසාරෙ පච්චාචිකිකතා.

1. සොකාවාසං—න. ම.

2. සිබ්බනි—න. ම.

3. න ව විතතා—න. ම.

4. වාචිකා—න. ම.

කියමිං සංසරියා දො වසි විසිබ්බෙ දුකඛිතාය ව,
පුත සංසරියාන වූපසමෙ ආරාමස්ස පවාරණා.

අනුදාමාසං සහජ්ඣි¹ දො චිවරං අනුබ්බකිතා,
සත්තනිසං ඉමෙ ධම්මා කාය වාචාය චිත්තනො;
සබ්බෙ එක සමුට්ඨානා සමණුභාසනා යථා.

සමණුභාසන සමුට්ඨානං නිබ්බිතං.

5. කාසීන සමුට්ඨාන

උභතං කසීනං නිති පඨමං පත්තභෙසජ්ජං,
අදෙවකං වාපි සාසඛකා පක්කමනෙනන වා දුචෙ.

උපසංඝයං පරමපරා අනතිරිතතං නිමිත්තනා,
විකප්පං රඤ්ඤෙ විකාලෙ වොසාසාරඤ්ඤකෙන ව.

උසංඝාසනචයස්ස පුරෙ පච්ඡා විකාලෙ ව,
පඤ්චාහිකා සඛකමිති දුචෙ ආවසරේන ව.

පසාබ්බෙ ආසනෙ වෙච භිංස ඵභුතකා ඉමෙ,
කාය වාචා න ව චිත්තා නිති ආරේහි ජායරෙ,
ද්වි සමුට්ඨානිකා සබ්බෙ කසීනෙන සභා සමා.

කාසීන සමුට්ඨානං නිබ්බිතං.

6. ඵලකලොම සමුට්ඨාන

ඵලකලොමා දො සෙය්‍යා ආහව්ව පිණ්ඩ භොජනං,
ගණවිකාල සන්තිධි දන්තපොණෙන වෙලකා.

උය්‍යුත්තං සෙතං උය්‍යොධි සුරා ඔරෙන තහායනා,
දුබ්බණ්ණෙ දො දෙසතිසා ලසුණුපතිට්ඨෙ නච්චතා.

තභාතමන්තරණං සෙය්‍යා අනෙතාරට්ඨෙ තථා බ්භි,
අනෙතාවස්සං චිත්තාගාරං ආසද්ධිං සුත්තකන්තනා.

වෙය්‍යාවච්චං සහන්තා ව අභිකල්පකාමාසෙන ව,
ජත්තං යත්තස්ස සඛිකාණිං අලඛිකාරං ගක්ඛි වාසිතං.

භිකල්පි සික්ඛමානා ව සාමණේරී භිකිතිසා,
අසංකල්පිකා ආපත්ති වත්තාරිසා වතුත්තරි.

කායෙන ත වාචා චිත්තෙන කාය චිත්තෙන ත වාචනො,
ද්වි සමුට්ඨානිකා සබ්බෙ සමා ඵලකලොමිකාභි.

ඵලකලොම සමුට්ඨානං නිබ්බිතං.

7. පදසො ධම්ම සමුට්ඨාන

පදඤ්ඤා අසම්මතා තථා අත්ඛිතතෙන ව,
තිරව්ජනවිජ්ජා දො වුත්තා අනොකාසෙ² ව පුච්ඡතා.

සත්තසික්ඛාපද ඵතෙ වාචා ත කාය චිත්තනො,
වාචා චිත්තෙන ජායනති ත භූ කායෙන ජායරෙ;
ද්වි සමුට්ඨානිකා සබ්බෙ පදසො ධම්ම සාද්දසා.

පදසො ධම්ම සමුට්ඨානං නිබ්බිතං.

1. අනුදාමං සහජ්ඣිනි—න, ම. 2. අනොකාසො—න, ම.

8. අද්ධාන සමුට්ඨාන

අද්ධාන තාවං පණ්ණිතං මාතුගාමෙන සංහරේ,
 ධක්ඛාදං නිමිනනිතා වෙව අට්ඨ ව පාට්ඨෙසනී.
 සිකිඛා පණ්ණරසා එතෙ කායා න වාචා න මනා,
 කායවාචාහි ජායනති න තෙ විතෙතන ජායරේ.
 කාය විතෙතන ජායනති න තෙ ජායනති වාචතො,
 කායවාචාහි විතෙතන සමුට්ඨානා වතුබ්බිධා,
 පඤ්ඤානතා බුද්ධිඤ්ඤානෙන අද්ධානෙන සනා සමා.
 අද්ධාන සමුට්ඨානා නිබ්බිතා

9. ථේය්‍ය සත්ථ සමුට්ඨාන

ථේය්‍යසත්ථං උපසංසුති පුපං විඤ්ඤාපනෙන ව,
 රතනි ඡන්දනාඤ්ච ඔකාසං එතෙ බ්‍රහ්මෙන සත්තමා.
 කාය විතෙතන ජායනති න තෙ ජායනති වාචතො,
 නිති ද්වාරෙහි ජායනති ද්වි සමුට්ඨානිකා ඉමේ,
 ථේය්‍යසත්ථ සමුට්ඨානා දෙසිතාදිවචබ්බුතා.
 ථේය්‍යසත්ථ සමුට්ඨානා නිබ්බිතා

10. ධම්මදෙසනා සමුට්ඨාන

ඡන්තපාණ්ණස්ස සඤ්චමං න දෙසෙනති තථාගතා,
 තථෙව¹ දණ්ඩපාණ්ණස්ස සත්ථ ආයුධපාණ්ණිතං.
 පාදකුපාගතා යාතං සේය්‍ය පලුඤ්ඤාය ව,
 වෙහිතොගුණධිතො වෙව එකාදස මනුෂ්‍යකා.
 වාචා විතෙතන ජායනති න තෙ ජායනති කායතො,
 සබ්බෙ එකසමුට්ඨානා සමිකා ධම්මදෙසනෙ.
 ධම්මදෙසනා සමුට්ඨානා නිබ්බිතා.

11. භූතාරොවන සමුට්ඨාන

භූතං කායෙන ජායති න වාචා න ව විතතතො,
 වාචතො ව සමුට්ඨානි න කායා න ව විතතතො.
 කායවාචාය ජායති න තු ජායති විතතතො,
 භූතාරොවනකා තාම නිති යාතෙහි ජායති.
 භූතාරොවන සමුට්ඨානා නිබ්බිතා

12. වොරි වුට්ඨාපන සමුට්ඨාන

වොරි වාමාය විතෙතන න තං ජායති කායතො,
ජායති නිති දාරෙති වොරිවුට්ඨාපනං ඉදං,
අකතං දව් සමුට්ඨානං ධම්මාරාජෙන භාසිතං.

වොරිවුට්ඨාපන සමුට්ඨානං නිවසිතං.

13. අනනුඤ්ඤාන සමුට්ඨාන

අනනුඤ්ඤානං වාමාය න කායා න ච විභ්වතො,
ජායති කායවාමාය න තං ජායති විභ්වතො.

ජායති වාමා විතෙතන න තං ජායති කායතො,
ජායති නිති දාරෙති අකතං චතු ධානිකං.

අනනුඤ්ඤාන සමුට්ඨානං නිවසිතං.

සමුට්ඨානං හි සඤ්ඤාපං දස නිති සුද්දෙසිතං,
අසම්මොහකරං ධාතං තෙතනිධිමොහලොමිකං,
ධාරයනො ඉමං විඤ්ඤා සමුට්ඨානෙ න මුඤ්ඤාතිති.

සමුට්ඨාන සීස සභඤ්ඤාපං නිවසිතං.¹

අනන්තරපෙය්‍යාල-1. කනිප්පච්ඡාචාර

කති ආපත්තියො? කති ආපත්තකකුඤ්ඤා? කති විනිත වඤ්ඤා? කති
අගාරවා? කති ගාරවා? කති විනිත වඤ්ඤා? කති විපත්තියො? කති ආපත්ති
සමුට්ඨානා? කති විවාදමුලාති? කති අනුවාද මුලාති? කති සාරාණීයා² ධම්මා?
කති හෙදකර වඤ්ඤා? කති අධිකරණාති? කති සමථා?

පඤ්ඤා ආපත්තියො, පඤ්ඤා ආපත්තකකුඤ්ඤා, පඤ්ඤා විනිත වඤ්ඤා,
සත්ත ආපත්තියො, සත්ත ආපත්තකකුඤ්ඤා, සත්ත විනිත වඤ්ඤා, ඡ අගාරවා,
ඡ ගාරවා, ඡ විනිත වඤ්ඤා, වතසො විපත්තියො, ඡ ආපත්තිසමුට්ඨානා, ඡ
විවාදමුලාති, ඡ අනුවාදමුලාති, ඡ සාරාණීයා² ධම්මා, අධාරස හෙදකර
වඤ්ඤා, වතනාරි අධිකරණාති, සත්ත සමථා.

කත් කතමා පඤ්ඤා ආපත්තියො? පාරාජිකාපත්ති, සම්භාදිසෙසාපත්ති,
පාවිත්තියාපත්ති, පාරිදෙසනීයා පත්ති, දුක්ඛවාපත්ති; ඉමා පඤ්ඤා ආපත්ති
යො.

තත් කතමෙ පඤ්ඤා ආපත්තිකකුඤ්ඤා? පාරාජිකාපත්තිකකුඤ්ඤා, සම්භාදි
සෙසාපත්තිකකුඤ්ඤා, පාවිත්තියාපත්තිකකුඤ්ඤා, පාරිදෙසනීයාපත්තිකකුඤ්ඤා,
දුක්ඛවාපත්තිකකුඤ්ඤා, ඉමෙ පඤ්ඤා ආපත්තිකකුඤ්ඤා.

තත් කතමානි පඤ්ඤා විනිත වඤ්ඤා? පඤ්ඤාහි ආපත්තිකකුඤ්ඤා
හි ආරති වීරති පරිවීරති වෙරමණී අකිරියා අකරණං අනඤ්ඤාපත්ති වෙලා
අනතිකකමො භෙදාසාදා; ඉමානි පඤ්ඤා විනිත වඤ්ඤා.

තඤ්ඤා කතමා සත්ත ආපනතියො? පාරාජිකාපනති, සමිකාදි සෙසාපනති, පුලුල්වයාපනති, පාවිතනියාපනති, පාරිදේසනියාපනති, දුක්ඛාපනති, දුක්ඛාසිතාපනති, ඉමා සත්ත ආපනතියො.

තඤ්ඤා කතමෙ සත්ත ආපනතිකකිකි? පාරාජිකාපනතිකකිකි, සමිකාදි සෙසාපනතිකකිකි, පුලුල්වයාපනතිකකිකි, පාවිතනියාපනතිකකිකි, පාරිදේසනියාපනතිකකිකි, දුක්ඛාපනතිකකිකි, දුක්ඛාසිතාපනතිකකිකි; ඉමෙ සත්ත ආපනතිකකිකි.

තඤ්ඤා කතමානි සත්ත විනිත වජ්ඣති? සත්තනි ආපනතිකකිකිකි ආරති විරති පටිවිරති චෙරමණි අකිරියා අකරණං අනර්ථකාපනති චෙලා අනතිකකමො සෙතුසානො, ඉමානි සත්ත විනිත වජ්ඣති.

තඤ්ඤා කතමෙ ඡ අගාරවා? බුද්ධි අගාරවො, ධම්මෙ අගාරවො, සමිකෙ අගාරවො, සිකිකාය අගාරවො, අප්පමාදෙ අගාරවො, පටිසන්ධාරො අගාරවො; ඉමෙ ඡ අගාරවා.

තඤ්ඤා කතමෙ ඡ ගාරවා? බුද්ධි ගාරවො, ධම්මෙ ගාරවො, සමිකෙ ගාරවො, සිකිකාය ගාරවො, අප්පමාදෙ ගාරවො, පටිසන්ධාරෙ ගාරවො; ඉමෙ ඡ ගාරවා.

තඤ්ඤා කතමානි ඡ විනිත වජ්ඣති? ඡනි අගාරවෙති ආරති විරති පටිවිරති චෙරමණි අකිරියා අකරණං අනර්ථකාපනති චෙලා අනතිකකමො සෙතුසානො, ඉමානි ඡ විනිත වජ්ඣති.

තඤ්ඤා කතමා වතස්සො විපතනියො? සිලවිපතනි, ආචාර විපතනි, දිට්ඨි විපතනි, ආජීව විපතනි; ඉමා වතස්සො විපතනියො.

තඤ්ඤා කතමෙ ඡ ආපනති සමුට්ඨානා? අන්තාපනති කායනො සමුට්ඨානි, න වාචනො න චිත්තනො; අන්තාපනති වාචනො සමුට්ඨානි, න කායනො න චිත්තනො; අන්තාපනති කායනො ව වාචනො ව සමුට්ඨානි, න චිත්තනො; අන්තාපනති කායනො ව චිත්තනො ව සමුට්ඨානි, න වාචනො; අන්තාපනති වාචනො ව; චිත්තනො ව සමුට්ඨානි, න කායනො, අන්තාපනති කායනො ව වාචනො ව චිත්තනො ව සමුට්ඨානි; ඉමෙ ඡ ආපනති සමුට්ඨානා.

තඤ්ඤා කතමානි ඡ විවාදමූලානි? ඉධ භික්ඛු කොධනො හොති උපතානි, යො සො භික්ඛු කොධනො හොති උපතානි සො සන්ධර්පි අගාරවො විහරති අප්පතිස්සවො. ධම්මෙපි අගාරවො විහරති අප්පතිස්සවො. සමිකෙපි අගාරවො විහරති අප්පතිස්සවො. සිකිකායෙපි හි පරිපුරකාරී හොති, යො සො භික්ඛු සන්ධර්පි අගාරවො විහරති අප්පතිස්සවො, ධම්මෙ -පෙ- සමිකෙ -පෙ- සිකිකාය න පරිපුරකාරී, යො සමිකෙ විවාදං ජනෙති, යො හොති විවාදෙ බහුජන අභිතාය බහුජන අසුභාය බහුතො ජනස්ස අනන්තාය අභිතාය දුක්ඛාය දෙව මනුස්සානං; එවරුපං වෙ තුලෙන විවාදමූලං අක්කිතනං වා බග්ගිකා වා සමනුපස්සෙය්‍යාථ, තත්‍ර තුලෙන තස්සෙව පාපකස්ස විවාදමූලස්ස පභානාය පායමෙය්‍යාථ, එවරුපං වෙ තුලෙන විවාදමූලං අක්කිතනං වා බග්ගිකා වා න සමනු පස්සෙය්‍යාථ, තත්‍ර තුලෙන තස්සෙව පාපකස්ස විවාදමූලස්ස අයතිං අන පිස්සවාය ජට්ඨපජ්ජය්‍යාථ, එවමෙනස්ස පාපකස්ස විවාදමූලස්ස පභානං හොති. එවමෙනස්ස පාපකස්ස විවාදමූලස්ස අයතිං අනවස්සවො හොති.

පුත ව පරං භික්ඛු මනඤ්ඤානි හොති පලාසි -පෙ- ඉසුසුකි හොති මච්ඡරි, සඬොහොති මායාචි, පාපිවෙත්, හොති මච්ඡාද්ධි, සඤ්චිති පරාමාසි හොති ආධානගාති දුප්පටිතිස්සග්ගි, යො සො භික්ඛු සඤ්චිති පරාමාසි හොති ආධානගාති දුප්පටිතිස්සග්ගි, සො සත්ථරිපි අගාරවො විහරති අප්පනිස්සවො, ධම්මෙපි අගාරවො විහරති අප්පනිස්සවො, සඬොසපි අගාරවො විහරති අප්පනිස්සවො, සිකඛායපි ත පරිපුරකාරි හොති, යො සො භික්ඛු සත්ථරි අගාරවො විහරති අප්පනිස්සවො - ධම්මෙ -පෙ- සඬොස -පෙ- සිකඛාය ත පරිපුරකාරි, සො සඬොස පිචාදං ජනෙති යො හොති විචාදෙ, බහුජන අභිතාය බහුජන අසුබාය බහුතො ජනස්ස අනන්ධාය අභිතාය දුක්ඛාය දෙවමනුස්සානං, එව රුපං වෙ තුලෙන විචාදමුලං අජ්ඣන්තං වා බහිඤ්ඤා වා සමනුපසෙස්සයාථ, තත්ත තුලෙන තස්සෙව පාපකස්ස විචාදමුලස්ස පහාතාය වායමෙයාථ, එවරුපං වෙ තුලෙන විචාදමුලං අජ්ඣන්තං වා බහිඤ්ඤා වා ත සමනුපසෙස්සයාථ, තත්ත තුලෙන තස්සෙව පාපකස්ස විචාදමුලස්ස ආයතිං අනවස්සවාය පටිපරෙස්සයාථ, එවමෙ තස්ස පාපකස්ස විචාදමුලස්ස පහාතං හොති, එවමෙතස්ස පාපකස්ස විචාදමුලස්ස ආයතිං අනවස්සවො හොති, ඉමානි ඡ විචාදමුලානි.

තත්ත කතමානි ඡ අනුචාදමුලානි? ඉධ භික්ඛු කොධනො හොති උපතානි, යො සො භික්ඛු කොධනො හොති උපතානි - සො සත්ථරිපි අගාරවො විහරති අප්පනිස්සවො, ධම්මෙපි අගාරවො විහරති අප්පනිස්සවො, සඬොසපි අගාරවො විහරති අප්පනිස්සවො, සිකඛායපි ත පරිපුරකාරි හොති, යො සො භික්ඛු සත්ථරි අගාරවො විහරති අප්පනිස්සවො, ධම්මෙ -පෙ- සඬොස -පෙ- සිකඛාය ත පරිපුරකාරි, සො සඬොස අනුචාදං ජනෙති යො හොති අනුචාදෙ, බහුජන අභිතාය බහුජන අසුබාය බහුතො ජනස්ස අනන්ධාය අභිතාය දුක්ඛාය දෙව මනුස්සානං, එවරුපං වෙ තුලෙන අනුචාදමුලං අජ්ඣන්තං වා බහිඤ්ඤා වා සමනු පසෙස්සයාථ, තත්ත තුලෙන තස්සෙව පාපකස්ස අනුචාදමුලස්ස පහාතාය වාය මෙයාථ, එවරුපං වෙ තුලෙන අනුචාදමුලං අජ්ඣන්තං වා බහිඤ්ඤා වා සම නුපසෙස්සයාථ, තත්ත තුලෙන තස්සෙව පාපකස්ස අනුචාදමුලස්ස ආයතිං අන වස්සවාය පටිපරෙස්සයාථ, එවමෙතස්ස පාපකස්ස අනුචාදමුලස්ස පහාතං හොති, එවමෙතස්ස පාපකස්ස අනුචාදමුලස්ස ආයතිං අනවස්සවො හොති.

පුත ව පරං භික්ඛු මනඤ්ඤානි හොති පලාසි -පෙ- ඉසුසුකි හොති මච්ඡරි- සඬො හොති මායාචි- පාපිවෙත්, හොති මච්ඡාද්ධි, සඤ්චිති පරාමාසි හොති ආධානගාති දුප්පටිතිස්සග්ගි, යො සො භික්ඛු සඤ්චිති පරාමාසි හොති ආධානගාති දුප්පටිතිස්සග්ගි, සො සත්ථරිපි අගාරවො විහරති අප්පනිස්සවො, ධම්මෙපි අගාරවො විහරති අප්පනිස්සවො, සඬොසපි අගාරවො විහරති අප්පනිස්සවො, සිකඛායපි ත පරිපුරකාරි හොති, යො සො භික්ඛු සත්ථරි අගාරවො විහරති අප්පනිස්සවො, ධම්මෙ -පෙ- සඬොස -පෙ- සිකඛාය ත පරිපුරකාරි, සො සඬොස අනුචාදං ජනෙති, යො හොති අනුචාදෙ බහුජන අභිතාය බහුජන අසුබාය බහුතො ජනස්ස අනන්ධාය අභිතාය දුක්ඛාය දෙවමනුස්සානං, එවරුපං වෙ තුලෙන අනුචාදමුලං අජ්ඣන්තං වා බහිඤ්ඤා වා සමනුපසෙස්සයාථ, තත්ත තුලෙන තස්සෙව පාපකස්ස අනුචාදමුලස්ස පහාතාය වායමෙයාථ, එවරුපං වෙ තුලෙන අනුචාදමුලං අජ්ඣන්තං වා බහිඤ්ඤා වා ත සමනුපසෙස්සයාථ, තත්ත තුලෙන තස්සෙව පාපකස්ස අනුචාදමුලස්ස ආයතිං අනවස්සවාය පටිපරෙස්සයාථ, එවමෙතස්ස පාපකස්ස අනුචාදමුලස්ස පහාතං හොති, එවමෙතස්ස පාපකස්ස අනුචාදමුලස්ස ආයතිං අනවස්සවො හොති, ඉමානි ඡ අනුචාද මුලානි.

තත් කතමෙ ඡ සාරාණියා ධම්මා? ඉධ භික්ඛුනො මෙතනං කායකමං පච්චුට්ඨිතං හොති සමුග්ගවාරිසු ආචී වෙව රහො ව. අයමපි ධම්මො සාරාණියො පියකරණො ගරුකරණො සමග්ගාය අවිවාදය සාමග්ගියා එකිනාවාය සංවත්තති.

පුත ව පරං භික්ඛුනො මෙතනං වච්ඡකමං පච්චුට්ඨිතං හොති සමුග්ගවාරිසු ආචී වෙව රහො ව. අයමපි ධම්මො සාරාණියො පියකරණො ගරුකරණො සමග්ගාය අවිවාදය සාමග්ගියා එකිනාවාය සංවත්තති. පුත ව පරං භික්ඛුනො මෙතනං මනොකමං පච්චුට්ඨිතං හොති සමුග්ගවාරිසු ආචී වෙව රහො ව. අයමපි ධම්මො සාරාණියො පියකරණො ගරුකරණො සමග්ගාය අවිවාදය සාමග්ගියා එකිනාවාය සංවත්තති.

පුත ව පරං භික්ඛු යෙ හෙ ලාභා ධම්මිකා ධම්මලොභා අත්තමසො පත්තා පටිසංපන්නමත්තාමපි, තථාරුපෙති ලාභෙති අපපටිච්ඡන්තාහොති හොති සීල වන්තොති සමුග්ගවාරිසි සාධාරණහොති. අයමපි ධම්මො සාරාණියො පියකරණො ගරුකරණො සමග්ගාය අවිවාදය සාමග්ගියා එකිනාවාය සංවත්තති. පුත ව පරං භික්ඛු යාති තාති සීලාති අබිණ්ඩාති අවජ්ඣාති අසබ්බාති අකමමා සාති භුජ්ඣාති චික්ඛුසාසනාති අපරාමධාති සමාධි සංවත්තතිකාති, තථාරුපෙසු සීලෙසු සීලසාමික්ඛෙගතො විහරති සමුග්ගවාරිසි ආචී වෙව රහො ව. අයමපි ධම්මො සාරාණියො පියකරණො ගරුකරණො සමග්ගාය අවිවාදය සාමග්ගියා එකිනාවාය සංවත්තති.

පුත ව පරං භික්ඛු යායං දිට්ඨි අරියං නියයාතිකා නියයාති තක්කරස්ස සමමා දුක්ඛක්ඛයාය, තථාරුපාය දිට්ඨියා දිට්ඨි සාමික්ඛෙගතො විහරති සමුග්ගවාරිසි ආචී වෙව රහො ව. අයමපි ධම්මො සාරාණියො පියකරණො ගරුකරණො සමග්ගාය අවිවාදය සාමග්ගියා එකිනාවාය සංවත්තති, ඉමෙ ඡ සාරාණියා ධම්මා.

තත් කතමාති අධාරස හෙදකර වජ්ඣති? ඉධ භික්ඛු අධම්මං ධම්මොති දීපෙති. ධම්මං අධම්මොති දීපෙති. අවිතයං විතයොජ්ඣ දීපෙති. විතයං අවිතයොති දීපෙති. අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙන භාසිතං ලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙති. භාසිතං ලපිතං තථාගතෙන අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙති; අතාවිණ්ණං තථාගතෙන ආවිණ්ණං තථාගතෙනාති දීපෙති. ආවිණ්ණං තථාගතෙන අතාවිණ්ණං තථාගතෙනාති දීපෙති. අපඤ්ඤත්තං තථාගතෙන පඤ්ඤත්තං තථාගතෙනාති දීපෙති. පඤ්ඤත්තං තථාගතෙන අපඤ්ඤත්තං තථාගතෙනාති දීපෙති; ආපත්තිං අතාපත්තිති දීපෙති. අතාපත්තිං ආපත්තිති දීපෙති. ලුහකං ආපත්තිං ගරුකාපත්තිති දීපෙති. ගරුකං ආපත්තිං ලුහකාපත්තිති දීපෙති. සාවසෙසං ආපත්තිං අතවසෙසාපත්තිති දීපෙති. අතවසෙසං ආපත්තිං සාවසෙසාපත්තිති දීපෙති. දුට්ඨුලං ආපත්තිං අදුට්ඨුලාපත්තිති දීපෙති. අදුට්ඨුලං ආපත්තිං දුට්ඨුලාපත්තිති දීපෙති. ඉමාති අධාරස හෙදකරවජ්ඣති.

තත් කතමාති වත්තාරි අධිකරණාති? විවාදාධිකරණං, අනුවාදාධිකරණං, ආපත්තාධිකරණං, කිව්වාධිකරණං; ඉමාති වත්තාරි අධිකරණාති.

තත් කතමෙ සත්ත සම්මා? සමමුඛා විතයො, සති විතයො, අමුද්‍රත විතයො, පටිඤ්ඤත කරණං, යෙභ්‍යයසසිකා, තස්ස පාපියසසිකා, තිණ්වන්තර කො; ඉමෙ සත්ත සම්මා.

කති පුච්ඡා වාරො නිබ්බිතො.

තස්ස ඥානං:—

ආපත්ති ආපත්තිකකකාං - විනිතා සත්තධා පුත්ත,
විනිතාගාරවා වෙව - ගාරවා මුලුමෙව ව.

පුත්ත විනිතා විපත්ති - සමුට්ඨානා විවාදනා,
අනුවාද සාරාණියා¹ - හෙදාකරණෙන ව;
සතෙතව සම්මා වුත්තා - පද සත්තරසා ඉමෙති.

1. ඡ ආපත්ති සමුට්ඨාන වාර

පස්මෙත ආපත්ති සමුට්ඨානෙත පාරාජිකං ආපරේයසාති? තතිති වත්තබ්බං. සම්ඝාදිසෙසං ආපරේයසාති? සියාති වත්තබ්බං. ථුල්ලව්වයං ආපරේයසාති? සියාති වත්තබ්බං. පාවිත්තියං ආපරේයසාති? සියාති වත්තබ්බං. පාටිදෙසනීයං ආපරේයසාති? සියාති වත්තබ්බං. දුක්කටං ආපරේයසාති? සියාති වත්තබ්බං. දුඛාසිතං ආපරේයසාති? තතිති වත්තබ්බං.

දුතිසෙත ආපත්ති සමුට්ඨානෙත පාරාජිකං ආපරේයසාති? තතිති වත්තබ්බං. සම්ඝාදිසෙසං ආපරේයසාති? සියාති වත්තබ්බං. ථුල්ලව්වයං ආපරේයසාති? සියාති වත්තබ්බං. පාවිත්තියං ආපරේයසාති? සියාති වත්තබ්බං. පාටිදෙසනීයං ආපරේයසාති? තතිති වත්තබ්බං. දුක්කටං ආපරේයසාති? සියාති වත්තබ්බං. දුඛාසිතං ආපරේයසාති? තතිති වත්තබ්බං.

තතිසෙත ආපත්ති සමුට්ඨානෙත පාරාජිකං ආපරේයසාති? තතිති වත්තබ්බං. සම්ඝාදිසෙසං ආපරේයසාති? සියාති වත්තබ්බං. ථුල්ලව්වයං ආපරේයසාති? සියාති වත්තබ්බං. පාවිත්තියං ආපරේයසාති? සියාති වත්තබ්බං. පාටිදෙසනීයං ආපරේයසාති? සියාති වත්තබ්බං. දුක්කටං ආපරේයසාති? සියාති වත්තබ්බං. දුඛාසිතං ආපරේයසාති? තතිති වත්තබ්බං.

වතුන්ත ආපත්ති සමුට්ඨානෙත පාරාජිකං ආපරේයසාති? සියාති වත්තබ්බං. සම්ඝාදිසෙසං ආපරේයසාති? සියාති වත්තබ්බං. ථුල්ලව්වයං ආපරේයසාති? සියාති වත්තබ්බං. පාවිත්තියං ආපරේයසාති? සියාති වත්තබ්බං. පාටිදෙසනීයං ආපරේයසාති? සියාති වත්තබ්බං. දුක්කටං ආපරේයසාති? සියාති වත්තබ්බං. දුඛාසිතං ආපරේයසාති? තතිති වත්තබ්බං.

පස්සවමෙත ආපත්ති සමුට්ඨානෙත පාරාජිකං ආපරේයසාති? සියාති වත්තබ්බං. සම්ඝාදිසෙසං ආපරේයසාති? සියාති වත්තබ්බං; ථුල්ලව්වයං ආපරේයසාති? සියාති වත්තබ්බං. පාවිත්තියං ආපරේයසාති? සියාති වත්තබ්බං.

පාට්දෙසනියං ආපරේයසාති? තනිති වනනබ්බං. දුක්ඛං ආපරේයසාති? සියාති වනනබ්බං. දුක්ඛාසිතං ආපරේයසාති? සියාති වනනබ්බං.

ඡවේන ආපතනිසමුට්ඨානෙන පාරාජිකං ආපරේයසාති? සියාති වනනබ්බං. සම්ඝාද්දසෙසං ආපරේයසාති? සියාති වනනබ්බං. පුලලව්වයං ආපරේයසාති? සියාති වනනබ්බං. පාවිතනියං ආපරේයසාති? සියාති වනනබ්බං. පාට්දෙසනියං ආපරේයසාති? සියාති වනනබ්බං. දුක්ඛං ආපරේයසාති? සියාති වනනබ්බං. දුක්ඛාසිතං ආපරේයසාති? තනිති වනනබ්බං.

ඡ ආපතනි සමුට්ඨාන වාරො නිට්ඨිතො පඨමො.

2. කතාපතනි වාර

පඨමෙන ආපතනි සමුට්ඨානෙන කති ආපතනියො ආපර්ඡති? පඨමෙන ආපතනි සමුට්ඨානෙන පඤ්ච ආපතනියො ආපර්ඡති: භික්ඛු කපටිය සඤ්ඤි සඤ්ඤානිකාය කුට්ටං කරොථි අදෙසිතවජ්ඣකං පමාණාතිකකන්නං සාරමං අපරිකකමනං. පයොගෙ දුක්ඛං, එකං පිණ්ඩං අනාගතෙ ආපතනි පුලලව්වයස්ස, තසමිං පිණ්ඩං අනාගතෙ ආපතනි සම්ඝාද්දසෙසස්ස. භික්ඛු කපටිය සඤ්ඤි විකාමල භොජනං භුංඤ්ති ආපතනි පාවිතනියස්ස භික්ඛු කපටිය සඤ්ඤි අඤ්ඤානිකාය භික්ඛුනියා අනන්තරං පටිට්ඨාය හන්තිතො බාදනියං වා භොජනියං වා සහන්තං පටිග්ගහෙති භුංඤ්ති ආපතනි පාට්දෙසනියස්ස. පඨමෙන ආපතනි සමුට්ඨානෙන ඉමං පඤ්ච ආපතනියො ආපර්ඡති.

තා ආපතනියො චතුන්නං විපතනිං කති විපතනියො හර්ඡනති? සත්තන්නං ආපතනිකකිකානං කතිති ආපතනිකකිකෙති සම්භවති? ඡන්නං ආපතනි සමුට්ඨානානං කතිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨහන්ති? චතුන්නං අධිකරණානං කතමං අධිකරණං? සත්තන්නං සමථානං කතිති සමථෙති සමමනති?

තා ආපතනියො චතුන්නං විපතනිං ථෙවි විපතනියො හර්ඡනති: සියා සීලවිපතනිං, සියා ආචාර විපතනිං. සත්තන්නං ආපතනිකකිකානං පඤ්චති ආපතනිකකිකෙති සම්භවති: සියා සම්ඝාද්දසෙසාපතනිකකිකෙති, සියා පුලලව්වයාපතනිකකිකෙති, සියා පාවිතනියාපතනිකකිකෙති, සියා පාට්දෙසනියාපතනිකකිකෙති, සියා දුක්ඛාපතනිකකිකෙති. ඡන්නං ආපතනිසමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨහන්ති: කායතො සමුට්ඨහන්ති න වාචතො න චිත්තතො. චතුන්නං අධිකරණානං ආපතනාධිකරණං. සත්තන්නං සමථානං නීති සමථෙති සමමනති. සියා සමමුඛා චිතයෙන ව පටිඤ්ඤා කරණෙන ව, සියා සමමුඛා චිතයෙන ව තිණ්වත්ථාරකෙන ව.

දුතියෙන ආපතනි සමුට්ඨානෙන කති ආපතනියො ආපර්ඡති. දුතියෙන ආපතනිසමුට්ඨානෙන චතස්සො ආපතනියො ආපර්ඡති. භික්ඛු කපටිය සඤ්ඤි සමාදිශ්ති කුට්ටං මෙ කරොමාහි. තස්ස කුට්ටං කරොන්ති අදෙසිත වජ්ඣකං පමාණාතිකකන්නං සාරමං අපරිකකමනං. පයොගෙ දුක්ඛං, එකං පිණ්ඩං

අනාගතෙ ආපනති ථුල්ලවටයස්ස. තස්මිං පිණේඛ ආගතෙ ආපනති සඛ්ඝාදිසෙසස්ස, භික්ඛු කපටියසඤ්ඤි අනුපසම්පන්නං පදසො ධම්මං වාවෙනි ආපනති පාවිතතියස්ස. දුතියෙත ආපනතිසමුට්ඨානෙන ඉමා වතස්සො ආපනතියො ආපජ්ජති.

තා ආපනතියො වතුන්නං විපතනීතං කති විපතනියො හජ්ජනති? -පෙ- සත්තන්නං සම්මානං කතීති සම්පේති සම්මන්ති?

තා ආපනතියො වතුන්නං විපතනීතං දෙව විපතනියො හජ්ජනති: සියා සීලවිපතනී, සියා ආචාර විපතනී, සත්තන්නං ආපනතිකකුක්ඛානං වතුති ආපනතිකකුක්ඛෙති සම්මතීතා: සියා සඛ්ඝාදිසෙසාපනතිකකුක්ඛෙන, සියා ථුල්ලවටයාපනතිකකුක්ඛෙන, සියා පාවිතතියාපනතිකකුක්ඛෙන, සියා දුක්ඛආපනතිකකුක්ඛෙන, ඡන්තං ආපනතිසමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨානන්ති. වාවතො සමුට්ඨානන්ති ත කායතො ත චිත්තතො. වතුන්නං අධිකරණානං ආපත්තාධිකරණං. සත්තන්නං සම්මානං තීති සම්පේති සම්මන්ති: සියා සම්මුඛා විතයෙන ව පටිඤ්ඤාත කරණෙන ව, සියා සම්මුඛා විතයෙන ව තිණ වජාරකෙන ව.

තතියෙත ආපනතිසමුට්ඨානෙන කති ආපනතියො ආපජ්ජති? තතියෙත ආපනතිසමුට්ඨානෙන පඤ්ච ආපනතියො ආපජ්ජති: භික්ඛු කපටිය සඤ්ඤි සංවිදුතීතා කුටිං කරොති අදෙසිත වජ්ජිකං පමාණාතික්ඛන්නං සාරථං අපරික්කමිතං, පයොගෙ දුක්ඛං. එකං පිණේඛ අනාගතෙ ආපනති ථුල්ලවටයස්ස. තස්මිං පිණේඛ ආගතෙ ආපනති සඛ්ඝාදිසෙසස්ස: භික්ඛු කපටිය සඤ්ඤි පණීත භොජනාති අත්තතො අජාය විඤ්ඤපෙචා භුංඤ්ති, ආපනති පාවිතතියස්ස. භික්ඛු කපටියසඤ්ඤි භික්ඛුතියා වොසාසනතියා ත නිවාරෙතා භුංඤ්ති ආපනති පාටිදෙසනීයස්ස. තතියෙත ආපනති සමුට්ඨානෙන ඉමා පඤ්ච ආපනතියො ආපජ්ජති.

තා ආපනතියො වතුන්නං විපතනීතං කති විපතනියො හජ්ජනති? -පෙ- සත්තන්නං සම්මානං කතීති සම්පේති සම්මන්ති?

තා ආපනතියො වතුන්නං විපතනීතං දෙව විපතනියො හජ්ජනති, සියා සීලවිපතනී, සියා ආචාරවිපතනී. සත්තන්නං ආපනතිකකුක්ඛානං පඤ්චති ආපනතිකකුක්ඛෙති සම්මතීතා: සියා සඛ්ඝාදිසෙසාපනතිකකුක්ඛෙන, සියා ථුල්ලවටයාපනතිකකුක්ඛෙන, සියා පාවිතතියාපනතිකකුක්ඛෙන, සියා දුක්ඛආපනතිකකුක්ඛෙන. ඡන්තං ආපනතිසමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨානන්ති: කායතො ව වාවතො ව සමුට්ඨානන්ති ත චිත්තතො. වතුන්නං අධිකරණානං ආපත්තාධිකරණං, සත්තන්නං සම්මානං තීති සම්පේති සම්මන්ති: සියා සම්මුඛා විතයෙන ව පටිඤ්ඤාත කරණෙන ව, සියා සම්මුඛා විතයෙන ව තිණවජාරකෙන ව.

වතුණේත ආපනති සමුට්ඨානෙන කති ආපනතියො ආපජ්ජති? වතුණේත ආපනති සමුට්ඨානෙන ඡ ආපනතියො ආපජ්ජති: භික්ඛු මෙටුතං ධම්මං පටිසෙවති, ආපනති පාරාජිකස්ස. භික්ඛු අකපටියසඤ්ඤි සඤ්ඤාචිකාය කුටිං කරොති අදෙසිත වජ්ජිකං පමාණාතික්ඛන්නං සාරථං අපරික්කමිතං, පයොගෙ දුක්ඛං. එකං පිණේඛ අනාගතෙ ආපනති ථුල්ලවටයස්ස. තස්මිං පිණේඛ

ආගතෙ ආපතති සම්භාදිසෙසස්ස. භික්ඛු අකප්පියසඤ්ඤි විකාලෙ භොජනං භුංඤ්ති, ආපතති පාවිතරියස්ස. භික්ඛු අකප්පිය සඤ්ඤි අඤ්ඤාතිකාය භික්ඛු නියා අන්තර්කරං පට්ටියාය හත්තො බාදනීයං වා භොජනීයං වා සහජ්ඣා පටිග්ගහෙත්වා භුංඤ්ති, ආපතති පාටිදෙසනීයස්ස. චතුස්සෙත ආපතති සමුට්ඨා තෙන ඉමා ඡ ආපතතියො ආපජ්ජති.

තා ආපතතියො චතුන්තං විපතතීතං කති විපතතියො හජ්ජති -පෙ- සත්තන්තං සමථාතං කතිති සමපෙති සමමන්ති?

තා ආපතතියො චතුන්තං විපතතීතං දො විපතතියො හජ්ජති: සියා සීලවිපතතිං, සියා ආචාර විපතතිං. සත්තන්තං ආපතතිකකිකාතං ඡති ආපතති කකිකෙහි සමගහිතා: සියා පාරාජිකාපතතිකකිකෙහි, සියා සම්භාදිසෙසාපතති කකිකෙහි, සියා පුලලවමයාපතතිකකිකෙහි, සියා පාවිතරියාපතතිකකිකෙහි, සියා පාටිදෙසනීයාපතතිකකිකෙහි, සියා දුක්ඛාපතතිකකිකෙහි. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨාතාතං එකෙන සමුට්ඨාතෙන සමුට්ඨහන්ති: කායතො ව චිත්ත තො ව සමුට්ඨහන්ති න වාචතො. චතුන්තං අධිකරණාතං ආපත්තාධිකරණං. සත්තන්තං සමථාතං නීති සමපෙති සමමන්ති: සියා සමමුඛා විනයෙන ව පටිඤ්ඤාතකරණෙන ව, සියා සමමුඛා විනයෙන ව තිණ්වත්ථාරකෙන ව.

පඤ්චමෙන ආපතති සමුට්ඨාතෙන කති ආපතතියො ආපජ්ජති? පඤ්ච මෙන ආපතති සමුට්ඨාතෙන ඡ ආපතතියො ආපජ්ජති, භික්ඛු පාටිදෙසා ඉට්ඨා පකතො අසන්තා අභුතං උත්තරි මනුස්සධමමං උලලංති, ආපතති පාරාජි කස්ස. භික්ඛු අකප්පිය සඤ්ඤි සමාදිසති කුට්ටිං මෙ කරොථාති. තස්ස කුට්ටිං කරොන්ති අදෙසිතවජ්ජිකං පමාණාතිකකන්තං සාරමං අපරිකකමතං, පයොගෙ දුක්ඛං; එකං පිණ්ඩං අනාගතෙ ආපතති පුලලවමයස්ස. තසමිං පිණ්ඩ ආගතෙ ආපතති සම්භාදිසෙසස්ස. භික්ඛු අකප්පිය සඤ්ඤි අනුපසම්ප න්තං පදසො ධමමං වාචෙති, ආපතති පාවිතරියස්ස. න බුංසෙතුකාමො න චමොතුකාමො න මසිකුකන්තු කාමො දවකමසතා භිතෙන භීතං වදෙති, ආපතති දුබ්භාසිතස්ස. පඤ්චමෙන ආපතති සමුට්ඨාතෙන ඉමා ඡ ආපතතියො ආපජ්ජති.

තා ආපතතියො චතුන්තං විපතතීතං කති විපතතියො හජ්ජති -පෙ- සත්තන්තං සමථාතං කතිති සමපෙති සමමන්ති.

තා ආපතතියො චතුන්තං විපතතීතං දො විපතතියො හජ්ජති: සියා සීලවිපතතිං, සියා ආචාර විපතතිං. සත්තන්තං ආපතතිකකිකාතං ඡති ආපතති කකිකෙහි සමගහිතා: සියා පාරාජිකා පතතිකකිකෙහි, සියා සම්භාදිසෙසා පතතිකකිකෙහි, සියා පුලලවමයාපතතිකකිකෙහි, සියා පාවිතරියාපතතිකකි කෙහි, සියා දුක්ඛාපතතිකකිකෙහි, සියා දුබ්භාසිතාපතතිකකිකෙහි. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨාතාතං එකෙන සමුට්ඨාතෙන සමුට්ඨහන්ති: වාචතො ව චිත්ත තො ව සමුට්ඨහන්ති න කායතො. චතුන්තං අධිකරණාතං ආපත්තාධි කරණං. සත්තන්තං සමථාතං නීති සමපෙති සමමන්ති: සියා සමමුඛා විනයෙන ව පටිඤ්ඤාත කරණෙන ව, සියා සමමුඛා විනයෙන ව තිණ්වත්ථාර කෙන ව,

ජවේග්‍ය ආපනති සමුට්ඨානෙන කති ආපනතියො ආපජ්ජති? ජවේග්‍ය ආපනති සමුට්ඨානෙන ජ ආපනතියො ආපජ්ජති: හිංසු සංවිද්භිඤා භන්ධං අවහරති, ආපනති පාරාජිකස්ස, හිංසු අකප්පිය සඤ්ඤා සංවිද්භිඤා කුට්ඨං කරොති අද්දෙසිත වජ්ජකං පමාණාතිකකන්තං. සංවහං අපරික්කමිතං, පසො ගෙ දුක්ඛටා. එකං පිණ්ඩං අනාගතෙ ආපනති ථුලලවයස්ස, තස්මිං පිණ්ඩෙ ආගතෙ ආපනති සම්ඝාද්දෙසස්ස, හිංසු අකප්පියසඤ්ඤා පණිත භොජනාති අත්තතො අත්ථය විඤ්ඤපෙචා භුඤ්ජති, ආපනති පාවිතරියස්ස, හිංසු අකප්පිය සඤ්ඤා හිංසුත්‍රියා වොසාසනතියා න නිවාරෙඤා භුඤ්ජති, ආපනති පාරිද්දෙසතියස්ස. ජවේග්‍ය ආපනති සමුට්ඨානෙන ඉමා ජ ආපනතියො ආපජ්ජති.

තා ආපනතියො චතුන්නං විපතතිනං කති විපතතියො භජන්ති? සත්ත න්තං ආපනතිකකිකානං කතිති ආපනතිකකිකෙහි සම්භවතිතා? ජන්තං ආප නති සමුට්ඨානානං කතිති ආපනති සමුට්ඨානෙහි සමුට්ඨානනති? චතුන්නං අධි කරණානං කතමං අධිකරණං? සත්තන්තං සමථානං කතිති සමථෙති සම්ම නති?

තා ආපනතියො චතුන්නං විපතතිනං දෙව විපතතියො භජන්ති: සියා සීලවිපතතිං, සියා ආචාරවිපතතිං. සත්තන්තං ආපනතිකකිකානං ජති ආපනතිකකිකෙහි සම්භවතිතා: සියා පාරාජිකාපනතිකකිකෙහි, සියා සම්ඝාද් දෙසපනතිකකිකෙහි, සියා ථුලලවයා පනතිකකිකෙහි, සියා පාවිතරියා පනතිකකිකෙහි, සියා පාරිද්දෙසතියාපනතිකකිකෙහි, සියා දුක්ඛටාපනතිකකි කෙහි. ජන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨානනති කායතො ච වාචතො ච විතතතො ච සමුට්ඨානනති. චතුන්නං අධිකරණානං ආපනතාධිකරණං, සත්තන්තං සමථානං නීති සමථෙති සම්මනති: සියා සම්මුඛා විතයෙන ච පරිඤ්ඤා කරණෙන ච, සියා සම්මුඛා විතයෙන ච නිණ වජාරකෙන වාති.

ජන්තං ආපනති සමුට්ඨානානං කතාපනතිවාරො නිට්ඨිතො දුතියො.

3. ආපනති සමුට්ඨාන ගාථා

සමුට්ඨානා කාසිකා අතන්තදස්සිතා
අකබ්භා ලොකභිතෙන විවෙකදස්සිතා,
ආපනතියො තෙන සමුට්ඨිතා කති
පුච්ඡාමි තං මුඛි විභඛන කොවිද.

සමුට්ඨානා කාසිකා අතන්තදස්සිතා
අකබ්භා ලොකභිතෙන විවෙකදස්සිතා,
ආපනතියො තෙන සමුට්ඨිතා පඤ්ච
එතං තෙ අකබ්භි විභඛන කොවිද.

සමුට්ඨානා වාචසිකා අතන්තදස්සිතා
අකබ්භා ලොකභිතෙන විවෙකදස්සිතා,
ආපනතියො තෙන සමුට්ඨිතා කති
පුච්ඡාමි තං මුඛි විභඛන කොවිද.

සම්මුඛානා වාචසිකා අනන්තදස්සිනා
අකතානා ලොකගිතෙන විවෙකදස්සිනා,
ආපනඤ්ඤා තෙන සම්මුඛිනා වනස්සා
එතං තෙ අකතාමි විහසිත කොවිද.

සම්මුඛානා කාසිකා වාචසිකා අනන්තදස්සිනා
අකතානා ලොකගිතෙන විවෙකදස්සිනා,
ආපනඤ්ඤා තෙන සම්මුඛිනා කතී
පුච්ඡාමි තං බ්‍රාහ්මී විහසිත කොවිද.

සම්මුඛානා කාසිකා වාචසිකා අනන්තදස්සිනා
අකතානා ලොකගිතෙන විවෙකදස්සිනා,
ආපනඤ්ඤා තෙන සම්මුඛිනා පඤ්ඤා
එතං තෙ අකතාමි විහසිත කොවිද.

සම්මුඛානා කාසිකා මානසිකා අනන්තදස්සිනා
අකතානා ලොකගිතෙන විවෙකදස්සිනා,
ආපනඤ්ඤා තෙන සම්මුඛිනා කතී
පුච්ඡාමි තං බ්‍රාහ්මී විහසිත කොවිද.

සම්මුඛානා කාසිකා මානසිකා අනන්තදස්සිනා
අකතානා ලොකගිතෙන විවෙකදස්සිනා,
ආපනඤ්ඤා තෙන සම්මුඛිනා ඡ
එතං තෙ අකතාමි විහසිත කොවිද.

සම්මුඛානා වාචසිකා මානසිකා අනන්තදස්සිනා
අකතානා ලොකගිතෙන විවෙකදස්සිනා,
ආපනඤ්ඤා තෙන සම්මුඛිනා කතී
පුච්ඡාමි තං බ්‍රාහ්මී විහසිත කොවිද.

සම්මුඛානා වාචසිකා මානසිකා අනන්තදස්සිනා
අකතානා ලොකගිතෙන විවෙකදස්සිනා,
ආපනඤ්ඤා තෙන සම්මුඛිනා ඡ
එතං තෙ අකතාමි විහසිත කොවිද.

සම්මුඛානා කාසිකා වාචසිකා මානසිකා අනන්තදස්සිනා
අකතානා ලොකගිතෙන විවෙකදස්සිනා,
ආපනඤ්ඤා තෙන සම්මුඛිනා කතී
පුච්ඡාමි තං බ්‍රාහ්මී විහසිත කොවිද.

සම්මුඛානා කාසිකා වාචසිකා මානසිකා අනන්තදස්සිනා
අකතානා ලොකගිතෙන විවෙකදස්සිනා,
ආපනඤ්ඤා තෙන සම්මුඛිනා ඡ
එතං තෙ අකතාමි විහසිත කොවිද්දාති.

ආපනඤ්ඤා සම්මුඛාන භාෂා නිවේශිතා නතිසා.

4. විපතනි පව්වය වාර

සීලවිපතනි පව්වයා කති ආපතනියො ආපජ්ජති? සීලවිපතනි පව්වයා වතස්සො ආපතනියො ආපජ්ජති: භික්ඛුනී ජාතං පාරාජිකං ධම්මං පරිවජ්ජාදෙනි, ආපතනි පාරාජිකස්ස, වෙමනිකා පරිවජ්ජාදෙනි, ආපතනි ථුල්ලව්වයස්ස, භික්ඛු සඛිකාදිසෙසං පරිවජ්ජාදෙනි, ආපතනි පාචිතනියස්ස. අනන්තො දුරිඨිල්ලං ආපතනිං පරිවජ්ජාදෙනි, ආපතනි දුක්ඛං. සීලවිපතනි පව්වයා ඉමා වතස්සො ආපතනියො ආපජ්ජති.

තා ආපතනියො වතුන්තං විපතනිතං කති විපතනියො හජ්ජති? -පෙ- සත්තන්තං සමථාතං කතීති සමපේති සමමනති?

තා ආපතනියො වතුන්තං විපතනිතං දො විපතනියො හජ්ජති: සියා සීලවිපතනිං, සියා ආචාර විපතනිං. සත්තන්තං ආපතනිකකිකිතං වතුනි ආපතනිකකිකිති සඛිගතිතා. සියා පාරාජිකාපතනිකකිකිත, සියා ථුල්ලව්වයා පතනිකකිකිත, සියා පාචිතනියාපතනිකකිකිත, සියා දුක්ඛං. ජන්තං ආපතනි සමුට්ඨානාතං එකෙත සමුට්ඨානෙත සමුට්ඨානනි: කායනො ව වාචනො ව චිත්තනො ව සමුට්ඨානනි. වතුන්තං අධිකරණානං ආපතනාධිකරණං. සත්තන්තං සමථාතං තීති සමපේති සමමනති: සියා සමමුඛා විනයෙත ව පරික්ඛාදකරණෙත ව, සියා සමමුඛා විනයෙත ව තිණ්ණිකාකරණෙත ව.

ආචාර විපතනි පව්වයා කති ආපතනියො ආපජ්ජති? ආචාර විපතනි පව්වයා එකා ආපතනිං ආපජ්ජති: ආචාර විපතනිං පරිවජ්ජාදෙනි. ආපතනි දුක්ඛං. ආචාර විපතනි පව්වයා ඉමං එකං ආපතනිං ආපජ්ජති.

සා ආපතනි වතුන්තං විපතනිතං කති විපතනියො හජ්ජති -පෙ- සත්තන්තං සමථාතං කතීති සමපේති සමමනති?

සා ආපතනි වතුන්තං විපතනිතං එකං විපතනිං හජ්ජති: ආචාර විපතනිං. සත්තන්තං ආපතනිකකිකිතං එකෙත ආපතනිකකිකිති සඛිගතිතා. දුක්ඛං. ජන්තං ආපතනි සමුට්ඨානාතං එකෙත සමුට්ඨානෙත සමුට්ඨානනි: කායනො ව වාචනො ව චිත්තනො ව සමුට්ඨානනි. වතුන්තං අධිකරණානං ආපතනාධිකරණං. සත්තන්තං සමථාතං තීති සමපේති සමමනති: සියා සමමුඛා විනයෙත ව පරික්ඛාදකරණෙත ව, සියා සමමුඛා විනයෙත ව තිණ්ණිකාකරණෙත ව.

දිට්ඨි විපතනි පව්වයා කති ආපතනියො ආපජ්ජති. දිට්ඨි විපතනි පව්වයා දො ආපතනියො ආපජ්ජති: පාපිකාය දිට්ඨියා යාව තතියං සමමුඛා සත්තං නප්පට්ඨිසාජ්ජති. ඤාතියා දුක්ඛං. කමමවාචාපරියොසානෙ ආපතනි පාචිතනියස්ස. දිට්ඨි විපතනි පව්වයා ඉමා දො ආපතනියො ආපජ්ජති.

තා ආපතනියො වතුන්තං විපතනිතං කති විපතනියො හජ්ජති -පෙ- සත්තන්තං සමථාතං කතීති සමපේති සමමනති?

තා ආපතනියො වතුන්තං විපතනිතං එකං විපතනිං හජ්ජති: ආචාර විපතනිං. සත්තන්තං ආපතනිකකිකිතං දිට්ඨි ආපතනිකකිකිති

සඛගතිතා: සියා, පාවිතතියාපතතිකකකෙත, සියා දුක්කටාපතතිකකකෙත. ඡන්තං ආපතතිසමුට්ඨානානං එකෙත සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨගතති: කායතො ව වාචතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨගතති. චතුත්තං අධිකරණානං ආපතනාධිකරණං. සත්තන්තං සමථානං නීති සමපේති සමමනති: සියා සමමුඛා විතයෙන ව, පටිඤ්ඤාත කරණෙන ව, සියා සමමුඛා විතයෙන ව, නිණ වත්ථාරකෙන ව.

ආජීව විපතති පව්වයා කති ආපතතියො ආපජ්ජති? ආජීව විපතති පව්වයා ඡ ආපතතියො ආපජ්ජති: ආජීව හෙතු ආජීව කාරණා පාපිවේජා ඉවජා පකතො අසත්තං අභුතං උත්තරිමත්තසංධම්මං උල්ලපති ආපතති පාරාජිකස්ස. ආජීව හෙතු ආජීව කාරණා සංඝට්ඨරත්තං සමාපජ්ජති ආපතති සඛසාදිසෙසස්ස. ආජීව හෙතු ආජීව කාරණා යො හෙ විහාරෙ වසති සො භික්ඛු අරහාති හණති පටිවිජාතන්තස්ස ආපතති ථුල්ලවමයස්ස. ආජීව හෙතු ආජීව කාරණා භික්ඛු පණීත ගොජතාති අත්තතො අත්ථාය විඤ්ඤපෙචා භුඤ්ජති ආපතති පාවිතති යස්ස. ආජීවහෙතු ආජීවකාරණා භික්ඛුනී පණීතගොජතාති අත්තතො අත්ථාය විඤ්ඤපෙචා භුඤ්ජති. ආපතති පාරිදෙසනීයස්ස. ආජීවහෙතු ආජීවකාරණා සුපං වා ඔදනං වා අගිලාතො අත්තතො අත්ථාය විඤ්ඤපෙචා භුඤ්ජති ආපතති දුක්කටස්ස. ආජීව විපතති පව්වයා ඉමා ඡ ආපතතියො ආපජ්ජති.

තා ආපතතියො චතුත්තං විපතතිතං කති විපතතියො හජන්ති -පෙ-සත්තන්තං සමථානං කතිති සමපේති සමමනති?

තා ආපතතියො චතුත්තං විපතතිතං දෝ විපතතියො හජන්ති. සියා සීලවිපතතිං, සියා ආචාරවිපතතිං. සත්තන්තං ආපතතිකකකෙතං ඡති ආපතතිකකකෙති සඛගතිතා: සියා පාරාජිකා පතතිකකකෙත, සියා සඛසාදිසෙසාපතතිකකකෙත, සියා ථුල්ලවමයාපතතිකකකෙත, සියා පාවිතතියා පතතිකකකෙත, සියා පාරිදෙසනීයාපතතිකකකෙත, සියා දුක්කටාපතතිකකකෙත. ඡන්තං ආපතති සමුට්ඨානානං ඡති සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨගතති: සියා කායතො සමුට්ඨගතති න වාචතො න ව චිත්තතො, සියා වාචතො සමුට්ඨගතති න කායතො න චිත්තතො, සියා කායතො ව වාචතො ව සමුට්ඨගතති න චිත්තතො, සියා කායතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨගතති න වාචතො, සියා වාචතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨගතති න කායතො, සියා කායතො ව වාචතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨගතති. චතුත්තං අධිකරණානං ආපතනාධිකරණං; සත්තන්තං සමථානං නීති සමපේති සමමනති: සියා සමමුඛා විතයෙන ව පටිඤ්ඤාතකරණෙන ව, සියා සමමුඛා විතයෙන ව නිණවත්ථාරකෙණ ව.

විපතති පව්වය වාරො නිවසිතො චතුත්තො.

5. අධිකරණ පව්වය වාර

විවාදාධිකරණ පව්වයා කති ආපතතියො ආපජ්ජති? විවාදාධිකරණ පව්වයා දෝ ආපතතියො ආපජ්ජති: උපසම්පන්නං ඔමසති ආපතති පාවිතති යස්ස. අනුපසම්පන්නං ඔමසති ආපතති දුක්කටස්ස. විවාදාධිකරණ පව්වයා ඉමා දෝ ආපතතියො ආපජ්ජති.

තා ආපතනියො චතුන්තං විපතනීතං කති විපතනියො හජනති -පෙ-
සත්තන්තං සමථාතං කතීති සමථෙති සමමනති?

තා ආපතනියො චතුන්තං විපතනීතං එකං විපතනීතං හජනති: ආචාර
විපතනී, සත්තන්තං ආපතනිකකිකානං දව්ඨි ආපතනිකකිකෙති සමගතිතා:
සියා පාවිතනියාපතනිකකිකෙති, සියා දුක්ඛථාපතනිකකිකෙති, ඡන්තං
ආපතනිසමුට්ඨානානං තිති සමුට්ඨාතෙහි සමුට්ඨහනති: සියා කායතො ච විත්ත
තො ච සමුට්ඨහනති න වාචතො, සියා වාචතො ච විත්තතො ච සමුට්ඨ
හනති න කායතො, සියා කායතො ච වාචතො ච විත්තතො ච සමුට්ඨ
හනති. චතුන්තං අධිකරණානං ආපත්තාධිකරණං. සත්තන්තං සමථාතං
තිති සමථෙති සමමනති: සියා සමමුඛා විනයෙන ව පටිඤ්ඤාතකරණෙන ව,
සියා සමමුඛා විනයෙන ව තිණවත්ථාරකෙන ව.

අනුචාදයිකරණපච්චයා කති ආපතනියො ආපජ්ජති? අනුචාදයිකරණ
පච්චයා තියෙසා ආපතනියො ආපජ්ජති: භික්ඛුං අමුලකෙන පාරාජිකෙන
ධමමත අනුඛංසෙති ආපතනි සමිකාදිසෙසා. අමුලකෙන සමිකාදිසෙසෙන
අනුඛංසෙති ආපතනි පාවිතනියං. අමුලිකාය ආචාර විපතනියා අනුඛං
සෙති ආපතනි දුක්ඛං. අනුචාදයිකරණපච්චයා ඉමා තියෙසා ආපතනියො
ආපජ්ජති.

තා ආපතනියො චතුන්තං විපතනීතං කති විපතනියො හජනති? -පෙ-
සත්තන්තං සමථාතං කතීති සමථෙති සමමනති?

තා ආපතනියො චතුන්තං විපතනීතං ද්වේ විපතනියො හජනති: සියා
සිල විපතනී, සියා ආචාරවිපතනී; සත්තන්තං ආපතනිකකිකානං තිති ආප
තනිකකිකෙති සමගතිතා: සියා සමිකාදිසෙසා පතනිකකිකෙති, සියා පාවිතනි
යාපතනිකකිකෙති, සියා දුක්ඛථාපතනිකකිකෙති. ඡන්තං ආපතනිසමුට්ඨා
නානං තිති සමුට්ඨාතෙහි සමුට්ඨහනති: සියා කායතො ච විත්තතො ච සමුට්ඨ
හනති න වාචතො, සියා වාචතො ච විත්තතො ච සමුට්ඨහනති න කායතො,
සියා කායතො ච වාචතො ච විත්තතො ච සමුට්ඨහනති. චතුන්තං අධිකර
ණානං ආපත්තාධිකරණං. සත්තන්තං සමථාතං තිති සමථෙති සමමනති:
සියා සමමුඛා විනයෙන ව පටිඤ්ඤාතකරණෙන ව, සියා සමමුඛා විනයෙන ව
තිණවත්ථාරකෙන ව.

ආපත්තාධිකරණ පච්චයා කති ආපතනියො ආපජ්ජති? ආපත්තාධි
කරණපච්චයා වතෙසා ආපතනියො ආපජ්ජති: භික්ඛුනි ජාතං පාරාජිකං
ධමමං පටිච්ඡාදෙති ආපතනි පාරාජිකං. වෙමතිකා පටිච්ඡාදෙති ආපතනි
ථුල්ලවචයං. භික්ඛු සමිකාදිසෙසං පටිච්ඡාදෙති ආපතනි පාවිතනියං, ආචාර
විපතනී. පටිච්ඡාදෙති ආපතනි දුක්ඛං. ආපත්තාධිකරණ පච්චයා ඉමා
වතෙසා ආපතනියො ආපජ්ජති.

තා ආපතනියො චතුන්තං විපතනීතං කති විපතනියො හජනති? -පෙ-
සත්තන්තං සමථාතං කතීති සමථෙති සමමනති?

තා ආපතනියො චතුන්තං විපතනීතං ද්වේ විපතනියො හජනති: සියා
සිලවිපතනී, සියා ආචාරවිපතනී, සත්තන්තං ආපතනිකකිකානං චතුති

ආපනතිකනිකේති සඛගිතා: සියා පාරාජිකාපනතිකනිකේති, සියා පුලුච්චයාපනතිකනිකේති, සියා පාචිතනියාපනතිකනිකේති. සියා දුක්කටාපනතිකනිකේති, ඡන්තං ආපනතිසමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨගනනි: කායතො ව වාචතො ව විත්තතො ව සමුට්ඨගනනි. චතුන්නං අධිකරණානං ආපනාධිකරණං. සත්තනනං සමථානං තිති සමපේති සමමනනි සියා සමමුඛා විනයෙන ව පටිඤ්ඤානකරණෙන ව, සියා සමමුඛා විනයෙන ව තිණවත්තාර කෙන ව.

කිච්චාධිකරණ පව්වයා කති ආපනතියො ආපජ්ජති? කිච්චාධිකරණ පව්වයා පඤ්ච ආපනතියො ආපජ්ජති: උක්ඛින්නානුවතනිකා භික්ඛුහී යාව තතියං සමනුනාසනාය නපපටිතිස්සජ්ජති ඤානතියා දුක්කටං, දිවි කමම වාචාති පුලුච්චයා, කමමවාචා පටියොසානෙන ආපනති පාරාජිකස්ස. හෙදකානු වත්තකා භික්ඛු යාව තතියං සමනුනාසනාය නපපටිතිස්සජ්ජති ආපනති සඛසාදිසෙසස්ස. පාටිකාය දිට්ඨියා යාව තතියං සමනුනාසනාය නපපටිතිස්සජ්ජති ආපනති ආචිතතියස්ස. කිච්චාධිකරණ පව්වයා ඉමා පඤ්ච ආපනතියො ආපජ්ජති.

තා ආපනතියො චතුන්නං විපතනිතං කති විපතනියො හජ්ජනි -පෙ- සත්තනනං සමථානං කතිති සමපේති සමමනනි?

තා ආපනතියො චතුන්නං විපතනිතං දො විපතනියො හජ්ජනි: සියා සීලවිපතනි, සියා ආචාරවිපතනි, සත්තනනං ආපනතිකනිකානං පඤ්චති ආපනතිකනිකේති සඛගිතා: සියා පාරාජිකා පනතිකනිකේති, සියා සඛසාදි සෙසාපනතිකනිකේති, සියා පුලුච්චයාපනතිකනිකේති, සියා පාචිතනියා පනතිකනිකේති, සියා දුක්කටාපනතිකනිකේති, ඡන්තං ආපනතිසමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨගනනි: කායතො ව වාචතො ව විත්තතො ව සමුට්ඨගනනි. චතුන්නං අධිකරණානං ආපනාධිකරණං. සත්තනනං සම ථානං තිති සමපේති සමමනනි: සියා සමමුඛා විනයෙන ව පටිඤ්ඤානකර ණෙන ව, සියා සමමුඛා විනයෙන ව තිණවත්තාරකෙන ව.

යපෙචා සත්ත ආපනතියො සත්තාපනතිකනිකේ අවසෙසා ආපනතියො චතුන්නං විපතනිතං කති විපතනියො හජ්ජනි? සත්තනනං ආපනතිකනිකානං කතිති ආපනතිකනිකේති සඛගිතා? ඡන්තං ආපනතිසමුට්ඨානානං කතිති සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨගනනි? චතුන්නං අධිකරණානං කතමං අධිකරණං? සත්තනනං සමථානං කතිති සමපේති සමමනනි?

යපෙචා සත්ත ආපනතියො සත්තාපනතිකනිකේ අවසෙසා ආපනතියො චතුන්නං විපතනිතං න කතමං විපතනි හජ්ජනි. සත්තනනං ආපනතිකනිකානං න කතමෙන ආපනතිකනිකේති සඛගිතා. ඡන්තං ආපනතිසමුට්ඨානානං න කතමෙන ආපනතිසමුට්ඨානෙන සමුට්ඨගනනි. චතුන්නං අධිකරණානං න කතමං අධිකරණං. සත්තනනං සමථානං න කතමෙන සමපේති සමමනනි. තං කියා හෙතු? යපෙචා සත්තාපනතියො සත්තාපනතිකනිකේ තත්ඤ්ඤා ආපනතියොති.

අධිකරණ පව්වයවාරො ගිට්ඨිතො පඤ්චමො.

දනනර්ෂපෙය්සාලං ගිට්ඨිතං.

තස්සද්දානං:-

කති පුළුච්ඡා සමුට්ඨානා - කතාපතනි තපේච ච
සමුට්ඨානා විපතනි ච - තථාධිකරණෙන වා ති.

6. අධිකරණ පරිශාය වාර.

සමථ හෙද.

විවාදාධිකරණස්ස කිං පුබ්බඛගමං? කති ධානාති? කති වඤ්ඤිති? කති
භූමියො? කති හෙතු? කති මූලාති? කතිභාකාරෙති විවදනි? විවාදාධිකරණං
කතිති සමපේති සමමති?

අනුවාදාධිකරණස්ස කිං පුබ්බඛගමං? කති ධානාති? කති වඤ්ඤිති? කති
භූමියො? කති හෙතු? කති මූලාති? කතිභාකාරෙති අනුවදනි? අනුවාදාධි
කරණං කතිති සමපේති සමමති?

ආපත්තාධිකරණස්ස කිං පුබ්බඛගමං? කති ධානාති? කති වඤ්ඤිති? කති
භූමියො? කති හෙතු? කති මූලාති? කතිභාකාරෙති ආපත්තං ආපජ්ජති?
ආපත්තාධිකරණං කතිති සමපේති සමමති?

කිව්වාධිකරණස්ස කිං පුබ්බඛගමං? කති ධානාති? කති වඤ්ඤිති? කති
භූමියො? කති හෙතු? කති මූලාති? කතිභාකාරෙති කිව්වං ජායති? කිව්වාධි
කරණං කතිති සමපේති සමමති?

විවාදාධිකරණස්ස කිං පුබ්බඛගමනත්? ලොහො පුබ්බඛගමො, දෙසො
පුබ්බඛගමො, මොහො පුබ්බඛගමො, අලොහො පුබ්බඛගමො, අදෙසො පුබ්බ
ඛගමො, අමොහො පුබ්බඛගමො, කති ධානාතිති? අට්ඨාරස හෙදකර වඤ්ඤි
ති ධානාති. කති වඤ්ඤිති? අට්ඨාරස හෙදකර වඤ්ඤිති¹, කති භූමියොති?
අට්ඨාරස හෙදකර වඤ්ඤිති භූමියො. කති හෙතුති? තච හෙතු: තයො කුසල
හෙතු, තයො අකුසල හෙතු, තයො අඛ්‍යාකත හෙතු? කති මූලාතිති?
ආදස මූලාති. කතිභාකාරෙති විවදනිති? ද්විභාකාරෙති විවදනි: ධම්මද්ධං වා,
අධම්මද්ධං වා. විවාදාධිකරණං කතිති සමපේති සමමතිති? විවාදාධිකරණං
ද්විති සමපේති සමමති: සමමුඛා විතයෙන ච යෙභුග්ගසිකාය ව.

අනුවාදාධිකරණස්ස කිං පුබ්බඛගමනත්? ලොහො පුබ්බඛගමො, දෙසො
පුබ්බඛගමො, මොහො පුබ්බඛගමො, අලොහො පුබ්බඛගමො, අදෙසො පුබ්බ
ඛගමො, අමොහො පුබ්බඛගමො. කති ධානාතිති? වතස්සො විපත්තියො
ධානාති. කති වඤ්ඤිති? වතස්සො විපත්තියො වඤ්ඤිති. කති භූමියොති?
වතස්සො විපත්තියො භූමියො. කති හෙතුති? තච හෙතු: තයො කුසලහෙතු.
තයො අකුසලහෙතු, තයො අඛ්‍යාකතහෙතු: කති මූලාතිති? වුද්දස මූලාති,
කතිභාකාරෙති අනුවදනිති? ද්විභාකාරෙති අනුවදනි: වඤ්ඤො වා ආපත්ත
තො මා. අනුවාදාධිකරණං කතිති සමපේති සමමතිති? අනුවාදාධිකරණං වතුති
සමපේති සමමති? සමමුඛා විතයෙන ච අමුලුභ විතයෙන ච තස්ස පාපිග්ගසිකාය ව.

ආපනාධිකරණය කී ප්‍රබන්ධයෙන්? ලොහො ප්‍රබන්ධයෝ, දෙසො ප්‍රබන්ධයෝ, මොහො ප්‍රබන්ධයෝ, අලොහො ප්‍රබන්ධයෝ, අදෙසො ප්‍රබන්ධයෝ, අමොහො ප්‍රබන්ධයෝ. කනි ධාතානි? සත්තාපනිකකි ධාතානි. කනි වජ්ජනි? සත්තාපනිකකි වජ්ජනි. කනි භුමියොනි? සත්තාපනිකකි භුමියො. කනි හෙතුනි? නවහෙතු: තයො කුසලහෙතු, තයො අකුසලහෙතු, තයො අබ්‍යාකතහෙතු¹. කනි මූලානි? ඡ ආපනසම්මුට්ඨාතානි මූලානි. කනිභාකාරොති ආපනනි. ආපජ්ජනි? ඡ භාකාරොති ආපනනි. ආපජ්ජනි: අලජ්ජනා, අඤ්ඤානා, කුසලවිපකතනා, අකප්පියෙ කප්පියෙ ඤ්ඤානා, කප්පියෙ අකප්පියෙඤ්ඤානා, සති සමමාසා, ආපනාධිකරණං කනිහි සමපෙති සමමනි? ආපනාධිකරණං නිහි සමපෙති සමමනි: සමමුඛා විනයෙන ව, පටිඤ්ඤානකරණෙන ව, සමමුඛා විනයෙන ව තිණවජාරකෙන ව.

කිව්වාධිකරණය කී ප්‍රබන්ධයෙන්? ලොහො ප්‍රබන්ධයෝ, දෙසො ප්‍රබන්ධයෝ, මොහො ප්‍රබන්ධයෝ, අලොහො ප්‍රබන්ධයෝ, අදෙසො ප්‍රබන්ධයෝ, අමොහො ප්‍රබන්ධයෝ. කනි ධාතානි? වත්තාරි කමමානි ධාතානි. කනි වජ්ජනි? වත්තාරි කමමානි වජ්ජනි. කනි භුමියොනි? වත්තාරි කමමානි භුමියො. කනි හෙතුනි? නව හෙතු: තයො කුසලහෙතු, තයො අකුසලහෙතු, තයො අබ්‍යාකතහෙතු. කනි මූලානි? එකං මූලං. සමෙසා. කනිභාකාරොති කිව්වං ජායනි? දව්වාකාරොති කිව්වං ජායනි, ඤ්ඤානො වා, අපලොකතතො වා, කිව්වාධිකරණං කනිහි සමපෙති සමමනි? කිව්වාධිකරණං එකෙන සමපෙත සමමනි: සමමුඛා විනයෙන.

කනි සමථා? සත්ත සමථා: සමමුඛා විනයො, සතිවිනයො, අමුද්‍රව්‍ය විනයො, පටිඤ්ඤානකරණං, යෙභ්‍රයසිකා, තස්සපාපියසිකා, තිණවජාරකො. ඉමෙ සත්ත සමථා. සිය ඉමෙ සත්ත සමථා දස සමථා හොනති. දස සමථා සත්ත සමථා හොනති. වජ්ජවසෙන පරියායෙන සියති කප්ඤ්ච සියා? විවාදධිකරණය දෙව සමථා, අනුවාදධිකරණය වත්තාරො සමථා, ආපනාධිකරණය තයො සමථා, කිව්වාධිකරණය එකො සමථා, එවං ඉමෙ සත්ත සමථා දසසමථා හොනති: දසසමථා සත්ත සමථා හොනති වජ්ජවසෙන පරියායෙන.

අධිකරණ පරිසාය වාරො නිබ්බිතො ඡට්ට්ඨො.

7. සාධාරණ වාර.

කනි සමථා විවාදධිකරණය සාධාරණා? කනි සමථා විවාදධිකරණය අසාධාරණා? කනි සමථා අනුවාදධිකරණය සාධාරණා? කනි සමථා අනුවාදධිකරණය අසාධාරණා? කනි සමථා ආපනාධිකරණය සාධාරණා? කනි සමථා ආපනාධිකරණය අසාධාරණා? කනි සමථා කිව්වාධිකරණය සාධාරණා? කනි සමථා කිව්වාධිකරණය අසාධාරණා?

-
1. කනි හෙතුනි? ඡහෙතු. තයො අකුසල හෙතු- තයො අබ්‍යාකත හෙතු-ත. ම

දෝ සමථා විවාදාදිකරණස්ස සාධාරණා: සමමුඛා විනයො, යෙභුස්ස සිකා. පඤ්ච සමථා විවාදාදිකරණස්ස අසාධාරණා: සහි විනයො, අමුල්ලා විනයො, පටිඤ්ඤානකරණං, තස්ස පාපියස්සිකා, නිණ්වජාරකො. චත්තාරො සමථා අනුවාදාදිකරණස්ස සාධාරණා: සමමුඛා විනයො, සහි විනයො, අමුල්ලා විනයො, තස්ස පාපියස්සිකා. තයො සමථා අනුවාදාදිකරණස්ස අසාධාරණා: යෙභුස්ස සිකා, පටිඤ්ඤානකරණං, නිණ්වජාරකො. තයො සමථා ආපත්තාදි කරණස්ස සාධාරණා: සමමුඛා විනයො, පටිඤ්ඤානකරණං, නිණ්වජාරකො. චත්තාරො සමථා ආපත්තාදිකරණස්ස අසාධාරණා: යෙභුස්ස සිකා, සහි විනයො, අමුල්ලා විනයො, තස්ස පාපියස්සිකා. එකො සමථො කිච්චාදිකරණස්ස සාධාරණා: සමමුඛා විනයො. ඡ සමථා කිච්චාදිකරණස්ස අසාධාරණා: යෙභුස්ස සිකා, සහි විනයො, අමුල්ලා විනයො, පටිඤ්ඤානකරණං, තස්ස පාපියස්සිකා, නිණ්වජාරකො.

සාධාරණ වාරො නිවසිනො සත්තමො.

8. තබ්භාගිය වාර.

කති සමථා විවාදාදිකරණස්ස තබ්භාගියා? කති සමථා විවාදාදිකරණස්ස අඤ්ඤාභාගියා? කති සමථා අනුවාදාදිකරණස්ස තබ්භාගියා? කති සමථා අනුවාදාදිකරණස්ස අඤ්ඤාභාගියා? කති සමථා ආපත්තාදිකරණස්ස තබ්භාගියා? කති සමථා ආපත්තාදිකරණස්ස අඤ්ඤාභාගියා? කති සමථා කිච්චාදිකරණස්ස තබ්භාගියා? කති සමථා කිච්චාදිකරණස්ස අඤ්ඤාභාගියා?

දෝ සමථා විවාදාදිකරණස්ස තබ්භාගියා: සමමුඛා විනයො, යෙභුස්ස සිකා. පඤ්ච සමථා විවාදාදිකරණස්ස අඤ්ඤාභාගියා: සහි විනයො, අමුල්ලා විනයො, පටිඤ්ඤානකරණං, තස්ස පාපියස්සිකා නිණ්වජාරකො. චත්තාරො සමථා අනුවාදාදිකරණස්ස තබ්භාගියා: සමමුඛා විනයො, සහි විනයො; අමුල්ලා විනයො, තස්ස පාපියස්සිකා. තයො සමථා අනුවාදාදිකරණස්ස අඤ්ඤාභාගියා: යෙභුස්ස සිකා, පටිඤ්ඤානකරණං, නිණ්වජාරකො. තයො සමථා ආපත්තාදි කරණස්ස තබ්භාගියා: සමමුඛා විනයො, පටිඤ්ඤානකරණං, නිණ්වජාරකො. චත්තාරො සමථා ආපත්තාදිකරණස්ස අඤ්ඤාභාගියා: යෙභුස්ස සිකා, සහි විනයො, අමුල්ලා විනයො, තස්ස පාපියස්සිකා, එකො සමථො කිච්චාදිකරණස්ස තබ්භාගියො සමමුඛා විනයො. ඡ සමථා කිච්චාදිකරණස්ස අඤ්ඤාභාගියා: යෙභුස්ස සිකා, සහි විනයො, අමුල්ලා විනයො, පටිඤ්ඤානකරණං, තස්ස පාපියස්සිකා, නිණ්වජාරකො.

තබ්භාගිය වාරො නිවසිනො අබ්බමො.

9. සමථා සමථස්ස සාධාරණ වාර.

සමථා සමථස්ස සාධාරණා, සමථා සමථස්ස අසාධාරණා? සියා සමථා මථස්ස සාධාරණා, සියා සමථා සමථස්ස අසාධාරණා.

කථං සියා සමථා සමථස්ස සාධාරණෝ? කථං සියා සමථා සමථස්ස අසාධාරණෝ? යෙභුයසිකා සමුත්ථා චිතයස්ස සාධාරණා, සති චිතයස්ස අමුත්ථ චිතයස්ස පටිඤ්ඤාන කරණස්ස තස්ස පාපියසිකාය නිණවජ්ඣාරකස්ස අසාධාරණා, සතිචිතයො සමුත්ථා චිතයස්ස සාධාරණො, අමුත්ථ චිතයස්ස පටිඤ්ඤානකරණස්ස තස්ස පාපියසිකාය නිණවජ්ඣාරකස්ස යෙභුයසිකාය අසාධාරණො, අමුත්ථ චිතයො සමුත්ථා චිතයස්ස සාධාරණො, පටිඤ්ඤානකරණස්ස තස්ස පාපියසිකාය නිණවජ්ඣාරකස්ස යෙභුයසිකාය සති චිතයස්ස අසාධාරණො, පටිඤ්ඤානකරණො සමුත්ථා චිතයස්ස සාධාරණො, තස්ස පාපියසිකාය නිණවජ්ඣාරකස්ස යෙභුයසිකාය සති චිතයස්ස අමුත්ථ චිතයස්ස අසාධාරණො, නස්ස පාපියසිකා සමුත්ථා චිතයස්ස සාධාරණො, නිණවජ්ඣාරකස්ස යෙභුයසිකාය සති චිතයස්ස අමුත්ථ චිතයස්ස පටිඤ්ඤානකරණස්ස අසාධාරණො, නිණවජ්ඣාරකො සමුත්ථා චිතයස්ස සාධාරණො, යෙභුයසිකාය සති චිතයස්ස අමුත්ථ චිතයස්ස පටිඤ්ඤානකරණස්ස තස්ස පාපියසිකාය අසාධාරණො, එවං සියා සමථා සමථස්ස සාධාරණො, එවං සියා සමථා සමථස්ස අසාධාරණො.

සමථා සමථස්ස සාධාරණ වාචො නිවේතනා නවමො.

10. සමථ, සමථස්ස නිබ්භූතිය චර.

සමථා සමථස්ස නබ්බාතියා, සමථා සමථස්ස අඤ්ඤානාතියා? සියා සමථා සමථස්ස නබ්බාතියා, සියා සමථා සමථස්ස අඤ්ඤානාතියා.

කථං සියා සමථා සමථස්ස තබ්බාගියා? කථං සියා සමථා සමථස්ස අඤ්ඤාභාගියා? යෙභුය්‍යසිකා සමමුඛා චිතයස්ස තබ්බාගියා, සති චිතයස්ස අමුල්ලභිතයස්ස පටිඤ්ඤානකරණස්ස තස්ස පාපිය්‍යසිකාය නිණ්වජ්ඣාරකස්ස අඤ්ඤාභාගියා, සති චිතයො සමමුඛා චිතයස්ස තබ්බාගියො, අමුල්ලභිතයස්ස පටිඤ්ඤානකරණස්ස තස්ස පාපිය්‍යසිකාය නිණ්වජ්ඣාරකස්ස යෙභුය්‍යසිකාය අඤ්ඤාභාගියො, අමුල්ලභිතයො සමමුඛා චිතයස්ස තබ්බාගියො, පටිඤ්ඤානකරණස්ස තස්ස පාපිය්‍යසිකාය නිණ්වජ්ඣාරකස්ස යෙභුය්‍යසිකාය සති චිතයස්ස අඤ්ඤාභාගියො, පටිඤ්ඤානකරණං සමමුඛා චිතයස්ස තබ්බාගියං, තස්ස පාපිය්‍යසිකාය නිණ්වජ්ඣාරකස්ස යෙභුය්‍යසිකාය සති චිතයස්ස අමුල්ලභිතයස්ස අඤ්ඤාභාගියං, තස්ස පාපිය්‍යසිකා සමමුඛා චිතයස්ස තබ්බාගියා, නිණ්වජ්ඣාරකස්ස යෙභුය්‍යසිකාය සති චිතයස්ස අමුල්ලභිතයස්ස පටිඤ්ඤානකරණස්ස අඤ්ඤාභාගියා, නිණ්වජ්ඣාරකො සමමුඛා චිතයස්ස තබ්බාගියො, යෙභුය්‍යසිකාය සති චිතයස්ස අමුල්ලභිතයස්ස, තස්ස පාපිය්‍යසිකාය අඤ්ඤාභාගියො, එවං සියා සමථා සමථස්ස තබ්බාගියා, එවං සියා සමථා සමථස්ස අඤ්ඤාභාගියා.

සමථා සමථස්ස නිත්තාගිය වාථො ඥානිතො දසමො.

11. සමථ සමමුඛා විනය මාර.

සම්පේද්‍ය සම්ප්‍රේෂණ ඒකකය, සම්ප්‍රේෂණ ඒකකය සම්පේද්‍ය. සම්පේද්‍ය යෙදුමක් සිසුන්, යෙදුමක් සම්පේද්‍ය. සම්පේද්‍ය සහිත ඒකකය, සහිත ඒකකය සම්පේද්‍ය.

සමථෝ අමුල්ලා විනයො, අමුල්ලා විනයො සමථො, සමථො පටිඤ්ඤාතකරණං, පටිඤ්ඤාතකරණං සමථො. සමථො තස්ස පාපියසසිකා, තස්ස පාපියසසිකා සමථො, සමථො තිණ්වජාරකො, තිණ්වජාරකො සමථො.

යෙභ්බුයසසිකා සතිවිනයො අමුල්ලා විනයො පටිඤ්ඤාතකරණං තස්ස පාපියසසිකා තිණ්වජාරකො ඉමෙ සමථා සමථා, නො සමමුඛා විනයො. සමමුඛා විනයො සමථො වෙව සමමුඛා විනයො ව.

සති විනයො අමුල්ලා විනයො පටිඤ්ඤාතකරණං තස්ස පාපියසසිකා තිණ්වජාරකො සමමුඛා විනයො ඉමෙ සමථා සමථා, නො යෙභ්බුයසසිකා. යෙභ්බුයසසිකා සමථො වෙව යෙභ්බුයසසිකා ව. අමුල්ලා විනයො පටිඤ්ඤාතකරණං තස්ස පාපියසසිකා තිණ්වජාරකො සමමුඛා විනයො යෙභ්බුයසසිකා ඉමෙ සමථා සමථා, නො සතිවිනයො. සතිවිනයො සමථො වෙව සතිවිනයො ව.

පටිඤ්ඤාතකරණං තස්ස පාපියසසිකා තිණ්වජාරකො සමමුඛා විනයො යෙභ්බුයසසිකා සතිවිනයො ඉමෙ සමථා සමථා, නො අමුල්ලා විනයො. අමුල්ලා විනයො සමථො වෙව අමුල්ලා විනයො ව.

තස්ස පාපියසසිකා තිණ්වජාරකො සමමුඛා විනයො, යෙභ්බුයසසිකා සති විනයො අමුල්ලා විනයො ඉමෙ සමථා සමථා, නො පටිඤ්ඤාතකරණං. පටිඤ්ඤාතකරණං සමථො වෙව පටිඤ්ඤාතකරණං ඤාච.

තිණ්වජාරකො සමමුඛා විනයො යෙභ්බුයසසිකා සති විනයො අමුල්ලා විනයො පටිඤ්ඤාතකරණං ඉමෙ සමථා සමථා, නො තස්ස පාපියසසිකා, තස්ස පාපියසසිකා සමථො වෙව තස්ස පාපියසසිකා ව.

සමමුඛා විනයො යෙභ්බුයසසිකා සති විනයො අමුල්ලා විනයො පටිඤ්ඤාතකරණං තස්ස පාපියසසිකා ඉමෙ සමථා සමථා; නො තිණ්වජාරකො. තිණ්වජාරකො සමථො වෙව තිණ්වජාරකො ව.

සමථ සමමුඛා විනයවාගෙ නිට්ඨමනා එකා දසමො.

12. විනය වාර

විනයො සමමුඛා විනයො, සමමුඛා විනයො විනයො, විනයො යෙභ්බුයසසිකා, යෙභ්බුයසසිකා විනයො, විනයො සති විනයො, සති විනයො විනයො, විනයො අමුල්ලා විනයො, අමුල්ලා විනයො විනයො. විනයො පටිඤ්ඤාතකරණං, පටිඤ්ඤාතකරණං විනයො, විනයො තස්ස පාපියසසිකා, තස්ස පාපියසසිකා විනයො. විනයො තිණ්වජාරකො, තිණ්වජාරකො විනයො.

විනයො සියා සමමුඛා විනයො, සියා න සමමුඛා විනයො. සමමුඛා විනයො විනයො වෙව සමමුඛා විනයො ව.

විනයො සියා යෙභ්බුයසසිකා, සියා න යෙභ්බුයසසිකා. යෙභ්බුයසසිකා විනයො වෙව යෙභ්බුයසසිකා ව.

විනයො සියා සති විනයො, සියා න සති විනයො, සති විනයො විනයො වෙව සති විනයො ව.

විනයො සියා අමුලා විනයො, සියා න අමුලා විනයො. අමුලා විනයො විනයො වෙව අමුලා විනයො ව.

විනයො සියා පටිඤ්ඤාතකරණං, සියා න පටිඤ්ඤාතකරණං. පටිඤ්ඤාතකරණං විනයො වෙව පටිඤ්ඤාතකරණංඤ්ඤාතකරණං.

විනයො සියා තස්ස පාපියසසිකා, සියා න තස්සපාපියසසිකා. තස්සපාපියසසිකා විනයො වෙව තස්ස පාපියසසිකා ව.

විනයො සියා තිණ්වජාරකො, සියා න තිණ්වජාරකො. තිණ්වජාරකො විනයො වෙව තිණ්වජාරකො ව.

විනයොගේ නිවසිතො දවාදසමා.

13. කුසල වාර

සමමුඛා විනයො කුසලො අකුසලො අබ්‍යාකතො? යෙභුග්ගසිකා කුසලා අකුසලා අබ්‍යාකතා? සති විනයො කුසලො අකුසලො අබ්‍යාකතො? අමුලා විනයො කුසලො අකුසලො අබ්‍යාකතො? පටිඤ්ඤාතකරණං කුසලං අකුසලං අබ්‍යාකතං? තස්සපාපියසසිකා කුසලා අකුසලා අබ්‍යාකතා? තිණ්වජාරකො කුසලො අකුසලො අබ්‍යාකතො?

සමමුඛා විනයො සියා කුසලො, සියා අබ්‍යාකතො, තථි සමමුඛා විනයො අකුසලො, යෙභුග්ගසිකා සියා කුසලා, සියා අකුසලා, සියා අබ්‍යාකතා? සති විනයො සියා කුසලො, සියා අකුසලො, සියා අබ්‍යාකතො. අමුලා විනයො සියා කුසලො, සියා අකුසලො, සියා අබ්‍යාකතො, පටිඤ්ඤාතකරණං සියා කුසලං, සියා අකුසලං, සියා අබ්‍යාකතං. තස්සපාපියසසිකා සියා කුසලා, සියා අකුසලා, සියා අබ්‍යාකතා. තිණ්වජාරකො සියා කුසලො, සියා අකුසලො, සියා අබ්‍යාකතො.

විවාදධිකරණං කුසලං අකුසලං අබ්‍යාකතං? අනුවාදධිකරණං කුසලං අකුසලං අබ්‍යාකතං? ආපත්තාධිකරණං කුසලං අකුසලං අබ්‍යාකතං? කිලවාධිකරණං කුසලං අකුසලං අබ්‍යාකතං?

විවාදධිකරණං සියා කුසලං, සියා අකුසලං, සියා අබ්‍යාකතං. අනුවාදධිකරණං සියා කුසලං, සියා අකුසලං, සියා අබ්‍යාකතං. ආපත්තාධිකරණං සියා අකුසලං සියා අබ්‍යාකතං. තථි ආපත්තාධිකරණං කුසලං, කිලවාධිකරණං සියා කුසලං, සියා අකුසලං, සියා අබ්‍යාකතං.

කුසල වාරො නිවසිතො තෙරසමා.

14. යත් වාර - ප්‍රච්ඡා වාර

යත් යෙභුග්ගසිකා ලබ්‍හති තත් සමමුඛා විනයො ලබ්‍හති, යත් සමමුඛා විනයො ලබ්‍හති, තත් යෙභුග්ගසිකා ලබ්‍හති. ත තත් සති විනයො ලබ්‍හති.

න තත් අමුල්ලා විනයො ලබන්ති. න තත් පටිඤ්ඤාකරණං ලබන්ති. න තත් තස්ස පාපියසසිකා ලබන්ති. න තත් තිණ්වන්තාරකො ලබන්ති.

යත් සති විනයො ලබන්ති තත් සමමුඛා විනයො ලබන්ති. යත් සමමුඛා විනයො ලබන්ති තත් සතිවිනයො ලබන්ති. න තත් අමුල්ලා විනයො ලබන්ති. න තත් පටිඤ්ඤා කරණං ලබන්ති. න තත් තස්ස පාපියසසිකා ලබන්ති. න තත් තිණ්වන්තාරකො ලබන්ති. න තත් යෙභුයසසිකා ලබන්ති.

යත් අමුල්ලා විනයො ලබන්ති තත් සමමුඛා විනයො ලබන්ති. යත් සමමුඛා විනයො ලබන්ති තත් අමුල්ලා විනයො ලබන්ති. න තත් පටිඤ්ඤා කරණං ලබන්ති. න තත් තස්ස පාපියසසිකා ලබන්ති. න තත් තිණ්වන්තාරකො ලබන්ති. න තත් යෙභුයසසිකා ලබන්ති. න තත් සතිවිනයො ලබන්ති.

යත් පටිඤ්ඤාකරණං ලබන්ති තත් සමමුඛා විනයො ලබන්ති. යත් සමමුඛා විනයො ලබන්ති තත් පටිඤ්ඤාකරණං ලබන්ති. න තත් තස්ස පාපියසසිකා ලබන්ති න තත් තිණ්වන්තාරකො ලබන්ති. න තත් යෙභුයසසිකා ලබන්ති. න තත් සතිවිනයො ලබන්ති න තත් අමුල්ලා විනයො ලබන්ති.

යත් තස්සපාපියසසිකා ලබන්ති. තත් සමමුඛා විනයො ලබන්ති. යත් සමමුඛා විනයො ලබන්ති තත් තස්ස පාපියසසිකා ලබන්ති. න තත් තිණ්වන්තාරකො ලබන්ති න තත් යෙභුයසසිකා ලබන්ති. න තත් සති විනයො ලබන්ති. න තත් අමුල්ලා විනයො ලබන්ති. න තත් පටිඤ්ඤා කරණං ලබන්ති.

යත් තිණ්වන්තාරකො ලබන්ති තත් සමමුඛා විනයො ලබන්ති. යත් සමමුඛා විනයො ලබන්ති තත් තිණ්වන්තාරකො ලබන්ති. න තත් යෙභුයසසිකා ලබන්ති. න තත් සති විනයො ලබන්ති. න තත් අමුල්ලා විනයො ලබන්ති. න තත් පටිඤ්ඤාකරණං ලබන්ති. න තත් තස්ස පාපියසසිකා ලබන්ති.

යත් යෙභුයසසිකා තත් සමමුඛා විනයො, යත් සමමුඛා විනයො තත් යෙභුයසසිකා. න තත් සති විනයො, න තත් අමුල්ලා විනයො, න තත් පටිඤ්ඤාකරණං, න තත් තස්සපාපියසසිකා, න තත් තිණ්වන්තාරකො.

යත් සති විනයො තත් සමමුඛා විනයො, යත් සමමුඛා විනයො තත් සති විනයො, න තත් අමුල්ලා විනයො, න තත් පටිඤ්ඤාකරණං, න තත් තස්සපාපියසසිකා, න තත් තිණ්වන්තාරකො, න තත් යෙභුයසසිකා, සමමුඛා විනයං කාතුත මුලං — පෙ —.

යත් තිණ්වන්තාරකො තත් සමමුඛා විනයො, යත් සමමුඛා විනයො තත් තිණ්වන්තාරකො, න තත් යෙභුයසසිකා, න තත් සතිවිනයො, න තත් අමුල්ලා විනයො, න තත් පටිඤ්ඤාකරණං, න තත් තස්ස පාපියසසිකා. (වකක පෙය්‍යාලං.)

සන්ධ්‍යාගේ නිබ්බිතො වතුදාසමො.

15. සමථ වාර - විස්සාජ්ජනා වාර

යසම් සමයෙ සමමුඛා විනයෙන ව යෙභුයසසිකාය ව අධිකරණං වුප සමමති. යත් යෙභුයසසිකා ලබන්ති. තත් සමමුඛා විනයො ලබන්ති. යත්

සමමුඛා චිතයො ලබ්භති තත්ථ යෙභුය්‍යසිකා ලබ්භති, න තත්ථ සතිචිතයො ලබ්භති, න තත්ථ අමුල්ලා චිතයො ලබ්භති, න තත්ථ පටිඤ්ඤාතකාරණං ලබ්භති, න තත්ථ තස්ස පාපිය්‍යසිකා ලබ්භති, න තත්ථ තිණ්වත්ථාරකො ලබ්භති.

යස්මිං සමයෙ සමමුඛා චිතයෙන ව සති චිතයෙන ව අධිකරණං වූප සමමති. යත්ථ සති චිතයො ලබ්භති තත්ථ සමමුඛා චිතයො ලබ්භති, යත්ථ සමමුඛා චිතයො ලබ්භති තත්ථ සති චිතයො ලබ්භති. න තත්ථ අමුල්ලා චිතයො ලබ්භති, න තත්ථ පටිඤ්ඤාතකාරණං ලබ්භති, න තත්ථ තස්ස පාපිය්‍යසිකා ලබ්භති, න තත්ථ තිණ්වත්ථාරකො ලබ්භති, න තත්ථ යෙභුය්‍යසිකා ලබ්භති.

යස්මිං සමයෙ සමමුඛා චිතයෙන ව අමුල්ලා චිතයෙන ව අධිකරණං වූපසමමති, යත්ථ අමුල්ලා චිතයො ලබ්භති තත්ථ සමමුඛා චිතයො ලබ්භති, යත්ථ සමමුඛා චිතයො ලබ්භති තත්ථ අමුල්ලා චිතයො ලබ්භති, න තත්ථ පටිඤ්ඤාතකාරණං ලබ්භති, න තත්ථ තස්ස පාපිය්‍යසිකා ලබ්භති, න තත්ථ තිණ්වත්ථාරකො ලබ්භති, න තත්ථ යෙභුය්‍යසිකා ලබ්භති, න තත්ථ සති චිතයො ලබ්භති.

යස්මිං සමයෙ සමමුඛා චිතයෙන ව පටිඤ්ඤාතකාරණෙන ව අධිකරණං වූපසමමති, යත්ථ පටිඤ්ඤාතකාරණං ලබ්භති තත්ථ සමමුඛා චිතයො ලබ්භති. යත්ථ සමමුඛා චිතයො ලබ්භති තත්ථ පටිඤ්ඤාතකාරණං ලබ්භති, න තත්ථ තස්ස පාපිය්‍යසිකා ලබ්භති, න තත්ථ තිණ්වත්ථාරකො ලබ්භති, න තත්ථ යෙභුය්‍යසිකා ලබ්භති, න තත්ථ සති චිතයො ලබ්භති, න තත්ථ අමුල්ලා චිතයො ලබ්භති.

යස්මිං සමයෙ සමමුඛා චිතයෙන ව තස්ස පාපිය්‍යසිකාය ව අධිකරණං වූපසමමති, යත්ථ තස්ස පාපිය්‍යසිකා ලබ්භති තත්ථ සමමුඛා චිතයො ලබ්භති, යත්ථ සමමුඛා චිතයො ලබ්භති තත්ථ තස්ස පාපිය්‍යසිකා ලබ්භති. න තත්ථ තිණ්වත්ථාරකො ලබ්භති, න තත්ථ යෙභුය්‍යසිකා ලබ්භති, න තත්ථ සති චිතයො ලබ්භති, න තත්ථ අමුල්ලා චිතයො ලබ්භති, න තත්ථ පටිඤ්ඤාතකාරණං ලබ්භති.

යස්මිං සමයෙ සමමුඛා චිතයෙන ව තිණ්වත්ථාරකෙන ව අධිකරණං වූපසමමති, යත්ථ තිණ්වත්ථාරකො ලබ්භති තත්ථ සමමුඛා චිතයො ලබ්භති, යත්ථ සමමුඛා චිතයො ලබ්භති, තත්ථ තිණ්වත්ථාරකො ලබ්භති, න තත්ථ යෙභුය්‍යසිකා ලබ්භති, න තත්ථ සති චිතයො ලබ්භති, න තත්ථ අමුල්ලා චිතයො ලබ්භති, න තත්ථ පටිඤ්ඤාතකාරණං ලබ්භති. න තත්ථ තස්ස පාපිය්‍යසිකා ලබ්භති.

සමථ වාරො නිට්ඨිනො පණ්ණරසමො.

16. සංසඨි වාර.

අධිකරණනාති වා සමථාති වා ඉමෙ ධම්මා සංසඨිං උදුහු විසංසඨිං, ලබ්භා ව පනිමෙසං ධම්මානං විනිබ්බුජ්ඣා විනිබ්බුජ්ඣා නානාකාරණං පඤ්ඤා පෙතුනාති? අධිකරණනාති වා සමථාති වා ඉමෙ ධම්මා විසංසඨිං නො සංසඨිං, ලබ්භා ව පනිමෙසං ධම්මානං විනිබ්බුජ්ඣා විනිබ්බුජ්ඣා නානාකාරණං පඤ්ඤා පෙතුනාති? සො මාගෙවනතිස්ස වචනියො. අධිකරණනාති වා සමථාති වා ඉමෙ ධම්මා සංසඨිං නො විසංසඨිං, නො ව ලබ්භා ඉමෙසං ධම්මානං විනිබ්බු

ඒකා විනිබ්බුඒකා තාතාකරණං පඤ්ඤාපෙත්තුං, තං නිසස්ස හෙත්තු? න නු චුත්තං හගවතා“චත්තාරිමානී භික්ඛවෙ අධිකරණානී, සත්තා සමථා, අධිකරණං සමපේති සමමනනී, සමථා අධිකරණෙති සමමනනී”ති. එවං ඉමෙ ධම්මා සංසථාං තො විසංසථාං, තො ව ලබ්භා ඉමෙසං ධම්මානං විනිබ්බුඒකා විනිබ්බුඒකා තාතාකරණං පඤ්ඤා පෙත්තුනති.

සංසථං වාරො නිබ්බිතො සොළසමො.

17. සමමනි වාර.

විවාදාධිකරණං කතීති සමපේති සමමනී? අනුවාදාධිකරණං කතීති සමපේති සමමනී? ආපත්තාධිකරණං කතීති සමපේති සමමනී? කිව්වාධිකරණං කතීති සමපේති සමමනී?

විවාදාධිකරණං දව්ති සමපේති සමමනී: සමමුඛා විනයෙන ව යෙභුය්‍ය සිකාය ව.

අනුවාදාධිකරණං වතුති සමපේති සමමනී: සමමුඛා විනයෙන ව, සති විනයෙන ව, අමුල්ල විනයෙන ව, තස්ස පාපියසසිකාය ව.

ආපත්තාධිකරණං තීති සමපේති සමමනී: සමමුඛා විනයෙන ව, පටිඤ්ඤාත කරණෙන ව, තිණවජාරකෙන ව.

කිව්වාධිකරණං එකෙන සමපේති සමමනී: සමමුඛා විනයෙන.

විවාදාධිකරණං අනුවාදාධිකරණං කතීති සමපේති සමමනනී? විවාදාධිකරණං අනුවාදාධිකරණං පඤ්ඤාති සමපේති සමමනනී: සමමුඛා විනයෙන ව, යෙභුය්‍යසිකාය ව, සතිවිනයෙන ව, අමුල්ල විනයෙන ව, තස්ස පාපියසසිකාය ව.

විවාදාධිකරණං ආපත්තාධිකරණං කතීති සමපේති සමමනනී? විවාදාධිකරණං ආපත්තාධිකරණං වතුති සමපේති සමමනනී: සමමුඛා විනයෙන ව, යෙභුය්‍යසිකාය ව, පටිඤ්ඤාත කරණෙන ව, තිණවජාරකෙන ව.

විවාදාධිකරණං කිව්වාධිකරණං කතීති සමපේති සමමනනී? විවාදාධිකරණං කිව්වාධිකරණං දව්ති සමපේති සමමනනී: සමමුඛා විනයෙන ව යෙභුය්‍යසිකාය ව.

අනුවාදාධිකරණං ආපත්තාධිකරණං කතීති සමපේති සමමනනී? අනුවාදාධිකරණං ආපත්තාධිකරණං ජනි සමපේති සමමනනී: සමමුඛා විනයෙන ව, සතිවිනයෙන ව, අමුල්ල විනයෙන ව, පටිඤ්ඤාත කරණෙන ව, තස්ස පාපියසසිකාය ව, තිණවජාරකෙන ව.

අනුවාදාධිකරණං කිව්වාධිකරණං කතීති සමපේති සමමනනී? අනුවාදාධිකරණං කිව්වාධිකරණං වතුති සමපේති සමමනනී: සමමුඛා විනයෙන ව, සති විනයෙන ව, අමුල්ල විනයෙන ව, තස්ස පාපියසසිකාය ව.

ආපත්තාධිකරණං කිව්වාධිකරණං කතීති සමපේති සමමනනී? ආපත්තාධිකරණං කිව්වාධිකරණං තීති සමපේති සමමනනී: සමමුඛා විනයෙන ව, පටිඤ්ඤාත කරණෙන ව, තිණවජාරකෙන ව.

විවාදයකරණයේදී අනුවාදයකරණයේදී ආපත්තාධිකරණයේදී කතීනී සම්පේති සමවෙනි? විවාදයකරණයේදී අනුවාදයකරණයේදී ආපත්තාධිකරණයේදී සත්තනි සම්පේති සමවෙනි: සමමුඛා විතයෙන ව, යෙභුග්ගසිකාය ව, සනි විතයෙන ව, අමුල්ලා විතයෙන ව, පටිඤ්ඤාන කරණෙන ව, තසං පාපියග්ගසිකාය ව, නිණ්ණිථාරකෙන ව.

විවාදාසයේදී අනුවාදයකරුවන්ගේදී නිව්වාදයකරුවන්ගේදී කනිනි සම
 පේති සමමනනි? විවාදයකරුවන්ගේදී අනුවාදයකරුවන්ගේදී නිව්වාදයකරුවන්ගේදී
 පැයකිනි සමපේති සමමනනි: සමමනනි, විනිශේයන ව, යෙහිසයසිකාය ව සනි
 විනිශේයන ව අමුලන විනිශේයන ව නිසස පාටියසසිකාය ව.

අනුවාදයකරණය ව ආපනායකයකරණය ව නිව්වායකයකරණය ව කනිනි සලපෙති සලමනනි? අනුවාදයකරණය ව ආපනායකයකරණය ව නිව්වායකයකරණය ව ඡගි සලපෙති සලමනනි: සමුඛයා විනයෙන ව,සනි විනයෙන ව, අමුල්ල විනයෙන ව, පටිඤ්ඤාතකයකරණෙන ව, තසා පාටියසසිකාය ව, තිණ වජ්ජාරකෙන ව.

විවාදයකරණයේදී අනුවාදයකරණයේදී ආපනායකයකරණයේදී නිව්වාදයකරණයේදී කනිනි සමපේති සමමනනි? විවාදයකරණයේදී අනුවාදයකරණයේදී ආපනායකයකරණයේදී නිව්වාදයකරණයේදී සත්තනි සමපේති සමමනනි: සමමුඛා විනයෙන ව, සෙච්ඡායාසිකාය ව, සනි විනයෙන ව, අමුල්ල ව, විනයෙන ව, පරි ඤානකරණෙන ව, නසා පාටියාසිකාය ව, නිණ්වජාරකෙන ව.

සමමනි වාතරා¹ නිවිඳිතො සතරසමො.

18. සමමාන-ක සමමානී වාර.

විවාදාසීකරණය කැතිනි සමපේති සමමති? කැතිනි සමපේති න සමමති?
 අනුවාදාසීකරණය -පෙ- ආපනාසාධිකරණය -පෙ- කිව්වාසිකරණය කැතිනි සම
 පේති සමමති? කැතිනි සමපේති න සමමති?

විවාදාත්මක කරුණක් ලෙසින් සම්පූර්ණයෙන් සම්මත වී ඇති විනයයන් ව, භේදානුකූල
සියලුම ව පැහැදිලි සම්පූර්ණ න සම්මත වී ඇති විනයයන් ව, අමුල්ගත විනයයන් ව,
පරික්ෂා කළ හැකි කරුණක් ව, තවත් පාර්ශ්වයන් සියලුම ව, එකඟ වීමට හැකි කරුණක් ව.

අනුවාදයකරණය වනුනි සම්පේති සම්මති: සම්මුඛා විනයෙන ව, සති විනයෙන ව, අභිද්දා විනයෙන ව, තස්ස පාපියසසිකාය ව. තිහි සම්පේති න සම්මති: සෙඛායසසිකාය ව, පටිසංඝායනකරණෙන ව, තිණවතාරකෙන ව.

ආපනනාධිකරණං නීති සම්පේති සම්මති: සම්මුඛා විනයෙන ව, පරි
ඥාද්වකරණෙන ව, තිණවතාරකෙණ ව. චතුරි සම්පේති ත සම්මති:
සෙභ්බසාසිකාය ව, සනිවිතයෙන ව, අමුලික විනයෙන ව, තස්ස පාපියස
සිකාය ව.

කිව්වාසිකරණං එකෙන සමපෙන සමමති: සමමුඛා විනයෙන. ජහි සමපෙති න සමමති: යෙභ්බසාසිකාය ව, සති විනයෙන ව, අමුලුන විනයෙන ව, පරික්ඛාදකකරණෙන ව, තස්ස පාපියාසිකාය ව, තිණ්වජ්ජාරකෙන ව.

විවාදාදායකයෙකුගේ අනුබලයෙන් සිදුවන සමාජයේ සමාජයන්? කවි සමාජයේ නිසාද? විවාදාදායකයෙකුගේ අනුබලයෙන් සිදුවන සමාජයේ සමාජයන්: සමාජයේ විනාශය ව, සමාජයේ සමාජය ව, අනුබලය විනාශය ව, නිසා පැවතිය යුතුය. දැන සමාජයේ නිසාද: පවතින සමාජයේ ව, නිසාද: ව.

විවාදාසීයයන්ගේද ආපනාසීයයන්ගේද කතිනි සම්පේති සම්මතය? කතිනි සම්පේති න සම්මතය? විවාදාසීයයන්ගේද ආපනාසීයයන්ගේද වතුනි සම්පේති සම්මතය: සම්මතය විනයය ව, සෙච්ඡාසංකප්පය ව, පටිසංකප්පය ව, නිශ්චයානුකූලය ව, නිති සම්පේති න සම්මතය: සති විනයය ව, අමුලක විනයය ව, තස්ස පාටිසංකප්පය ව.

[illegible]

අනුවාදාධිකරණයට අපහතාධිකරණයට යනීහි සමපේති සමමනනි? යනීහි සමපේති න සමමනනි? අනුවාදාධිකරණයට අපහතාධිකරණයට ඡති සමපේති සමමනනි: සමමුඛාවිතයෙන ව, සංවිජිතයෙන ව, අමුලුත විතයෙන ව, පරික්ෂාකරණෙන ව, තසං පාපියසසිකාය ව, නිණවතාරකෙන ව. එකෙන සමපේත න සමමනනි: යෙභුසසිකාය.

අනුවාදාධිකරණං ව නිව්වාධිකරණං ව කතීනි සමපේති සමනනි? කතීනි සමපේති න සමනනි? අනුවාදාධිකරණං ව නිව්වාධිකරණං ව චතුති සමපේති සමනනි: සමමුඛා චිතයෙන ව, සනිචිතයෙන ව, අමුලුභ චිතයෙන ව, තසං පාපියාසිකාය ව. තීනි සමපේති න සමනනි: යෙභුයාසිකාය ව, පරි ඤායන කරණෙන ව, තිණ්වණාරකෙන ව.

ආපනනාධිකරණං ව නිව්වාසිකරණං ව කතීති සමපේති සමමනනී? කතීති සමපේති න සමමනනී? ආපනනාධිකරණං ව නිව්වාසිකරණං ව තීති සමපේති සමමනනී: සමමුඛං චිතයෙන ව, පටිඤ්ඤාන කරණෙන ව, තිණ චත්තාරකෙන ව. චතුති සමපේති න සමමනනී: යෙභුයාසසිකාය ව, සති චිත යෙන ව, අමුදාන චිතයෙන ව, තස්ස පාපියාසසිකාය ව.

විවාදාදායකයන් වූ අනුවාදාදායකයන් වූ ආපනාදායකයන් වූ කානීති සමපේති සමමනනී? කානීති සමපේති න සමමනනී? විවාදාදායකයන් වූ අනුවාදාදායකයන් වූ ආපනාදායකයන් වූ සහනාති සමපේති සමමනනී. සමමුඛා විනයෙන ව, සෙභුසායසිකාය ව, සති විනයෙන ව, අමුලුන විනයෙන ව, පටිඤ්ඤාන කරණෙන ව, තසාං පාපියසිකාය ව, නිණවත්ථාරකෙන ව.

විවාදයකරණය ව අනුවාදයකරණය ව කිව්වායකරණය ව කතීනි සම
පේති සමනනනි? කතීනි සමපේති න සමනන? විවාදයකරණය ව අනුවාදය
කරණය ව කිව්වායකරණය ව පසුදිනි සමපේති සමනන: සමමුඛා විනසෙන ප,

යෙභුය්‍යසිකාය ව, සති විනයෙන ව, අමුල්ල විනයෙන ව, තස්ස පාපිය්‍ය සිකාය ව. දිනි සමපේති න සමනනි: පටිඤ්ඤාන කරණෙන ව, තිණ්වජාර කෙන ව.

අනුචාදධිකරණං ව ආපනනාධිකරණං ව කිව්වාධිකරණං ව කතීති සමපේති සමනනි? කතීති සමපේති න සමනනි? අනුචාදධිකරණං ව ආපනනාධිකරණං ව කිව්වාධිකරණං ව ඡති සමපේති සමනනි: සමමුඛා විනයෙන ව, සති විනයෙන ව, අමුල්ල විනයෙන ව, පටිඤ්ඤාන කරණෙන ව, තස්ස පාපිය්‍යසිකාය ව, තිණ්වජාරකෙන ව. එකෙන සමපේත න සමනනි: යෙභුය්‍යසිකාය.

විචාදධිකරණං ව අනුචාදධිකරණං ව ආපනනාධිකරණං ව කිව්වාධි කරණං ව කතීති සමපේති සමනනි? කතීති සමපේති න සමනනි? විචාදධි කරණං ව අනුචාදධිකරණං ව ආපනනාධිකරණං ව කිව්වාධිකරණං ව සතතති සමපේති සමනනි: සමමුඛා විනයෙන ව, යෙභුය්‍යසිකාය ව, සති විනයෙන ව, අමුල්ල විනයෙන ව, පටිඤ්ඤාන කරණෙන ව, තස්ස පාපිය්‍යසිකාය ව, තිණ් වජාරකෙන ව.

සමනනි-න සමනනි වාරො නිට්ඨිතො අධිචාරසමො.

19. සමථාධිකරණ වාර.

සමථා සමපේති සමනනි, සමථා අධිකරණෙති සමනනි, අධිකරණා සමපේති සමනනි. අධිකරණා අධිකරණෙති සමනනි.

සියා සමථා සමපේති සමනනි. සියා සමථා සමපේති න සමනනි, සියා සමථා අධිකරණෙති සමනනි, සියා සමථා අධිකරණෙති න සමනනි.

සියා අධිකරණා සමපේති සමනනි, සියා අධිකරණා සමපේති න සමනනි, සියා අධිකරණා අධිකරණෙති සමනනි, සියා අධිකරණා අධිකරණෙති න සමනනි.

කථං සියා සමථා සමපේති සමනනි? කථං සියා සමථා සමපේති න සමනනි? යෙභුය්‍යසිකා සමමුඛා විනයෙන සමනනි. සතිවිනයෙන න සමනනි. අමුල්ල විනයෙන න සමනනි, පටිඤ්ඤාන කරණෙන න සමනනි, තස්ස පාපිය්‍ය සිකාය න සමනනි, තිණ්වජාරකෙන න සමනනි.

සතිවිනයො සමමුඛා විනයෙන සමනනි, අමුල්ල විනයෙන න සමනනි, පටිඤ්ඤානකරණෙන න සමනනි, තස්ස පාපිය්‍යසිකාය න සමනනි, තිණ්වජාර කෙන න සමනනි, යෙභුය්‍යසිකාය න සමනනි.

අමුල්ල විනයො සමමුඛා විනයෙන සමනනි, පටිඤ්ඤානකරණෙන න සමනනි, තස්ස පාපිය්‍යසිකාය න සමනනි, තිණ්වජාරකෙන න සමනනි, යෙභුය්‍ය සිකාය න සමනනි, සති විනයෙන න සමනනි.

පටිඤ්ඤානකරණං සමමුඛා විනයෙන සමනනි, තස්ස පාපිය්‍යසිකාය න සමනනි, තිණ්වජාරකෙන න සමනනි, යෙභුය්‍යසිකාය න සමනනි, සතිවිනයෙන න සමනනි, අමුල්ල විනයෙන න සමනනි.

තත්සා පාරිසරයෙහි, සමමුඛ, විතරක සමමුඛ, තිණවැරැදිකරන සමමුඛ, සෙසුපාරිසරයෙහි සමමුඛ, සහ විතරක සමමුඛ, අමුද්‍රව්‍ය විතරක සමමුඛ, පරිසරයෙහි කරනෙන සමමුඛ.

තිණවිතාරකො සමුද්ධො චිතයෙන සමමති, යෙච්ඡයසසිකාය න සමමති,
 සතිචිතයෙන න සමමති, අමුල්ලං චිතයෙන න සමමති, පටිඤ්ඤාන කාරණෙන
 න සමමති, තසං පාපිසසසිකාය න සමමති.

එවං සිසා සමථා සමපේඨි සමමනති. එවං සිසා සමථා සමපේඨි න සමමනති.

කළං සියා සමථා අධිකරණෙති සමමනති? කළං සියා සමථා අධිකරණෙති භා සමමනති? සමමුඛා විනයො විවාදාධිකරණෙන න සමමති, අනුචාරාධිකරණෙන න සමමති, අපත්තාධිකරණෙන න සමමති, නිව්වාධිකරණෙන සමමති.

සෞඛ්‍ය සේවා විවිධාකාරීකරණය හා සම්බන්ධ, අනුමැතියක් ලෙසින් නොලැබෙන ප්‍රතිපත්ති, ආපනාගාර කටයුතු හා සම්බන්ධ, කිවීමට හැකි වන්නේ සම්මතය.

සහිෂිතයෝ විවාදාධිකරණෙත න සමමති, අනුවාදාධිකරණෙත න සමමති,
ආපතතාධිකරණෙත න සමමති, කිච්චාධිකරණෙත සමමති.

අමුල්වන විනයයෝ විවාදාධිකරණෙන න සමමති, අනුවාදාධිකරණෙන න සමමති, අපහරාධිකරණෙන න සමමති, කිව්වාධිකරණෙන සමමති.

පරිඤ්ඤාතකරණං විවාදාධිකරණෙන න සමමති, අනුවාදාධිකරණෙන න සමමති, ආපනාධිකරණෙන න සමමති, කිලවාධිකරණෙන සමමති.

නසා පාපිසාසිකා විවාදාධිකරණෙන න සමමති, අනුවාදාධිකරණෙන
න සමමති, ආපතනාධිකරණෙන න සමමති, කිලවාධිකරණෙන සමමති,

නිණ්‍යව්‍යාප්තකො විවාදාදිකරණෙන න සමමති, අනුවාදාදිකරණෙන න සමමති, ආපනනාදිකරණෙන න සමමති, කිව්වාදිකරණෙන සමමති.

එවං සියා සමථා අධිකරණෙහි සම්මතා, එවං සියා සමථා අධිකරණෙහි න. සම්මතා.

කථං සියා අධිකාරණා සම්පේති සම්මතනි? කථං සියා අධිකාරණා සම්පේති න සම්මතනි? විවාදාධිකාරණං සමුත්තං විනයෙන ව, යෙතුයාසිකාය ව සම්මතී, සති විනයෙන ව අමුල්ලං විනයෙන ව, පටික්ඛාදාකාරණෙන ව තසා පාපියාසිකාය ව තිණ්ඨාතකෙන ව න සම්මතී.

අනුවාදයකින් සම්මුත වී තිබෙන ව සහිත වී තිබෙන ව අමුල් වී තිබෙන ව තසු පාසියසිකාය ව සම්මත, සෙසු පාසියසිකාය ව පරික්ෂණයකින් නිශ්චයාර්ථක ව ත සම්මත.

ආපනතාධිකරණ සම්මුඛ විනයයෙහි ව පරිඤ්ඤාකාරණෙ ව තිණව
චාරකෙන ව සමමති, සෙච්ඡාසංස්කාරය ව සතිවිනයෙන ව අමුල්ලි විනයෙන ව
සංස්කාර ප්‍රාප්තියංස්කාරය ව න සමමති.

කිව්වාසිකරණං සමමුඛං චිතයෙන සමමති: සෙච්ඡාසයිකාය ව සතිචිත
යන ව අමුල්ලං චිතයෙන ව පටිඤ්ඤානකරණෙන ව නසස්ස පාපියසයිකාය ව
ණවජ්ජාරකෙන ව න සමමති.

එවං සියා අධිකරණා සමපේති සමමනති, එවං සියා අධිකරණා සම පේති න සමමනති.

කථං සියා අධිකරණා අධිකරණෙති සමමනති? කථං සියා අධිකරණා අධිකරණෙති න සමමනති? විවාදාධිකරණං විවාදාධිකරණෙන න සමමති, අනු වාදාධිකරණෙන න සමමති, ආපත්තාධිකරණෙන න සමමති, කිච්චාධිකරණෙන සමමති.

අනුවාදාධිකරණං විවාදාධිකරණෙන න සමමති, අනුවාදාධිකරණෙන න සමමති, ආපත්තාධිකරණෙන න සමමති, කිච්චාධිකරණෙන සමමති, ආපත්තාධිකරණං විවාදාධිකරණෙන න සමමති, අනුවාදාධිකරණෙන න සමමති, ආපත්තාධිකරණෙන න සමමති, කිච්චාධිකරණෙන සමමති.

කිච්චාධිකරණං විවාදාධිකරණෙන න සමමති, අනුවාදාධිකරණෙන න සමමති, ආපත්තාධිකරණෙන න සමමති, කිච්චාධිකරණෙන සමමති.

එවං සියා අධිකරණා අධිකරණෙති සමමනති, එවං සියා අධිකරණා අධිකරණෙති න සමමනති, ජාපී සමථා වත්තාරොපී අධිකරණා සමමුඛා විනයෙන සමමනති, සමමුඛා විනයො න කෙතවි සමමති.

සමථාධිකරණා වාගේ නිට්ඨිතො ඵකුන්ඨිසතිමො.

20. සමුට්ඨාපන වාර

විවාදාධිකරණං චතුන්නං අධිකරණානං කතමං අධිකරණං සමුට්ඨා පෙති? විවාදාධිකරණං චතුන්නං අධිකරණානං න කතමං අධිකරණං සමුට්ඨා පෙති, අපි ච: විවාදාධිකරණ පච්චසා වත්තාරො අධිකරණා ජායනති. යථා කථං වීය? ඉධ භික්ඛු විවදනති: ධම්මොති වා, අධම්මොති වා, විනයොති වා, අවිනයොති වා, [භාසිතං ලපිතං තථාගතෙනාති වා, අභාසිතං අලපිතං තථා ගතෙනාති වා, අචිණ්ණං තථාගතෙනාති වා, අනාචිණ්ණං තථාගතෙනාති වා, පඤ්ඤාතං තථාගතෙනාති වා, අපඤ්ඤාතං තථාගතෙනාති වා¹] අපතති ති වා, අතාපතති වා, ලුභ්භාපතති වා, ගරාකාපතති වා, සාවසෙසාප තති වා, අතවසෙසාපතති වා, දුට්ඨලාපතති වා, අදුට්ඨලාපතති වා, යං තජ්ඣ භන්ධනං කලහො, විග්ගහො, විවාදො, නානාවාදො අඤ්ඤාථාවාදො; විපච්චිතාය² වොගාරො ටේධකං—ඉදං චුච්චති විවාදාධිකරණං. විවාදාධිකරණෙ සඤ්ඤා විවදති, විවාදාධිකරණං විවදමානො අනුවදති, අනුවාදාධිකරණං අනුවදමානො අපතති. අපජ්ජති: අපත්තාධිකරණං, තාය අපතතිසා සඤ්ඤා කමමං කරොති, කිච්චාධිකරණං, එවං විවාදාධිකරණ පච්චසා වත්තාරො අධිකරණා ජායනති.

අනුවාදාධිකරණං චතුන්නං අධිකරණානං කතමං අධිකරණං සමුට්ඨා පෙති? අනුවාදාධිකරණං චතුන්නං අධිකරණානං න කතමං අධිකරණං සමුට්ඨාපෙති. අපි ච: අනුවාදාධිකරණ පච්චසා වත්තාරො අධිකරණා ජායනති.

1. අභාසිතං — අනාචිණ්ණං — අපඤ්ඤාතං—න. ම.

2. විපච්චිතාය—ස.

යථා කථං විය? ඉධ භික්ඛු භික්ඛුං අනුවදන්ති: සීලවිපතනියං වා, ආචාර විපතනියං වා, දිට්ඨි විපතනියං වා: ආජීව විපතනියං වා, යො තත්ථ අනුවාදෙ අනුවදනා අනුලප්පනා අනුභවනා අනුසම්පව්ඤ්ඤා අබ්භුංගානා අනුබලප්පනං - ඉදං වුච්චති අනුවාදාධිකරණං.

අනුවාදාධිකරණේ සංඝේෂා විවදති, විවාදාධිකරණං විවදමානො අනුවදති, අනුවාදාධිකරණං අනුවදමානො ආපත්තිං ආපජ්ජති. ආපත්තාධිකරණං තාය ආපත්තියා සංඝේෂා කම්මං කරොති කිම්බාධිකරණං. එවං අනුවාදාධිකරණ පච්චයා චත්තාරො අධිකරණා ජායන්ති.

ආපත්තාධිකරණං චතුන්නං අධිකරණානං කතමං අධිකරණං සමුට්ඨාපෙති? ආපත්තාධිකරණං චතුන්නං අධිකරණානං ත කතමං අධිකරණං සමුට්ඨාපෙති, අපි ච: ආපත්තාධිකරණ පච්චයා චත්තාරො අධිකරණා ජායන්ති.

යථා කථං විය? පඤ්චපි ආපත්තිකකුක්ඛා, ආපත්තාධිකරණං, සත්තපි ආපත්තිකකුක්ඛා, ආපත්තාධිකරණං - ඉදං වුච්චති ආපත්තාධිකරණං.

ආපත්තාධිකරණේ සංඝේෂා විවදති විවාදාධිකරණං, විවදමානො අනුවදති අනුවාදාධිකරණං, අනුවදමානො ආපත්තිං ආපජ්ජති ආපත්තාධිකරණං. තාය ආපත්තියා සංඝේෂා කම්මං කරොති කිම්බාධිකරණං. එවං ආපත්තාධිකරණ පච්චයා චත්තාරො අධිකරණා ජායන්ති.

කිම්බාධිකරණං චතුන්නං අධිකරණානං කතමං අධිකරණං සමුට්ඨාපෙති? කිම්බාධිකරණං චතුන්නං අධිකරණානං ත කතමං අධිකරණං සමුට්ඨාපෙති. අපි ච: කිම්බාධිකරණ පච්චයා චත්තාරො අධිකරණා ජායන්ති.

යථා කථං විය? යා සංඝස්ස කිම්බාධනා, කරණීයතා, අපලොකත කම්මා, ඤාති කම්මං, ඤාති දුතිය කම්මං, ඤාති චතුත්ථකම්මං-ඉදං වුච්චති කිම්බාධිකරණං. කිම්බාධිකරණේ සංඝේෂා විවදති විවාදාධිකරණං. විවදමානො අනුවදති - අනුවාදාධිකරණං. අනුවදමානො ආපත්තිං ආපජ්ජති. ආපත්තාධිකරණං. තාය ආපත්තියා සංඝේෂා කම්මං කරොති කිම්බාධිකරණං. එවං කිම්බාධිකරණ පච්චයා චත්තාරො අධිකරණා ජායන්ති.

සමුට්ඨාපන වාගේ නිට්ඨිතො විසතිමො.

21. හජ්ජි වාර

විවාදාධිකරණං චතුන්නං අධිකරණානං කතමං අධිකරණං හජ්ජි? කතමං අධිකරණං උපතිස්සිතං? කතමං අධිකරණං පරියාපන්නං? කතමෙන අධිකරණෙන සංගහිතං?

අනුවාදාධිකරණං චතුන්නං අධිකරණානං කතමං අධිකරණං හජ්ජි? කතමං අධිකරණං උපතිස්සිතං? කතමං අධිකරණං පරියාපන්නං? කතමෙන අධිකරණෙන සංගහිතං.

ආපත්තාධිකරණං චතුන්නං අධිකරණානං කතමං අධිකරණං හජ්ජි. කතමං අධිකරණං උපතිස්සිතං? කතමං අධිකරණං පරියාපන්නං? කතමෙන අධිකරණෙන සංගහිතං.

කිව්වාසිකරණං වභුතනං අධිකරණානං කතමං අධිකරණං හජ්ති? කතමං අධිකරණං උපනිසිතං? කතමං අධිකරණං පරියාපනනං? කතමෙන අධිකරණෙන සඛගතිතං?¹

විවාදාධිකරණං වභුතනං අධිකරණානං විවාදාධිකරණං හජ්ති, විවාදාධිකරණං උපනිසිතං, විවාදාධිකරණං පරියාපනනං, විවාදාධිකරණෙන සඛගතිතං.

අනුවාදාධිකරණං වභුතනං අධිකරණානං අනුවාදාධිකරණං හජ්ති, අනුවාදාධිකරණං උපනිසිතං, අනුවාදාධිකරණං පරියාපනනං, අනුවාදාධිකරණෙන සඛගතිතං.

ආපත්තාධිකරණං වභුතනං අධිකරණානං ආපත්තාධිකරණං හජ්ති, ආපත්තාධිකරණං උපනිසිතං, ආපත්තාධිකරණං පරියාපනනං, ආපත්තාධිකරණෙන සඛගතිතං.

කිව්වාසිකරණං වභුතනං අධිකරණානං කිව්වාසිකරණං හජ්ති, කිව්වාසිකරණං උපනිසිතං, කිව්වාසිකරණං පරියාපනනං, කිව්වාසිකරණෙන සඛගතිතං.

විවාදාධිකරණං සත්තනනං සමථානං කති සමථෙ හජ්ති, කති සමථෙ උපනිසිතං? කති සමථෙ පරියාපනනං? කතිහි සමථෙහි සඛගතිතං? කතිහි සමථෙහි සමමති.

අනුවාදාධිකරණං -පෙ- ආපත්තාධිකරණං -පෙ- කිව්වාසිකරණං සත්තනනං සමථානං කති සමථෙ හජ්ති? කති සමථෙ උපනිසිතං? කති සමථෙ පරියාපනනං? කතිහි සමථෙහි සඛගතිතං? කතිහි සමථෙහි සමමති.

විවාදාධිකරණං සත්තනනං සමථානං දෙච සමථෙ හජ්ති, දෙච සමථෙ උපනිසිතං, දෙච සමථෙ පරියාපනනං, ද්විති සමථෙහි සඛගතිතං, ද්විති සමථෙහි සමමති: සමමුඛා විනයෙන ව, යෙභුයසසිකාය ව.

අනුවාදාධිකරණං සත්තනනං සමථානං වත්තාරො සමථෙ හජ්ති, වත්තාරො සමථෙ උපනිසිතං, වත්තාරො සමථෙ පරියාපනනං, වතුති සමථෙහි සඛගතිතං, වතුති සමථෙහි සමමති: සමමුඛා විනයෙන ව, සති විනයෙන ව, අමුල්ලිත විනයෙන ව, තසා පාපියසසිකාය ව.

ආපත්තාධිකරණං සත්තනනං සමථානං තයො සමථෙ හජ්ති, තයො සමථෙ උපනිසිතං, තයො සමථෙ පරියාපනනං, තිති සමථෙහි සඛගතිතං, තිති සමථෙහි සමමති: සමමුඛා විනයෙන ව, පටිඤ්ඤාතකරණෙන ව, තිණව ඤාරකෙන ව.

කිව්වාසිකරණං සත්තනනං සමථානං එකං සමථං හජ්ති, එකං සමථං උපනිසිතං, එකං සමථං පරියාපනනං, එකෙන සමථෙත සඛගතිතං, එකෙන සමථෙත සමමති: සමමුඛා විනයෙනාති.

හජ්ති වාඤ්ඤා නිවසිතො එතා විසතිමො.

සමථි භෞදෙ නිවසිතො.

තස්සද්දනං:—

අධිකරණං පරියායං-සාධාරණං ව භාගියා,
සමථා සාධාරණිකා-සමථස්ස තබ්බාගියා.

සමථා සමමුඛා වෙච-විනයෙන කුසලෙන ව,
යත් සමථ¹ සංසට්ඨා-සමමනති න සමමනති ව;
සමථාධිකරණඤ්ච-සමුට්ඨානං භජනති වා හි.

බන්ධන පුවණ්ච වාර

1. උපසම්පදං පුවණ්ඤ්ඤං සනිද්දනං සනිද්දෙසං
සමුක්කංචිපදනං කති ආපනතියො?
උපසම්පදං විස්සජ්ජියං සනිද්දනං සනිද්දෙසං
සමුක්කංචිපදනං චෙ ආපනතියො.
2. උපොසථං පුවණ්ඤ්ඤං සනිද්දනං සනිද්දෙසං
සමුක්කංචි පදනං කති ආපනතියො?
උපොසථං විස්සජ්ජියං සනිද්දනං සනිද්දෙසං
සමුක්කංචිපදනං තියෙසො ආපනතියො.
3. වස්සපනාසිතං පුවණ්ඤ්ඤං සනිද්දනං සනිද්දෙසං
සමුක්කංචිපදනං කති ආපනතියො?
වස්සපනාසිතං විස්සජ්ජියං සනිද්දනං සනිද්දෙසං
සමුක්කංචිපදනං එකා ආපනති.
4. පවාරණං පුවණ්ඤ්ඤං සනිද්දනං සනිද්දෙසං
සමුක්කංචිපදනං කති ආපනතියො?
පවාරණං විස්සජ්ජියං සනිද්දනං සනිද්දෙසං
සමුක්කංචිපදනං තියෙසො ආපනතියො.
5. වම්ම සඤ්ඤාතනං පුවණ්ඤ්ඤං සනිද්දනං සනිද්දෙසං
සමුක්කංචිපදනං කති ආපනතියො?
වම්ම සඤ්ඤාතනං විස්සජ්ජියං සනිද්දනං සනිද්දෙසං
සමුක්කංචිපදනං තියෙසො ආපනතියො.
6. භොසජ්ජං පුවණ්ඤ්ඤං සනිද්දනං සනිද්දෙසං
සමුක්කංචිපදනං කති ආපනතියො?
භොසජ්ජං විස්සජ්ජියං සනිද්දනං සනිද්දෙසං
සමුක්කංචිපදනං තියෙසො ආපනතියො.
7. කසිනකං පුවණ්ඤ්ඤං සනිද්දනං සනිද්දෙසං
සමුක්කංචිපදනං කති ආපනතියො?
කසිනකං විස්සජ්ජියං සනිද්දනං සනිද්දෙසං
සමුක්කංචි පදනං තත්ථ තත්ථ ආපනති.
8. විවර සඤ්ඤාතනං පුවණ්ඤ්ඤං සනිද්දනං සනිද්දෙසං
සමුක්කංචි පදනං කති ආපනතියො?
විවර සඤ්ඤාතනං විස්සජ්ජියං සනිද්දනං සනිද්දෙසං
සමුක්කංචිපදනං තියෙසො ආපනතියො.

9. වමෙපයකං පුවජ්‍යං සනිදුනං සනිද්දෙසං
සමුක්කංචි පදුනං කති ආපනතියො?
වමෙපයකං විසංජ්ජිතං සනිදුනං සනිද්දෙසං
සමුක්කංචි පදුනං එකා ආපනති.
10. කොංඝමෙකං පුවජ්‍යං සනිදුනං සනිද්දෙසං
සමුක්කංචි පදුනං කති ආපනතියො?
කොංඝමෙකං විසංජ්ජිතං සනිදුනං සනිද්දෙසං
සමුක්කංචි පදුනං එකා ආපනති.
11. කාමමක්කමෙකං පුවජ්‍යං සනිදුනං සනිද්දෙසං
සමුක්කංචි පදුනං කති ආපනතියො?
කාමමක්කමෙකං විසංජ්ජිතං සනිදුනං සනිද්දෙසං
සමුක්කංචි පදුනං එකා ආපනති.
12. පාඨෙව්‍යං පුවජ්‍යං සනිදුනං සනිද්දෙසං
සමුක්කංචි පදුනං කති ආපනතියො?
පාඨෙව්‍යං විසංජ්ජිතං සනිදුනං සනිද්දෙසං
සමුක්කංචි පදුනං එකා ආපනති.
13. සමුච්චයං පුවජ්‍යං සනිදුනං සනිද්දෙසං
සමුක්කංචි පදුනං කති ආපනතියො?
සමුච්චයං විසංජ්ජිතං සනිදුනං සනිද්දෙසං
සමුක්කංචි පදුනං එකා ආපනති.
14. සමථං පුවජ්‍යං සනිදුනං සනිද්දෙසං
සමුක්කංචි පදුනං කති ආපනතියො?
සමථං විසංජ්ජිතං සනිදුනං සනිද්දෙසං
සමුක්කංචි පදුනං දෙව ආපනතියො.
15. බුද්ධං වජ්ඣං පුවජ්‍යං සනිදුනං සනිද්දෙසං
සමුක්කංචි පදුනං කති ආපනතියො?
බුද්ධං වජ්ඣං විසංජ්ජිතං සනිදුනං සනිද්දෙසං
සමුක්කංචි පදුනං තිස්සො ආපනතියො.
16. සෙනාසනං පුවජ්‍යං සනිදුනං සනිද්දෙසං
සමුක්කංචි පදුනං කති ආපනතියො?
සෙනාසනං විසංජ්ජිතං සනිදුනං සනිද්දෙසං
සමුක්කංචි පදුනං තිස්සො ආපනතියො.
17. සංඝනෙදං පුවජ්‍යං සනිදුනං සනිද්දෙසං
සමුක්කංචි පදුනං කති ආපනතියො?
සංඝනෙදං විසංජ්ජිතං සනිදුනං සනිද්දෙසං
සමුක්කංචි පදුනං දෙව ආපනතියො.
18. සමාවාරං පුවජ්‍යං සනිදුනං සනිද්දෙසං
සමුක්කංචි පදුනං කති ආපනතියො?
සමාවාරං විසංජ්ජිතං සනිදුනං සනිද්දෙසං
සමුක්කංචි පදුනං එකා ආපනති.

19. **ඨපනං** පුච්ඡස්සං සනිදුතං සනිද්දෙසං
සමුක්කංඨං පදුතං කති ආපතති යො?
ඨපනං විස්සජ්ජස්සං සනිදුතං සනිද්දෙසං
සමුක්කංඨං පදුතං එකා ආපතති.
20. **භික්ඛුනි ඛකුඛා** පුච්ඡස්සං සනිදුතං සනිද්දෙසං
සමුක්කංඨං පදුතං කති ආපතති යො?
භික්ඛුනි ඛකුඛං විස්සජ්ජස්සං සනිදුතං සනිද්දෙසං
සමුක්කංඨං පදුතං දෙව ආපතති යො.
21. **පඤ්චසතිකං** පුච්ඡස්සං සනිදුතං සනිද්දෙසං
සමුක්කංඨං පදුතං කති ආපතති යො?
පඤ්චසතිකං විස්සජ්ජස්සං සනිදුතං සනිද්දෙසං
සමුක්කංඨං පදුතං තථි තථි ආපතති.
- සත්ත සතිකං** පුච්ඡස්සං සනිදුතං සනිද්දෙසං
සමුක්කංඨං පදුතං කති ආපතති යො?
සත්ත සතිකං විස්සජ්ජස්සං සනිදුතං සනිද්දෙසං
සමුක්කංඨං පදුතං තථි තථි ආපතති'ති.
- ඛකුඛා පුච්චාචාරො නිට්ඨිතො පඨමො.**

තස්සදුතො:—

උපසම්පද්ධපොසිථො- වස්සුපතාසිකං පචාරණං¹
වමම හෙසජ්ජ කසිතා- විවරං වමෙපය්‍යකෙන ව.
කොසම්බකකුඛකං කමමං-පාරිවාසි² සමුච්චයා,
සමථ බුද්ධකා සෙනා- සම්ඝ හෙදං සමාචාරං³;
ඨපනං භික්ඛුනිකකුඛං-පඤ්ච සත්ත සතෙනවා'ති.

එකුතතරික නාය.

1. එකක වාර.

ආපතතිකරා ධම්මා ජාතිතබ්බා, අනාපතතිකරා ධම්මා ජාතිතබ්බා,
ආපතති ජාතිතබ්බා, අනාපතති ජාතිතබ්බා, ලුහුකා ආපතති ජාතිතබ්බා,
ගරුකා ආපතති ජාතිතබ්බා, සාවසෙසා ආපතති ජාතිතබ්බා, අනවසෙසා
ආපතති ජාතිතබ්බා, දුට්ඨලා ආපතති ජාතිතබ්බා, අදුට්ඨලා ආපතති ජාති
තබ්බා, සප්පට්ඨමමා ආපතති ජාතිතබ්බා, අප්පට්ඨමමා ආපතති ජාතිතබ්බා,
දෙසනාගාමිති ආපතති ජාතිතබ්බා, අදෙසනාගාමිති ආපතති ජාතිතබ්බා,
අනතරාසිකා ආපතති ජාතිතබ්බා, අනතරාසිකා ආපතති ජාතිතබ්බා,
සාවජ්ජපඤ්ඤානති ආපතති ජාතිතබ්බා, අනවජ්ජපඤ්ඤානති ආපතති ජාති
තබ්බා, කිරියතො සමුට්ඨිතා ආපතති ජාතිතබ්බා, අකිරියතො සමුට්ඨිතා
ආපතති ජාතිතබ්බා, කිරියාකිරියතො සමුට්ඨිතා ආපතති ජාතිතබ්බා, පුබ්බා
පතති ජාතිතබ්බා, අපරාපතති ජාතිතබ්බා, පුබ්බාපතතිතං අනතරාපතති

1. වස්සුපතාසික පචාරණං- න. ම.

2. පාරිවාසි-ස. 3. සම්ඝහෙදං සමාචාරො-න. ම.

ජාතිතබ්බා, අපරාපතනිතං අනතරාපතනි ජාතිතබ්බා, දෙසිතා ගණනුපගා ආපතනි ජාතිතබ්බා, දෙසිතා න ගණනුපගා ආපතනි ජාතිතබ්බා, පඤ්ඤාතනි ජාතිතබ්බා.

අනුපඤ්ඤාතනි ජාතිතබ්බා, අනුපපාතන පඤ්ඤාතනි ජාතිතබ්බා, සබ්බජ්ඣ පඤ්ඤාතනි ජාතිතබ්බා, පදෙසි පඤ්ඤාතනි ජාතිතබ්බා, සාධාරණ පඤ්ඤාතනි ජාතිතබ්බා, අසාධාරණ පඤ්ඤාතනි ජාතිතබ්බා, එකභෝ පඤ්ඤාතනි ජාතිතබ්බා, උභභෝ පඤ්ඤාතනි ජාතිතබ්බා, පුලලවජ්ජා ආපතනි ජාතිතබ්බා, අපුලලවජ්ජා ආපතනි ජාතිතබ්බා, ගිහිපටිසඤ්ඤාතනා ආපතනි ජාතිතබ්බා, න ගිහිපටිසඤ්ඤාතනා ආපතනි ජාතිතබ්බා, නිසභා ආපතනි ජාතිතබ්බා, අනිසභා ආපතනි ජාතිතබ්බා, ආදිකරො පුග්ගලෝ ජාතිතබ්බා, අභාදිකරො පුග්ගලෝ ජාතිතබ්බා, අධිව්වාපතනිකෝ පුග්ගලෝ ජාතිතබ්බා, අභිණ්ණා පතනිකෝ පුග්ගලෝ ජාතිතබ්බා, චෝදකෝ පුග්ගලෝ ජාතිතබ්බා, චුදිතකෝ පුග්ගලෝ ජාතිතබ්බා, අධම්මචෝදකෝ පුග්ගලෝ ජාතිතබ්බා, අධම්මචුදිතකෝ පුග්ගලෝ ජාතිතබ්බා, ධම්මචෝදකෝ පුග්ගලෝ ජාතිතබ්බා, ධම්මචුදිතකෝ පුග්ගලෝ ජාතිතබ්බා, නිසභෝ පුග්ගලෝ ජාතිතබ්බා, අනිසභෝ පුග්ගලෝ ජාතිතබ්බා.

[හබ්බාපතනිකෝ පුග්ගලෝ ජාතිතබ්බා, අහබ්බාපතනිකෝ පුග්ගලෝ ජාතිතබ්බා¹.] උඤ්ඤාතනකෝ පුග්ගලෝ ජාතිතබ්බා, අනුඤ්ඤාතනකෝ පුග්ගලෝ ජාතිතබ්බා, නාසිතකෝ පුග්ගලෝ ජාතිතබ්බා, අනාසිතකෝ පුග්ගලෝ ජාතිතබ්බා, සමානසංවාසකෝ පුග්ගලෝ ජාතිතබ්බා, අසමානසංවාසකෝ පුග්ගලෝ ජාතිතබ්බා, සපතං ජාතිතබ්බන්ති.

එකකං නිට්ඨිතං.

තස්සද්දුතං:—

කරා ආපතනි ලුහකා සාවසෙසා ව දුට්ඨිලා,
පටිකම්ම දෙසනා ව අනතරාවජ්ජිකිරියා.

කිරියාකිරියං පුබ්බා අනතරා ගණනුපගා,
පඤ්ඤාතනි අනානුපපනන සබ්බ සාධාරණා ව එකභෝ.

පුලලගිහි නිසභා ව ආදි අධිව්ව චෝදකෝ,
අධම්ම ධම්ම නිසභෝ අහබ්බානිසභන නාසිතා,
සමානං සපතං චෙව උද්දුතං එකමෙ ඉදන්ති.

2. ද්වක වාර.

අත්ථාපතනි සඤ්ඤාවිමෝක්ඛා, අත්ථාපතනි නො සඤ්ඤාවිමෝක්ඛා, අත්ථා පතනි ලද්ධසමාපතනිකස්ස, අත්ථාපතනි න ලද්ධසමාපතනිකස්ස, අත්ථාපතනි සද්ධම්මපටිසඤ්ඤාතනා, අත්ථාපතනි අසද්ධම්මපටිසඤ්ඤාතනා, අත්ථාපතනි සපරිකාර පටිසඤ්ඤාතනා, අත්ථාපතනි පරපරිකාර පටිසඤ්ඤාතනා, අත්ථාපතනි

1. අහබ්බාපතනිකෝ-හබ්බාපතනිකෝ-න. ම.

සපුඤ්ඤ පටිසංඝෙය්‍යා, අත්ථාපනති පරපුඤ්ඤ පටිසංඝෙය්‍යා, [අත්ථි සච්චං
හණන්තො ගරුකං ආපනති ආපජ්ජති, අත්ථි සච්චං හණන්තො ලුහුකං
ආපනති ආපජ්ජති, අත්ථි මුසං හණන්තො ගරුකං ආපනති ආපජ්ජති,
අත්ථි මුසං හණන්තො ලුහුකං ආපනති ආපජ්ජති!], අත්ථාපනති භූමිගතො
ආපජ්ජති නො වෙතාස ගතො, අත්ථාපනති වෙතාසගතො ආපජ්ජති
නො භූමිගතො. අත්ථාපනති තිකම්මන්තො ආපජ්ජති නො පටි
සන්නො. අත්ථාපනති පටිසන්නො ආපජ්ජති නො තිකම්මන්තො. අත්ථා
පනති ආදියන්තො ආපජ්ජති. අත්ථාපනති අනාදියන්තො ආපජ්ජති, අත්ථා
පනති සමාදියන්තො ආපජ්ජති, අත්ථාපනති න සමාදියන්තො ආපජ්ජති, අත්ථා
පනති කරොන්තො ආපජ්ජති, අත්ථාපනති න කරොන්තො ආපජ්ජති, අත්ථා
පනති දෙනො ආපජ්ජති, අත්ථාපනති න දෙනො ආපජ්ජති, අත්ථාපනති
දෙසෙන්නො ආපජ්ජති, අත්ථාපනති න දෙසෙන්නො ආපජ්ජති. අත්ථාපනති
පටිග්ගණන්තො ආපජ්ජති, අත්ථාපනති න පටිග්ගණන්තො ආපජ්ජති,
අත්ථාපනති පරිභොගෙන ආපජ්ජති. අත්ථාපනති න පරිභොගෙන ආපජ්ජති.

අත්ථාපනති රතති ආපජ්ජති නො දිවා. අත්ථාපනති දිවා ආපජ්ජති
නො රතති. අත්ථාපනති අරුණ්ණයෙ ආපජ්ජති, අත්ථාපනති න අරුණ්ණයෙ
ආපජ්ජති, අත්ථාපනති ඡිඤ්ඤා ආපජ්ජති, අත්ථාපනති න ඡිඤ්ඤා
ආපජ්ජති, අත්ථාපනති ඡාදෙන්නො ආපජ්ජති, අත්ථාපනති න ඡාදෙන්නො
ආපජ්ජති, අත්ථාපනති ධාරෙන්නො ආපජ්ජති, අත්ථාපනති න ධාරෙන්නො
ආපජ්ජති. දො උපොසථා. වාතුද්දසිකො ව පණ්ණරසිකො ව. දො
පචාරණා: වාතුද්දසිකො ව පණ්ණරසිකො ව². දො කම්මාති: අපලොකන
කම්මං, ඤාතිකම්මං. අපරාතිපි දො කම්මාති: ඤාති දුතියකම්මං, ඤාති
වතුන්කම්මං. දො කම්මවණ්ණිති: අපලොකන කම්මස්ස වණ්ණි, ඤාතිකම්මස්ස
වණ්ණි. අපරාතිපි දො කම්මවණ්ණිති: ඤාති දුතියකම්මස්ස වණ්ණි, ඤාති වතුන්
කම්මස්ස වණ්ණි දො කම්ම දෙසා: අපලොකනකම්මස්ස දෙසො, ඤාතිකම්මස්ස
දෙසො. අපරෙපි දො කම්ම දෙසා: ඤාති දුතියකම්මස්ස දෙසො, ඤාති
වතුන් කම්මස්ස දෙසො. දො කම්මසම්පන්නියො: අපලොකන කම්මස්ස
සම්පන්නි, ඤාති කම්මස්ස සම්පන්නි.

අපරාපි දො කම්ම සම්පන්නියො: ඤාති දුතිය කම්මස්ස සම්පන්නි,
ඤාති වතුන් කම්මස්ස සම්පන්නි. දො නානාසංවාසක භූමියො: අත්තනාව
අත්තනාං නානා සංවාසකං කරොති, සමග්ගො වා නං සමෙකං උකම්පති
අදස්සනෙ වා අපට්ඨකම්මෙ වා අපට්ඨිකස්සයෙ වා. දො සමානසංවාසක
භූමියො: අත්තනාව අත්තනාං සමානසංවාසකං කරොති, සමග්ගො වා නං
සමෙකං උකම්පතං ඔසාරෙති අදස්සනෙ වා පට්ඨකම්මෙ වා පට්ඨිකස්සයෙ වා. දො
පාරාජිකා: භික්ඛුතඤ්ඤ, භික්ඛුතීතඤ්ඤ. දො සමිකාදිසෙසා- දො පුලුවෙයා-
දො පාවිතියා- දො පාවිදෙසනීයා- දො දුක්ඛවා- දො දුක්ඛාසිතා: භික්ඛුත
ඤ්ඤ, භික්ඛුතීතඤ්ඤ. සත්ත ආපනතියො: සත්ත ආපනතකම්මා. දව්භාකා
රෙති සමෙකං භිජ්ජති: කම්මෙත වා සලාකගාගෙන වා.

1. අත්ථි සච්චං හණන්තො ගරුකං ආපනති ආපජ්ජති, මුසං
හණන්තො ලුහුකං- අත්ථි මුසං හණන්තො ගරුකං ආපනති ආපජ්ජති.
සච්චං හණන්තො ලුහුකං- න-ම. 2. වාතුද්දසිකා ව පණ්ණරසිකා ව-න.ම

දෝ පුග්ගලා න උපසම්පාදෙනබ්බා: අඤ්ඤානිතො, අඤ්ඤානිතො, අපරෙපි දෝ පුග්ගලා න උපසම්පාදෙනබ්බා: වජ්ඣ චිත්තෙනා, කාරණ දුක්ඛකට්ඨකො¹. අපරෙපි දෝ පුග්ගලා න උපසම්පාදෙනබ්බා: අපරිපුරො, පරිපුරො නො ව යාවති. දව්නා පුග්ගලානං නිස්සයො න වත්තබ්බං. අලජ්ජස්ස ව, බාලස්ස ව. දව්නා පුග්ගලානං නිස්සයො න දුගතබ්බා: අලජ්ජස්ස ව, ලජ්ජ නො ව න යාවති. දව්නා පුග්ගලානං නිස්සයො දුගතබ්බා: බාලස්ස ව, ලජ්ජ ස්ස ව යාවති.

දෝ පුග්ගලා අභබ්බා ආපනතිං ආපජ්ජන්තො: බුද්ධා ව, පච්චෙක බුද්ධා ව. දෝ පුග්ගලා අභබ්බා ආපනතිං ආපජ්ජන්තො: භික්ඛු ව, භික්ඛුනියො ව. දෝ පුග්ගලා අභබ්බා සංඝේ වෙ ආපනතිං ආපජ්ජන්තො: භික්ඛු ව, භික්ඛුනියො ව අරිය පුග්ගලා. දෝ පුග්ගලා අභබ්බා සංඝේ වෙ ආපනතිං ආපජ්ජන්තො: භික්ඛු ව භික්ඛු නියො ව පුට්ඨජනා. දෝ පුග්ගලා අභබ්බා සංඝේ වෙ සාතිසාරං වජ්ඣ අරුකාවර්තො: භික්ඛු ව, භික්ඛුනියො ව පුට්ඨජනා.

දෝ පටිකෙකාසා: කායෙත වා පටිකෙකාසිනි, වාචාය වා පටිකෙකාසිනි. දෝ නිස්සාරණා: අනි පුග්ගලො අපපතො නිස්සාරණං, තස්සෙව සංඝො නිස්සාරෙති එකච්චො සුතිස්සාරිතො, එකච්චො දුන්නිස්සාරිතො. දෝ ඔසාරණා: අනි පුග්ගලො අපපතො ඔසාරණං, තස්සෙව සංඝො ඔසාරෙති: එකච්චො සොසාරිතො එකච්චො දොසාරිතො.

දෝ පටිඤ්ඤා කායෙත වා පටිඤ්ඤානි වාචාය වා පටිඤ්ඤානි. දෝ පටිග්ගහා: කායෙත වා පටිග්ගහානි කායපටිඤ්ඤානි වා පටිග්ගහානි. දෝ පටිකෙකාසා: කායෙත වා පටිකෙකාසිනි වාචාය වා පටිකෙකාසිනි. දෝ උපසාධිකා: සිත්ථිපසාධිකා ව භොග්ගසාධිකා ව. දෝ වොදනා: කායෙත වා වොදෙති වාචාය වා වොදෙති.

දෝ කම්මසස්ස පලිබොධා: ආවාසපලිබොධො ව චිවරපලිබොධො ව. දෝ කම්මසස්ස අපලිබොධා: ආවාස අපලිබොධො ව චිවර අපලිබොධො ව.

දෝ චිවරානි: ගහපතිකස්ස පංසුකුලිකස්ස². දෝ පතනා: අයො පතො මිත්තිකා පතො. දෝ මණ්ඩලානි: නිපුමයං සීසමයං. දෝ පතනස්ස අබ්ධිතා: කායෙත වා අබ්ධිතා වාචාය වා අබ්ධිතා. දෝ චිවරස්ස අබ්ධිතා: කායෙත වා අබ්ධිතා වාචාය වා අබ්ධිතා.

දෝ විකප්පනා: සමමුඛා විකප්පනා ව පරමමුඛා විකප්පනා ව. දෝ විතසා: භික්ඛුනස්ස භික්ඛුනිකස්ස. දෝ වෙනසිකා: පඤ්ඤානාස්ස පඤ්ඤානානුලොමස්ස. දෝ විතසස්ස සලෙලා: අකප්පයෙ සෙතුසාතො කප්පයෙ මහතකාරිතා. දව්නාකාරෙති ආපනතිං ආපජ්ජති: කායෙත වා ආපජ්ජති වාචාය වා ආපජ්ජති. දව්නාකාරෙති ආපනතිං ප්‍රිධානි: කායෙත වා ප්‍රිධානි වාචාය වා ප්‍රිධානි. දෝ පරිවාසා: පරිවර්තන පරිවාසො අපරිවර්තන³ පරිවාසො. අපරෙපි දෝ පරිවාසා: සුඤ්ඤාන පරිවාසො සමොධාන පරිවාසො.

දෝ මානතනා. පරිවර්තන මානතනං අපරිවර්තන මානතනං, අපරෙපි දෝ මානතනා: පකම්මානතනං සමොධානමානතනං. දව්නා පුග්ගලානං රත්ති චේත්ඤ: පාරිවාසිකස්ස ව මානතනවාරිකස්ස ව, දෝ අනාදරියානි: පුග්ගල අනාදරියස්ස ධම්ම අනාදරියස්ස.

දෙව් ලොණානි: ජාතිමැදුව කාරිමැදුව. අපරානිපි දෙව් ලොණානි: සාමුද්දං කාලුලොණං. අපරානිපි දෙව් ලොණානි: සිකුචං උඛිනිදං. අපරානිපි දෙව් ලොණානි: රොමකං පකකාලකං.

දෙව් පරිභොගා: අඛනනනර පරිභොගො ව බාහිරපරිභොගො ව. දෙව් අකෙකාසා: භිනො ව අකෙකාසො උකකවෙය් ව අකෙකාසො. ද්විගාකාරෙති පෙසුඤ්ඤං ගොති: පියකමමස්ස වා හෙදධිපපායස්ස වා. ද්විගාකාරෙති ගණභොජනා පසවති: නිමනනනනො වා විඤ්ඤනනනො වා.

දෙව් වයසුභනාසිකා: පුරිමිකා ව, පච්ඡිමිකා ව, දෙව් අධම්මිකානි පාති මොක්කස්පනානි, දෙව් ධම්මිකානි පාතිමොක්කස්පනානි. දෙව් පුග්ගලා බාලා: යො ව අනාගතං භාරං වහති, යො ව ආනතං භාරං න වහති. දෙව් පුග්ගලා පණ්ණිනා: යො ව අනාගතං භාරං න වහති, යො ව ආනතං භාරං වහති. අපරෙපි දෙව් පුග්ගලා බාලා: යො ව අකප්පියෙ කප්පියසඤ්ඤි, යො ව කප්පියෙ අකප්පියසඤ්ඤි. දෙව් පුග්ගලා පණ්ණිනා: යො ව අකප්පියෙ අකප්පියසඤ්ඤි, යො ව කප්පියෙ කප්පියසඤ්ඤි. අපරෙපි දෙව් පුග්ගලා බාලා: යො ව අනාපනතිසා ආපනතිසඤ්ඤි, යො ව ආපනතිසා අනාපනතිසඤ්ඤි, දෙව් පුග්ගලා පණ්ණිනා: යො ව ආපනතිසා ආපනතිසඤ්ඤි, යො ව අනාපනතිසා අනාපනතිසඤ්ඤි. අපරෙපි දෙව් පුග්ගලා බාලා: යො ව අධම්මෙ ධම්මසඤ්ඤි, යො ව ධම්මෙ අධම්මසඤ්ඤි, දෙව් පුග්ගලා පණ්ණිනා: යො ව අධම්මෙ අධම්මසඤ්ඤි, යො ව ධම්මෙ ධම්මසඤ්ඤි.

අපරෙපි දෙව් පුග්ගලා බාලා: යො ව අවිතසෙ විතසසඤ්ඤි, යො ව විතසෙ අවිතසසඤ්ඤි. දෙව් පුග්ගලා පණ්ණිනා: යො ව අවිතසෙ අවිතස සඤ්ඤි, යො ව විතසෙ විතසසඤ්ඤි. ද්විනනං පුග්ගලානං ආසවා වඛ්ඨනාති: යො ව න කුකකුච්චාසිතඛ්ඨං කුකකුච්චායති, යො ව කුකකුච්චාසිතඛ්ඨං න කුකකුච්චායති. ද්විනනං පුග්ගලානං ආසවා න වඛ්ඨනාති: යො ව න කුකකුච්චාසිතඛ්ඨං න කුකකුච්චායති, යො ව කුකකුච්චාසිතඛ්ඨං කුකකුච්චායති. අපරෙසමපි ද්විනනං පුග්ගලානං ආසවා වඛ්ඨනාති: යො ව අකප්පියෙ කප්පියසඤ්ඤි, යො ව කප්පියෙ අකප්පියසඤ්ඤි. ද්විනනං පුග්ගලානං ආසවා න වඛ්ඨනාති: යො ව අකප්පියෙ අකප්පියසඤ්ඤි, යො ව කප්පියෙ කප්පියසඤ්ඤි. අපරෙසමපි ද්විනනං පුග්ගලානං ආසවා වඛ්ඨනාති: යො ව අනාපනතිසා ආපනතිසඤ්ඤි, යො ව ආපනතිසා අනාපනතිසඤ්ඤි. ද්විනනං පුග්ගලානං ආසවා න වඛ්ඨනාති: යො ව අනාපනතිසා අනාපනතිසඤ්ඤි, යො ව ආපනතිසා ආපනතිසඤ්ඤි, අපරෙසමපි ද්විනනං පුග්ගලානං ආසවා වඛ්ඨනාති: යො ව අධම්මෙ ධම්මසඤ්ඤි, යො ව ධම්මෙ අධම්මසඤ්ඤි. ද්විනනං පුග්ගලානං ආසවා න වඛ්ඨනාති: යො ව අධම්මෙ අධම්මසඤ්ඤි, යො ව ධම්මෙ ධම්ම සඤ්ඤි. අපරෙසමපි ද්විනනං පුග්ගලානං ආසවා වඛ්ඨනාති: යො ව අවිතසෙ විතසසඤ්ඤි, යො ව විතසෙ අවිතසසඤ්ඤි. ද්විනනං පුග්ගලානං ආසවා න වඛ්ඨනාති: යො ව අවිතසෙ අවිතසසඤ්ඤි, යො ව විතසෙ විතසසඤ්ඤි.

දුකා නිබ්බිතා.

නසුදුහ:-

සසුදු ලද්දා ව සද්ධම්මා පරිකාරා ව පුගලා,
සළුමා භූමි නිකාමනො ආදියනො සමාදියං.

කරොනො දෙනො ගණනනො පරිභොගෙන රහති ව,
අරුණා ඡිදං ඡාදෙනො ධාරෙනො ව උපොසථා.

පවාරණා කම්මා පරා වජ්ඣී අපරා, දෙසා ව,
අපරා දෙව ව සමපතති නානා සමානමෙව ව.

පාරාජිකා සඝ්ඝ පුලලව්ව පාචිතති පාරිදෙසති¹,
දුක්කථා දුඛභාසිතා වෙව සත්තාපතතිකකකා ව.

නිසානි උපසම්පදා තථෙව අපරෙ දුච්ඡෙ,
න වජ්ඣමං න දුක්ඛමං අභිබ්බාභබ්බමෙව ව.

සසුච්චිව සිත්තාරා ව පරිකෙකාසා නිසාරණා,
ඔසාරණා පටිසුද්ධා ව පටිගහනා පටිකම්පා.

උපසානි වොදනා ව කසිනා ව දුච්ඡෙ තථා,
චිත්තපනතමණ්ඩලා අධිට්ඨානා තථෙව දෙව.

විකප්පනා ව විතයා වෙතසිකා සලෙලා,
ආපජ්ජති ව වුට්ඨානි පරිවාසා අපරෙ දුච්ඡෙ.

දෙව මානවනා අපරෙ ව රහතිවෙජ්ඣෙ අනාදරි,
දෙව ලොණා තයො අපරෙ පරිභොගකෙකාසනා ව.²

පෙසුසෙසුදු ව ගණවස්ස ධම්මා භාරකපටියා³,
අනාපතති අධම්ම ධම්මා විතයෙ ආසවෙ තථා නි.

3. නික වාර.

අත්ථාපතති නිට්ඨෙනෙ භගවති ආපජ්ජති නො පරිනිබ්බතො. අත්ථා පතති පරිනිබ්බතො භගවති ආපජ්ජති නො නිට්ඨෙනො. අත්ථාපතති නිට්ඨෙනෙපි භගවති ආපජ්ජති පරිනිබ්බතෙපි. අත්ථාපතති කාලෙ ආපජ්ජති නො විකාලෙ. අත්ථාපතති විකාලෙ ආපජ්ජති නො කාලෙ. අත්ථාපතති කාලෙ මෙව ආපජ්ජති විකාලෙ ව.

අත්ථාපතති රහතිං ආපජ්ජති නො දිවා. අත්ථාපතති දිවා ආපජ්ජති නො රහතිං. අත්ථාපතති රහතිං මෙව ආපජ්ජති දිවා ව. අත්ථාපතති දසවසෙසා ආපජ්ජති නො උගත දසවසෙසා. අත්ථාපතති උගත දසවසෙසා ආපජ්ජති නො දසවසෙසා. අත්ථාපතති දසවසෙසා මෙව ආපජ්ජති උගත දසවසෙසා ව.

අත්ථාපතති පසුච්චසෙසා ආපජ්ජති නො උගත පසුච්චසෙසා. අත්ථා පතති උගත පසුච්චසෙසා ආපජ්ජති නො පසුච්චසෙසා. අත්ථාපතති පසුච්චසෙසා මෙව ආපජ්ජති උගත පසුච්චසෙසා ව. අත්ථාපතති කුසල විනොදා

1. පාරාජි සඝ්ඝ පුලලව්ව පාචිතති පාරිදෙසනා-න. ම.

2. පරිභොගකෙකාසෙන ව-න. ම.

3. භාරකපටියං-න. ම.

ආපජ්ජති, අත්ථාපනති අකුසලවිනේයා ආපජ්ජති, අත්ථාපනති අබ්බාසන විනේයා ආපජ්ජති. අත්ථාපනති සුඛවේදනා සම්මිති ආපජ්ජති, අත්ථාපනති දුක්ඛ වේදනා සම්මිති ආපජ්ජති, අත්ථාපනති අදුක්ඛමසුඛවේදනා සම්මිති ආපජ්ජති.

තිති වොදනා වන්ඤ්ඤා: දිවෙස්සන සුභෙන පරිසංඝිකාය. නයො සලාක ගාභා: ගුලුභකො පිච්චකො සකංගණජප්පකො.

නයො පටිකෙඛිපා: ඕතිච්ඡතා අසනතුට්ඨිතා අසලෙලානිතා. නයො අනුඤ්ඤානා: අපට්ඨිතා සනතුට්ඨිතා සලෙලානිතා. අපට්ඨිතා නයො පටිකෙඛිපා: ඕතිච්ඡතා අසනතුට්ඨිතා අමිත්තාඤ්ඤානා. නයො අනුඤ්ඤානා: අපට්ඨිතා සනතුට්ඨිතා මත්තාඤ්ඤානා.

තිස්සො පඤ්ඤානතිස්සො: පඤ්ඤානති අනුපඤ්ඤානති අනුප්පනන පඤ්ඤානති. අපරාපි තිස්සො පඤ්ඤානතිස්සො: සබ්බිත්ථ පඤ්ඤානති පදෙස පඤ්ඤානති සාධාරණ පඤ්ඤානති. අපරාපි තිස්සො පඤ්ඤානතිස්සො: අසාධාරණ පඤ්ඤානති එකතො පඤ්ඤානති උභතො පඤ්ඤානති.

අත්ථාපනති බාලො ආපජ්ජති නො පණ්ඨිතො, අත්ථාපනති පණ්ඨිතො ආපජ්ජති නො බාලො, අත්ථාපනති බාලො වෙච ආපජ්ජති පණ්ඨිතො ව.

අත්ථාපනති කාලෙ ආපජ්ජති නො ජුෂේණ, අත්ථාපනති ජුෂේණ ආපජ්ජති නො කාලෙ, අත්ථාපනති කාලෙ වෙච ආපජ්ජති ජුෂේණ ව. අභි කාලෙ කප්පති නො ජුෂේණ, අභි ජුෂේණ කප්පති නො කාලෙ, අභි කාලෙ වෙච කප්පති ජුෂේණ ව.

අත්ථාපනති හෙමිනො ආපජ්ජති නො ගිමිහ නො වස්සෙ, අත්ථාපනති ගිමිහ ආපජ්ජති නො හෙමිනො නො වස්සෙ, අත්ථාපනති වස්සෙ ආපජ්ජති නො හෙමිනො නො ගිමිහ.

අත්ථාපනති සංඝො ආපජ්ජති න ගණො න පුග්ගලො, අත්ථාපනති ගණො ආපජ්ජති න සංඝො න පුග්ගලො, අත්ථාපනති පුග්ගලො ආපජ්ජති න සංඝො න ගණො. අභි සංඝස්ස කප්පති න ගණස්ස න පුග්ගලස්ස, අභි ගණස්ස කප්පති න සංඝස්ස න පුග්ගලස්ස, අභි පුග්ගලස්ස කප්පති න සංඝස්ස න ගණස්ස.

තිස්සො ඡාදනා: වන්ඤා ඡාදෙති නො ආපනතිං, ආපනතිං ඡාදෙති න වන්ඤා. වන්ඤාඤ්ච ඡාදෙති ආපනතිංඤ්ච.

තිස්සො පටිච්ඡාදස්සො: ජනනාසර පටිච්ඡාදි, උදක පටිච්ඡාදි, වත්ථ පටිච්ඡාදි.

තිති පටිච්ඡන්තාති වහනති නො පිච්චාති: මාත්‍රගාමො පටිච්ඡන්තො වහති නො පිච්චො, බ්‍රාහ්මණානං මනනා පටිච්ඡන්තා වහනති නො පිච්චො, ඓෂාදිට්ඨි පටිච්ඡන්තා වහති නො පිච්චො.

තිති පිච්චාති විරොචනති නො පටිච්ඡන්තාති: වන්ඤාමංගලං පිච්චං විරොචති නො පටිච්ඡන්තං, සුරිසමංගලං පිච්චං විරොචති නො පටිච්ඡන්තං. නරාගනප්පවේදිකො ධම්මවිතයො පිච්චො විරොචති නො පටිච්ඡන්තො. නයො සෙතාසනගාභා: පුරිමකො පච්ඡිමකො අනන්තරාමුත්තකො.

අක්ෂරයන් හිලානො ආපර්ණි නො අහිලානො, අක්ෂරයන් අහිලානො
ආපර්ණි නො හිලානො, අක්ෂරයන් හිලානො වෙමි ආපර්ණි අහිලානො: ව.

නීති අධමමිකාරී පාතිමොකන සපනාති. නීති ධමමිකාරී පාතිමොකන සපනාති. භයො පරිවාසා: පරිච්ඡන්ත පරිවාසො, අපරිච්ඡන්ත පරිවාසො, සුඤ්ඤා පරිවාසො, භයො මානභානා: පරිච්ඡන්ත මානභානා, අපරිච්ඡන්ත මානභානා, පනමානභානා. භයො පාරිවාසිකස්ස නිකඛුතො රතතිචේදු: සභවාසො, විපපවාසො, අනාරොචනා.

අන්‍යායයන් අනෙකා ආපර්‍යනි නොබිති, අන්‍යායයන් බිති ආපර්‍යනි නො අනෙකා, අන්‍යායයන් අනෙකා වෙව ආපර්‍යනි බිති ව. අන්‍යායයන් අනෙකා සීමාය ආපර්‍යනි නො බිතිසීමාය, අන්‍යායයන් බිතිසීමාය ආපර්‍යනි නො අනෙකා සීමාය, අන්‍යායයන් අනෙකාසීමාය වෙව ආපර්‍යනි බිතිසීමාය ව. තිහා කාරෙකි ආපර්‍යනි ආපර්‍යනි: කායෙන ආපර්‍යනි, වාචාය ආපර්‍යනි, කායෙන වාචාය ආපර්‍යනි. අපරෙතිපි තිහාකාරෙකි ආපර්‍යනි: සමසමරෙකි, ගණමරෙකි පුගලයුසා සහතිකෙ. තිහාකාරෙකි ආපර්‍යනි: වුට්ඨාති: කායෙන වුට්ඨාති, වාචාය වුට්ඨාති, කායෙන වාචාය වුට්ඨාති. අපරෙතිපි තිහාකාරෙකි ආපර්‍යනි: වුට්ඨාති: සමසමරෙකි, ගණමරෙකි, පුගලයුසා සහතිකෙ. තිති අධමමකා ති අමුලපච්ඡෙදයායා දුතාති, තිති ධමමකා ති අමුලපච්ඡෙදයායා දුතාති, තිහමෙති සමනතාගතයායා භිගුනො ආකසිබොතො සමෙසා: වර්ජනියකමමං කරෙයස: භණ්ඩකාරකො හොති -පෙ- සමසම අධිකරණකාරකො, බාලො හොති අබස හොතො ආපර්‍යනිබහුලො අතපදුතො, ගිතිසංසට්ඨා චිහරති අනනුලොමිකෙති ගිතිසංසගෙති.

නිහඬෙගති සමන්තාගතසං භික්ෂුනො ආකැබ්බිමානො සඛේසා නියයං කම්මං කරෝයා: හත්ථිතකාරකො ගොති -පෙ- සඛේස අධිකරණකාරකො, බාලො ගොති අබ්බසෙනා ආපනතිවුත්ථො අනපදනො. ගිහිසංසට්ඨා විජාරති අනුත්ථොමකෙති ගිහිසංසතෙනති. නිහඬෙගති සමන්තාගතසං භික්ෂුනො ආකැබ්බිමානො සඛේසා පබ්බාජනීය කම්මං කරෝයා: හත්ථිතකාරකො ගොති -පෙ- සඛේස අධිකරණකාරකො, බාලො ගොති අබ්බසෙනා ආපනතිවුත්ථො අනපදනො, කුල්ලස්සකො ගොති පාපසම්මාවා, පාපකා සම්මාවා දිස්සන්ති වෙව සුය්‍යන්ති ම, නිහඬෙගති සමන්තාගතසං භික්ෂුනො ආකැබ්බිමානො සඛේසා පටිසාරණීයකම්මං කරෝයා: හත්ථිතකාරකො ගොති -පෙ- සඛේස අධිකරණකාරකො, බාලො ගොති අබ්බසෙනා ආපනතිවුත්ථො අනපදනො, ගිහි අකෙකාසති පරිභාසති.

[illegible]

නීතිමෙහෙයී සමනාගතයාගේ භික්ෂුවෝ ආකඩ්ඩමානෝ සමෙසෝ ආප
තනියා අප්පට්ඨකමෙම උතෙට්ඨකමම කරෙය්‍යා: භණ්ඩකාරකො හොති
-පෙ- සමෙස අධිකරණකාරකො, බාලො හොති අබ්‍යයොනා ආප්භත්තිබ්‍රහ්මො
අතපදොනො, ආප්භත්ති ආප්භත්ති න ඉච්ඡති ආප්භත්ති පටිකාභ්‍යා.

නිහඬෙහි සමනාගතස්ස භික්ඛුනො ආකම්බිමානො සඬෙඝා පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පට්ඨිකස්සෙහ උනෙකපනියකමමං කරෙය්‍ය: හන්ඞ්ඞකාරකො හොති -පෙ- සඬෙඝ අධිකරණකාරකො, බාලො හොති අබ්‍යන්තො ආපනති බහුලො අනපදනො, න ඉච්ඡති පාපිකං දිට්ඨිං පටිතිස්ස ජ්ඣුං.

නිහඬෙහි සමනාගතස්ස භික්ඛුනො ආකම්බිමානො සඬෙඝා ආගා ළඟාය වෙතෙය්‍ය: හන්ඞ්ඞකාරකො හොති කලහකාරකො විවාදකාරකො භාසකාරකො සඬෙඝ අධිකරණකාරකො, බාලො හොති අබ්‍යන්තො ආපනති බහුලො අනපදනො, ගිහිසංසට්ඨො විහරති අනග්‍රලොමකෙති ගිහිසංසන්තෙති, නිහඬෙහි සමනාගතස්ස භික්ඛුනො කමමං කාතබ්බං: අලජ්ජි ව හොති බාලො ව, අපකතන්තො ව,

අපරෙතිපි නිහඬෙහි සමනාගතස්ස භික්ඛුනො කමමං කාතබ්බං: අභිසිලෙ සිල චිපනො හොති, අජ්ඣාචාරෙ ආචාරිචිපනො හොති, අති දිට්ඨියා දිට්ඨිචිපනො හොති.

අපරෙතිපි නිහඬෙහි සමනාගතස්ස භික්ඛුනො කමමං කාතබ්බං: කාසිකෙත දූලෙත සමනාගතො හොති, වාචසිකෙත දූලෙත සමනාගතො හොති, කාසික වාචසිකෙත දූලෙත සමනාගතො හොති. (පරෙතිපි නිහඬෙහි සමනාගතස්ස භික්ඛුනො කමමං කාතබ්බං: කාසිකෙත අනාචාරෙත සමනාගතො හොති, වාචසිකෙත අනාචාරෙත සමනාගතො හොති, කාසික වාචසිකෙත අනාචාරෙත සමනාගතො හොති.

අපරෙතිපි නිහඬෙහි සමනාගතස්ස භික්ඛුනො කමමං කාතබ්බං: කාසිකෙත උපසානිකෙත සමනාගතො හොති, වාචසිකෙත උපසානිකෙත සමනාගතො හොති, කාසික වාචසිකෙත උපසානිකෙත සමනාගතො හොති.

අපරෙතිපි නිහඬෙහි සමනාගතස්ස භික්ඛුනො කමමං කාතබ්බං: කාසිකෙත මිච්ඡාජීවෙත සමනාගතො හොති. වාචසිකෙත මිච්ඡාජීවෙත සමනාගතො හොති, කාසික වාචසිකෙත මිච්ඡාජීවෙත සමනාගතො හොති.

අපරෙතිපි නිහඬෙහි සමනාගතස්ස භික්ඛුනො කමමං කාතබ්බං: ආපනති ආපනො කමකහො උපසම්පාදෙති, නිස්සං දෙති, සාමණේරං උපට්ඨාපෙති.

. අපරෙතිපි නිහඬෙහි සමනාගතස්ස භික්ඛුනො කමමං කාතබ්බං: යාය ආපනතියා සඬෙඝක කමමං කතා හොති, තං ආපනති ආපජ්ජති, අඤ්ඤං වා තාදිසිකං, තතො වා පාපිට්ඨතරා. අපරෙතිපි නිහඬෙහි සමනාගතස්ස භික්ඛුනො කමමං කාතබ්බං: බුද්ධස්ස අවණණං භාසති, ධම්මස්ස අවණණං භාසති, සම්මස්ස අවණණං භාසති.

නිහඬෙහි සමනාගතස්ස භික්ඛුනො සම්මමජේඛි උපොසඨං යපෙන ස්‍ය “අලං භික්ඛු, මා හන්ඞ්ඞං මා කලහං මා විග්ගහං මා විවාදං”ති ඔමදුට්ඨිං සඬෙඝක උපොසට්ඨො කාතබ්බො: අලජ්ජි ව හොති, බාලො ව, අපකතන්තො ව. නිහඬෙහි සමනාගතස්ස භික්ඛුනො සම්මමජේඛි පචාරණං යපෙන ස්‍ය

“අලං හිකුටු, මො හණ්ඩනං මො කලහං මො විග්ගහං මො විවාදං”¹ නි ඔමද්දි නිං සංඝිකං පට්ඨාප්පතබ්බං: අලජ්ජි ව හොති, බාලො ව, අපකතභෙතො ව.

නිහඬෙගති සමන්තාගතස්ස හිකුටුතො ත කාපි සංඝසමමුති දුතබ්බං: අලජ්ජි ව හොති, බාලො ව, අපකතභෙතො ව.

නිහඬෙගති සමන්තාගතෙන හිකුටුතා සංඝිකං න චොගරිතබ්බං: අලජ්ජි ව හොති, බාලො ව. අපකතභෙතො ව. නිහඬෙගති සමන්තාගතො හිකුටු ත හිකුටුති! පදේවකට්ඨාප්පතෙ ස්පෙතබ්බං: අලජ්ජි ව හොති, බාලො ව, අපක තභෙතො ව. නිහඬෙගති සමන්තාගතස්ස හිකුටුතො නිස්සංය න වජ්ජබ්බං: අලජ්ජි ව හොති, බාලො ව, අපකතභෙතො ව. නිහඬෙගති සමන්තාගතස්ස හිකුටුතො ඔකාසකමමං කාරාපෙන්න ස්ස නාලං ඔකාස කමමං කාතුං: අලජ්ජි ව හොති, බාලො ව, අපකත භෙතො ව. නිහඬෙගති සමන්තාගතස්ස හිකුටුතො සච්චංගිං න දුතබ්බං:² අලජ්ජි ව හොති, බාලො ව, අපකතභෙතො ව, නිහඬෙගති සමන්තාගතස්ස හිකුටුතො විතයො න පුච්ඡිතබ්බං: අලජ්ජි ව හොති, බාලො ව, අපකත භෙතො ව. නිහඬෙගති සමන්තාගතෙන හිකුටුතා විතයො න පුච්ඡිතබ්බං: අලජ්ජි ව හොති, බාලො ව, අපකතභෙතො ව. නිහඬෙගති සමන්තාගතෙන හිකුටුතා විතයො න විස්සංජ්ජිතබ්බං: අලජ්ජි ව හොති, බාලො ව, අපකතභෙතො ව. නිහඬෙගති සමන්තාගතෙන හිකුටුතා විතයො න විස්සංජ්ජි තබ්බං: අලජ්ජි ව හොති, බාලො ව, අපකතභෙතො ව. නිහඬෙගති සමන්තා ගතස්ස හිකුටුතො අනුයොගො න දුතබ්බං: අලජ්ජි ව හොති, බාලො ව, අපකතභෙතො ව. නිහඬෙගති සමන්තාගතෙන හිකුටුතා සද්ධිං විතයො න සාකච්ඡිතබ්බං:³ අලජ්ජි ව හොති, බාලො ව, අපකතභෙතො ව. නිහඬෙගති සමන්තාගතෙන හිකුටුතා න උපසම්පාදෙතබ්බං:⁴ න නිස්සංයො දුතබ්බං න සාමණේරො උපට්ඨාප්පතබ්බං: අලජ්ජි ව හොති, බාලො ව, අපක තභෙතො ව.

තයො උපොසථා, වාතුද්දසිකො, පණ්ණරසිකො, සාමග්ගි උපොසථො, අපරෙපි තයො උපොසථා: සංඝික උපොසථො ගණේ උපොසථො, පුග්ගලෙ උපොසථො, අපරෙපි තයො උපොසථා: සුත්තද්දසො උපොසථො, පාරිසුද්ධි උපොසථො, අධිට්ඨානුපොසථො. නිස්සංය පචාරණා: වාතුද්දසිකා, පණ්ණ රසිකා, සාමග්ගි පචාරණා. අපරාපි නිස්සංය පචාරණා: සංඝික පචාරණා. ගණේ පචාරණා: පුග්ගලෙ පචාරණා. අපරාපි නිස්සංය පචාරණා: තෙවාපිකා පචාරණා, දොව වාපිකා පචාරණා, සමානවස්සිකා පචාරණා.

තයො ආපාසිකා නෙරසිකා ඉදමප්පහාය: යො ව අබ්බවචාරි බ්බවචාරි පටිඤ්ඤා, යො ව අසුද්ධි බ්බවචාරි පරිසුද්ධි බ්බවචාරියං⁵ වරන්තා අමුලකෙන බ්බවචාරියෙන⁶ අනුද්ධිංසෙති, යො වායං ඵලංවාදි ඵලං දිට්ඨි “තත්ථි කාමෙසු දෙසො”⁷ නි සො කාමෙසු පාතව්‍යතං ආපජ්ජති. නිති අකුසලමූලාති: ලොභො අකුසලමූලං, දොසො අකුසලමූලං, මොහො අකුසලමූලං. නිති කුසලමූලාති: අලොභො කුසලමූලං, අදොසො කුසලමූලං, අමොහො කුසලමූලං. නිති

1. කිසමිඤ්චි-ත. ම. 2. තාදුතබ්බං-ත. ම. 3. සාකච්ඡා තබ්බං-ත. ම.

4. උපසම්පාදෙතබ්බං-ත. ම. 5. යො ව සුද්ධිං බ්බවචාරිං පරිසුද්ධි බ්බව චරියං-ත. ම. 6. අබ්බවචාරියෙන-ත. ම. බ්බවචාරියෙන-ස.

දුට්ඨවර්තනා: කාය දුට්ඨවර්තං, වච්ඡි දුට්ඨවර්තං, මනෝ දුට්ඨවර්තං. තිති සුචරි
 තාති: කාය සුචරිතං, වච්ඡුචරිතං, මනෝ සුචරිතං. තයො අත්ථසෙ පටිච්ච
 භගවතා කුලෙසු නික භොජනං පඤ්ඤාතං: දුමමඛිකුතං පුග්ගලානං නිග්ගහාය
 පෙසලානං නිකමුතං ඵාසුමිනාරාය, මා පාපිච්ඡා පනං නිස්සාය සමසං නිජ්ඤ
 යස්ස, කුලානුදයනාය ව. තිති අසඤ්ඤමෙව අනිභූතො පරියාදිනාවිතො
 දෙවදුප්පො ආපායිකො තෙරසිකො කප්පට්ඨා අනෙකිච්ඡා: පාපිච්ඡතා,
 පාපමතතා, ඔරමතතකෙන විසෙසාධිගමෙන¹ අනාරාමොසානං ආපාදි.
 නිසෙසා සමමුත්තියො: දණ්ඩසමමුත්ති, සිතකා සමමුත්ති, දණ්ඩසිතකා සමමුත්ති,
 නිසෙසා පාදකා ධුට්ඨානිකා² අසංකප්පිනියා: වච්චපාදකා, පසාඨා³ පාදකා,
 ආවමිත පාදකා. නිසෙසා පාදකංසනියො: සකකිරා, කප්පලා⁴ සමුද්දප්පණ
 කොති.

නිසං නිබ්බිතං.

තස්සද්දානං:—

තිට්ඨිතො කාලෙ රතනි ව දස පඤ්ච කුසලෙන,
 වෙදනා වොදනා වජ්ඣ සලාකා දෙව පටිතොනිපා¹.

පඤ්ඤානි අපරෙ දෙව ව බාලො කාලෙ ව කප්පති,
 හෙමෙනෙ සමෙසා සසිසංස ඡදනා²ව පටිච්ඡාදි.

පටිච්ඡන්තා විවටා ව සෙනාසන ගිලායනා,
 පානිමොහං පරිවාසං මානනා පරිවාසිකා.

අනෙකා අනෙකා ව සීමාය ආපජ්ජති පුනාපරෙ,
 වුට්ඨාති අපරෙ වෙව අමුලත විතයා දුට්ඨ.

තජ්ජනියා නිසංසා ව පබ්බාජ පටිසාරණී,
 අදස්සනාපටිකමෙව අනිසංගෙන ව දිට්ඨියා.

ආගාලකකමමාධිසිලෙ දවාතාවාරසානිකා,
 ආජ්ඣාපනා නාදිසිකා අවණ්ණපොසපෙන ව.

පචාරණං සමමුති ව වොහාරපචේවකෙන ව,
 න වහතබ්බං න දුතබ්බං ඔකාසං න කරෙ තටා.

න කරෙ සවචනියං න පුච්ඡිතබ්බිකා දුට්ඨ,
 න විසංජේජ දුට්ඨ වෙව අනුසොගමිති තො දදෙ.

සාකච්ඡා උපසම්පද නිසංසා සාමනේරා ව,
 උපොසථා⁶ නිකා තිති පචාරණා⁷ නිකා තයො.

ආපායිකා අකුසලා කුසලා වර්තා දුට්ඨ,
 නිකභොජන සඤ්ඤමෙව සමමුති පාදකෙන ව;
 පාදකංසනිකා වෙව උද්දානං නිකකෙ ඉදන්ති.

1. විසෙසාධිගමනෙ-ස. 2. ධුට්ඨානිකා-න. ම. 3. සකකිරං කප්පලා-න. ම.

4. පටිකම්පා-න. ම. 5. ඡාදනා-න. ම. 6. උපොසථා-න. ම.

7. පචාරණ-න. ම.

4. චතුක්ක වාර.

අත්ථාපනති සක්ඛවාමාය ආපඤ්ඡති, පරවාමාය වුට්ඨාති. අත්ථාපනති පරවාමාය ආපඤ්ඡති, සක්ඛවාමාය වුට්ඨාති. අත්ථාපනති සක්ඛවාමාය ආපඤ්ඡති සක්ඛවාමාය වුට්ඨාති, අත්ථාපනති පරවාමාය ආපඤ්ඡති, පරවාමාය වුට්ඨාති. අත්ථාපනති කායෙත ආපඤ්ඡති, වාමාය වුට්ඨාති. අත්ථාපනති වාමාය ආපඤ්ඡති, කායෙත වුට්ඨාති. අත්ථාපනති කායෙත ආපඤ්ඡති, කායෙත වුට්ඨාති. අත්ථාපනති වාමාය ආපඤ්ඡති, වාමාය වුට්ඨාති. අත්ථාපනති පසුතො ආපඤ්ඡති, පටිබ්බලො වුට්ඨාති. අත්ථාපනති පටිබ්බලො ආපඤ්ඡති, පසුතො වුට්ඨාති, අත්ථාපනති පසුතො ආපඤ්ඡති, පසුතො වුට්ඨාති. අත්ථාපනති පටිබ්බලො ආපඤ්ඡති, පටිබ්බලො වුට්ඨාති. අත්ථාපනති අවිභ්භාකො ආපඤ්ඡති, සවිභ්භාකො වුට්ඨාති. අත්ථාපනති සවිභ්භාකො ආපඤ්ඡති, අවිභ්භාකො වුට්ඨාති, අත්ථාපනති අවිභ්භාකො ආපඤ්ඡති, අවිභ්භාකො වුට්ඨාති. අත්ථාපනති සවිභ්භාකො ආපඤ්ඡති, සවිභ්භාකො වුට්ඨාති. අත්ථාපනති ආපඤ්ඡනො දෙසෙති, දෙසෙනො ආපඤ්ඡති, අත්ථාපනති ආපඤ්ඡනො වුට්ඨාති, වුට්ඨෙනො ආපඤ්ඡති. අත්ථාපනති කමෙමන ආපඤ්ඡති, අකමෙමන වුට්ඨාති, අත්ථාපනති අකමෙමන ආපඤ්ඡති, කමෙමන වුට්ඨාති. අත්ථාපනති කමෙමන ආපඤ්ඡති, කමෙමන වුට්ඨාති. අත්ථාපනති අකමෙමන ආපඤ්ඡති, අකමෙමන වුට්ඨාති.

චග්ගාරො අනරිය වොභාරා: අදිට්ඨි දිට්ඨිවාදිනා, අසුතෙ සුතවාදිනා, අමුතෙ මුතවාදිනා, අච්ඤ්ඤාතෙ ච්ඤ්ඤාතවාදිනා. චග්ගාරො අරියවොභාරා: අදිට්ඨි අදිට්ඨිවාදිනා, අසුතෙ අසුතවාදිනා, අමුතෙ අමුතවාදිනා, අච්ඤ්ඤාතෙ අච්ඤ්ඤාතවාදිනා. අපරෙඨි චග්ගාරො අනරිය වොභාරා: දිට්ඨි අදිට්ඨිවාදිනා, සුතෙ අසුතවාදිනා, මුතෙ අමුතවාදිනා. ච්ඤ්ඤාතෙ අච්ඤ්ඤාත වාදිනා, චග්ගාරො අරියවොභාරා: දිට්ඨි දිට්ඨිවාදිනා, සුතෙ සුතවාදිනා, මුතෙ මුත වාදිනා, ච්ඤ්ඤාතෙ ච්ඤ්ඤාත වාදිනා.

චග්ගාරො පාරාජිකා: භික්ඛුනං භික්ඛුනිති සාධාරණං, චග්ගාරො පාරාජිකා: භික්ඛුනිනං භික්ඛුනි අසාධාරණං. චග්ගාරො පරිකුරාරා: අභි පරිකුරාරො රක්ඛිතබ්බො ගොපෙනබ්බො මමාසිතබ්බො පරිභුඤ්ජිතබ්බො, අභි පරිකුරාරො රක්ඛිතබ්බො ගොපෙනබ්බො මමාසිතබ්බො න පරිභුඤ්ජිතබ්බො, අභි පරිකුරාරො රක්ඛිතබ්බො ගොපෙනබ්බො න මමාසිතබ්බො න පරිභුඤ්ජිතබ්බො, අභි පරිකුරාරො න රක්ඛිතබ්බො න ගොපෙනබ්බො න මමාසිතබ්බො න පරිභුඤ්ජිතබ්බො. අත්ථාපනති සමමුඛා ආපඤ්ඡති පරමමුඛා වුට්ඨාති, අත්ථාපනති පරමමුඛා ආපඤ්ඡති සමමුඛා වුට්ඨාති, අත්ථාපනති සමමුඛා ආපඤ්ඡති සමමුඛා වුට්ඨාති, අත්ථාපනති පරමමුඛා ආපඤ්ඡති පරමමුඛා වුට්ඨාති, අත්ථාපනති අභිකුතො ආපඤ්ඡති ජානනො වුට්ඨාති, අත්ථාපනති ජානනො ආපඤ්ඡති අභිකුතො වුට්ඨාති, අත්ථාපනති අභිකුතො ආපඤ්ඡති අභිකුතො වුට්ඨාති, අත්ථාපනති ජානනො ආපඤ්ඡති ජානනො වුට්ඨාති.

චතුර්ඛාකාරෙති ආපනතිං ආපඤ්ඡති: කායෙත ආපඤ්ඡති, වාමාය ආපඤ්ඡති, කායෙත වාමාය ආපඤ්ඡති, කමමවාමාය ආපඤ්ඡති. අපරෙඨි චතුර්ඛාකාරෙති ආපනතිං ආපඤ්ඡති: සඛ්ඤ්ඤාතෙ, ගණ්ඨාතෙ, පුග්ගාතෙ සතතිකෙ ලිඛිතපාචුභාවෙන. චතුර්ඛාකාරෙති ආපනතිං වුට්ඨාති, කායෙත වුට්ඨාති,

වාමාස වුට්ඨාති, කාසෙන වාමාස වුට්ඨාති, කම්මවාමාස වුට්ඨාති. අපරෙතිපි චතුර්තාකාරෙති ආපනතිසා වුට්ඨාති: සම්ඝමරේසා, ගණමරේසා, පුග්ගලසා සන්තිකෙ ලිඛිතපාතුභාවෙන, සහපටිලාහෙන පුරිමං ඡගාති¹ පච්ඡිමෙ පති ට්ඨාති, විඤ්ඤානනියො පටිපසංසාරිනාති, පඤ්ඤානනියො නිරුජ්ඣන්ති. සහ පටිලාහෙන පච්ඡිමං ඡගාති, පුරිමෙ පතිට්ඨාති, විඤ්ඤානනියො පටිපසංසාරිනාති. පඤ්ඤානනියො නිරුජ්ඣන්ති.

වහසෙසා චෝදනා: සිලවිපනනියා චෝදෙති, ආචාර විපනනියා චෝදෙති, දිට්ඨිවිපනනියා චෝදෙති, ආජීව විපනනියා චෝදෙති. වහනාරො පරිවාසා: පටිච්ඡන්ත පරිවාසො, අපටිච්ඡන්ත පරිවාසො, සුඤ්ඤාන පරිවාසො, සමො ධාතපරිවාසො, වහනාරො මානත්තා: පටිච්ඡන්ත මානත්තා, අපටිච්ඡන්ත මානත්තං, පක්ඛමානත්තං, සමොධාන මානත්තං. වහනාරො මානත්තවාරි කසස භික්ඛුනො රත්තිච්ඡේද: සහවාසො, විපවාසො, අනාරොචනා, උග්ගෙන ගණෙ වර්ති. වහනාරො සාමුක්කසංසා, වහනාරො පටිගහතිත පරි තොගා: යාව කාලිකං, යාම කාලිකං, සත්තාග කාලිකං, යාව ජීවිකං.

වහනාරි මහාවිකටාති: ගුරො, මුහුතා, ඡාරිකා, මහතිකා. වහනාරි කම්මාති: අපලොකකම්මං, ඤානකම්මං, ඤානදිග්ගකම්මං, ඤානවිතුර්ථ කම්මං. අපරාතිපි වහනාරි කම්මාති: අධිමේමන වග්ගකම්මං, අධිමේමන සමග්ග කම්මං, ධිමේමන වග්ගකම්මං, ධිමේමන සමග්ගකම්මං. වහසෙසා විපනනියො: සිලවිපනනි, ආචාරවිපනනි, දිට්ඨිවිපනනි, ආජීවවිපනනි. වහනාරි අධිකරණාති: විවාදාධිකරණං, අනුවාදාධිකරණං, ආපත්තාධිකරණං, නිව්වාධිකරණං. වහනාරො පරිස දුසනා: භික්ඛු දුසසිලො පාපධමේමා පරිසදුසනො, භික්ඛුති දුසසිලා පාපධමේමා පරිසදුසනා, උපාසකො දුසසිලො පාපධමේමා පරිසදුසනො, උපාසිකා දුසසිලා පාපධමේමා පරිසදුසනා.

වහනාරො පරිසසොහනා: භික්ඛු සිලවා කල්‍යාණ ධමේමා පරිසසොහනො, භික්ඛුති සිලවති කල්‍යාණ ධමේමා පරිසසොහනා, උපාසකො සිලවා කල්‍යාණ ධමේමා පරිස සොහනො, උපාසිකා සිලවති කල්‍යාණධමේමා පරිස සොහනා.

අත්ථාපනති ආගන්තුකො ආපජ්ජති නො ආවාසිකො, අත්ථාපනති ආවාසිකො ආපජ්ජති නො ආගන්තුකො, අත්ථාපනති ආගන්තුකො චෙව ආපජ්ජති ආවාසිකො ව, අත්ථාපනති තෙව ආගන්තුකො ආපජ්ජති නො ආවාසිකො. අත්ථාපනති ගමිකො ආපජ්ජති නො ආවාසිකො, අත්ථාපනති ආවාසිකො ආපජ්ජති නො ගමිකො, අත්ථාපනති ගමිකො චෙව ආපජ්ජති ආවාසිකො ව, අත්ථාපනති තෙව ගමිකො ආපජ්ජති නො ආවාසිකො. අත්ථි වච්ඡු නානත්තතා නො ආපනති නානත්තතා, අත්ථි ආපනති නානත්තතා නො වච්ඡු නානත්තතා, අත්ථි වච්ඡු නානත්තතා චෙව ආපනති නානත්තතා ව, අත්ථි තෙව වච්ඡු නානත්තතා නො ආපනති නානත්තතා. අත්ථි වච්ඡු සභාගතා නො ආපනති සභාගතා, අත්ථි ආපනති සභාගතා නො වච්ඡු සභාගතා, අත්ථි වච්ඡු සභාගතා චෙව ආපනති සභාගතා ව, අත්ථි තෙව වච්ඡු සභාගතා නො ආපනති සභාගතා. අත්ථාපනති උජ්ජකාසො ආපජ්ජති නො සද්ධිවිහාරිකො, අත්ථාපනති සද්ධිවිහාරිකො ආපජ්ජති නො උජ්ජකාසො, අත්ථාපනති උජ්ජකාසො චෙව ආපජ්ජති

සද්ධිවිහාරිකෝ ව, අත්ථාපතනි තෙව උපක්කායො ආපජ්ජති නො සද්ධිවිහාරිකෝ, අත්ථාපතනි ආචරියො ආපජ්ජති නො අනෙතවාසිකෝ; අත්ථාපතනි අනෙතවාසිකෝ ආපජ්ජති නො ආචරියො. අත්ථාපතනි ආචරියො චෙව ආපජ්ජති අනෙතවාසිකෝ ව, අත්ථාපතනි තෙව ආචරියො ආපජ්ජති නො අනෙතවාසිකෝ.

වග්ගාපරා පඨවියා අත්ථාපතනි වස්සවේශ්ඤායා සඤ්ඤා වා හිනෙතා හොති, සබ්බං හි දිවුක්ඛා වා නොනති, ජීවිතනතරායො වා නොති, බ්‍රහ්ම චරියනතරායො වා නොති. වග්ගාරි චචී පුඨ්චරිතාති: මු ජායදො, පිටුණා වාච, ජායසා වාච, සමිජ්ජප්පාපො, වග්ගාරි චචී පුඨ්චරිතාති: සඨ්ච වාච, අපිටුණා වාච, සණ්ඨා වාච, මනනා හාසා

අභි ආදියනො ගරුකං ආපතනි: ආපජ්ජති පසොපේනො: ලුහුකං, අභි ආදියනො ලුහුකං ආපතනි: ආපජ්ජති පසොපේනො ගරුකං, අභි ආදියනොපි පසොපේනොපි ගරුකං ආපතනි: ආපජ්ජති, අභි ආදියනොපි පසොපේනොපි ලුහුකං ආපතනි: ආපජ්ජති, අභි පුග්ගප්පා අති වාදනාරහො නො පච්චිධිතාරහො, අභි පුග්ගප්පා පච්චිධිතාරහො නො අතිවාදනාරහො, අභි පුග්ගප්පා අතිවාදනාරහො චෙව පච්චිධිතාරහො ව, අභි පුග්ගප්පා තෙව අතිවාදනාරහො නො පච්චිධිතාරහො අභි පුග්ගප්පා ආසනාරහො නො අතිවාදනාරහො, අභි පුග්ගප්පා අතිවාදනාරහො නො ආසනාරහො, අභි පුග්ගප්පා අසනාරහො චෙව, අතිවාදනාරහො ව, අභි පුග්ගප්පා තෙව ආසනාරහො නො අතිවාදනාරහො.

අත්ථාපතනි කාලෙ ආපජ්ජති නො විකාලෙ, අත්ථාපතනි විකාලෙ ආපජ්ජති නො කාලෙ, අත්ථාපතනි කාලෙ චෙව ආපජ්ජති විකාලෙ ව, අත්ථාපතනි තෙව කාලෙ ආපජ්ජති නො විකාලෙ.

අභි පටිග්ගතිතං කාලෙ කප්පති නො විකාලෙ, අභි පටිග්ගතිතං විකාලෙ කප්පති නො කාලෙ, අභි පටිග්ගතිතං කාලෙ චෙව කප්පති විකාලෙ ව, අභි පටිග්ගතිතං තෙව කාලෙ කප්පති නො විකාලෙ, අත්ථාපතනි පඨවිනතිශ්ඤ ජනපදෙසු ආපජ්ජති නො මරුකිශ්ඤ ජනපදෙසු.¹

අත්ථාපතනි මරුකිශ්ඤ ජනපදෙසු ආපජ්ජති නො පඨවිනතිශ්ඤ ජනපදෙසු¹, අත්ථාපතනි පඨවිනතිශ්ඤ ජනපදෙසු චෙව ආපජ්ජති මරුකිශ්ඤ ජනපදෙසු¹ ව, අත්ථාපතනි තෙව පඨවිනතිශ්ඤ ජනපදෙසු ආපජ්ජති නො මරුකිශ්ඤ ජනපදෙසු.¹

අභි පඨවිනතිශ්ඤ ජනපදෙසු කප්පති නො මරුකිශ්ඤ ජනපදෙසු¹, අභි මරුකිශ්ඤ ජනපදෙසු කප්පති නො පඨවිනතිශ්ඤ ජනපදෙසු¹. අභි පඨවිනතිශ්ඤ ජනපදෙසු චෙව කප්පති මරුකිශ්ඤ ජනපදෙසු¹ ව, අභි තෙව පඨවිනතිශ්ඤ ජනපදෙසු කප්පති නො මරුකිශ්ඤ ජනපදෙසු.¹

අත්ථාපතනි අනෙතා ආපජ්ජති නො බති, අත්ථාපතනි බති ආපජ්ජති නො අනෙතා, අත්ථාපතනි අනෙතා චෙව ආපජ්ජති බති ව, අත්ථාපතනි තෙව අනෙතා ආපජ්ජති නො බති. අත්ථාපතනි අනෙතා සීමාය ආපජ්ජති නො බති සීමාය, අත්ථාපතනි බති සීමාය ආපජ්ජති නො අනෙතා සීමාය, අත්ථාපතනි

අනෙකා සීමාස වෙව ආපජ්ජති ඛගි සීමාස ව, අත්ථාපතති තෙව අනෙකා සීමාස ආපජ්ජති නො ඛගි සීමාස: අත්ථාපතති ගාමෙ ආපජ්ජති නො අරඤ්ඤ, අත්ථාපතති අරඤ්ඤ ආපජ්ජති නො ගාමෙ, අත්ථාපතති ගාමෙ වෙව ආපජ්ජති අරඤ්ඤ ව, අත්ථාපතති තෙව ගාමෙ ආපජ්ජති නො අරඤ්ඤ.

වතස්සො වොදනා: වච්ඡු සඤ්ඤානා, ආපතති සඤ්ඤානා, සංවාස පටි කෙබ්බො, සාමිටි පටිකෙබ්බො. වතනාරො පුට්ඨිකිච්චා, වතනාරො පත්තකල්ලා, වතනාරි අතඤ්ඤ පාචිතතියාති, වතස්සො භික්ඛු සම්මුතිස්සො, වතනාරි අගති ගමනාති: ඡන්දගතිං ගච්ඡති දෙසාගතිං ගච්ඡති මොහාගතිං ගච්ඡති භයාගතිං ගච්ඡති. වතනාරි නාගති ගමනාති: න ඡන්දගතිං ගච්ඡති, න දෙසාගතිං ගච්ඡති, න මොහාගතිං ගච්ඡති, න භයාගතිං ගච්ඡති, වතුහඬෙගති සමන්තාගතො අලජ්ජි භික්ඛු සමිසං භිඤ්ඤාති: ඡන්දගතිං ගච්ඡන්තො, දෙසාගතිං ගච්ඡන්තො, මොහාගතිං ගච්ඡන්තො, භයාගතිං ගච්ඡන්තො.

වතුහඬෙගති සමන්තාගතො පෙසලො භික්ඛු භින්නා සමිසං සමග්ගං කරොති: න ඡන්දගතිං ගච්ඡන්තො, න දෙසාගතිං ගච්ඡන්තො, න මොහාගතිං ගච්ඡන්තො, න භයාගතිං ගච්ඡන්තො. වතුහඬෙගති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො චිත්තයො න පුච්ඡිතබ්බො: ඡන්දගතිං ගච්ඡති, දෙසාගතිං ගච්ඡති, මොහාගතිං ගච්ඡති, භයාගතිං ගච්ඡති, වතුහඬෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා චිත්තයො න පුච්ඡිතබ්බො: ඡන්දගතිං ගච්ඡති, දෙසාගතිං ගච්ඡති, මොහාගතිං ගච්ඡති, භයාගතිං ගච්ඡති. වතුහඬෙගති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො චිත්තයො න විස්සරේජ්ජිතබ්බො: ඡන්දගතිං ගච්ඡති, දෙසාගතිං ගච්ඡති, මොහාගතිං ගච්ඡති, භයාගතිං ගච්ඡති. වතුහඬෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා චිත්තයො න විස්සරේජ්ජිතබ්බො: ඡන්දගතිං ගච්ඡති, දෙසාගතිං ගච්ඡති, මොහාගතිං ගච්ඡති, භයාගතිං ගච්ඡති. වතුහඬෙගති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො අනුයොගො න දුතබ්බො: ඡන්දගතිං ගච්ඡති, දෙසාගතිං ගච්ඡති, මොහාගතිං ගච්ඡති, භයාගතිං ගච්ඡති. වතුහඬෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සද්ධිං චිත්තයො න සංකම්පිතබ්බො: ඡන්දගතිං ගච්ඡති, දෙසාගතිං ගච්ඡති, මොහාගතිං ගච්ඡති, භයාගතිං ගච්ඡති.

අත්ථාපතති ගිලානො ආපජ්ජති නො අගිලානො, අත්ථාපතති අගිලානො ආපජ්ජති නො ගිලානො, අත්ථාපතති ගිලානො වෙව ආපජ්ජති අගිලානො ව, අත්ථාපතති තෙව ගිලානො ආපජ්ජති නො අගිලානො. වතනාරි අධම්මකාති පාතිමොක්ඛස්පතාති, වතනාරි ධම්මකාති පාතිමොක්ඛස්පතාතිති.

චතුක්කං නිට්ඨිතං.

තස්සුද්දානං:—

සකවාචාස කායෙන, පසුතො ව අවිත්තකො,
ආපජ්ජන්තො ව කමෙත වොහාරා චතුරො තථා.

භික්ඛුතං භික්ඛුනිතඤ්ඤ පරික්ඛාරො ව සම්මුඛා,
අජාතකාලෙ¹ මජ්ඣෙ ව චුට්ඨාති දුට්ඨා තථා.

පටිලාභා ව² වොදනා පරිවාසා ව චුට්ඨති,
මානත්තවාටිකා වාටි සාමුක්කංසා පටිග්ගහා.³

1. අජාත කායෙ—න. ම.

2. පටිලාභෙන—න. ම.

3. පටිග්ගහි—න. ම.

මහාවිකට් කමමානි පුත කමම¹ විපතරියො,
අධිකරණා දුස්සීලා ව සොහතා ගන්තුසෙන ව.

ගමිකො වජ්ඣ නාතනතා සහගුපජ්ඣාසෙන ව,
ආවරියො පච්චයා ව දුච්චරිතං සුචරිතං.

ආදියනො පුග්ගලො ව අරහා² ආසනෙන ව,
කාලෙ ව කප්පනී වෙව පච්චනනිමෙසු කප්පනි.

අනො අනො ව සීමාය ගාමෙ ව වොදනාය ව,
පුබ්බනිච්චං පතතකල්ලං අනඤ්ඤා සමමුනියො ව.

අගනි නාගනි වෙව අලුජ්ජී පෙසලෙන ව,
පුච්ඡිතබ්බා දුච්චෙ වෙව විසංසරෙය්‍යා තථා දුච්චෙ;
අනුයොගො ව සාකච්ඡා ගිලානො ධුපතෙන වා නි.

5. පඤ්චක වාර

පඤ්ච ආපතරියො, පඤ්ච ආපතරිකකිකා, පඤ්ච විනිත වජ්ඣනි, පඤ්ච කමමානි ආතනනරිකානි, පඤ්ච පුග්ගලා නියතා, පඤ්ච ඡේදනකා ආපතරියො, පඤ්චයාකාරෙති ආපතරිං ආපජ්ජති. පඤ්ච ආපතරියො මුසාවාද පච්චයා, පඤ්චයාකාරෙති කමමං න උපෙති: සයං වා කමමා න කරොති, පරං වා නාඤ්ඤාසනි, ඡන්දං වා පාරිසුද්ධිං වා න දෙති, කසිරිමානෙ කමමෙ පටිකෙකා සනි, කතෙ වා පත කමමෙ අධමම දිට්ඨි හොති. පඤ්චයාකාරෙති කමමං උපෙති, සයං වා කමමං කරොති, පරං වා අඤ්ඤාසනි, ඡන්දං වා පාරිසුද්ධිං වා දෙති, කසිරිමානෙ කමමෙ න පටිකෙකාසනි, කතෙ වා පත කමමෙ ධමමදිට්ඨි හොති.

පඤ්ච පිණ්ඩපාතිකස්ස භික්ඛුනො කප්පනති: අනාමනතාවාරො, ගණ භොජනං, පරමපර භොජනං, අනඛිට්ඨානං, අවිකප්පනා. පඤ්චගමෙන නි සම න්‍යාගතො භික්ඛු උසංඛිතිත පරිසංඛිතිතො හොති පාපභික්ඛුපි අකුප්ප ධමමොපි: වෙසිස ගොවරො³ වා හොති, විධවා⁴ ගොවරො වා හොති, ථුල්ල කුමාරික ගොවරො⁵ වා හොති, පණ්ඩක ගොවරො වා හොති, භික්ඛුනි ගොව රො වා හොති. පඤ්චතෙලානි: නිල තෙලං, සාසප තෙලං, මධුක තෙලං, එර ණ්ඩක තෙලං, වසා තෙලං. පඤ්ච වසානි: අච්ඡවසං, මච්ඡවසං, සුසුකාවසං, සුකාරවසං, ගුලුවසං, පඤ්ච බ්‍යසනානි: ඤාති බ්‍යසනං, භොග බ්‍යසනං, රොග බ්‍යසනං, සීලබ්‍යසනං, දිට්ඨිබ්‍යසනං. පඤ්ච සමපදා: ඤාතිසමපදා, භොග සමපදා, අරොග සමපදා, සීල සමපදා, දිට්ඨි සමපදා.

පඤ්ච නිස්සය පටිපස්සාදියො උපජ්ඣායමානා: උපජ්ඣායො පකක නො වා හොති විබ්භනො වා, කාලකතො වා, පකඛ්‍යසිකනො වා, ආණ තරියෙව පඤ්චමී. පඤ්ච පුග්ගලා න උපසම්පාදෙනබ්බා: අධ්‍යානගීතො, අබ්‍ය ගීතො, වජ්ඣ විපනො, කාරණ දුක්ඛවකො, අපරිපුරො. පඤ්ච පංසුකුලානි:

1. කමම—න. ම.

2. අරහො—න. ම.

3. වෙසිසා ගොවරො—න. ම.

4. විධවා—න. ම.

5. ථුල්ලකුමාරි ගොවරො—න. ම.

සොසානිකා, පාපණිකං, උතුර බාසිතං, උප්පිකා බාසිතං, අභි දුඛං. අප රාතිපි පඤ්ච පංසුකුලාති: ගොබාසිතං, අජබාසිතං,¹ ප්‍රිප්ඵිවරං, ආභිසෙකිකං, ගහපට්ඨානතං,² පඤ්ච අවතරා: ථෙය්‍යාච්ඡාතං, පසංගාච්ඡාතං, පරිකප්පාච්ඡාතං, පටිප්ප්ඵානාච්ඡාතං, කුසාච්ඡාතං. පඤ්ච මනාච්ඡාරා සනෙතා සංචි ජර්මනා ලොකසමිං, පඤ්ච අධිසංජ්ඣාති³. පඤ්ච අවචනඛිනිසාති, පඤ්චාප තනිසො කායතො සමුට්ඨතනි න චාචතො, න චිත්තතො, පඤ්චාපතනිසො කායතො ච චාචතො ච සමුට්ඨතනි⁴ න චිත්තතො, පඤ්චාපතනිසො දෙසනා ගාමිනිසො, පඤ්ච සංඛිසා.

පඤ්ච පානිකොපද්‍රව්‍යදාසං සබ්බපච්චතනිසේස ජනපදෙසු චිත්තසංසර පඤ්චමේන ගණනා උපසංගාදෙතබ්බං: පඤ්ච ආතිසංසා සසීතතො, පඤ්ච කම්මාති යාචා තනිසංසො, පඤ්චාපතනිසො, පඤ්චගාහා රෙති අදිනං ආදි යනාසං ආපතනි පාපකසංසො, පඤ්චගාහා රෙති අදිනං ආදි යනාසංසො ආප තනි ප්‍රිලොච්චංසං, පඤ්චගාහා රෙති අදිනං ආදි යනාසංසො ආපතනි දුක්ඛ චංසං. පඤ්ච අකාරිසාති න පරිත්‍යක්ඛිතබ්බාති: අදිනං පඤ්ච ගොති, අභිදිතං පඤ්ච ගොති, අකාරිසං පඤ්ච ගොති, අපට්ඨානනිතං පඤ්ච ගොති, අකතානිතිතං පඤ්ච ගොති, පඤ්ච කප්පියාති පරිභුක්ඛිතබ්බාති: අදිනං පඤ්ච ගොති, විදිතං පඤ්ච ගොති, කප්පියං පඤ්ච ගොති, පටිගහනිතං පඤ්ච ගොති, කතානිතිතං පඤ්ච ගොති.

පඤ්චදුතාති අපුඤ්ඤාති පුඤ්ඤසම්මතාති ලොකසමිං: චජ්ජදුතං, සම ජජ්ජදුතං, ඉඤ්ඤදුතං, උප්පිදුතං, චිත්තකම්මදුතං. පඤ්ච උප්පානා: දුප්පටි විනොදයා: උප්පානා රාතො දුප්පටි විනොදයො, උප්පානා දෙසො දුප්පටි විනොදයො, උප්පානා මොසා දුප්පටි විනොදයො, උප්පානා පටිගාණං දුප්පටි විනොදයං, උප්පානා ගම්මසිත්තං දුප්පටි විනොදයං. පඤ්චාතිසංසා සම්මජ්ජනිසා: සකචිත්තං පසීදති, පරිචිත්තං පසීදති, දෙවතා අත්තමේනා ගොතනි. පාසාදික සාචාතනිසා කම්මං⁵ උප්පිණාති, කායසංසො හෙද පරමම රණං සුගති: සත්තං පොකං උප්පජ්ජති. අපජර්පි පඤ්චාතිසංසා සම්මජ්ජනිසා: සකචිත්තං පසීදති, පරිචිත්තං පසීදති, දෙවතා අත්තමේනා ගොතනි, සච්ඡි සාසනං කතං ගොති, පටිප්ඵො ජනනා දිට්ඨානුගතිං ආපජ්ජති.

පඤ්චගඤ්ඤති සම්මනාගතො චිත්තසංසො බාලොච්චො සබ්බං ගච්ඡති: අත්තමේනා හාසපරිසන්නා න උග්ගණ්ණාති, පරස්ස හාසපරිසන්නා න උග්ග ඤ්ණාති, අත්තමේනා හාසපරිසන්නා අනුග්ගණ්ණාති පරස්ස හාසපරිසන්නා අනු ග්ගණ්ණාති⁶ අධිමේමන කාරෙති අපට්ඨකුඤ්ඤං. පඤ්චගඤ්ඤති සම්මනාගතො චිත්තසංසො පණ්ණිසාච්චො සබ්බං ගච්ඡති: අත්තමේනා හාසපරිසන්නා උග්ග ඤ්ණාති, පරස්ස හාසපරිසන්නා උග්ගණ්ණාති, අත්තමේනා හාසපරිසන්නා උග්ගණ්ණාති පරස්ස හාසපරිසන්නා උග්ගණ්ණාති ධම්මමන කාරෙති පටිඤ්ඤං. අපජර්තිපි පඤ්චගඤ්ඤති සම්මනාගතො චිත්තසංසො බාලොච්චො සබ්බං ගච්ඡති. ආපතනි න ජාතාති, ආපතනිසා මුද්ධං න ජාතාති, ආපතනි සමුදයං න ජාතාති, ආපතනි නිරෝධං න ජාතාති, ආපතනි නිරෝධනාමිති පටිපදං න ජාතාති.

1. නො බාසිකං - අජකබාසිකං—න. ම.	2. ගත පච්චාගතං—කෙටි.
3. අධිසංජ්ඣාති—න. ම.	4. සමුට්ඨතනි—න. ම.
5. පාසාදික සාචාතනික කම්මං—න. ම.	6. න උග්ගණ්ණාති—න. ම.

පඤ්චග්ගෙහි සමනාගතො විනයධරො පණ්ණිනොකොට්ඨ සඬංගච්ඡිති: ආපනතං ජානාති, ආපනතියා මුද්ධං ජානාති, ආපනතිසමුදයං ජානාති, ආපනතිනිරෝධං ජානාති, ආපනති නිරෝධගාමිනී පටිපදං ජානාති. අපරෙතිපි පඤ්චග්ගෙහි සමනාගතො විනයධරො බාලොකොට්ඨ සඬංගච්ඡිති: අධිකරණං න ජානාති, අධිකරණස්ස මුලං න ජානාති, අධිකරණ සමුදයං න ජානාති, අධිකරණ නිරෝධං න ජානාති, අධිකරණ නිරෝධ ගාමිනී පටිපදං න ජානාති, පඤ්චග්ගෙහි සමනාගතො විනයධරො පණ්ණිනොකොට්ඨ සඬංගච්ඡිති: අධිකරණං ජානාති, අධිකරණස්ස මුලං ජානාති, අධිකරණ සමුදයං ජානාති, අධිකරණ නිරෝධං ජානාති, අධිකරණ නිරෝධ ගාමිනී පටිපදං ජානාති.

අපරෙතිපි පඤ්චග්ගෙහි සමනාගතො විනයධරො බාලොකොට්ඨ සඬංගච්ඡිති: වජ්ඣං න ජානාති, තිදනං න ජානාති, පඤ්ඤාතනං න ජානාති, අනු පඤ්ඤාතනං න ජානාති, අනුසංගි වචනපථං න ජානාති.

පඤ්චග්ගෙහි සමනාගතො විනයධරො පණ්ණිනොකොට්ඨ සඬංගච්ඡිති: වජ්ඣං ජානාති, තිදනං ජානාති, පඤ්ඤාතනං ජානාති, අනුපඤ්ඤාතනං ජානාති, අනුසංගි වචනපථං ජානාති. අපරෙතිපි පඤ්චග්ගෙහි සමනාගතො විනයධරො බාලොකොට්ඨ සඬංගච්ඡිති: ඤාතනං න ජානාති, ඤාතනියා කරණං න ජානාති, න පුබ්බකුසලො හොති. න අපරකුසලො හොති, අකාලඤ්ඤා වු හොති. පඤ්චග්ගෙහි සමනාගතො විනයධරො පණ්ණිනොකොට්ඨ සඬංගච්ඡිති: ඤාතනං ජානාති, ඤාතනියා කරණං ජානාති, පුබ්බකුසලො හොති, අපරකුසලො හොති, කාලඤ්ඤා වු හොති. අපරෙතිපි පඤ්චග්ගෙහි සමනාගතො විනයධරො බාලොකොට්ඨ සඬංගච්ඡිති: ආපනනාපනතං න ජානාති, ලුහුක ගරුකං ආපනතං න ජානාති, සාවසෙසානවසෙසං ආපනතං න ජානාති, දුට්ඨි ලොදුට්ඨි ලං ආපනතං න ජානාති, ආවරිය පරමපරා බොපනස්ස න සුගහිතා හොති න සුමනසි කතා න සුපඨාජිතා.

පඤ්චග්ගෙහි සමනාගතො විනයධරො පණ්ණිනොකොට්ඨ සඬංගච්ඡිති: ආපනනාපනතං ජානාති, ලුහුක ගරුකං ආපනතං ජානාති, සාවසෙසානවසෙසං ආපනතං ජානාති, දුට්ඨි ලොදුට්ඨි ලං ආපනතං ජානාති, ආවරිය පරමපරා බොපනස්ස සුගහිතා හොති, සුමනසි කතා සුපඨාජිතා. අපරෙතිපි පඤ්චග්ගෙහි සමනාගතො විනයධරො බාලොකොට්ඨ සඬංගච්ඡිති: ආපනනාපනතං න ජානාති, ලුහුක ගරුකං ආපනතං න ජානාති, සාවසෙසානවසෙසං ආපනතං න ජානාති, දුට්ඨි ලොදුට්ඨි ලං ආපනතං න ජානාති. උභයාති බොපනස්ස පාතිමොකනාති න විඤ්ඤාන සවාගතාති හොතනි න සුචිතතනාති න සුපපට්ඨනනි න සුචිතිවිචිතනාති සුභතසො අනුබ්බසංකප්පකසො, පඤ්චග්ගෙහි සමනාගතො විනයධරො පණ්ණිනොකොට්ඨ සඬංගච්ඡිති, ආපනනාපනතං ජානාති, ලුහුක ගරුකං ආපනතං ජානාති, සාවසෙසානවසෙසං ආපනතං ජානාති, දුට්ඨි ලොදුට්ඨි ලං ආපනතං ජානාති, උභයාති බොපනස්ස පාතිමොකනාති විඤ්ඤාන සවාගතාති හොතනි සුචිතතනාති සුපපට්ඨනනි න සුචිතිවිචිතනාති සුභතසො අනුබ්බසංකප්පකසො.

අපරෙතිපි පඤ්චග්ගෙහි සමනාගතො විනයධරො බාලොකොට්ඨ සඬංගච්ඡිති: ආපනනාපනතං න ජානාති, ලුහුක ගරුකං ආපනතං න ජානාති,

සාවසෙසානවසෙසං ආපනතං න ජානාති, දුට්ඨිලොදුට්ඨිලං ආපනතං න ජානාති, අධිකරණෙ ව න විනිවර්ණකුසලො හොති. පඤ්චගඛෙහි සමන්තා ගතො විනයධර්මා පණ්ණිකොත්ථෙව සංඛං ගමිති: ආපනනානාපනති: ජානාති, ලුහක ගරුකං ආපනතං ජානාති, සාවසෙසානවසෙසං ආපනතං ජානාති. දුට්ඨිලොදුට්ඨිලං ආපනතං ජානාති, අධිකරණෙ ව විනිවර්ණ කුසලො හොති.

පඤ්ච ආරඤ්ඤකා¹ මන්දානා මොමුහානා ආරඤ්ඤකො හොති, පාපි වෙජා ඉච්ඡාපකතො ආරඤ්ඤකො හොති, උමමාදු විතතකෙනිපා ආරඤ්ඤකො² හොති, වණ්ණේහං බුද්ධෙහි බුද්ධසාවකෙහිති ආරඤ්ඤකො හොති, අපි ව: අප්පිච්ඡෙදෙද්දව නිස්සාය සන්තුට්ඨිදෙද්දව නිස්සාය සංලොඛදෙද්දව නිස්සාය පච්චෙකදෙද්දව නිස්සාය ඉදමඤ්ඤකොද්දව නිස්සාය ආරඤ්ඤකො හොති. පඤ්ච පිණ්ඩානිකා -පෙ- පඤ්ච පංසුකුලිකා -පෙ- පඤ්ච රුකිනමුලිකා -පෙ- පඤ්ච සොසානිකා -පෙ- පඤ්ච අබ්බකායිකා -පෙ- පඤ්ච තෙව්වරිකා -පෙ- පඤ්ච සපදනවාරිකා -පෙ- පඤ්ච නෙසස්සිකා -පෙ- පඤ්ච යථාසන්නිකා -පෙ- පඤ්ච එකාසන්නිකා -පෙ- පඤ්ච ඛලුපච්ඡානනිකා -පෙ- පඤ්ච පතන පිණ්ඩිකා: මන්දානා මොමුහානා පතන පිණ්ණිකො හොති, පාපිවෙජා ඉච්ඡාපකතො පතනපිණ්ණිකො හොති. උමමාදු විතතකෙනිපා පතනපිණ්ණිකො හොති, වණ්ණේහං බුද්ධෙහි බුද්ධසාවකෙහිති පතනපිණ්ණිකො හොති, අපි ව: අප්පිච්ඡෙදෙද්දව නිස්සාය සන්තුට්ඨිදෙද්දව නිස්සාය සංලොඛදෙද්දව නිස්සාය පච්චෙකදෙද්දව නිස්සාය ඉදමඤ්ඤකොද්දව නිස්සාය පතනපිණ්ණිකො හොති.

පඤ්චගඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා නාතිස්සිතෙන වත්ථබ්බං: උපොසථං න ජානාති, උපොසථකමමං න ජානාති, පාතිමොකං න ජානාති, පාතිමොකවුද්දෙසං න ජානාති, උගත පඤ්ච වස්සො හොති. පඤ්චගඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අතිස්සිතෙන වත්ථබ්බං: උපොසථං ජානාති, උපොසථකමමං ජානාති, පාතිමොකං ජානාති, පාතිමොකවුද්දෙසං ජානාති, පඤ්ච වස්සො වා හොති අතිරෙක පඤ්ච වස්සො වා.

අපරෙහිපි පඤ්චගඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා නාතිස්සිතෙන වත්ථබ්බං: පචාරණං න ජානාති, පචාරණකමමං න ජානාති, පාතිමොකං න ජානාති, පාතිමොකවුද්දෙසං න ජානාති, උගත පඤ්ච වස්සො හොති. පඤ්චගඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අතිස්සිතෙන වත්ථබ්බං: පචාරණං ජානාති, පචාරණකමමං ජානාති, පාතිමොකං ජානාති, පාතිමොකවුද්දෙසං ජානාති, පඤ්ච වස්සො වා හොති අතිරෙක පඤ්ච වස්සො වා.

අපරෙහිපි පඤ්චගඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා නාතිස්සිතෙන වත්ථබ්බං: ආපනනානාපනති: න ජානාති, ලුහක ගරුකං ආපනතං න ජානාති, සාවසෙසානවසෙසං ආපනතං න ජානාති, දුට්ඨිලොදුට්ඨිලං ආපනතං න ජානාති, අධිකරණෙ ව විනිවර්ණ කුසලො හොති.

පඤ්චගඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අතිස්සිතෙන වත්ථබ්බං: ආපනනානාපනති: ජානාති, ලුහක ගරුකං ආපනතං ජානාති, සාවසෙසානවසෙසං ආපනතං ජානාති, දුට්ඨිලොදුට්ඨිලං ආපනතං ජානාති, පඤ්ච වස්සො වා හොති අතිරෙක පඤ්ච වස්සො වා.

පඤ්චගඛෙහි සමන්තාගතාය භික්ෂුනියා තානිස්සිතාය වන්ඛිබ්බං: උපොසථං න ජානාති, උපොසථං කම්මං න ජානාති, පානිමොක්ඛං න ජානාති, පානිමොක්ඛද්දෙසං න ජානාති, උද්ගතපඤ්ච වස්සා ගොති.

පඤ්චගඛෙහි සමන්තාගතාය භික්ෂුනියා අනිස්සිතාය වන්ඛිබ්බං: උපොසථං ජානාති, උපොසථං කම්මං ජානාති, පානිමොක්ඛං ජානාති, පානිමොක්ඛද්දෙසං ජානාති, පඤ්චවස්සා වා ගොති අනිරොක්ඛ පඤ්ච වස්සා වා.

අපරෙහිපි පඤ්චගඛෙහි සමන්තාගතාය භික්ෂුනියා තානිස්සිතාය වන්ඛිබ්බං: පචාරණං න ජානාති, පචාරණං කම්මං න ජානාති, පානිමොක්ඛං න ජානාති, පානිමොක්ඛද්දෙසං න ජානාති, උද්ගතපඤ්ච වස්සා ගොති. පඤ්චගඛෙහි සමන්තාගතාය භික්ෂුනියා අනිස්සිතාය වන්ඛිබ්බං: පචාරණං ජානාති, පචාරණකම්මං ජානාති, පානිමොක්ඛං ජානාති, පානිමොක්ඛද්දෙසං ජානාති, පඤ්ච වස්සා වා ගොති අනිරොක්ඛ පඤ්ච වස්සා වා.

අපරෙහිපි පඤ්චගඛෙහි සමන්තාගතාය භික්ෂුනියා තානිස්සිතාය වන්ඛිබ්බං: ආපනනාපනතිං න ජානාති, ලුහුක ගරුකං ආපනතිං න ජානාති, සාවසෙසානවසෙසං ආපනතිං න ජානාති, දුට්ඨි ට්‍රයාදුට්ඨි ට්‍රයං ආපනතිං න ජානාති, උද්ගතපඤ්ච වස්සා ගොති. පඤ්චගඛෙහි සමන්තාගතාය භික්ෂුනියා අනිස්සිතාය වන්ඛිබ්බං: ආපනනාපනතිං ජානාති, ලුහුක ගරුකං ආපනතිං ජානාති, සාවසෙසානවසෙසං ආපනතිං ජානාති, දුට්ඨි ට්‍රයාදුට්ඨි ට්‍රයං ආපනතිං ජානාති, පඤ්චවස්සා වා ගොති අනිරොක්ඛ පඤ්චවස්සා වා. පඤ්ච ආදීනවා අපාසාදිකො: අත්තාපි අත්තානං උපවදති, අනුච්චිව¹ විඤ්ඤ ගරුහනති, පාපකො කිත්ති සද්දො අබ්බුග්ගච්ඡති, සමුලුලොකා කාලං කරොති, කායස්ස හෙද පරමිමරණං අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං තීරයං උපපජ්ජති. පඤ්චානිසංසා පාසාදිකො: අත්තාපි අත්තානං න උපවදති, අනුච්චිව¹ විඤ්ඤ පසංසනති, කල්‍යාණො කිත්තිසද්දො අබ්බුග්ගච්ඡති, අසමුලුලොකා කාලං කරොති, කායස්ස හෙද පරමිමරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති.

අපරෙපි පඤ්ච ආදීනවා අපාසාදිකො: අපසසන්තා නපසීදනති, පසන්තානං එකච්චානං අඤ්ඤථතො ගොති, සඤ්ඤාසාසනං අකතං ගොති, පච්ඡිමා ජතතා දිට්ඨානුගතිං නාපජ්ජති, විතතමස්ස තපපසීදති. පඤ්චානිසංසා පාසාදිකො: අපසසන්තා පසීදනති, පසන්තානං භියෙසාභාවාය ගොති, සඤ්ඤාසාසනං කතං ගොති, පච්ඡිමා ජතතා දිට්ඨානුගතිං ආපජ්ජති, විතතමස්ස පසීදති. පඤ්ච ආදීනවා කුලුපකො: අතාමන්තවායො² ආපජ්ජති, රතොතිසජ්ජාය ආපජ්ජති පටිච්ඡන්තො ආසනො ආපජ්ජති, මාතුගාමස්ස උත්තරිං ඡපපඤ්ච වාචා හි ධම්මං දෙසෙන්නො ආපජ්ජති, කාමසංකප්පබහුලො ව විහරති. පඤ්ච ආදීනවා කුලුපකස්ස භික්ෂුතො අතිවෙලං කුලෙසු සංසට්ඨස්ස විහරතො: මාතුගාමස්ස අභිණ්ණදස්සනං, දස්සනෙ සති සංසග්ගො, සංසග්ගෙ සති විස්සාසො, විස්සාසෙ සති ඔතාරො, ඔතිණ්ණ විතතස්සෙතං භික්ෂුතො පාටිකඛිබ්බං: අතභීරතො වා බ්‍රහ්මචරියං චරිස්සති, අඤ්ඤාතරං වා සංකිලිට්ඨං ආපනතිං ආපජ්ජස්සති, සිකං වා පච්චිකඛාය නිතායාවන්තිස්සති. පඤ්ච බීජානි³: මුලබීජං, බක්ඛබීජං, එලුබීජං, අග්ගබීජං, බීජබීජඤ්ඤාච පඤ්චමං.

පඤ්චනි සමණකපෙහි එලං පරිභුඤ්ජනබ්බං අග්ගිපරිච්ඡිතං¹ සත්ථ පරිච්ඡිතං, තබ්බ පරිච්ඡිතං. අබ්භං, නිබ්බට්ඨ බිජ්ඤ්ඤාච පඤ්චමං. පඤ්ච මිසු ද්ධියො: නිදනං උද්දිසිට්ඨා අවසෙසං සුභෙන සාවෙනබ්බං, අයං පස්මා. මිසුද්ධි. නිදනං උද්දිසිට්ඨා චාතාරි පාරාජිකානි උද්දිසිට්ඨා අවසෙසං සුභෙන සාවෙන තබ්බං, අයං දුනිඨා මිසුද්ධි. නිදනං උද්දිසිට්ඨා චාතාරි පාරාජිකානි උද්දිසිට්ඨා තෙරස සම්භාදිසෙසෙ උද්දිසිට්ඨා අවසෙසං සුභෙන සාවෙනබ්බං, අයං තනිඨා මිසුද්ධි. නිදනං උද්දිසිට්ඨා චාතාරි පාරාජිකානි උද්දිසිට්ඨා තෙරස සම්භාදි සෙසෙ උද්දිසිට්ඨා ඤාම අනිසංගෙ උද්දිසිට්ඨා අවසෙසං සුභෙන සාවෙනබ්බං, අයං චතුර්ථා මිසුද්ධි. මිත්ථාප්පෙන මංගලමි. අපාරාධි පඤ්ච මිසුද්ධියො: සුත්තදෙදසො, පාරිසුද්ධි උපොසථො, අධිට්ඨානුපොසථො, පරිවරණා, සාමග්ගි උපොසථො යෙව් පඤ්චමො. පඤ්චානිසාසා මිත්ථාසමිසො අනාගතො සිද්ධාග්ගො සුගුණො නොති සුරභිබ්බො, භුක්ඛුබ්බ පකායානං පටිසරණං නොති, මිසාරදෙ සම්මමණිකො වොග්ගති, පටිච්චන්තිකො සහධිමමිත සුරිග්ගති² නිත්තණ්ණාති, සඤ්චමමිසිනා පටිපනො නොති පඤ්ච අධිමමිකානි පානිමොග්ගාසපනාති. පඤ්චධමමිකානි පානිමොග්ගාසපනානිති.

සෙවනං නිබ්බිතං.

තසසුද්ධිනං—

ආපනති ආපනතිකබ්බො මිනිභානනතරෙත ම,
පුග්ගලා ඡෙදනා³ වෙව් ආපජ්ජති ම පටිමිසා.

න උපෙති උපෙති ම කප්පනතිසබ්බිතෙලං⁴ ම,
වසං බසසන සමපද පසුද්ධි පුග්ගලෙන ම.

සොසානි ගොබ්බාසිතඤ්ච⁵ ථෙය්‍යං වොරො පට්ඨිමිති,
අමිසුජ්ජ අවෙග්ගිනි කායනො කායමාවෙනො.

දෙසනා සම්ම උද්දෙසා පටිච්චනති කම්මනෙත ම,
කමමානි යාමි නනියං පාරාජි⁶ පුලල දුක්ඛමං.

අකප්පියං කප්පියං ම අපුඤ්ඤ දු මිනොදයා,
සමමජ්ජති අපරෙ ම භාසං ආපනති මෙව ම.

අධිකරණං චත්ථ ඤානති ආපනනා උතසානි ම,
ලහුකට්ඨමිකා එවෙ කණ්ණ සුක්කා මිජ්ජනම.

අරඤ්ඤා පිණ්ඩපානඤ්ච පංසු රාගබ්බ සුසානිකා,
අබ්බොකාසො මිට්ඨඤ්ච සපදන නිසජ්ජිකා⁶.

සන්චිති බල පටිජ්ජාපි පනාපිණ්ඩිකමෙව ම,
උපොසථං පරිවරණං ආපනනාපනති ම.

කණ්ණ සුක්ක පද එවෙ නිග්ගුනිනමි තෙ තථා,
අපාසාදික පාසාදි තපෙව් අපරෙ දුට්ඨෙ.

1. අග්ගි පරිච්ඡිතං-න. ම. 2. පුග්ගල ඡෙදනා-ස.

3. කප්පනතුසබ්බිතෙලං-න. ම. 4. සොසා නිකං බාසිතං ව-න. ම.

5. පාරාජිකා-ස. 6. සාපදනො නිසජ්ජිකො-න. ම.

භූලූපකෙ අතිවෙලං ඩිජං සමණකපා ව¹,
විසුඤ්ඤි අපරෙ වෙව විතසා ධම්මකෙත ව;
ධම්මිකා ව තථා වුතතා තිට්ඨිතා සුඤ්ඤි පඤ්ඤාකාති.

6. ජනක වාර.

ඡ අගාරවා, ඡ ගාරවා, ඡ විනිතවඤ්ඤි, ඡ සාමිවිසො, ඡ ආපතති සමුට්ඨානා, ඡ ඡේදනකා ආපතතිසො, ඡ භාසාසරෙති ආපතතිං ආපරජති, ඡ ආතිසංසා විතසධරෙ, ඡ පරමාති, ඡාරතතා නිව්වරෙන විප්පට්ඨිතබ්බං, ඡ ඕවරාති, ඡ රජනාති, ඡ ආපතතිසො කාසකො ව විතතකො ව සමුට්ඨි ගතති ත වාවතො, ඡ ආපතතිසො වාවතො ව විතතකො ව සමුට්ඨිගතති ත කාසකො, ඡ ආපතතිසො කාසකො ව වාවතො ව විතතකො ව සමුට්ඨි ගතති, ඡ කම්මාති, ඡ විවාදමුද්දාති, ඡ අනුවාද මුද්දාති, ඡ සාරාණීය¹ ධම්මා, දීඝසො ඡ විදජ්ජියො සුගතවිදජ්ජියා, තිරිසං ඡ විදජ්ජියො, ඡ තිස්සය පටිප්පසා ඤාසො ආවරිසමා, ඡ තභාතෙ අනුපඤ්ඤතතිසො, විප්පකත විවරං ආදාය පකකමති, විප්පකතවිවරං සමාදාය පකකමති.

ඡහඬෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුතා උපසම්පාදෙනබ්බං තිස්සසො දතබ්බො සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො: අසෙකෙනිත සීලකිකුකෙත සමන්තා ගතො හොති, අසෙකෙනිත සමාධිකිකුකෙත සමන්තාගතො හොති, අසෙකෙනිත පඤ්ඤාකිකුකෙත සමන්තාගතො හොති, අසෙකෙනිත විමුත්තිකිකුකෙත සමන්තාගතො හොති, අසෙකෙනිත විමුත්තිකුණ දස්සනකිකුකෙත සමන්තා ගතො හොති. දසවස්සො වා හොති අතිරෙක දසවස්සො වා. අපරෙතිපි ඡහඬෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුතා උපසම්පාදෙනබ්බං, තිස්සසො දතබ්බො, සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො: අතතතා අසෙකෙනිත සීලකිකුකෙත සමන්තා ගතො හොති පරං අසෙකෙනිත සීලකිකුකෙත සමාදපෙතා, අතතතා අසෙකෙනිත සමාධිකිකුකෙත සමන්තාගතො හොති පරං අසෙකෙනිත සමාධිකිකුකෙත සමාද පෙතා, අතතතා අසෙකෙනිත පඤ්ඤාකිකුකෙත සමන්තාගතො හොති පරං අසෙකෙනිත පඤ්ඤාකිකුකෙත සමාදපෙතා, අතතතා අසෙකෙනිත විමුත්තිකිකුකෙත සමන්තාගතො හොති පරං අසෙකෙනිත විමුත්තිකිකුකෙත සමාදපෙතා, අතතතා අසෙකෙනිත විමුත්තිකුණ දස්සනකිකුකෙත සමන්තාගතො හොති පරං අසෙ කෙනිත විමුත්තිකුණ දස්සනකිකුකෙත සමාදපෙතා, දසවස්සො වා හොති අති රෙක දසවස්සො වා.

අපරෙතිපි ඡහඬෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුතා උපසම්පාදෙනබ්බං, තිස්සසො දතබ්බො, සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො: සඤ්ඤා හොති, භිජ්ජිමා හොති, ඔත්තප්පි හොති, ආරඤ්ඤිසො හොති, උපට්ඨිතසති හොති, දස වස්සො වා හොති අතිරෙක දසවස්සො වා. අපරෙතිපි ඡහඬෙගති සමන්තා ගතෙන භික්ඛුතා උපසම්පාදෙනබ්බං, තිස්සසො දතබ්බො, සාමණේරො උපට්ඨා පෙතබ්බො: ත අභිසීලෙ සීලවිප්පනො හොති, ත අජ්ඣාමාරෙ ආචාරවිප්පනො හොති, ත අතිද්විසො ද්විසිවිප්පනො හොති, ඔත්තප්පිකො හොති, පඤ්ඤා වා හොති, දසවස්සො වා හොති අතිරෙක දසවස්සො වා.

අපරෙතිපි ඡහඬෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං, නිස්සයො දුතබ්බො, සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො: පටිබ්ලො හොති අනෙත වාසිං වා සද්ධිවිහාරිං වා ගිලානං උපට්ඨාදුං වා උපට්ඨාපෙදුං වා, අනති රතං චූපකාසෙදුං වා චූපකාසාපෙදුං වා, උප්පන්නං කුභංගුච්චං ධම්මතො විනොදෙදුං, ආපනතිං ජානාති, ආපනතිට්ඨානං ජානාති, දසවස්සො වා හොති අතිරෙක දසවස්සො වා.

අපරෙතිපි ඡහඬෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං, නිස්සයො දුතබ්බො, සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො: පටිබ්ලො හොති අනෙත වාසිං වා සද්ධිවිහාරිං වා ආභිසම්මාචාරිකාය සික්කාය සික්කාපෙදුං, ආදි බ්‍රහ්ම චරිසිකාය සික්කාය විනෙදුං, අභිධම්මෙ විනෙදුං, අභිවිතයෙ විනෙදුං, උප්පන්නං දිට්ඨිගතං ධම්මතො විවෙචෙදුං, දසවස්සො වා හොති අතිරෙක දසවස්සො වා. අපරෙතිපි ඡහඬෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං නිස්සයො දුතබ්බො සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො: ආපනතිං ජානාති, අනාපනතිං ජානාති, ලුහුකං ආපනතිං ජානාති, ගරුකං ආපනතිං ජානාති. උහයාති බො පනස්ස පාතිමොක්ඛාති විජාරෙත යවාගතාති හොනාති සුචිතතනාති සුප්පවනති සුචිතිච්ඡිකාති සුත්තසො අනුබ්‍යාසාදනසො, දසවස්සො වා හොති අතිරෙක දසවස්සො වා. ඡ අධම්මිකාති පාතිමොක්ඛස්පනාති. ඡ ධම්මිකාති පාතිමොක්ඛස්පනාති.

ඡකතං නිට්ඨිතං.

තස්සද්දානං:—

අගාරවා ගාරවා ව විතිතා සාමිච්චි ව,
සමුට්ඨානා ඡේදනා වෙව ආකාරාති සංසෙන ව,
පරමාති ඡ ඡාරතං චිවරං රජනාති ව,
කාසතො විත්තතො වාපි වාචතො විත්තතො පි ව.

කායවාචා විත්තතො ව කම්මවිවාදම්මෙ ව,
අනුවාද දීඝසො ව නිරියං නිස්සයෙන ව.

අනුපඤ්ඤාහි ආදාය සමාදාය තථෙව ව,
අසෙකෙහි සමාදපෙතා සද්ධො අධිපිලෙන ව;
ගිලානාභිසම්මාචාරි ආපනතා ධම්ම ධම්මිකා ති.

7. සත්තක වාර.

සත්ත ආපනතියො, සත්ත ආපනතිකම්මා, සත්ත විනිත වච්ඡිති, සත්ත සාමිච්චියො, සත්ත අධම්මිකා පටිඤ්ඤාත කරණා, සත්ත ධම්මිකා පටිඤ්ඤාත කරණා, සත්තනාං අනාපනති, [සත්තනාං ආපනති!], සත්තාග කරණියෙන ගතවා, සත්තාතිසංසා මිතය ධරෙ, සත්ත පරමාති, සත්තමෙ අරුණුගමනෙ නිස්සයායං හොති, සත්ත සම්මා, සත්ත කම්මාති, සත්ත ආමිකධඤ්ඤාති, නිරියං සත්තනාරා, ගණභොජනෙ සත්ත අනුපඤ්ඤාහතියො, හෙසරුරාති

මාත්‍රසකෙන සහෙන පසස්ති වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ තිනෙ පණීතෙ සුවණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකමුඵ්පගෙ සතෙන පජානාති. ඉමෙ චන භොතො සත්තා කායදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා චිච්චුච්චරිතෙන සමන්තාගතා මනොදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා අරියානං උපවාදකා මිථ්‍යාදිට්ඨිකා මිච්ඡාදිට්ඨිකමිම සමාදනා තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතිං මිනිපාතං නිරයං උපපන්නා. ඉමෙ චා පන භොතො සත්තා කායසුචරිතෙන සමන්තාගතා චිච්චුච්චරිතෙන සමන්තාගතා මනො සුචරිතෙන සමන්තාගතා අරියානං අනුපවාදකා සම්මාදිට්ඨිකා සම්මාදිට්ඨිකමිම සමාදනා තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණං සුගතිං සක්ඛා ලොකං උපපන්නාති ඉති දිබ්බඛන වක්ඛුතා විසුඤ්ඤාන අතික්කන්ත මාත්‍රසකෙන සහෙන පසස්ති වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ තිනෙ පණීතෙ සුවණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථා කමුඵ්පගෙ සතෙන පජානාති, ආචාරානඤ්ච ඛයා අනාසවං චෙතො විමුත්තිං පඤ්ඤා විමුත්තිං දිට්ඨං ව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සමිඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ මිහරති.

සත්තනඛෙග්ගි සමන්තාගතො විතසධරො සොහති: ආපතතිං ජානාති, අනාපතතිං ජානාති, ලුහුකං ආපතතිං ජානාති, ගරුකං ආපතතිං ජානාති, සිලවා හොති -පෙ- සමාදය සිහබ්බි සිහබ්බපදෙසු, චතුත්තං ක්කානානං ආභි චෙතසිකානං දිට්ඨධම්ම සුඛවිහාරානං නිකාමලාභී හොති අනිච්ඡලාභී අකසිර ලාභී, ආසවානඤ්ච ඛයා අනාසවං චෙතො විමුත්තිං පඤ්ඤා විමුත්තිං දිට්ඨං ව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සමිඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ මිහරති.

අපරෙතිපි සත්තනඛෙග්ගි සමන්තාගතො විතසධරො සොහති: ආපතතිං ජානාති, අනාපතතිං ජානාති, ලුහුකං ආපතතිං ජානාති, ගරුකං ආපතතිං ජානාති, බහුසුභො හොති -පෙ- දිට්ඨියා සුප්පට්ඨිඤ්ඤා, චතුත්තං ක්කානානං ආභිචෙතසිකානං දිට්ඨධම්ම සුඛවිහාරානං නිකාමලාභී හොති අනිච්ඡලාභී අකසිර ලාභී, ආසවානඤ්ච ඛයා අනාසවං චෙතො විමුත්තිං පඤ්ඤා විමුත්තිං දිට්ඨං ව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සමිඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ මිහරති.

අපරෙතිපි සත්තනඛෙග්ගි සමන්තාගතො විතසධරො සොහති: ආපතතිං ජානාති, අනාපතතිං ජානාති, ලුහුකං ආපතතිං ජානාති, ගරුකං ආපතතිං ජානාති. උභයාති බො ජනස්ස පාඨමොක්ඛාති මිථ්‍යාරෙත සවාගතාති හොනති සුචිත්තතාති සුප්පට්ඨතාති සුචිතිච්ඡිකාති සුභතසො අනුබ්බසුත්තසො, චතුත්තං ක්කානානං ආභිචෙතසිකානං දිට්ඨධම්ම සුඛවිහාරානං නිකාමලාභී හොති අනිච්ඡලාභී අකසිර ලාභී, ආසවානඤ්ච ඛයා අනාසවං චෙතො විමුත්තිං පඤ්ඤා විමුත්තිං දිට්ඨං ව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සමිඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ මිහරති.

අපරෙතිපි සත්තනඛෙග්ගි සමන්තාගතො විතසධරො සොහති: ආපතතිං ජානාති, අනාපතතිං ජානාති, ලුහුකං ආපතතිං ජානාති, ගරුකං ආපතතිං ජානාති, අනෙකමිතිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති. සෙය්‍යමිදං: එකමිති ජානිං ඤෙති ජානියො -පෙ- ඉති සාකාරං සරිද්දෙසං අනෙකමිතිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති. දිබ්බඛන වක්ඛුතා විසුඤ්ඤාන අතික්කන්ත මාත්‍රසකෙන සහෙන පසස්ති වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ තිනෙ පණීතෙ සුවණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකමුඵ්පගෙ සතෙන පජානාති -පෙ- ඉති දිබ්බඛන වක්ඛුතා විසුඤ්ඤාන අතික්කන්ත මාත්‍රසකෙන සහෙන පසස්ති වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ තිනෙ පණීතෙ සුවණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථා

කමුඵපගෙ සහොන පජානාති. ආසවානසුඛි බියා අනාසවං වෙතො විමුක්තං පඤ්ඤවිමුක්තං දිට්ඨොව ධම්මෙව සයං අභිඤ්ඤ සමිජ්ඣිකචා උපසම්පජා මිත රති. සත්තන අසඬම්මා: අස්සඤ්ඤා හොති, අතිරික්කො තොජ, අනොත්තංපි තොති, අප්පඤ්ඤා තොති, කුඤ්ඤා තොති. මුට්ඨස්සති හොති, දුප්පඤ්ඤා හොති.

සත්තන සඬම්මා: සිද්ධො තොති, නිරිමා හොති, ඔත්තංපි හොති, ඛත්තස්සා තොති, ආරඬම්මිජ්ජො හොති, උපට්ඨිතස්සති හොති, පඤ්ඤාචා තොති ති.

සත්තනං නිද්ධිතං

තස්සද්දනං:—

ආපනති ආපනතිකකිං චිතිතා සාමිපිපි ව,
අධම්මිකා ධම්මිකා ව අනාපනති ව සත්තනං.

ආනිසංස පරමාති අරුණ සම්පේන ව,
කම්මා ආමකධ්මසුඛි ව නිරියං ගණහොජනෙ.

සත්තනං පරමං ආදය සම්භදය තථෙව ව,
ත හොති හොති හොති ව අධම්ම ධම්මිකාති ව¹.

චත්තාරො² විතයධරා චතු භික්ඛු ව සොහනෙ,
සත්තන වෙව අසඬම්මා සත්තන සඬම්ම³ දෙසිතා ති.

8. අට්ඨක වාර.

අට්ඨානිසංසෙ සම්පසංඝාතෙන න සො භික්ඛු ආපනතිසා අදස්සනෙ උක්ඛිපිතබ්බො. අට්ඨානිසංසෙ සම්පසංඝාතෙන පරෙසමිදි සඬාය සා ආපනති දෙසෙනබ්බො. අට්ඨි යාව තතියකා. අට්ඨිතාකාරෙති කුලාති දුසෙති. අට්ඨි මානිකා විවරස්ස උප්පාදය. අට්ඨි මානිකා කම්මසස් උභාරාය. අට්ඨි පානාති: අට්ඨිති අසඬම්මෙති අභිභූතො පරියාදිනන විභොතා දෙවදහොතා ආපාසිකො තෙරසිකො කප්පවේයා අනෙතිවේජා. අට්ඨි ලොකධම්මා. අට්ඨි නරාධම්මා. අට්ඨි පාච්ඡෙසනියා. අට්ඨිඛිතිකො මුසාවාදෙ. අට්ඨි උපොසථසනාති. අට්ඨි දුතෙය්‍යසනාති. අට්ඨි නිත්ථයවත්තාති, අට්ඨි අච්ඡරියා අභිභූතා¹ ධම්මා මහා සමුදෙද. අට්ඨි අච්ඡරියා අභිභූතා¹ ධම්මා භූමසම්භිධම්මවිතසෙ. අට්ඨි අතති රිතතා, අට්ඨි අතිරිතතා. අට්ඨිමෙ අරුණුනමනෙ නිස්සග්ගිසං හොති. අට්ඨි පාරා ජිකා. අට්ඨිමං වජ්ජං පරිපුරෙන්නති නාසෙනබ්බො. අට්ඨිමං වජ්ජං පරිපුරෙන්නියා දෙසිතාපි අදෙසිතා හොති. අට්ඨි වාපිකා උපසම්පද. අට්ඨිනනං පච්චිට්ඨාන බ්බං. අට්ඨිනනං ආසනං දුතබ්බං. උපාසිකා අට්ඨිවරාති යාපිතා⁵. අට්ඨි ගඛෙගති සමනනාගතො භික්ඛු භික්ඛුතො වාදකො සම්මන්ති තබ්බො. අට්ඨානි සංසා විතයධරො. අට්ඨි පරමාති. නස්ස පාපියසිකා⁶ කම්මකතෙන භික්ඛුතා අට්ඨිසු ධම්මෙසු සම්මා වත්තිතබ්බං. අට්ඨි අධම්මිකාති පානිමොකකිංසපනාති. අට්ඨි ධම්මිකාති පානිමොකකිංසපනාති ති.

අට්ඨකං නිද්ධිතං.

1. අධම්මා ධම්මිකාති ව-න. ම. 2. චතුරො-න. ම. 3. සඬම්මා-න. ම.
4. අභිභූත ධම්මා-න. ම. 5. යාපිති-න. ම. 6. පාපියසිකා-න. ම.

තසසුද්දනං—

ත සො භික්ඛු පරෙසමිදි යාව තනියං දුසනා,
මාණිකා කඨිනුබ්බාරා පානා අභිභුතෙන ව,
ලොක ධම්මා ගරාධම්මා පාරිදෙසනියා මුසා,
උපොසථා ව දුතභිතා නිත්තියා සමුද්දෙසි ව.
අභිභුතා අතනිරිතතං අනිරිතතං නිසංගගියං,
පාරාජිකට්ඨමං වච්ඡු අද්දෙසිතුපනමපද,
පමුත්තරානාසනඤ්චව වරං ඔවාදකෙන ව,
ආනිසංසපරමානි¹ අට්ඨ ධම්මෙසු වහනනා;
අධම්මිකා ධම්මිකා ව අට්ඨකා සුපපකාසිතා ති.

9. නවක වාර.

තව ආඝාත වච්ඡුති, තව ආඝාත පටිච්ඡිතයා, තව විනිත වච්ඡුති, තව පඨමාපනතිකා, තවහි සඤ්ඤා භිජුති, තව පඤ්ඤා භොජනාති, තව මංසෙති දුක්ඛං, තව පාරිමොහනුද්දෙසා, තව පරමානි, තව තණ්හා මූලකා ධම්මා, තවවිධ මානා, තව විචරාති අධිට්ඨාතබ්බාති, තව විචරාති ත විකප්පතබ්බාති, දීක්ඛො තච විදුජ්ඣො සුගතවිදුජ්ඣො, තව අධම්මිකාති දුතාති, තව අධම්මිකා පටිග්ගහා, තව අධම්මිකා පරිභොගා, තිති ධම්මිකාති දුතාති, තයො ධම්මිකා පටිග්ගහා, තයො ධම්මිකා පරිභොගා, තව අධම්මිකා පඤ්ඤානතියො, තව ධම්මිකා පඤ්ඤානතියො², අධම්මකමෙම දො තවකාති, ධම්මකමෙම දො තවකාති, තව අධම්මිකාති පානිමොක්ඛ ධම්මාති, තව ධම්මිකාති පානිමොක්ඛ ධම්මාති ති.

නවකං නිට්ඨිතං.

තසසුද්දනං—

ආඝාත වච්ඡු විතයා විනිතාපඨමෙන ව,
භිජුති ව පඤ්ඤාඤච මංසුද්දෙසපරමානි ව,
තණ්හා මානා අධිට්ඨානා විකප්ප ව විදුජ්ඣො,
දුතා පටිග්ගහා භොගා නිවිධා පුත ධම්මිකා.
අධම්ම ධම්ම පඤ්ඤානති³ දුට්ඨ දො තවකාති ව,
පානිමොක්ඛ ධම්මාති අධම්ම ධම්මිකාති වානි.

10. දසක වාර.

දස ආඝාතවච්ඡුති, දස ආඝාතවච්ඡු පටිච්ඡිතයා¹, දස විනිතවච්ඡුති, දස වච්ඡුකා මිච්ඡාදිට්ඨි, දස වච්ඡුකා සම්මාදිට්ඨි, දස අනතග්ගාහිකා දිට්ඨි, දස මිච්ඡතතා, දස සම්මතතා, දස අකුසල කම්මපථා, දස කුසලකම්මපථා, දස අධම්මිකා සලාක ගාහා, දස ධම්මිකා සලාක ගාහා, සාමණේරානං දස සික්ඛා පදුති, දස හඤ්ඤාති සමනනාගතො සාමණේරො තාසෙතබ්බො.

1. ආනිසංස පරමානි-ත.ම. 2. පඤ්ඤානතියො-ත. ම. 3. පඤ්ඤානති-ත. ම.
4. දස ආඝාත පටිච්ඡිතයා-ත. ම.

දසහසෙග්ගි සමනනාගතො විතසධරො බාලොකේව සඛිං ගච්ඡති,
අත්තනො භාසපරියන්තං න උග්ගණ්ණාති, පරස්ස භාසපරියන්තං න උග්ග
ණ්ණාති, අත්තනො භාසපරියන්තං අනුග්ගහෙතො පරස්ස භාසපරියන්තං අනු
ග්ගහෙතො අධමෙවන කාරෙති අපට්ඤ්ඤාය, ආපත්තිං න ජානාති, ආපත්තිං
මූලං න ජානාති, ආපත්ති සමුදයං න ජානාති, ආපත්ති නිරෝධං න ජානාති,
ආපත්ති නිරෝධ ගාමිනී පටිපදං න ජානාති, දසහසෙග්ගි සමනනාගතො
විතසධරො පණ්ඩිතොකේව සඛිං ගච්ඡති: අත්තනො භාසපරියන්තං උග්ග
ණ්ණාති, පරස්ස භාසපරියන්තං උග්ගණ්ණාති, අත්තනො භාසපරියන්තං උග්ග
හෙතො පරස්ස භාසපරියන්තං උග්ගහෙතො ධමෙවන කාරෙති පට්ඤ්ඤාය,
ආපත්තිං ජානාති, ආපත්තිං මූලං ජානාති, ආපත්ති සමුදයං ජානාති,
ආපත්ති නිරෝධං ජානාති, ආපත්ති නිරෝධගාමිනී පටිපදං ජානාති.

අපරෙතිපි දසහසෙග්ගි සමනනාගතො විතසධරො බාලොකේව සඛිං
ගච්ඡති: අධිකරණං න ජානාති, අධිකරණස්ස මූලං න ජානාති, අධිකරණ
සමුදයං න ජානාති, අධිකරණ නිරෝධං න ජානාති, අධිකරණ නිරෝධ
ගාමිනී පටිපදං න ජානාති, චජ්ඣං න ජානාති, නිදනං න ජානාති, පඤ්ඤා
ත්තිං න ජානාති, අනු පඤ්ඤාත්තිං න ජානාති, අනුසන්ධි වචනපථං න
ජානාති.

දසහසෙග්ගි සමනනාගතො විතසධරො පණ්ඩිතොකේව සඛිං ගච්ඡති,
අධිකරණං ජානාති, අධිකරණස්ස මූලං ජානාති, අධිකරණ සමුදයං ජානාති,
අධිකරණ නිරෝධං ජානාති, අධිකරණ නිරෝධ ගාමිනී පටිපදං ජානාති,
චජ්ඣං ජානාති, නිදනං ජානාති, පඤ්ඤාත්තිං ජානාති, අනුපඤ්ඤාත්තිං ජානාති,
අනුසන්ධිවචනපථං ජානාති.

අපරෙතිපි දසහසෙග්ගි සමනනාගතො විතසධරො බාලොකේව සඛිං
ගච්ඡති: ඤාත්තිං න ජානාති, ඤාත්තිං කරණං න ජානාති, න පුබ්බ කුසලො
හොති, න අපරකුසලො හොති, අකාලඤ්ඤා ව හොති, ආපත්තානාපත්තිං
න ජානාති, ලහුක ගරුකං ආපත්තිං න ජානාති, සාවසෙසානවසෙසං ආප
ත්තිං න ජානාති, දුට්ඨිලො දුට්ඨිලං ආපත්තිං න ජානාති, ආවර්ග පරමපරා
බො පනස්ස න සුග්ගතිනා හොති න සුමනසි කතා න සුපට්ඨාතා.

දසහසෙග්ගි සමනනාගතො විතසධරො පණ්ඩිතොකේව සඛිං ගච්ඡති:
ඤාත්තිං ජානාති, ඤාත්තිං කරණං ජානාති, පුබ්බකුසලො හොති, අපර
කුසලො හොති, කාලඤ්ඤා ව හොති, ආපත්තානාපත්තිං ජානාති, ලහුක
ගරුකං ආපත්තිං ජානාති, සාවසෙසානවසෙසං ආපත්තිං ජානාති, දුට්ඨිලො
දුට්ඨිලං ආපත්තිං ජානාති, ආවර්ග පරමපරා බො පනස්ස සුග්ගතිනා හොති
සුමනසි කතා සුපට්ඨාතා.

අපරෙතිපි දසහසෙග්ගි සමනනාගතො විතසධරො බාලොකේව සඛිං
ගච්ඡති: ආපත්තානාපත්තිං න ජානාති, ලහුක ගරුකං ආපත්තිං න ජානාති,
සාවසෙසානවසෙසං ආපත්තිං න ජානාති, දුට්ඨිලො දුට්ඨිලං ආපත්තිං න
ජානාති, උග්ගණ්ණාති බො පනස්ස පාතිමොක්ඛාති විඤ්ඤාතෙ න ස්වාගතාති
හොත්ති න සුචිත්තාති න සුපච්චන්ති න සුචිත්තාති සුචිත්තාසො අනු
බ්‍යඤ්ඤාසො, ආපත්තානාපත්තිං න ජානාති, ලහුක ගරුකං ආපත්තිං න
ජානාති, සාවසෙසානවසෙසං ආපත්තිං න ජානාති, දුට්ඨිලො දුට්ඨිලං ආපත්තිං
න ජානාති, අධිකරණෙ ව න විචිත්තකුසලො හොති.

දසහඬෙගති සමන්තාගතො විනයධරො පණ්ඩිතොකේව සඬිං ගව්ඡති:
ආපත්තානාපතති ජානාති, ලුහුක ගරුකං ආපතති ජානාති, සාවසෙසානව
සෙසං ආපතති ජානාති, දුට්ඨුලාදුට්ඨුලං ආපතති ජානාති, උහයාති ඛො
පතස්ස පාතිමොක්ඛාති විජාරෙන සවාගතාති නොනති සුචිතතනාති සුපප
වතතිති සුචිතිව්ඡතාති සුත්තසො අනුබ්බසැඤ්ඤාසො, ආපත්තානාපතති
ජානාති, ලුහුක ගරුකං ආපතති ජානාති, සාවසෙසානවසෙසං ආපතති
ජානාති, දුට්ඨුලාදුට්ඨුලං ආපතති ජානාති, අධිකාරණෙ ව විතිව්ඡය
කුසලො නොති.

දසහඬෙගති සමන්තාගතො භික්ඛු උබ්බාතිකාය සම්මන්ත්රිතබ්බො. දස
අත්ථවසෙ පටිච්ච න්‍යාගතෙන සාවකානං සිකඛාපදං පඤ්ඤානං. දස ආදීනවා
රාජනොපුරුපවෙසිනෙ. දස දුත වජ්ඣති. දස රතනාති, දස වග්ගො භික්ඛු
සඬෙසා. දස වග්ගෙන ගණෙන උපසම්පාදෙනබ්බං. දස පංසුකුලාති: දස
විවර ධාරණා. දසාහපුරමං අතිරෙක විවරං ධාරෙතබ්බං. දස සුක්කාති. දස
ඉඤ්ඤා, දස හරියායො, වෙසාලියා: දසවජ්ඣති දීපෙනති, දස පුග්ගලා අව
ඤ්ඤා, දස අකෙකාස වජ්ඣති. දසනාකාරෙති පෙසුඤ්ඤං උපසංගරති, දස
සෙනාසනාති, දස වරාති යාමිංසු, දස අධම්මිකාති පාතිමොක්ඛස්පනාති, දස
ධම්මිකාති පාතිමොක්ඛස්පනාති, දසාතිසංසා යාගුයා, දස මංසා අකප්පියා,
දස පරමාති, දස වසෙසන භික්ඛුනා බ්‍යත්තෙන පටිබලෙන පබ්බාජෙතබ්බං. උප
සම්පාදෙනබ්බං. නිස්සයො දුතබ්බො. සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො, දස
වස්සාය භික්ඛුතිසා බ්‍යත්තාය පටිබලාය පබ්බාජෙතබ්බො, උපසම්පාදෙනබ්බො,
නිස්සයො දුතබ්බො, සාමණේරි උපට්ඨාපෙතබ්බො, දසවස්සාය භික්ඛුතිසා
බ්‍යත්තාය පටිබලාය උට්ඨාපන සම්මුති සාදිතබ්බො, දසවස්සාය ගිහිගතාය
සිකඛා දුතබ්බොති.

දසකං නිබ්බිතං.

තස්සද්දානං:—

ආඝාතවිනයා¹ වජ්ඣ මිව්ඡා සම්මා ව අත්තගා,
මිව්ඡනතා වෙව සම්මන්තා අකුසලා කුසලා පි ව.

සලාකා අධම්මාධම්මා සාමණේරී ව නාසනා,
හාසාධිකරණා වෙව ඤ්ඤාති² ලුහුකමෙව ව,

ලුහුකා ගරුකා එතෙ කණ්ණසුක්කා විජානථ,
උබ්බාතිකා ව සිකඛා ව අනෙත පුරෙ³ ව වජ්ඣති.

රතනං දස වග්ගො ව තථෙව උපසම්පදා,
පංසුකුලධාරණා ව දසාහ සුක්ක ඉඤ්ඤා.

හරියා දස වජ්ඣති අවඤ්ඤ අකෙකාසෙන ව,
පෙසුඤ්ඤං වෙව සෙනාති වරාති ව අධම්මිකා.

ධම්මිකා යාගු මංසා ව පරමා භික්ඛු භික්ඛුති,
වුට්ඨාපනා ගිහිගතා දසකා සුපපකාසිතා ති.

1. වෙසාලියා-න. ම.

2. ආඝාතං විනයං-න. ම.

3. පඤ්ඤාන-ස.

4. අනෙතා පුරෙ-න. ම.

11. එකාදස වාර.

එකාදස ප්‍රගලා අනුප සම්පන්නා න උපසම්පාදෙනබ්බා, උපසම්පන්නා නාසෙනබ්බා, එකාදස පාදකා අකප්පියා, එකාදස පන්නා අකප්පියා, එකාදස විවරාති අකප්පියාති, එකාදස යාව තතියකා තිහවුනිතං, එකාදස අන්නරා සිකා ධම්මා ප්‍රච්ඡිතබ්බා, එකාදස විවරාති අබ්බාතබ්බාති, එකාදස විවරාති න විකප්පෙනබ්බාති, එකාදසෙ අරුණුගගමනෙ නිස්සයනියං හොති, එකාදස ගණ්ඨිකා කප්පියා, එකාදස විධා කප්පියා, එකාදස පඨවි¹ අකප්පියා, එකාදස පඨවි¹ කප්පියා, එකාදස නිස්සය පටිපප්පාද්ධියො, එකාදස ප්‍රගලා අවඤ්ඤා, එකාදස පරමාති, එකාදස වරාති යාවිසු. එකාදස සීමා දෙසා, අකෙකාසක පරිභාසකෙ ප්‍රගලෙ එකාදස ආදිතවා පාටිකඛ්බා, මෙන්නාය වෙතො විමුත්තියා ආසෙවිතාය භාවිතාය බහුලිකතාය යාතිකතාය වජ්ජිකතාය අනුට්ඨිතාය පරිවිතාය සුසමාරද්ධාය එකාදසාතිසංසා පාටිකඛ්බා: සුඛං සුප්පති, සුඛං පටිබ්බුද්ධිති, න පාපකං සුප්පිතං පස්සති, මනුස්සානං පියො හොති, අමනුස්සානං පියො හොති, දෙවතා රතතිනති, තාස්ස අගති වා විසං වා සඤ්ඤා වා සමති, තුලට්ඨං² විතතං සමාසියති, මුඛවණ්ණො විපප්පිදති, අසමමුලේසා කාලං කරොති, උත්තරිං³ අප්පටි විජ්ඣනෙතො බ්‍රහ්මලොකුපගො හොති, මෙන්නාය වෙතො විමුත්තියා ආසෙවිතාය භාවිතාය බහුලිකතාය යාතිකතාය වජ්ජිකතාය අනුට්ඨිතාය පරිවිතාය සුසමාරද්ධාය- ඉමෙ එකාදසාතිසංසා පාටිකඛ්බාති.

එකාදසනං නිබ්බිතං.

තස්සුද්දනං:—

නාසෙනබ්බා පාදකා ව පන්නා ව විවරාති ව,
තතියා ප්‍රච්ඡිතබ්බා ව අබ්බාතන විකප්පනා.
අරුණා ගණ්ඨිකා විධා අකප්පියා ව කප්පියා⁴,
නිස්සයා වඤ්ඤා වෙව පරමාති වරාති ව;
සීමාදෙසා ව අකෙකාසා මෙන්නායෙකාදසා කතා ති.

එකුත්තරිකං නිබ්බිතං.

තස්සුද්දනං:—

එකකා ව දුකා වෙව තිකා ව වතු පඤ්ඤාකා,
ඡ සත්තට්ඨ නවකා ව දස එකාදසාති ව.
තිතාය සබ්බසත්තානං ඤාතධම්මෙන තාදිතා,
එකුත්තරිකා විමලා මහාවිරෙන දෙසිතාති.

උපොසඨාදි ප්‍රච්ඡා විස්සර්ජනා.

ආදිමංකුණන ප්‍රච්ඡනං.

උපොසඨකම්මස්ස කො ආදි? කිං මඤ්ඤි? කිං පරියොසානං? පවා ඡණ් කම්මස්ස කො ආදි? කිං මඤ්ඤි? කිං පරියොසානං? තප්පතියකම්මස්ස

කො ආදි? කිං මජ්ඣේ? කිං පරියොසානං? නියසා කමමසා -පෙ- පබ්බා ජනිය කමමසා -පෙ- පටිසාරණිය කමමසා -පෙ- උකෙතපනිය කමමසා -පෙ- පරිවාරදානසා -පෙ- මූලාය පටිකසානාය -පෙ- මානතනාදානසා -පෙ- අබ්බා තසා -පෙ- උපසම්පදාකමමසා කො ආදි? කිං මජ්ඣේ? කිං පරියොසානං? තජ්ජනිය කමමසා පටිපසාදායා කො ආදි? කිං මජ්ඣේ? කිං පරියොසානං? නියසා කමමසා පටිපසාදායා -පෙ- පබ්බාජනිය කමමසා පටිපසාදායා -පෙ- පටිසාරණිය කමමසා පටිපසාදායා -පෙ- උකෙතපනිය කමමසා පටිපසාදායා කො ආදි? කිං මජ්ඣේ? කිං පරියොසානං? සතිවිනයසා කො ආදි? කිං මජ්ඣේ? කිං පරියොසානං? අමුලනවිනයසා -පෙ- නසා පාපියස සිකාය -පෙ- නිණ්වජාරකසා -පෙ- හිකුට්ඨොවාදක සමුත්තියා -පෙ- නිව් වරෙත අවිප්පවාස සමුත්තියා -පෙ- සත්ත සමුත්තියා -පෙ- රූපිය ඡිඩ්ඛික සමුත්තියා -පෙ- සාරිය ගාතාපක සමුත්තියා -පෙ- පනතනාතාපක සමුත්තියා -පෙ- දණ්ඩසමුත්තියා -පෙ- සිකකාසමුත්තියා -පෙ- දණ්ඩසිකකාසමුත්තියා කො ආදි? කිං මජ්ඣේ? කිං පරියොසානං?

ආදිමජ්ඣාන විකස්ඡනා.

උපොසථකමමසා කො ආදි? කිං මජ්ඣේ? කිං පරියොසානනනි? උපොසථකමමසා සාමග්ගි ආදි, කිරියා මජ්ඣේ, නිට්ඨානං පරියොසානං. පචාරණකමමසා කො ආදි? කිං මජ්ඣේ? කිං පරියොසානනනි? පචාරණ කමමසා සාමග්ගි ආදි, කිරියා මජ්ඣේ, නිට්ඨානං පරියොසානං. තජ්ජනිය කමමසා කො ආදි? කිං මජ්ඣේ? කිං පරියොසානනනි? තජ්ජනිය කමමසා වජ්ඣ ව පුගලො ව ආදි, ඤානනි මජ්ඣේ, කමමවාචා පරියොසානං. නියසා කමමසා -පෙ- පබ්බාජනිය කමමසා -පෙ- පටිසාරණිය කමමසා -පෙ- උකෙත පනිය කමමසා -පෙ- පරිවාරදානසා -පෙ- මූලාය පටිකසානාය -පෙ- මානතනාදානසා -පෙ- අබ්බාතසා -පෙ- උපසම්පදාකමමසා කො ආදි? කිං මජ්ඣේ? කිං පරියොසානනනි? උපසම්පදාකමමසා පුගලො ආදි, ඤානනි මජ්ඣේ, කමමවාචා පරියොසානං, තජ්ජනිය කමමසා පටිපසාදායා කො ආදි? කිං මජ්ඣේ? කිං පරියොසානනනි? තජ්ජනිය කමමසා පටිපසාදායා සමම වානනා ආදි, ඤානනි මජ්ඣේ, කමම වාචා පරියොසානං.

නියසා කමමසා -පෙ- පබ්බාජනිය කමමසා -පෙ- පටිසාරණිය කමමසා -පෙ- උකෙතපනිය කමමසා පටිපසාදායා කො ආදි? කිං මජ්ඣේ? කිං පරියොසානනනි? උකෙතපනිය කමමසා පටිපසාදායා සමම වානනා ආදි, ඤානනි මජ්ඣේ, කමම වාචා පරියොසානං. සතිවිනයසා කො ආදි? කිං මජ්ඣේ? කිං පරියොසානනනි? සතිවිනයසා වජ්ඣ ව පුගලො ව ආදි, ඤානනි මජ්ඣේ, කමම වාචා පරියොසානං. අමුලනවිනයසා -පෙ- නසා පාපියස සිකාය -පෙ- නිණ්වජාරකසා -පෙ- හිකුට්ඨොවාදක සමුත්තියා -පෙ- නිව්වරෙත අවිප්පවාස සමුත්තියා -පෙ- සත්ත සමුත්තියා -පෙ- රූපිය ඡිඩ්ඛික සමුත්තියා -පෙ- සාරිය ගාතාපක සමුත්තියා -පෙ- පනතනාතාපක සමුත්තියා -පෙ- දණ්ඩසමුත්තියා -පෙ- සිකකාසමුත්තියා -පෙ- දණ්ඩසිකකාසමුත්තියා කො ආදි? කිං මජ්ඣේ? කිං පරියොසානනනි? දණ්ඩසිකකාසමුත්තියා වජ්ඣ ව පුගලො ව ආදි, ඤානනි මජ්ඣේ, කමම වාචා පරියොසානං.

උපොසථාදි පුච්ඡා විකස්ඡනා නිබ්බිතා.

අක්වස පහරණ

දස අක්වසෙ පටිච්ච න්‍යායෙන නිග්ගාමං පඤ්ඤානං. සම්මසුට්ඨිනාය, සම්මසුථාසුනාය, දුමමච්ඡිකුතං පුග්ගලානං නිග්ගහාය, පෙසලානං භික්ඛුනං ථාසුච්ඡාරාය, දිට්ඨිධම්මිකානං ආසවානං සංවරාය, සම්පරාසිකානං ආසවානං පටිසානාය, අප්පසන්නානං පසාදය, පසන්නානං භියෙසා භාවාය, සද්ධම්මට්ඨිනියා, චිත්තයානුගහාය.

යං සම්මසුට්ඨි නං සම්මසුථාසු, යං සම්මසුථාසු නං දුමමච්ඡිකුතං පුග්ගලානං නිග්ගහාය, යං දුමමච්ඡිකුතං පුග්ගලානං නිග්ගහාය නං පෙසලානං භික්ඛුනං ථාසුච්ඡාරාය, යං පෙසලානං භික්ඛුනං ථාසුච්ඡාරාය නං දිට්ඨිධම්මිකානං ආසවානං සංවරාය. යං දිට්ඨිධම්මිකානං ආසවානං සංවරාය නං සම්පරාසිකානං ආසවානං පටිසානාය, යං සම්පරාසිකානං ආසවානං පටිසානාය නං අප්පසන්නානං පසාදය, යං අප්පසන්නානං පසාදය නං පසන්නානං භියෙසා භාවාය, යං පසන්නානං භියෙසා භාවාය නං සද්ධම්මට්ඨිනියා, යං සද්ධම්මට්ඨිනියා නං චිත්තයානුගහාය.

යං සම්මසුට්ඨි නං සම්මසුථාසු, යං සම්මසුට්ඨි නං දුමමච්ඡිකුතං පුග්ගලානං නිග්ගහාය, යං සම්මසුට්ඨි නං පෙසලානං භික්ඛුනං ථාසුච්ඡාරාය, යං සම්මසුට්ඨි නං දිට්ඨිධම්මිකානං ආසවානං සංවරාය, යං සම්මසුට්ඨි නං සම්පරාසිකානං ආසවානං පටිසානාය, යං සම්මසුට්ඨි නං අප්පසන්නානං පසාදය, යං සම්මසුට්ඨි නං පසන්නානං භියෙසා භාවාය, යං සම්මසුට්ඨි නං සද්ධම්මට්ඨිනියා, යං සම්මසුට්ඨි නං චිත්තයානුගහාය.

යං සම්මසුථාසු නං දුමමච්ඡිකුතං පුග්ගලානං නිග්ගහාය, යං සම්මසුථාසු නං පෙසලානං භික්ඛුනං ථාසුච්ඡාරාය, යං සම්මසුථාසු නං දිට්ඨිධම්මිකානං ආසවානං සංවරාය, යං සම්මසුථාසු නං සම්පරාසිකානං ආසවානං පටිසානාය, යං සම්මසුථාසු නං අප්පසන්නානං පසාදය, යං සම්මසුථාසු නං පසන්නානං භියෙසා භාවාය, යං සම්මසුථාසු නං සද්ධම්මට්ඨිනියා, යං සම්මසුථාසු නං චිත්තයානුගහාය, යං සම්මසුථාසු නං සම්මසුට්ඨි.

යං දුමමච්ඡිකුතං පුග්ගලානං නිග්ගහාය - පෙ - යං පෙසලානං භික්ඛුනං ථාසුච්ඡාරාය - යං දිට්ඨිධම්මිකානං ආසවානං සංවරාය - යං සම්පරාසිකානං ආසවානං පටිසානාය - යං අප්පසන්නානං පසාදය - යං පසන්නානං භියෙසා භාවාය - යං සද්ධම්මට්ඨිනියා - යං චිත්තයානුගහාය නං සම්මසුට්ඨි, යං චිත්තයානුගහාය නං සම්මසුථාසු, යං චිත්තයානුගහාය නං දුමමච්ඡිකුතං පුග්ගලානං නිග්ගහාය, යං චිත්තයානුගහාය නං පෙසලානං භික්ඛුනං ථාසුච්ඡාරාය, යං චිත්තයානුගහාය නං දිට්ඨිධම්මිකානං ආසවානං සංවරාය, යං චිත්තයානුගහාය නං සම්පරාසිකානං ආසවානං පටිසානාය, යං චිත්තයානුගහාය නං අප්පසන්නානං පසාදය, යං චිත්තයානුගහාය නං පසන්නානං භියෙසා භාවාය, යං චිත්තයානුගහාය නං සද්ධම්මට්ඨිනියා.

අක්වසනං ධම්මසනං දෙව නිරුත්තරි සභාති ව,

චතතාරි ඤාණසභාති අක්වසෙ පහරණෙනි.

අක්වස¹ පහරණං නිවේනං.

මහා වග්ගො නිවේනො².

තස්සද්දානං,—

පසංගං අට්ඨං පුච්ඡායා¹ පච්චයෙසු පුතට්ඨං ව,
භික්ඛුතං සොග්‍රසං එතෙ භික්ඛුනීනමපි සොග්‍රසං.

පෙය්‍යාල අනන්‍යං හෙද ඵකුත්තරිකමෙව ව,
පවාරණන්ථවසිකා මහාවග්ගස්ස සඞ්ගහොති.

අත්ථවස පහරණං නිබ්බිතං.

ගාථා සංග්‍රහණික.

1. සත්ත නගරෙසු පඤ්ඤානත සික්ඛාපද

එකංසං මිවරං කත්වා පග්ගහෙවාන අඤ්ඤාලිං,
ආසිංසමානරූපො ව² කිසසං නිං ඉධ මාගතො.

ද්විසු මිතයෙසු පඤ්ඤානතා යෙ උද්දෙසං ආගච්ඡන්ති උපොසථෙසු,
කති තෙ සික්ඛාපදති හොන්ති? කතිසු නගරෙසු පඤ්ඤානතා?

හද්දකො තෙ උමමග්ගො³ යොතිසො පරිපුච්ඡසි,
තග්ග තෙ අහමකඛිසසං යථාපි කුසලො නථා.

ද්විසු මිතයෙසු පඤ්ඤානතා යෙ උද්දෙසං ආගච්ඡන්ති උපොසථෙසු,
අභික්ඛුසි සතාති තෙ හොන්ති සත්තසු නගරෙසු පඤ්ඤානතා.

කතමෙසු සත්තසු නගරෙසු පඤ්ඤානතා ඉච්ඡ මෙ නිං බ්‍යාකරණං,
තං වචනපථං නිසාමසිනිං පටිපජ්ජෙම හිතාය නො සියාති.

වෙසාලියං රාජගහෙ සාවච්ඡියං ව ආලුචියං,
කොසම්බියං ව සකෙකසු භග්ගෙසු වෙව පඤ්ඤානතා.

කති වෙසාලියං පඤ්ඤානතා කති රාජගහෙ කතා,
සාවච්ඡියං කති හොන්ති කති ආලුචියං කතා?

කති කොසම්බියං පඤ්ඤානතා කති සකෙකසු වුව්චන්ති,
කති භග්ගෙසු පඤ්ඤානතා තං මෙ අකතාහි පුච්ඡන්තො.

දස වෙසාලියං පඤ්ඤානතා එකමිස රාජගහෙ කතා,
ඡ උතු නීති සතාති සබ්බෙ සාවච්ඡියං කතා.

ඡ ආලුචියං පඤ්ඤානතා අට්ඨ කොසම්බියං කතා,
අට්ඨ සකෙකසු වුව්චන්ති තයො භග්ගෙසු පඤ්ඤානතා.

යෙ වෙසාලියං පඤ්ඤානතා තෙ සුඤ්ඤාහි යථා තථං,
මේථුන විග්ගහුත්තරි අතිරෙකඤ්ච කාලකං.

භූතං පරමපරහත්තං දන්තපොඤ්ඤාන අවෙලකො,
භික්ඛුනීසු ව අකෙකාසො දඤ්ඤෙ වෙසාලියං කතා.

යෙ රාජගහෙ පඤ්ඤානතා තෙ සුඤ්ඤාහි යථා තථං,
අදින්නාදුතං රාජගහෙ දෙව අනුඤ්ඤාසතා දෙවපි ව හෙද⁴.

1. පුච්ඡායං-න. ම. 2. ආසිංසමාන රූපො ව-න. ම.

3. උමමග්ගො-න. ම. 4. අනුඤ්ඤාසතා පි ව-ස.

අනන්තරාසකං රුපිකං සුන්තං උජ්ඣාපතෙන ව පාවිතපිණ්ඩං,
ගණභොජනං විකාලෙ ව චාරිතනං නගානං උභතවිසති.

මිවරං දඬා වොසාසනති එතෙ රාජගහෙ කතා,
තිරග්ගවරියා නතෙව ඡන්දදනෙන එකවිසති.

යෙ සාවච්ඡියං පඤ්ඤානාං තෙ සුඤ්ඤාති යථා තථං,
පාරාජිකාති චතතාරි සමිසාදිසෙසා භවනති සොලුස.

අනියතා ව දෙව ගොනති නිසංගතියා චතුරිසති,
ඡ පඤ්ඤාස සභාඤ්ඤව චුද්දකාති පට්ඨවනති.

දසයෙව ව ගාරග්ගා දෙව සන්නති ව සෙබියා,
ඡ උභත නීති සතාති සබ්බෙ සාවච්ඡියං කතා.

යෙ ආලුපියං පඤ්ඤානාං තෙ සුඤ්ඤාති යථා තථං,
කුටි කොසිය සෙය්‍යා ව බණනෙ ගච්ඡ දෙවතෙ.

සප්පාණකඤ්ඤා සිඤ්ඤනති ඡ එතෙ ආලුපියං කතා,
යෙ කොසමබ්බියං පඤ්ඤානාං තෙ සුඤ්ඤාති යථා තථා.

මහාවිනාරො දෙවවසං අඤ්ඤං දාරං සුරාය ව,
අනාදරියං සහධමෙව පයොපානෙන අට්ඨමං.

යෙ සහෙකසු පඤ්ඤානාං තෙ සුඤ්ඤාති යථා තථං,
එළකලොමාති පනොති ඔවාදෙ මෙව ගෙසජ්ජං.

සුචි ආරඤ්ඤකො මෙව අට්ඨෙතො¹ කාපිලවත්තෙ,
උදකසුදධියා ඔවාදෙ භික්ඛනීසු පට්ඨවනති.

යෙ භගෙකසු පඤ්ඤානාං තෙ සුඤ්ඤාති යථා තථා,
සමාදුතිකා විසිබ්බෙනති සාමිසෙන සසිත්තං.

පාරාජිකාති චතතාරි සමිසාදිසෙසාති භවනති,
සන්න නිසංගතියා² අට්ඨ ද්වන්තංසති ව බුද්ධකා³.

දෙව ගාරග්ගා තයො සෙතඛා ඡ පඤ්ඤාස සිත්තාපදා,
ඡසු නගරෙසු පඤ්ඤානාං බුද්ධොනාදිව බ්බුතා.

ඡ උභත නීති සතාති සබ්බෙ සාවච්ඡියං කතා,
කාරුණිකෙන බුද්ධෙන ගොතමෙන යසස්සිතා.

2. චතු විපතනි.

යං තං අප්පච්ඡමො¹ අකිත්තසි නො,
තං තං බ්‍යාකතං අතඤ්ඤථා;
අඤ්ඤා තං ප්‍රච්ඡාමි තදිබ්බ භුංගි.

ගරුක ලක්ඛකඤ්ඤාපි සාවසෙසං තාවසෙසං,
දුට්ඨිලලඤ්ඤා අදුට්ඨිලලං යෙ ව යාව තතියකා.

1. ඡ එතෙ-ස. 2. සන්න ව නිසංගතියාති-න. ම.

3. අට්ඨ ද්වන්තංස බුද්ධකා-න. ම. 4. ප්‍රච්ඡමො-න. ම.

සාධාරණ සාධාරණ විපතියො යෙති සමථෙහි සමමානි,
සබ්බානි පෙනානි ව්‍යාකරොති හන්ද වාක්‍යං සුඤ්ඤාමි තෙ.

එකතිංසා යෙ ගරුකා අට්ඨන්ති අනවසේසා,
යෙ ගරුකා තෙ දුට්ඨලො යෙ දුට්ඨලො සා සිලවිපතනි.

පාරාජිකං සඤ්ඤාදිසේසො සිලවිපතනිනි වුව්වති,
උලලව්වයං පාවිතනියං පාවිදෙසනියං නථා.

දුක්ඛධං දුඛොසිතං යො වායං අනෙකාසනි,
හස්සාධිප්පායො¹ අයං සා ආචාරවිපතනි සමමනා.

විපරිතදිට්ඨිං ගණහනනි අසඬුමෙහි පුරකනනා,
අභිභාවිකනනි සමුද්ධං දුප්පඤ්ඤා මොහපාරානා.
අයං සා දිට්ඨි විපතනි සමමනා.

ආජීවහෙතු ආජීවකාරණා පාපිවේෂා ඉච්ඡාපකතො,
අසනනං අහුතං උත්තරි මනුස්සධම්මං උලලපති.

ආජීවහෙතු ආජීවකාරණා සඤ්ඤාදිපතං සමාපජ්ජති,
ආජීවහෙතු ආජීවකාරණා යො තෙ විහාරෙ විසති
සො භික්ඛු අරහානි භණති.

ආජීවහෙතු ආජීවකාරණා භික්ඛු පණිනභොජනානි,
අනතතො අත්ථාය විඤ්ඤාපෙඨා භුංඤ්ජති.

ආජීවහෙතු ආජීවකාරණා භික්ඛුනි පණින භොජනානි,
අනතතො අත්ථාය විඤ්ඤාපෙඨා භුංඤ්ජති.

ආජීවහෙතු ආජීවකාරණා භික්ඛු² සුභං වා ඔදනං වා
අභිලානො අනතතො අත්ථාය විඤ්ඤාපෙඨා භුංඤ්ජති,
අයං සා ආජීව විපතනි සමමනා.

එකාදසි යාවතනියකා තෙ සුඤ්ඤාහි යථා නථං,
උක්ඛිතතානු වතනකා³ අට්ඨි යාව තනියකා;
අරිවේදා වණ්ඩකාලී ව ඉමෙ තෙ යාව තනියකා.

3. ඡේදනකාදි.

කති ඡේදනකානි කති හේදනකානි,
කති උද්දලනකානි කති අනඤ්ඤාපාවිතනියානි.

කති භික්ඛු සමමුතියො කති සාමිවියො කති පරමානි?
කති ජානනති පඤ්ඤානතා බුද්ධිනාදිවිබඤ්ඤානා.

ඡ ඡේදනකානි එකං හේදනකං,
එකං උද්දලනකං වතනාරි අනඤ්ඤා පාවිතනියානි.

වතස්සො භික්ඛු සමමුතියො සත්තා සාමිවියො වුද්දස් පරමානි,
සොලස⁴ ජානනති පඤ්ඤානතා බුද්ධිනාදිවිබඤ්ඤානා.

1. ගසාධිප්පායො-න. ම. 2. භික්ඛු-න. ම. (උදනං) 3. වතනිකා-න ම.

4. සොදසි-න. ම.

4. අසාධාරණාදී.

විසං දෙව සතානි භික්ඛුනං සික්ඛාපදානි,
උද්දෙසං ආගච්ඡන්ති උපොසථෙසු.

තිනි සතානි චත්තාරි භික්ඛුනිනං සික්ඛාපදානි,
උද්දෙසං ආගච්ඡන්ති උපොසථෙසු.

ඡ චත්තාලීසා භික්ඛුනං භික්ඛුනීති අසාධාරණා,
සතං තිංසා ච භික්ඛුනිනං භික්ඛුති අසාධාරණා.

සතං සත්තනි ඡචේච උභින්නං අසාධාරණා,
සතං සත්තනි චත්තාරි උභින්නං ඡමසික්ඛතා.

විසං දෙව සතානි භික්ඛුනං සික්ඛාපදානි,
උද්දෙසං ආගච්ඡන්ති උපොසථෙසු තෙ සුඤ්ඤාති යථා තථං.

පාරාජිකානි චත්තාරි සම්ඝාදිසෙසානි භවන්ති තෙරස,
අනිසතා දෙව ගොන්ති නිස්සග්ගියානි තිංසෙව;
දෙව නවුති ච බුද්දකා චත්තාරො පාටිදෙසනීයා පඤ්ඤා
සත්තනි සෙබ්බා.

විසං දෙව සතානිපි මෙ ගොන්ති භික්ඛුනං,
සික්ඛාපදානි උද්දෙසං ආගච්ඡන්ති උපොසථෙසු.

තිනි සතානි චත්තාරි භික්ඛුනිනං සික්ඛාපදානි,
උද්දෙසං ආගච්ඡන්ති උපොසථෙසු තෙ සුඤ්ඤාති යථා තථං.

පාරාජිකානි අට්ඨ සම්ඝාදිසෙසානි භවන්ති සත්තරස,
නිස්සග්ගියානි තිංසෙව සතං සට්ඨි ඡචේච ච බුද්දකානි පට්ඨචන්ති.

අට්ඨ පාටිදෙසනීයා පඤ්ඤා සත්තනි සෙබ්බා,
තිනි සතානි චත්තාරි මෙ¹ ගොන්ති භික්ඛුනිනං;
සික්ඛාපදානි උද්දෙසං ආගච්ඡන්ති උපොසථෙසු.

ඡ චත්තාලීසා භික්ඛුනං භික්ඛුනීති අසාධාරණා,
තෙ සුඤ්ඤාති යථා තථං.

ඡ සම්ඝාදිසෙසා ද්විති අනිසතෙති අට්ඨ,
නිස්සග්ගියානි ද්වාදස තෙති තෙ ගොන්ති විසති.

ද්වාවිසති බුද්දකා චත්තාරො පාටිදෙසනීයා,
ඡ ඡත්තාලීසාපි මෙ ගොන්ති භික්ඛුනං භික්ඛුනීති අසාධාරණා.

සතං තිංසා ච භික්ඛුනිනං භික්ඛුති අසාධාරණා,
තෙ සුඤ්ඤාති යථා තථං.

පාරාජිකානි චත්තාරි සම්ඝමනා දස නිස්සරෙ,
නිස්සග්ගියා ද්වාදස ඡත්තවුති ච බුද්දකා අට්ඨ පාටිදෙසනීයා.

සතං තිංසාපි මෙ ගොන්ති භික්ඛුනිනං භික්ඛුති අසාධාරණා,
සතං සත්තනි ඡචේච උභින්නං අසාධාරණා;
තෙ සුඤ්ඤාති යථා තථං.

1. චත්තාරි විමෙ-න. ම.

පාරාජිකානි වනතාරි සම්ඝාදිසෙසානි භවනානි සොළස,
අනිසකානි දෙව් ගොනානි නිසංගනියානි වතුච්ඡති.
සතං අට්ඨාරසාවෙව බුද්ධකානි පවුච්චනානි ද්වාදස පාටිදෙසනිසා,
සතං සත්තනි ඡ වෙවපිමෙ ගොනානි උභින්නං අසාධාරණං.

සතං සත්තනි වනතාරි උභින්නං සමසින්නතා,
තෙ සුඤ්ඤානි යථා තථං.

පාරාජිකානි වනතාරි සම්ඝාදිසෙසානි භවනානි සතන,
නිසංගනියානි අට්ඨාරස සමසත්තනි බුද්ධකා පඤ්ච සත්තනි සෙබ්බානි;
සතං සත්තනි වනතාරිපිමෙ ගොනානි උභින්නං සමසින්නතා.

අට්ඨව පාරාජිකා යෙ උරාසද්ධ නාලවද්දා සමුපමා,
පණ්ඩුපලාසො පුත්ථිසිලා සිසව්ඡින්නොව සො නරො.

නාලොව මහාකච්ඡින්නො අවිරුලුති භවනානි තෙ,
තෙව්ඡති සම්ඝාදිසෙසා දෙව් අනිසතා දෙව් වනනාලිස නිසංගනියා.

අට්ඨාසිති සතං පාවිතනියා ද්වාදස පාටිදෙසනිසා,
පඤ්ච සත්තනි සෙබ්බා නිති සමපෙති සමමනා.

සමමුඛා ව පටිඤ්ඤාය නිණවන්තාරකෙන ව,
දෙව් උපොසථා දෙව් පවාරණං වනතාරි කමමානි ජ්ඣෙන දෙසීතා.

පඤ්චව උද්දෙසා වනතාරො භවනානි අනඤ්ඤථා,
ආපනනිකකා ව භවනානි සත්තන.

අභිකරණානි වනතාරි සත්තනි සමපෙති සමමනා,
දව්ති වතුනි නිති කිච්චං එකෙන සමමති.

5. පාරාජිකාදි ආපනනි.

පාරාජිකනනි යං වුත්තං තං සුඤ්ඤානි යථා තථං,
වුත්තො පරඤ්ඤා භට්ඨො ව සද්ධම්මානිතිරා කතො¹,
සංවාසොපි තතිං තත්ථි තෙනෙතං ඉති වුච්චති.

සම්ඝාදිසෙසොනි යං වුත්තං තං සුඤ්ඤානි යථා තථං,
සම්ඝොව දෙනි පරිවාසං මුද්දාය පටිකස්සති;
මානත්තං දෙනි අබ්බොති තෙනෙතං ඉති වුච්චති.

අනිසකොනි යං වුත්තං තං සුඤ්ඤානි යථා තථං,
අනිසකො න නිසකො අනෙකංසිකකං පදං,
තිණණමඤ්ඤාතරං යානං අනිසකොනි පවුච්චති.

පුලලවමයනනි යං වුත්තං තං සුඤ්ඤානි යථා තථං,
එකස්ස මුලෙ යො දෙසෙති යො ව නං පතිගණනති;
අච්චයො තෙන සමො තත්ථි තෙනෙතං ඉති වුච්චති.

1. සද්ධම්මානි නිරං කතො. න. ම.

නිසංගතිසනති යං වුත්තං තං සුඤ්ඤාති යථා තථං,
සම්මා මජ්ඣේ ගුණමජ්ඣේ ඵකකස්සෙව¹ ඵකතො;
නිසංගතිසනති දෙසෙසි² තෙනෙනං ඉති වුච්චති.

සාමිනිසනති යං වුත්තං තං සුඤ්ඤාති යථා තථං,
පානෙන කුසලං ධර්මං අරියමග්ග මපරජ්ඣති;
විත්තසම්මොගනට්ඨානං තෙනෙනං ඉති වුච්චති.

සාමිදෙසනති යං වුත්තං තං සුඤ්ඤාති යථා තථං,
භික්ඛු අඤ්ඤාතකො සනෙතා නිවර්තනං ලබ්බාසං භොජනං.
සාමං ගහෙතා භුක්ඤ්ඤාසං ගාරයනනති පවුච්චති,
නිමනනානාසු භුක්ඤ්ඤාතා ඡන්දසං වොසාසති තත්ථ භික්ඛුනි,
අනිවාරෙතා තතිං භුක්ඤ්ඤා ගාරයනනති පවුච්චති.

සද්ධාමිත්තං කුලං ගතත්වා අප්පහොගං අනාලබ්ධං³.
අභිලානො තතිං භුක්ඤ්ඤා ගාරයනනති පවුච්චති.

යො චෙ අරඤ්ඤා විනරනෙතා සාසමෙක ස භයානකො,
අවිදිතං තතිං භුක්ඤ්ඤා ගාරයනනති පවුච්චති.

භික්ඛුනි අඤ්ඤාතිකා සනතා යං පරෙසං මමාසිතං,
සප්පං තෙලං මධු ඵාණිතං මච්ඡ මංසං අපොපි බීරු;
දධිඤ්ඤා යං විඤ්ඤාපෙය්සං භික්ඛුනි ගාරයනපත්තා සුගතස්ස සාසනෙ.

දුක්ඛමනති යං වුත්තං තං සුඤ්ඤාති යථා තථං,
අපරඤ්ඤා විරඤ්ඤා ඛලිතං යඤ්ඤා දුක්ඛං.

යං මනුස්සො කතෙ පාපං ආපි වා යදි වා රහො,
දුක්ඛංගනති පච්චෙදනති තෙනෙනං ඉති වුච්චති

දුර්ගතාසිතනති යං වුත්තං තං සුඤ්ඤාති යථා තථං,
දුර්ගතාසිතං දුර්ගතාසිතං සංකප්පිට්ඨාඤ්ඤා යං පදං;
යඤ්ඤා විඤ්ඤා ගාරයනති තෙනෙනං ඉති වුච්චති.

සෙසිසනති යං වුත්තං තං සුඤ්ඤාති යථා තථං,
සෙසිසං සිකුණිකාසං උජ්ජමග්ගානුසාරිනො.

ආදිවෙතං⁴ වරණඤ්ඤා මුඛං සංයම සංවරො,
සිකුණා ඵතාදිසි තත්ථ තෙනෙනං ඉති වුච්චති.

ඡන්දමනිවසනති විවටං තාති වසනති,
තස්මා ඡන්දං විවරෙථ ඵලං තං තාතිවසනති.

ගති මිගානං පටිතං ආකාසො උකම්මං ගති,
විභවො ගති ධර්මානං නිබ්බානං අරුතො ගති.

ගාථා සංග්‍රහය නිමිත්තං.

1. ඵකස්සෙව-න. ම. 2. දෙසෙති-න. ම. 3. අනාලබ්ධං-න. ම.

4. ආදිවෙතං-ස.

තසුදානං:—

සත්ත නගරේසු පඤ්ඤානං.¹ විපතනි වතුරොපි ව,
භික්ඛුනං භික්ඛුනිනං සාධාරණං අසාධාරණං;
සාසනානුගායාය ගාථාසංගණිකං ඉදන්ති.

අධිකරණ වෙද.

1. උඤ්ඤාධන වෙදදි

වත්තාරි අධිකරණානි: විවාදාධිකරණං, අනුවාදාධිකරණං, ආපත්තාධිකරණං, කිවාධිකරණං— ඉමානි වත්තාරි අධිකරණානි. ඉමෙසං වතුනං අධිකරණානං කති උඤ්ඤාධා? ඉමෙසං වතුනං අධිකරණානං දස උඤ්ඤාධා: විවාදාධිකරණස්ස දො උඤ්ඤාධා, අනුවාදාධිකරණස්ස වත්තාරො උඤ්ඤාධා, ආපත්තාධිකරණස්ස තයො උඤ්ඤාධා, කිවාධිකරණස්ස එකො උඤ්ඤාධො, ඉමෙසං වතුනං අධිකරණානං ඉමෙ දස උඤ්ඤාධා.

විවාදාධිකරණං උඤ්ඤාධොනො කති සමථෙ උඤ්ඤාධොති? අනුවාදාධිකරණං උඤ්ඤාධොනො කති සමථෙ උඤ්ඤාධොති? ආපත්තාධිකරණං උඤ්ඤාධොනො කති සමථෙ උඤ්ඤාධොති? කිවාධිකරණං උඤ්ඤාධොනො කති සමථෙ උඤ්ඤාධොති? විවාදාධිකරණං උඤ්ඤාධොනො දො සමථෙ උඤ්ඤාධොති, අනුවාදාධිකරණං උඤ්ඤාධොනො වත්තාරො සමථෙ උඤ්ඤාධොති, ආපත්තාධිකරණං උඤ්ඤාධොනො තයො සමථෙ උඤ්ඤාධොති, කිවාධිකරණං උඤ්ඤාධොනො එකං සමථං උඤ්ඤාධොති.

කති උඤ්ඤාධා? කතිභාසාරෙති උඤ්ඤාධනං පසවති? කතිභඤ්ඤාති සමන්තාගතො පුග්ගලො අධිකරණං උඤ්ඤාධොති? කති පුග්ගලො අධිකරණං උඤ්ඤාධොනො ආපත්තං ආපජ්ජන්ති?

දොදස උඤ්ඤාධා, දසභාසාරෙති උඤ්ඤාධනං පසවති, වතුභඤ්ඤාති සමන්තාගතො පුග්ගලො අධිකරණං උඤ්ඤාධොති, වත්තාරො පුග්ගලො අධිකරණං උඤ්ඤාධොනො ආපත්තං ආපජ්ජන්ති.

කතමෙ දොදස උඤ්ඤාධා? අකතං කමමං, දුක්ඛතං කමමං, පුත්තං කතමමං කමමං, අතීතතං, දුන්නිතතං, පුත්ත නිතනිතමමං, අභිනිච්ඡිතං, දුච්ඡිතං, පුත්ත විනිච්ඡිතමමං, අවුපසන්තං, දුවුපසන්තං, පුත්ත වූපසමෙතමමන්ති— ඉමෙ දොදස උඤ්ඤාධා.

කතමෙති දසභාසාරෙති උඤ්ඤාධනං පසවති? තත්ථ ජාතකං අධිකරණං උඤ්ඤාධොති, තත්ථ ජාතකං වූපසන්තං අධිකරණං උඤ්ඤාධොති, අත්තාරාමග්ගො අධිකරණං උඤ්ඤාධොති. අත්තාරා මග්ගො වූපසන්තං අධිකරණං උඤ්ඤාධොති, තත්ථ ගතං අධිකරණං උඤ්ඤාධොති, තත්ථ නතං වූපසන්තං අධිකරණං උඤ්ඤාධොති, සතිවිතසං උඤ්ඤාධොති, අමුලුත විතසං උඤ්ඤාධොති, තස්ස පාපියසසකං උඤ්ඤාධොති, තිණ්ණවජ්ජාරකං උඤ්ඤාධොති, ඉමෙති දසභාසාරෙති උඤ්ඤාධනං පසවති.

කතමෙති වතුභඤ්ඤාති සමන්තාගතො පුග්ගලො අධිකරණං උඤ්ඤාධොති? ඡන්දගතිං ගච්ඡන්තො අධිකරණං උඤ්ඤාධොති, දොසාගතිං—පෙ—මොහාගතිං—පෙ—භයාගතිං ගච්ඡන්තො අධිකරණං උඤ්ඤාධොති, ඉමෙති වතුභඤ්ඤාති සමන්තාගතො පුග්ගලො අධිකරණං උඤ්ඤාධොති.

කතමෙ මහතාරො පුග්ගලා අධිකරණං උකෙකාවෙනතා ආපනතිං ආපජනති? තදනුපසම්පන්නො උකෙකාවෙති- උකෙකාවනකං පාවිතරියං. ආගනනුකො උකෙකාවෙති- උකෙකාවනකං පාවිතරියං. කාරකො උකෙකාවෙති- උකෙකාවනකං පාවිතරියං. ඡද්දයකො උකෙකාවෙති- උකෙකාවනකං පාවිතරියං. ඉමෙ මහතාරො පුග්ගලා අධිකරණං උකෙකාවෙනතා ආපනතිං ආපජනති.

2. අධිකරණ නිදහස.

විවාදාධිකරණං කිං නිදහං, කිං සමුදයං, කිං ජාතිකං, කිං පහවං, කිං සමාරං, කිං සමුට්ඨානං? අනුවාදාධිකරණං කිං නිදහං, කිං සමුදයං, කිං ජාතිකං, කිං පහවං, කිං සමාරං, කිං සමුට්ඨානං? ආපනනාධිකරණං කිං නිදහං, කිං සමුදයං, කිං ජාතිකං, කිං පහවං, කිං සමාරං, කිං සමුට්ඨානං? කිව්වාධිකරණං කිං නිදහං, කිං සමුදයං, කිං ජාතිකං, කිං පහවං, කිං සමාරං, කිං සමුට්ඨානං?

විවාදාධිකරණං විවාද නිදහං, විවාද සමුදයං, විවාද ජාතිකං, විවාද පහවං, විවාද සමාරං, විවාද සමුට්ඨානං. අනුවාදාධිකරණං අනුවාදනිදහං, අනුවාද සමුදයං, අනුවාදජාතිකං, අනුවාදපහවං, අනුවාදසමාරං, අනුවාදසමුට්ඨානං. ආපනනාධිකරණං ආපනනිදහං, ආපනනිසමුදයං, ආපනනිජාතිකං, ආපනනි පහවං, ආපනනිසමාරං, ආපනනිසමුට්ඨානං. කිව්වාධිකරණං කිව්වයනිදහං, කිව්වයසමුදයං, කිව්වයජාතිකං, කිව්වයපහවං, කිව්වයසමාරං, කිව්වයසමුට්ඨානං.

විවාදාධිකරණං කිං නිදහං, කිං සමුදයං, කිං ජාතිකං, කිං පහවං, කිං සමාරං, කිං සමුට්ඨානං? අනුවාදාධිකරණං -පෙ- ආපනනාධිකරණං -පෙ- කිව්වාධිකරණං කිං නිදහං, කිං සමුදයං, කිං ජාතිකං, කිං පහවං, කිං සමාරං, කිං සමුට්ඨානං?

විවාදාධිකරණං හෙතුනිදහං, හෙතුසමුදයං, හෙතුජාතිකං, හෙතුපහවං, හෙතුසමාරං, හෙතුසමුට්ඨානං, අනුවාදාධිකරණං -පෙ- ආපනනාධිකරණං -පෙ- කිව්වාධිකරණං හෙතුනිදහං, හෙතුසමුදයං, හෙතුජාතිකං, හෙතුපහවං, හෙතුසමාරං, හෙතුසමුට්ඨානං.

විවාදාධිකරණං කිං නිදහං, කිං සමුදයං, කිං ජාතිකං, කිං පහවං, කිං සමාරං, කිං සමුට්ඨානං? අනුවාදාධිකරණං -පෙ- ආපනනාධිකරණං -පෙ- කිව්වාධිකරණං කිං නිදහං, කිං සමුදයං, කිං ජාතිකං, කිං පහවං, කිං සමාරං, කිං සමුට්ඨානං.

විවාදාධිකරණං පව්වයනිදහං, පව්වයසමුදයං, පව්වයජාතිකං, පව්වය පහවං, පව්වයසමාරං, පව්වයසමුට්ඨානං. අනුවාදාධිකරණං -පෙ- ආපනනාධිකරණං -පෙ- කිව්වාධිකරණං පව්වයනිදහං, පව්වයසමුදයං, පව්වය ජාතිකං, පව්වයපහවං, පව්වයසමාරං, පව්වයසමුට්ඨානං.

3. අධිකරණ මූලාදි.

වතුනා අධිකරණානං කති මූලාති? කති සමුට්ඨානා? වතුනා අධිකරණානං තෙතනිංස මූලාති, තෙතනිංස සමුට්ඨානා.

වතුනා අධිකරණානං කතමාති තෙතනිංස මූලාති? විවාදාධිකරණස්ස චාදස මූලාති, අනුවාදාධිකරණස්ස වුද්දස මූලාති, ආපනනාධිකරණස්ස ඡ මූලාති, කිච්චාධිකරණස්ස එකං මූලං, සමෙසා. වතුනා අධිකරණානං ඉමාති තෙතනිංස මූලාති. වතුනා අධිකරණානං කතමෙ තෙතනිංස සමුට්ඨානා? විවාදාධිකරණස්ස අට්ඨාර්ස තෙදකර වද්දති සමුට්ඨානා, අනුවාදාධිකරණස්ස වතස්සො විපතතියො සමුට්ඨානා, ආපනනාධිකරණස්ස සත්ත ආපතනිකකො සමුට්ඨානා, කිච්චාධිකරණස්ස වතනාරි කමාති සමුට්ඨානා, වතුනා අධිකරණානං ඉමෙ තෙතනිංස සමුට්ඨානා.

4. අධිකරණ පච්චයාපනති.

විවාදාධිකරණං ආපනනාතාපනති ති? විවාදාධිකරණං න ආපනති; කිං පන විවාදාධිකරණ පච්චයා ආපනතිං ආපරේය්‍යාති? ආම, විවාදාධිකරණ පච්චයා ආපනතිං ආපරේය්‍ය. විවාදාධිකරණ පච්චයා කති ආපනතියො ආපර්ඡති? විවාදාධිකරණපච්චයා දෙව ආපනතියො ආපර්ඡති: උපසම්පන්නං ඔම සති ආපනති පාවිතතියස්ස, අනුපසම්පන්නං ඔමසති ආපනති දුක්ඛටස්ස. විවාදාධිකරණ පච්චයා ඉමා දෙව ආපනතියො ආපර්ඡති.

තා ආපනතියො වතුනා විපතතිනං කති විපතතියො හර්ඡනති? වතුනා අධිකරණානං කතමං අධිකරණං? සත්තනානං ආපතනිකකොනං කතිති ආපතනිකකොති සමගතිතා? ඡන්නං ආපනති සමුට්ඨානානං කතිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨගනති? කතිති අධිකරණෙති කතිත්ථු ධාතෙත්ථු කතිති සමපේති සමමනති?

තා ආපනතියො වතුනා විපතතිනං එකං විපතතිං හර්ඡනති, ආචාර විපතති. වතුනා අධිකරණානං ආපනනාධිකරණං. සත්තනානං ආපනති කකොනා දවති ආපනතිකකොති සමගතිතා: සියා පාවිතතියාපනතිකකොති, සියා දුක්ඛවාපනතිකකොති. ඡන්නං ආපනතිසමුට්ඨානානං තිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨගනති එකෙත අධිකරණෙන, කිච්චාධිකරණෙන. තිත්ථු ධාතෙත්ථු සමසමරේඛි ගණමරේඛි පුග්ගලස්ස සන්තිකෙ. තිති සමපේති සමමනති: සියා සමමුඛා විතසෙන ව පරිඤ්ඤාතකරණෙන ව, සියා සමමුඛාවිතසෙන ව, තිණ වත්ථාරකෙත ව.

අනුවාදාධිකරණං ආපනනාතාපනතිති? අනුවාදාධිකරණං න ආපනති. කිම්පන අනුවාදාධිකරණපච්චයා ආපනතිං ආපරේය්‍යාති? ආම, අනුවාදාධිකරණ පච්චයා ආපනතිං ආපරේය්‍ය. අනුවාදාධිකරණ පච්චයා කති ආපනතියො ආපර්ඡති? අනුවාදාධිකරණ පච්චයා තිස්සො ආපනතියො ආපර්ඡති; හිතත්ථුං අමුලකෙත පාරාජිකෙත ධමෙමත අනුඛිංසෙති ආපනති සමසාදිසෙ සස්ස, අමුලකෙත සමසාදිසෙසෙත අනුඛිංසෙති ආපනති පාවිතතියස්ස, අමුලකාය ආචාරවිපතතියා අනුඛිංසෙති ආපනති දුක්ඛටස්ස, අනුවාදාධිකරණ පච්චයා ඉමා තිස්සො ආපනතියො ආපර්ඡති.

තා ආපනතියෝ වතුනාං විපතනිනං කති විපතනියෝ හජනති? වතුනාං අධිකරණානං කතමං අධිකරණං? සත්තනාං ආපනතිකකුතාං කතිති ආපනතිකකුතෙති සඛගතිතා? ඡනාං ආපනති සමුට්ඨානානං කතිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨගනති? කතිති අධිකරණෙති කතිසු ධාතෙසු කතිති සමපෙති සමමනති?

තා ආපනතියෝ වතුනාං විපතනිනං දො විපතනියෝ හජනති: සියා සිලවිපතනිං, සියා ආචාර විපතනිං, වතුනාං අධිකරණානං ආපනතාධිකරණං, සත්තනාං ආපනතිකකුතානං නිති ආපනතිකකුතෙති සඛගතිතා: සියා සඛසාදිසෙසා පනතිකකුතෙත, සියා පාවිතත්ථයාපනතිකකුතෙත, සියා දුක්ඛ ටාපනතිකකුතෙත. ඡනාං ආපනති සමුට්ඨානානං නිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨගනති. යා තා ආපනතියෝ ගරුකා නා ආපනතියෝ එකෙන අධිකරණෙන, නිව්වාධිකරණෙන. එකමිති ධාතෙ, සඛස මජ්ඣෙයි. ද්විති සමපෙති සමමනති: සමමුඛා විතයෙන ව, පටිඤ්ඤාන කරණෙන ව. යා තා ආපනතියෝ ලුහුකා නා ආපනතියෝ එකෙන අධිකරණෙන, නිව්වාධිකරණෙන. තිසු ධාතෙසු සඛස මජ්ඣෙයි ගණමජ්ඣෙයි පුග්ගලස්ස සනතිකෙ. නිති සමපෙති සමමනති: සියා සමමුඛා විතයෙන ව පටිඤ්ඤාන කරණෙන ව, සියා සමමුඛා විතයෙන ව නිණ වජාරකෙන ව

ආපනතාධිකරණං ආපනතානාපනතිති? ආපනතාධිකරණං. ආපනති. නිමපන ආපනතාධිකරණ පව්වයා ආපනති ආපජ්ජයාති? ආම, ආපනතාධිකරණ පව්වයා ආපනති ආපජ්ජයා. ආපනතාධිකරණ පව්වයා කති ආපනතියෝ ආපජ්ජති? ආපනතාධිකරණ පව්වයා වතසෙසා ආපනතියෝ ආපජ්ජති: නිකුච්ඡි ජානං පාරාජිකං ධමමං පටිච්ඡාදෙහි ආපනති පාරාජිකස්ස, චෙමනිකා පටිච්ඡාදෙහි, ආපනති ථුලලව්වයස්ස, නිකුච්ඡි සඛසාදිසෙසං පටිච්ඡාදෙහි, ආපනති පාවිතත්ථයස්ස, ආචාර විපතනිං පටිච්ඡාදෙහි, ආපනති දුක්ඛටාපන. ආපනතාධිකරණ පව්වයා ඉමා වතසෙසා ආපනතියෝ ආපජ්ජති.

තා ආපනතියෝ වතුනාං විපතනිනං කති විපතනියෝ හජනති? වතුනාං අධිකරණානං කතමං අධිකරණං? සත්තනාං ආපනතිකකුතාං කතිති ආපනතිකකුතෙති සඛගතිතා? ඡනාං ආපනති සමුට්ඨානානං කතිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨගනති? කතිති අධිකරණෙති කතිසු ධාතෙසු කතිති සමපෙති සමමනති?

තා ආපනතියෝ වතුනාං විපතනිනං දො විපතනියෝ හජනති: සියා සිලවිපතනිං, සියා ආචාර විපතනිං, වතුනාං අධිකරණානං ආපනතාධිකරණං, සත්තනාං ආපනතිකකුතානං වතුති ආපනතිකකුතෙති සඛගතිතා: සියා පාරාජිකාපනතිකකුතෙත, සියා ථුලලව්වයා පනතිකකුතෙත, සියා පාවිතත්ථයා පනතිකකුතෙත, සියා දුක්ඛටාපනතිකකුතෙත, ඡනාං ආපනති සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨගනති: කාසතො ව වාචතො ව විභතතො ව සමුට්ඨගනති. යා සා ආපනති අතවසෙසා සා ආපනති ත කතමෙන අධිකරණෙන ත කතමමිති ධාතෙ ත කතමෙන සමපෙන සමමනති. යා තා ආපනතියෝ ලුහුකා නා ආපනතියෝ එකෙන අධිකරණෙන, නිව්වාධිකරණෙන. තිසු ධාතෙසු සඛසමජ්ඣෙයි ගණ මජ්ඣෙයි පුග්ගලස්ස සනතිකෙ. නිති සමපෙති සමමනති: සියා සමමුඛා විතයෙන ව පටිඤ්ඤාන කරණෙන ව, සියා සමමුඛා විතයෙන ව නිණවජාරකෙන ව.

කිව්වාධිකරණං ආපනනානාපනතීති? කිව්වාධිකරණං නාපනති, කිව්වන කිව්වාධිකරණ පච්චයා ආපනතිං ආපජ්ජෙය්‍යාති? ආම, කිව්වාධිකරණ පච්චයා ආපනතිං ආපජ්ජෙය්‍ය. කිව්වාධිකරණ පච්චයා කභි ආපනතියො ආපජ්ජති? කිව්වාධිකරණ පච්චයා පඤ්ච ආපනතියො ආපජ්ජති. උඤ්ඤානානුචතතකා නිඤ්චුරි යාච තතියං සමනුභාසනාය න පටිනිස්සජ්ජති, ඤාතියා දුක්ඛං, දුභි කමමවාචා පුලුච්චයා, කමමවාචා පටියොසානෙ ආපනති පාරාජිකස්ස, හෙද කානුචතතකා භිකු ඤාච තතියං සමනුභාසනාය න පටිනිස්සජ්ජනති, ආප නති සමසාදිසෙසස්ස, පාපිකාය දිට්ඨියා යාච තතියං සමනුභාසනාය න පටි නිස්සජ්ජනති ආපනති පාචිතියස්ස. කිව්වාධිකරණ පච්චයා ඉමා පඤ්ච ආපනතියො ආපජ්ජති.

නා ආපනතියො චතුරතං විපතතිතං කභි විපතතියො භජනති? චතුරතං අධිකරණතං කතමං අධිකරණං? සතතනා ආපනතිකකිකානං කතති ආපනතිකකිකෙති සමගතිතා? ඡනං ආපනති සමුට්ඨානානං කතති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානාති? කතති අධිකරණෙති කතියු දානෙසු කතති සම පෙති සමමනති? නා ආපනතියො චතුරතං විපතතිතං දෙවි විපතතියො භජනති: සියා සිල විපතති, සියා ආචාර විපතති, චතුරතං අධිකරණතං ආපනනාධිකරණං, සතතනා ආපනතිකකිකානං පඤ්චති ආපනතිකකිකෙති සමගතිතා: සියා පාරාජිකාපනතිකකිකෙති, සියා සමසාදිසෙසාපනතිකකිකෙති, සියා පුලුච්චයාපනතිකකිකෙති, සියා පාචිතියාපනතිකකිකෙති, සියා දුක්ඛ ටාපනතිකකිකෙති, ඡනං ආපනති සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨානතී: කායතො ච වාචතො ච විතතො ච සමුට්ඨානතී. යා සා ආපනති අනවසෙසා සා ආපනති න කතමෙන අධිකරණෙන න කතමෙති දානෙ න කතමෙන සමෙතන සමමති. යා සා ආපනති ගරුකා සා ආපනති එකෙන අධිකරණෙන, කිව්වාධිකරණෙන, එකමති දානෙ; සමසමජ්ජෙක, දුභි සමපෙති සමමති: සමමුඛා විතයෙන ච පටිඤ්ඤානකරණෙන ච, යා නා ආප නතියො ලුහුකා නා ආපනතියො එකෙන අධිකරණෙන, කිව්වාධිකරණෙන, නිසු දානෙසු සමසමජ්ජෙක ගණමජ්ජෙක පුනාලයා සනතිකෙ, තිති සමපෙති සමමනති: සියා සමමුඛා විතයෙන ච පටිඤ්ඤානකරණෙන ච, සියා සමමුඛා විතයෙන ච තිණවත්තාරකෙන ච.

5. අධිකරණාධිපතිය.

විවාදාධිකරණං හොති අනුවාදාධිකරණං, හොති ආපනනාධිකරණං, හොති කිව්වාධිකරණං, විවාදාධිකරණං න හොති අනුවාදාධිකරණං, න හොති ආපනනාධිකරණං, න හොති කිව්වාධිකරණං. අපි ච විවාදාධිකරණපච්චයා හොති අනුවාදාධිකරණං, හොති ආපනනාධිකරණං, හොති කිව්වාධිකරණං, යථා කථං විය? ඉධ භිකු චිවදනති ධම්මොති චා අධම්මොති චා — පෙ —. දුට්ඨලාපතතීති චා අදුට්ඨලාපතතීති චා, යං තත්ථ ගණකිතං කලහො විගහො විවාදෙ නානා වාදෙ අඤ්ඤාථා වාදෙ විපච්චයතාය වොහාරො මෙධකං — ඉදං චුළචති විවාදාධිකරණං, විවාදාධිකරණෙ සමෙසා විවදති — විවාදාධිකරණං, විව දමානො අනුචදති — අනුවාදාධිකරණං. අනුචදමානො ආපනතිං ආපජ්ජති —

ආපනනාධිකරණං, නාය ආපනනියා සඬේසා කමමං කරොති - කිච්චාධිකරණං. එවං විවාදාධිකරණපච්චයා හොති අනුවාදාධිකරණං, හොති ආපනනාධිකරණං, හොති කිච්චාධිකරණං.

අනුවාදාධිකරණං හොති ආපනනාධිකරණං, හොති කිච්චාධිකරණං, හොති විවාදාධිකරණං, අනුවාදාධිකරණං, න හොති ආපනනාධිකරණං, න හොති කිච්චාධිකරණං, න හොති විවාදාධිකරණං, අපි ච අනුවාදාධිකරණ පච්චයා හොති ආපනනාධිකරණං, හොති කිච්චාධිකරණං, හොති විවාදාධිකරණං, යථා කථං විය? ඉධ භික්ඛු භික්ඛු: අනුවදනාති සීලවිපතතියා වා ආචාර විපතතියා වා දිට්ඨිවිපතතියා වා ආජීව විපතතියා වා, යො තත් අනුවාදෙ අනුවදනා අනුලලපනා අනුගණනා අනුසම්පදිකතා අභිඤ්ඤානතා අනුබල පදනං - ඉදං වුච්චති අනුවාදාධිකරණං, අනුවාදාධිකරණෙ සඬේසා විවදති විවාදාධිකරණං, විවදමානො අනුවදති - අනුවාදාධිකරණං, අනුවදමානො ආපනනා ආපජ්ජති - ආපනනාධිකරණං, නාය ආපනනියා සඬේසා කමමං කරොති - කිච්චාධිකරණං, එවං අනුවාදාධිකරණපච්චයා හොති ආපනනාධිකරණං, හොති කිච්චාධිකරණං, හොති විවාදාධිකරණං.

ආපනනාධිකරණං හොති කිච්චාධිකරණං, හොති විවාදාධිකරණං, හොති අනුවාදාධිකරණං, ආපනනාධිකරණං න හොති කිච්චාධිකරණං, න හොති විවාදාධිකරණං, න හොති අනුවාදාධිකරණං, අපි ච ආපනනාධිකරණපච්චයා හොති කිච්චාධිකරණං, හොති විවාදාධිකරණං, හොති අනුවාදාධිකරණං, යථා කථං විය? පඤ්චපි ආපනනිකානිකා ආපනනාධිකරණං, සතතපි ආපනනිකානිකා ආපනනාධිකරණං - ඉදං වුච්චති ආපනනාධිකරණං. ආපනනාධිකරණෙ සඬේසා විවදති - විවාදාධිකරණං, විවදමානො අනුවදති - අනුවාදාධිකරණං, අනුවදමානො ආපනනා ආපජ්ජති - ආපනනාධිකරණං, නාය ආපනනියා සඬේසා කමමං කරොති - කිච්චාධිකරණං, එවං ආපනනාධිකරණ පච්චයා හොති කිච්චාධිකරණං, හොති විවාදාධිකරණං, හොති අනුවාදාධිකරණං.

කිච්චාධිකරණං හොති විවාදාධිකරණං, හොති අනුවාදාධිකරණං, හොති ආපනනාධිකරණං? කිච්චාධිකරණං න හොති විවාදාධිකරණං, න හොති අනුවාදාධිකරණං, න හොති ආපනනාධිකරණං. අපි ච කිච්චාධිකරණ පච්චයා හොති විවාදාධිකරණං, හොති අනුවාදාධිකරණං, හොති ආපනනාධිකරණං. යථා කථං විය? යා සඬේසසා කිච්චයනා කරණීයනා අපලොකනකමමං ඤාතති කමමං ඤාතති දුතියකමමං ඤාතති චතුත්ත කමමං - ඉදං වුච්චති කිච්චාධිකරණං. කිච්චාධිකරණෙ සඬේසා විවදති - විවාදාධිකරණං, විවදමානො අනුවදති - අනුවාදාධිකරණං, අනුවදමානො ආපනනා ආපජ්ජති - ආපනනාධිකරණං, නාය ආපනනියා සඬේසා කමමං කරොති - කිච්චාධිකරණං, එවං කිච්චාධිකරණ පච්චයා හොති විවාදාධිකරණං, හොති අනුවාදාධිකරණං, හොති ආපනනාධිකරණං.

6. පුවතා වාර

යත් සතිවිනයො තත් සමමුඛා විනයො, යත් සමමුඛා විනයො තත් සතිවිනයො, යත් අමුලන විනයො තත් සමමුඛා විනයො, යත් සමමුඛා විනයො තත් අමුලන විනයො, යත් පටිඤ්ඤාන කරණං තත් සමමුඛා විනයො,

සත් සමුත්තං විනයො තත් පටිඤ්ඤානකරණං, සත් සෙච්ඡායසිකා තත් සමුත්තං විනයො, සත් සමුත්තං විනයො තත් සෙච්ඡායසිකා, සත් තස්ස පාපි යසසිකා තත් සමුත්තං විනයො, සත් සමුත්තං විනයො තත් තස්ස පාපි යසසිකා, සත් තිණ්වජාරකො තත් සමුත්තං විනයො, සත් සමුත්තං විනයො තත් තිණ්වජාරකො.

7. විසංසරන වාර

සත්ථිං සමයෙ සමුත්තං විනයෙන ව සති විනයෙන ව අධිකරණං වූපස මෙති, සත් සති විනයො තත් සමුත්තං විනයො, සත් සමුත්තං විනයො තත් සතිවිනයො, න තත් අමුල්ලා විනයො, න තත් පටිඤ්ඤානකරණං, න තත් සෙච්ඡායසිකා, න තත් තස්ස පාපි යසසිකා, න තත් තිණ්වජාරකො, සත්ථිං සමයෙ සමුත්තං විනයෙන ව, අමුල්ලා විනයෙන ව, සමුත්තං විනයෙන ව, පටිඤ්ඤාන කරණෙන ව, සමුත්තං විනයෙන ව, සෙච්ඡායසිකාය ව, සමුත්තං විනයෙන ව තස්ස පාපි යසසිකාය ව, සමුත්තං විනයෙන ව තිණ්වජාරකෙන ව, අධිකරණං වූපසමෙති සත් තිණ්වජාරකො තත් සමුත්තං විනයො, සත් සමුත්තං විනයො තත් තිණ්වජාරකො. න තත් සති විනයො, න තත් අමුල්ලා විනයො, න තත් පටිඤ්ඤානකරණං, න තත් සෙච්ඡායසිකා, න තත් තස්ස පාපි යසසිකා.

8. සංසට්ඨි වාර

සමුත්තං විනයොති වා සතිවිනයොති වා ඉමෙ ධම්මා සංසට්ඨා, උදග්ග විසංසට්ඨා, ලබ්භා ව පනිවේසං ධම්මානං විනිබ්බුජ්ඣා විනිබ්බුජ්ඣා නාන කරණං පඤ්ඤාපෙච්ඡා? සමුත්තං විනයොති වා අමුල්ලා විනයොති වා, සමුත්තං විනයොති වා පටිඤ්ඤානකරණෙන වා, සමුත්තං විනයොති වා. සෙච්ඡායසිකාති වා, සමුත්තං විනයොති වා තස්ස පාපි යසසිකාති වා, සමුත්තං විනයොති වා තිණ්වජාරකොති වා - ඉමෙ ධම්මා සංසට්ඨා, උදග්ග විසංසට්ඨා, ලබ්භා ව පනිවේසං ධම්මානං විනිබ්බුජ්ඣා විනිබ්බුජ්ඣා නානාකරණං පඤ්ඤාපෙච්ඡා, සමුත්තං විනයොති වා සතිවිනයොති වා - ඉමෙ ධම්මා සංසට්ඨා, නො විසංසට්ඨා; න ව ලබ්භා ඉමෙසං ධම්මානං විනිබ්බුජ්ඣා විනිබ්බුජ්ඣා නානාකරණං පඤ්ඤාපෙච්ඡා, සමුත්තං විනයොති වා අමුල්ලා විනයොති වා; සමුත්තං විනයොති වා පටිඤ්ඤානකරණෙන වා, සමුත්තං විනයොති වා සෙච්ඡායසිකාති වා, සමුත්තං විනයොති වා තස්ස පාපි යසසිකාති වා, සමුත්තං විනයොති වා තිණ්වජාරකොති වා, ඉමෙ ධම්මා සංසට්ඨා, නො විසංසට්ඨා; න ව ලබ්භා ඉමෙසං ධම්මානං විනිබ්බුජ්ඣා විනිබ්බුජ්ඣා නානාකරණං පඤ්ඤාපෙච්ඡා.

9. සත්ත සමට් නිදන

සමුත්තං විනයො කිං නිදනො? කිං සමුදයො? කිං ජානිකො? කිං පභවො? කිං සමහාරො? කිං සමුට්ඨානො? සතිවිනයො - පෙ - අමුල්ලා විනයො - පෙ - පටිඤ්ඤානකරණං - පෙ - සෙච්ඡායසිකා - පෙ - තස්ස පාපි යසසිකා - පෙ - තිණ්වජාරකො කිං නිදනො? කිං සමුදයො? කිං ජානිකො? කිං පභවො? කිං සමහාරො? කිං සමුට්ඨානො?

සමුඛා විනයො නිදන නිදනො, නිදන සමුදයො, නිදන ජාතිකො, නිදන පහවො, නිදන සමාරො, නිදන සමුට්ඨානො, සතිවිනයො - අමුලන විනයො - පටිඤ්ඤානකරණං නිදන නිදනං, නිදන සමුදයං, නිදන ජාතිකං, නිදන පහවං, නිදන සමාරං, නිදන සමුට්ඨානං, යෙහුයසසිකා - තස්ස පාපි යසසිකා නිදන නිදනා, නිදන සමුදයා, නිදන ජාතිකා, නිදන පහවා, නිදන සමාරා, නිදන සමුට්ඨානා, තිණ්වජාරකො නිදන නිදනො, නිදන සමුදයො, නිදන ජාතිකො, නිදන පහවො, නිදන සමාරො, නිදන සමුට්ඨානො.

සමුඛා විනයො කිං නිදනො? කිං සමුදයො? කිං ජාතිකො? කිං පහවො? කිං සමාරො? කිං සමුට්ඨානො? සතිවිනයො - පෙ - අමුලන විනයො - පෙ - පටිඤ්ඤානකරණං - පෙ - යෙහුයසසිකා - පෙ - තස්ස පාපියසසිකා - පෙ - තිණ්වජාරකො කිං නිදනො? කිං සමුදයො? කිං ජාතිකො? කිං පහවො? කිං සමාරො? කිං සමුට්ඨානො?

සමුඛා විනයො හෙවුනිදනො, හෙවු සමුදයො, හෙවු ජාතිකො, හෙවු පහවො, හෙවු සමාරො, හෙවු සමුට්ඨානො, සති විනයො - පෙ - අමුලන විනයො - පෙ - පටිඤ්ඤානකරණං හෙවු නිදනං, හෙවු සමුදයං, හෙවු ජාතිකා, හෙවු පහවං, හෙවු සමාරං, හෙවු සමුට්ඨානං, යෙහුයසසිකා - තස්ස පාපියසසිකා - හෙවු නිදනා, හෙවු සමුදයා, හෙවු ජාතිකා, හෙවු පහවා, හෙවු සමාරා, හෙවු සමුට්ඨානා, තිණ්වජාරකො හෙවු නිදනො, හෙවු සමුදයො, හෙවු ජාතිකො, හෙවු පහවො, හෙවු සමාරො, හෙවු සමුට්ඨානො.

සමුඛා විනයො කිං නිදනො? කිං සමුදයො? කිං ජාතිකො? කිං පහවො? කිං සමාරො? කිං සමුට්ඨානො? සතිවිනයො - අමුලන විනයො - පටිඤ්ඤාන කරණං - යෙහුයසසිකා - තස්ස පාපියසසිකා. තිණ්වජාරකො කිං නිදනො? කිං සමුදයො? කිං ජාතිකො? කිං පහවො? කිං සමාරො? කිං සමුට්ඨානො?

සමුඛා විනයො පච්චය නිදනො, පච්චය සමුදයො, පච්චය ජාතිකො. පච්චය පහවො, පච්චය සමාරො, පච්චය සමුට්ඨානො, සති විනයො - අමුලන විනයො - පටිඤ්ඤානකරණං පච්චය නිදනං, පච්චය සමුදයං, පච්චය ජාතිකං, පච්චය පහවං, පච්චය සමාරං, පච්චය සමුට්ඨානං. යෙහුයසසිකා - තස්ස පාපි යසසිකා පච්චය නිදනා, පච්චය සමුදයා, පච්චය ජාතිකා, පච්චය පහවා, පච්චය සමාරා, පච්චය සමුට්ඨානා, තිණ්වජාරකො පච්චය නිදනො, පච්චය සමුදයො, පච්චය ජාතිකො, පච්චය පහවො, පච්චය සමාරො, පච්චය සමුට්ඨානො.

සත්‍යාන්තං සමථානං කති මුලාති? කති සමුට්ඨානා? සත්‍යාන්තං සම ථානං ජබ්බිස මුලාති, ජහනිංස සමුට්ඨානා: සත්‍යාන්තං සමථානං කතමාති ජබ්බිස මුලාති? සමුඛා විනයස්ස වහනාරි මුලාති: සබ්බ සමුඛතා, ධම්ම සමුඛතා, විනය සමුඛතා, පුගල සමුඛතා, සති භික්ඛස්ස වහනාරි මුලාති - අමුලන විනයස්ස වහනාරි මුලාති - පටිඤ්ඤානකරණස්ස දො මුලාති: යො ව දෙසෙති, යස්ස ව දෙසෙති, යෙහුයසසිකාය වහනාරි මුලාති - තස්ස පාපියස සිකාය වහනාරි මුලාති - තිණ්වජාරකස්ස වහනාරි මුලාති: සබ්බ සමුඛතා, ධම්ම සමුඛතා, විනය සමුඛතා, පුගල සමුඛතා, සත්‍යාන්තං සමථානං ඉමාති ජබ්බිස මුලාති. සත්‍යාන්තං සමථානං කතමෙ ජහනිංස සමුට්ඨානා?

සනිවිතයසා කමමසා කිරියා, කරණා, උපගමනා, අරුක්ඛුපගමනා, අධිවාසනා, අපටිකෙකාසනා, අමුලුන විතයසා කමමසා-පටිඤ්ඤානකරණයා කමමසා-- යෙච්ඡාසයිකාය කමමසා - නයස පාටිසාසයිකාය කමමසා - නිණවණාරකයා කමමසා කිරියා, කරණා, උපගමනා, අරුක්ඛුපගමනා, අධිවාසනා, අපටිකෙකාසනා, සත්තනනා සමිථානා ඉමෙ ඡතනිස සමුට්ඨානා.

10. සතන සමථ නානණාදි

සමමුඛා විතයොති වා සනි විතයොති වා ඉමෙ ධම්මා නානණා, නානා බ්‍යඤ්ඤා, උදග්‍ර එකණ්ඨා බ්‍යඤ්ඤාමෙව නානා? සමමුඛා විතයොති වා, අමුලුන විතයොති වා, සමමුඛා විතයොති වා, පටිඤ්ඤානකරණනති ඒ, සමමුඛා විතයොති වා යෙච්ඡාසයිකාති වා, සමමුඛා විතයොති වා නයස පාටිසාසයිකාති වා, සමමුඛා විතයොති වා නිණවණාරකොති වා - ඉමෙ ධම්මා නානණා, නානා බ්‍යඤ්ඤා, උදග්‍ර එකණ්ඨා, බ්‍යඤ්ඤාමෙව නානා? සමමුඛා විතයොති වා සනි විතයොති වා - ඉමෙ ධම්මා නානණා මෙව නානා බ්‍යඤ්ඤා ව, සමමුඛා විතයොති වා අමුලුන විතයොති වා, සමමුඛා විතයොති වා පටිඤ්ඤානකරණනති වා, සමමුඛා විතයොති වා යෙච්ඡාසයිකාති වා, සමමුඛා විතයොති වා නයස පාටිසාසයිකාති වා, සමමුඛා විතයොති වා නිණවණාරකොති වා - ඉමෙ ධම්මා නානණා මෙව නානා බ්‍යඤ්ඤා ව.

විවාදෙ විවාදාධිකරණං, විවාදෙ නො අධිකරණං, අධිකරණං නො විවාදෙ, අධිකරණඤ්ඤාව විවාදෙ ව, සියා විවාදෙ විවාදාධිකරණං, සියා විවාදෙ නො අධිකරණං, සියා අධිකරණං නො විවාදෙ, සියා අධිකරණ ඤ්ඤාව විවාදෙ ව.

තත්ථ කතමො විවාදෙ විවාදාධිකරණං? ඉධ භික්ඛු විවදනති ධම්මොති වා අධිමෙමාති වා, දුට්ඨිලාපනතිති වා අදුට්ඨිලාපනතිති වා, යං තත්ථ භණ්ඩණං කලහො විහග්ගො විවාදෙ තානා වාදෙ අඤ්ඤා වාදෙ විපච්චයතා¹ වොහාරො මෙධකං-අයං විවාදෙ විවාදාධිකරණං. තත්ථ කතමො විවාදෙ නො අධිකරණං? මාතාපි පුතෙනත විවදති, පුතෙනාපි මාතරා විවදති, පිතාපි පුතෙනත විවදති, පුතෙනාපි පිතරා විවදති, භාතාපි භාතරා විවදති, භාතාපි භගිනියා විවදති, භගිනීපි භාතරා විවදති, සභායොපි සභායෙන විවදති-අයං විවාදෙ, නො අධිකරණං. තත්ථ කතමං අධිකරණං නො විවාදෙ? අනුවාදාධිකරණං, අපත්තාධිකරණං, කිවාධිකරණං - ඉදං අධිකරණං, නො විවාදෙ. තත්ථ කතමං අධිකරණං මෙව විවාදෙ ව? විවාදාධිකරණං අධිකරණඤ්ඤාව විවාදෙ ව.

අනුවාදෙ අනුවාදාධිකරණං, අනුවාදෙ නො අධිකරණං, අධිකරණං නො අනුවාදෙ, අධිකරණඤ්ඤාව අනුවාදෙ ව, සියා අනුවාදෙ අනුවාදාධිකරණං, සියා අනුවාදෙ නො අධිකරණං, සියා අධිකරණං නො අනුවාදෙ, සියා අධිකරණඤ්ඤාව අනුවාදෙ ව.

තත් කතමො අනුවාදෙ අනුවාදාධිකරණං? ඉධ භික්ඛු භික්ඛුං අනු වදනති සීල විපත්තිසා වා ආචාර විපත්තිසා වා දිව්ඪි විපත්තිසා වා ආර්ථ විපත්තිසා වා, යො තත් අනුවාදෙ අනුවදනා අනුලලපනා අනුගණනා අනුසම්ප වර්තනා අභිඥානානා අනුබලපපදානං - අයං අනුවාදෙ අනුවාදාධිකරණං. තත් කතමො අනුවාදෙ නො අධිකරණං? මාතාපි පුත්‍රනා අනුවදති, පුත්‍රෙනාපි මාතරං අනුවදති, පිතාපි පුත්‍රෙනා අනුවදති, පුත්‍රෙනාපි පිතරං අනුවදති, භාතාපි භාතරං අනුවදති, භාතාපි භගිනීං අනුවදති, භගිනීපි භාතරං අනු වදති, සහායොපි සහායං අනුවදති - අයං අනුවාදෙ නො අධිකරණං. තත් කතමං අධිකරණං නො අනුවාදෙ? ආපනාධිකරණං කිලාධිකරණං විවා දාධිකරණං - ඉදං අධිකරණං නො අනුවාදෙ. තත් කතමං අධිකරණයෙව අනුවාදෙ ව? අනුවාදාධිකරණං අධිකරණයෙව අනුවාදෙ ව.

ආපනති ආපනාධිකරණං, ආපනති නො අධිකරණං, අධිකරණං නො ආපනති, අධිකරණයෙව ආපනති ව, සියා ආපනති ආපනාධිකරණං, සියා ආපනති නො අධිකරණං, සියා අධිකරණං නො ආපනති, සියා අධිකරණයෙව ආපනති ව.

තත් කතමා ආපනති ආපනාධිකරණං? පඤ්චපි ආපනතිකඛ්ඛා ආපනාධිකරණං, සත්තපි ආපනතිකඛ්ඛා ආපනාධිකරණං - අයං ආපනති ආපනාධිකරණං. තත් කතමා ආපනති නො අධිකරණං? සොකාපනති සම්පනති - අයං ආපනති නො අධිකරණං. තත් කතමං අධිකරණං නො ආපනති? කිලාධිකරණං, විවාදාධිකරණං, අනුවාදාධිකරණං - ඉදං අධිකරණං නො ආපනති. තත් කතමං අධිකරණයෙව ආපනති ව? ආපනාධිකරණං අධිකරණයෙව ආපනති ව.

කිලිං. කිලාධිකරණං, කිලිං නො අධිකරණං, අධිකරණං නො කිලිං, අධිකරණයෙව කිලියෙව, සියා කිලිං කිලාධිකරණං, සියා කිලිං නො අධිකරණං, සියා අධිකරණං නො කිලිං, සියා අධිකරණයෙව කිලියෙව.

තත් කතමං කිලිං කිලාධිකරණං? යා සම්ඝස්ස කිලියතා, කර ඤේයතා, අපලොකන කම්මං, ඤෙහති කම්මං, ඤෙහති දුතිය කම්මං, ඤෙහති වතුත්ත කම්මං - ඉදං කිලිං කිලාධිකරණං. තත් කතමං කිලිං නො අධිකරණං? ආචරිය කිලිං, උපජ්ඣාය කිලිං, සකිලිං¹, සමානුපජ්ඣාය කිලිං, සමානාචරියකිලිං - ඉදං කිලිං නො අධිකරණං. තත් කතමං අධිකරණං නො කිලිං? විවාදාධිකරණං, අනුවාදාධිකරණං, ආපනාධිකරණං - ඉදං අධිකරණං නො කිලිං. තත් කතමං අධිකරණයෙව කිලියෙව? කිලාධිකරණං අධිකරණයෙව කිලියෙව.

අධිකරණ හෙදා නිව්ඪිතං.

තස්සඥානං:—

අධිකරණං උකෙකාචා ආකාරා ප්‍රගහලෙත ව,
නිදන හෙතු පච්චයා මූලං සමුට්ඨානෙන ව.

ආපනති හොති යත් ව සංසට්ඨා නිදනපපභවා,²
හෙතු පච්චය මූලානි සමුට්ඨානෙන බ්‍යඤ්ඤානං;
විවාදෙ අධිකරණනති හෙදාදිකරණෙ ඉදනති.

1. සකිලිං—ත. ම. (උතං)

2. නිදනෙන ව—ත. ම.

අපරගාථා සංග්‍රහණික

1. වෛදනාදි පුච්ඡා විසෂ්ටජනනා

වෛදනා කිමන්තං සාරණං කිසං කාරණං,
සඤ්ඤා කිමන්තං මනිකමං පන කිසං කාරණං?

වෛදනා සාරණන්තං නිග්ගහන්තං සාරණං,
සඤ්ඤා පරිග්ගහන්තං මනිකමං පන පාටියෙකකං.

මා බො භූරිතො අහණී මා බො වන්ඤ්ඤාතො හණී,
මා බො පටිසං ජනසී සචෙ අනුච්ඡිජ්ජකො භූවං.

මා බො සහසා අහණී කතං විග්ගාහිකං අනත්තසංහිතං,
සුතො මිතසෙ අනුලොමෙ පඤ්ඤාතො අනුලොමිකො.

අනුයෝගවතං නිසාමය කුසලෙත බුද්ධිමතා කතං,
සුවුත්තං සිකනිපදනුලොමිකං ගතී න තාසෙන්නො සම්පරාසිකං.
හිතෙසි අනුසුඤ්ඤා කාලෙතඤ්ඤා සංහිතා,
වුද්ධිසංඝ වෛදකස්ස ව සහසා වොගාරං මාපධාරෙහි.¹

වෛදකො ආග ආපන්නොති වුද්ධිකො ආග අනාපන්නොති,
උගො අනුභවිතොති පටිඤ්ඤානුසංඝි තෙත කාරයෙ

පටිඤ්ඤා ලජ්ජා කතා අලජ්ජා ඵලං න විජජති,
බහුමා අලජ්ජා භාසෙය්‍ය වග්ගානුසංඝිතෙත කාරයෙ.

අලජ්ජා කිදිසො නොති පටිඤ්ඤා යස්ස න රාගති,
ඵලං² තාගං පුච්ඡාමි කිදිසො වුච්චති අලජ්ජා පුග්ගලො.

සංචිච්ච ආපතතිං ආපජ්ජති ආපතතිං පරිග්ගහති,
අගතිගමනංගම් ගමති ඵදිසො වුච්චති අලජ්ජා පුග්ගලො.

සච්චං අගමි ජාතාමි ඵදිසො වුච්චති අලජ්ජා පුග්ගලො,
අඤ්ඤාඤ්ඤා තාගං පුච්ඡාමි කිදිසො වුච්චති ලජ්ජා පුග්ගලො.

සංචිච්ච ආපතතිං නාපජ්ජති ආපතතිං න පරිග්ගහති,
අගතිගමනං න ගමති ඵදිසො වුච්චති ලජ්ජා පුග්ගලො.

සච්චං අගමි ජාතාමි ඵදිසො වුච්චති ලජ්ජා පුග්ගලො,
අඤ්ඤාඤ්ඤා තාගං පුච්ඡාමි කිදිසො වුච්චති අධමම වෛදකො.

අකාලෙත වෛදෙහි අභූතොත ඵරාසෙත අනත්තසංහිතොත,
දෙසන්නරො වෛදෙහි තො මෙතනවිතොත

ඵදිසො වුච්චති අධමම වෛදකො.

සච්චං අගමි ජාතාමි ඵදිසො වුච්චති අධමම වෛදකො,
අඤ්ඤාඤ්ඤා තාගං පුච්ඡාමි කිදිසො වුච්චති ධමම වෛදකො.

කාලෙත වෛදෙහි භූතොත සණ්ඤ්ඤාත අත්තසංහිතොත,
මෙතනවිතොත වෛදෙහි තො දෙසන්නරො

ඵදිසො වුච්චති ධමමවෛදකො.

සච්චං අගමි ජාතාමි ඵදිසො වුච්චති ධමම වෛදකො,
අඤ්ඤාඤ්ඤා තාගං පුච්ඡාමි කිදිසො වුච්චති බාලවෛදකො.

පුබ්බාපරං න ජාතාති පුබ්බා පරස්ස අකොච්ඤ්ඤා,
අනුසංඝි වචන පථං න ජාතාති අනුසංඝි වචනපථස්ස අකොච්ඤ්ඤා,
ඵදිසො වුච්චති බාලවෛදකො.

1. මාපධාරෙහි—න. ම.

2. ඵලං—න. ම.

සච්චං අහව්සි ජාතාමි එදිසො චුවචනි බාලමොදකො,
අඤ්ඤාඤ්ඤා තාහං පුච්ඡාමි කිදිසො චුවචනි පණ්ණිත මොදකො.

පුබ්බාපරං විජානාති! පුබ්බාපරස්ස කොච්ඤ,
අනුසස්සි වමනපථං ජාතාති අනුසස්සි වමනපථස්ස කොච්ඤ.

එදිසො චුවචනි පණ්ණිත මොදකො,

සච්චං අහව්සි ජාතාමි එදිසො චුවචනි පණ්ණිත මොදකො,
අඤ්ඤාඤ්ඤා තාහං පුච්ඡාමි මොදනා කිනති චුවචනි.

සීල විපතනියා මොදෙති අප්ථං ආචාර දිට්ඨියා,
ආජ්ඣෙතපි මොදෙති මොදනා තෙන චුවචනි ති.

අපරං ගාථා සබන්ධයං නිවසිතං.

මොදනා කණ්ඩ.

1. අනුචිත්ත අනුසොග.

අනුචිත්තකෙන මොදකො පුච්ඡිතබ්බො: යං බො තං ආට්ඨසො ඉමං භික්ඛුං මොදෙසි, කිච්චි තං මොදෙසි, සීලවිපතනියා වා මොදෙසි, ආචාරවිපතනියා වා මොදෙසි, දිට්ඨිවිපතනියා වා මොදෙසිති. සො චෙ එවං වදෙය්‍ය: සීලවිපතනියා වා මොදෙමි, ආචාරවිපතනියා වා මොදෙමි, දිට්ඨිවිපතනියා වා මොදෙමි ති. සො එවමස්ස වචනියො: ජාතාසි පනායසමා සීලවිපතනි, ජාතාසි ආචාරවිපතනි, ජාතාසි දිට්ඨිවිපතනනි. සො චෙ එවං වදෙය්‍ය: ජාතාමි බො අහං ආට්ඨසො සීලවිපතනි, ජාතාමි ආචාරවිපතනි, ජාතාමි දිට්ඨිවිපතනනි. සො එවමස්ස වචනියො: කතමා පනාට්ඨසො සීලවිපතනි, කතමා ආචාරවිපතනි, කතමා දිට්ඨිවිපතනි ති. සො චෙ එවං වදෙය්‍ය: වතනාරි පාරාජිකාති, තෙරස සඤ්ඤාදිසෙසා, අයං සීලවිපතනි, පුලලච්චයං පාචිත්තියං පාටිදෙසනීයං දුක්ඛං දුක්ඛාසිතං- අයං ආචාරවිපතනි. මිච්ඡාදිට්ඨි අනතග්ගාතිකා දිට්ඨි- අයං දිට්ඨි විපතනි ති. සො එවමස්ස වචනියො: යං බො තං ආට්ඨසො ඉමං භික්ඛුං මොදෙසි, දිට්ඨිත වා මොදෙසි, සුතෙන වා මොදෙසි, පරිසඤ්ඤාය වා මොදෙසි ති. සො චෙ එවං වදෙය්‍ය: දිට්ඨිත වා මොදෙමි, සුතෙන වා මොදෙමි, පරිසඤ්ඤාය වා මොදෙමිති. සො එවමස්ස වචනියො: යං බො තං ආට්ඨසො ඉමං භික්ඛුං දිට්ඨිත මොදෙසි, කිනෙන දිට්ඨං, කිනති තෙ දිට්ඨං, කදු තෙ දිට්ඨං, කථු තෙ දිට්ඨං, පාරාජිකං අජ්ඣාපජ්ජනො දිට්ඨං, සඤ්ඤාදිසෙසං අජ්ඣාපජ්ජනො දිට්ඨං, පුලලච්චයං, පාචිත්තියං, පාටිදෙසනීයං, දුක්ඛං, දුක්ඛාසිතං අජ්ඣාපජ්ජනො දිට්ඨං, කථු ව තං අගොසි, කථු වායං භික්ඛු අගොසි, කිඤ්ච තං කරොසි, කිඤ්චායං භික්ඛු කරොති ති.

සො චෙ එවං වදෙය්‍ය: ත බො අහං ආට්ඨසො ඉමං භික්ඛුං දිට්ඨිත මොදෙමි, අපි ව සුතෙන මොදෙමිති. සො එවමස්ස වචනියො: යං බො තං ආට්ඨසො ඉමං භික්ඛුං සුතෙන මොදෙසි, කිනෙන සුතං, කිනති තෙ සුතං, කදු තෙ සුතං, කථු තෙ සුතං, පාරාජිකං අජ්ඣාපජ්ජනාති සුතං, සඤ්ඤාදිසෙසං, පුලලච්චයං, පාචිත්තියං, පාටිදෙසනීයං, දුක්ඛං, දුක්ඛාසිතං අජ්ඣාපජ්ජනාති සුතං, භික්ඛුස්ස සුතං, භික්ඛුනියා සුතං, සිකම්මානාය සුතං, සාමණේරස්ස සුතං,

සාමිකේරියා සුතං, උපාසකස්ස සුතං, උපාසිකාය සුතං, රාජ්ජනං සුතං, රාජ මහාමිත්තානං සුතං, නිච්ඡේදානං සුතං, නිච්ඡේදසාවකානං සුතනති. සො චෙ ඵලං වදෙය්‍ය: න ඛො ආයං ආවුසො ඉමං හිංගුං සුතෙන වෛදෙමි, අපි ච පරි සංකාය වෛදෙමි. සො ඵලමස්ස වචනියො: යං ඛො භුං ආවුසො ඉමං හිංගුං පරිසංකාය වෛදෙමි, නිං පරිසංකාය, නිනති පරිසංකාය, කද පරි සංකාය, කන්ද පරිසංකාය, පාරාජිකා ආරාමපනෙතාහි පරිසංකාය, සංකාදි සෙසං- පුලලච්චයං- පාචිතනියං- පාටිදෙසනියං- දුක්ඛවා- දුක්ඛාසිතං අර්ථා පනෙතාහි පරිසංකාය, හිංගුස්ස සුචා පරිසංකාය, හිංගුනියං- සිංහමානාය- සාමිකේරියා- සාමිකේරියා- උපාසකස්ස- උපාසිකාය- රාජ්ජනං- රාජමහා මිත්තානං- නිච්ඡේදානං- නිච්ඡේදසාවකානං සුචා පරිසංකායිති.

දිට්ඨං දිට්ඨෙන සමෙති දිට්ඨෙන සංසද්දෙන දිට්ඨං,
දිට්ඨං පටිච්ච න උපෙති අසුද්ධි පරිසංකිතො;
සො පුග්ගලො පටිඤ්ඤාය කාතබ්බො¹ තෙනුපොසථො.

සුතං සුතෙන සමෙති සුතෙන සංසද්දෙන සුතං,
සුතං පටිච්ච න උපෙති අසුද්ධි පරිසංකිතො;
සො පුග්ගලො පටිඤ්ඤාය කාතබ්බො¹ තෙනුපොසථො.

මුතං මුතෙන සමෙති මුතෙන සංසද්දෙන මුතං,
මුතං පටිච්ච න උපෙති අසුද්ධි පරිසංකිතො;
සො පුග්ගලො පටිඤ්ඤාය කාතබ්බො¹ තෙනුපොසථොති.

වෛදනය කො ආදි, නිං මජ්ඣේ? නිං පරියොසානං? වෛදනය ඔකාස කමම ආදි, නිරියා මජ්ඣේ, සමථො පරියොසානං. වෛදනය කති මුලාති, කති වච්ඡුති, කති භුමියො, කතිසාකාරෙති වෛදෙති? වෛදනය දො මුලාති, නිති වච්ඡුති, පඤ්ච භුමියො, ද්විතාකාරෙති වෛදෙති. වෛදනය කතමාති දො මුලාති? සමුලිකා වා අමුලිකා වා, වෛදනය ඉමාති දො මුලාති. වෛදනය කතමාති නිති වච්ඡුති? දිට්ඨෙන සුතෙන පරිසංකාය, වෛදනය ඉමාති නිති වච්ඡුති. වෛදනය කතමා පඤ්ච භුමියො? කාලෙන වකංගම් නො අකාලෙන, භූතෙන වකංගම් නො අභූතෙන, සංගුණෙන වකංගම් නො ඵරාසෙන, අන්තරාසෙන වකංගම් නො අන්තරාසෙන, මෙතනවිනෙතා³ වකංගම් නො දොසන්නරොති- වෛදනය ඉමා පඤ්ච භුමියො කතමෙති ද්විතාකාරෙති වෛදෙති? කාලෙන වා වෛදෙති, වාචාය වා වෛදෙති. ඉමෙති ද්විතාකාරෙති වෛදෙති.

2. වෛදකාදි පරිපතති.

වෛදකෙන කථං පරිපජ්ජිතබ්බං? වුද්ධකෙන කථං පරිපජ්ජිතබ්බං, සංකේත කථං පරිපජ්ජිතබ්බං, අනුචිත්තකෙන කථං පරිපජ්ජිතබ්බං. වෛද කෙන කථං පරිපජ්ජිතබ්බෙන? වෛදකෙන පඤ්චස්ස ධම්මස්ස පතිට්ඨාය පරො වෛදෙනබ්බො: කාලෙන වකංගම් නො අකාලෙන, භූතෙන වකංගම් නො අභූතෙන, සංගුණෙන වකංගම් නො ඵරාසෙන, අන්තරාසෙන වකංගම් නො අන්තරාසෙන, මෙතනවිනෙතා³ වකංගම් නො දොසන්නරොති. වෛදකෙන

එවං පටිපජ්ජන්ති. ප්‍රදිනකෙන කථං පටිපජ්ජන්ති? ප්‍රදිනකෙන දිසු
 බමෙව්සු පටිපජ්ජන්ති: සමෙව ච, අකුප්පෙ ච. ප්‍රදිනකෙන එවං පටිපජ්ජ
 න්ති. සමෙසන කථං පටිපජ්ජන්ති? සමෙසන ඕනිණ්ණානොතිණ්ණං
 ජාතින්ති; සමෙසන එවං පටිපජ්ජන්ති. අනුමිථකෙන කථං පටිපජ්ජ
 න්ති? අනුමිථකෙන යෙන බමෙව්න යෙන මිත්තයෙන යෙන සන්ත්තියාසනෙන
 නා අධිකරණං වූපසමෙති, නථා නං අධිකරණං වූපසමෙති. අනුමිථ
 කෙන එවං පටිපජ්ජන්ති.

උපොසථො නිමන්තිය පචාරණා නිසස්ස කාරණා,
 පරිවාසො නිමන්තිය මූත්‍රාය පටිකස්සනා නිසස්ස කාරණා;
 මානත්තං නිමන්තිය අබ්බාතං නිසස්ස කාරණා?

උපොසථො සමග්ගන්තිය¹ විසුඛන්තිය පචාරණා,
 පරිවාසො මානත්තන්තිය මූත්‍රාය පටිකස්සනා නිග්ගන්තිය,
 මානත්තං අබ්බාතන්තිය විසුඛන්තිය අබ්බාතං.

ජන්ද්‍ර දෙසා භයා මොහා ථෙරෙ ච පරිනාසති,
 කායස්ස හෙදා දුප්පඤ්ඤාධිකො උපගතින්ද්‍රියො;
 නිරයං ගච්ඡති දුමමධො න ච සිකායා ගාරවො.

නවාමිසං හි නිසස්සාය න ච නිසස්සාය පුග්ගලං,
 උභො එතෙ මිවජ්ජන්තා යථා බමෙමා නථා කරෙ.

3. වෞද්ධසාහස අත්පිකාපන.

කොධනො උපනාති ච මණ්ඩා ච පරිනාසකො,
 අනාපතතිසා ආපතතිති රොපෙති;
 නාදිසො වෞදකො ක්කිපෙති අත්තාතං.

උපකණ්ණකං ජප්පති ජ්වනං² පෙතති,
 මිනිහරති කුමමග්ගං පටිසෙවති,
 අනාපතතිසා ආපතතිති රොපෙති;
 නාදිසො වෞදකො ක්කිපෙති අත්තාතං.

අකාලෙත වෞදෙති අභුතෙන,
 එරාසෙන අත්තං සංහිතෙන,
 දෙසන්තරො වෞදෙති නො මෙත්තවිත්තො,
 අනාපතතිසා ආපතතිති රොපෙති,
 නාදිසො වෞදකො ක්කිපෙති අත්තාතං.

බමමාබමමං න ජානාති බමමාබමමස්ස අකොවිදො,
 අනාපතතිසා ආපතතිති රොපෙති;
 නාදිසො වෞදකො ක්කිපෙති අත්තාතං.

මිත්තං මිත්තං න ජානාති මිත්තං මිත්තස්ස අකොවිදො,
 අනාපතතිසා ආපතතිති රොපෙති,
 නාදිසො වෞදකො ක්කිපෙති අත්තාතං.

භාසිතා භාසිතං න ජානාති භාසිතා භාසිතස්ස අකොච්ඤෙ,
අනාපනතියා ආපනතිනි රොපෙති,
තාදිසො වොදකො ක්කාපෙති අත්තානං.

ආචිණ්ණානාචිණ්ණං න ජානාති
ආචිණ්ණා නාචිණ්ණස්ස අකොච්ඤෙ,
අනාපනතියා ආපනතිනි රොපෙති
තාදිසො වොදකො ක්කාපෙති අත්තානං.

පඤ්ඤත්තාපඤ්ඤත්තං න ජානාති
පඤ්ඤත්තාපඤ්ඤත්තස්ස අකොච්ඤෙ,
අනාපනතියා ආපනතිනි රොපෙති
තාදිසො වොදකො ක්කාපෙති අත්තානං.

ආපත්තනාපත්තිං න ජානාති
ආපත්තනාපත්තියා අකොච්ඤෙ,
අනාපනතියා ආපනතිනි රොපෙති
තාදිසො වොදකො ක්කාපෙති අත්තානං.

ලහුක ගරුකං න ජානාති
ලහුක ගරුකස්ස අකොච්ඤෙ,
අනාපනතියා ආපනතිනි රොපෙති,
තාදිසො වොදකො ක්කාපෙති අත්තානං.

සාවසෙසානවසෙසං න ජානාති
සාවසෙසානවසෙසස්ස අකොච්ඤෙ,
අනාපනතියා ආපනතිනි රොපෙති
තාදිසො වොදකො ක්කාපෙති අත්තානං.

දුට්ඨිලොදුට්ඨිලං න ජානාති
දුට්ඨිලොදුට්ඨිලස්ස අකොච්ඤෙ,
අනාපනතියා ආපනතිනි රොපෙති,
තාදිසො වොදකො ක්කාපෙති අත්තානං.

පුබ්බාපරං න ජානාති පුබ්බාපරස්ස අකොච්ඤෙ,
අනාපනතියා ආපනතිනි රොපෙති,
තාදිසො වොදකො ක්කාපෙති අත්තානං.

අනුසංඝි වචනපථං න ජානාති
අනුසංඝි වචනපථස්ස අකොච්ඤෙ,
අනාපනතියා ආපනතිනි රොපෙති
තාදිසො වොදකො ක්කාපෙති අත්තානනනි.

ආවාදනා කණ්ඩං නිබ්බිතං.

නාස්සද්දිතං:—

වොදනා අනුචිත්තං ව ආදිමුලෙනුපොසථො,
ගති වොදනා කණ්ඩමිති¹ සංසතං පනිට්ඨාපයනති.

1. වොදන කණ්ඩමිති-න. ම.

1. මූල සංකල්ප

1. අනුච්ඡිද්ධකයෙහි පරිච්ඡේද

සභ්‍යාලාච්ඡේදන භික්ෂුහා සඤ්ඤා උපසංඝායානාදි නිවේදනාදි සඤ්ඤා උපසංඝායානාදි රජාධාරණසමෙත විභේදනාදි, ආසනාදි සලේඛන හවිභවනාදි නිසර්ගාදි සලේඛන, පෙරේ භික්ෂු අනුප්පාදි පරිච්ඡේදනාදි නවේ භික්ෂු ආසනාදි අප්පාදි පරිච්ඡේදනාදි, සභ්‍යා පරිච්ඡේදනාදි ආසනාදි නිසර්ගාදි, අනාතාසාදි පිට්ඨක හවිභවනාදි අනිවර්තන කප්පිකාදි, සාමං වා ධම්මං භාසිතංආදි, පරො වා අරෙඤ්ඤාදි නවේඤ්ඤා, අරිඤ්ඤා වා නුඤ්ඤාදි නවේඤ්ඤා.

[illegible][illegible]

අසම්ප්පලාපිතා හවිතබ්බං පරිශන්තභාණ්ණා, අවේච්ඡිකේත හවිතබ්බං අනසුරුභේතන, අනාං පරිගහගෙනබ්බො, පරො පරිගහගෙනබ්බො, චොදකො පරිගහගෙනබ්බො, චුද්දිතකො පරිගහගෙනබ්බො, අධම්ම චොදකො පරිගහගෙනබ්බො, අධම්මචුද්දිතකො පරිගහගෙනබ්බො, ධම්මචොදකො පරිගහගෙනබ්බො, ධම්මචුද්දිතකො පරිගහගෙනබ්බො, ධ්වනං අයාපෙභේතන අවුතතං අපාකාසෙනෙන⁵, ඔතිණ්ණාති පදව්‍යඤ්ජනාති සාමුකං පරිගහෙනො, පරො පච්ඡුච්ඡිකා යථා පච්ඤ්ඤය ඤාතෙබ්බො, චොදකො භාසෙනබ්බො,⁶ මජ්ඣෙපභාසෙනබ්බො, භීරු අසායසෙනබ්බො, වණේඤා නිසේධෙ

1. පරිසරික පරිකෘත-ස. 2. ජලිතං-න.ම. 3. හමුකුං උකුච්චිතබ්බං-න. ම.

4. ගින පරිස්කම්මා-න, ම. 5. අපසාසෙත්තන-ස

6. වොද්දකා ගාඥපබ්බතං. න. ම. (උභයං)

තබ්බො, අසුචි විභාවෙනබ්බො උජ්ඣ මද්දවෙන, න ඡන්දගතිං ගන්තබ්බො, න දෙසාගතිං ගන්තබ්බො, න මොහාගතිං ගන්තබ්බො, න භයාගතිං ගන්තබ්බො, මජ්ඣන්තන හවිචාබ්බො ධම්මෙසු ව පුග්ගලෙසු ව. එවං ව පන අනුචිත්තකො අනුචිත්තමානො සන්ත්ථු වෙව සාසනකරො හොති, විඤ්ඤානං සමුහමචාරිතං පියො ව හොති මනාපො ව ගරු ව භාවනීයො ව.

සුත්තං සංසන්දනත්ථාය, ඔපමමං නිදසානත්ථාය, අපො විඤ්ඤාපනත්ථාය, පටිපුච්ඡා යපනත්ථාය, ඔකාසකමමං වොදනත්ථාය, වොදනා සාරණත්ථාය, සාරණා සවචනියත්ථාය, සුවචනියං පලිබොධත්ථාය, පලිබොධො විනිච්ඡත්ථාය, විනිච්ඡයො සන්තර්ණත්ථාය, සන්තර්ණං ඤානායානගමනත්ථාය, ඤානායානගමනං දුමමඛ්ඛානං පුග්ගලානං නිග්ගහත්ථාය, පෙසලානං හික්ඛුතං සමපග්ගහත්ථාය, [සමෙසා සමපරිග්ගහත්ථාය, සමපරිග්ගහො සමපටිච්ඡනත්ථාය, සමපටිච්ඡනං අනිබ්බදත්ථාය¹] සමෙසන අනුමතා පුග්ගලා පටෙවකට්ඨාසිනො, අපිසංවාදකට්ඨාසිනො, විතයො සංවරත්ථාය, සංවරො අපිපපටිසාරත්ථාය, අපිපපටිසාරො පාමොජ්ජත්ථාය, පාමොජ්ජං පීතත්ථාය, පීති පස්සදධත්ථාය, පස්සද්ධි සුඛත්ථාය, සුඛං සමාධත්ථාය, සමාධි යථාභූත ඤාණ දස්සනත්ථාය, යථාභූත ඤාණ දස්සනා නිබ්බිදත්ථාය, නිබ්බිදා මිරාගත්ථාය, මිරාගො විමුත්තත්ථාය, විමුත්තා විමුත්තා ඤාණ දස්සනත්ථාය, විමුත්තා ඤාණදස්සනං අනුපාදා පරිනිබ්බානත්ථාය, එතදත්ථා කථා, එතදත්ථා මන්තනා, එතදත්ථා උපනිසා, එතදත්ථා සොනාච ධාතං යදිදං අනුපාදා විතතස්ස විමොඤ්ඤාති.

අනුසොගවතාං නිසාමය කුසලෙන බුද්ධිමහා කතං,
සුට්ඨතාං සිකාපදානුලොමිකං ගතිං න නාසෙතො සමපරාසිකං.

වන්දුං විපතතිං ආපතතිං නිදනාකාර අකොවිදො,
පුබ්බාපරං න ජානාති කතාකතං සමෙන ව.

කමෙම ව අධිකරණෙ ව² සමපෙ වාපි අකොවිදො,
රතෙනා දුට්ඨො ව මූලෙහා ව භයා මොහා ව ගච්ඡති.

න ව පඤ්ඤාතතිකුසලො³ නිජ්ඣාතතියා ව අකොවිදො,
ලභ්ඵපනෙහි අභිරිකො කණ්ඩකමෙමා අතාදරො,
සවෙ තාදිසකො හික්ඛු අපපටිකෙහිති වුච්චති.

වන්දුං විපතතිං ආපතතිං නිදනාකාර කොවිදො,
පුබ්බාපරං ව ජානාති කතාකතං සමෙන ව.

කමෙම ව අධිකරණෙ ව⁵ සමපෙ වාපි කොවිදො,
අරතෙනා අදුට්ඨො අමූලෙහා භයා මොහා න ගච්ඡති.

පඤ්ඤාතතියා¹ ව කුසලො නිජ්ඣාතතියා ව කොවිදො,
ලභ්ඵපනෙහි භිරිමනො සුභකධම්මො සගාරවො,
සවෙ තාදිසකො හික්ඛු සපපටිකෙහිති වුච්චති නි.

මූලසංඛ්‍යාමං නිධංගං.

-
1. සමෙසා සමපරිග්ගහත්ථාය, සමපරිග්ගහො සමපටිච්ඡනත්ථාය, සමපටිච්ඡනං අනිබ්බදත්ථාය-න. ම. (උතුනො) 2. කමමං ව අධිකරණං ව-න. ම.
3. පඤ්ඤාතතිකුසලො-න. ම. 4. පඤ්ඤාතතියා-න. ම.

තසුදුහන:-

තිව විනෙතන ප්‍රවේශය ගරුසබ්බෙත ප්‍රග්‍යලො¹,
සුතනං සංසද්දනස්ථාය විතසානුග්‍යතෙත ව;
උදුහන: වුප්‍රසබ්බාමෙ ඵකුද්දෙසං² ඉදං කතනනි.

මහා සමහරම.

1. වොහරනෙතන ජාතිකබලාදි.

සමහරමාවවරෙත භික්ෂුනා සබ්බෙ වොහරනෙතන වච්ඡු ජාතිකබලං, විපතති ජාතිකබලං, ආපතති ජාතිකබලං, නිදුතං ජාතිකබලං, ආකාරො ජාතිකබලං, ප්‍රබ්බාපරං ජාතිකබලං, කතාකතං ජාතිකබලං, කමමං ජාතිකබලං, අධිකරණං ජාතිකබලං, සමථො ජාතිකබලං, ත ඡද්දගතිං ගනනබලං³ ත දෙසාගතිං ගනනබලං, ත මොසාගතිං ගනනබලං, ත භයාගතිං ගනනබලං, සඤ්ඤ පතියෙ යානෙ සඤ්ඤපෙතබලං, නිජ්ඣාපතියෙ යානෙ නිජ්ඣාපෙතබලං, පෙකතිතියෙ යානෙ පෙකතිතබලං, පසාදතියෙ යානෙ පසාදෙතබලං, ලභ්‍ය පකෙතමිතිති පරපකෙතා නාවජාතිකබලං, බහුසසුතොමිතිති අපසසුතො නාවජාතිකබලං, ථෙරතරොමිතිති නවකතරො නාවජාතිකබලං, අසමපතනං ත ව්‍යාහරිතබලං, සමපතනං ධම්මතො විතසතො ත පරිහාපෙතබලං, යෙන ධම්මෙත යෙන විතසෙන යෙන සච්ඡු සාසනෙන තං අධිකරණං වුප්‍රසමෙති-තථා තං අධිකරණං වුප්‍රසමෙතබලං.

වච්ඡු ජාතිකබලනනි: අට්ඨනං පාරාජිකානං වච්ඡු ජාතිකබලං, තෙව් සති⁴ සබ්බාදිසෙසානං වච්ඡු ජාතිකබලං, දො අනියතානං වච්ඡු ජාතිකබලං, දො වතනාප්‍රීස නිසංගතියානං වච්ඡු ජාතිකබලං, අට්ඨාපිති සතං පාවිතතියානං වච්ඡු ජාතිකබලං, ද්වාදස පාරිදෙසනියානං වච්ඡු ජාතිකබලං, දුක්ඛටානං වච්ඡු ජාතිකබලං, දුක්ඛාසිතානං වච්ඡු ජාතිකබලං.

විපතති ජාතිකබලනනි: සිලවිපතති ජාතිකබලං, ආචාරවිපතති ජාතිකබලං, දිට්ඨි විපතති ජාතිකබලං, ආජීවි විපතති ජාතිකබලං.

ආපතති ජාතිකබලනනි: පාරාජිකාපතති ජාතිකබලං, සබ්බාදිසෙසාපතති ජාතිකබලං, ප්‍රලලවිමසාපතති ජාතිකබලං, පාවිතතියාපතති ජාතිකබලං, පාරිදෙසනියාපතති ජාතිකබලං, දුක්ඛටාපතති ජාතිකබලං, දුක්ඛාසිතාපතති ජාතිකබලං.

නිදුතං ජාතිකබලනනි: අට්ඨනං පාරාජිකානං නිදුතං ජාතිකබලං, තෙව් සති⁴ සබ්බාදිසෙසානං නිදුතං ජාතිකබලං, දො අනියතානං නිදුතං ජාතිකබලං, දො වතනාප්‍රීස නිසංගතියානං නිදුතං ජාතිකබලං, අට්ඨාපිති සතං පාවිතතියානං නිදුතං ජාතිකබලං, ද්වාදස පාරිදෙසනියානං නිදුතං ජාතිකබලං, දුක්ඛටානං නිදුතං ජාතිකබලං, දුක්ඛාසිතානං නිදුතං ජාතිකබලං.

ආකාරො ජාතිකබලනනි: සබ්බෙ ආකාරතො ජාතිකබලං, තණො ආකාරතො ජාතිකබලං, ප්‍රග්‍යලො ආකාරතො ජාතිකබලං, වොදකො ආකාරතො ජාතිකබලං, වුද්දිතකො ආකාරතො ජාතිකබලං.

1. ප්‍රග්‍යලො-ත. ම. 2. ඵකුද්දෙසො-ත. ම. 3. ත ඡද්දගති ගනනබලං-ත. ම. (ඵමං සබ්බස්ථ) 4. තෙව්ස-ත. ම.

සඤ්ඤා ආකාරතො ජාතිතබ්බොති: පටිබලො නු බො අයං සඤ්ඤා ඉමං අධිකරණං වූපසමේදං ධම්මෙත චිතයෙන සන්ධි සාසනෙන උදග්ග නොති එවං සඤ්ඤා ආකාරතො ජාතිතබ්බොති.

ගණො ආකාරතො ජාතිතබ්බොති: පටිබලො නු බො අයං ගණො ඉමං අධිකරණං වූපසමේදං -පෙ- උදග්ග නොති- එවං ගණො ආකාරතො ජාතිතබ්බොති. පුග්ගලො ආකාරතො ජාතිතබ්බොති: පටිබලො නු බො අයං පුග්ගලො ඉමං අධිකරණං වූපසමේදං ධම්මෙත චිතයෙන සන්ධිසාසනෙන උදග්ග නොති- එවං පුග්ගලො ආකාරතො ජාතිතබ්බොති.

වොදකො ආකාරතො ජාතිතබ්බොති: කච්චි නු බො අයමායසමා පඤ්ඤා ධම්මෙසු පතිට්ඨාය පරං වොදෙති උදග්ග නොති එවං වොදකො ආකාරතො ජාතිතබ්බොති.

වුද්ධකො ආකාරතො ජාතිතබ්බොති: කච්චි නු බො අයමායසමා දිට්ඨ ධම්මෙසු පතිට්ඨිතො සචෙව ච අනුසෙව ච උදග්ග නොති- එවං වුද්ධකො ආකාරතො ජාතිතබ්බොති.

පුබ්බාපරං ජාතිතබ්බොති: කච්චි නු බො අයමායසමා වඤ්ඤා වා වඤ්ඤා සඤ්ඤානි විපතන්තො වා විපතනි සඤ්ඤානි ආපතන්තො වා ආපතනි සඤ්ඤානි, අවජානිතා වා පටිජානාති, පටිජානිතා වා අවජානාති, අඤ්ඤාන වා අඤ්ඤාං පටිච්චරති උදග්ග නොති- එවං පුබ්බාපරං ජාතිතබ්බොති. කතාකතං ජාතිතබ්බොති: මෙප්පන ධම්මො ජාතිතබ්බොති, මෙප්පනධම්මස්ස අනුලොමං ජාතිතබ්බොති, මෙප්පන ධම්මස්ස පුබ්බතාගො ජාතිතබ්බොති. මෙප්පනධම්මො ජාතිතබ්බොති: දායං දාය සමාපතති ජාතිතබ්බොති. මෙප්පනධම්මස්ස අනුලොමං ජාතිතබ්බොති: භික්ඛු අත්තනො මුඛෙන පරස්ස අභිගජානං ගණ්හාති. මෙප්පන ධම්මස්ස පුබ්බතාගො ජාතිතබ්බොති: වණණංවණණං කායසංසඤ්ඤා දුට්ඨිලො වා වා අත්තකාමපාරිවරියා වචන මනුස්සදානං.

කමමං ජාතිතබ්බොති: සොලස කමමාති ජාතිතබ්බොති, වත්තාරි අප ලොකත කමමාති ජාතිතබ්බොති, වත්තාරි ඤාතකමමාති ජාතිතබ්බොති, වත්තාරි ඤාතති දුතිකකමමාති ජාතිතබ්බොති, වත්තාරි ඤාතති වතුථ කමමාති ජාතිතබ්බොති, අධිකරණං ජාතිතබ්බොති: වත්තාරි අධිකරණාති ජාතිතබ්බොති: විවාදාධිකරණං ජාතිතබ්බොති, අනුවාදාධිකරණං ජාතිතබ්බොති, ආපනනාධිකරණං ජාතිතබ්බොති, නිව්වාදාධිකරණං ජාතිතබ්බොති. සමථො ජාතිතබ්බොති: සත්ත සමථා ජාතිතබ්බොති: සමමුඛා චිතයො ජාතිතබ්බොති, සනිච්ඡයො ජාතිතබ්බොති, අමුල්ලචිතයො ජාතිතබ්බොති, පටිඤ්ඤාත කරණං ජාතිතබ්බොති, සෙඤ්ඤාසංසිකා ජාතිතබ්බොති, තස්ස පාපියසංසිකා ජාතිතබ්බොති, තිණ්ණවත්තාරකො ජාතිතබ්බොති.

2. අගති අගනතබ්බො.

ත ඡන්දගතිං ගන්තබ්බොති: ඡන්දගතිං ගව්ඡන්තො කථං ඡන්දගතිං ගව්ඡති? ඉධෙකචෙවො අයං මෙ උප්පාදායො වා ආවර්ගො වා සද්ධිවිහාරිකො වා අන්තොවාසිකො වා සමානුප්පාදායකො වා සමානාවර්ගකො වා සන්ධි ට්ඨා වා සමන්තො වා ඤාතිසාලොභිතො වාති.

1. ත ඡන්දගති ගන්තබ්බොති-ත. ම.

න භයාගතීං ගන්තබ්බන්ති:¹ භයාගතීං ගච්ඡන්තො කථං භයාගතීං ගච්ඡති? ඉධෙකච්චො අයං චිකිත්තොති සිසිකො වා ගහණ නිසිකො වා බලව නිසිකො වා කකකළො ථරුසො ජිවිතන්තරායං වා බ්‍රහ්මචරියන්තරායං වා කරි ස්සතිති තස්ස භයා භිකො අධම්මං ධම්මොති දීපෙති, ධම්මං අධම්මොති දීපෙති, අවිතසං විතසොති දීපෙති. විතසං අවිතසොති දීපෙති, අභාසිතං අලපිතං තථා ගතෙත භාසිතං ලපිතං තථාගතෙතාති දීපෙති, භාසිතං ලපිතං තථාගතෙත අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙතාති දීපෙති, අනාචිණ්ණං තථාගතෙත අචිණ්ණං තථාගතෙතාති දීපෙති, අචිණ්ණං තථාගතෙත අනාචිණ්ණං තථාගතෙතාති දීපෙති, අපඤ්ඤාතං තථාගතෙත පඤ්ඤාතං තථාගතෙතාති දීපෙති, පඤ්ඤාතං තථාගතෙත අපඤ්ඤාතං තථාගතෙතාති දීපෙති, අනාපනතිං ආපනතිති දීපෙති, ආපනතිං අනාපනතිති දීපෙති, ලුහුකං ආපනතිං ගරුකාපනතිති දීපෙති, ගරුකං ආපනතිං ලුහුකාපනතිති දීපෙති, සාවසෙසං ආපනතිං අතවසෙසාපනතිති දීපෙති, අතවසෙසං ආපනතිං සාවසෙසාපනතිති දීපෙති, දුට්ඨිලං ආපනතිං අදුට්ඨිලාපනතිති දීපෙති, අදුට්ඨිලං ආපනතිං දුට්ඨිලාපනතිති දීපෙති. ඉමෙහි අධාරස්ස චජ්ඣති භයාගතීං ගච්ඡන්තො බ්‍රහ්මණ අභිතාය පටිපන්නො භොති බ්‍රහ්මණ අසුබාය බ්‍රහ්මො ජනස්ස අතත්ථාය අභිතාය දුක්ඛාය දෙවම්බුස්සාතං. ඉමෙහි අධාරස්ස චජ්ඣති භයාගතීං ගච්ඡන්තො බතං උපහතං අතනාතං පරිහරති, සාවරෝච භොති සානුවරෝච වීඤ්ඤාතං, බ්‍රහ්මච අපුඤ්ඤා පසවති, භයාගතීං ගච්ඡන්තො එවං භයාගතීං ගච්ඡති.

ඡන්ද දෙසා භයා මොභා යො ධම්මං අතිවන්නති,
තිනිසති තස්ස යසො කාලපකෙඛ ච ඤ්චිතාති.

3. අගති අගමත.

කථං න ඡන්දගතීං ගච්ඡති? අධම්මං අධම්මොති දීපෙන්නො න ඡන්දගතීං ගච්ඡති, ධම්මං ධම්මොති දීපෙන්නො න ඡන්දගතීං ගච්ඡති, අවිතසං අවිතසොති දීපෙන්නො න ඡන්දගතීං ගච්ඡති, විතසං විතසොති දීපෙන්නො න ඡන්දගතීං ගච්ඡති, අභාසිතං අලපිතං තථා ගතෙත අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙතාති දීපෙන්නො න ඡන්දගතීං ගච්ඡති, භාසිතං ලපිතං තථාගතෙත භාසිතං ලපිතං තථාගතෙතාති දීපෙන්නො න ඡන්දගතීං ගච්ඡති, අනාචිණ්ණං තථාගතෙත අනාචිණ්ණං තථාගතෙතාති දීපෙන්නො න ඡන්දගතීං ගච්ඡති, අචිණ්ණං තථාගතෙත අචිණ්ණං තථාගතෙතාති දීපෙන්නො න ඡන්දගතීං ගච්ඡති, පඤ්ඤාතං තථාගතෙත පඤ්ඤාතං තථාගතෙතාති දීපෙන්නො න ඡන්දගතීං ගච්ඡති, අනාපනතිං අනාපනතිති දීපෙන්නො න ඡන්දගතීං ගච්ඡති, ආපනතිං ආපනතිති දීපෙන්නො න ඡන්දගතීං ගච්ඡති, ලුහුකං ආපනතිං ලුහුකාපනතිති දීපෙන්නො න ඡන්දගතීං ගච්ඡති, ගරුකං ආපනතිං ගරුකාපනතිති දීපෙන්නො න ඡන්දගතීං ගච්ඡති, සාවසෙසං ආපනතිං සාවසෙසාපනතිති දීපෙන්නො න ඡන්දගතීං ගච්ඡති, අතවසෙසං ආපනතිං අතවසෙසාපනතිති දීපෙන්නො න ඡන්දගතීං ගච්ඡති, දුට්ඨිලං ආපනතිං දුට්ඨිලාපනතිති දීපෙන්නො න ඡන්දගතීං ගච්ඡති, අදුට්ඨිලං ආපනතිං අදුට්ඨිලාපනතිති දීපෙන්නො න ඡන්දගතීං ගච්ඡති. එවං න ඡන්දගතීං ගච්ඡති.

1. න භයාගතී ගන්තබ්බන්ති-න. ම.

කථං න දෙසාගතිං ගවේණි? අධම්මං අධම්මොති දීපෙනො න දෙසාගතිං ගවේණි, ධම්මං ධම්මොති දීපෙනො න දෙසාගතිං ගවේණි —පෙ— දුට්ඨිලං ආපනතිං දුට්ඨිලාපනතිති දීපෙනො න දෙසාගතිං ගවේණි, අදුට්ඨිලං ආපනතිං අදුට්ඨිලාපනතිති දීපෙනො න දෙසාගතිං ගවේණි, එවං න දෙසාගතිං ගවේණි.

කථං න මොහාගතිං ගවේණි? අධම්මං අධම්මොති දීපෙනො න මොහාගතිං ගවේණි, ධම්මං ධම්මොති දීපෙනො න මොහාගතිං ගවේණි, —පෙ— දුට්ඨිලං ආපනතිං දුට්ඨිලාපනතිති දීපෙනො න මොහාගතිං ගවේණි, අදුට්ඨිලං ආපනතිං අදුට්ඨිලාපනතිති දීපෙනො න මොහාගතිං ගවේණි, එවං න මොහාගතිං ගවේණි.

කථං න භයාගතිං ගවේණි? අධම්මං අධම්මොති දීපෙනො න භයාගතිං ගවේණි, ධම්මං ධම්මොති දීපෙනො න භයා —පෙ— අචිතයං අචිතයොති දීපෙනො න භයා —පෙ— චිතයං චිතයොති දීපෙනො න භයා —පෙ— අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙන අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙනො න භයා —පෙ— භාසිතං ලපිතං තථාගතෙන භාසිතං ලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙනො න භයා —පෙ— අතාචිණ්ණං තථාගතෙන අතාචිණ්ණං තථාගතෙනාති දීපෙනො න භයා —පෙ— ආචිණ්ණං තථාගතෙන ආචිණ්ණං තථාගතෙනාති දීපෙනො න භයා —පෙ— අපඤ්ඤාතං තථාගතෙන අපඤ්ඤාතං තථාගතෙනාති දීපෙනො න භයා —පෙ— පඤ්ඤාතං තථාගතෙන පඤ්ඤාතං තථාගතෙනාති දීපෙනො න භයා —පෙ— අනාපනතිං අනාපනතිති දීපෙනො න භයා —පෙ— ආපනතිං ආපනතිති දීපෙනො න භයා —පෙ— ලුහුකං ආපනතිං ලුහුකාපනතිති දීපෙනො න භයා —පෙ— ගරුකං ආපනතිං ගරුකාපනතිති දීපෙනො න භයා —පෙ— සාවසේසං ආපනතිං සාවසේසාපනතිති දීපෙනො න භයා —පෙ— අනවසේසං ආපනතිං අනවසේසාපනතිති දීපෙනො න භයා —පෙ— දුට්ඨිලං ආපනතිං දුට්ඨිලාපනතිති දීපෙනො න භයා —පෙ— අදුට්ඨිලං ආපනතිං අදුට්ඨිලාපනතිති දීපෙනො න භයාගතිං ගවේණි, එවං න භයාගතිං ගවේණි.

ජන්තු දෙසා භයා මොහා යො ධම්මං තාති වත්තති,
ආපුරති තස්ස යසො සුක්කපකෙඛව වන්දිමාති.

4. සඤ්ඤාපනියාදි

කථං සඤ්ඤාපනියෙ යානෙ සඤ්ඤාපෙති? අධම්මං අධම්මොති දීපෙනො සඤ්ඤාපනියෙ යානෙ සඤ්ඤාපෙති, ධම්මං ධම්මොති දීපෙනො සඤ්ඤාපනියෙ යානෙ සඤ්ඤාපෙති —පෙ— දුට්ඨිලං ආපනතිං දුට්ඨිලාපනතිති දීපෙනො සඤ්ඤාපනියෙ යානෙ සඤ්ඤාපෙති, අදුට්ඨිලං ආපනතිං අදුට්ඨිලාපනතිති දීපෙනො සඤ්ඤාපනියෙ යානෙ සඤ්ඤාපෙති, එවං සඤ්ඤාපනියෙ යානෙ සඤ්ඤාපෙති.

කථං නිජ්ඣාපනියෙ යානෙ නිජ්ඣාපෙති? අධම්මං අධම්මොති දීපෙනො නිජ්ඣාපනියෙ යානෙ නිජ්ඣාපෙති, ධම්මං ධම්මොති දීපෙනො නිජ්ඣාපනියෙ යානෙ නිජ්ඣාපෙති —පෙ— දුට්ඨිලං ආපනතිං දුට්ඨිලාපනතිති දීපෙනො නිජ්ඣාපනියෙ යානෙ නිජ්ඣාපෙති, අදුට්ඨිලං ආපනතිං අදුට්ඨිලාපනතිති දීපෙනො නිජ්ඣාපනියෙ යානෙ නිජ්ඣාපෙති, එවං නිජ්ඣාපනියෙ යානෙ නිජ්ඣාපෙති.

කථාං පෙකකනියෙ සානෙ පෙකකනි? අධම්මං අධම්මොති දීපෙනො පෙකකනියෙ සානෙ පෙකකනි, ධම්මං ධම්මොති දීපෙනො —පෙ— දුට්ඨුලං ආපනනිං දුට්ඨුලාපනනිති දීපෙනො —පෙ— අදුට්ඨුලං ආපනනිං අදුට්ඨුලාපනනිති දීපෙනො —පෙ— එවං පෙකකනියෙ සානෙ පෙකකනි.

කථාං පසාදනියෙ සානෙ පසාදෙති? අධම්මං අධම්මොති දීපෙනො පසාදනියෙ සානෙ පසාදෙති, ධම්මං ධම්මොති —පෙ— දුට්ඨුලං ආපනනිං දුට්ඨුලාපනනිති —පෙ— අදුට්ඨුලං ආපනනිං අදුට්ඨුලාපනනිති —පෙ— එවං පසාදනියෙ සානෙ පසාදෙති.

5. පරපකොදි අවජානන

කථාං ලභ්ඛපකොච්ඡිති පරපකං අවජානාති? ඉධෙකචෙචා ලභ්ඛ පකො හොති ලභ්ඛපරිවාරො පකඛවා ඤාතිමා- අයං අලභ්ඛපකො අලභ්ඛ පරිවාරො න පකඛවා න ඤාතිමාති නස්ස අවජානෙනො අධම්මං ධම්මොති දීපෙති, ධම්මං අධම්මොති දීපෙති —පෙ— දුට්ඨුලං ආපනනිං අදුට්ඨුලාපනනිති දීපෙති, අදුට්ඨුලං ආපනනිං දුට්ඨුලාපනනිති දීපෙති. එවං ලභ්ඛපකොච්ඡිති පරපකං අවජානාති.

කථාං ඛත්තසුභොච්ඡිති අපපසුභං අවජානාති? ඉධෙකචෙචා ඛත්තසුභො හොති සුභධරො සුභසන්නිවසො- අයං අපපසුභො අපපාගමො අපපධරොති නස්ස අවජානෙනො අධම්මං ධම්මොති දීපෙති, ධම්මං අධම්මොති දීපෙති, —පෙ— දුට්ඨුලං ආපනනිං අදුට්ඨුලාපනනිති දීපෙති, අදුට්ඨුලං ආපනනිං දුට්ඨුලාපනනිති දීපෙති, එවං ඛත්තසුභොච්ඡිති අපපසුභං අවජානාති.

කථාං ථෙරතරොච්ඡිති නවකතරං අවජානාති? ඉධෙකචෙචා ථෙරො හොති රතතඤ්ඤා චිරපබ්බජ්ඣො- අයං නවකො අපපඤ්ඤාතො අපපසුභො¹ අපප කතඤ්ඤා, ඉමස්ස වචනං අකතං භවිස්සතිති නස්ස අවජානෙනො අධම්මං ධම්මොති දීපෙති, ධම්මං අධම්මොති දීපෙති —පෙ— දුට්ඨුලං ආපනනිං අදුට්ඨුලාපනනිති දීපෙති, අදුට්ඨුලං ආපනනිං දුට්ඨුලාපනනිති දීපෙති. එවං ථෙරතරොච්ඡිති නවකතරං අවජානාති.

අසම්පන්නං න වසාගරිතබ්බනාති: අනොතිණ්ණං භාරං න මහාරොතබ්බං. සම්පන්නං ධම්මතො චිත්තතො න පරිනාපෙනබ්බනාති: යමිත්ථාය සමෙසා සන්නිප්පිතො හොති, තමිත්ථං ධම්මතො චිත්තතො න පරිනාපෙනබ්බං. යෙන ධම්මතාති: භූතෙන වජ්ඣනා. යෙන චිත්තතොති: චොදෙතා සාරෙතා. යෙන සන්නිප්පිතොති: ඤාති සම්පදය අනුසාවන² සම්පදය. යෙන ධම්මතො යෙන චිත්තතො යෙන සන්නිප්පිතොති නං අධිකරණං චූපසම්මති නථා තං අධි කරණං චූපසමෙතබ්බනාති.

6. අනුචිත්තකස්ස අනුයොග

අනුචිත්තකෙත වොදකො ප්‍රච්ඡිතබ්බොති: ³ යං බො තං ආවුසො ඉමස්ස භික්ඛුතො පරිවාරණං ඤාපෙයි, කිමිති නං ඤාපෙයි, සීලචිප්පනිකා වා ඤාපෙයි, ආචාර චිප්පනිකා වා ඤාපෙයි, දිට්ඨිචිප්පනිකා වා ඤාපෙයි. සො වෙ එවං වදෙය්‍ය: සීලචිප්පනිකා වා ඤාපෙමි, ආචාරචිප්පනිකා වා ඤාපෙමි, දිට්ඨිචිප්පනිකා

වා ධූපෙමිති, සො ඵවමස්ස වචනියො, ජානාති පනායස්වා සිලවිපනනිං, ජානාති ආචාරවිපනනිං, ජානාති දිට්ඨිවිපනනිනි. සො වෙ ඵං වදෙය්‍ය: ජානාමි බො අහං ආවුසො සිලවිපනනිං, ජානාමි ආචාරවිපනනිං, ජානාමි දිට්ඨිවිපනනිනි. —පෙ— සො ඵවමස්ස වචනියො: කතමා පනාවුසො සිලවිපනනි, කතමා ආචාර විපනනි, කතමා දිට්ඨිවිපනනිති? සො වෙ ඵං වදෙය්‍ය: වහනාරි පාරාජිකාති, තෙරස සඛ්‍යාදිසෙසං— අයං සිලවිපනනි, ථුල්ලච්චයං පාචිතනියං පාරිදෙසනියං දුක්ඛාසිතං— අයං ආචාරවිපනනි. මිච්ඡාදිට්ඨි අනාගතාතිකා දිට්ඨි— අයං දිට්ඨිවිපනනිති. සො ඵවමස්ස වචනියො: යං බො තං ආවුසො ඉමස්ස භික්ඛුනො පචාරණං ධූපෙසි, දිට්ඨිත වා ධූපෙසි, සුතෙත වා ධූපෙසි, පරිසඛකාය වා ධූපෙසිති?

සො වෙ ඵං වදෙය්‍ය: දිට්ඨිත වා ධූපෙමි, සුතෙත වා ධූපෙමි, පරිසඛකාය වා ධූපෙමිති. සො ඵවමස්ස වචනියො: යං බො තං ආවුසො ඉමස්ස භික්ඛුනො දිට්ඨිත පචාරණං ධූපෙසි, කිං තෙ දිට්ඨිං, කිනනි තෙ දිට්ඨිං, කදු තෙ දිට්ඨිං, කථු තෙ දිට්ඨිං, පාරාජිකං අර්ක්ඛාපනෙනාති දිට්ඨිං, සඛ්‍යාදිසෙසං — ථුල්ලච්චයං— පාචිතනියං— පාරිදෙසනියං— දුක්ඛං— දුක්ඛාසිතං අර්ක්ඛාපනෙනාති දිට්ඨිං. කථු ච තං අහොසි, කථු වායං භික්ඛු අහොසි, කිංචු චං. කරොසි, කිංචුචායං භික්ඛු කරොතිති. සො වෙ ඵං වදෙය්‍ය: න බො අහං ආවුසො ඉමස්ස භික්ඛුනො දිට්ඨිත පචාරණං ධූපෙමි, අච්චි ව සුතෙත පචාරණං ධූපෙමිති. සො ඵවමස්ස වචනියො: යං බො තං ආවුසො ඉමස්ස භික්ඛුනො සුතෙත පචාරණං ධූපෙසි, කිං තෙ සුතං, කිනනි තෙ සුතං, කදු තෙ සුතං, කථු තෙ සුතං, පාරාජිකං අර්ක්ඛාපනෙනාති සුතං, සඛ්‍යාදිසෙසං අර්ක්ඛාපනෙනාති සුතං, ථුල්ලච්චයං — පාචිතනියං — පාරිදෙසනියං — දුක්ඛං— දුක්ඛාසිතං අර්ක්ඛාපනෙනාති සුතං, භික්ඛුස්ස සුතං, භික්ඛුතිස්ස සුතං, සිකඛ මානාය සුතං, සාමණේරස්ස සුතං, සාමණේරියා සුතං, උපාසකස්ස සුතං, උපාසිකාය සුතං, රාජ්‍යං සුතං, රාජමහාමත්තානං සුතං, තිත්ථියානං සුතං, තිත්ථිය සාවකානං සුතනනි?

සො වෙ ඵං වදෙය්‍ය: න බො අහං ආවුසො ඉමස්ස භික්ඛුනො සුතෙත පචාරණං ධූපෙමි. අච්චි ව පරිසඛකාය පචාරණං ධූපෙමිති. සො ඵවමස්ස වචනියො: යං බො තං ආවුසො ඉමස්ස භික්ඛුනො පරිසඛකාය පචාරණං ධූපෙසි, [කිං තෙ පරිසඛකාය, කිනනි තෙ පරිසඛකාය, කදු තෙ පරිසඛකාය, කථු තෙ පරිසඛකාය,1] පාරාජිකං අර්ක්ඛාපනෙනාති පරිසඛකාය, සඛ්‍යාදිසෙසං ථුල්ලච්චයං — පාචිතනියං — පාරිදෙසනියං— දුක්ඛං— දුක්ඛාසිතං අර්ක්ඛාපනෙනාති පරිසඛකාය, භික්ඛුස්ස සුතං පරිසඛකාය, භික්ඛුතිස්ස සුතං පරිසඛකාය, සිකඛ මානාය සුතං පරිසඛකාය, සාමණේරස්ස සුතං පරිසඛකාය, සාමණේරියා සුතං පරිසඛකාය, උපාසකස්ස සුතං පරිසඛකාය, උපාසිකාය සුතං පරිසඛකාය, රාජ්‍යං සුතං පරිසඛකාය, රාජමහාමත්තානං සුතං පරිසඛකාය, තිත්ථියානං සුතං පරිසඛකාය, තිත්ථිය සාවකානං සුතං පරිසඛකායිති?

දිව්‍යං දිව්‍යෙන සමෙති දිව්‍යෙන සංසද්දෙන දිව්‍යං,
දිව්‍යං පටිච්ච න උපෙනි අසුඛං පරිසද්ධිනිබො;
සො පුග්ගලො පටිඤ්ඤාස කාතබ්බා තෙන පචාරණා.

සුභං සුතෙන සමෙති සුතෙන සංසද්දෙන සුභං,
සුභං පටිච්ච න උපෙනි අසුඛං පරිසද්ධිනිබො;
සො පුග්ගලො පටිඤ්ඤාස කාතබ්බා තෙන පචාරණා.

මුඛං මුතෙන සමෙති මුතෙන සංසද්දෙන මුතං,
මුතං පටිච්ච න උපෙනි අසුඛං පරිසද්ධිනිබො;
සො පුග්ගලො පටිඤ්ඤාස කාතබ්බා තෙන පචාරණානි.

7. පුව්ඡා විභාග

කිං තෙ දිව්‍යනි කතමා පුව්ඡා? කිනති තෙ දිව්‍යනි කතමා පුව්ඡා?
කද තෙ දිව්‍යනි කතමා පුව්ඡා? කන් තෙ දිව්‍යනි කතමා පුව්ඡා?

කිං තෙ දිව්‍යනි වච්ඡු පුව්ඡා, විපතති පුව්ඡා, ආපතති පුව්ඡා, අර්ක්කා
චාර පුව්ඡා. වච්ඡු පුව්ඡානි: අර්ක්කානං පාරාජිකාපතති වච්ඡු පුව්ඡා, හෙවිසන්
සම්ඝාදිසෙසානං වච්ඡු පුව්ඡා, දො අනිසානං වච්ඡු පුව්ඡා, දො වතනාලිස නිසා
ගිනිසානං වච්ඡු පුව්ඡා, අර්ක්කාසිති ස්වං පාවිතනිසානං වච්ඡු පුව්ඡා, දොදස
පාරිදෙසනිසානං වච්ඡු පුව්ඡා, දුක්ඛවාතං වච්ඡු පුව්ඡා, දුක්ඛාසිතානං වච්ඡු පුව්ඡා.

විපතති පුව්ඡානි: සීලවිපතති පුව්ඡා, ආචාර විපතති පුව්ඡා, දිරිසිවිපතති
පුව්ඡා, ආජිවිවිපතති පුව්ඡා. ආපතති පුව්ඡානි: පාරාජිකාපතති පුව්ඡා,
සම්ඝාදිසෙසාපතති පුව්ඡා, පුලලච්චසාපතති පුව්ඡා, පාවිතනිසාපතති පුව්ඡා,
පාරිදෙසනිසාපතති පුව්ඡා, දුක්ඛවාපතති පුව්ඡා, දුක්ඛාසිතාපතති පුව්ඡා.
අර්ක්කාචාර පුව්ඡානි: දායං දාය සමාපතති පුව්ඡා.

කිනති තෙ දිව්‍යනි: ලිඛන පුව්ඡා, ඉරියාපථ පුව්ඡා, ආකාර පුව්ඡා;
විපකාර පුව්ඡා. ලිඛන පුව්ඡානි: දිඝං වා රස්සං වා කණ්ණං වා ඔදනං වා.
ඉරියාපථ පුව්ඡානි: ගච්ඡන්තං වා සීතං වා තිසින්නං වා, නිපන්නං වා. ආකාර
පුව්ඡානි: ගිහි ලිඛෙන වා නිජිග ලිඛෙන වා පබ්බජිත ලිඛෙන වා. විපකාර
පුව්ඡානි: ගච්ඡන්තං වා සීතං වා තිසින්නං වා නිපන්නං වා.

කද තෙ දිව්‍යනි: කාල පුව්ඡා, සමය පුව්ඡා, දිවස පුව්ඡා, උතු පුව්ඡා.
කාල පුව්ඡානි: පුබ්බණ්ණ කාලෙ වා මැක්ඛනික² කාලෙ වා, සායණන කාලෙ
වා. සමය පුව්ඡානි: පුබ්බණ්ණ සමයෙ වා, මැක්ඛනික² සමයෙ වා, සායණන
සමයෙ වා. දිවස පුව්ඡානි: පුරෙ භතතං වා පච්ඡා භතතං වා රතතිං වා දිවා වා
කාලෙ වා ජුණ්ණෙ වා. උතුපුව්ඡානි: හෙමනෙන වා ගිමෙන වා වසානෙ³වා.

කන් තෙ දිව්‍යනි: ධාත පුව්ඡා, භූමි පුව්ඡා, ඔකාස පුව්ඡා, පදෙස
පුව්ඡා. ධාත පුව්ඡානි: භූමියා වා, පඨවියා වා, ධරණියා වා, ජගතියා වා.
භූමි පුව්ඡානි: භූමියා වා, පඨවියා වා, පබ්බතෙ වා, පාසාණෙ වා, පාසාදෙ වා.
ඔකාස පුව්ඡානි: පුරුජිමෙ වා ඔකාසෙ, පච්ඡිමෙ වා ඔකාසෙ, උත්තරෙ වා
ඔකාසෙ, දකුණිණෙ වා ඔකාසෙ. පදෙස පුව්ඡානි: පුරුජි මෙ වා පදෙසෙ, පච්ඡි
මෙ වා පදෙසෙ, උත්තරෙ වා පදෙසෙ, දකුණිණෙ වා පදෙසෙති.

මහාසඛ්ඛාමං නිද්ධිතං.

කවිතාදි:-

විද්වත් භාෂාඥා ප්‍රබන්ධයා කතාකතා,
කවිතාකරණයෙහිව සම්පූර්ණ ඡන්දගාමි ව.

දෙසා මොහා හයා වෙව සිසුසුතිස්සාපනෙන ව,
පෙනබා පසාදෙ පනෙබාලෙහි සුත ථේරතරෙන ව.

අසම්පන්නයෙහි සම්පන්නා බිමෙහි විතරෙන ව,
සපුස්ස සාසනෙනාපි මහාසමහරා සුපනාති.

කවිතා දේශනා

1. කවිතා දේශනාදි.

කසය කවිතා¹ අතර්ථය, කසය කවිතා අතර්ථය, කවිතා කවිතා අතර්ථය, කවිතා කවිතා අතර්ථය.

කසය කවිතා අතර්ථයන්හි: ද්විතීයා ප්‍රකාශනය, අතර්ථය හොඳ කවිතා අතර්ථයකසය ව, අනුමොදකසය ව. ඉමෙසං ද්විතීයා ප්‍රකාශනය අතර්ථය හොඳ කවිතා.

කසය කවිතා අතර්ථයන්හි: ද්විතීයා ප්‍රකාශනය අතර්ථය හොඳ කවිතා අතර්ථයකසය ව, අනුමොදකසය ව. ඉමෙසං ද්විතීයා ප්‍රකාශනය අතර්ථය හොඳ කවිතා.

කවිතා කවිතා අතර්ථයන්හි ව්‍යුත්පන්නයා භාෂාඥා අතර්ථය හොඳ කවිතා. න උල්ලිඛිත මනෙහි අතර්ථය හොඳ කවිතා, න බොවන මනෙහි අතර්ථය හොඳ කවිතා, න විවර විවරණ මනෙහි අතර්ථය හොඳ කවිතා, න ඡේදන මනෙහි අතර්ථය හොඳ කවිතා, න බහින මනෙහි අතර්ථය හොඳ කවිතා, න ඔව්වි² කරණ මනෙහි අතර්ථය හොඳ කවිතා, න කණ්ඩු කරණ මනෙහි අතර්ථය හොඳ කවිතා, න දුල්ලි කරණ මනෙහි අතර්ථය හොඳ කවිතා, න අනුමාන කරණ මනෙහි අතර්ථය හොඳ කවිතා, න පරිහරණ කරණ මනෙහි අතර්ථය හොඳ කවිතා, න ඔව්විස³ කරණ මනෙහි අතර්ථය හොඳ කවිතා, න කවිල මදන මනෙහි අතර්ථය හොඳ කවිතා, න නිමිත කතන අතර්ථය හොඳ කවිතා, න පරිකපා කතන අතර්ථය හොඳ කවිතා, න කුකුළු කතන අතර්ථය හොඳ කවිතා, න සන්නිධිකතන අතර්ථය හොඳ කවිතා, න කියාගියෙන අතර්ථය හොඳ කවිතා, න අකප්ප කතන අතර්ථය හොඳ කවිතා; න අසුසුතු සමහාරියා අතර්ථය හොඳ කවිතා, න අසුසුතු උත්තරාසමෙහි අතර්ථය හොඳ කවිතා, න අසුසුතු අනුරාසමෙහි අතර්ථය හොඳ කවිතා, න අසුසුතු පසුකත වා අතිරෙක පසුකත වා තදගෙව සසුසුනෙන සමහරෙහි කතන අතර්ථය හොඳ කවිතා, න අසුසුතු ප්‍රකාශනය අතර්ථය හොඳ කවිතා, සමවා වෙව අතර්ථය හොඳ කවිතා, න සෙවු නිසි මට්ටම අනුමොදනි වචන අතර්ථය හොඳ කවිතා. නිමිත කවිතා නාම නිමිතා කතන ඉමිතා දුසෙස කවිතා අතර්ථයකවිතා, පරිකපා නාම පරිකපා කතන ඉමිතා පරිකපා කවිතා දුසෙස නිමිතෙහිකවිතා, කුකුළු

කතං නාම අනාදිය දුතං වුළුවනි. සන්නිධි නාම දො සන්නිධියො: කරණ සන්නිධි ව. නිවස සන්නිධි ව¹. නිසංගතියං නාම කරියමානෙ අරුණං උට්ඨ හති. ඉමෙහි චතුර්විසතිසා ආකාරෙහි අනන්තං හොති කයින්.

නින්නි කයින් අන්තනනි: සත්තරසති ආකාරෙහි අන්තං හොති කයින්: අහවෙන අන්තං හොති කයින්, අහවකපෙන අන්තං හොති කයින්, පිලොතිකාය අන්තං හොති කයින්, පංසුකුලෙන අන්තං හොති කයින්, පාපණ්ණිකෙන අන්තං හොති කයින්, අතිමිත්ත කතෙන අන්තං හොති කයින්. අපරිච්ඡා කතෙන අන්තං හොති කයින්, අකුකුකතෙන අන්තං හොති කයින්, අසන්නිධි කතෙන අන්තං හොති කයින්, අතිසංගති යෙන අන්තං හොති කයින්, කප්ප කතෙන අන්තං හොති කයින්, සමසා රියා අන්තං හොති කයින්, උත්තරාසමෙන අන්තං හොති කයින්, අන්තර වාසකෙන අන්තං හොති කයින්, පඤ්චකෙන වා අතිරෙක පඤ්චකෙන වා තදහෙව සඤ්ජෙනෙත සමණඛලි කතෙන අන්තං හොති කයින්; පුග්ගලස්ස අන්තං අන්තං හොති කයින්, සමමා වෙව² අන්තං හොති කයින්, තඤ්ච සිමට්ඨො අනුමොදනි-චචමම අන්තං හොති කයින්. ඉමෙහි සත්තරසති ආකාරෙහි අන්තං හොති කයින්.

සහ කයින්ස්ස අන්තං කති ධම්මා ජායන්ති? සහ කයින්ස්ස අන්තං පණ්ණරස ධම්මා ජායන්ති: අට්ඨමානිකා, දො පට්ඨොධා, පඤ්ච ආතිසංසා, සහ කයින්ස්ස අන්තං- ඉමෙ පණ්ණරස ධම්මා ජායන්ති.

2. කයින් අනන්තර පච්චයාදි.

පයොගස්ස කතමෙ ධම්මා අනන්තර පච්චයෙන පච්චයො, සමන න්තර පච්චයෙන පච්චයො, නිසංග පච්චයෙන පච්චයො, උපනිසංග පච්චයෙන පච්චයො, පුරෙජාත පච්චයෙන පච්චයො, පච්ඡාජාත පච්ච යෙන පච්චයො, සහජාත පච්චයෙන පච්චයො, පුබ්බකරණස්ස කතමෙ ධම්මා අනන්තරපච්චයෙන පච්චයො-පෙ-පච්චුද්ධාරස්ස කතමෙ ධම්මා- අභිට්ඨානස්ස කතමෙ ධම්මා- අන්තරස්ස කතමෙ ධම්මා- මානිකානඤ්ච පට්ඨොධානඤ්ච කතමෙ ධම්මා- වජ්ජස්ස කතමෙ ධම්මා අනන්තර පච්චයෙන පච්චයො, සම නන්තර පච්චයෙන පච්චයො, නිසංග පච්චයෙන පච්චයො, උපනිසංග පච්චයෙන පච්චයො, පුරෙජාත පච්චයෙන පච්චයො, පච්ඡාජාත පච්චයෙන පච්චයො, සහ ජාත පච්චයෙන පච්චයො.

පුබ්බකරණං පයොගස්ස අනන්තර පච්චයෙන පච්චයො, සමනන්තර පච්චයෙන පච්චයො, නිසංග පච්චයෙන පච්චයො, උපනිසංග පච්චයෙන පච්චයො, පයොගො පුබ්බකරණස්ස පුරෙජාත පච්චයෙන පච්චයො, පුබ්බ කරණං පයොගස්ස පච්ඡාජාත පච්චයෙන පච්චයො, පණ්ණරස ධම්මා සහජාත පච්චයෙන පච්චයො, පච්චුද්ධාරො පුබ්බකරණස්ස අනන්තර පච්චයෙන පච්ච යො, සමනන්තර පච්චයෙන පච්චයො, නිසංග පච්චයෙන පච්චයො, උප නිසංග පච්චයෙන පච්චයො, පුබ්බකරණං පච්චුද්ධාරස්ස පුරෙජාත පච්චයෙන පච්චයො, පච්චු ද්ධාරො පුබ්බකරණස්ස පච්ඡාජාත පච්චයෙන පච්චයො,

පණණරස ධම්මා සහජාත පච්චයෙන පච්චයො, අභිට්ඨානං පච්චුඤ්ඤායං අනන්තර පච්චයෙන පච්චයො, සමනන්තර පච්චයෙන පච්චයො, නිසංස පච්චයෙන පච්චයො, උපනිසංස පච්චයෙන පච්චයො.

පච්චුඤ්ඤායො අභිට්ඨානං පුරෙජාත පච්චයෙන පච්චයො, අභිට්ඨානං පච්චුඤ්ඤායං පච්චුජාත පච්චයෙන පච්චයො, පණණරස ධම්මා සහජාත පච්චයෙන පච්චයො, අත්ථාරො අභිට්ඨානං අනන්තර පච්චයෙන පච්චයො, සමනන්තර පච්චයෙන පච්චයො, නිසංස පච්චයෙන පච්චයො, උපනිසංස පච්චයෙන පච්චයො.

අභිට්ඨානං අත්ථාරං පුරෙජාත පච්චයෙන පච්චයො, අත්ථාරො අභිට්ඨානං පච්චුජාත පච්චයෙන පච්චයො, පණණරස ධම්මා සහජාත පච්චයෙන පච්චයො, මානිකා ව පට්ටිබ්බොධා ව අත්ථාරං අනන්තර පච්චයෙන පච්චයො, සමනන්තර පච්චයෙන පච්චයො, නිසංස පච්චයෙන පච්චයො, උපනිසංස පච්චයෙන පච්චයො.

අත්ථාරො මානිකානඤ්ච පට්ටිබ්බොධානඤ්ච පුරෙජාත පච්චයෙන පච්චයො, මානිකා ව පට්ටිබ්බොධා ව අත්ථාරං පච්චුජාත පච්චයෙන පච්චයො, පණණරස ධම්මා සහජාත පච්චයෙන පච්චයො, ආසා ව අනාසා ව වජ්ඣං අනන්තර පච්චයෙන පච්චයො, සමනන්තර පච්චයෙන පච්චයො, නිසංස පච්චයෙන පච්චයො, උපනිසංස පච්චයෙන පච්චයො. වජ්ඣ, ආසානඤ්ච අනාසානඤ්ච පුරෙජාත පච්චයෙන පච්චයො, ආසා ව අනාසා ව වජ්ඣං පච්චුජාත පච්චයෙන පච්චයො, පණණරස ධම්මා සහජාත පච්චයෙන පච්චයො.

3. පුබ්බකරණ නිදනාදි විභාග.

පුබ්බකරණං කිං නිදනං, කිං සමුදයං, කිං ජාතිකං, කිං පහවං, කිං සමාරං, කිං සමුට්ඨානං. පච්චුඤ්ඤායො, කිං නිදනො, කිං සමුදයො, කිං ජාතිකො, කිං පහවො, කිං සමාරො, කිං සමුට්ඨානො. අභිට්ඨානං කිං නිදනං, කිං සමුදයං, කිං ජාතිකං, කිං පහවං, කිං සමාරං, කිං සමුට්ඨානං. අත්ථාරො කිං නිදනො, කිං සමුදයො, කිං ජාතිකො, කිං පහවො, කිං සමාරො, කිං සමුට්ඨානො, මානිකා ව පට්ටිබ්බොධා ව කිං නිදනා, කිං සමුදයා, කිං ජාතිකා, කිං පහවා, කිං සමාරා, කිං සමුට්ඨානා. ආසා ව අනාසා ව කිං නිදනා, කිං සමුදයා, කිං ජාතිකා, කිං පහවා, කිං සමාරා, කිං සමුට්ඨානා.

පුබ්බකරණං පයොග නිදනං, පයොග සමුදයං, පයොග ජාතිකං, පයොග පහවං, පයොග සමාරං, පයොග සමුට්ඨානං. පච්චුඤ්ඤායො පුබ්බකරණ නිදනො, පුබ්බකරණ සමුදයො, පුබ්බකරණ ජාතිකො, පුබ්බකරණ පහවො, පුබ්බකරණ සමාරො, පුබ්බකරණ සමුට්ඨානො. අභිට්ඨානං පච්චුඤ්ඤායො නිදනං, පච්චුඤ්ඤායො සමුදයං, පච්චුඤ්ඤායො ජාතිකං, පච්චුඤ්ඤායො පහවං, පච්චුඤ්ඤායො සමාරං, පච්චුඤ්ඤායො සමුට්ඨානං. අත්ථාරො අභිට්ඨාන නිදනො, අභිට්ඨාන සමුදයො, අභිට්ඨාන ජාතිකො, අභිට්ඨාන පහවො, අභිට්ඨාන සමාරො, අභිට්ඨාන සමුට්ඨානො. මානිකා ව පට්ටිබ්බොධා ව අත්ථාර නිදනා, අත්ථාර සමුදයා, අත්ථාර ජාතිකා. අත්ථාර පහවා, අත්ථාර සමාරා, අත්ථාර සමුට්ඨානා. ආසා ව අනාසා ව වජ්ඣ නිදනා, වජ්ඣ සමුදයා, වජ්ඣ ජාතිකා, වජ්ඣ පහවා, වජ්ඣ සමාරා, වජ්ඣ සමුට්ඨානා.

පයොගො කිං නිදනො, කිං සමුදයො, කිං ජාතිකො, කිං පහවො, කිං සමාරො, කිං සමුට්ඨානො. පුබ්බකරණං -පෙ- පච්චුඤ්ඤා-අධිට්ඨානං-අත්ථාරො- මානිකා ව පළිබොධා ව- වඤ්ඤා-ආසා ව අනාසා ව කිං නිදනො, කිං සමුදයා, කිං ජාතිකා, කිං පහවා, කිං සමාරා, කිං සමුට්ඨානා.

පයොගො හෙතු නිදනො, හෙතු සමුදයො, හෙතු ජාතිකො, හෙතු පහවො, හෙතු සමාරො, හෙතු සමුට්ඨානො. පුබ්බකරණං -පෙ- පච්චුඤ්ඤා-අධිට්ඨානං- අත්ථාරො- මානිකා ව පළිබොධා ව- වඤ්ඤා-ආසා ව- අනාසා ව හෙතු නිදනා, හෙතු සමුදයා, හෙතු ජාතිකා, හෙතු පහවා, හෙතු සමාරා, හෙතු සමුට්ඨානා.

පයොගො කිං නිදනො, කිං සමුදයො, කිං ජාතිකො, කිං පහවො, කිං සමාරො, කිං සමුට්ඨානො, පුබ්බකරණං -පෙ- පච්චුඤ්ඤා-අධිට්ඨානං- අත්ථාරො මානිකා ව පළිබොධා ව- වඤ්ඤා-ආසා ව අනාසා ව කිං නිදනා, කිං සමුදයා, කිං ජාතිකා, කිං පහවා, කිං සමාරා, කිං සමුට්ඨානා.

පයොගො පච්චය නිදනො, පච්චය සමුදයො, පච්චය ජාතිකො, පච්චය පහවො, පච්චය සමාරො, පච්චය සමුට්ඨානො. පුබ්බකරණං -පෙ- පච්චුඤ්ඤා-අධිට්ඨානං- අත්ථාරො- මානිකා ව පළිබොධා ව-වඤ්ඤා-ආසා ව අනාසා ව පච්චයනිදනා, පච්චය සමුදයා, පච්චය ජාතිකා, පච්චය පහවා, පච්චය සමාරා, පච්චය සමුට්ඨානා.

පුබ්බකරණං කතීති ධම්මෙහි සඛගතිනා? පුබ්බකරණං සත්තාහි ධම්මෙහි සඛගතිනා: ධොවනෙන විමාරණෙන ඡේදනෙන ඛිකිනෙන සිබ්බනෙන රජනෙන කප්පකරණෙන, පුබ්බකරණං ඉමෙහි සත්තාහි ධම්මෙහි සඛගතිනං. පච්චුඤ්ඤා කතීති ධම්මෙහි සඛගතිනො? පච්චුඤ්ඤා නීති ධම්මෙහි සඛගතිනො: සම්ඝාටියා උත්තරා සඛෙග අත්තරවාසකෙන. අධිට්ඨානං කතීති ධම්මෙහි සඛගතිනා: අධිට්ඨානං නීති ධම්මෙහි සඛගතිනා: සම්ඝාටියා උත්තරා සඛෙග අත්තරවාසකෙන. අත්ථාරො කතීති ධම්මෙහි සඛගතිනො? අත්ථාරො එකෙන ධම්මෙන සඛගතිනා: වචි හෙදෙන.

කසිනස්ස කති මුලාති? කති වඤ්ඤාති? කති භූමියො? කසිනස්ස එකං මුලං: සඛෙසා. නීති වඤ්ඤාති: සම්ඝාටි, උත්තරාසඛෙගා, අත්තරවාසකො. ඡ භූමියො: බොමං, කප්පාසිකං, කොසෙය්‍යං, කම්බලා, සාණං, භග්ගං.

කසිනස්ස කො ආදි? කිං මජ්ඣං? කිං පරියොසානං? කසිනස්ස පුබ්බකරණං ආදි, කිරියා මජ්ඣං, අත්ථාරො පරියොසානං.

කතීහඬෙගති සම්මනාගතො පුග්ගලො අහබ්බො කසීතං අත්ථරිචුං? කතී හඬෙගති සම්මනාගතො පුග්ගලො හබ්බො කසීතං අත්ථරිචුං. අධිට්ඨානෙගති සම්මනාගතො පුග්ගලො අහබ්බො කසීතං අත්ථරිචුං. අධිට්ඨානෙගති සම්මනාගතො පුග්ගලො හබ්බො කසීතං අත්ථරිචුං. කතමෙහි අධිට්ඨානෙගති සම්මනාගතො පුග්ගලො අහබ්බො කසීතං අත්ථරිචුං? පුබ්බකරණං න ජානාති, පච්චුඤ්ඤා න ජානාති, අධිට්ඨානං න ජානාති, අත්ථාරං න ජානාති, මානිකං න ජානාති, පළිබොධං න ජානාති, උඤ්ඤා න ජානාති, ආනිසංසං න ජානාති. ඉමෙහි අධිට්ඨානෙගති සම්මනාගතො පුග්ගලො අහබ්බො කසීතං අත්ථරිචුං.

කතමෙහි අධිට්ඨානෙගති සම්මනාගතො පුග්ගලො හබ්බො කසීතං අත්ථරිචුං? පුබ්බකරණං ජානාති, පච්චුඤ්ඤා ජානාති, අධිට්ඨානං ජානාති, අත්ථාරං

ජානාති. මානිකං ජානාති, පළිබ්බං ජානාති, උද්ධාරං ජානාති, ආනිසංසං ජානාති. ඉතෙති අට්ඨගඛෙනති සමන්තාගතො පුග්ගලො භබ්බො කසීන අත්ථිතො.

කසීනං පුග්ගලානං කසීනත්ථාරා න රුහන්ති? කසීනං පුග්ගලානං කසීනත්ථාරා රුහන්ති? තිණ්ණං පුග්ගලානං කසීනත්ථාරා න රුහන්ති. තිණ්ණං පුග්ගලානං කසීනත්ථාරා රුහන්ති. කතමෙසං තිණ්ණං පුග්ගලානං කසීනත්ථාරා න රුහන්ති? නිසසිමධෙයා අනුමොදනී, අනුමොදනො¹ න වාචං භිඤ්ඤා, වාචං භිඤ්ඤො න පරං විඤ්ඤපෙති. ඉතෙසං තිණ්ණං පුග්ගලානං කසීනත්ථාරා න රුහන්ති. කතමෙසං තිණ්ණං පුග්ගලානං කසීනත්ථාරා රුහන්ති? සිමධෙයා අනුමොදනී, අනුමොදනො¹ වාචං භිඤ්ඤා, වාචං භිඤ්ඤො පරං විඤ්ඤපෙති. ඉතෙසං තිණ්ණං පුග්ගලානං කසීනත්ථාරා රුහන්ති.

කසී කසීනත්ථාරා න රුහන්ති? කසී කසීනත්ථාරා රුහන්ති? තයො කසීනත්ථාරා න රුහන්ති, තයො කසීනත්ථාරා රුහන්ති. කතමෙ තයො කසීනත්ථාරා න රුහන්ති? චන්ද්‍ර විපන්නඤ්චව හොති කාල විපන්නඤ්ච, කරණ විපන්නඤ්ච. ඉතෙ තයො කසීනත්ථාරා න රුහන්ති. කතමෙ තයො කසීනත්ථාරා රුහන්ති? චන්ද්‍ර සම්පන්නඤ්චව හොති කාලසම්පන්නඤ්ච, කරණ සම්පන්නඤ්ච. ඉතෙ තයො කසීනත්ථාරා රුහන්ති.

4. කසිනාදි ජාතිතබ්බ විභාග.

කසීනං ජාතිතබ්බං, කසීනත්ථාරො ජාතිතබ්බො, කසීනස්ස අත්ථාර මාසො ජාතිතබ්බො, කසීනස්ස අත්ථාර විපත්ති ජාතිතබ්බො, කසීනස්ස අත්ථාර සම්පත්ති ජාතිතබ්බො, නිමිත්තකම්මං ජාතිතබ්බං, පරිකථා ජාතිතබ්බො, කුහකුකතං ජාතිතබ්බං, සන්තති ජාතිතබ්බො, නිසංගහිසං ජාතිතබ්බො.

කසීනං ජාතිතබ්බන්ති: තෙසඤ්ඤච ධම්මානං සම්භවො, සම්භවො නාමං, නාමකම්මං, නාමධෙයං, නිරුත්ති, බ්‍යඤ්ජනං, අභිලාපො, ඥේදා කසී නන්ති. කසීනස්ස අත්ථාරමාසො ජාතිතබ්බොති: වස්සානස්ස පටිඤ්ඤා මාසො ජාතිතබ්බො. කසීනස්ස අත්ථාර විපත්ති ජාතිතබ්බොති: චතුර්විධස්ස ආකාරෙහි කසීනස්ස අත්ථාර විපත්ති ජාතිතබ්බො. කසීනස්ස අත්ථාර සම්පත්ති ජාති තබ්බොති: සත්තරසති ආකාරෙහි කසීනත්ථාර අත්ථාර සම්පත්ති ජාතිතබ්බො. නිමිත්ත කම්මං ජාතිතබ්බන්ති: නිමිත්තකම්මං කරොති² ඉමිනා දුස්සෙත කසීනං අත්ථාරස්සාමිති. පරිකථා ජාතිතබ්බොති: පරිකථා කරොති ඉමාස පරි කථාස කසීන දුස්සං නිබ්බතොස්සාමිති. කුහකුකතං ජාතිතබ්බන්ති: අතා දිය දුතං ජාතිතබ්බං. සන්තති ජාතිතබ්බොති: දො සන්තතිස්සො ජාතිතබ්බො- කරණ සන්තති වා නිවස සන්තති වා³. නිසංගහිසං ජාතිතබ්බන්ති: කර්මමානෙ අරුණං උදියති.⁴

කසීනත්ථාරො ජාතිතබ්බොති: සවෙ සම්භවස්ස කසීන දුස්සං උපපන්නං හොති, සම්භව කථං පටිපජ්ජිතබ්බො? අත්ථාරකෙන කථං පටිපජ්ජිතබ්බො? අනුමොදකෙන කථං පටිපජ්ජිතබ්බො, සම්භව ඤානති දුර්විසෙත කම්මෙත

1. අනුමොදෙනො-ස. 2. නිමිත්තං කරොති-න. ම.

3. ව-ස. 4. උදියති-න. ම.

කසිනභාරකසස භික්ඛුනො දුතබ්බං. තෙන කසිනභාරකෙන භික්ඛුනා තද භෞ ඛොච්චා විමජ්ජිතා විචාරෙතා ඡිද්දිතා සිබ්බිතා¹ රජ්ජා කප්පං කතා කසිනං අත්ථි තබ්බං. සචෙ සඛ්ඝාටියා කසිනං අත්ථිතාකාමො හොති: පොරාණකා සඛ්ඝාටි පච්චුරුධරිතබ්බා, නවා සඛ්ඝාටි අධිට්ඨාතබ්බා, “ඉමාස සඛ්ඝාටියා කසිනං අත්ථිතාම”ති වාචා භිද්දි තබ්බා. සචෙ උත්තරා සඛෙහන කසිනං අත්ථිතාකාමො හොති: පොරාණකො උත්තරා සඛෙහා පච්චුරුධරි තබ්බො, නවො උත්තරාසඛෙහා අධිට්ඨාතබ්බො, “ඉමිනා උත්තරා සඛෙහන කසිනං අත්ථිතාම”ති වාචා භිද්දි තබ්බා. සචෙ අනතරවාසකෙන කසිනං අත්ථි රිතාකාමො හොති: පොරාණකො අනතරවාසකො පච්චුරුධරිතබ්බො, නවො අනතරවාසකො අධිට්ඨාතබ්බො “ඉමිනා අනතරවාසකෙන කසිනං අත්ථිතාම”ති වාචා භිද්දි තබ්බා.

තෙන කසිනභාරකෙන භික්ඛුනා සඛ්ඝා උපසඛකමිතා ඵකංසං උත්තරාසඛං කරිතා අඤ්ඤාලම්පහහෙතා ඵවමස්ස වචනියො:- අත්ථනං භනෙන සඛ්ඝස්ස කසිනං, ධම්මකො කසිනභාරො, අනුමොදථාති. තෙහි අනුමොදකෙහි භික්ඛුති ඵකංසං උත්තරාසඛං කරිතා අඤ්ඤාලම්පහහෙතා ඵවමස්ස වචනියො: අත්ථනං ආවුසො සඛ්ඝස්ස කසිනං, ධම්මකො කසිනභාරො අනුමොදමාති. තෙන කසිනභාරකෙන භික්ඛුනා සම්බුද්ධො භික්ඛු උපසඛකමිතා ඵකංසං උත්තරාසඛං කරිතා අඤ්ඤාලම්පහහෙතා ඵවමස්ස වචනියො: අත්ථනං භනෙන සඛ්ඝස්ස කසිනං, ධම්මකො කසිනභාරො, අනුමොදමාති. තෙහි අනුමොදකෙහි භික්ඛුති ඵකංසං උත්තරාසඛං කරිතා අඤ්ඤාලම්පහහෙතා ඵවමස්ස වචනියො: අත්ථනං ආවුසො සඛ්ඝස්ස කසිනං, ධම්මකො කසිනභාරො, අනුමොදමාති. තෙන කසිනභාරකෙන භික්ඛුනා ඵකං භික්ඛු උපසඛකමිතා ඵකංසං උත්තරාසඛං කරිතා අඤ්ඤාලම්පහහෙතා ඵවමස්ස වචනියො: අත්ථනං ආවුසො සඛ්ඝස්ස කසිනං, ධම්මකො කසිනභාරො, අනුමොදමාති. තෙන අනුමොදකෙන භික්ඛුනා ඵකංසං උත්තරාසඛං කරිතා අඤ්ඤාලම්පහහෙතා ඵවමස්ස වචනියො: අත්ථනං ආවුසො සඛ්ඝස්ස කසිනං, ධම්මකො කසිනභාරො, අනුමොදමිති.

5. පුගලස්සෙව කසිනභාර.

සඛෙසා කසිනං අත්ථරති? ගණො කසිනං අත්ථරති? පුගලො කසිනං අත්ථරති? න සඛෙසා කසිනං අත්ථරති, න ගණො කසිනං අත්ථරති, පුගලො කසිනං අත්ථරති න ඤ්ඤි න සඛෙසා කසිනං අත්ථරති, න ගණො කසිනං අත්ථරති, පුගලො කසිනං අත්ථරති. සඛ්ඝස්ස අනත්ථනං හොති කසිනං. ගණස්ස අනත්ථනං හොති කසිනං. පුගලස්ස අත්ථනං හොති කසිනං. සඛෙසා පාතිමොකං උද්දිසති? ගණො පාතිමොකං උද්දිසති, පුගලො පාතිමොකං උද්දිසති? න සඛෙසා පාතිමොකං උද්දිසති, න ගණො පාතිමොකං උද්දිසති, පුගලො පාතිමොකං උද්දිසති. ඤ්ඤි න සඛෙසා පාතිමොකං උද්දිසති, න ගණො පාතිමොකං උද්දිසති, පුගලො පාතිමොකං උද්දිසති. සඛ්ඝස්ස අනුද්දිට්ඨං හොති පාතිමොකං, ගණස්ස අනුද්දිට්ඨං හොති පාතිමොකං, පුගලස්ස උද්දිට්ඨං හොති පාතිමොකං. සඛ්ඝස්ස සාමග්ගියා ගණස්ස සාමග්ගියා පුගලස්ස

උදෙසා සම්බන්ධ උද්දිට්ඨං හොති පානිමොක්ඛං. ගණස්ස උද්දිට්ඨං හොති පානිමොක්ඛං. පුග්ගලස්ස උද්දිට්ඨං හොති පානිමොක්ඛං. එවමෙව න සම්බන්ධ කම්මං අත්ථරතී, න ගණො කම්මං අත්ථරතී, පුග්ගලො කම්මං අත්ථරතී, සම්බන්ධ අනුමොදනාය ගණස්ස අනුමොදනාය පුග්ගලස්ස අත්ථරා සම්බන්ධ අත්ථතං හොති කම්මං. ගණස්ස අත්ථතං හොති කම්මං. පුග්ගලස්ස අත්ථතං හොති කම්මනනාති.

6. පළිබෝධ පඤ්චායාකරණ.

පක්කමිතනාතිකො කසිනුද්ධාරො වුත්තො ආදිව ඛණ්ඩා,
එතඤ්ච තාහං පුච්ඡාමි කතමො පළිබෝධො පස්මං ඡජ්ජති?

පක්කමිතනාතිකො කසිනුද්ධාරො වුත්තො ආදිව ඛණ්ඩා,
එතඤ්ච තාහං විස්සජ්ජස්සං චිවර පළිබෝධො පස්මං ඡජ්ජති;
තස්ස සහ ඛනිසීම ගමනා ආවාස පළිබෝධො ඡජ්ජති.

තිට්ඨානනාතිකො කසිනුද්ධාරො වුත්තො ආදිව ඛණ්ඩා,
එතඤ්ච තාහං පුච්ඡාමි කතමො පළිබෝධො පස්මං ඡජ්ජති?

තිට්ඨානනාතිකො කසිනුද්ධාරො වුත්තො ආදිව ඛණ්ඩා,
එතඤ්ච තාහං විස්සජ්ජස්සං ආවාස පළිබෝධො පස්මං ඡජ්ජති;
චිවරෙ තිට්ඨිතෙ චිවර පළිබෝධො ඡජ්ජති.

සන්තර්ථානනාතිකො කසිනුද්ධාරො වුත්තො ආදිව ඛණ්ඩා,
එතඤ්ච තාහං පුච්ඡාමි කතමො පළිබෝධො පස්මං ඡජ්ජති?

සන්තර්ථානනාතිකො කසිනුද්ධාරො වුත්තො ආදිව ඛණ්ඩා,
එතඤ්ච තාහං විස්සජ්ජස්සං දො පළිබෝධො අපුබ්බං අවර්මං ඡජ්ජනති.

තාසනනාතිකො කසිනුද්ධාරො වුත්තො ආදිව ඛණ්ඩා,
එතඤ්ච තාහං පුච්ඡාමි කතමො පළිබෝධො පස්මං ඡජ්ජති?

තාසනනාතිකො කසිනුද්ධාරො වුත්තො ආදිව ඛණ්ඩා,
එතඤ්ච තාහං විස්සජ්ජස්සං ආවාස පළිබෝධො පස්මං ඡජ්ජති;
චිවරෙ තට්ඨෙ චිවර පළිබෝධො ඡජ්ජති.

සවනනාතිකො කසිනුද්ධාරො වුත්තො ආදිව ඛණ්ඩා,
එතඤ්ච තාහං පුච්ඡාමි කතමො පළිබෝධො පස්මං ඡජ්ජති.

සවනනාතිකො කසිනුද්ධාරො වුත්තො ආදිව ඛණ්ඩා,
එතඤ්ච තාහං විස්සජ්ජස්සං චිවර පළිබෝධො පස්මං ඡජ්ජති,
තස්ස සහ සවනෙන ආවාස පළිබෝධො ඡජ්ජති.

ආසාවචෙජ්ජකො කසිනුද්ධාරො වුත්තො ආදිව ඛණ්ඩා,
එතඤ්ච තාහං පුච්ඡාමි කතමො පළිබෝධො පස්මං ඡජ්ජති?

ආසාවචෙජ්ජකො කසිනුද්ධාරො වුත්තො ආදිව ඛණ්ඩා,
එතඤ්ච තාහං විස්සජ්ජස්සං ආවාස පළිබෝධො පස්මං ඡජ්ජති;
චිවරාසාය උපච්ඡින්නාය චිවර පළිබෝධො ඡජ්ජති.

සීමාහික්කනනිකෝ¹ කසිත්‍රඥාරෝ වුනෙතා ආදිව බඩුනා,
එතැනට නාහං පුච්ඡාමි කතමො පළිබොධො පඨමං ඡිත්තනි?

සීමාහික්කනනිකෝ¹ කසිත්‍රඥාරෝ වුනෙතා ආදිව බඩුනා,
එතැනට නාහං විසංජ්ජිසං විචර පළිබොධො පඨමං ඡිත්තනි;
තස්ස බහිසිමගතස්ස² ආවාස පළිබොධො ඡිත්තනි.

සහුබහාරෝ කසිත්‍රඥාරෝ වුනෙතා ආදිව බඩුනා,
එතැනට නාහං පුච්ඡාමි කතමො පළිබොධො පඨමං ඡිත්තනි?

සහුබහාරෝ කසිත්‍රඥාරෝ වුනෙතා ආදිව බඩුනා,
එතැනට නාහං විසංජ්ජිසං දො පළිබොධො අප්‍රබ්බං අවර්මං ඡිත්තනනි.

කනි කසිත්‍රඥාරා සම්භාවිතා? කනි කසිත්‍රඥාරා පුගලාසිතා? කනි
කසිත්‍රඥාරා තෙව සම්භාවිතා? න පුගලාසිතා? එකෝ කසිත්‍රඥාරෝ සම්භාවිතෝ
අනාරාබ්‍හාරෝ, වහනාරෝ කසිත්‍රඥාරා පුගලාසිතා, පක්කමනනිකෝ,
නිව්ඨානනනිකෝ සනනිව්ඨානනනිකෝ සීමාහික්කනනිකෝ, වහනාරෝ කසි
ත්‍රඥාරා තෙව සම්භාවිතා න පුගලාසිතා, නාසනනනිකෝ සවනනනිකෝ ආසා
වචෙජ්ජිකෝ සහුබහාරෝ.

කනි කසිත්‍රඥාරා අනෙතා සීමාස උඤ්චිතනි? කනි කසිත්‍රඥාරා බහි
සීමාස උඤ්චිතනි? කනි කසිත්‍රඥාරා සියා අනෙතා සීමාස උඤ්චිතනි? සියා
බහිසීමාස උඤ්චිතනි? දො කසිත්‍රඥාරා අනෙතා සීමාස උඤ්චිතනි අනත
රාබ්‍හාරෝ සහුබහාරෝ, තස්ස කසිත්‍රඥාරා බහිසීමාස උඤ්චිතනි පක්කම
නනනිකෝ සවනනනිකෝ සීමාහික්කනනිකෝ¹, වහනාරෝ කසිත්‍රඥාරා සියා
අනෙතා සීමාස උඤ්චිතනි, සියා බහිසීමාස උඤ්චිතනි, නිව්ඨානනනිකෝ
සනනිව්ඨානනනිකෝ සවනනනිකෝ² ආසාවචෙජ්ජිකෝ.

කනි කසිත්‍රඥාරා එකුප්පාද එකතිරොධා? කනි කසිත්‍රඥාරා එකුප්පාද
නානාතිරොධා? දො කසිත්‍රඥාරා එකුප්පාද එකතිරොධා, අනාරාබ්‍හාරෝ
සහුබහාරෝ, අවසෙසා කසිත්‍රඥාරා එකුප්පාද නානාතිරොධානි.

කසිතභෙදො නිබ්බිකො.

තස්සද්දනං:—

තස්ස කිනනි පණ්ණරස් ධම්මා තිදන භොතු ව,
පච්චය සම්භග මුලා ආදි ව අට්ඨ පුගලා¹.

තිණ්ණං තස්ස ජාතිතබ්බං අත්ථාරං උදෙදසෙන ව,
පළිබොධාසිතාසීමාස උප්පාද තිරොධෙන වානි.

උපාලි පඤ්ඤානි.

1. අනිශ්චිත දිශා.

තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්ඤං විහරති ජේතවනෙ අනාථ
පිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. අථ බො ආයස්මො උපාලි යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි,

1. සීමාහික්කමනනිකෝ-න. ම. 2. බහිසීමෙ-න. ම.

3. නාසනනනිකෝ-න. ම. 4. අත්ථාර පුගලා-න. ම.

උපසම්මතයා හඟවන්නා අභිවාදෙතා එකමන්තා නිසිද, එකමන්තා නිසි නොවූ බො අයසමා උපාලි හඟවන්නා එකදුවෝව: කතිනි නු බො හනො අබෙහි සමන්තාගතෙන භික්ෂුතා යාවජ්වං තානියසිතෙන වන්බබන්ති.

පඤ්චුපාලි අබෙහි සමන්තාගතෙන භික්ෂුතා යාවජ්වං තානියසිතෙන වන්බබන්ති: කතමෙහි පඤ්චති? උපොසථං න ජානාති, උපොසථ කමමං න ජානාති. පානිමොක්ඛං න ජානාති, පානිමොක්ඛද්දෙසං න ජානාති, උත්ත පඤ්චවසෙසා හොති. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චහබෙහි සමන්තාගතෙන භික්ෂුතා යාවජ්වං තානියසිතෙන වන්බබන්ති.

පඤ්චුපාලි අබෙහි සමන්තාගතෙන භික්ෂුතා යාවජ්වං අනියසිතෙන වන්බබන්ති, කතමෙහි පඤ්චති? උපොසථං ජානාති, උපොසථ කමමං ජානාති, පානිමොක්ඛං ජානාති, පානිමොක්ඛද්දෙසං ජානාති, පඤ්චවසෙසා වා හොති අතිරෙක පඤ්චවසෙසා වා. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චහබෙහි සමන්තාගතෙන භික්ෂුතා යාවජ්වං අනියසිතෙන වන්බබන්ති.

අපරෙතිපි උපාලි පඤ්චහබෙහි සමන්තාගතෙන භික්ෂුතා යාවජ්වං තානියසිතෙන වන්බබන්ති. කතමෙහි පඤ්චති? පචාරණං න ජානාති, පචාරණ කමමං න ජානාති, පානිමොක්ඛං න ජානාති, පානිමොක්ඛද්දෙසං න ජානාති, උත්ත පඤ්ච වසෙසා හොති. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චහබෙහි සමන්තාගතෙන භික්ෂුතා යාවජ්වං තානියසිතෙන වන්බබන්ති.

පඤ්චුපාලි අබෙහි සමන්තාගතෙන භික්ෂුතා යාවජ්වං අනියසිතෙන වන්බබන්ති. කතමෙහි පඤ්චති? පචාරණං ජානාති, පචාරණ කමමං ජානාති, පානිමොක්ඛං ජානාති, පානිමොක්ඛද්දෙසං ජානාති, පඤ්චවසෙසා වා හොති අතිරෙක පඤ්චවසෙසා වා. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චහබෙහි සමන්තාගතෙන භික්ෂුතා යාවජ්වං අනියසිතෙන වන්බබන්ති.

අපරෙතිපි උපාලි පඤ්චහබෙහි සමන්තාගතෙන භික්ෂුතා යාවජ්වං තානියසිතෙන වන්බබන්ති, කතමෙහි පඤ්චති? ආපනනානාපනතිං න ජානාති, ලුහක ගරුකං ආපනතිං න ජානාති, සාවසෙසානවසෙසං ආපනතිං න ජානාති, දුට්ඨිලාදුට්ඨිලං ආපනතිං න ජානාති, උත්ත පඤ්ච වසෙසා හොති. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චහබෙහි සමන්තාගතෙන භික්ෂුතා යාවජ්වං තානියසිතෙන වන්බබන්ති.

පඤ්චුපාලි අබෙහි සමන්තාගතෙන භික්ෂුතා යාවජ්වං අනියසිතෙන වන්බබන්ති. කතමෙහි පඤ්චති? ආපනනානාපනතිං ජානාති, ලුහක ගරුකං ආපනතිං ජානාති, සාවසෙසානවසෙසං ආපනතිං ජානාති, දුට්ඨිලාදුට්ඨිලං ආපනතිං ජානාති, පඤ්ච වසෙසා වා හොති අතිරෙක පඤ්ච වසෙසා වා. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චහබෙහි සමන්තාගතෙන භික්ෂුතා යාවජ්වං අනියසිතෙන වන්බබන්ති.

කතිනි නු බො හනො අබෙහි සමන්තාගතෙන භික්ෂුතා න උපසමපා දෙතබ්බං, න නියසෙසං දතබ්බං, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බං.

පඤ්චුපාලි අබෙහි සමන්තාගතෙන භික්ෂුතා න උපසමපාදෙතබ්බං, න නියසෙසං දතබ්බං, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චති?

ත පටිබලො හොති අනෙතවාසිං වා සද්ධිවිහාරිං වා ගිලානං උපට්ඨාද්දං වා උපට්ඨාපෙද්දං වා, උප්පන්නං¹ අනභිජ්ජිං² චූපකාසෙද්දං වා චූපකාසාපෙද්දං වා, උප්පන්නං කුක්කුද්ධං ධම්මතො විතොදෙද්දං, අභිධම්මෙ විතොද්දං, අභිවිතයෙ විතොද්දං. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චහඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උප සම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දුතබ්බො, න සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

පඤ්චුපාලි අඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං, නිස්සයො දුතබ්බො, සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. කතමෙහි පඤ්චති? පටිබලො හොති අනෙතවාසිං වා සද්ධිවිහාරිං වා ගිලානං උපට්ඨාද්දං වා උපට්ඨාපෙද්දං වා, උප්පන්නං අනභිජ්ජිං චූපකාසෙද්දං වා චූපකාසාපෙද්දං වා, උප්පන්නං කුක්කුද්ධං ධම්මතො විතොදෙද්දං, අභිධම්මෙ විතොද්දං, අභිවිතයෙ විතොද්දං. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චහඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උප සම්පාදෙතබ්බං, නිස්සයො දුතබ්බො, සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

අපරෙහිපි උපාලි පඤ්චහඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දුතබ්බො, න සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. කතමෙහි පඤ්චති? ත පටිබලො හොති අනෙතවාසිං වා සද්ධිවිහාරිං වා ආභිසමාචාරිකාය³ සික්කාය සික්කාපෙද්දං, ආදි බ්‍රහ්මචරිසික්කාය සික්කාය විතොද්දං. අධිසිලෙ විතොද්දං, අධිවිතො විතොද්දං, අධිපඤ්ඤය විතොද්දං. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චහඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දුතබ්බො, න සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

පඤ්චුපාලි අඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං, නිස්සයො දුතබ්බො, සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. කතමෙහි පඤ්චති? පටිබලො හොති අනෙතවාසිං වා සද්ධිවිහාරිං වා ආභිසමාචාරිකාය³ සික්කාය සික්කාපෙද්දං, ආදි බ්‍රහ්මචරිසික්කාය සික්කාය විතොද්දං, අධිසිලෙ විතොද්දං, අධිවිතො විතොද්දං, අධිපඤ්ඤය විතොද්දං. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චහඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං, නිස්සයො දුතබ්බො, සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

කතීති හු බො හනෙත අඬෙහි සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කම්මං කාතබ්බන්ති.

පඤ්චුපාලි අඬෙහි සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කම්මං කාතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චති? අලජ්ජි ව හොති, බාලො ව, අපකතනො ව, මච්ඡාදිට්ඨිකො ව හොති, ආජීව විපනො ව. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චහඬෙහි සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කම්මං කාතබ්බං.

අපරෙහිපි උපාලි පඤ්චහඬෙහි සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කම්මං කාතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චති? අධිසිලෙ සීලවිපනො හොති, අජ්ඣාචාරෙ ආචාරවිපනො හොති, අති දිට්ඨියා දිට්ඨිවිපනො හොති, මච්ඡාදිට්ඨිකො ව හොති, ආජීව විපනො ව. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චහඬෙහි සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කම්මං කාතබ්බං.

අපරෙහිපි උපාලි පඤ්චහඬෙහි සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කම්මං කාතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චති? කාසිකෙන දවෙන සමන්තාගතො හොති,

1. උප්පන්නං-න. ම. (උප්පන්නං) 2. අනභිජ්ජිං-න. ම. 3. ආභිසමාචාරිකාය-න. ම.

වාචසිකෙන දවෙන සමන්තාගතො හොති, කායික වාචසිකෙන දවෙන සමන්තාගතො හොති, මිච්ඡාදිට්ඨිකො ව හොති ආජීව විපතො ව. ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්චගඛෙහි සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කමමං කාතබ්බං.

අපරෙහිපි උපාලි පඤ්චගඛෙහි සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කමමං කාතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චති? කායිකෙන අනාචාරෙන සමන්තාගතො හොති, වාචසිකෙන අනාචාරෙන සමන්තාගතො හොති, කායික වාචසිකෙන අනාචාරෙන සමන්තාගතො හොති, මිච්ඡාදිට්ඨිකො ව හොති ආජීව විපතො ව. ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්චගඛෙහි සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කමමං කාතබ්බං.

අපරෙහිපි උපාලි පඤ්චගඛෙහි සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කමමං කාතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චති? කායිකෙන උපසානිකෙන සමන්තාගතො හොති, වාචසිකෙන උපසානිකෙන සමන්තාගතො හොති, කායික වාචසිකෙන උපසානිකෙන සමන්තාගතො හොති, මිච්ඡාදිට්ඨිකො ව හොති ආජීව විපතො ව. ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්චගඛෙහි සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කමමං කාතබ්බං.

අපරෙහිපි උපාලි පඤ්චගඛෙහි සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කමමං කාතබ්බං, කතමෙහි පඤ්චති? කායිකෙන මිච්ඡාජීවෙන සමන්තාගතො හොති, වාචසිකෙන මිච්ඡාජීවෙන සමන්තාගතො හොති, කායිකවාචසිකෙන මිච්ඡාජීවෙන සමන්තාගතො හොති, මිච්ඡාදිට්ඨිකො ව හොති ආජීව විපතො ව. ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්චගඛෙහි සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කමමං කාතබ්බං.

අපරෙහිපි උපාලි පඤ්චගඛෙහි සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කමමං කාතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චති? ආපනතං ආපනො කමමකතො උපසම්පාදෙති, නිසංසං දෙති, සාමනේරං උපට්ඨාපෙති, භික්ඛුනොවාදක සමමුතිං සාදෙති, සමමතොපි භික්ඛුනිකො ඔවදති. ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්චගඛෙහි සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කමමං කාතබ්බං.

අපරෙහිපි උපාලි පඤ්චගඛෙහි සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කමමං කාතබ්බං, කතමෙහි පඤ්චති? යාය ආපනතිසා සම්බන්ධ කමමං කතං හොති තං ආපනතං ආපනති, අඤ්ඤා වා නාදිසිකං, තතො වා පාටිට්ඨිතරා, කමමං ගරහති, කමමිකෙ ගරහති. ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්චගඛෙහි සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කමමං කාතබ්බං.

අපරෙහිපි උපාලි පඤ්චගඛෙහි සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කමමං කාතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චති? බුද්ධස්ස අවණණං භාසති, ධම්මස්ස අවණණං භාසති, සම්මස්ස අවණණං භාසති, මිච්ඡාදිට්ඨිකො ව හොති ආජීව විපතො ව, ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්චගඛෙහි සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කමමං කාතබ්බන්ති.

අනිසංකප්පයෙහි වග්ගො නිවසිතො පඨමො.

තස්සෙද්දානං:—

උපොසථං පචාරණං ආපනති ව ගිලානකං,
ආභිසමාචාර ලජ්ජා ව අභිසිලෙ දවෙන ව.

අනාචාරං උපසානි මිච්ඡා ආපනති මෙව ව,
යාය ආපනති බුද්ධස්ස පඨමො වග්ග සම්බන්ධොති.

2. න පටිපසස්සමෙහනි වගහ.

කනිනි හු බො හනෙහ අභෙහනි සමනනාගහස්ස භික්ඛුනො කමමං න පටිපසස්සමෙහනබ්බන්ති? පඤ්චුපාලි අභෙහනි සමනනාගහස්ස භික්ඛුනො කමමං න පටිපසස්සමෙහනබ්බං. කතමෙති පඤ්චති? ආපනනිං ආපනෙහා කමමකතො උපසමාදෙති, නිස්සංදෙති, සාමනේරං උපට්ඨාපෙති, භික්ඛුනොවාදක සමමුතීං සාදියති, සමමනොපි භික්ඛුනියො ඔවදති. ඉමෙති බො උපාලි පඤ්චගඛෙහනි සමනනාගහස්ස භික්ඛුනො කමමං න පටිපසස්සමෙහනබ්බං.

අපරෙතිපි උපාලි පඤ්චගඛෙහනි සමනනාගහස්ස භික්ඛුනො කමමං න පටිපසස්සමෙහනබ්බං. කතමෙති පඤ්චති? යාය ආපනනියා සඤ්ඤාන කමමං කතං හොති තං ආපනනිං ආපජ්ජති, අඤ්ඤං වා නාදිසිංසං, නතො වා පාපි ට්ඨන්තරං. කමමං ගරුහති, කමමකෙ ගරුහති. ඉමෙති බො උපාලි පඤ්චගඛෙහනි සමනනාගහස්ස භික්ඛුනො කමමං න පටිපසස්සමෙහනබ්බං.

අපරෙතිපි උපාලි පඤ්චගඛෙහනි සමනනාගහස්ස භික්ඛුනො කමමං න පටිපසස්සමෙහනබ්බං. කතමෙති පඤ්චති? බුද්ධස්ස අවණණං භාසති, ධම්මස්ස අවණණං භාසති, සඤ්ඤාස්ස අවණණං භාසති, මුඛ්ඤ්ඤිකො ව හොති ආජිව විපනෙහා ව. ඉමෙති බො උපාලි පඤ්චගඛෙහනි සමනනාගහස්ස භික්ඛුනො කමමං න පටිපසස්සමෙහනබ්බං.

අපරෙතිපි උපාලි පඤ්චගඛෙහනි සමනනාගහස්ස භික්ඛුනො කමමං න පටිපසස්සමෙහනබ්බං. කතමෙති පඤ්චති? අලජ්ජි ව හොති, බාලො ව, අපකතතො ව, ඔවිද්දකාරකො ව හොති චරෙකසු, සිතබ්බං ව න පරිපුරකාරී. ඉමෙති බො උපාලි පඤ්චගඛෙහනි සමනනාගහස්ස භික්ඛුනො කමමං න පටිපසස්සමෙහනබ්බන්ති.

සඤ්ඤාමාවචරෙන හනෙහ භික්ඛුනා සඤ්ඤා උපසඤ්ඤාමනෙතන කරි ධම්මෙ අරුකතනං උපට්ඨාපෙතො සඤ්ඤා උපසඤ්ඤාමනෙතොති? සඤ්ඤාමාවචරෙන උපාලි භික්ඛුනා සඤ්ඤා උපසඤ්ඤාමනෙතන පඤ්ච ධම්මෙ අරුකතනං උපට්ඨාපෙතො,¹ සඤ්ඤා උපසඤ්ඤාමනෙතො. කතමෙ පඤ්ච? සඤ්ඤාමාවචරෙන උපාලි භික්ඛුනා සඤ්ඤා උපසඤ්ඤාමනෙතන නිව විතෙතන සඤ්ඤා උපසඤ්ඤාමනෙතො. රජොගරුක සමෙත විතෙතන, ආසන කුසලෙන හවිතබ්බං නිසජ්ජ කුසලෙන, ථෙරෙ භික්ඛු අනුපබ්ජ්ජනෙතන තථෙ භික්ඛු ආසනෙන අප්පට්ඨා ගනෙතන තථා රූපෙ² ආසනෙ නිසිද්ධබ්බං, අනානා කටිකෙන හවිතබ්බං අති රජ්ජන කටිකෙන, සාමං වා ධම්මෙහ භාසිතබ්බං, පරො වා අජේකසිතබ්බං, අරියො වා තුණ්හිනාවො නානිමඤ්ඤි තබ්බං, සථෙ උපාලි සඤ්ඤා සමගත කරුණියාති කමමාති කරොති - තත්ත වෙ උපාලි භික්ඛුනො නකමති අපි ද්විට්ඨාපිකමමං කතො උපෙතබ්බං³ සාමගති. තං නිස්සං ගෙතු? මාගං සඤ්ඤාන නාතතොහා අස්සන්ති. සංගාමාවචරෙන උපාලි භික්ඛුනා සඤ්ඤා උපසඤ්ඤාමනෙතන ඉමෙ පඤ්ච ධම්මෙ අරුකතනං උපට්ඨාපෙතො,⁴ සඤ්ඤා උපසඤ්ඤාමනෙතොති.

1. උපට්ඨාපෙතො-න. ම. 2. යථා පජ්ජිතපෙ-න. ම.

3. ඤ්ඤාමනෙතො-න. ම. 4. උපට්ඨාපෙතො-න. ම.

කැනිති හු බොහොන අඩෙහි සමනාගතො හිකු සබෙස වොන රනො බහුජන අකනො ව හොති බහුජන අමනාපො ව බහුජන අරු වනො වාති? පසුබුද්ධාලි අඩෙහි සමනාගතො හිකු සබෙස වොහරනො බහුජන අකනො ව හොති බහුජන අමනාපො ව බහුජන අරු වනො ව, කත මෙහි පසුබුද්ධි? උසස්න මනාති ව හොති, නිසස්න ජප්පි ව හොති, න ව හාසානු සහි කුසලො හොති, න ස්වා ධම්මෙ ස්වා චිතසෙ නවා පනතිසා වොදො හොති, න ස්වා ධම්මෙ ස්වා චිතසෙ ස්වා පනතිසා කාරොතා හොති. ඉමෙහි බො උපාලි පසුබුද්ධෙහි සමනාගතො හිකු සබෙස වොහරනො බහුජන අකනො ව හොති බහුජන අමනාපො ව බහුජන අරු වනො ව.

පසුබුද්ධාලි අඩෙහි සමනාගතො හිකු සබෙස වොහරනො බහු ජන කනො ව හොති, බහුජන මනාපො ව බහුජන රු වනො ව. කතමෙහි පසුබුද්ධි? න උසස්න මනාති ව හොති, න නිසස්න ජප්පි ව හොති, හාසානු සහි කුසලො හොති, ස්වා ධම්මෙ ස්වා චිතසෙ ස්වා පනතිසා වොදො හොති, ස්වා ධම්මෙ ස්වා චිතසෙ ස්වා පනතිසා කාරොතා හොති. ඉමෙහි බො උපාලි පසුබුද්ධෙහි සමනාගතො හිකු සබෙස වොහරනො බහුජන කනො ව හොති බහුජන මනාපො ව බහුජන රු වනො ව.

අපරෙහි උපාලි පසුබුද්ධෙහි සමනාගතො හිකු සබෙස වොහ රනො බහුජන අකනො ව හොති බහුජන අමනාපො ව බහුජන අරු ව නො ව. කතමෙහි පසුබුද්ධි? උසස්න වො ව හොති අපසාදො ව, අධම්මං ගණනාති, ධම්මං පටිබාහති, සම්මං ව බහුං හාසති. ඉමෙහි බො උපාලි පසුබු ද්ධෙහි සමනාගතො හිකු සබෙස වොහරනො බහුජන අකනො ව හොති බහුජන අමනාපො ව බහුජන අරු වනො ව.

පසුබුද්ධාලි අඩෙහි සමනාගතො හිකු සබෙස වොහරනො බහු ජන කනො ව හොති, බහුජන මනාපො ව බහුජන රු වනො ව. කතමෙහි පසුබුද්ධි? න උසස්න වො ව හොති, න අපසාදො ව. ධම්මං ගණනාති, අධ ම්මං පටිබාහති, සම්මං ව බහුං හාසති. ඉමෙහි බො උපාලි පසුබුද්ධෙහි සමනාගතො හිකු සබෙස වොහරනො බහුජන කනො ව හොති බහුජන මනාපො ව බහුජන රු වනො ව.

අපරෙහි උපාලි පසුබුද්ධෙහි සමනාගතො හිකු සබෙස වොහ රනො බහුජන අකනො ව හොති බහුජන අමනාපො ව බහුජන අරු ව නො ව. කතමෙහි පසුබුද්ධි? පසුසා පවනා හොති, අනොකාස කම්මං කාරො තා පවනා හොති, න ස්වා ධම්මෙ ස්වා චිතසෙ ස්වා පනතිසා වොදො හොති, න ස්වා ධම්මෙ ස්වා චිතසෙ ස්වා පනතිසා කාරොතා හොති, න ස්වා දිට්ඨියා බ්‍යාකතා හොති. ඉමෙහි බො උපාලි පසුබුද්ධෙහි සමනාගතො හිකු සබෙස වොහරනො බහුජන අකනො ව හොති බහුජන අමනාපො ව බහුජන අරු වනො ව.

පසුබුද්ධාලි අඩෙහි සමනාගතො හිකු සබෙස වොහරනො බහු ජන කනො ව හොති බහුජන මනාපො ව බහුජන රු වනො ව. කතමෙහි පසුබුද්ධි? න පසුසා පවනා හොති, බ්‍යාස කම්මං කාරොතා පවනා හොති, ස්වා ධම්මෙ ස්වා චිතසෙ ස්වා පනතිසා වොදො හොති, ස්වා ධම්මෙ ස්වා

විනයෙ යථා පවත්තියා කාරෙනා හොති, යථා දිට්ඨියා බ්‍යාකතා හොති. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චහඬෙනති සමන්තාගතො භික්ඛු සඬෙස වොහරෙනො බහුජන කපෙනා ව හොති බහුජන මිත්‍යාපො ව බහුජන රුචිතො වාති.

කහි හු බො හතොත ආතිසංසා විනයපරියන්තියාති? පඤ්ඤිමෙ උපාලි ආතිසංසා විනය පරියන්තියා. කතමෙ පඤ්ඤ? අතතතො සීලකබ්‍ඬො සුගු තෙනා හොති සුරකබ්‍ඬො, කුකකුච්ච පකතානං පටිසරණං හොති, විසාරදො සඬෙසෙකො වොහරති, පච්චන්තිකෙ සහධුමෙවන සුනිග්ගතිතං නිග්ගණ්ණාති, සද්ධම්මට්ඨිනියං පටිපනො හොති. ඉමෙ බො උපාලි පඤ්චාතිසංසා විනය පරියන්තියාති.

න පටිපසංසමනන වග්ගො දුභිසො.

තසුද්දානං:—

ආපනො යාය වණ්ණඤ්ඤ අලජ්ජ සංගාමෙන ව,
උසසිතා උසසාදෙනා ව පසංග පරියන්තියාති.

පඨම යමක පඤ්ඤනති.

3. වොහාර වග්ග.

කහිති හු බො හතොත අඬෙනති සමන්තාගතොත භික්ඛුනා සඬෙස න වොහරිතබ්බොති? පඤ්චුපාලි අඬෙනති සමන්තාගතොත භික්ඛුනා සඬෙස න වොහරිතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චිති? ආපනං න ජානාති, ආපනති සමුට්ඨානං න ජානාති, ආපනතියා පයොගං න ජානාති, ආපනතියා චූපසමං න ජානාති. ආපනතියා න විනිවර්ජ්‍ය කුසලො හොති. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චහඬෙනති සමන්තාගතොත භික්ඛුනා සඬෙස න වොහරිතබ්බං.

පඤ්චුපාලි අඬෙනති සමන්තාගතොත භික්ඛුනා සඬෙස වොහරිතබ්බං, කතමෙහි පඤ්චිති? ආපනං ජානාති, ආපනති සමුට්ඨානං ජානාති, ආපනතියා පයොගං ජානාති, ආපනතියා චූපසමං ජානාති, ආපනතියා විනිවර්ජ්‍ය කුසලො හොති. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චහඬෙනති සමන්තාගතොත භික්ඛුනා සඬෙස වොහරිතබ්බං.

අපරෙතිපි උපාලි පඤ්චහඬෙනති සමන්තාගතොත භික්ඛුනා සඬෙස න වොහරිතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චිති? අධිකරණං න ජානාති, අධිකරණ සමුට්ඨානං න ජානාති, අධිකරණස්ස පයොගං න ජානාති, අධිකරණස්ස චූපසමං න ජානාති, අධිකරණස්ස න විනිවර්ජ්‍ය කුසලො හොති. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චහඬෙනති සමන්තාගතොත භික්ඛුනා සඬෙස න වොහරිතබ්බං.

පඤ්චුපාලි අඬෙනති සමන්තාගතොත භික්ඛුනා සඬෙස වොහරිතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චිති? අධිකරණං ජානාති, අධිකරණ සමුට්ඨානං ජානාති, අධිකරණස්ස පයොගං ජානාති, අධිකරණස්ස චූපසමං ජානාති, අධිකරණස්ස විනිවර්ජ්‍ය කුසලො හොති. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චහඬෙනති සමන්තාගතොත භික්ඛුනා සඬෙස වොහරිතබ්බං.

අපරෙතිපි උපාලි පඤ්චහඬෙනති සමන්තාගතොත භික්ඛුනා සඬෙස න වොහරිතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චිති? පසංග පවත්තා හොති, අනොකාස කමමං

කාරණා පවත්නා හොති, න යථා ධම්මෙ යථා චිතසෙ යථා පතරියා වොදෙතා හොති, න යථා ධම්මෙ යථා චිතසෙ යථා පතරියා කාරණා හොති, න යථා දිට්ඨියා බ්‍යාකතා¹ හොති. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චගඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සංඝෙහි න වොහරිතබ්බං.

පඤ්චගුපාලි අඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සංඝෙහි වොහරිතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චිති? න පසංගා පවත්නා හොති, ඕකාස කමමං කාරණා පවත්නා හොති, යථා ධම්මෙ යථා චිතසෙ යථා පතරියා වොදෙතා හොති, යථා ධම්මෙ යථා චිතසෙ යථා පතරියා කාරණා හොති, යථා දිට්ඨියා බ්‍යාකතා¹ හොති. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චගඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සංඝෙහි වොහරිතබ්බං.

අපරෙහිපි උපාලි පඤ්චගඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සංඝෙහි න වොහරිතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චිති? ආපත්තානාපතනිං න ජානාති, ලුහුක ගරුකං ආපතනිං න ජානාති, සාවසෙසානවසෙසං ආපතනිං න ජානාති, දුට්ඨි ලොදුට්ඨිලං ආපතනිං න ජානාති, සප්පටිකමමං අප්පටිකමමං ආපතනිං න ජානාති. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චගඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සංඝෙහි න වොහරිතබ්බං.

පඤ්චගුපාලි අඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සංඝෙහි වොහරිතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චිති? ආපත්තානාපතනිං ජානාති, ලුහුක ගරුකං ආපතනිං ජානාති, සාවසෙසානවසෙසං ආපතනිං ජානාති, දුට්ඨි ලොදුට්ඨිලං ආපතනිං ජානාති, සප්පටිකමමං අප්පටිකමමං ආපතනිං ජානාති. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චගඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සංඝෙහි වොහරිතබ්බං.

අපරෙහිපි උපාලි පඤ්චගඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සංඝෙහි න වොහරිතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චිති? කමමං න ජානාති, කමමස්ස කරණං න ජානාති, කමමස්ස වජ්ඣං න ජානාති, කමමස්ස වත්තං න ජානාති, කමමස්ස චූපසමං න ජානාති. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චගඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සංඝෙහි න වොහරිතබ්බං. පඤ්චගුපාලි අඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සංඝෙහි වොහරිතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චිති? කමමං ජානාති, කමමස්ස කරණං ජානාති, කමමස්ස වජ්ඣං ජානාති, කමමස්ස වත්තං ජානාති, කමමස්ස චූපසමං ජානාති. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චගඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සංඝෙහි වොහරිතබ්බං.

අපරෙහිපි උපාලි පඤ්චගඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සංඝෙහි න වොහරිතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චිති? වජ්ඣං න ජානාති, තිදනං න ජානාති, පඤ්ඤානං න ජානාති, පදපච්චාගට්ඨං න ජානාති, අනුසංගි වචනපථං න ජානාති. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චගඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සංඝෙහි න වොහරිතබ්බං.

පඤ්චගුපාලි අඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සංඝෙහි වොහරිතබ්බං, කතමෙහි පඤ්චිති? වජ්ඣං ජානාති, තිදනං ජානාති, පඤ්ඤානං ජානාති, පදපච්චාගට්ඨං ජානාති, අනුසංගි වචනපථං ජානාති. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චගඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සංඝෙහි වොහරිතබ්බං.

අපරෙහිපි උපාලි පඤ්චගඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සංඝෙහි න වොහරිතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චිති? ඡතුර්ගතිං ගච්ඡති, දෙසාගතිං ගච්ඡති.

මොහාගනිං ගච්ඡති, භයාගනිං ගච්ඡති, අලජ්ජි¹ව හොති. ඉමෙති බො උපාලි පඤ්චහඬෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඬේස න වොහරිතබ්බං.

පඤ්චුපාලි අඬෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඬේස වොහරිතබ්බං. කතමෙති පඤ්චති? න ඡද්දගනිං ගච්ඡති, න දෙසාගනිං ගච්ඡති, න මොහාගනිං ගච්ඡති, න භයාගනිං ගච්ඡති, ලජ්ජි ව හොති. ඉමෙති බො උපාලි පඤ්ච හඬෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඬේස වොහරිතබ්බං.

අපරෙතිපි උපාලි පඤ්චහඬෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඬේස න වොහරිතබ්බං. කතමෙති පඤ්චති? ඡද්දගනිං ගච්ඡති, දෙසාගනිං ගච්ඡති, මොහාගනිං ගච්ඡති, භයාගනිං ගච්ඡති, අකුසලො ව හොති චිතයෙ. ඉමෙති බො උපාලි පඤ්චහඬෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඬේස න වොහරිතබ්බං.

පඤ්චුපාලි අඬෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඬේස වොහරිතබ්බං. කතමෙති පඤ්චති? න ඡද්දගනිං ගච්ඡති, න දෙසාගනිං ගච්ඡති, න මොහා ගනිං ගච්ඡති, න භයාගනිං ගච්ඡති, කුසලො ව හොති චිතයෙ. ඉමෙති බො උපාලි පඤ්චහඬෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඬේස වොහරිතබ්බං.

අපරෙතිපි උපාලි පඤ්චහඬෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඬේස න වොහරිතබ්බං. කතමෙති පඤ්චති? ඤානං න ජානාති, ඤානියා කාරණං න ජානාති, ඤානියා අනුසාවනං¹ න ජානාති, ඤානියා සම්මං න ජානාති, ඤානියා චූපසම්මං න ජානාති. ඉමෙති බො උපාලි පඤ්චහඬෙගති සමන්තා ගතෙන භික්ඛුනා සඬේස න වොහරිතබ්බං.

පඤ්චුපාලි අඬෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඬේස වොහරිතබ්බං. කතමෙති පඤ්චති? ඤානං ජානාති, ඤානියා කාරණං ජානාති, ඤානියා අනුසාවනං¹ ජානාති, ඤානියා සම්මං ජානාති, ඤානියා චූපසම්මං ජානාති. ඉමෙති බො උපාලි පඤ්චහඬෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඬේස වොහරි තබ්බං.

අපරෙතිපි උපාලි පඤ්චහඬෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඬේස න වොහරිතබ්බං. කතමෙති පඤ්චති? සුත්තං න ජානාති, සුත්තානුලොමං න ජානාති, විතයං න ජානාති, විතයානුලොමං න ජානාති, න ව ධානාඨාන කුසලො හොති. ඉමෙති බො උපාලි පඤ්චහඬෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඬේස න වොහරිතබ්බං.

පඤ්චුපාලි අඬෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඬේස වොහරිතබ්බං. කතමෙති පඤ්චති? සුත්තං ජානාති, සුත්තානුලොමං ජානාති, විතයං ජානාති, විතයානුලොමං ජානාති, ධානාඨාන කුසලො ව හොති. ඉමෙති බො උපාලි පඤ්චහඬෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඬේස වොහරිතබ්බං.

අපරෙතිපි උපාලි පඤ්චහඬෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඬේස න වොහරිතබ්බං. කතමෙති පඤ්චති? ධම්මං න ජානාති? ධම්මානුලොමං න ජානාති, විතයං න ජානාති, විතයානුලොමං න ජානාති, න ව පුබ්බාපර කුස ලො හොති. ඉමෙති බො උපාලි පඤ්චහඬෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඬේස න වොහරිතබ්බං.

පඤ්ඤානුපාලී අබ්බෙග්ගි සමනනාගභෙන භික්ඛුතා සංඝෙස චොග්ගරිතබ්බං. කතමෙති පඤ්ඤාති? ධම්මං ජානාති, ධම්මානුලොමං ජානාති, විනයං ජානාති, විනයානුලොමං ජානාති, පුබ්බාපර ඩුසලොචි යොති. ඉමෙහි බො උපාලී පඤ්ඤාබ්බෙග්ගි සමනනාගභෙන භික්ඛුතා සංඝෙස චොග්ගරිතබ්බෙනති.

මොහාර ඔහෙග්ගා නිධිමො තනියො.

නාස්සද්දානං:

ආපනති අධිකරණං පසංකාපනති ජානනා,
කමමං වජ්ඣං අලජ්ජී ච අභුසලො ච ඤානරියා;
සුතං න ජානාති ධම්මං තනියො වග්ග සබ්බතොති.

4. දිට්ඨාසි කමම වග්ග.

කති නු බො හනෙත අධම්මිකා දිට්ඨාසිකමමා? පඤ්ඤිමෙ උපාලී අධම්මිකා දිට්ඨාසිකමමා. කතමෙ පඤ්ඤා? අපාපනතියා දිට්ඨිං ආවිකරොති, අදෙස නාගාමිනියා ආපනතියා දිට්ඨිං ආවිකරොති, දෙසිනාය ආපනතියා දිට්ඨිං ආවිකරොති, චතුති පඤ්ඤාති දිට්ඨිං ආවිකරොති, මනො මානසෙන දිට්ඨිං ආවිකරොති. ඉමෙ බො උපාලී පඤ්ඤා අධම්මිකා දිට්ඨාසිකමමා.

පඤ්ඤිමෙ උපාලී ධම්මිකා දිට්ඨාසිකමමා. කතමෙ පඤ්ඤා? අපනතියා දිට්ඨිං ආවිකරොති, දෙසනාගාමිනියා ආපනතියා දිට්ඨිං ආවිකරොති, අදෙසිනාය ආපනතියා දිට්ඨිං ආවිකරොති, න චතුති පඤ්ඤාති දිට්ඨිං ආවිකරොති, න මනො මානසෙන දිට්ඨිං ආවිකරොති. ඉමෙ බො උපාලී පඤ්ඤා ධම්මිකා දිට්ඨාසිකමමා.

අපරෙහිමි උපාලී පඤ්ඤා අධම්මිකා දිට්ඨාසිකමමා. කතමෙ පඤ්ඤා? නානා සංවාසකස්ස සන්තකෙ දිට්ඨිං ආවිකරොති, නානා සීමාය සීතස්ස සන්තකෙ දිට්ඨිං ආවිකරොති, අපකතනාස්ස සන්තකෙ දිට්ඨිං ආවිකරොති. චතුති පඤ්ඤාති දිට්ඨිං ආවිකරොති, මනො මානසෙන දිට්ඨිං ආවිකරොති. ඉමෙ බො උපාලී පඤ්ඤා අධම්මිකා දිට්ඨාසිකමමා.

පඤ්ඤිමෙ උපාලී ධම්මිකා දිට්ඨාසිකමමා. කතමෙ පඤ්ඤා? සමාන සංවාසකස්ස සන්තකෙ දිට්ඨිං ආවිකරොති, සමාන සීමාය සීතස්ස සන්තකෙ දිට්ඨිං ආවිකරොති, පකතනාස්ස සන්තකෙ දිට්ඨිං ආවිකරොති. න චතුති පඤ්ඤාති දිට්ඨිං ආවිකරොති, න මනො මානසෙන දිට්ඨිං ආවිකරොති. ඉමෙ බො උපාලී පඤ්ඤා ධම්මිකා දිට්ඨාසිකමමා.

කති නු බො හනෙත අධම්මිකා පටිග්ගනා? පඤ්ඤිමෙ උපාලී අධම්මිකා පටිග්ගනා. කතමෙ පඤ්ඤා? කායෙන දිශ්‍යමානං කායෙන අපටිග්ගනිතං, කායෙන දිශ්‍යමානං කායපටිබ්බද්ධෙන අපටිග්ගනිතං, කායපටිබ්බද්ධෙන දිශ්‍යමානං කායෙන අපටිග්ගනිතං, කායපටිබ්බද්ධෙන දිශ්‍යමානං කායපටිබ්බද්ධෙන අපටිග්ගනිතං, නිස්සංග්ගියෙන දිශ්‍යමානං කායෙන වා කායපටිබ්බද්ධෙන වා අපටිග්ගනිතං. ඉමෙ බො උපාලී පඤ්ඤා අධම්මිකා පටිග්ගනා.

පඤ්චමේ උපාලි ධම්මිකා පටිග්ගනා. කතමෙ පඤ්චෝ කායෙන දියා මානං කායෙන පටිග්ගතිහං, කායෙන දියාමානං කායපටිබ්බද්ධෙන පටිග්ගතිහං, කායපටිබ්බද්ධෙන දියාමානං කායෙන පටිග්ගතිහං, කායපටිබ්බද්ධෙන දියාමානං කායපටිබ්බද්ධෙන පටිග්ගතිහං, නිස්සංගිසෙන දියාමානං කායෙන වා කායපටිබ්බද්ධෙන වා පටිග්ගතිහං. ඉමෙ බො උපාලි පඤ්ච ධම්මිකා පටිග්ගනාති.

කති නු බො භනෙන අනතිරිභනාති? පඤ්චමේ උපාලි අනතිරිභනා. කතමෙ පඤ්චෝ අකප්පියකතං හොති, අපට්ඨනතිහ කතං හොති, අනුච්චාරිභ කතං හොති, අනන්තපාසෙ කතං හොති, අලමෙහං සබ්බන්ති අමුතතං හොති. ඉමෙ බො උපාලි පඤ්ච අනතිරිභනා.

පඤ්චමේ උපාලි අතිරිභනා. කතමෙ පඤ්චෝ කප්පියකතං හොති, පටිග්ගතිහකතං හොති, උච්චාරිභකතං හොති, අනන්තපාසෙ කතං හොති, අල මෙහං සබ්බන්ති මුතතං හොති. ඉමෙ බො උපාලි පඤ්ච අතිරිභනාති.

කතිනි නු බො භනෙන ආකාරෙහි පචාරණං පඤ්ඤායති? පඤ්චමේ උපාලි ආකාරෙහි පචාරණං පඤ්ඤායති: කතමෙහි පඤ්චෝ? අසනං පඤ්ඤායති, භොජනං පඤ්ඤායති, භන්තපාසෙ ධිවො අතිගරති, පටිතෙබ්බො පඤ්ඤායති. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චාආකාරෙහි පචාරණං පඤ්ඤායති.

කති නු බො භනෙන අධම්මිකා පටිඤ්ඤානකරණාති? පඤ්චමේ උපාලි අධම්මිකා පටිඤ්ඤානකරණා. කතමෙ පඤ්චෝ හික්ඛු පාරාජිකං අර්ඣ්ඤාපනො හොති, පාරාජිකෙන වොදියමානෙ සම්ඝාදිසෙසං අර්ඣ්ඤාපනොති පටිජානාති, හං සම්ඝො සම්ඝාදිසෙසෙන කාරෙහි අධම්මිකං පටිඤ්ඤානකරණං.

හික්ඛු පාරාජිකං අර්ඣ්ඤාපනො හොති පාරාජිකෙන වොදියමානො¹ පාචිත්තියං- පාරිදෙසිනීයං- දුක්ඛටං අර්ඣ්ඤාපනොති පටිජානාති, හං සම්ඝො දුක්ඛටෙන කාරෙහි අධම්මිකං පටිඤ්ඤානකරණං. හික්ඛු සම්ඝාදි සෙසං- පාචිත්තියං- පාරිදෙසිනීයං- දුක්ඛටං අර්ඣ්ඤාපනො හොති, දුක්ඛ ටෙන වොදියමානො¹ පාරාජිකං අර්ඣ්ඤාපනොති පටිජානාති, හං සම්ඝො පාරාජිකෙන කාරෙහි අධම්මිකං පටිඤ්ඤානකරණං. හික්ඛු දුක්ඛටං අර්ඣ්ඤා පනො හොති, දුක්ඛටෙන වොදියමානෙ සම්ඝාදිසෙසං- පාචිත්තියං- පාරි දෙසිනීයං අර්ඣ්ඤාපනොති පටිජානාති. හං සම්ඝො පාරිදෙසිනීයෙන කාරෙහි අධම්මිකං පටිඤ්ඤානකරණං. ඉමෙ බො උපාලි පඤ්ච අධම්මිකා පටිඤ්ඤාන කරණා.

පඤ්චමේ උපාලි ධම්මිකා පටිඤ්ඤානකරණා. කතමෙ පඤ්චෝ හික්ඛු පාරාජිකං අර්ඣ්ඤාපනො හොති, පාරාජිකෙන වොදියමානෙ පාරාජිකං අර්ඣ්ඤා පනොති පටිජානාති, හං සම්ඝො පාරාජිකෙන කාරෙහි ධම්මිකං පටිඤ්ඤාන කරණං.

හික්ඛු සම්ඝාදිසෙසං- පාචිත්තියං- පාරිදෙසිනීයං- දුක්ඛටං අර්ඣ්ඤාප නො හොති, දුක්ඛටෙන වොදියමානෙ දුක්ඛටං අර්ඣ්ඤාපනොති පටිජානාති, හං සම්ඝො දුක්ඛටෙන කාරෙහි ධම්මිකං පටිඤ්ඤානකරණං. ඉමෙ බො උපාලි පඤ්ච ධම්මිකා පටිඤ්ඤාන කරණාති.

කතිනි හු බො හනෙත අභෙගති සමනනාගතස්ස භික්ඛුනො ඔක්කාසකමමං කාරාපෙනාස්ස නාලං ඔක්කාසකමමං කාභුනති? පඤ්චප්පාලි අභෙගති සමනනාගතස්ස භික්ඛුනො ඔක්කාසකමමං කාරාපෙනාස්ස නාලං ඔක්කාසකමමං කාභුං. කතමෙති පඤ්චති? අලුජ්ඣ ව ගොති බාලො ව, අපකතපෙතො ව, වාචනාධිප්පායො වහනා ගොති, න ප්‍රිට්ඨානාධිප්පායො. ඉමෙති බො උපාලි පඤ්චගභෙගති සමනනාගතස්ස භික්ඛුනො ඔක්කාසකමමං කාරාපෙනාස්ස නාලං ඔක්කාසකමමං කාභුං.

පඤ්චප්පාලි අභෙගති සමනනාගතස්ස භික්ඛුනො ඔක්කාසකමමං කාරාපෙනාස්ස අලං ඔක්කාසකමමං කාභුං. කතමෙති පඤ්චති? ලුජ්ඣ ව ගොති පඤ්ඤිතො ව, පකතපෙතො ව, ප්‍රිට්ඨානාධිප්පායො වහනා ගොති, නො වාචනාධිප්පායො. ඉමෙති බො උපාලි පඤ්චගභෙගති සමනනාගතස්ස භික්ඛුනො ඔක්කාසකමමං කාරාපෙනාස්ස අලං ඔක්කාසකමමං කාභුනති.

කතිනි හු බො හනෙත අභෙගති සමනනාගතෙත භික්ඛුනා සද්ධිං චිතයො න සාකච්ඡාතබ්බොති? පඤ්චප්පාලි අභෙගති සමනනාගතෙත භික්ඛුනා සද්ධිං චිතයො න සාකච්ඡාතබ්බො. කතමෙති පඤ්චති? වජ්ඣං න ජානාති, නිදනං න ජානාති, පඤ්ඤානං න ජානාති, පදපච්චා හට්ඨං න ජානාති, අනුසංඝි වචනපථං න ජානාති. ඉමෙති බො උපාලි පඤ්චගභෙගති සමනනාගතෙත භික්ඛුනා සද්ධිං චිතයො න සාකච්ඡාතබ්බො.

පඤ්චප්පාලි අභෙගති සමනනාගතෙත භික්ඛුනා සද්ධිං චිතයො සාකච්ඡාතබ්බො. කතමෙති පඤ්චති? වජ්ඣං ජානාති, නිදනං ජානාති, පඤ්ඤානං ජානාති, පදපච්ඡාහට්ඨං ජානාති, අනුසංඝි වචනපථං ජානාති. ඉමෙති බො උපාලි පඤ්චගභෙගති සමනනාගතෙත භික්ඛුනා සද්ධිං චිතයො සාකච්ඡාතබ්බොති.

කති හු බො හනෙත පඤ්ඤා පුච්ඡාති? පඤ්චමො උපාලි පඤ්ඤා පුච්ඡාති. කතමො පඤ්ඤා? මඤ්ඤා මොච්ඡිගතො පඤ්ඤා පුච්ඡති, පාපිට්ඨො ඉච්ඡාපකතො පඤ්ඤා පුච්ඡති, පරිහට්ඨො පඤ්ඤා පුච්ඡති, අඤ්ඤාභුකාමො පඤ්ඤා පුච්ඡති, සවෙ මෙ පඤ්ඤා පුට්ඨො සමමදෙව බ්‍යාකරිස්සති: ඉදෙවනං භුසලං. නො වෙ පඤ්ඤා පුට්ඨො සමම දෙව බ්‍යාකරිස්සති, අනමස්ස සමමදෙව බ්‍යාකරිස්සාමිති පඤ්ඤා පුච්ඡති. ඉමො බො උපාලි පඤ්ඤා පුච්ඡාති.

කති හු බො හනෙත අඤ්ඤාබ්‍යාකරණාති? පඤ්චමො උපාලි අඤ්ඤා බ්‍යාකරණා. කතමො පඤ්ඤා? මඤ්ඤා මොච්ඡිගතො අඤ්ඤා බ්‍යාකරොති, පාපිට්ඨො ඉච්ඡාපකතො අඤ්ඤා බ්‍යාකරොති, පරිමාදච්ඡිතතකෙහිපා අඤ්ඤා බ්‍යාකරොති, අධිමානෙත අඤ්ඤා බ්‍යාකරොති, භූතං අඤ්ඤා බ්‍යාකරොති. ඉමො බො උපාලි පඤ්ඤා අඤ්ඤාබ්‍යාකරණාති.

කති හු බො හනෙත විසුද්ධියොති? පඤ්චමො උපාලි විසුද්ධියො. කතමො පඤ්ඤා? නිදනං උද්දිසිත්වා අවසෙසං සුතෙන සාවෙනබ්බං-අයං පඨමො විසුද්ධි. නිදනං උද්දිසිත්වා චත්තාරි පාරාජිකාති උද්දිසිත්වා අවසෙසං සුතෙන සාවෙනබ්බං - අයං දුතියො විසුද්ධි. නිදනං උද්දිසිත්වා චත්තාරි පාරාජිකාති උද්දිසිත්වා

තෙරස සඛ්‍යාදිසෙසෙ උද්දිසිනා අවසෙසං සුතෙන සාවෙනබ්බං-අයං තතිසා විසුද්ධි. නිදනං උද්දිසිනා චත්තාරි පාරාජිකාති උද්දිසිනා, තෙරස සඛ්‍යාදිසෙසෙ උද්දිසිනා දො අභියතෙ උද්දිසිනා අවසෙසං සුතෙන සාවෙනබ්බං-අයං චතුත්ථං විසුද්ධි. විත්ථාරතෙව පඤ්චමි. ඉමා බො උපාලි පඤ්ච විසුද්ධියොති.

කති නු බො හනෙන භොජනාති? පඤ්චමෙ උපාලි භොජනා, කතමෙ පඤ්ඤා? ඕදනො, කුමමාසො, සත්තු, මට්ඨො, මංසං. ඉමෙ බො උපාලි පඤ්ච භොජනාති.

දිට්ඨාපිකමම චගෙහො නිට්ඨිතො චතුත්ථො.

තස්සද්දනං:-

දිට්ඨාපිකමම අපරෙ පටිගහහා 'නතිරිහනා,
පවාරණා පටිඤ්ඤානං ඕකාසං සාකච්ඡන් ව;
පඤ්ඤං අඤ්ඤාබ්‍යාකරණා විසුද්ධි වාපි භොජනාති.

5. අනුනාදන චගන

වොදකෙන හනෙන භික්ෂුනා පරං වොදෙතුකාමෙන කති ධම්මෙ අරුඤ්ඤානං පච්චවෙකිකිනා. පරො වොදෙතබ්බොති. වොදකෙනුපාලි භික්ෂුනා පරං වොදෙතුකාමෙන පඤ්ච ධම්මෙ අරුඤ්ඤානං පච්චවෙකිකිනා පරො වොදෙතබ්බො. කතමෙ පඤ්ඤා? වොදකෙනුපාලි භික්ෂුනා පරං වොදෙතුකාමෙන එවං පච්චවෙකිකිනබ්බං, පරිසුද්ධි කායසමාවාරොහුබොවති පරිසුද්ධි නමති කාය සමාවාරෙන සමන්තාගතො අච්ඡිද්දෙන අප්පට්ඨංසෙන, සංවිජ්ජති නු බො මෙ එසො ධම්මො උදුහු තොති, නො වෙ උපාලි භික්ෂු පරිසුද්ධි කායසමාවාරො හොති පරිසුද්ධින කායසමාවාරෙන සමන්තාගතො අච්ඡිද්දෙන අප්පට්ඨංසෙන. තස්ස භවනති වත්තාරො. ඉඤ්ඤා තාව ආයස්සො කායිකං සිකං සුඤ්ඤි ඉතිස්ස භවනති වත්තාරො.

සුත ව පරං උපාලි වොදකෙන භික්ෂුනා පරං වොදෙතුකාමෙන එවං පච්චවෙකිකිනබ්බං: පරිසුද්ධි වච්චි සමාවාරො නු බොවති පරිසුද්ධිනමති වච්චි සමාවාරෙන සමන්තාගතො අච්ඡිද්දෙන අප්පට්ඨංසෙන, සංවිජ්ජති නු බො මෙ එසො ධම්මො උදුහු තොති, නො වෙ උපාලි භික්ෂු පරිසුද්ධි වච්චි සමාවාරො හොති පරිසුද්ධින වච්චි සමාවාරෙන සමන්තාගතො අච්ඡිද්දෙන අප්පට්ඨංසෙන. තස්ස භවනති වත්තාරො. ඉඤ්ඤා තාව ආයස්සො වාචසිකං සිකං සුඤ්ඤි ඉතිස්ස භවනති වත්තාරො.

සුත ව පරං උපාලි වොදකෙන භික්ෂුනා පරං වොදෙතුකාමෙන එවං පච්චවෙකිකිනබ්බං: මෙතනං නු බො මෙ විතනං පච්චුපට්ඨිතං සබ්බභවාරිසු අනාසානං,¹ සංවිජ්ජති නු බො මෙ එසො ධම්මො උදුහු තොති. නො වෙ උපාලි භික්ෂුතො මෙතනං විතනං පච්චුපට්ඨිතං හොති සබ්බභවාරිසු අනාසානං,¹ තස්ස භවනති වත්තාරො. ඉඤ්ඤා තාව ආයස්සො සබ්බභවාරිසු මෙතනං විතනං උපට්ඨා පෙතිති ඉතිස්ස භවනති වත්තාරො.

පුත්‍ර ව පරං උපාලි වෛදකෙන භික්ෂුතා පරං වෛදෙහුකාමෙන එවං පච්චවෙකඛිතබ්බං: බහුසුසුතො හු බොවිති සුතධරො සුතසන්නාවයො, යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්‍යාණා මර්ගෙකා කල්‍යාණා පරියොසාන කල්‍යාණා සාන්ධං සමය ඤාතං¹ කෙවල පරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං බ්‍රහ්මචරියං අභිවදන්ති. තථාඋපාමෙ ධම්මා බහුසුසුතා හොන්ති ධර්මා² වචසා පරිචිතා මනසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුප්පට්ඨිඤ්ඤා, සංවිජ්ජති හු බො මෙ එසො ධම්මො උදග්ගු තොති. තො වෙ උපාලි භික්ෂු බහුසුසුතො හොන්ති සුතධරො සුතසන්නාවයො. යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්‍යාණා මර්ගෙකා කල්‍යාණා පරියොසාන කල්‍යාණා සාන්ධං සමයඤාතං කෙවල පරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං බ්‍රහ්මචරියං අභිවදන්ති. තථාඋපාසං ධම්මා න බහුසුසුතා හොන්ති ධර්මා³ වචසා පරිචිතා මනසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුප්පට්ඨිඤ්ඤා. තස්ස භවන්ති වන්නාරො. ඉඞ්ඤ නාච ආයස්මා ආගමං පරියාපුණ්ණස්සති ඉතිස්ස භවන්ති වන්නාරො.

පුත්‍ර ව පරං උපාලි වෛදකෙන භික්ෂුතා පරං වෛදෙහුකාමෙන එවං පච්ච වෙකඛිතබ්බං: උපායාති බො මෙ පාතිමොක්ඛාති වින්ධරෙන සමාගතාති හොන්ති සුචිහන්තාති සුප්පට්ඨිතාති සුචිතිවිජ්ජනාති සුතතසො අනුබ්‍යඤ්ඤතසො. සංවිජ්ජති හු බො මෙ එසො ධම්මො උදග්ගු තොති. තො වෙ උපාලි භික්ෂුතො උපායාති පාතිමොක්ඛාති වින්ධරෙන සමාගතාති හොන්ති සුචිහන්තාති සුප්පට්ඨිතාති සුචිතිවිජ්ජනාති සුතතසො අනුබ්‍යඤ්ඤතසො. ඉදං පනාට්ඨිසො කන්ධ වුත්තං ගතවන්ති ඉති පුට්ඨියා න සමපාදෙති⁴ න සංඤ්ඤාසති තස්ස භවන්ති වන්නාරො. ඉඞ්ඤ නාච ආයස්මා විනයං පරියාපුණ්ණස්සති ඉතිස්ස භවන්ති වන්නාරො. වෛදකෙනුපාලි භික්ෂුතා පරං වෛදෙහුකාමෙන ඉමෙ පඤ්ඤා ධම්මෙ අර්ඤ්ඤතං පච්චවෙකඛිතා පරො වෛදෙහුකාමෙති.

වෛදකෙන හන්තෙ භික්ෂුතා පරං වෛදෙහුකාමෙන කති ධම්මෙ අර්ඤ්ඤතං උපට්ඨිපෙඤ්ඤා පරො වෛදෙහුකාමෙති? වෛදකෙනුපාලි භික්ෂුතා පරං වෛදෙහුකාමෙන පඤ්ඤා ධම්මෙ අර්ඤ්ඤතං උපට්ඨිපෙඤ්ඤා පරො වෛදෙහුකාමෙති: කතමෙ පඤ්ඤා? කාලෙන වක්ඛාමි තො අකාලෙන, භූතෙන වක්ඛාමි තො අභූතෙන, යණ්ණෙන වක්ඛාමි තො ඵරාසෙන, අන්ධංගිතෙන වක්ඛාමි තො අනන්ධංගිතෙන. මෙත්තා වින්තො⁵ වක්ඛාමි තො දෙසන්නාරොති. වෛදකෙනුපාලි භික්ෂුතා පරං වෛදෙහුකාමෙන ඉමෙ පඤ්ඤා ධම්මෙ අර්ඤ්ඤතං උපට්ඨිපෙඤ්ඤා පරො වෛදෙහුකාමෙති.

වෛදකෙන හන්තෙ භික්ෂුතා පරං වෛදෙහුකාමෙන කති ධම්මෙ අර්ඤ්ඤතං මනසි කර්ථො පරො වෛදෙහුකාමෙති. වෛදකෙනුපාලි භික්ෂුතා පරං වෛදෙහුකාමෙන පඤ්ඤා ධම්මෙ අර්ඤ්ඤතං මනසි කර්ථො පරො වෛදෙහුකාමෙති. කතමෙ පඤ්ඤා? කාරාඤ්ඤා, භිතෙසිතා, අනුකම්පතා, ආපත්ති චුට්ඨානතා, විනය පුරෙකාරිතා. වෛදකෙනුපාලි භික්ෂුතා පරං වෛදෙහුකාමෙන ඉමෙ පඤ්ඤා ධම්මෙ අර්ඤ්ඤතං මනසි කර්ථො පරො වෛදෙහුකාමෙති.

1. සාන්ධං සමයඤාතං—න. ම.

2. ධර්මා—න. ම.

3. ඉති පුට්ඨියා න සමපාදෙති—න. ම.

4. මෙත්තා වින්තො—න. ම.

5. උපට්ඨිපෙඤ්ඤා—න. ම. (එවංස බ්‍රහ්ම)

කානිති හු බොහොන දඩෙහි සමනාගනය සිකුනො ඔකාසකමං කාරාපෙනායා නාලං ඔකාසකමං කාතුනි? පඤ්චුපාලි දඩෙහි සමනාගනය සිකුනො ඔකාසකමං කාරාපෙනායා නාලං ඔකාසකමං කාතුං. කතමෙති පඤ්චිති? අපරිසුඛි කාසසමාචාරො හොති, අපරිසුඛි වචි සමාචාරො හොති, අපරිසුඛිඡවො හොති, බාලො ච හොති අබ්‍යතො, න පටිබලො අනුසුඤ්ඡමානො අනුසොගං දුතුං. ඉමෙති බො උපාලි පඤ්ච හඩෙහි සමනාගනය සිකුනො ඔකාසකමං කාරාපෙනායා නාලං ඔකාසකමං කාතුං.

පඤ්චුපාලි දඩෙහි සමනාගනය සිකුනො ඔකාසකමං කාරාපෙනායා අලං ඔකාසකමං කාතුං. කතමෙති පඤ්චිති? පරිසුඛි කාස සමාචාරො හොති, පරිසුඛි වචි සමාචාරො හොති, පරිසුඛිඡවො හොති, පඤ්චිතො හොති බ්‍යතො, පටිබලො අනුසුඤ්ඡමානො අනුසොගං දුතුං. ඉමෙති බො උපාලි පඤ්චහඩෙහි සමනාගනය සිකුනො ඔකාසකමං කාරාපෙනායා අලං ඔකාසකමං කාතුනි.

අභ්‍යාදනං ආදායකාදින හනො හිකුනා කනිහඩෙහි සමනාගනං අභ්‍යාදනං ආදායකිනි? අභ්‍යාදනං ආදායකාදිනුපාලි හිකුනා පඤ්චහඩෙහි සමනාගනං¹ අභ්‍යාදනං ආදායකං. කතමෙ පඤ්චි? අභ්‍යාදනං ආදායකාදිනුපාලි හිකුනා එවං පඤ්චවෙකිනිකං. යං බො අනං ඉමං අභ්‍යාදනං ආදායකාදින, කාලො හු බො ඉමං අභ්‍යාදනං ආදායං උදහු නොති. සවෙ උපාලි හිකුනු පඤ්චවෙකිනිකානො එවං ජානාති: අකාලො ඉමං අභ්‍යාදනං ආදායං නො කාලොති, න තං උපාලි අභ්‍යාදනං ආදායකං.

සවෙ පනුපාලි හිකුනු පඤ්චවෙකිනිකානො එවං ජානාති: කාලො ඉමං අභ්‍යාදනං ආදායං නො අකාලොති. හෙනුපාලි හිකුනා උත්තරිං² පඤ්චවෙකිනිකං. යං බො අනං ඉමං අභ්‍යාදනං ආදායකාදින හුනං හු බො ඉමං³ අභ්‍යාදනං උදහු නොති. සවෙ පනුපාලි හිකුනු පඤ්චවෙකිනිකානො එවං ජානාති: අහුනං ඉමං³ අභ්‍යාදනං නො හුනති, න තං උපාලි අභ්‍යාදනං ආදායකං, සවෙ පනුපාලි හිකුනු පඤ්චවෙකිනිකානො එවං ජානාති: හුනං ඉදං අභ්‍යාදනං නො අහුනති. හෙනුපාලි හිකුනා උත්තරිං පඤ්චවෙකිනිකං. යං බො අනං ඉමං අභ්‍යාදනං ආදායකාදින-අත්ථසංගිතං හු බො ඉදං අභ්‍යාදනං උදහු නොති. සවෙ පනුපාලි හිකුනු පඤ්චවෙකිනිකානො එවං ජානාති: අත්ථසංගිතං ඉදං අභ්‍යාදනං නො අත්ථසංගිතති, න තං උපාලි හිකුනා⁴ අභ්‍යාදනං ආදායකං.

සවෙ පනුපාලි හිකුනු පඤ්චවෙකිනිකානො එවං ජානාති: අත්ථසංගිතං ඉදං අභ්‍යාදනං නො අත්ථසංගිතති. හෙනුපාලි හිකුනා උත්තරිං පඤ්චවෙකිනිකං: ඉමං බො අනං අභ්‍යාදනං ආදියමානො ලභිසාමි සඤ්චෙයි සමානො හිකුනු ධම්මනො විතසනො පනෙති: උදහු නොති. සවෙ උපාලි හිකුනු පඤ්චවෙකිනිකානො එවං ජානාති: ඉමං බො අනං අභ්‍යාදනං ආදියමානො න ලභිසාමි සඤ්චෙයි සමානො හිකුනු ධම්මනො විතසනො පනෙති. න තං උපාලි අභ්‍යාදනං ආදායකං.

1. පඤ්චහින සමනාගනං—න. ම.

2. උත්තරි—න. ම.

3. ඉදං—න. ම.

4. හිකුනා—න. ම. (උභං)

සවෙ පත්‍රපාලි භික්ඛු පච්චවෙකඛමානො ඵලං ජානාති: ඉමං¹ බො අහං අත්තාදානං ආදියමානො ලභිය්‍යාමි සන්දිට්ඨං සමනන්තො භික්ඛු ධම්මතො විනයයො පනෙති, තෙනුපාලි භික්ඛුනා උත්තරං පච්චවෙකඛිතබ්බං. ඉමං බො මෙ අත්තාදානං ආදියතො භවිය්‍යාති. සම්බස්ස තතො නිදානං භණ්ඩනං කලහො විග්ගහො විවාදෙ සම්බහෙදෙ සම්බරුජ් සම්බවච්චානං සම්බනානා කරණං උදුනු නොති. සවෙ උපාලි භික්ඛු පච්චවෙකඛමානො ඵලං ජානාති: ඉමං බො මෙ අත්තාදානං ආදියතො භවිය්‍යාති. සම්බස්ස තතො නිදානං භණ්ඩනං කලහො විග්ගහො විවාදෙ සම්බහෙදෙ සම්බරුජ් සම්බවච්චානං සම්බනානා කරණනති. න තං උපාලි අත්තාදානං ආදානබ්බං.

සවෙ පත්‍රපාලි භික්ඛු පච්චවෙකඛමානො ඵලං ජානාති: ඉමං බො මෙ අත්තාදානං ආදියතො න භවිය්‍යාති. සම්බස්ස තතො නිදානං භණ්ඩනං කලහො විග්ගහො විවාදෙ සම්බහෙදෙ සම්බරුජ් සම්බවච්චානං සම්බනානා කරණනති. තං ආදානබ්බං උපාලි අත්තාදානං. ඵලං පඤ්චාසන සමන්තාගතං බො උපාලි අත්තාදානං ආදින්නං පච්ඡාපි අවිප්පට්ඨකරං භවිය්‍යාති.

කතීති නු බො භන්තො අඛෙති සමන්තාගතො භික්ඛු අධිකරණ ජානානං භික්ඛුනං බහුපකාරො හොතිති. පඤ්චනුපාලි අඛෙති සමන්තා ගතො භික්ඛු අධිකරණ ජානානං භික්ඛුනං බහුපකාරො හොති. කතමෙති පඤ්චති? සීලවා හොති පානිමොක්ඛි සාවර සංවුතො විහරති ආචාරගොචර සමපන්නො අනුමතොසු වජේසු භසදස්සාමි සමාදාය සිකති සිකතිපදෙසු. බහුසසුතො හොති සුතධරො සුතසන්නිවයො යෙ තෙ ධම්මා ආදි කල්‍යාණා මජ්ඣෙ කල්‍යාණා පරියොසාන කල්‍යාණා සාත්ථං සව්‍යඤ්ඤා කෙවලපරි පුණ්ණං පරිසුඤ්ඤා බ්‍රහ්මචරියං අභිවදන්ති. තථා රූපාස්ස ධම්මා බහුසසුතා හොන්ති ධර්මා වච්ඡා පරිචිතා මහසානුපෙකඛිතා දිට්ඨියා සුප්පට්ඨිඤ්ඤා, උභ යාති බො පනස්ස පානිමොක්ඛාති විජාරෙත සාගතාති හොන්ති සුචිත්තතාති සුප්පවත්තති සුචිතිච්ඡිතාති සුත්තසො අනුබ්‍යඤ්ඤාසො. විතසෙ බො පන සිතො හොති අසංගිණො, පටිබලො හොති උභො අත්තාදානං අස්සා සෙත්තුං සඤ්ඤාපෙත්තුං නිජ්ඣාපෙත්තුං පෙනෙත්තුං පසාදෙත්තුං. ඉමෙති බො උපාලි පඤ්චාසනෙති සමන්තාගතො භික්ඛු අධිකරණ ජානානං භික්ඛුනං බහුප කාරො හොති.

අපරෙතිපි උපාලි පඤ්චාසනෙති සමන්තාගතො භික්ඛු අධිකරණ ජානානං භික්ඛුනං බහුපකාරො හොති. කතමෙති පඤ්චති? පරිසුඤ්ඤා කාය සමාවාරො හොති, පරිසුඤ්ඤා වචි සමාවාරො හොති, පරිසුඤ්ඤා ජිවො හොති, පණ්ණිතො හොති, බ්‍යත්තො පටිබලො අනුසුඤ්ඤාමානො අනුයොගං දත්තුං. ඉමෙති බො උපාලි පඤ්චාසනෙති සමන්තාගතො භික්ඛු අධිකරණ ජානානං භික්ඛුනං බහුපකාරො හොති.

අපරෙතිපි උපාලි පඤ්චාසනෙති සමන්තාගතො භික්ඛු අධිකරණ ජානානං භික්ඛුනං බහුපකාරො හොති. කතමෙති පඤ්චති? වජ්ඣං ජානාති, නිදානං ජානාති, පඤ්ඤානං ජානාති, පදපච්චාගට්ඨං ජානාති, අනුසංඛි වච්චන පඨං ජානාති. ඉමෙති බො උපාලි පඤ්චාසනෙති සමන්තාගතො භික්ඛු අධිකරණ ජානානං භික්ඛුනං බහුපකාරො හොති.

[illegible]

පැවැත්වුණාලි අමෙරිකා සමන්තාගමනෙ හිතවුනා අනුසුඤ්ඤාචරිකං. නත
ලෙහි පැවැත්වි? සුභං ජානාති, පුභවානුලොමං ජානාති, චිතං ජානාති,
චිතසානුලොමං ජානාති, ආනාදාන ඛුසලො ච නොති. ඉලෙහි බො උපාලි
පැවැත්වෙමෙහි සමන්තාගමනෙ හිතවුනා අනුසුඤ්ඤාචරිකං.

අපරේනිටි උපාලි පැයවූයෙකුට සමනාගවෙන භික්ෂුනා නානුසුඤ්ඤිකමං. කතමෙහි පැයවුනි? ධම්මං න, ජානාහි, ධම්මානුලොමං න ජානාහි, ජිහංසං න ජානාහි, මිත්තානුලොමං න ජානාහි, න ච පුබ්බාපරාසලොකොති. ඉදේහි ඛො උපාලි පැයවූයෙකුට සමනාගවෙන භික්ෂුනා නානුසුඤ්ඤිකමං.

පසුවුපාලි අභේගි සමනාගභෙන භික්ෂුනා අනුසුඤ්ඤබ්බං. කතමේති පඤ්චිති? ධම්මං ජානාති, ධම්මානුලොමං ජානාති, චිතසං ජානාති, චිතසානුලොමං ජානාති, පුබ්බාපරක්කසලො ම නොති. ඉමේති බො උපාලි පඤ්චභභේගි සමනාගභෙන භික්ෂුනා අනුසුඤ්ඤබ්බං. අපරේතිපි උපාලි පඤ්චභභේගි සමනාගභෙන භික්ෂුනා නානුසුඤ්ඤබ්බං. කතමේති පඤ්චිති? වජ්ජිං න ජානාති, තිදනං න ජානාති. පඤ්ඤානාං න ජානාති, පදපච්චානවයං න ජානාති, අනුසන්ඨි වචනපථං න ජානාති. ඉමේති බො උපාලි පඤ්චභභේගි සමනාගභෙන භික්ෂුනා නානුසුඤ්ඤබ්බං.

පසුවනුපාලි අභෛති සමන්තාගතෙන භික්ෂුණා අනුසුඤ්ඤාබ්බං. ඤාතමෙහි පසුවනිඃ වන්තං ජානාති, නිදනං ජානාති, පසුසුඤ්ඤානං ජානාති, පද පච්චා හට්ඨං ජානාති, අනුසංඝි වචනපටං ජානාති. ඉමෙහි බො උපාලි පසුව හභෛති සමන්තාගතෙන භික්ෂුණා අනුසුඤ්ඤාබ්බං.

ආපරෙතිපි උපාලි පඤ්චගඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ෂුනා තානුසුඤ්ඤිකම්බං. කතමෙහි පඤ්චති? ආපචනං න ජානානී, ආපනති සමුට්ඨානං න ජානාති, ආපනතියා පයොගං න ජානාති, ආපනතියා චූළසමං න ජානාති, න ආපනතියා විතිච්ඡය කුසලො හෙති. ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්චගඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ෂුනා තානුසුඤ්ඤිකම්බං.

පැවැත්වූ පාලි අසෙනහි සමනාගතෙන භික්ෂුකා අනුසුඤ්ඤානබ්බං. කත මේහි පැවැත්වී? ආපනතිං ජානාති, ආපනති සමුට්ඨානං ජානාති, ආපනතිං පසොගං ජානාති, ආපනතිං චූළසමං ජානාති, ආපනතිං විනිවර්ජය ඩුසලො හොති. ඉමේහි බො උපාලි සැවැත්වෙනහි සමනාගතෙන භික්ෂුකා අනු සුඤ්ඤානබ්බං.

අපරෙතිපි උපාලි පසැවූයෙහෙහි සම්භ්‍යාගතෙන භික්ෂුතා තානුසුඤ්ඤිකානිං. කතමෙති පසැවුති? අධිකරණං න ජානාති, අධිකරණ සමුට්ඨානං න ජානාති, අධිකරණස්ස පයොගං න ජානාති, අධිකරණස්ස වූපසමං න ජානාති, අධිකරණස්ස න විචිච්ඡය කුසලො හොති. ඉමෙති බො උපාලි පසැවූයෙහෙහි සම්භ්‍යාගතෙන භික්ෂුතා තානුසුඤ්ඤිකානිං.

පඤ්චනපාලි අමෙති සමන්තාගතෙන භික්ෂුනා අනුසුඤ්ඤිතබ්බං කතමෙති පඤ්චනි? අධිකරණං ජානාති, අධිකරණං සමුට්ඨානං ජානාති, අධිකරණස්ස පයොගං ජානාති, අධිකරණස්ස චූපසමං ජානාති, අධිකරණස්ස චිති ච්ඡිද සුභලො හොති. ඉමෙති බො උපාලි පඤ්චනමෙති සමන්තාගතෙන භික්ෂුනා අනුසුඤ්ඤිතබ්බන්ති.

අනාදාන වග්ගො නිද්ධිතො සඤ්චමො.

තස්සද්දානං:-

පරිසුඤ්ඤව කාලෙන කාරුඤ්ඤෙන¹ ඔක්කාසෙන ව,
අනාදානං අධිකරණං අපරෙති ව වජ්ඣ² ව;
සුත්තං ඛම්මං පුත වජ්ඣ ව³ ආපනනි අධිකරණෙන වානි.

6. ධුතබ්බ වග්ග.

කති නු බො හන්තෙ ආරඤ්ඤිකාති? පඤ්චමෙ උපාලි ආරඤ්ඤිකා³. කතමෙ පඤ්ච? මන්දානා මොමුහන්තා ආරඤ්ඤිකො හොති, පාපිචේජා ඉච්ඡා පකතො ආරඤ්ඤිකො හොති, උමමාද මිත්තකෙබ්පා ආරඤ්ඤිකො හොති, වණ්ණිතං⁴ බුද්ධෙති බුද්ධසාවකෙහිති ආරඤ්ඤිකො හොති, අපි ව අප්පච්ඡද්ධෙඤ්ඤව නිස්සාය සන්තුවර්ධෙඤ්ඤව නිස්සාය සලලෙබ්බෙඤ්ඤව නිස්සාය පච්චෙකඤ්ඤව නිස්සාය ඉදමභ්විතඤ්ඤව නිස්සාය ආරඤ්ඤිකො හොති. ඉමෙ බො උපාලි පඤ්ච ආරඤ්ඤිකාති. කති නු බො හන්තෙ පිණ්ඩපාතිකාති -පෙ- කති නු බො හන්තෙ පංසුකුලිකාති -පෙ- කති නු බො හන්තෙ රුක්ඛමුලිකාති -පෙ- කති නු බො හන්තෙ සොසානිකාති -පෙ- කති නු බො හන්තෙ අබ්භාකාසිකාති -පෙ- කති නු බො හන්තෙ තෙව්වරිකාති -පෙ- කති නු බො හන්තෙ සපද්ධවාරිකාති -පෙ- කති නු බො හන්තෙ තෙසජ්ජිකාති -පෙ- කති නු බො හන්තෙ යථා සන්තිකාති -පෙ- කති නු බො හන්තෙ එකාසනිකාති -පෙ- කති නු බො හන්තෙ බලු පච්ඡාහන්තිකාති -පෙ- කති නු බො හන්තෙ පත්ත පිණ්ඩිකාති?

පඤ්චමෙ උපාලි පත්තපිණ්ඩිකා. කතමෙ පඤ්ච? මන්දානා මොමුහන්තා පත්තපිණ්ඩිකො හොති, පාපිචේජා ඉච්ඡාපකතො පත්තපිණ්ඩිකො හොති, උමමාද මිත්තකෙබ්පා පත්තපිණ්ඩිකො හොති, වණ්ණිතං බුද්ධෙති බුද්ධසාවකෙහිති පත්තපිණ්ඩිකො හොති, අපි ව අප්පච්ඡද්ධෙඤ්ඤව නිස්සාය සන්තුවර්ධෙඤ්ඤව නිස්සාය සලලෙබ්බෙඤ්ඤව නිස්සාය පච්චෙකඤ්ඤව නිස්සාය ඉදමභ්විතඤ්ඤව නිස්සාය පත්තපිණ්ඩිකො හොති. ඉමෙ බො උපාලි පඤ්ච පත්තපිණ්ඩිකාති.

ධුතබ්බ වග්ගො නිද්ධිතො ඡ්ඤාමො.

තස්සද්දානං:-

ආරඤ්ඤිකො පිණ්ඩි පංසු රුක්ඛ සුසාන පඤ්චමං,
අබ්භා තෙව්වරිකෙඤ්ඤ ව සපද්ධ තෙසජ්ජිකා;
සන්තෙකාසනඤ්ඤව බලුපච්ඡා පත්තපිණ්ඩිකාති.

1. කාරුඤ්ඤං-න. ම. 2. වජ්ඣඤ්ඤ-න. ම. 3. ආරඤ්ඤකාති-ස.

4. වණ්ණිතො-ස. 5. පිණ්ඩි-න. ම.

7. මුසාවාද වගන.

කනි තු බො හනෙත මුසාවාදනි? පඤ්චමේ උපාලි මුසාවාද කතමේ පඤ්ච? අපි මුසාවාදෙ පාරාජිකනාමි, අපි මුසාවාදෙ සමිකාදිසෙසගාමි, අපි මුසාවාදෙ පුලලවිමගාමි, අපි මුසාවාදෙ පාචිනනිගාමි, අපි මුසාවාදෙ දුක්කටගාමි. ඉමේ බො උපාලි පඤ්ච මුසාවාදනි.

කනිති තු බො හනෙත අසෙහති සමනනාගනස්ස හික්ඛුතො සමික මජ්ඣේ උපොසථං වා පචාරණං වා ඥාපෙනාස්ස “අලං හික්ඛු මා හණ්ඩනං මා කලහං මා විග්ගහං මා විවාදං”නි ඔමද්දිතා සමෙසන උපොසථො වා පචාරණං වා කාතබ්බාති? පඤ්චුපාලි අසෙහති සමනනාගනස්ස හික්ඛුතො සමිකමජ්ඣේ උපොසථං වා පචාරණං වා ඥාපෙනාස්ස “අලං හික්ඛු මා හණ්ඩනං මා කලහං මා විග්ගහං මා විවාදං”නි ඔමද්දිතා සමෙසන උපොසථො වා පචාරණං වා කාතබ්බා. කතමේති පඤ්චති? අපරිපුද්ධ වහොති බාලො ව අපකතහෙතා ව, වාචනාධිපපායො වනතා හොති නො වුට්ඨානාධිපපායො. ඉමේති බො උපාලි පඤ්චයසෙහති සමනනාගනස්ස හික්ඛුතො සමිකමජ්ඣේ උපොසථං වා පචාරණං වා ඥාපෙනාස්ස “අලං හික්ඛු මා හණ්ඩනං මා කලහං මා විග්ගහං මා විවාදං”නි ඔමද්දිතා සමෙසන උපොසථො වා පචාරණං වා කාතබ්බා.

අපරේති උපාලි පඤ්චයසෙහති සමනනාගනස්ස හික්ඛුතො සමික මජ්ඣේ උපොසථං වා පචාරණං වා ඥාපෙනාස්ස “අලං හික්ඛු මා හණ්ඩනං මා කලහං මා විග්ගහං මා විවාදනා” ඔමද්දිතා සමෙසන උපොසථො වා පචාරණං වා කාතබ්බා. කතමේති පඤ්චති? අපරිපුද්ධ කායසමාවාරො හොති, අපරිපුද්ධ වච්ඡසමාවාරො හොති, අපරිපුද්ධාජ්චො හොති, බාලො හොති අව්‍යතෙතා, හණ්ඩකාරකො හොති කලහකාරකො. ඉමේති බො උපාලි පඤ්චයසෙහති සමනනාගනස්ස හික්ඛුතො සමිකමජ්ඣේ උපොසථං වා පචාරණං වා ඥාපෙනාස්ස “අලං හික්ඛු මා හණ්ඩනං මා කලහං මා විග්ගහං මා විවාදනා” ඔමද්දිතා සමෙසන උපොසථො වා පචාරණං වා කාතබ්බාති.

කනිති තු බො හනෙත අසෙහති සමනනාගනස්ස හික්ඛුතො අනුයොගො න දුතබ්බොති? පඤ්චුපාලි අසෙහති සමනනාගනස්ස හික්ඛුතො අනුයොගො න දුතබ්බො. කතමේති පඤ්චති? ආපනනාතාපනතිං න ජානාති, ලුහක ගරුකං ආපනතිං න ජානාති, සාවසෙසානවසෙසං ආපනතිං න ජානාති, දුට්ඨිලො දුට්ඨිලං ආපනතිං න ජානාති, අප්පට්ඨකමමං අප්පට්ඨකමමං¹ ආපනතිං න ජානාති. ඉමේති බො උපාලි පඤ්චයසෙහති සමනනාගනස්ස හික්ඛුතො අනුයොගො න දුතබ්බො. පඤ්චුපාලි අසෙහති සමනනාගනස්ස හික්ඛුතො අනුයොගො දුතබ්බො. කතමේති පඤ්චති? ආපනනාතාපනතිං ජානාති, ලුහක ගරුකං ආපනතිං ජානාති, සාවසෙසානවසෙසං ආපනතිං ජානාති, දුට්ඨිලො දුට්ඨිලං ආපනතිං ජානාති, අප්පට්ඨකමමං අප්පට්ඨකමමං¹ ආපනතිං ජානාති. ඉමේති බො උපාලි පඤ්චයසෙහති සමනනාගනස්ස හික්ඛුතො අනුයොගො දුතබ්බොති.

කනිති තු බො හනෙත ආකාරේති හික්ඛු ආපනතිං ආපර්ජනිති.? පඤ්චුපාලි ආකාරේති හික්ඛු ආපනතිං ආපර්ජනි. කතමේති පඤ්චති? අලජ්ජනා, අඤ්ඤාණනා, කුක්කුච්ච පකතනා, අකාපියෙ කපියෙ සඤ්ඤානා, කපියෙ

1. අප්පට්ඨකමමං අප්පට්ඨකමමං-න. ම.

අකප්පිය සඤ්ඤා. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චගාකාරෙහි භික්ඛු ආපනතිං ආපජ්ජති. අපරෙහිපි උපාලි පඤ්චගාකාරෙහි භික්ඛු ආපනතිං ආපජ්ජති. කතමෙහි පඤ්චති? අදස්සනෙන, අස්සවනෙන, උසුත්තකතා, තවා සඤ්ඤා, සතිසමමාසා. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චගාකාරෙහි භික්ඛු ආපනතිං ආපජ්ජති.

කති හු බො භග්ගො වෙරාති? පඤ්චමෙ උපාලි වෙරා. කතමෙ පඤ්ච? පාණානිපාතො, අදින්නාදනා, කාමෙසු මිච්ඡාවාගො, මුසාවාදෙ, සුරාමෙරය මජ්ජිමනිකායානං. ඉමෙ බො උපාලි පඤ්චවෙරාති.

කති හු බො භග්ගො වෙරමණියොති? පඤ්චමා උපාලි වෙරමණියො. කතමා පඤ්ච? පාණානිපාතා වෙරමණි, අදින්නාදනා වෙරමණි, කාමෙසු මිච්ඡාවාගා වෙරමණි, මුසාවාද වෙරමණි, සුරාමෙරය මජ්ජිමනිකායානා වෙරමණි. ඉමා බො උපාලි පඤ්ච වෙරමණියොති.

කති හු බො භග්ගො බසසනානිති? පඤ්චමානි උපාලි බසසනානි: කත මානි පඤ්ච? ඤාතිබසසනා, භොගබසසනා, රොගබසසනා, සිලබසසනා, දිට්ඨි බසසනා. ඉමානි බො උපාලි පඤ්ච බසසනානිති.

කති හු බො භග්ගො සමපදති? පඤ්චමා උපාලි සමපද කතමා පඤ්ච? ඤාතිසමපද, භොගසමපද, ආරොග්ග සමපද, සිලසමපද, දිට්ඨිසමපද. ඉමා බො උපාලි පඤ්ච සමපදති.

මුසාමාද වගෙනා නිබ්බිංගා සත්තමො.

තසසුද්දනං:—²

මුසාවාදෙ ච ඔමිදා අපරෙහි අනුසොගො,
ආපනතිං ච අපරෙහි වෙරා වෙරමණි පි ව.
බසසනං සමපද වෙ ව සත්තමො වගෙ සසිංගොති.

8. භික්ඛුගොවාද වගන

කතිනි හු බො භග්ගො අසෙහි සමනාගතස්ස භික්ඛුනො භික්ඛුති සසෙසි නෙව කමමං කාතබ්බො. පඤ්චුපාලි අසෙහි සමනාගතස්ස භික්ඛුනො භික්ඛුතිසසෙසි නෙව කමමං කාතබ්බො, අවඤ්ඤො සො භික්ඛු භික්ඛුති සසෙසින. කතමෙහි පඤ්චති? මිට්ඨිකා කායං භික්ඛුතිනං දස්සෙති, උජාරං දස්සෙති, අසිංහාරං දස්සෙති, උගො අංසඤ්ඤා දස්සෙති, ඔසාසති විනිසමපසො ජෙති. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චගමෙහි සමනාගතස්ස භික්ඛුනො භික්ඛුති සසෙසි නෙව කමමං කාතබ්බො, අවඤ්ඤො සො භික්ඛු භික්ඛුති සසෙසින.

අපරෙහිපි උපාලි පඤ්චගමෙහි සමනාගතස්ස භික්ඛුනො භික්ඛුති සසෙසි නෙව කමමං කාතබ්බො. අවඤ්ඤො සො භික්ඛු භික්ඛුති සසෙසින. කත මෙහි පඤ්චති? භික්ඛුතිනං අලාභාය පරිභ්ගාහාති, භික්ඛුතිනං අනාචාරාය පරිභ්

1. පසුන්ත කපා-ත. ම.

2. මුසාවාදෙ ච ඔමිදා අපරෙ අනුසොගො ච ආපනති.

අපරෙ වෙරා වෙරමණි බසසන සමපද වෙ ව සත්තමො වගෙ සසිංගො—ම

කකති, හික්කුනිනං ආවාසාය පරිසකකති, හික්කුනියො අකෙකාසති, පරිහාසති, හික්කු හික්කුනිති හෙදෙති. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චගඬෙහි සමනනාගතස්ස හික්කුනො හික්කුනි සංකේස තෙව කමමං කාතබ්බං. අවඤ්ඤො සො හික්කු හික්කුනි සංකේසනා.

අපරෙහිපි උපාලි පඤ්චගඬෙහි සමනනාගතස්ස හික්කුනො හික්කුනි සංකේස තෙව කමමං කාතබ්බං. අවඤ්ඤො සො හික්කු හික්කුනි සංකේසන. කතමෙහි පඤ්චති? හික්කුනිනං අලාභාය පරිසකකති, හික්කුනිනං අනර්ථාය පරිසකකති, හික්කුනිනං ආවාසාය පරිසකකති, හික්කුනියො අකෙකාසති, පරිහාසති, හික්කු හික්කුනිති සමපයොජෙති. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චගඬෙහි සමනනාගතස්ස හික්කුනො හික්කුනිසංකේස තෙව කමමං කාතබ්බං. අවඤ්ඤො සො හික්කු හික්කුනි සංකේසනා.

කතිනි හු බො භරණා අඬෙහි සමනනාගතාය හික්කුනියා කමමං කාතබ්බන්ති? පඤ්චුපාලි අඬෙහි සමනනාගතාය හික්කුනියා කමමං කාතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චති? විචරිතා කායං හික්කුනං දසෙසති, උරාං දසෙසති, අභිනර්තං දසෙසති, උභො අංසකුටෙ දසෙසති, ඔහාසති, ගිහිසමපයොජෙති. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චගඬෙහි සමනනාගතාය හික්කුනියා කමමං කාතබ්බං.

අපරෙහිපි උපාලි පඤ්චගඬෙහි සමනනාගතාය හික්කුනියා කමමං කාතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චති? හික්කුනං අලාභාය පරිසකකති, හික්කුනං අනර්ථාය පරිසකකති, හික්කුනං ආවාසාය පරිසකකති, හික්කුනං¹ අකෙකාසති, පරිහාසති, හික්කුනියො හික්කුනි හෙදෙති. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චගඬෙහි සමනනාගතාය හික්කුනියා කමමං කාතබ්බං. අපරෙහිපි උපාලි පඤ්චගඬෙහි සමනනාගතාය හික්කුනියා කමමං කාතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චති? හික්කුනං අලාභාය පරිසකකති, හික්කුනං අනර්ථාය පරිසකකති, හික්කුනං ආවාසාය පරිසකකති, හික්කුනං¹ අකෙකාසති පරිහාසති, හික්කුනියො හික්කුනි සමපයොජෙති. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චගඬෙහි සමනනාගතාය හික්කුනියා කමමං කාතබ්බන්ති.

කතිනි හු බො භරණා අඬෙහි සමනනාගතෙන හික්කුනා හික්කුනිනං ඔවාදෙ න ධපෙතබ්බන්ති? පඤ්චුපාලි අඬෙහි සමනනාගතෙන හික්කුනා හික්කුනිනං ඔවාදෙ න ධපෙතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චති? අලජ්ජි ව හොති බාලො ව, අපකතහෙනා ව, වාචනාභිප්පායො වනනා හොති නො ට්ථිට්ඨානාසි පපායො. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චගඬෙහි සමනනාගතෙන හික්කුනා හික්කුනිනං ඔවාදෙ න ධපෙතබ්බං.

අපරෙහිපි උපාලි පඤ්චගඬෙහි සමනනාගතෙන හික්කුනා හික්කුනිනං ඔවාදෙ න ධපෙතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චති? අපරිසුඬා කායසමාවාරො හොති, අපරිසුඬා චිච්ඡමාවාරො හොති, අපරිසුඬාච්චො හොති, බාලො හොති අබ්බතො, න පටිබලො අනුසුඤ්ඤමානො අනුසොතං දුභං. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චගඬෙහි සමනනාගතෙන හික්කුනා හික්කුනිනං ඔවාදෙ න ධපෙතබ්බං.

අපරෙතිපි උපාලි පඤ්චගඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා භික්ඛුනීනං ඔවාදෙ න ඤපෙතබ්බො. කතමෙති පඤ්චති? කාසිකෙන අනාමාරෙන සමන්තාගතො හොති, වාචසිකෙන අනාමාරෙන සමන්තාගතො හොති, කාසික වාචසිකෙන දනාමාරෙන සමන්තාගතො හොති, භික්ඛුනීනං අකෙකාසක පරිභාසකො හොති, භික්ඛුනීනි සද්ධිං සංසට්ඨං විහරති අනනුලොමිකෙන සංසංගෙන. ඉමෙති බො උපාලි පඤ්චගඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා භික්ඛුනීනං ඔවාදෙ න ඤපෙතබ්බො.

අපරෙතිපි උපාලි පඤ්චගඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා භික්ඛුනීනං ඔවාදෙ න ඤපෙතබ්බො, කතමෙති පඤ්චති? අලජ්ජි ව හොති ඛාලො ව, අප කතතෙනා ව. ගණ්ඨකකාරකො ව හොති කලහකාරකො, සිත්තං ව න පරිපූරකාරි. ඉමෙති බො උපාලි පඤ්චගඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා භික්ඛුනීනං ඔවාදෙ න ඤපෙතබ්බොති.

කතීති නු බො හන්තො අබ්බෙති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා භික්ඛුනීනං ඔවාදෙ න ගහෙතබ්බොති? පඤ්චුපාලි අබ්බෙති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා භික්ඛුනීනං ඔවාදෙ න ගහෙතබ්බො. කතමෙති පඤ්චති? කාසිකෙන අනාමාරෙන සමන්තාගතො හොති, වාචසිකෙන අනාමාරෙන සමන්තාගතො හොති, කාසික වාචසිකෙන අනාමාරෙන සමන්තාගතො හොති, භික්ඛුනීනං අකෙකාසක පරිභාසකො හොති, භික්ඛුනීනි සද්ධිං සංසට්ඨං විහරති අනනුලොමිකෙන සංසංගෙන. ඉමෙති බො උපාලි පඤ්චගඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා භික්ඛුනීනං ඔවාදෙ න ගහෙතබ්බො.

අපරෙතිපි උපාලි පඤ්චගඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා භික්ඛුනීනං ඔවාදෙ න ගහෙතබ්බො. කතමෙති පඤ්චති? අලජ්ජි ව හොති ඛාලො ව, අපකතතෙනා ව, ගමිකො වා හොති ගිලානො වා. ඉමෙති බො උපාලි පඤ්චගඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා භික්ඛුනීනං ඔවාදෙ න ගහෙතබ්බොති.

කතීති නු බො හන්තො අබ්බෙති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සද්ධිං න සාකච්ඡාතබ්බොති? පඤ්චුපාලි අබ්බෙති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සද්ධිං න සාකච්ඡාතබ්බො. කතමෙති පඤ්චති? න අසෙකෙනි පිලකබ්බෙති සමන්තාගතො හොති, න අසෙකෙනි සමාසිකබ්බෙති සමන්තාගතො හොති, න අසෙකෙනි පඤ්ඤකබ්බෙති සමන්තාගතො හොති, න අසෙකෙනි විමුත්තකබ්බෙති සමන්තාගතො හොති, න අසෙකෙනි විමුත්තකඤ්ඤාදසාසනකබ්බෙති සමන්තාගතො හොති. ඉමෙති බො උපාලි පඤ්චගඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සද්ධිං න සාකච්ඡාතබ්බො.

පඤ්චුපාලි අබ්බෙති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සද්ධිං සාකච්ඡාතබ්බො. කතමෙති පඤ්චති? අසෙකෙනි පිලකබ්බෙති සමන්තාගතො හොති, අසෙකෙනි සමාසිකබ්බෙති —පෙ— පඤ්ඤකබ්බෙති —පෙ— විමුත්තකබ්බෙති —පෙ— විමුත්තකඤ්ඤාදසාසනකබ්බෙති සමන්තාගතො හොති. ඉමෙති බො උපාලි පඤ්චගඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සද්ධිං සාකච්ඡාතබ්බො.

අපරෙතිපි උපාලි පඤ්චගඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සද්ධිං න සාකච්ඡාතබ්බො. කතමෙති පඤ්චති? න අත්තපට්ඨප්පභ්‍යො හොති, න ධම්ම

පරිසමන්දපනො හොති, න නිරුතතිපරිසමන්දපනො හොති, න පටිභාන පරිසමන්දපනො හොති, න යථා විමුත්තං විත්තං පච්චවෙකති¹. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චහඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ෂුනා සද්ධිං න සාකච්ඡාතබ්බො.

පඤ්චුපාලි අඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ෂුනා සද්ධිං සාකච්ඡාතබ්බො. කතමෙහි පඤ්චති? අත්පට්ඨමන්දපනො හොති, ධම්මපට්ඨමන්දපනො හොති, නිරුතතිපරිසමන්දපනො හොති, පටිභානපට්ඨමන්දපනො හොති, යථා විමුත්තං විත්තං පච්චවෙකති¹. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චහඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ෂුනා සද්ධිං සාකච්ඡාතබ්බොති.

භික්ෂුනි ඛවාදවගො අධිස්මො.

තඤ්ඤානං:—

භික්ෂුනීගෙව කාතබ්බා අපරෙහි නථා දුට්ඨෙ,
භික්ෂුනීනා නයො කමමා න යපෙනබ්බා දුට්ඨෙ දුකා;
න ගනෙනබ්බා දො වුත්තා සාකච්ඡාසු ච දො දුකාති.

9. උබ්බාතික වග්ග

භානිති හු බො භන්තො අඬෙහි සමන්තාගතො භික්ෂු උබ්බාතිකාය න සමමනනිතබ්බොති? පඤ්චුපාලි අඬෙහි සමන්තාගතො භික්ෂු උබ්බාතිකාය න සමමනනිතබ්බො. කතමෙහි පඤ්චති? න අත් කුසලො හොති, න ධම්ම කුසලො හොති, න නිරුතති කුසලො හොති, න බ්‍යඤ්ඤා කුසලො හොති, න පුබ්බාපර කුසලො හොති. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චහඬෙහි සමන්තාගතො භික්ෂු උබ්බාතිකාය න සමමනනිතබ්බො.

පඤ්චුපාලි අඬෙහි සමන්තාගතො භික්ෂු උබ්බාතිකාය සමමනනි තබ්බො. කතමෙහි පඤ්චති? අත්කුසලො හොති, ධම්මකුසලො හොති, නිරුතති කුසලො හොති, බ්‍යඤ්ඤාකුසලො හොති, පුබ්බාපරකුසලො හොති. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චහඬෙහි සමන්තාගතො භික්ෂු උබ්බාතිකාය සමමනනිතබ්බො.

අපරෙහිපි උපාලි පඤ්චහඬෙහි සමන්තාගතො භික්ෂු උබ්බාතිකාය න සමමනනිතබ්බො. කතමෙහි පඤ්චති? කොධතො හොති කොධානිභූතො, මකච්ඡි හොති මකච්ඡානිභූතො, පළාසි හොති පළාසානිභූතො, ඉස්සුකි හොති ඉස්සානි භූතො, සඤ්චිපරාමාසි හොති ආධානගාති දුප්පට්ඨිස්සගති. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චහඬෙහි සමන්තාගතො භික්ෂු උබ්බාතිකාය න සමමනනිතබ්බො.

පඤ්චුපාලි අඬෙහි සමන්තාගතො භික්ෂු උබ්බාතිකාය සමමනනි තබ්බො. කතමෙහි පඤ්චති? න කොධතො හොති න කොධානිභූතො, න මකච්ඡි හොති න මකච්ඡානිභූතො, න පළාසි හොති න පළාසානිභූතො, න ඉස්සුකි හොති න ඉස්සානිභූතො, අසඤ්චිපරාමාසි හොති අධානගාති දුප්පට්ඨිස්සගති, ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චහඬෙහි සමන්තාගතො භික්ෂු උබ්බාතිකාය සමමනනිතබ්බො.

අපරෙහිටි උපාලි පඤ්ඤාග්‍රන්ථයෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු උබ්බාතිකාය න සමමනනිකබ්බො. කතමෙහි පඤ්ඤාති? කුප්පති, බ්‍යාප්පති, පනිච්ඡිකති, කොපං ජනෙති, අකම්මො¹ හොති අපදකම්මිණග්ගාති අනුසාසනිං. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්ඤාග්‍රන්ථයෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු උබ්බාතිකාය² න සමමනනිකබ්බො.

පඤ්ඤාපාලි අග්‍රන්ථයෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු උබ්බාතිකාය සමමනනිකබ්බො. කතමෙහි පඤ්ඤාති? න කුප්පති, න බ්‍යාප්පති, න පනිච්ඡිකති, න කොපං ජනෙති, බමො හොති පදකම්මිණග්ගාති අනුසාසනිං. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්ඤාග්‍රන්ථයෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු උබ්බාතිකාය සමමනනිකබ්බො.

අපරෙහිටි උපාලි පඤ්ඤාග්‍රන්ථයෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු උබ්බාතිකාය න සමමනනිකබ්බො. කතමෙහි පඤ්ඤාති? පසාරෙතා හොති නො සාරෙතා, අනො කාසකම්මං කාරෙතා පවත්තා හොති. න සථා ධම්මෙ සථා චිතයෙ සථා පතතිසා වොදෙතා හොති, න සථා ධම්මෙ සථා චිතයෙ සථා පතතිසා කාරෙතා හොති, න සථා දිට්ඨිසා බ්‍යාසකතා හොති. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්ඤාග්‍රන්ථයෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු උබ්බාතිකාය න සමමනනිකබ්බො.

පඤ්ඤාපාලි අග්‍රන්ථයෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු උබ්බාතිකාය සමමනනිකබ්බො. කතමෙහි පඤ්ඤාති? සාරෙතා හොති නො පසාරෙතා, භික්ඛුසකම්මං කාරෙතා පවත්තා හොති, සථා ධම්මෙ සථා චිතයෙ සථා පතතිසා වොදෙතා හොති, සථා ධම්මෙ සථා චිතයෙ සථා පතතිසා කාරෙතා හොති, සථා දිට්ඨිසා බ්‍යාසකතා හොති. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්ඤාග්‍රන්ථයෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු උබ්බාතිකාය සමමනනිකබ්බො.

අපරෙහිටි උපාලි පඤ්ඤාග්‍රන්ථයෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු උබ්බාතිකාය න සමමනනිකබ්බො. කතමෙහි පඤ්ඤාති? ඡන්දගතිං ගච්ඡති, දෙසාගතිං ගච්ඡති, මොහාගතිං ගච්ඡති, භයාගතිං ගච්ඡති, අලුජ්ඣ ව හොති. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්ඤාග්‍රන්ථයෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු උබ්බාතිකාය න සමමනනිකබ්බො.

පඤ්ඤාපාලි අග්‍රන්ථයෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු උබ්බාතිකාය සමමනනිකබ්බො. කතමෙහි පඤ්ඤාති? න ඡන්දගතිං ගච්ඡති, න දෙසාගතිං ගච්ඡති, න මොහාගතිං ගච්ඡති, න භයාගතිං ගච්ඡති, ලුජ්ඣ ව හොති. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්ඤාග්‍රන්ථයෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු උබ්බාතිකාය සමමනනිකබ්බො.

අපරෙහිටි උපාලි පඤ්ඤාග්‍රන්ථයෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු උබ්බාතිකාය න සමමනනිකබ්බො. කතමෙහි පඤ්ඤාති? ඡන්දගතිං ගච්ඡති, දෙසාගතිං ගච්ඡති, මොහාගතිං ගච්ඡති, භයාගතිං ගච්ඡති, අකුසලො ව හොති චිතයෙ. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්ඤාග්‍රන්ථයෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු උබ්බාතිකාය න සමමනනිකබ්බො.

පඤ්ඤාපාලි අග්‍රන්ථයෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු උබ්බාතිකාය සමමනනිකබ්බො. කතමෙහි පඤ්ඤාති? න ඡන්දගතිං ගච්ඡති, න දෙසාගතිං ගච්ඡති, න

1. අබමො—න, ම.

2. න. උතං—ස.

මොහොතේ ගවුණි, න හයාගනි ගවුණි, කුසලො ව ගොති විතසෙ. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චකසෙහි සමන්තාගතො හිකුටු උබ්බාතිංකාය සමමනනි තබෙබ්බාති.

කතිනි හු බො හනෙත අඤ්චෙහි සමන්තාගතො හිකුටු බාලොකෙව සඤ්චං ගවුණි? පඤ්චත්තපාලි අඤ්චෙහි සමන්තාගතො හිකුටු බාලොකෙව සඤ්චං ගවුණි. කතමෙහි පඤ්චති? සුත්තං න ජානාති, සුත්තානුලොමං න ජානාති, විතසං න ජානාති, විතසානුලොමං න ජානාති, න ච ධාතායාන කුසලො ගොති. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චකසෙහි සමන්තාගතො හිකුටු බාලොකෙව සඤ්චං ගවුණි.

පඤ්චත්තපාලි අඤ්චෙහි සමන්තාගතො හිකුටු පණ්ණිතොකෙව සඤ්චං ගවුණි. කතමෙහි පඤ්චති? සුත්තං ජානාති, සුත්තානුලොමං ජානාති, විතසං ජානාති, විතසානුලොමං ජානාති, ධාතායාන කුසලො ව ගොති. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චකසෙහි සමන්තාගතො හිකුටු පණ්ණිතොකෙව සඤ්චං ගවුණි.

අපරෙහිපි උපාලි පඤ්චකසෙහි සමන්තාගතො හිකුටු බාලොකෙව සඤ්චං ගවුණි. කතමෙහි පඤ්චති? ධම්මං න ජානාති, ධම්මානුලොමං න ජානාති, විතසං න ජානාති, විතසානුලොමං න ජානාති, න ච පුබ්බාපර කුසලො ගොති. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චකසෙහි සමන්තාගතො හිකුටු බාලොකෙව සඤ්චං ගවුණි.

පඤ්චත්තපාලි අඤ්චෙහි සමන්තාගතො හිකුටු පණ්ණිතොකෙව සඤ්චං ගවුණි. කතමෙහි පඤ්චති? ධම්මං ජානාති, ධම්මානුලොමං ජානාති, විතසං ජානාති, විතසානුලොමං ජානාති, පුබ්බාපර කුසලො ව ගොති. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චකසෙහි සමන්තාගතො හිකුටු පණ්ණිතොකෙව සඤ්චං ගවුණි.

අපරෙහිපි උපාලි පඤ්චකසෙහි සමන්තාගතො හිකුටු බාලොකෙව සඤ්චං ගවුණි. කතමෙහි පඤ්චති? වජ්ජං න ජානාති, නිදනං න ජානාති, පඤ්ඤාතරිං න ජානාති, පද පච්චා හට්ඨං න ජානාති, අනුසංඝි වචනපථං න ජානාති. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චකසෙහි සමන්තාගතො හිකුටු බාලොකෙව සඤ්චං ගවුණි.

පඤ්චත්තපාලි අඤ්චෙහි සමන්තාගතො හිකුටු පණ්ණිතොකෙව සඤ්චං ගවුණි. කතමෙහි පඤ්චති? වජ්ජං ජානාති, නිදනං ජානාති, පඤ්ඤාතරිං ජානාති, පද පච්චා හට්ඨං ජානාති, අනුසංඝි වචනපථං ජානාති. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චකසෙහි සමන්තාගතො හිකුටු පණ්ණිතොකෙව සඤ්චං ගවුණි. අපරෙහිපි උපාලි පඤ්චකසෙහි සමන්තාගතො හිකුටු බාලොකෙව සඤ්චං ගවුණි. කතමෙහි පඤ්චති? ආපතරිං න ජානාති, ආපතරි සමුට්ඨාතං න ජානාති, ආපතරියා පයොගං න ජානාති, ආපතරියා වූපසමං න ජානාති, ආපතරියා විනිවුස කුසලො න ගොති. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චකසෙහි සමන්තාගතො හිකුටු බාලොකෙව සඤ්චං ගවුණි.

පඤ්චත්තපාලි අඤ්චෙහි සමන්තාගතො හිකුටු පණ්ණිතොකෙව සඤ්චං ගවුණි. කතමෙහි පඤ්චති? ආපතරිං ජානාති, ආපතරි සමුට්ඨාතං ජානාති, ආපතරියා පයොගං ජානාති, ආපතරියා වූපසමං ජානාති, ආපතරියා විනිවුස කුසලො ගොති. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චකසෙහි සමන්තාගතො හිකුටු පණ්ණිතොකෙව සඤ්චං ගවුණි.

අපරෙහිපි උපාලි පසුවහසෙහි සමන්තාගතො හිකුටු බාලො තෙව සඬිං ගව්න්ති. කතමෙහි පසුවහි? අධිකරණං න ජානාති, අධිකරණ සමුට්ඨානං න ජානාති, අධිකරණස්ස පයොගං න ජානාති, අධිකරණස්ස වූපසමං න ජානාති, අධිකරණස්ස විනිව්ඡය කුසලො න භොති. ඉමෙහි බො උපාලි පසුවහසෙහි සමන්තාගතො හිකුටු බාලො තෙව සඬිං ගව්න්ති.

පසුවහුපාලි අසෙහි සමන්තාගතො හිකුටු පණ්ඩිතො තෙව සඬිං ගව්න්ති. කතමෙහි පසුවහි? අධිකරණං ජානාති, අධිකරණ සමුට්ඨානං ජානාති, අධිකරණස්ස පයොගං ජානාති, අධිකරණස්ස වූපසමං ජානාති, අධිකරණස්ස විනිව්ඡය කුසලො භොති. ඉමෙහි බො උපාලි පසුවහසෙහි සමන්තාගතො හිකුටු පණ්ඩිතො තෙව සඬිං ගව්න්ති.

උඩබාතික ඔහෙහා හිටිනො නවමො.

තසුද්දුතො:-

න අත් කුසලො තෙව යොධනො කුප්පති-පි යො,
සසාරෙනා ඡන්දගති! න කුසලො තථෙව ව.

සුභතං ධම්මඤ්ච වජ්ඤව ආපනති අධිකරණො,
දො දො පකාසිතා සබ්බෙ කණ්ණසුඤ්ඤා-³ විජානාතී.

10. අධිකරණ වූපසම වගන.

කතිති හු බො හතො අසෙහි සමන්තාගතො හිකුටු තාලං අධිකරණං වූපසමෙතුං? පසුවහුපාලි අසෙහි සමන්තාගතො හිකුටු තාලං අධිකරණං වූපසමෙතුං. කතමෙහි පසුවහි? ආපනතිං න ජානාති, ආපනති සමුට්ඨානං න ජානාති, ආපනතිසා පයොගං න ජානාති, ආපනතිසා වූපසමං න ජානාති, ආපනතිසා විනිව්ඡය කුසලො භොති. ඉමෙහි බො උපාලි පසුවහසෙහි සමන්තාගතො හිකුටු තාලං අධිකරණං වූපසමෙතුං.

පසුවහුපාලි අසෙහි සමන්තාගතො හිකුටු අලං අධිකරණං වූපසමෙතුං. කතමෙහි පසුවහි? ආපනතිං ජානාති, ආපනති සමුට්ඨානං ජානාති, ආපනතිසා පයොගං ජානාති, ආපනතිසා වූපසමං ජානාති, ආපනතිසා විනිව්ඡය කුසලො භොති. ඉමෙහි බො උපාලි පසුවහසෙහි සමන්තාගතො හිකුටු අලං අධිකරණං වූපසමෙතුං. අපරෙහිපි උපාලි පසුවහසෙහි සමන්තාගතො හිකුටු තාලං අධිකරණං වූපසමෙතුං. කතමෙහි පසුවහි? අධිකරණං න ජානාති, අධිකරණ සමුට්ඨානං න ජානාති, අධිකරණස්ස පයොගං න ජානාති, අධිකරණස්ස වූපසමං න ජානාති, අධිකරණස්ස විනිව්ඡය කුසලො භොති. ඉමෙහි බො උපාලි පසුවහසෙහි සමන්තාගතො හිකුටු තාලං අධිකරණං වූපසමෙතුං.

පසුවහුපාලි අසෙහි සමන්තාගතො හිකුටු අලං අධිකරණං වූපසමෙතුං. කතමෙහි පසුවහි? අධිකරණං ජානාති, අධිකරණ සමුට්ඨානං ජානාති

1. ඡන්දගතිං අකුසලො-ත. ම. 2. ආපනතිං අධිකරණං-ත. ම.

3. කණ්ණසුඤ්ඤා-ත. ම.

අපරෙහිපි උපාලි පඤ්චග්‍යෙහි සමන්තාගතො සංඝ්‍යානෙදකො න ආපාසිකො න තෙරසිකො න කප්පට්ඨො අතෙකිවේණි. කතමෙහි පඤ්චති? ඉටුපාලි හිකුටු අධම්මං ධම්මොති දීපෙනි, ධම්මං අධම්මොති දීපෙනි, අවිතසං චිත්තයොති දීපෙනි, චිත්තසං අවිතයොති දීපෙනි අවිනිධාය රුචිං කමෙමන -පෙ- අවිනිධාය රුචිං උද්දෙසෙන -පෙ- අවිනිධාය රුචිං වොහරතො -පෙ- අවිනිධාය රුචිං අනුසාවතෙන -පෙ- අවිනිධාය රුචිං සලාකගායෙන. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චග්‍යෙහි සමන්තාගතො සංඝ්‍යානෙදකො න ආපාසිකො න තෙරසිකො න කප්පට්ඨො න අතෙකිවේණි.

අපරෙහිපි උපාලි පඤ්චග්‍යෙහි සමන්තාගතො සංඝ්‍යානෙදකො න ආපාසිකො න තෙරසිකො න කප්පට්ඨො න අතෙකිවේණි. කතමෙහි පඤ්චති? ඉටුපාලි හිකුටු අධම්මං ධම්මොති දීපෙනි, ධම්මං අධම්මොති දීපෙනි, අවිතසං චිත්තයොති දීපෙනි, චිත්තසං අවිතයොති දීපෙනි අවිනිධාය සංඤ්ඤං කමෙමන -පෙ- අවිනිධාය සංඤ්ඤං උද්දෙසෙන -පෙ- අවිනිධාය සංඤ්ඤං වොහරතො -පෙ- අවිනිධාය සංඤ්ඤං අනුසාවතෙන -පෙ- අවිනිධාය සංඤ්ඤං සලාකගායෙන. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චග්‍යෙහි සමන්තාගතො සංඝ්‍යානෙදකො න ආපාසිකො න තෙරසිකො න කප්පට්ඨො න අතෙකිවේණි.

දුතිය සංඝ්‍යානෙදන වග්ගො නිවේශිතො ද්වාදශමො.

තස්සදුතො:-

අවිනිධාය දිට්ඨිං කමෙමන උද්දෙසෙන¹ වොහරෙන ව,
අනුසාවතෙ සලාකෙන පඤ්චතෙ දිට්ඨි තිස්සිතා;
වනතිං රුචිං ව සංඤ්ඤං ව තයො තෙ පඤ්චධා නයා.
ගෙට්ඨිමෙ කණ්ණපකඛමන් සමච්ඡිස විධි යථා,
තථෙව සුකකපකඛමන් සමච්ඡිසති ජාතථාති.

13. ආවාසික වග්ගො.

කතීති නු බො භන්තෙ අඤ්ඤාති සමන්තාගතො ආවාසිකො හිකුටු යථා භතං නිකම්භෙනා එවං තිරයෙනි? පඤ්චනුපාලි අඤ්ඤාති සමන්තාගතො ආවාසිකො හිකුටු යථා භතං නිකම්භෙනා එවං තිරයෙ. කතමෙහි පඤ්චති? ඡන්ද්‍රගතීං ගච්ඡති, ද්‍රෙසාගතීං ගච්ඡති, මොහාගතීං ගච්ඡති, භයාගතීං ගච්ඡති, සංඝිකං පුග්ගලික පරිභොගෙන පරිභුඤ්ජති. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චග්‍යෙහි සමන්තාගතො ආවාසිකො හිකුටු යථා භතං නිකම්භෙනා එවං තිරයෙ.

පඤ්චනුපාලි අඤ්ඤාති සමන්තාගතො ආවාසිකො හිකුටු යථා භතං නිකම්භෙනා එවං සග්ගෙ. කතමෙහි පඤ්චති? න ඡන්ද්‍රගතීං ගච්ඡති, න ද්‍රෙසාගතීං ගච්ඡති, න මොහාගතීං ගච්ඡති, න භයාගතීං ගච්ඡති, සංඝිකං න පුග්ගලික පරිභොගෙන පරිභුඤ්ජති. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චග්‍යෙහි සමන්තාගතො ආවාසිකො හිකුටු යථා භතං නිකම්භෙනා එවං සග්ගෙ.

කතී නු බො භන්තෙ අධම්මිකා චිත්තය බ්‍යාකරණාති? පඤ්චිමෙ උපාලි අධම්මිකා චිත්තය බ්‍යාකරණා. කතමෙ පඤ්ච? ඉටුපාලි හිකුටු අධම්මං ධම්මොති

පඤ්ඤානෙතතං උපාලි මයා භික්ෂුනං අනෙතාසිමාය එකං උපොසථං එකං පවාරණං එකං සමික්කමමං එකං කමමාකමමං. එවං සුපඤ්ඤානෙත බො උපාලි මයා සිත්තාපදෙ තත්ත්ව අනෙතා සිමාය ආවෙණි භාවං කරිත්වා ගණං බත්තිත්වා ආවෙණි.¹ උපොසථං කරොන්ති, ආවෙණිං පවාරණං කරොන්ති, ආවෙණිං සමික්කමමං කරොන්ති, ආවෙණි කමමාකමමානි කරොන්ති. එවං බො උපාලි සමික්කරාජී වෙව තොහි සමික්කහෙදො වාහි.

අධිකරණ මූලසමිච්ඡෙතො නිබ්බිකො දසමො.

තඤ්ඤානං:—

ආපනතිං අධිකරණං ඡන්ද අපපඤ්ඤානෙත ව,
වස්සුං ව අකුසලො ව පුගගලො ආමිසෙත ව;
නිජ්ජනි සමික්කරාජී ව සමික්කහෙදො, තථෙව වාහි.

11. සමික්කහෙදකා වගග

කතිනි නු බො භනෙත අබ්බෙහති සමන්තාගතො සමික්කහෙදකො ආපාසිකො තෙරසිකො කප්පටෙයා අතෙකිවෙණි? පඤ්ඤානෙත ආබ්බෙහති සමන්තාගතො සමික්කහෙදකො ආපාසිකො තෙරසිකො කප්පටෙයා අතෙකිවෙණි. කතමෙති පඤ්ඤාති? ඉධුපාලි භික්ෂු අධමමං ධම්මොති දීපෙති, ධමමං අධම්මොති දීපෙති, අවිතසං විතයොති දීපෙති, විතසං අවිතයොති දීපෙති චිතිධාය දිට්ඨිං කමෙත. ඉමෙති බො උපාලි පඤ්ඤානෙත සමන්තාගතො සමික්කහෙදකො ආපාසිකො තෙරසිකො කප්පටෙයා අතෙකිවෙණි.

අපරෙහිපි උපාලි පඤ්ඤානෙත සමන්තාගතො සමික්කහෙදකො ආපාසිකො තෙරසිකො කප්පටෙයා අතෙකිවෙණි. කතමෙති පඤ්ඤාති? ඉධුපාලි භික්ෂු අධමමං ධම්මොති දීපෙති, ධමමං අධම්මොති දීපෙති, අවිතසං විතයොති දීපෙති, විතසං අවිතයොති දීපෙති චිතිධාය දිට්ඨිං උදෙදසෙත. ඉමෙති බො උපාලි පඤ්ඤානෙත සමන්තාගතො සමික්කහෙදකො ආපාසිකො තෙරසිකො කප්පටෙයා අතෙකිවෙණි.

අපරෙහිපි උපාලි පඤ්ඤානෙත සමන්තාගතො සමික්කහෙදකො ආපාසිකො තෙරසිකො කප්පටෙයා අතෙකිවෙණි. කතමෙති පඤ්ඤාති? ඉධුපාලි භික්ෂු අධමමං ධම්මොති දීපෙති, ධමමං අධම්මොති දීපෙති, අවිතසං විතයොති දීපෙති, විතසං අවිතයොති දීපෙති චිතිධාය දිට්ඨිං වොහරන්තො. ඉමෙති බො උපාලි පඤ්ඤානෙත සමන්තාගතො සමික්කහෙදකො ආපාසිකො තෙරසිකො කප්පටෙයා අතෙකිවෙණි.

අපරෙහිපි උපාලි පඤ්ඤානෙත සමන්තාගතො සමික්කහෙදකො ආපාසිකො තෙරසිකො කප්පටෙයා අතෙකිවෙණි. කතමෙති පඤ්ඤාති? ඉධුපාලි භික්ෂු අධමමං ධම්මොති දීපෙති, ධමමං අධම්මොති දීපෙති, අවිතසං විතයොති දීපෙති, විතසං අවිතයොති දීපෙති චිතිධාය දිට්ඨිං අනුසාවන්තො. ඉමෙති බො උපාලි පඤ්ඤානෙත සමන්තාගතො සමික්කහෙදකො ආපාසිකො තෙරසිකො කප්පටෙයා අතෙකිවෙණි.

අපරෙතිච්ඡි උපාලි පඤ්ඤාභෛගති සමන්තාගතො සංඛ්‍යාදායකො ආපාසිකො තෙරසිකො කප්පටේයා අතෙකිච්ඡි. කතමෙති පඤ්ඤාති? ඉට්ඨපාලි භික්ඛු අධම්මං ධම්මොති දීපෙති, ධම්මං අධම්මොති දීපෙති, අවිනසං විනයොති දීපෙති, විනයං අවිනයොති දීපෙති විනිධාස දිට්ඨිං සලාකගාගෙන¹. ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්ඤාභෛගති සමන්තාගතො සංඛ්‍යාදායකො ආපාසිකො තෙරසිකො කප්පටේයා අතෙකිච්ඡි.

අපරෙතිච්ඡි උපාලි පඤ්ඤාභෛගති සමන්තාගතො සංඛ්‍යාදායකො ආපාසිකො තෙරසිකො කප්පටේයා අතෙකිච්ඡි. කතමෙති පඤ්ඤාති? ඉට්ඨපාලි භික්ඛු අධම්මං ධම්මොති දීපෙති, ධම්මං අධම්මොති දීපෙති, අවිනසං විනයොති දීපෙති, විනයං අවිනයොති දීපෙති විනිධාස බන්ධනිං කමෙමන. —පෙ— විනිධාස බන්ධනිං උදෙසෙන —පෙ— විනිධාස බන්ධනිං වොහරෙනා —පෙ— විනිධාස බන්ධනිං අනුසාවතෙන² —පෙ— විනිධාස බන්ධනිං සලාකගාගෙන. ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්ඤාභෛගති සමන්තාගතො සංඛ්‍යාදායකො ආපාසිකො තෙරසිකො කප්පටේයා අතෙකිච්ඡි.

අපරෙතිච්ඡි උපාලි පඤ්ඤාභෛගති සමන්තාගතො සංඛ්‍යාදායකො ආපාසිකො තෙරසිකො කප්පටේයා අතෙකිච්ඡි. කතමෙති පඤ්ඤාති? ඉට්ඨපාලි භික්ඛු අධම්මං ධම්මොති දීපෙති, ධම්මං අධම්මොති දීපෙති, අවිනසං විනයොති දීපෙති, විනයං අවිනයොති දීපෙති විනිධාස රුචිං කමෙමන. —පෙ— විනිධාස රුචිං උදෙසෙන —පෙ— විනිධාස රුචිං වොහරෙනා —පෙ— විනිධාස රුචිං අනුසාවතෙන —පෙ— විනිධාස රුචිං සලාකගාගෙන. ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්ඤාභෛගති සමන්තාගතො සංඛ්‍යාදායකො ආපාසිකො තෙරසිකො කප්පටේයා අතෙකිච්ඡි.

අපරෙතිච්ඡි උපාලි පඤ්ඤාභෛගති සමන්තාගතො සංඛ්‍යාදායකො ආපාසිකො තෙරසිකො කප්පටේයා අතෙකිච්ඡි. කතමෙති පඤ්ඤාති? ඉට්ඨපාලි භික්ඛු අධම්මං ධම්මොති දීපෙති, ධම්මං අධම්මොති දීපෙති, අවිනසං විනයොති දීපෙති, විනයං අවිනයොති දීපෙති විනිධාස සංඤ්ඤං කමෙමන. —පෙ— විනිධාස සංඤ්ඤං උදෙසෙන —පෙ— විනිධාස සංඤ්ඤං වොහරෙනා —පෙ— විනිධාස සංඤ්ඤං අනුසාවතෙන —පෙ— විනිධාස සංඤ්ඤං සලාකගාගෙන. ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්ඤාභෛගති සමන්තාගතො සංඛ්‍යාදායකො ආපාසිකො තෙරසිකො කප්පටේයා අතෙකිච්ඡි.

සංඛ්‍යාදායක වග්ගො නිට්ඨිතො එකාදසමො.

තස්සද්දුතො:—

විනිධාස දිට්ඨිං කමෙමන උදෙසෙන³ වොහරෙන ව,
අනුසාවතෙ සලාකෙන පඤ්ඤාතෙ දිට්ඨි නිසස්සිතා;
බන්ධනිං රුචිං ච සංඤ්ඤං⁴ ච තයො තෙ පඤ්ඤාධා නයාති.

12. දුතිය සංඛ්‍යාදායක වග්ග.

කතිති නු ඛො භන්තෙ අමෙගති සමන්තාගතො සංඛ්‍යාදායකො න ආපාසිකො න තෙරසිකො න කප්පටේයා න අතෙකිච්ඡිති? පඤ්ඤාපාලි අමෙගති සමන්තාගතො සංඛ්‍යාදායකො න ආපාසිකො න තෙරසිකො න කප්පටේයා න

1. සලාකගාගෙන—න. ම.

2. අනුසාවතෙ—න. ම.

3. උදෙසෙන—ස.

4. බන්ධනි රුචි සංඤ්ඤා—ස.

අනෙකිවෙණ, කතමෙහි පැදවෙති? ඉටුපාලි හිතනු අධමම, ධර්මවානි දිපෙනි, ධර්මම අධර්මවානි දිපෙනි, අවිතසං විතසොනි දිපෙනි, විතසං අවිතසොනි දිපෙනි අවිතිධාය දිට්ඨිං කමෙමන. ඉමෙහි බො උපාලි පැදවෙතැයි සිතනා ගනො සසිසනෙදකො න ආපාසිකො න තෙරසිකො න කප්පටෙයා න අනෙකිවෙණ.

අපරෙකිපි උපාලි පඤ්චායකෙහි සමනාගතො සඤ්ඤාදකො න ආපා
සිකො න තෙරසිකො න කප්පට්ඨා න අනෙකිචේජා. කතමෙහි පඤ්චායි
ඉධුපාලි භික්ඛු අධිමම. ධම්මොති දීපෙනි, ධිමම අධම්මොති දීපෙනි, අවිතසං
චිතයොති දිපෙනි, චිතසං අචිතයොති දීපෙනි අචිතිධාය දිට්ඨිං උද්දසෙන.
ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චායකෙහි සමනාගතො සඤ්ඤාදකො න ආපා
සිකො න තෙරසිකො න කප්පට්ඨා න අනෙකිචේජා.

අපරෙතිවී උපාලි පඤ්චායෙහි සම්මනාගතො සංඝභෙදකො න ආපා
සිකො න තෙරසිකො න කප්පටො න අතෙතිචේතා. කතමෙති පඤ්චායී? ඉධු
පාලි භික්ෂු අධිමමං ධම්මොති දීපෙනි, ධිමමං අධිමමොති දීපෙනි, අචිතයං චිත
යොති දීපෙනි, චිතයං අචිතයොති දීපෙනි අචිතිධාය දිට්ඨිං වොගරන්තො.
ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්චායෙහි සම්මනාගතො සංඝභෙදකො න ආපාසිකො
න තෙරසිකො න කප්පටො න අතෙතිචේතා.

අපරෙහිපි උපාලි පඤ්චකෂෙහති සමන්තාගතො සම්ඝභෙදකො න ආපායිකො න තෙරසිකො න කප්පට්ඨො න අතෙතිචේන්. කතමෙහි පඤ්චති? ඉධිපාලි හිකත්‍ර අධිමමං ධම්මොති දිපෙනි, ධම්මං අධිමමොති දිපෙනි, අචිතසං චිතසොති දිපෙනි, චිතසං අචිතසොති දිපෙනි අචිතිධාය දිට්ඨිං අනුසාවතෙන. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චකෂෙහති සමන්තාගතො සම්ඝභෙදකො න ආපායිකො න තෙරසිකො න කප්පට්ඨො න අතෙතිචේන්.

අපරෙහිපි උපාලි පඤ්චායකෙහි සමනනාගතො සඛිසහෙදකො න ආපාසිකො න තෙරසිකො න කප්පටො න අනෙකිච්ඡො. කතමෙහි පඤ්චායි? ඉධුපාලි භික්ඛු අධමමං ධම්මොති දීපෙනි, ධමමං අධමමොති දීපෙනි, අවිනසං විනයොති දීපෙනි, විනයං අවිනයොති දීපෙනි අවිතිධාය දිට්ඨිං සලාකගාහෙන. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චායකෙහි සමනනාගතො සඛිසහෙදකො න ආපාසිකො න තෙරසිකො න කප්පටො න අනෙකිච්ඡො.

අපරෙහිපි උපාලි පසළුහඬෙහි සම්පනාගතො සම්ඝභෙදකො න ආපායිකො න තෙරසිකො න කපපට්ඨා න අතෙහිච්ඡි. කතමෙහි පසළුහි? ඉටුපාලි හිකඩු අධම්මං ධම්මොති දීපෙති, ධම්මං අධම්මොති දීපෙති, අචිතයං චිතයොති දීපෙති, චිතයං අචිතයොති දීපෙති අචිතිධාය ඛන්තිං කම්මෙන -පෙ- අචිතිධාය ඛන්තිං උද්දෙසෙන -පෙ- අචිතිධාය ඛන්තිං මොහරතො -පෙ- අචිතිධාය ඛන්තිං අනුසාවතෙන -පෙ- අචිතිධාය ඛන්තිං සලාකගාගෙන. ඉමෙහි බො උපාලි පසළුහඬෙහි සම්පනාගතො සම්ඝභෙදකො න ආපායිකො න තෙරසිකො න කපපට්ඨා න අතෙහිච්ඡි.

අපරෙහිපි උපාලි පඤ්චහඬෙගහි සමන්තාගතො සංක්ෂිප්තොදකො න ආපාසිකො න තෙරසිකො න කප්පට්ඨො අතෙකිවෙණි. කතමෙහි පඤ්චති? ඉටුපාලි හිකුටු අධිමමං ධම්මොති දීපෙනි, ධම්මං අධිමමොති දීපෙනි, අවිනයං විනයොති දීපෙනි, විනයං අවිනයොති දීපෙනි අවිනිධාය රුපිං කමෙමන -පෙ- අවිනිධාය රුපිං උද්දෙසෙන -පෙ- අවිනිධාය රුපිං වොහරතො -පෙ- අවිනිධාය රුපිං අනුසාවතෙන -පෙ- අවිනිධාය රුපිං සලාකගායෙන. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චහඬෙගහි සමන්තාගතො සංක්ෂිප්තොදකො න ආපාසිකො න තෙරසිකො න කප්පට්ඨො න අතෙකිවෙණි.

අපරෙහිපි උපාලි පඤ්චහඬෙගහි සමන්තාගතො සංක්ෂිප්තොදකො න ආපාසිකො න තෙරසිකො න කප්පට්ඨො න අතෙකිවෙණි. කතමෙහි පඤ්චති? ඉටුපාලි හිකුටු අධිමමං ධම්මොති දීපෙනි, ධම්මං අධිමමොති දීපෙනි, අවිනයං විනයොති දීපෙනි, විනයං අවිනයොති දීපෙනි අවිනිධාය සංඤ්ඤාං කමෙමන -පෙ- අවිනිධාය සංඤ්ඤාං උද්දෙසෙන -පෙ- අවිනිධාය සංඤ්ඤාං වොහරතො -පෙ- අවිනිධාය සංඤ්ඤාං අනුසාවතෙන -පෙ- අවිනිධාය සංඤ්ඤාං සලාකගායෙන. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චහඬෙගහි සමන්තාගතො සංක්ෂිප්තොදකො න ආපාසිකො න තෙරසිකො න කප්පට්ඨො න අතෙකිවෙණි.

දුතිය සංක්ෂිප්තොදක වග්ගො නිවසිතො ද්වාදසමො.

තසසුද්දානං:—

අවිනිධාය දිට්ඨිං කමෙමන උද්දෙසෙන¹ වොහරෙන ව,
අනුසාවතෙ සලාකෙන පඤ්චතෙ දිට්ඨි නිසසිතා;
බහානි රුපිං ව සංඤ්ඤාං ව තයො තෙ පඤ්චධා නයා.

ගෙට්ඨිමෙ කණ්ණපකබ්බන් සමච්ඡිසි විධි යථා,
තථෙව සුකක්ඛපකබ්බන් සමච්ඡන් ජාතථානි.

13. ආවාසික වග්ග.

කතීති නු බො භනෙන අඬෙගහි සමන්තාගතො ආවාසිකො හිකුටු යථා භතං නිකම්භෙනා ඵලං තිරයෙනි? පඤ්චනුපාලි අඬෙගහි සමන්තාගතො ආවාසිකො හිකුටු යථා භතං නිකම්භෙනා ඵලං තිරයෙ. කතමෙහි පඤ්චති? ඡන්ද්‍රගතීං ගච්ඡති, දෙසාගතීං ගච්ඡති, මොහාගතීං ගච්ඡති, භයාගතීං ගච්ඡති, සංඝිකං පුග්ගලික පරිභොගෙන පරිභුඤ්ඤති. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චහඬෙගහි සමන්තාගතො ආවාසිකො හිකුටු යථා භතං නිකම්භෙනා ඵලං තිරයෙ.

පඤ්චනුපාලි අඬෙගහි සමන්තාගතො ආවාසිකො හිකුටු යථා භතං නිකම්භෙනා ඵලං සග්ගෙ. කතමෙහි පඤ්චති? න ඡන්ද්‍රගතීං ගච්ඡති, න දෙසාගතීං ගච්ඡති, න මොහාගතීං ගච්ඡති, න භයාගතීං ගච්ඡති, සංඝිකං න පුග්ගලික පරිභොගෙන පරිභුඤ්ඤති. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චහඬෙගහි සමන්තාගතො ආවාසිකො හිකුටු යථා භතං නිකම්භෙනා ඵලං සග්ගෙනි.

කතී නු බො භනෙන අධිමමිකා විනය බ්‍යාකරණාති? පඤ්චමෙ උපාලි අධිමමිකා විනය බ්‍යාකරණා. කතමෙ පඤ්ච? ඉටුපාලි හිකුටු අධිමමං ධම්මොති

පරිණාමෙති, ධම්මං අධිමෙමාති පරිණාමෙති, අවිනයං විනයොති පරිණාමෙති, විනයං අවිනයොති පරිණාමෙති, අපඤ්ඤානාං පඤ්ඤාපෙති, පඤ්ඤානාං සමුච්ඡිද්දති. ඉමෙ බො උපාලි පඤ්ච අධිමිකා විනය බ්‍යාකරණා.

පඤ්චමෙ උපාලි ධම්මකා විනය බ්‍යාකරණා. කතමෙ පඤ්ච? ඉටුපාලි තිකුටු අධිමමං අධිමෙමාති පරිණාමෙති, ධම්මං ධම්මෙමාති පරිණාමෙති, අවිනයං අවිනයොති පරිණාමෙති, විනයං විනයොති පරිණාමෙති, අපඤ්ඤානාං න පඤ්ඤාපෙති, පඤ්ඤානාං න සමුච්ඡිද්දති. ඉමෙ බො උපාලි පඤ්ච ධම්මකා විනය බ්‍යාකරණාති.

කතීති හු බො භන්ත අඛෙහති සමන්තාගතො භත්තුදෙදසකො යථා භතං නිකම්භෙනා එවං නිරසෙති? පඤ්චුපාලි අඛෙහති සමන්තාගතො භත්තුදෙදසකො යථාභතං නිකම්භෙනා එවං නිරසෙ. කතමෙති පඤ්චති? ඡන්දගතිං ගච්ඡති, දෙසාගතිං ගච්ඡති, මොහාගතිං ගච්ඡති, භයාගතිං ගච්ඡති, උද්දිට්ඨා හුද්දිට්ඨා න ජානාති. ඉමෙති බො උපාලි පඤ්චකඛෙහති සමන්තාගතො භත්තුදෙදසකො යථාභතං නිකම්භෙනා එවං නිරසෙ.

පඤ්චුපාලි අඛෙහති සමන්තාගතො භත්තුදෙදසකො යථාභතං නිකම්භෙනා එවං සග්ගෙ. කතමෙති පඤ්චති? න ඡන්දගතිං ගච්ඡති, න දෙසාගතිං ගච්ඡති, න මොහාගතිං ගච්ඡති, න භයාගතිං ගච්ඡති, උද්දිට්ඨාහුද්දිට්ඨා ජානාති. ඉමෙති බො උපාලි පඤ්චකඛෙහති සමන්තාගතො භත්තුදෙදසකො යථාභතං නිකම්භෙනා එවං සග්ගෙති.

කතීති හු බො භන්ත අඛෙහති සමන්තාගතො සෙනාසින පඤ්ඤාපකො -පෙ- භණ්ඩානාරකො -පෙ- චිවර පටිග්ගාගකො -පෙ- චිවර භාජකො -පෙ- යාගු භාජකො -පෙ- එළු භාජකො -පෙ- බ්‍රජ්ජ භාජකො -පෙ- අප්ප මිත්තක විසංජ්ජකො -පෙ- සාමිසගානාපකො -පෙ- පත්ත ගාභාපකො -පෙ- ආරාමිකපෙසකො -පෙ- සාමණේරපෙසකො යථාභතං නිකම්භෙනා එවං නිරසෙති? පඤ්චුපාලි අඛෙහති සමන්තාගතො සාමණේරපෙසකො යථාභතං නිකම්භෙනා එවං නිරසෙ. කතමෙති පඤ්චති? ඡන්දගතිං ගච්ඡති, දෙසාගතිං ගච්ඡති, මොහාගතිං ගච්ඡති, භයාගතිං ගච්ඡති, පෙසිනා පෙසිනං න ජානාති. ඉමෙති බො උපාලි පඤ්චකඛෙහති සමන්තාගතො සාමණේර පෙසකො යථා භතං නිකම්භෙනා එවං නිරසෙ.

පඤ්චුපාලි අඛෙහති සමන්තාගතො සාමණේර පෙසකො යථාභතං නිකම්භෙනා එවං සග්ගෙ. කතමෙති පඤ්චති? න ඡන්දගතිං ගච්ඡති, න දෙසාගතිං ගච්ඡති, න මොහාගතිං ගච්ඡති, න භයාගතිං ගච්ඡති, පෙසිනා පෙසිනං ජානාති. ඉමෙති බො උපාලි පඤ්චකඛෙහති සමන්තාගතො සාමණේරපෙසකො යථාභතං නිකම්භෙනා එවං සග්ගෙති.

ආවාසික වග්ගො නිට්ඨිකො තෙරසමො.

තඤ්ඤානං:-

ආවාසික බ්‍යාකරණ භත්තු¹ සෙනාසිනාති ව,
භණ්ඩ චිවර ගාහො ව චිවරසු ව භාජකො.

යාගු එළු බ්‍රජ්ජකං ව අප්ප සාමිස ගාහකො,
පත්තො ආරාමිකො² වෙව සාමණේරෙන පෙසකොති.

14. කඨිනන්දර වග්ග.

කති නු බො හනෙන ආනිසංසා කඨිනන්දරෙති? පඤ්චමේ උපාලි ආනි සංසා කඨිනන්දරෙ. කතමේ පඤ්ච? අනාමිකතවායො, අසමාදානවායො, ගණ නොජ්ඣං, යාවදන්චිවරං, යො ව නන්ච චිවරප්පාදො සො තෙසං¹ හිවිස්සති. ඉමේ බො උපාලි පඤ්ච ආනිසංසා කඨිනන්දරෙති.

කති නු බො හනෙන ආදිතවා මුට්ඨස්සතිස්ස අසමපජානස්ස නිද්දං ඔක්කමිතොති? පඤ්චමේ උපාලි ආදිතවා මුට්ඨස්සතිස්ස අසමපජානස්ස නිද්දං ඔක්කමිතො. කතමේ පඤ්ච? දුක්ඛං සුප්පති, දුක්ඛං පටිබ්බුඤ්ඤති, පාපකං සුචි තං පස්සති, දෙවතා න රක්ඛන්ති, අසුචි මුච්චති. ඉමේ බො උපාලි පඤ්ච ආදිතවා මුට්ඨස්සතිස්ස අසමපජානස්ස නිද්දං ඔක්කමිතො. පඤ්චමේ උපාලි ආනිසංසා උපට්ඨිතස්ස සමපජානස්ස නිද්දං ඔක්කමිතො. කතමේ පඤ්ච? සුඛං සුප්පති, සුඛං පටිබ්බුඤ්ඤති, න පාපකං සුචිතං පස්සති, දෙවතා රක්ඛන්ති, අසුචි න මුච්චති. ඉමේ බො උපාලි පඤ්චානිසංසා උපට්ඨිත සතිස්ස සමපජා නස්ස නිද්දං ඔක්කමිතොති.

කති නු බො හනෙන අවඤ්ඤාති? පඤ්චමේ උපාලි අවඤ්ඤා? කතමේ පඤ්ච? අනන්තරං පටිට්ඨො අවඤ්ඤො, රජ්ජගතො අවඤ්ඤො, ඔත්මසිකො අවඤ්ඤො, අසමින්නාගරනෙතො අවඤ්ඤො, සුතෙතො අවඤ්ඤො. ඉමේ බො උපාලි පඤ්ච අවඤ්ඤා. අපරෙපි උපාලි පඤ්ච අවඤ්ඤා. කතමේ පඤ්ච? යාගු පානෙ අවඤ්ඤො, භත්තගෙන අවඤ්ඤො, එකාවතෙතො අවඤ්ඤො, අඤ්ඤාටිති තො අවඤ්ඤො, නග්ගො අවඤ්ඤො. ඉමේ බො උපාලි පඤ්ච අවඤ්ඤා.

අපරෙපි උපාලි පඤ්ච අවඤ්ඤා. කතමේ පඤ්ච? බාදනෙතො අවඤ්ඤො, භුඤ්ඤනෙතො අවඤ්ඤො, උච්චාරං කරොනෙතො අවඤ්ඤො, පස්සාවං කරො නෙතො අවඤ්ඤො, උක්ඛිතකො අවඤ්ඤො. ඉමේ බො උපාලි පඤ්ච අව ඤ්ඤා.

අපරෙපි උපාලි පඤ්ච අවඤ්ඤා. කතමේ පඤ්ච? පුරෙ උපසම්පනෙන පච්ඡා උපසම්පනෙතො අවඤ්ඤො, අනුපසම්පනෙතො අවඤ්ඤො, තානා සංවාස කො වුඤ්ඤතරො අධම්මවාදි අවඤ්ඤො, මාතුගාමො අවඤ්ඤො, පණ්ඩකො අව ඤ්ඤො. ඉමේ බො උපාලි පඤ්ච අවඤ්ඤා.

අපරෙපි උපාලි පඤ්ච අවඤ්ඤා. කතමේ පඤ්ච? පාරිවාසිකො අවඤ් ඤො, මුලාය පටිකස්සකාරගො අවඤ්ඤො, මානත්තාරගො අවඤ්ඤො, මානත්ත වාරිකො¹ අවඤ්ඤො, අබ්භාතාරගො අවඤ්ඤො. ඉමේ බො උපාලි පඤ්ච අව ඤ්ඤාති.

කති නු බො හනෙන වඤ්ඤාති? පඤ්චමේ උපාලි වඤ්ඤා. කතමේ පඤ්ච? පච්ඡා උපසම්පනෙන පුරෙ උපසම්පනෙතො වඤ්ඤො, තානා සංවාසකො වුඤ්ඤ තරො ධම්මවාදි වඤ්ඤො, ආචරියො වඤ්ඤො, උපජ්ඣායො වඤ්ඤො, සදෙ වකෙ ලොකෙ සමාරකෙ අබ්බුතකෙ සස්සමණ්ඤා බ්බුතණ්ඤා පජාය සදෙව මනු ස්සාය තථාගතො අරහං සමමා සමබ්බුද්ධො වඤ්ඤො. ඉමේ බො උපාලි පඤ්ච වඤ්ඤාති.

දුකියං පාරාජිකං කතීති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානී? දුකියං පාරාජිකං නිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි: සියා කායතො ච චිත්තතො ච සමුට්ඨානී, භ වාචතො. සියා වාචතො ච චිත්තතො ච සමුට්ඨානී, න කායතො. සියා කාය තො ච වාචතො ච චිත්තතො ච සමුට්ඨානී.

තනියං පාරාජිකං කනිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානී? තනියං පාරාජිකං නිති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානී: සියා කායනො ව චිත්තනො ව සමුට්ඨානි, 'හ වාවනො, සියා වාවනො ව චිත්තනො ව සමුට්ඨානී, න කායනො, සියා කාය නො ව වාවනො ව චිත්තනො ව සමුට්ඨානි.

විද්‍යුත්-පාරාජිකං කතීති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානී? විද්‍යුත්-පාරාජිකං නීති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි: සියං කායනොව චිත්තනොව සමුට්ඨානී, න චාවතො. සියං චාවතොව චිත්තනොව සමුට්ඨානී, න කායනො. සියං කායනොව චාවතොව චිත්තනොව සමුට්ඨානී.

විනාශයට පාත්‍රයේය නිසිනි.

2. සබ්බ, දිවසස.

උප කකම්භා, අසුචිං මොවෙනාසස සඛිසාදිසෙසො කතීති සමුට්ඨාතෙති සමුට්ඨාති? උප කකම්භා, අසුචිං මොවෙනාසස සඛිසාදිසෙසො එකෙන සමුට්ඨාතෙන සමුට්ඨාති: කායතො ච චිත්තතො ච සමුට්ඨාති, න වාචතො. -

මාතූලාමෙත සද්ධිං කාය සංසග්ගං සමාපජ්ජනස්ස සඛ්ඤ්ඤාසෙසො කතීති සමුට්ඨානෙනති සමුට්ඨාති? මාතූලාමෙත සද්ධිං කායසංසග්ගං සමාපජ්ජනස්ස සඛ්ඤ්ඤාසෙසො එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති: කායතො ච චිත්තතො ච සමුට්ඨාති, න වාචතො.

මාතුගාමං දුට්ඨි ප්‍රභාති වාචාති ඔහාසනනස්ස සඛිකාදිසෙසො කාතීති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි? මාතුගාමං දුට්ඨි ප්‍රභාති වාචාති ඔහාසනනස්ස¹ සඛිකාදිසෙසො තීති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි: සීයා කායතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨානි, න වාචතො. සීයා වාචතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨානි, න කායතො. සීයා කායතො ව වාචතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨානි.

මාතූලාමය සන්නිකේ අනන්තාම පාරිවරියය වණ්ණං භාසන්නයා සඛ්ඝාදිසෙසො කතීති සමුට්ඨාතෙහි සමුට්ඨාති? මාතූලාමය සන්නිකේ අනන්තාම පාරිවරියය වණ්ණං භාසන්නයා සඛ්ඝාදිසෙසො තීති සමුට්ඨාතෙහි සමුට්ඨාති. -පෙ- සඤ්චරිතං සමාපජ්ජන්නයා සඛ්ඝාදිසෙසො කතීති සමුට්ඨාතෙහි සමුට්ඨාති? සඤ්චරිතං සමාපජ්ජන්නයා සඛ්ඝාදිසෙසො ඡති සමුට්ඨාතෙහි සමුට්ඨාති: සියා කායතො සමුට්ඨාති, න වාචතො න විත්තතො, සියා වාචතො සමුට්ඨාති, න කායතො න විත්තතො. සියා කායතො ච වාචතො ච සමුට්ඨාති, න විත්තතො. සියා කායතො ච විත්තතො ච සමුට්ඨාති, න වාචතො. සියා වාචතො ච විත්තතො ච සමුට්ඨාති, න කායතො. සියා කායතො ච වාචතො ච විත්තතො ච සමුට්ඨාති.

සංඝඤ්චිකාය හුටිං කාරාපෙනාසං සම්ඝාදිසෙසො කන්ති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි? සංඝඤ්චිකාය හුටිං කාරාපෙනාසං සම්ඝාදිසෙසො ඡති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි. -පෙ- මහලලකං විහාරං කාරාපෙනාසං සම්ඝාදිසෙසො කන්ති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි? මහලලකං විහාරං කාරාපෙනාසං සම්ඝාදිසෙසො ඡති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි. -පෙ- හිංඛුං අමුලකෙන පාරාජකෙන ධම්මෙන අනුද්ධංසෙනාසං සම්ඝාදිසෙසො කන්ති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි? හිංඛුං අමුලකෙන පාරාජකෙන ධම්මෙන අනුද්ධංසෙනාසං සම්ඝාදිසෙසො කන්ති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි. -පෙ- හිංඛුං අඤ්ඤානාඨියසං අධිකරණසං කිංඤ්චදෙසං ලෙසමහතං උපාදය පාරාජකෙන ධම්මෙන අනුද්ධංසෙනාසං සම්ඝාදිසෙසො කන්ති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි? හිංඛුං අඤ්ඤානාඨියසං අධිකරණසං කිංඤ්චදෙසං ලෙසමහතං උපාදය පාරාජකෙන ධම්මෙන අනුද්ධංසෙනාසං සම්ඝාදිසෙසො කන්ති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි. -පෙ-

සම්ඝභෙදකසං හිංඛුනො යාව තතියං සමනුභාසනාය නප්පටි තිස්ස ජ්ජනාසං සම්ඝාදිසෙසො කන්ති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි? සම්ඝභෙදකසං හිංඛුනො යාව තතියං සමනුභාසනාය නප්පටි තිස්ස ජ්ජනාසං සම්ඝාදිසෙසො එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨානි: කායතො ව වාචතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨානි. භෙදකානුචතනකානං හිංඛුනං යාව තතියං සමනුභාසනාය නප්පටි තිස්ස ජ්ජනාසං සම්ඝාදිසෙසො කන්ති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි? භෙදකානුචතනකානං හිංඛුනං යාව තතියං සමනුභාසනාය නප්පටි තිස්ස ජ්ජනාසං සම්ඝාදිසෙසො එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨානි: කායතො ව වාචතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨානි. දුඛචයං හිංඛුනො යාව තතියං සමනුභාසනාය නප්පටි තිස්ස ජ්ජනාසං සම්ඝාදිසෙසො කන්ති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි? දුඛචයං හිංඛුනො යාව තතියං සමනුභාසනාය නප්පටි තිස්ස ජ්ජනාසං සම්ඝාදිසෙසො එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨානි: කායතො ව වාචතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨානි.

කුලදුසකසං හිංඛුනො යාව තතියං සමනුභාසනාය නප්පටි තිස්ස ජ්ජනාසං සම්ඝාදිසෙසො කන්ති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි? කුලදුසකසං හිංඛුනො යාව තතියං සමනුභාසනාය නප්පටි තිස්ස ජ්ජනාසං සම්ඝාදිසෙසො එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨානි: කායතො ව වාචතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨානි.

මහරඝ සම්ඝාදිසෙසො නිබ්බානා -පෙ-

අනාදරියං පටිච්ච උදකෙ උච්චාරං වා පසාචං වා බෙලං වා කරොනනාසං දුක්ඛං කන්ති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානි? අනාදරියං පටිච්ච උදකෙ උච්චාරං වා පසාචං වා බෙලං වා කරොනනාසං දුක්ඛං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨානි: කායතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨානි, න වාචතො,

සෙබ්බා නිබ්බානා.

තසසුද්දානං:-

අවිත්ත කුසලසෛඛව¹ සමුට්ඨානඤ්ච සබ්බථා,
යථා ධම්මෙන ඤායෙන සමුට්ඨානං විජානථානි.

දුතිය ගාථා සංග්‍රහණික.

1. කාසිකාදි ආපනති.

කති ආපනතියො කාසිකා කති වාචසිකා කතා,
ඡාදෙනාසං කති ආපනතියො කති සංසග්ග පච්චයා?
ඡ ආපනතියො කාසිකා ඡ වාචසිකා කතා,
ඡාදෙනාසං නිසෙසා ආපනතියො පඤ්ච සංසග්ග පච්චයා.
අරුණුගෙන කති ආපනතියො කති යාව තතියකා,
කතෙත්ථ අට්ඨවච්ඡාකා කතිනි සබ්බ සම්මග්ගො?
අරුණුගෙන නිසෙසා ආපනතියො දුච්චො² යාව තතියකා,
ඵකෙත්ථ අට්ඨවච්ඡාකා ඵකෙන සබ්බ සම්මග්ගො.
විතයංසං කති මුලානි යාති බුද්ධො පඤ්ඤානා,
විතය ගරුකා කති වුත්තා දුට්ඨුලු ඡාදනා³ කති.
විතයංසං ඤො මුලානි යාති බුද්ධො පඤ්ඤානා,
විතය ගරුකා ඤො වුත්තා ඤො දුට්ඨුලු ඡාදනා.
ගාමනතරෙ කති ආපනතියො කති නදීපාර පච්චයා,
කති මංසෙසු පුලලව්වයං කති මංසෙසු දුක්කටං?
ගාමනතරෙ වතසෙසා ආපනතියො වතසෙසා නදීපාර පච්චයා,
ඵකමංසෙ පුලලව්වයං තච මංසෙසු දුක්කටං.
කති වාචසිකා රතනිං කති වාචසිකා දිවා,
දදමානංසං කති ආපනතියො පටිගණනනාසං කිත්තකා?
ඤො වාචසිකා රතනිං ඤො වාචසිකා දිවා,
දදමානංසං නිසෙසා ආපනතියො වත්තාරො ව පටිගණනො.

2. දෙසනාගාමිනියාදි ආපනති.

කති දෙසනාගාමිනියො කති සප්පටිකමමා කතා,
කතෙත්ථ අප්පටිකමමා වුත්තා බුද්ධොදිව්ව බඤ්ඤානා.
පඤ්ච දෙසනා ගාමිනියො ඡ සප්පටිකමමා කතා,
ඵකෙත්ථ අප්පටිකමමා වුත්තා බුද්ධොදිව්ව බඤ්ඤානා.
විතය ගරුකා කති වුත්තා කාය වාචසිකානි ව,
කති විකාලෙ ධායාදරසො කති ඤානනි වතුත්තෙත සමමුඛි?

1. අවිත්ත කුසලසෛඛව-න. ම. 2. ඤො-න. ම. 3. දුට්ඨුලුච්ඡාදනා-න. ම.

විනය ගරුකා දො වුනා කායවාමසිකාති ව,
එකො මිකාලෙ ධර්මාදරසො එකා ඤානන වතුනෙත සමමුති.

පාරාජිකා කාසිකා කාති සංවාස භූමියො,¹
කතිනං රතනිවෙජ්ඣෙ පඤ්ඤානා ද්විභුලා කති?

පාරාජිකා කාසිකා දො දො සංවාස භූමියො,¹
ද්විභුලාදො රතනිවෙජ්ඣෙ පඤ්ඤානා ද්විභුලා දුවෙ.

කතතනාතං වසිතාන කතිහි සමෙසා හිජ්ජති,
කතෙත්ථ පස්මාපතතිකා ඤානතියා කරණා කති?

දො අතනාතං වසිතාන ද්විහි සමෙසා හිජ්ජති,
දොත්ථ පස්මාපතතිකා ඤානතියා කරණා දුවෙ.

පාණාතිපාතෙ කති ආපතතියො වාචා පාරාජිකා කති,
මහාසනා කති වුනා සඤ්චරිතෙනත වා කති?

පාණාතිපාතෙ තියො ආපතතියො වාචා පාරාජිකා තයො,
මහාසනා තයො වුනා සඤ්චරිතෙනත වා තයො.

කති පුග්ගලා න උපසම්පාදෙනබ්බා කති කම්මානං සම්මතා,
තාසිහකා කති වුනා කතිනං එක වාචිකා?

තයො පුග්ගලා න උපසම්පාදෙනබ්බා තයො කම්මානං සම්මතා,
තාසිහකා තයො වුනා තිණ්ණනාං එකවාචිකා.

අදිනාදුතෙ කති ආපතතියො කති මෙජ්ඣ පච්චයා,
ඡිද්දනසායා කති ආපතතියො කති ඡිද්ධිත පච්චයා?

අදිනාදුතෙ තියො ආපතතියො වතයො මෙජ්ඣ පච්චයා,
ඡිද්දනසායා තියො ආපතතියො පඤ්ච ඡිද්ධිත පච්චයා.

හිනවුතොවාදක වග්ගසමිං පාවිත්තියෙන දුක්ඛවා,
කතෙත්ථ නවකා වුනා කතිනං විවරෙන ව?

හිනවුතොවාදක වග්ගසමිං පාවිත්තියෙන දුක්ඛවා කතා,
වතුරෙත්ථ නවකා වුනා ද්විනාං විවරෙන ව.

හිනවුතිනඤ්ච අනබ්බාතා පාරිදෙසනීයා කති,
භුඤ්ජනාමකධර්මඤ්ඤාන පාවිත්තියෙන දුක්ඛවා කති?

හිනවුතිනඤ්ච අනබ්බාතා අට්ඨ පාරිදෙසනීයා කතා,
භුඤ්ජනාමකධර්මඤ්ඤාන පාවිත්තියෙන දුක්ඛවා කතා.

ගමජ්ජනසායා කති ආපතතියො සීතසා වාපි කිත්තකා,
නිසීනාසායා කති ආපතතියො නිපන්නාසාපි කිත්තකා?

ගමජ්ජනසායා වතයො ආපතතියො සීතසා වාපි තත්තකා,²
නිසීනාසායා වතයො ආපතතියො නිපන්නාසාපි තත්තකා.³

1. සංවාසක භූමියො-න. ම. 2. ද්විනාං-න. ම. 3. තත්තකා-ස.

3. පාවිතනිය.

කති පාවිතනියානි සබ්බානි නානාවඤ්ඤාකානි,
අප්පබ්බං අවර්ගං ආපරේයය ඵකතො?

පඤ්ච පාවිතනියානි සබ්බානි නානාවඤ්ඤාකානි,
අප්පබ්බං අවර්ගං ආපරේයය ඵකතො.

කති පාවිතනියානි සබ්බානි නානාවඤ්ඤාකානි,
අප්පබ්බං අවර්ගං ආපරේයය ඵකතො?

තව පාවිතනියානි සබ්බානි නානා වඤ්ඤාකානි,
අප්පබ්බං අවර්ගං ආපරේයය ඵකතො.

කති පාවිතනියානි සබ්බානි නානා වඤ්ඤාකානි,
කති වාචාය දෙසෙය්‍ය චූතතා ආදිව ඛණ්ඩනා?

පඤ්ච පාවිතනියානි සබ්බානි නානා වඤ්ඤාකානි,
ඵක වාචාය දෙසෙය්‍ය චූතතා ආදිව ඛණ්ඩනා.

කති පාවිතනියානි සබ්බානි නානා වඤ්ඤාකානි,
කති වාචාය දෙසෙය්‍ය චූතතා ආදිව ඛණ්ඩනා?

තව පාවිතනියානි සබ්බානි නානා වඤ්ඤාකානි,
ඵක වාචාය දෙසෙය්‍ය චූතතා ආදිව ඛණ්ඩනා,

කති පාවිතනියානි සබ්බානි නානා වඤ්ඤාකානි,
කිංකරි¹ කිංකරණා දෙසෙය්‍ය චූතතා ආදිව ඛණ්ඩනා?

පඤ්ච පාවිතනියානි සබ්බානි නානා වඤ්ඤාකානි,
වඤ්ඤා කිංකරණා දෙසෙය්‍ය චූතතා ආදිව ඛණ්ඩනා.

කති පාවිතනියානි සබ්බානි නානා වඤ්ඤාකානි,
කිංකරි¹ කිංකරණා දෙසෙය්‍ය චූතතා ආදිව ඛණ්ඩනා?

තව පාවිතනියානි සබ්බානි නානා වඤ්ඤාකානි,
වඤ්ඤා කිංකරණා දෙසෙය්‍ය චූතතා ආදිව ඛණ්ඩනා.

යාව තතිසකා² කති ආපතනියො කති වොහාර පච්චයා,
බාදනතස්ස කති ආපතනියො කති භොජන පච්චයා?

යාව තතිසකා² තිස්සො ආපතනියො ඡ වොහාර පච්චයා,
බාදනතස්ස තිස්සො ආපතනියො පඤ්ච භොජන පච්චයා.

සබ්බා යාව තතිසකා කති ඤානානි ගච්ඡන්ති,
කතිනඤ්ඤව ආපතනියො³ කතිනං අභිකරණෙන ව?

සබ්බා යාව තතිසකා පඤ්ච ඤානානි ගච්ඡන්ති,
පඤ්චනඤ්ඤව ආපතනි පඤ්චනතං අභිකරණෙන ව.

කතිනං චිතිච්ඡයො හොති කතිනං වුපසමෙත ව,
කතිනඤ්ඤව අනාපතනි කතිනි ඤානෙති සොගති?

1. කිංකරි-න. ම. 2. තතිසකො-න. ම. 3. ආපතනි-න. ම.

පඤ්චනාං මිතිවිජයො හොති පඤ්චනාං වුපසමෙත ව,
 පඤ්චනාංඤ්ච අනාපනති නිති යානෙති සොනති.
 කති කාසිකා රහතිං කති කාසිකා දිවා,
 නිජ්ඣායනායසා කති ආපනති කති පිණ්ඩපාන පච්චයා?
 දො කාසිකා රහතිං දො කාසිකා දිවා,
 නිජ්ඣායනායසා එකා ආපනති එකා පිණ්ඩපාන පච්චයා,
 කතානිසංසෙ සමපසංසං පරෙසං සද්ධාය දෙසයෙ,
 උකඛිනාකා කති වුතනා කති සමමා පවනනා?
 අට්ඨානිසංසෙ සමපසංසං පරෙසං සද්ධාය දෙසයෙ,
 උකඛිනාකා නයො වුතනා තෙ වනනාරීස සමමා වනනා.
 කති යානෙ මුසාවාදෙ කති පරමනති වුච්චති,
 කති පාටිදෙසනියා කතිනං දෙසනාය ව?
 පඤ්ච යානෙ මුසාවාදෙ වුද්දසං පරමනති වුච්චති,
 ද්වාදස පාටිදෙසනියා චතුනාං දෙසනාය ම.
 කතඛිනිකො මුසාවාදෙ කති උපොසථඛිනාති,
 කති දුතෙය්‍යඛිනාති කති නිජ්ඣය වනනා?
 අට්ඨඛිනිකො මුසාවාදෙ අට්ඨ උපොසථඛිනාති,
 අට්ඨ දුතෙය්‍යඛිනාති අට්ඨ නිජ්ඣය වනනා.
 කති වාචිකා උපසමපද කතිනං පච්චුට්ඨානඛිං,
 කතිනං ආසනං දුතඛිං භික්ඛුනොවාදකො කතිති?
 අට්ඨ වාචිකා උපසමපද අට්ඨනාං පච්චුට්ඨානඛිං,
 අට්ඨනාං ආසනං දුතඛිං භික්ඛුනොවාදකො අට්ඨති.
 කතිනං! ඡෙජ්ජං හොති කතිනං ථුල්ලව්වයං,
 කතිනංඤ්ච අනාපනති සබ්බෙසං එක වජ්ඣකා?
 එකසං ඡෙජ්ජං හොති චතුනාං ථුල්ලව්වයං,
 චතුනාංඤ්ච අනාපනති සබ්බෙසං එක වජ්ඣකා.
 කති ආසාන වජ්ඣති කතිති සබ්බෙසං භිජ්ජති,
 කතෙත්ථ පස්මාපනතිකා ඤානතියා කරණා කති?
 තව ආසාන වජ්ඣති තවති සබ්බෙසං භිජ්ජති,
 තවෙත්ථ පස්මාපනතිකා ඤානතියා කරණා තව.

4. අවසරය ප්‍රගන්වයි.

කති පුනලා තාභිවාදෙතඛිං අඤ්ජලි සාමිමෙත ව,
 කතිනං පුනකටං හොති කති විවර ධාරණා?

දසසුග්ගො නාභිවාදෙනබ්බො අසුඤ්ඤි සාමිවෙන ව,
දසනාං පුංඤ්ඤාං භොගි දස මිවර ධාරණො.

කතිනාං වසසං වුත්ථානං දහබ්බං ඉධ මිවරං,
කතිනාං සනෙන දහබ්බං කතිනාසොච න දහබ්බං?

පඤ්ඤානාං වසසං වුත්ථානං දහබ්බං ඉධ මිවරං,
සනෙනානාං සනෙනා දහබ්බං භොග්‍රසනානං න දහබ්බං.

කභි සනං රතනි සනං ආපනනියො ඡාදයිකානා,
කති රතනියො වයිකානා මුළෙවියං පාරිවාසිකො?

දසසනාං රතනි සනං ආපනනියො ඡාදයිකානා,
දස රතනියො වයිකානා මුළෙවියං පාරිවාසිකො.

කති කමමදෙසා වුත්තා බුද්ධොද්ධිව බන්ධුනා,
වම්පායං චිතය වන්ද්‍රස්මි සබ්බෙව ධම්මිකා කති?

ආදස කමමදෙසා වුත්තා බුද්ධොද්ධිව බන්ධුනා,
වම්පායං චිතය වන්ද්‍රස්මි සබ්බෙව ධම්මිකා කති.

කති කමම සමපනනියො වුත්තා බුද්ධොද්ධිව බන්ධුනා,
වම්පායං චිතය වන්ද්‍රස්මි සබ්බෙව ධම්මිකා කති?

වතසො සමපනනියො වුත්තා බුද්ධොද්ධිව බන්ධුනා,
වම්පායං චිතය වන්ද්‍රස්මි සබ්බෙව ධම්මිකා කති.

කති කමමාති වුත්තාති බුද්ධොද්ධිව බන්ධුනා,
වම්පායං චිතය වන්ද්‍රස්මි ධම්මිකා අධම්මිකා කති?

ඡ කමමාති වුත්තාති බුද්ධොද්ධිව බන්ධුනා,
වම්පායං චිතය වන්ද්‍රස්මි එකෙත්ථ ධම්මිකා කති,
පඤ්ඤා අධම්මිකා වුත්තා බුද්ධොද්ධිව බන්ධුනා.

කති කමමාති වුත්තාති බුද්ධොද්ධිව බන්ධුනා,
වම්පායං චිතය වන්ද්‍රස්මි ධම්මිකා අධම්මිකා කති?

වතනාරි කමමාති වුත්තාති බුද්ධොද්ධිව බන්ධුනා,
වම්පායං චිතය වන්ද්‍රස්මි එකෙත්ථ ධම්මිකා කති;
තයො අධම්මිකා වුත්තා බුද්ධොද්ධිව බන්ධුනා.

යං දෙසිනා තනනාජිනෙත නාදිනා,
ආපනනිකබ්බාති මිවෙක දසසිනා;
කතෙත්ථ සමමති මිතා සමපෙති,
පුච්ඡාමි තං බ්‍රාහ්මී භික්ඛු කොමිද?

යං දෙසිනා තනනාජිනෙත නාදිනා,
ආපනනිකබ්බාති මිවෙක දසසිනා;
එකෙත්ථ සමමති මිතා සමපෙති,
එතං තෙ අකබ්බාමි භික්ඛු කොමිද.

1. සබ්බෙව-න. ම. 2. සබ්බෙව අධම්මිකා-න. ම.

3. ඡ වම්පායං-ස. 4. යං දෙසිනා තනනාජිනෙත-න. ම.

(එවං සබ්බත්ථ)

කති ආපාසිකා වුනනා බුද්ධිතාදිව බණ්ඩුනා,
විනයං පටිජානනනසස විසයාති¹ සුඤ්ඤාමි භේ?

ඡ උභෙ දිගඝ්ඤ්ඤා සභා වුනනා බුද්ධිතාදිව බණ්ඩුනා,
ආපාසිකා තොසිකා කප්පට්ඨා සමිඝ්භෙදකා,
විනයං පටිජානනනසස විසයාති¹ සුඤ්ඤාමි භේ.

කති නාපාසිකා වුනනා බුද්ධිතාදිව බණ්ඩුනා,
විනයං පටිජානනනසස විසයාති සුඤ්ඤාමි භේ?

අට්ඨාථස නාපාසිකා වුනනා බුද්ධිතාදිව බණ්ඩුනා,
විනයං පටිජානනනසස විසයාති සුඤ්ඤාමි භේ.

කති අට්ඨකා වුනනා බුද්ධිතාදිව බණ්ඩුනා,
විනයං පටිජානනනසස විසයාති සුඤ්ඤාමි භේ?

අට්ඨාථසට්ඨකා² වුනනා බුද්ධිතාදිව බණ්ඩුනා,
විනයං පටිජානනනසස විසයාති සුඤ්ඤාමි භේ.

5. සොළස කම්මාදි.

කති කම්මාති වුනනාති බුද්ධිතාදිව බණ්ඩුනා,
විනයං පටිජානනනසස විසයාති සුඤ්ඤාමි භේ?

සොළස කම්මාති වුනනාති බුද්ධිතාදිව බණ්ඩුනා,
විනයං පටිජානනනසස විසයාති සුඤ්ඤාමි භේ.

කති කම්මදෙසා වුනනා බුද්ධිතාදිව බණ්ඩුනා,
විනයං පටිජානනනසස විසයාති සුඤ්ඤාමි භේ?

ද්වාදස කම්මදෙසා වුනනා බුද්ධිතාදිව බණ්ඩුනා,
විනයං පටිජානනනසස විසයාති සුඤ්ඤාමි භේ.

කති කම්මසම්පන්නියො වුනනා බුද්ධිතාදිව බණ්ඩුනා,
විනයං පටිජානනනසස විසයාති සුඤ්ඤාමි භේ?

චතසොසා කම්ම සම්පන්නියො වුනනා බුද්ධිතාදිව බණ්ඩුනා,
විනයං පටිජානනනසස විසයාති සුඤ්ඤාමි භේ.

කති කම්මාති වුනනාති බුද්ධිතාදිව බණ්ඩුනා,
විනයං පටිජානනනසස විසයාති සුඤ්ඤාමි භේ?

ඡ කම්මාති වුනනාති බුද්ධිතාදිව බණ්ඩුනා,
විනයං පටිජානනනසස විසයාති සුඤ්ඤාමි භේ.

කති කම්මාති වුනනාති බුද්ධිතාදිව බණ්ඩුනා,
විනයං පටිජානනනසස විසයාති සුඤ්ඤාමි භේ?

චතතාරි කම්මාති වුනනාති බුද්ධිතාදිව බණ්ඩුනා,
විනයං පටිජානනනසස විසයාති සුඤ්ඤාමි භේ.

1. විජයාති-න. ම. (එවං සබ්බස්ස)

2. අට්ඨාථස අට්ඨකා-න. ම.

කති පාරාජිකා වුහතා බුද්ධොත්තංදිව්ව බන්ධුනා,
විතයං පටිජානනාසස විසයාති සුභොති තෙ?

අට්ඨ පාරාජිකා වුහතා බුද්ධොත්තංදිව්ව බන්ධුනා,
විතයං පටිජානනාසස විසයාති සුභොති මෙ.

කති සඤ්ඤාදිසෙසා වුහතා බුද්ධොත්තංදිව්ව බන්ධුනා,
විතයං පටිජානනාසස විසයාති සුභොති තෙ?

තෙවිස සඤ්ඤාදිසෙසා වුහතා බුද්ධොත්තංදිව්ව බන්ධුනා,
විතයං පටිජානනාසස විසයාති සුභොති මෙ.

කති අතිශතා වුහතා බුද්ධොත්තංදිව්ව බන්ධුනා,
විතයං පටිජානනාසස විසයාති සුභොති තෙ?

දො අතිශතා වුහතා බුද්ධොත්තංදිව්ව බන්ධුනා,
විතයං පටිජානනාසස විසයාති සුභොති මෙ.

කති නිසසග්ගියා වුහතා බුද්ධොත්තංදිව්ව බන්ධුනා,
විතයං පටිජානනාසස විසයාති සුභොති තෙ?

දො චන්තාරිය නිසසග්ගියා වුහතා බුද්ධොත්තංදිව්ව බන්ධුනා,
විතයං පටිජානනාසස විසයාති සුභොති මෙ.

කති පාවිතරියා වුහතා බුද්ධොත්තංදිව්ව බන්ධුනා,
විතයං පටිජානනාසස විසයාති සුභොති තෙ?

අට්ඨාසිති සතං පාවිතරියා වුහතා බුද්ධොත්තංදිව්ව බන්ධුනා,
විතයං පටිජානනාසස විසයාති සුභොති මෙ.

කති පාවිදෙසනියා වුහතා බුද්ධොත්තංදිව්ව බන්ධුනා,
විතයං පටිජානනාසස විසයාති සුභොති තෙ?

දොදස පාවිදෙසනියා වුහතා බුද්ධොත්තංදිව්ව බන්ධුනා,
විතයං පටිජානනාසස විසයාති සුභොති මෙ.

කති සෙබියා වුහතා බුද්ධොත්තංදිව්ව බන්ධුනා,
විතයං පටිජානනාසස විසයාති සුභොති තෙ?

පඤ්ඤාසතනති සෙබියා වුහතා බුද්ධොත්තංදිව්ව බන්ධුනා,
විතයං පටිජානනාසස විසයාති සුභොති මෙ.

යාච සුපුච්ඡිතං තයා යාච සුවිසුඤ්ඤිතං මයා,
පුච්ඡියා විසුඤ්ඤිතයා¹ චා තප්පි කිංඤ්ඤි අසුභතකන්ති².

දුතිය ගාථා සංකල්පනං නිමිත්තං.

සෙදමොචන ගාථා.

1. අවිප්පවාස පඤ්ඤා.

අසාවාසො භික්ඛුති ච භික්ඛුනිති ච සමොගො,
ඵකචොචා තහිං ත ලබ්භති අවිප්පවාසෙන අනාපනති;
පඤ්ඤා මෙසා කුසලෙති විනාතිතා.

අවිජ්ජාසංඝාතං අවෙහිකිතං පඤ්ච වුත්තා මහෙසිනා,
විසංචේතනස්ස¹ පරිභුඤ්ජනස්ස අනාපනති,
පඤ්ඤා මෙසා කුසලෙහි විනාහිතා.

දස පුග්ගලො න වදාමි එකාදස විවල්ඡය,
වුත්තං වස්දනනස්ස ආපනති පඤ්ඤාමෙසා කුසලෙහි විනාහිතා.
න උත්තම්භනකො න ච පන පාරිවාසිකො,
න සංඝිතිකො න ච පන පනානි සංඝානො.

සමාන සංවාසක භූමියා සිතො,
කථනානු සිතනිය අසාධාරණො සියා;
පඤ්ඤා මෙසා කුසලෙහි විනාහිතා.

උපෙහි ධම්මං පරිපුච්ඡමානො කුසලං අනුප්පසංගිතං,
න ජීවති න මනො න නිබ්බුතො තං පුත්තලං කතමං වදනාති බුද්ධා;
පඤ්ඤා මෙසා කුසලෙහි විනාහිතා.

උච්චානකකො න වදාමි අධො නාහිං විවල්ඡය,
මෙජ්ඣ ධම්ම පච්චයා කථං පාරාජිකො සියා;
පඤ්ඤා මෙසා කුසලෙහි විනාහිතා.

හිංඛු සංඝඤ්ඤාසිකායා භූමිං කරොති,
අදෙසිත වදාමිකං පමාණාතිකකනාං;
සාරභං අපරික්කමිතං අනාපනති,
පඤ්ඤා මෙසා කුසලෙහි විනාහිතා.

හිංඛු සංඝඤ්ඤාසිකායා භූමිං කරොති,
දෙසිතවදාමිකං පමාණිකං;
අනාරභං සපරික්කමිතං ආපනති,
පඤ්ඤා මෙසා කුසලෙහි විනාහිතා.

න කාසිකං කිංඤ්චි පයොගමාවරෙ,
න වාපි වාපාය පරෙ භණ්ණස්ස;
ආපචේයස්ස ගරාකං ඡේජ්ජවදාමි,
පඤ්ඤා මෙසා කුසලෙහි විනාහිතා.

න කාසිකං වාවසිකඤ්ච කිංඤ්චි,
මහසාපි සනොනා න කරෙය්‍ය පාපං;
සො නාසිකො කිංඤ්චි සුතාසිකො භවෙ,
පඤ්ඤා මෙසා කුසලෙහි විනාහිතා.

අනාලපනො මනුජෙන කෙනචි,
වාචා ගිරං නො ව පරෙ භණ්ණස්ස;
ආපචේයස්ස වාවසිකං න කාසිකං,
පඤ්ඤා මෙසා කුසලෙහි විනාහිතා.

සිත්තාපදා බුද්ධවරෙන වණ්ණිකා,
සම්භාදිකො වතුරො භවෙය්‍යං;
ආපචේයස්ස එකපයොගෙන² සබ්බං,
පඤ්ඤා මෙසා කුසලෙහි විනාහිතා.

උභො එකතො උපසම්පන්නා,
උභින්නං හත්තො විවරං පටිගග්ගෙත්තය්,
සියං ආපඤ්ඤායො නානා,
පඤ්ඤා මෙසං කුසලෙහි විනතිනා.

විකුරො ජනං සංවිධාය ගරුහන්තිං අවාහරං,
තයො පාරාජිකා එකො න පාරාජිකො;
පඤ්ඤා මෙසං කුසලෙහි විනතිනා

2. පාරාජිකාදි පඤ්ඤා.

ඉති ව අබ්භන්තරෙ සියං තිකත්ථ ව ඛිඤ්ඤා සියං,
ඡිද්ධං තසමිං සරෙ නත්ති මෙද්ධිත ධම්ම පටිච්ඤා;
කථං පාරාජිකො සියං පඤ්ඤා මෙසං කුසලෙහි විනතිනා.

කෙදං ඉද්ධං එතන්තඤ්ඤාපි සප්පිං සාමං ගගෙත්තං තිකත්ථෙත්තය්,
අභිභවන්තො සත්තානං සති පටිච්ඤෙ පරිකුඤ්ඤානං ආපඤ්ඤා;
පඤ්ඤා මෙසං කුසලෙහි විනතිනා.

තිසංගහිත්තො ආපඤ්ඤා සුද්ධිකොතො පාවිතං.
ආපඤ්ඤානං එකතො පඤ්ඤා මෙසං කුසලෙහි විනතිනා.

තිකත්ථ සියං විසතිං සමාගතං කම්මං තතරෙත්තං සමග්ග සඤ්ඤානො,
තිකත්ථ සියං ද්විතියං යොජනෙ සියො;
කම්මෙත්තං තං කුසලෙත්තං වග්ගපටිච්ඤා,
පඤ්ඤා මෙසං කුසලෙහි විනතිනා.

පදවිතො රමනෙත්තො වාචාය හන්තිනෙත්ත ව,
සබ්බාති ගරුකාති සප්පටිකම්මාති;
විකුරොති ආපඤ්ඤායො ආපඤ්ඤාය එකතො,
පඤ්ඤා මෙසං කුසලෙහි විනතිනා.

තිවිකො අන්තරාසකොත දිගුණං සබ්බාපිං පාරාජිකො,
සබ්බාති නාති තිසංගහිත්තං තොනති පඤ්ඤා මෙසං කුසලෙහි විනතිනා.

ත වාපි ඤාත්ති ත ව කම්මවාචා න වෙති තිකත්ථා ජිනො අවොව,
සරණගම්මෙති ත තසං අත්ති උපසම්පදා¹ වසං අකුප්පා;
පඤ්ඤා මෙසං කුසලෙහි විනතිනා.

ඉති: ගතෙ න මානරං පුරිසඤ්ඤා න පිතරං ගතෙ,
ගතෙත්ත අනරියං මිඤ්ඤෙ තෙත වානන්තරං පුඤ්ඤා;
පඤ්ඤා මෙසං කුසලෙහි විනතිනා.

ඉති: ගතෙ ව මානරං පුරිසඤ්ඤා පිතරං ගතෙ,
මානරං පිතරං ගතො න තෙතානන්තරං පුඤ්ඤා;
පඤ්ඤා මෙසං කුසලෙහි විනතිනා.

1. අත්ති උපසම්පන්නො උපසම්පදා වසං-හ.

අවොදයිනා අසාරයිනා අසමමුඛිභුතස්ස කරෙය්‍ය කමමං,
කතඤ්ඤා කමමං සුකතං භවෙය්‍ය;
කාරකො ව සංඝෙහි අනාපනතිකො සීයා,
පඤ්ඤා මෙසා කුසලෙහි විනතිතා.

වොදයිනා සාරයිනා සමමුඛිභුතස්ස කරෙය්‍ය කමමං,
කතඤ්ඤා කමමං අකතං භවෙය්‍ය;
කාරකො ව සංඝෙහි සංපතතිකො සීයා,
පඤ්ඤා මෙසා කුසලෙහි විනතිතා.

ඒඤ්ඤාස්ස අපතති ඒඤ්ඤාස්ස අනාපනති,
ඡාදෙඤ්ඤාස්ස අපතති ඡාදෙඤ්ඤාස්ස අනාපනති;
පඤ්ඤා මෙසා කුසලෙහි විනතිතා.

සච්චං භණ්ණෙනා ගරුකං මුසා ව ලුහු භාසතො,
මුසා භණ්ණෙනා ගරුකං සච්චඤ්ඤා ලුහු භාසතො;
පඤ්ඤා මෙසා කුසලෙහි විනතිතා.

3. පාචිතනියාදි පඤ්ඤා.

අබ්බිධිතං රජ්ජාය රතතං කප්පකතම්බි සන්තං,
පරිභුඤ්ජනස්ස අපතති පඤ්ඤා මෙසා කුසලෙහි විනතිතා.

අත්ථභගතෙ සුරියෙ තිකුචු මංගාති බාදති,
ත උම්මතතාකො ත ව පන බිහත්තිහෙනා;
ත වාපි සො වෙදනට්ඨො¹ භවෙය්‍ය ත වස්ස හොති අපනති,
සො ව ධම්මො සුගතෙන දෙසිතො පඤ්ඤා මෙසා කුසලෙහි විනතිතා.

ත රතතවිහෙනා ත ව පන ථෙය්‍යවිහෙනා,
ත වාපි සො පරං මරණාය මෙතයි;
සලාකං දෙන්නස්ස හොති ඡේජ්ජං,
පටිගහණ්ණනනස්ස පුලලච්චයං,
පඤ්ඤා මෙසා කුසලෙහි විනතිතා.

ත වාපි අරඤ්ඤකං සාසඛිකසමමහං,
ත වාපි සංඝෙහි සමමුඛි දිනනා;
ත වස්ස කසිතං අත්තං තතෙව,
චිවරං නිකඛිපිතා ගවේජ්ජය අසිඤ්ජයාජනං,
තතෙව අරුණං උග්ගච්ඡන්නස්ස අනාපනති;
පඤ්ඤා මෙසා කුසලෙහි විනතිතා.

කාසිකාති ත වාචසිකාති සබ්බාති තාතාවච්ඡුකාති,
අපුබ්බං අවරිමං අපචේජ්ජය එකතො පඤ්ඤා මෙසා කුසලෙහි විනතිතා.

වාචසිකාති ත කාසිකාති සබ්බාති තාතාවච්ඡුකාති,
අපුබ්බං අවරිමං අපචේජ්ජය එකතො පඤ්ඤා මෙසා කුසලෙහි විනතිතා.

නිසිසිසියෝ මෙදුනං නං න සෙවෙ,
 නයෝ පුරිසෙ නයෝ ච අනරිය පණ්ඩකෙ;
 න චාචරෙ මෙදුනං බ්‍යාඤ්ඤාසමිං,
 ඡේජ්ජං සියා මෙදුන ඔවම පච්චිසා;
 පඤ්ඤා මෙසා ඤාසලෙති විනාහිතා.

මානරං විචරං යාවෙ නො ච සම්මසංසං! පරිණතා,
 තෙනසං නොති ආපනති අනාපනති ච ඤාතකෙ,
 පඤ්ඤා මෙසා ඤාසලෙති විනාහිතා.

ඤාදො ආරාධකො නොති ඤාදො නොති ගර්භියො,
 අථ ඛො භාවි සො ධර්මො සෙන ඤාදො පසංඛිතො,
 පඤ්ඤා මෙසා ඤාසලෙති විනාහිතා.

ඤාදො ආරාධකො නොති ඤාදො නොති ගර්භියො,
 අථ ඛො නාම සො ධර්මො සෙන ඤාදො ගර්භියො;
 පඤ්ඤා මෙසා ඤාසලෙති විනාහිතා.

සම්මසාදිසෙසං පුලුලච්චියං පාවිහරියං පාවිදෙයාරියං,
 දුක්ඛාපිං ආපරේයං එකකො පඤ්ඤා මෙසා ඤාසලෙති විනාහිතා.

උතො පරිපුණ්ණ චිත්ති විසා උභිතා: එකපණ්ඩාසො,
 එකාචරියො එකා කම්මචාරා,
 එකො උප්පිට්ඨෙතො එකො අනුපසම්පන්නො,
 පඤ්ඤා මෙසා ඤාසලෙති විනාහිතා.

අකප්පකතං නාම රජනාස රහතං තෙන නිවර්ණො,
 සෙන කාමිං චරේයං න වයං නොති ආපනති;
 සො ච ධර්මො සුනතෙන දෙසිතො,
 පඤ්ඤා මෙසා ඤාසලෙති විනාහිතා.

න දෙති න පටිගණ්හාති? පටිගණනො තෙන න විජ්ජති,
 ආපර්ජති ගරුකං න ලුහුකං නඤ්ච පරිභොග පච්චිසා,
 පඤ්ඤා මෙසා ඤාසලෙති විනාහිතා.

න දෙති න පටිගණ්හාති පටිගණනො තෙන න විජ්ජති,
 ආපර්ජති ලුහුකං න ගරුකං නඤ්ච පරිභොග පච්චිසා,
 පඤ්ඤා මෙසා ඤාසලෙති විනාහිතා.

ආපර්ජති ගරුකං සාවසෙසං ඡාදෙති අනාදරියං පච්චිසා,
 න හික්ඛුති නො ච පුසෙසං වජ්ජං පඤ්ඤා මෙසා ඤාසලෙති විනාහිතා.

සෙදමොවන ගාථා නිමිතිතා.

නඤ්ඤායනා:—

අසංචාරො අමිත්තං අසංචාරං අනුබ්බිතං තො,
 උපෙති ඔවම උභයානිකං තො? සඤ්ඤායනා දුච්චි.

න කාසිකඤ්ච ගරුකං න කාසිකං න වාවසිකං,
අනාලපනොකා සිකං ව උනො ව වතුරො ජනා.

ඉඤ්ච තෙලඤ්ච නිසසනති හිකුඤ්ච පදවිනියො,
නිවිනො න ව පඤ්ඤානති! න මාතරං පිතරං ගතෙ.

අමොදසිඤ්චා මොදසිඤ්චා ජ්ඣන්තං සවිමමෙව ව,
අහිට්ඨිතඤ්චාසම්භවෙන න රතනං න වාරඤ්ඤකං.

කාසිකා වාවසිකා ව නිසසනති වාපි මාතරං,
කුඤ්චො ආරාධකො භුඤ්චො සමසාදිසෙසා ව උනො.

අකපපකතං න දෙති න දෙනාපජ්ජනො² ගරු,
සෙදමොවනිකා ගාථා පඤ්ඤා විඤ්ඤාති මනාවිතාති.

පඤ්ච මගහ.

1. කමම මගහ.

මහතාරි කමමාති: අපලොකන කමම, ඤාති කමම, ඤාති දුතිය කමම, ඤාති වතුර කමම. ඉමාති මහතාරි කමමාති කතිහාකාරෙති විපජ්ජනති? ඉමාති මහතාරි කමමාති පඤ්චාකාරෙති විපජ්ජනති: වජ්ජනො වා, ඤාතිතො වා, අනුසාවනො වා, සිමිතො වා, පරිසනො වා.

කථං වජ්ජනො කමමාති විපජ්ජනති? සමුඛාකාරණියං කමම. අස මුඛා කරොති, වජ්ජ විපන්නං අධමකමම. පටිපුජ්ජකාරණියං කමම. අපටි පුජ්ජා කරොති, වජ්ජ විපන්නං අධමකමම. පටිඤ්ඤාස කාරණියං කමම. අපටි ඤ්ඤාස කරොති, වජ්ජ විපන්නං අධමකමම. සති විතසාරහස්ස අමුද්‍රහ විතසං දෙති, වජ්ජ විපන්නං අධමකමම. අමුද්‍රහ විතසාරහස්ස නස්ස පාපියස්ස සිකා කමම. කරොති, වජ්ජ විපන්නං අධමකමම. නස්ස පාපියස්ස සිකා කමම. කරොති, වජ්ජ විපන්නං අධමකමම. නජ්ජනිය කමම. කරොති, වජ්ජ විපන්නං අධමකමම. නජ්ජනිය කමම. කරොති, වජ්ජ විපන්නං අධමකමම. නිසස්ස කමම. කරොති, වජ්ජ විපන්නං අධමකමම. නිසස්ස කමම. කරොති, වජ්ජ විපන්නං අධමකමම. පබ්බා ජනියකමම. කරොති, වජ්ජ විපන්නං අධමකමම. පබ්බා ජනියකමම. කරොති, වජ්ජ විපන්නං අධමකමම. පටිසාරණිය කමම. කරොති, වජ්ජ විපන්නං අධමකමම. පටිසාරණියකමම. කරොති, වජ්ජ විපන්නං අධමකමම. උකෙකපනියකමම. කරොති, වජ්ජ විපන්නං අධමකමම. පරිවාරණං මුද්‍රාය පටිකස්සති, වජ්ජ විපන්නං අධමකමම. මුද්‍රාය පටිකස්ස තා රහස්ස³ මානතනං දෙති, වජ්ජ විපන්නං අධමකමම. මානතනාරහං අබොති, වජ්ජ විපන්නං අධමකමම. අබොතාරහං උපසමාදෙති, වජ්ජ විපන්නං අධමකමම. අනුපොසපෙ උපොසපං කරොති, වජ්ජ විපන්නං අධමකමම. අපවාරණාය පවාරෙති, වජ්ජ විපන්නං අධමකමම. එවං වජ්ජනො කමමාති විපජ්ජනති.

කථං ඤාතිතො කමමාති විපජ්ජනති? පඤ්චාකාරෙති ඤාතිතො කමමාති විපජ්ජනති. වුද්දුං න ඤාතිතො, සබ්බං න පරාමසති, පුග්ගලං න පරාමසති. ඤාතිතො න පරාමසති, ඉමං වා ඤාතිතො යපෙති. ඉමෙති පඤ්චාකාරෙති ඤාතිතො කමමාති විපජ්ජනති.

1. න ව ඤාතිතො-න. ම. 2. දෙනාපජ්ජන-න. ම.

3. මුද්‍රාය පටිකමාරහස්ස-ස.

කළුං අනුසාවනතො කමමාති විපජ්ජන්ති? පඤ්චභාකාරෙති අනුසාව නතො කමමාති විපජ්ජන්ති: වජ්ඣං න පරාමසති, සඛ්ඝං න පරාමසති, පුග්ගං උං න පරාමසති, සාවනං භාපෙති, අකාලෙ වා සාවෙති. ඉමෙති පඤ්චභාකාරෙති අනුසාවනතො කමමාති විපජ්ජන්ති.

කළුං සීමතො කමමාති විපජ්ජන්ති? එකාදසති ආකාරෙති සීමතො කමමාති විපජ්ජන්ති: අතිබුද්ධං සීමං සමමනනි, අති මහතිං සීමං සමමනනි, බණ්ඩනිෂ්ඨතං සීමං සමමනනි, ඡායා නිමිත්තං සීමං සමමනනි, අති මිත්තං සීමං සමමනනි, බහිසීමෙ සීමො සීමං සමමනනි, නදියා සීමං සමමනනි, සමුද්දං සීමං සමමනනි, ජානස්සරෙ සීමං සමමනනි, සීමාස සීමං සමමනනි, සීමාස සීමං අඤ්ඤාත්තරිති. ඉමෙති එකාදසති ආකාරෙති සීමතො කමමාති විපජ්ජන්ති.

කළුං පරිසතො කමමාති විපජ්ජන්ති? ද්වාදසති ආකාරෙති පරිසතො කමමාති විපජ්ජන්ති: චතුරවග්ගකරණෙ කමමෙ යාවතිකා භික්ඛු කමමප්පනතා තෙ අනාගතා භොනති, ඡන්දරුතානං ඡන්දෙ අනාගතො භොති, සමමුඛිභූතා පටිකෙකාසනති, චතුරවග්ගකරණෙ කමමෙ යාවතිකා භික්ඛු කමමප්පනතා තෙ නාගතා¹ භොනති, ඡන්දරුතානං ඡන්දෙ අනාගතො භොති, සමමුඛිභූතා පටිකෙකාසනති, චතුරවග්ගකරණෙ කමමෙ යාවතිකා භික්ඛු කමමප්පනතා තෙ අනාගතා භොනති, ඡන්දරුතානං ඡන්දෙ අනාගතො¹ භොති, සමමුඛිභූතා පටිකෙකාසනති.

පඤ්චවග්ගකරණෙ කමමෙ -පෙ- දසවග්ගකරණෙ කමමෙ -පෙ- විසති වග්ගකරණෙ කමමෙ යාවතිකා භික්ඛු කමමප්පනතා තෙ අනාගතා භොනති, ඡන්දරුතානං ඡන්දෙ අනාගතො භොති, සමමුඛි භූතා පටිකෙකාසනති, විසති වග්ගකරණෙ කමමෙ යාවතිකා භික්ඛු කමමප්පනතා තෙ අනාගතා භොනති, ඡන්දරුතානං ඡන්දෙ අනාගතො භොති, සමමුඛිභූතා පටිකෙකාසනති, විසති වග්ගකරණෙ කමමෙ -පෙ- යාවතිකා භික්ඛු කමමප්පනතා තෙ අනාගතා භොනති: ඡන්දරුතානං ඡන්දෙ අනාගතො භොති, සමමුඛිභූතා පටිකෙකාසනති. ඉමෙති ද්වාදසති ආකාරෙති පරිසතො කමමාති විපජ්ජන්ති.

චතුරවග්ග කරණෙ කමමෙ වත්තාරො භික්ඛු පකතනතා කමමප්පනතා, අවසෙසා පකතනතා ඡන්දරුතා- යස්ස සඛෙසා කමමං කරොති සො තෙව කමම ප්පනතො නපි ඡන්දරුතො. අපි ව කමමාරහො. පඤ්ච වග්ග කරණෙ කමමෙ පඤ්ච භික්ඛු පකතනතා කමමප්පනතා, අවසෙසා පකතනතා ඡන්දරුතා. යස්ස සඛෙසා කමමං කරොති සො තෙව කමමප්පනතො නපි ඡන්දරුතො. අපි ව කමමාරහො. දසවග්ග කරණෙ කමමෙ දස භික්ඛු පකතනතා කමමප්පනතා, අවසෙසා පකතනතා ඡන්දරුතා. යස්ස සඛෙසා කමමං කරොති සො තෙව කමමප්පනතො නපි ඡන්දරුතො. අපි ව කමමාරහො. විසති වග්ග කරණෙ කමමෙ විසති භික්ඛු පකතනතා කමමප්පනතා, අවසෙසා පකතනතා ඡන්දරුතා. යස්ස සඛෙසා කමමං කරොති සො තෙව කමමප්පනතො නපි ඡන්දරුතො, අපි ව කමමාරහො.

වත්තාරි කමමාති: අපලොකන කමමං, ඤානති කමමං, ඤානති දුතිය කමමං, ඤානති චතුත්ත කමමං. ඉමාති වත්තාරි කමමාති කිතිභාකාරෙති විපජ්ජන්ති? ඉමාති වත්තාරි කමමාති පඤ්චභාකාරෙති විපජ්ජන්ති- වජ්ඣතො වා, ඤානතිතො වා, අනුසාවනතො වා, සීමතො වා පරිසතො වා.

කථං වච්ඡේතො කමමානි විපජ්ජන්ති? පණ්ඩිතං උපසම්පාදෙති, වච්ඡේ විපන්නං අධම්ම කමමං. ථේය්‍ය සංවාසකං උපසම්පාදෙති, වච්ඡේ විපන්නං අධම්ම කමමං. නිත්‍ය සකකන්නකං උපසම්පාදෙති, වච්ඡේ විපන්නං අධම්ම කමමං. නිරව්ඡානගතං උපසම්පාදෙති, වච්ඡේ විපන්නං අධම්ම කමමං. මාතුකානකං උපසම්පාදෙති, වච්ඡේ විපන්නං අධම්ම කමමං. පිතුකානකං උපසම්පාදෙති, වච්ඡේ විපන්නං අධම්ම කමමං. අරහන්‍යා සාතකං උපසම්පාදෙති, වච්ඡේ විපන්නං අධම්ම කමමං. භික්ඛුනී දුසකං උපසම්පාදෙති, වච්ඡේ විපන්නං අධම්ම කමමං. සඤ්ඤාදකං උපසම්පාදෙති, වච්ඡේ විපන්නං අධම්ම කමමං. ලොභිකුප්පාදකං උපසම්පාදෙති, වච්ඡේ විපන්නං අධම්ම කමමං. උග්ගො බ්‍යඤ්ජනකං! උපසම්පාදෙති, වච්ඡේ විපන්නං අධම්ම කමමං. උග්ගවිසතිවස්සං පුග්ගලං උපසම්පාදෙති, වච්ඡේ විපන්නං අධම්ම කමමං. එවං වච්ඡේතො කමමානි විපජ්ජන්ති.

කථං ඤාතන්තො කමමානි විපජ්ජන්ති? පඤ්චායාකාරෙති ඤාතන්තො කමමානි විපජ්ජන්ති: වච්ඡං න පරාමසති, සඤ්ඤං න පරාමසති, පුග්ගලං න පරාමසති, ඤාතං න පරාමසති, පච්ඡා වා ඤාතං යපෙති. ඉමෙති පඤ්චායාකාරෙති ඤාතන්තො කමමානි විපජ්ජන්ති.

කථං අනුසාවනතො කමමානි විපජ්ජන්ති? පඤ්චායාකාරෙති අනුසාවනතො කමමානි විපජ්ජන්ති: වච්ඡං න පරාමසති, සඤ්ඤං න පරාමසති, පුග්ගලං න පරාමසති, සාවනං නාපෙති, අකාලෙ වා සාවෙති. ඉමෙති පඤ්චායාකාරෙති අනුසාවනතො කමමානි විපජ්ජන්ති.

කථං සීමතො කමමානි විපජ්ජන්ති? එකාදසති ආකාරෙති සීමතො කමමානි විපජ්ජන්ති: අති බුද්ධකං සීමං සම්මන්තති, අති මහතිං සීමං සම්මන්තති, බණ්ඩනිමිත්තං සීමං සම්මන්තති, ඡායා නිමිත්තං සීමං සම්මන්තති, අතිමිත්තං සීමං සම්මන්තති. බ්‍රහ්මස්මෙ සීමො සීමං සම්මන්තති, නදියා සීමං සම්මන්තති, සමුද්දෙ සීමං සම්මන්තති, ජාතස්සරෙ සීමං සම්මන්තති, සීමාය සීමං සමිනි ඤති, සීමාය සීමං අපේක්ඛාන්තති. ඉමෙති එකාදසති ආකාරෙති සීමතො කමමානි විපජ්ජන්ති.

කථං පරිසතො කමමානි විපජ්ජන්ති? ද්වාදසහාකාරෙති? පරිසතො කමමානි විපජ්ජන්ති: චතුර්වග්ග කර්ණේ කමමෙ යාවතිකා භික්ඛු කමමප්පත්තා තෙ අනාගතා හොනති, ඡන්දරහානං ඡන්දෙ අනාගතො හොති, සමුච්ඡිභ්‍යානා පටිකේකාසනති. චතුර්වග්ග කර්ණේ කමමෙ යාවතිකා භික්ඛු කමමප්පත්තා තෙ අනාගතා හොනති, ඡන්දරහානං ඡන්දෙ අනාගතො හොති, සමුච්ඡිභ්‍යානා පටිකේකාසනති. චතුර්වග්ග කර්ණේ කමමෙ යාවතිකා භික්ඛු කමමප්පත්තා තෙ අනාගතා හොනති, ඡන්දරහානං ඡන්දෙ අනාගතො හොති, සමුච්ඡිභ්‍යානා පටිකේකාසනති.

පඤ්ච වග්ග කර්ණේ කමමෙ -පෙ- දසවග්ග කර්ණේ කමමෙ -පෙ- විසති වග්ග කර්ණේ කමමෙ යාවතිකා භික්ඛු කමමප්පත්තා තෙ අනාගතා හොනති, ඡන්දරහානං ඡන්දෙ අනාගතො හොති, සමුච්ඡිභ්‍යානා පටිකේකාසනති. විසති වග්ග කර්ණේ කමමෙ යාවතිකා භික්ඛු කමමප්පත්තා තෙ අනාගතා හොනති, ඡන්දරහානං ඡන්දෙ අනාගතො හොති, සමුච්ඡිභ්‍යානා පටිකේකාසනති. විසති වග්ග කර්ණේ කමමෙ යාවතිකා භික්ඛු කමමප්පත්තා තෙ අනාගතා හොනති, ඡන්දරහානං ඡන්දෙ අනාගතො හොති, සමුච්ඡිභ්‍යානා පටිකේකාසනති. ඉමෙති ද්වාදසහාකාරෙති? පරිසතො කමමානි විපජ්ජන්ති.

අපලෝකන කමමං කති ධානාති ගව්ඡති? ඤානතිකමමං කති ධානාති ගව්ඡති? ඤානති දුතිය කමමං කති ධානාති ගව්ඡති? ඤානති චතුස් කමමං කති ධානාති ගව්ඡති? අපලෝකන කමමං පඤ්ච ධානාති ගව්ඡති, ඤානති කමමං නව ධානාති ගව්ඡති, ඤානති දුතියකමමං සහන ධානාති ගව්ඡති, ඤානති චතුස්කමමං සහන ධානාති ගව්ඡති.

අලලෝකන කමමං කතමාති පඤ්ච ධානාති ගව්ඡති? ඔසාරණං, නිසාරණං, භණ්ඩකමමං, බ්‍රහ්මදණ්ඩං, කමම ලකනණ්ඤෙඤ්ච පඤ්චමං. අපලෝකන කමමං ඉමාති පඤ්ච ධානාති ගව්ඡති.

ඤානතිකමමං කතමාති නව ධානාති ගව්ඡති? ඔසාරණං, නිසාරණං, උපොසථං, පචාරණං, සමමුතිදානං¹, පටිග්ගහං, පච්චික්ඛාසිදානං, කමමලකනණ්ඤෙඤ්ච නවමං. ඤානතිකමමං ඉමාති නව ධානාති ගව්ඡති.

ඤානති දුතිය කමමං කතමාති සහන ධානාති ගව්ඡති? ඔසාරණං, නිසාරණං, සමමුතිදානං¹, උද්ධාරණං, දෙසනං, කමමලකනණ්ඤෙඤ්ච සහනමං, ඤානති දුතියකමමං ඉමාති සහන ධානාති ගව්ඡති.

ඤානති චතුස් කමමං කතමාති සහන ධානාති ගව්ඡති? ඔසාරණං, නිසාරණං, සමමුතිදානං¹, නිග්ගහං, සමනුභාසනං, කමමලකනණ්ඤෙඤ්ච සහනමං. ඤානති චතුස්කමමං ඉමාති සහන ධානාති ගව්ඡති.

චතුර්වග්ග කරණේ කමම චතුරාරො භික්ඛු පකතතතා කමමපපතතා, අවසෙසා පකතතතා ඡතුරහා, යස්ස සමෙසා කමම කරොති සො තෙව කමම පපතතො න පි ඡතුරහො. අපි ච කමමාරහො. පඤ්ච වග්ගකරණේ කමම -පෙ- දසවග්ගකරණේ කමම දස භික්ඛු පකතතතා කමමපපතතා, අවසෙසා පකතතතා ඡතුරහා, යස්ස සමෙසා කමම කරොති සො තෙව කමමපපතතො, තපි ඡතුරහො. අපි ච කමමාරහො.

විසති වග්ග කරණේ කමම විසති භික්ඛු පකතතතා කමමපපතතා, අවසෙසා පකතතතා ඡතුරහා, යස්ස සමෙසා කමම කරොති සො තෙව කමම පපතතො, ත පි ඡතුරහො. අපි ච කමමාරහො.

කමම වග්ගො නිට්ඨිතො පඨමො.

2. අත්ථවසෙ වග්ග.

ඤේ අත්ථවසෙ පටිච්ච තථාගතෙත සාවකානං සිකිඛාපදං පඤ්ඤානනං: සමිස සුට්ඨිතාය, සමිස ථාසුතාය. ඉමෙ ඤේ අත්ථවසෙ පටිච්ච තථාගතෙත සාවකානං සිකිඛාපදං පඤ්ඤානනං. ඤේ අත්ථවසෙ පටිච්ච තථාගතෙත සාවකානං සිකිඛාපදං පඤ්ඤානනං: දුමඞ්ඛකුතං පුග්ගලානං නිග්ගහාය, පෙසලානං භික්ඛුතං ථාසුච්ඡාරාය. ඉමෙ ඤේ අත්ථවසෙ පටිච්ච තථාගතෙත සාවකානං සිකිඛාපදං පඤ්ඤානනං.

ඤේ අත්ථවසෙ පටිච්ච තථාගතෙත සාවකානං සිකිඛාපදං පඤ්ඤානනං: දිට්ඨි ධම්මකානං ආසවානං සංවුරාය, සම්පරාසිකානං ආසවානං පටිසාදාය. ඉමෙ ඤේ අත්ථවසෙ පටිච්ච තථාගතෙත සාවකානං සිකිඛාපදං පඤ්ඤානනං.

දේව අත්ථවසෙ පටිච්ච නථාගතෙන සාවකානං සික්ඛාපදං පඤ්ඤානං:
දිට්ඨි ධම්මිකානං චේරානං සංවරාය, සමපරාසිකානං චේරානං පටිඝානාය.
ඉමෙ දේව අත්ථවසෙ පටිච්ච නථාගතෙන සාවකානං සික්ඛාපදං පඤ්ඤානං.

දේව අත්ථවසෙ පටිච්ච නථාගතෙන සාවකානං සික්ඛාපදං පඤ්ඤානං:
දිට්ඨි ධම්මිකානං චජ්ජානං සංවරාය, සමපරාසිකානං චජ්ජානං පටිඝානාය.
ඉමෙ දේව අත්ථවසෙ පටිච්ච නථාගතෙන සාවකානං සික්ඛාපදං පඤ්ඤානං,
දේව අත්ථවසෙ පටිච්ච නථාගතෙන සාවකානං සික්ඛාපදං පඤ්ඤානං: දිට්ඨි
ධම්මිකානං නයානං සංවරාය, සමපරාසිකානං නයානං පටිඝානාය. ඉමෙ දේව
අත්ථවසෙ පටිච්ච නථාගතෙන සාවකානං සික්ඛාපදං පඤ්ඤානං.

දේව අත්ථවසෙ පටිච්ච නථාගතෙන සාවකානං සික්ඛාපදං පඤ්ඤානං:
දිට්ඨි ධම්මිකානං අකුසලානං ධම්මානං සංවරාය, සමපරාසිකානං අකුසලානං
ධම්මානං පටිඝානාය, ඉමෙ දේව අත්ථවසෙ පටිච්ච නථාගතෙන සාවකානං
සික්ඛාපදං පඤ්ඤානං. දේව අත්ථවසෙ පටිච්ච නථාගතෙන සාවකානං සික්ඛා
පදං පඤ්ඤානං: ගිහිනං අනුකම්පාය, පාපිට්ඨානං පනක්ඛපෙඨ්ඨය. ඉමෙ දේව
අත්ථවසෙ පටිච්ච නථාගතෙන සාවකානං සික්ඛාපදං පඤ්ඤානං.

දේව අත්ථවසෙ පටිච්ච නථාගතෙන සාවකානං සික්ඛාපදං පඤ්ඤානං:
අපසසනානං පසාදය, පසනානං භිශේෂා භාවාය. ඉමෙ දේව අත්ථවසෙ
පටිච්ච නථාගතෙන සාවකානං සික්ඛාපදං පඤ්ඤානං. දේව අත්ථවසෙ පටිච්ච
නථාගතෙන සාවකානං සික්ඛාපදං පඤ්ඤානං: සද්ධිමමට්ඨිතියා, විතසානුගත
භාය. ඉමෙ දේව අත්ථවසෙ පටිච්ච නථාගතෙන සාවකානං සික්ඛාපදං පඤ්ඤා
නං.

අත්ථවස වග්ගො නිබ්බිතො දුතීයො.

3. පඤ්ඤානන² වග්ග.

දේව අත්ථවසෙ පටිච්ච නථාගතෙන සාවකානං පාතිමොක්ඛිං පඤ්ඤා
නං—පෙ— පාතිමොක්ඛිද්දෙසො පඤ්ඤානො— පාතිමොක්ඛිට්ඨපනං පඤ්ඤා
නං— පචාරණං පඤ්ඤානං— පචාරණට්ඨපනං පඤ්ඤානං— නර්ජනියකමමං
පඤ්ඤානං— නියසායකමමං පඤ්ඤානං— පබ්බාජනියකමමං පඤ්ඤානං—
පටිසාරණියකමමං පඤ්ඤානං— උනෙබ්බනියකමමං පඤ්ඤානං— පටිවාස
දානං පඤ්ඤානං— මුලාය පටිකසානං පඤ්ඤානං— මාගහනදානං පඤ්ඤානං—
අබ්භානං පඤ්ඤානං— ඔසාරණියං පඤ්ඤානං— නියසාරණියං පඤ්ඤානං—
උපසම්පද පඤ්ඤානං—¹ අපලොකනකමමං පඤ්ඤානං— ඤාතීකමමං පඤ්ඤා
නං— ඤාතී, දුතියකමමං පඤ්ඤානං— ඤාතී චතුත්තකමමං පඤ්ඤානං
—පෙ—

පඤ්ඤානන වග්ගො නිබ්බිතො තතීයො.

4. අපඤ්ඤානෙත පඤ්ඤානෙත වග්ග.

—පෙ— අපඤ්ඤානො පඤ්ඤානං— පඤ්ඤානො අනුපඤ්ඤානං— පෙ—
3. මුලිකා විතසො පඤ්ඤානො— සතිවිතසො පඤ්ඤානො— අමුලික විතසො

1. උපසම්පදං පඤ්ඤානං—න. ම.

2. පඤ්ඤානනි—ස.

පඤ්ඤානෙතා- පටිඤ්ඤානකරණං පඤ්ඤානං- යෙහුය්‍යසිකා පඤ්ඤානං- තස්ස පාපිය්‍යසිකා පඤ්ඤානං- නිණ්වර්තාරකො පඤ්ඤානෙතා, සමිඝ සුච්ඡි තාය, සමිඝ ඵාසුතාය. ඉමෙ දේව අත්ථවසෙ පටිච්ච නථාගතෙත සාවකානං නිණ්වර්තාරකො පඤ්ඤානෙතා. දේව අත්ථවසෙ පටිච්ච නථාගතෙත සාවකානං නිණ්වර්තාරකො පඤ්ඤානෙතා: දුම්බිකුතං ප්‍රගලානං නිග්ගාය, පෙසලානං භික්ඛුතං ඵාසුචිතාරාය. ඉමෙ දේව අත්ථවසෙ පටිච්ච නථාගතෙත සාවකානං නිණ්වර්තාරකො පඤ්ඤානෙතා.

දේව අත්ථවසෙ පටිච්ච නථාගතෙත සාවකානං නිණ්වර්තාරකො පඤ්ඤානෙතා: දිට්ඨි ධම්මිකානං ආසවානං සංවරාය, සම්පරාසිකානං ආසවානං පටිඝා තාය. ඉමෙ දේව අත්ථවසෙ පටිච්ච නථාගතෙත සාවකානං නිණ්වර්තාරකො පඤ්ඤානෙතා. දේව අත්ථවසෙ පටිච්ච නථාගතෙත සාවකානං නිණ්වර්තාරකො පඤ්ඤානෙතා: දිට්ඨි ධම්මිකානං වෙරානං සංවරාය, සම්පරාසිකානං වෙරානං පටිඝාතාය. ඉමෙ දේව අත්ථවසෙ පටිච්ච නථාගතෙත සාවකානං නිණ්වර්තාරකො පඤ්ඤානෙතා.

දේව අත්ථවසෙ පටිච්ච නථාගතෙත සාවකානං නිණ්වර්තාරකො පඤ්ඤානෙතා: දිට්ඨි ධම්මිකානං චජ්ජානං සංවරාය, සම්පරාසිකානං චජ්ජානං පටි ඝාතාය. ඉමෙ දේව අත්ථවසෙ පටිච්ච නථාගතෙත සාවකානං නිණ්වර්තාරකො පඤ්ඤානෙතා. දේව අත්ථවසෙ පටිච්ච නථාගතෙත සාවකානං නිණ්වර්තාරකො පඤ්ඤානෙතා: දිට්ඨි ධම්මිකානං නසානං සංවරාය, සම්පරාසිකානං නසානං පටිඝාතාය. ඉමෙ දේව අත්ථවසෙ පටිච්ච නථාගතෙත සාවකානං නිණ්වර්තාරකො පඤ්ඤානෙතා.

දේව අත්ථවසෙ පටිච්ච නථාගතෙත සාවකානං නිණ්වර්තාරකො පඤ්ඤානෙතා: දිට්ඨි ධම්මිකානං අකුසලානං ධම්මානං සංවරාය, සම්පරාසිකානං අකු සලානං ධම්මානං පටිඝාතාය. ඉමෙ දේව අත්ථවසෙ පටිච්ච නථාගතෙත සාව කානං නිණ්වර්තාරකො පඤ්ඤානෙතා. දේව අත්ථවසෙ පටිච්ච නථාගතෙත සාවකානං නිණ්වර්තාරකො පඤ්ඤානෙතා: ගිහිනං අනුකම්පාය, පාපිච්ඡානං පකුබ්බ පච්චේදය. ඉමෙ දේව අත්ථවසෙ පටිච්ච නථාගතෙත සාවකානං නිණ් වර්තාරකො පඤ්ඤානෙතා.

දේව අත්ථවසෙ පටිච්ච නථාගතෙත සාවකානං නිණ්වර්තාරකො පඤ්ඤානෙතා, අපසන්නානං පසාදය, පසන්නානං භියොහාවාය. ඉමෙ දේව අත්ථ වසෙ පටිච්ච නථාගතෙත සාවකානං නිණ්වර්තාරකො පඤ්ඤානෙතා. දේව අත්ථ වසෙ පටිච්ච නථාගතෙත සාවකානං නිණ්වර්තාරකො පඤ්ඤානෙතා: සද්ධම්ම ට්ඨිතියා, චිත්තානුශ්‍යායාය. ඉමෙ දේව අත්ථවසෙ පටිච්ච නථාගතෙත සාව කානං නිණ්වර්තාරකො පඤ්ඤානෙතානි.

අපඤ්ඤානෙත පඤ්ඤානෙත වග්ගො නිට්ඨිතො චතුසේවා.

නතරි වජ්ඣ වෙව ගොතනඤ්ච, සඛ්ඝාදිසෙසොති නාමඤ්චෙව ආපනති ව. දුබ්බ වස්ස භික්ඛුනො යාව තනියා සමනුභාසිතාය නප්පටි නිස්සර්පනතරි වජ්ඣ වෙව ගොතනඤ්ච, සඛ්ඝාදිසෙසොති නාමඤ්චෙව ආපනති ව. කුලදුසිකස්ස භික්ඛු නො යාව නර්ගං සමනුභාසිතාය නප්පටි නිස්සර්පනතරි වජ්ඣ වෙව ගොතන ඤ්ච, සඛ්ඝාදිසෙසොති නාමඤ්චෙව ආපනති ව. -පෙ- අනාදරියං පටිච්ච උදකෙ උච්චාරං වා පස්සාවං වා බෙදා වා කරණනතරි වජ්ඣ වෙව ගොතනඤ්ච, දුක්ඛ ටනති නාමඤ්චෙව ආපනති වාති.

නව සබ්බත වග්ගො නිට්ඨිතො පඤ්චමො.

වග්ග පඤ්චකස්සද්දානං²:-

අපලොකනං ඤ්ඤතරි ව දුතියං වතුජේන ව,
වජ්ඣ ඤ්ඤතරි අනුසාවනං සීමාපරිසමෙව ව.

සමමුඛා පටිපුච්ඡා ව පටිඤ්ඤා විතයාරහො,
වජ්ඣං සඛ්ඝං පුග්ගලඤ්ච ඤ්ඤතරි න පච්ඡා ඤ්ඤතරි ව.

වජ්ඣං සඛ්ඝං පුග්ගලඤ්ච² සාවනං අකාලෙන ව,
අති බුද්දකා³ මහනතා ව බණ්ඩ ඡායා නිමිත්තකා.

බහිනඳි සමුද්දෙ ව ජාතස්සරෙ ව භිඤ්ඤි,
අපෙක්ඛාතර්හි සීමාය වතු පඤ්ච ව වග්ගිකා.

දස විසති වග්ගා ව අනාගටා ව ආගටා,
කමමප්පනතා ඡ්ඤාරතා කමමාරතා ව පුග්ගලා.

අපලොකනං පඤ්චධර්මානං ඤ්ඤතරි ව නව ධාරිකා,
ඤ්ඤතරි දුතියං සත්තධර්මා⁴ වතුජො සත්තධර්මාතිකා.

සුච්ඡි ඵාසු ව දුමමඛිකු පෙසලා වාපි ආසවා,
වෙර වජ්ඣ භයඤ්චෙව අකුසලං ව විහිත ව.

පාපිච්ඡා අපසන්නානං පසන්නා ධම්මධර්මතා,
විතයානුග්ගතා වෙව පාතිමොකඛුද්දෙසෙන ව.

පාතිමොකධර්මතා ව පමාරණඤ්ච ඝපනං,
තජ්ජතිකා නියස්සං ව පබ්බාජ¹ පටිසාරණි.

උකෙඛපන පරිවාසං මූලං මාතත්ත අබ්භානං,
ඔසාරණං නියසාරණං තපෙව උපසම්පදා.

අපලොකන ඤ්ඤතරි ව දුතියඤ්ච වතුජේකං,
අඤ්ඤතෙනනුපඤ්ඤතං සමමුඛා විතයො සති.

අමුලුහ සති යෙභුසා පාපියා නිණ්වජාරකං,
වජ්ඣ විපතති ආපනති නිදනං පුග්ගලෙන ව.

බඤ්ඤා වෙව සමුච්චාරා අධිකරණ මෙව ව,
සමථා සබ්බතා වෙව නාමා ආපනතිකා තථාහි.

පරිවාරො නිට්ඨිතො.

1. නස්සද්දානං-න. ම. 2. වජ්ඣං සඛ්ඝං පුග්ගලඤ්ච-න. ම.

3. අතිබුද්දකා මහනතා-ස. 4. සත්තධර්මා-ස. පබ්බාජනිය-න. ම.

සඛනිතිකාරකා පන ආහු:

[පුබ්බාවරිය මග්ගං ව සුච්ඡිනා ව නගිං නගිං,
දීපනාමො මහා පඤ්ඤා සුතධාරී විවක්ඛණො.

ඉමං විජාරං සංකිප්පං සජ්ඣා මග්ගෙන මජ්ඣිමෙ,
විජාරාසිඤ්ඤා ලිඛාපෙසී සිය්සකානං සුඛාවහං.

සපිට්ඨාපනා යං වුත්තං සබ්බං වජ්ඣං සලකකණං,
අත්ථං අපේන සද්ධිමෙව ධම්මං ධම්මෙන පඤ්ඤානෙන.

සාසනං පරිවාරෙසී ජලේදිපං ව සාගරො,
සපිට්ඨාපං අජායනොකා කුතො ධම්ම විනිවර්ජයං.

විපතති- වජ්ඣ- පඤ්ඤානති- අනුපඤ්ඤානති- පුග්ගලො,
එකභො- උග්ගභො චෙව ලොක පණ්ණතති වර්ජනො.

යස්ස ජායති විමති සපිට්ඨාපෙන ජිජ්ජති,
වක්ඛාවතති මහාසෙනෙ මග්ගජේඛිව කෙසරී.

රචි රංසි පරිකිණෙණා චන්ද්‍රා භාරගණෙ යථා,
බ්‍රහ්මා බ්‍රහ්මපරිසාය ගණමජේඛිව තායකො;
එවං සද්ධිමව විනයො සපිට්ඨාපෙන සොගති'ති¹.]

පරිවාර පාලි නිවසිතා